

1

2

XXVIII-3-97

Pravidlá slovenského pravopisu

s abecedným pravopisným slovníkom.

Jediné ministerstvom školstva a národnej osvety schválené vydanie;
výnos č. 120.432/31—I z 2. IX. 1931. Učebná pomôcka pre všetky
školy v ČSR.

Vydala Matica slovenská
(ako prácu svojej pravopisnej komisie).

Nákladom Štátneho nakladateľstva v Prahe.
1931.

Táto kniha môže sa predávať len za cenu
na obálke vytlačenú. Všetky práva vy-
hradené. Pretláčanie nedovolené.

Tlačou Matice slovenskej a Kníhtlačiarskeho účastinárskeho spolku
v Turčianskom Sv. Martine.

ÚVOD.

Pravopis spisovnej reči slovenskej sa zakladá, ako pravopis český, hlavne na troch princípoch: fonetickom či zvukoslovnom, etymologickom či pôvodoslovnom a historickom či dejinnom. V duchu zásady fonetickej snažíme sa písať, ako vyslovujeme, označujeme dĺžku samohlások ap.; s hľadiska etymologického zachovávame pravopis slov podľa ich pôvodu, nie podľa ich dnešnej skutočnej výslovnosti; tak píšeme na pr. **biť**, **bijem**, **zabíjať** s **i** a **byť**, **bývam** s **y** pri rovnakej výslovnosti slabík **bi**, **bí** — **by**, **bý**; v niektorých prípadoch však nepíšeme ani podľa výslovnosti, ani podľa pôvodu slova, ale historicky, podľa pravopisnej tradície, aká sa u toho alebo onoho slova ustálila.

Hlavne však sa kolíše vývoj slovenského pravopisu medzi zásadou fonetickou a etymologickou. Proti češtine sa uplatnil fonetický spôsob v slovenčine zvlášte v písaní zdomácnelých cudzích slov obecných, hlavne latinských a gréckych, a v složeninách s pôvodnou predponou **z-** (**skaza**, **skaziť**, **stratiť** proti čes. **zkáza**, **zkažiti**, **ztratiti** ap.). — V češtine zas píšeme niektoré slová alebo skupiny slov foneticky, ktoré sme v slovenčine až doteraz písali etymologicky (srov. čes. **dvacet**, **třicet**, **padesát**, **deník**, **nádeník** ap. a doterajšie slovenské **dvadsať**, **tridsať**, **päťdesiat**, **denník**, **ná-denník** ap.).

V tejto našej novej úprave slovenského pravopisu snažili sme sa aspoň čiastočne zjednodušiť a uľahčiť pomerne veľmi ťažký náš pravopis, priblížiť písané slovo skutočnej výslovnosti, odstrániť niektoré nedôslednosti v pravopise i vo výslovnosti a zaviesť pevnejšiu jednotnosť pravopisnú.

I. V súhlase so slovenskou výslovnosťou sme ustanovili tieto zásady:

1. Menné a slovesné složeniny s pôvodnými predponami **s-**, **z-** a **vz-** píšeme etymologicky, t. j. podľa pôvodu slova, len kde je význam týchto predpôn ešte dnes celkom zrejmy.

*

Tak píšeme **s-**, kde je predpona tohože významu ako predložka **s, so**: a) = **spolu, dovedna**, na pr. **sbierať, skladaf, složiť, shodnúť sa, shoda, svariť** ap.; b) = **shora nadol** alebo **vôbec odkiaľsi preč s povrchu** ap., na pr. **spadnúť, svrhnúť, shodiť, srážať, smýť** ap.

Píšeme **z-**, keď táto predpona má význam **odluky**, na pr. **zbeh, zbehnúť** (od niečoho) ap.

Píšeme **vz-** tam, kde je jasný pôvodný význam predpony **vz-** = **zdola nahor**, na pr. **vzbudiť, vzbúriť sa, vzbura, vzpružiť, vzpruha** ap.

Ináče píšeme **z-** alebo **s-** podľa výslovnosti; tak hlavne v prípadoch, kde složenina s pôvodnou predponou **z-** má význam = urobiť tým, stať sa tým alebo vykonať to, čo znamená slovo základné (t. j. sloveso nedokonavé sa stáva touto predponou dokonavým bez inej zmeny významovej), tak na pr.: **zbiť, zbeleť, zdokonaliť, zhoreť, zhníť; schudnúť, skrátiť, skaziť, skaza, spýtať sa a rovnako i spytovať i spytovať sa, skúšať, skúška** ap. — Podľa toho píšeme v duchu výslovnosti i proti doterajšiemu úzu: **zriadiť, zriadenie, zriadenec, zboriť, zbúrať, zruťiť, zrucať, zrucanina**, rovnako ako píšeme foneticky v prípadoch, kde je nie zreteľné, aká bola pôvodná predpona, na pr.: **zbožie, spanilý, schody, spupný** ap.

2. Zjednodušili sme zdvojené spoluhlásky alebo skupiny spoluhlások, kde zachovanie spôsobu etymologického nemalo zvláštno významu.

Tak budeme písať: **sať, nasaf, vysaf** ap., **savec** (miesto doterajšieho **ssaf** ap.), ako **sutina** (zo **ssutina**).

Ale zachováваме zdvojené **-kk-** v **mäkký, mäkkosť** ap., lebo tak vyžadujú odvodené slová **mäkkčif, mäkkší** ap.

Píšeme podľa výslovnosti **deník, nádeník, nádenička, bubeník, pláteník, pláteníctvo, seník** ap. za doterajšie **denník, nádenník** ap.

Ale zachováваме zdvojené **-nn-** v prídavných menách **cenný, denný, kamenný, súkenný** ap., kde sa ešte živo cíti rozdiel medzi kmeňom na **-n** a príponou **-ný** a kde etymologický spôsob písania vyžaduje i potrebná jasnosť a presnosť jazyková.

Píšeme podľa výslovnosti **alsaský, nebeský, rakúsky, saský, veský, novoveský** (od Nová Ves) ap., nie podľa etymologie s dvoma **-ss-** **alsasský, sasský** ap.

Píšeme: **dvacať, dvaciaty, tricať, štyricať** (nie **dvadsať, štyridsať**); **päťdesiat, šesťdesiat, deväťdesiat** (nie **päťdesiat, šesťdesiat, deväťdesiat**); **preca** (nie **predsa**), **ale predsavziať, predsavzatie** (lebo tu sa ešte živo cíti pôvodný význam složeniny), ako **píšeme decko** (nie **detsko**), **ale detský**.

Píšeme podľa výslovnosti i podľa náležitého vývoja prídavné mená: **franský, habsburský, pezinský, kežmarský, ružomberbský** ap., nie **-kský, -gský** alebo **-cký, ružomberkský, habsburgský, pezincký** ap.

3. Obecné zdomácnelé slová (apelatíva) z cudzích jazykov a slová z nich utvorené a poslovenčené cudzie mená vlastné, t. j. osobné a miestne mená cudzie, pre ktoré máme už vžitú domácu podobu, píšeme podľa ich skutočnej výslovnosti a podľa pravopisnej tradície, ktorá sa u nás vyvinula. Tak na pr.: **diagram, imunita, komisia, profesor, štát, štátny, študent, teolog, teória, prezident, sféra, scéna, sérum, motív, archív, bróm, nervóza** ap.; **Rím, Londýn, Paríž, Asyria, Maraton, Ezop, Eneáš, Fridrich** ap.

Ale cudzie mená vlastné neposlovenčené, zvlášte mená osobné a mená zemepisné, miestne, pre ktoré nemáme vlastnej podoby, a obecné mená nezdomácnelé píšeme pravopisom jazyka, z ktorého je slovo prevzaté. Tak na pr.: **Achilles, Caesar, Réaumur, Victor Hugo, Greenwich, Shakespeare, Puškin, Kordillery, Kilima-Ndžaro** ap.; **essay, etuda, match, allegro** ap.

II. V pravopise slovenskom rozlišujeme v duchu historickej zásady i pravopisnej analógie alebo literárneho úzu **i** a **y**, hoci vo výslovnosti rozdielu medzi **i** a **y** nieto. S hľadiska etymologického alebo pre shodu s češtinou urobili sme niekoľko opráv proti doterajšiemu stavu. Tak píšeme: **krídlo, skriňa** (ako č. **křídlo, skříň**), **škridla, škridlica, tovaryš, tryzna**, ako v češtine budú **písať** podľa úzu slovenského **šariš, šarišský** s **i**.

Pokladali sme za múdre z vážnych príčin technických priblížiť v tejto veci pravopis slovenský a český, keď sa úprava týchto niekoľkých sporných prípadov písania **i** a **y** v ničom nedotýka fonetickej štruktúry slovenčiny ani češtiny.

III. Niektoré nové pravopisné úpravy sa týkajú i takrečenej ortoepie slovenskej, t. j. náuky o správnej slovenskej výslovnosti.

Také je hlavne ustálenie kvantítv v niektorých sporných prípadoch: v domácich slovách ojedinelých i v skupinách slov, v zdomácnelých slovách cudzích a v skloňovaní i časovaní.

Tak sme ustálili kvantitu slov: **súsed, ráno, úfať, ísť, nžina, ponžžený, slúžka, dym, Boh, voz, odchylka, odchýlný** ap.;

slov na **-dlo**: **kyvadlo, struhadlo, kusadlo, napajadlo** ap., ale **dráždidlo, lákadlo, osfdlo, lietadlo, tienidlo** ap.;

slov na **-č**: **väzač, palič, pomahač, pokryvač** ap.; ale **roz-nášač, prechovávač, natierač** ap.;

slov na **-teľ**: **pisateľ, obyvateľ, dobyvateľ** ap.; ale **zasielateľ, riaditeľ, usporiadateľ a starobylé priateľ, nepriateľ***;

slov na **-eň** alebo **-ňa**: **pekáreň, sleváreň, lekáreň, mleká-reň, učťareň, čitáreň**, alebo **pekárňa, slevárňa, lekárňa, mlekárňa učťárňa, čitárňa** ap.;

ženských mien osobných a prídavných mien, odvodených od podstatných mien na **-an (jan)**: **mešťan — mešťianka, mešťiansky, Turčan — Turčianka, turčiansky** ap.; **Slovan — Slovanka, slovanský; Bratislavan — Bratislavanka, bratislav-ský** ap.;

prídavných mien na **-f**: **vtačí, vtačia, vtačie, paví, kohuť, byčí** ap.; ale na pr. **líščí, líščia, líščie, netopierí** ap.;

zdomácnelých slov cudzích: **augustinián, burzián, grego-riánsky, mariánsky, Julián, juliánsky** ap.; ale **Talian, taliansky;**

asketa, anketa, blanketa, planeta, kometa ap.;

trón, trón; balón, balkón, kupón, salón, vagón ap. v slovách; kde dlhé **ó** je nepochybné; ale **atom, atomový, citron, kordon, pardon, peron, antimon, ariston, gramofon, mikrofón, pavilon** ap.,

prognóza, nervóza, psychóza, metamorfóza; rigorózum, ri-gorózny ap.;

aféra, sféra, bariéra, kariéra ap.;

operatér, trenér, montér, šofér ap.;

fraktúra, garnitúra, koloratúra, procedúra ap.;

infinitív, infinitívny, komparatív, motív; definitíva, definitívny, direktíva, ofenzíva ap.;

---

* Len v niekoľkých slovách na **-č** a **-teľ**, kde sa úzus ešte neustálil, ponecháva sa voľnosť v označovaní dĺžky, tak píšeme: **prijímač, nají-mač** ap. i **prijímač, najímač** ap., **objednávatel, vykonávatel, zamestná-vateľ** ap. i **objednavateľ, vykonavateľ, zamestnavateľ** ap.

benzín, citrín, karmín, chinín; aspirín, glycerín, naftalín, parafín ap.;

angína, disciplína, tambúrna ap.;

ambícia, milícia, munícia, prohibícia, tradícia; kofzlia, provfzia ap.;

aberácia, adaptácia, administrácia, afiliácia, reštaurácia ap.;

absolúcia, inštitúcia, prostitúcia, revolúcia, rezolúcia ap.;

agonia, ironia, alegoria, cigoria, kaloria, anatomia ap.;

absolutorium, auditorium, oratorium, krematorium ap.;

anemia, endemia, akademia, epidemia; arteria, arteria, bakteria, adhezia ap.;

banderium, kolegium, mysterium ap.;

Sardinia, Sicilia, sardinský, sicilský; Asyria, Syria, Ilyria, asyrský, ilyrský; Fenicia, Kastília, kastilský ap.;

Armen, Armenia, armenský ap.;

Babylon, Babyloňan či Babylonec, babylonský; Macedonia či Makedonia, macedonský; Pannonia, panonský ap.;

Albánia, Albánc, albánsky; Austrália, austrálsky ap.

Ustálili sme podľa určitých pevných kategórií niektoré posiaľ sporné alebo v dvojtvaroch sa vyskytujúce tvary slovesné:

tak podobu neurčitého spôsobu či infinitívu na **-eť**: rozumeť, šediveť, červenieť, trpeť, leteť, sedieť, vidieť, visieť ap. (ako je v príchastí minulom činnom rozumel, šedivel, trpel ap.), podobne: treť, vreť, umreť, mleť ap. (ako trel, vrel, umrel ap.), hoci podľa nárečí stredného Slovenska boli by oprávnené i podoby s **-ie-**: rozumieť, trpieť, vriieť ap.

Vymedzili sme presne i slovesá s príponou prítomného času s **-ie-**: rozumiem, rozumieš, smiem ap.; nesiem, nesieš, vedím, pečiem, strežiem ap.; miniem, minieš, hyniem ap. — a s **-e-**: idem, ideš, žnem, dmem, trem, melem ap.; plačem, stelem, berem ap.

V nárečiach stredného Slovenska a podľa nich i v spisovnej slovenčine sa zachováva rytmický zákon, podľa ktorého nebývajú v slove vedľa seba dve dlhé slabiky, ale druhá slabika po dĺžke sa zpravidla kráti a za dvojhlásky **ia, ie, iu** býva **a, e, u**.

Podrobne sme vymedzili platnosť tohoto zákona (čierny, čierna, čierne, krásny ap. proti dobrý, dobrá, dobré ap.; dá-

vam, dávaš, kráčam, kráčaš ap. proti volám, voláš, vraciam, vraciaš ap.) a určili sme všetky prípady, kde krátenie nenastáva (3. os. množ. č. súdia, chvália, nie súďa, chváľa ap.; v slovesách opakovacích súdievam — nie súdevam — ako robievam ap., ale kúpávam popri kúpavam ap., a vždy len kráčavam ap.).

IV. V tvarosloví zostáva v jadre stav, aký sa v spisovnej slovenčine vyvinul a časom ustálil.

V novej úprave sme sa dotkli len niekoľkých drobností:

1. V skloňovaní mužských mien zvieracích **had, orol, pes, medveď** ap. z dvojtvarov podoby osobných mien n. pl. hadi, orlí ap., množ. ak. **hadov, orlov** a neživotných mn. nom., ak. **hady, orly** ap. uvádzame pre väčšinu mien zvieracích podoby osobných mien ako jedinú kategóriu životných mien muž. vôbec, tedy: množ. nom. (jedovatí) **hadí**, (verní) **psi** ap. ako (statoční) **chlapi**, množ. (gen.) ak. (jedovatých) **hadov**, (verných) **psov** ap. ako (statočných) **chlapov**.

Len mená **kôň, vól** i demin. **koníček** a ešte niektoré majú množ. nom. a ak. podľa neživotných: (pekné) **kone, voly, koničky, volky** a podobne zdrobnelé **vtáčik, vrabček, baranec** ap., **vtáčiky, vrabčeky, barance** ap. a rovnako i **pstruh**, mn. nom., ak. **pstruhy**.

2. Pri skloňovaní cudzích mien upozorňujeme na mená na **-izmus**: **katechizmus** ap., na stredné mená na **-um**: **datum** ap. a na **-eum, -ium, -uum**, ktoré skloňujeme podľa toho, ako žiada rod a kmeň známy z mluvnice gréckej a latinskej, tedy na pr. **katechizmus**, gen., dat. **katechizmu** (nie **katechizmusu**) ap., **datum**, gen. **data** (nie **datuma**) ap., **lyceum, gymnázium**, gen. **lycea, gymnázia** (nie **lyceuma, gymnáziuma**) ap.

3. Pri skloňovaní zámena **ten, tá, to** pokladáme za spis. podobu množ. nom. a akuz. neživ. muž., žen. a stred. **tie** (nie **té**), popri muž. živ. n. **tí**, akuz. **tých**.

4. Z dvojtvarov **jeden, jedon** — **všetek, všetok** ponechali sme pre spisovný jazyk podoby **jeden, všetok** ako najrozšírenejšie a najoprávnenejšie. Ináč skloňujú sa: **jeden, jedna, jedno** — **všetok, všetka, všetko**, ako mená prídavné (**dobry, dobrá, dobré**); na pr. jednot. gen. **jedného, jednej, všetkého, všetkej** ap., len v množ. nom. a akuz. zachováame staré podoby zámenné: množ. nom. **jedni, jedny, všetci, všetky**

(nie jední, jedné, všetkí, všetké) a množ. akuz. muž. než. a žen. a stred. jedny, všetky (nie jedné, všetké).

5. Rozdiel medzi prídavnými menami na **-ný, -ná, -né** (zbožný, **-ná, -né**) a **-ní, -nia, -nie** (národní, **-nia, -nie**) sa v spisovnej slovenčine nezachováva. Píšeme a skloňujeme rovnako: **mocný, krásny** ap. ako: **jarný, -ná, -né, horný, dolný, vrchný, spodný** ap. — Podľa starej tradície píšeme dnes len: **Národné noviny**.

* * *

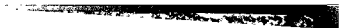
„Pravidlá slovenského pravopisu“ vydávame v podobnom spracovaní a rozsahu a v podobnej úprave, ako sú úradné „Pravidlá českého pravopisu“. Obsahujú časť mluvnickú, hlavne s hľadiska pravopisného, kde sú shrnuté pravopisné zásady a pravidlá s doklady, a podrobný pravopisný slovník, podávajúci z pokladu spisovnej reči slovenskej hlavne slová a tvary, ktorých spôsob písania je ťažký alebo sporný, termíny technické nie všeobecne známe, význačné slová cudzie, zvlášte zdomácnelé slová kultúrne, a chybné slová zle tvorené, alebo zbytočné slová cudzie, nemecké a maďarské, ktorým treba vyhýbať, keď máme dobré slová domáce.

* * *

Podávajúc slovenskej verejnosti túto novú úpravu slovenského pravopisu, ktorá sa stáva schválením nášho ministerstva školstva a národnej osvety prvým úradným pravopisom slovenským, sme si plne vedomí nedostatkov prvého vydania nášho diela, nie diela jednotlivcovho, ale kolektívnej práce päťčlenovej komisie jazykového odboru Matice slovenskej. Pravopis je a bude vždy len vecou dohody, výsledkom kompromisu, ako písať hovorené živé slovo. Pravopis je nie formou nehybne trvácou a neživou, ale dokiaľ jazyk žije, vyvíja sa, mení sa a prispôsobuje sa stále novému a novému životu jazyka a svojej dobe i pravopis. I s tejto stránky je naše dielo typickým obrazom a dokumentom slovenskej prítomnosti: naväzujúc na pravopisnú a jazykovú tradíciu, aká sa vyvinula na Slovensku v minulom stolytí a na začiatku nášho stolytia, snaží sa s hľadiska dnešných čias podať systém pravopisu slovenského, ukazujúc niektorými svojimi zmenami na nové odvážnejšie možnosti vývoja slovenského pravopisu i v budúcnosti.

PRAVIDLÁ
SLOVENSKÉHO PRAVOPISU.

Z PRAVOPISU A HLÁSKOSLOVIA.

1. KEDY PÍŠEME ZAČIATOČNÉ PÍSMENO VEĽKÉ.

So začiatočným písmenom **veľkým** píšeme:

a) Slovo, ktorým sa začína veta, na pr.: **O**tec bol v meste. — **Č**akal som priateľa.

b) Prvé slovo po bodke (.), na pr.: Nastalo pekné jarné dopoludnie. **N**a veži kostola zazvonil zvon, a ľudia sa začali schádzať. — **Ž**ili raz jedna maminka a otecko. **M**ali dvojce detí.

c) Niekedy i po otazníku (?), výkričníku (!) a dvojbodke (:). Po otazníku a výkričníku sa píše začiatočné veľké písmeno, keď sa otázkou alebo výkrikom či zvolaním veta skončila, po dvojbodke, keď za ňou ide priama reč, na pr.: Kde si? **P**oď sem! — Čo hože mi treba? **S**om šťastlivý človek! — Pracujme! **P**ráca je prameňom života. — Deti volaly radostne: „**L**astovičky prišli, bude leto!“

d) Vlastné mená:

osobné mená a priezviská: **J**ozef, **A**lexander; **Š**afárik, **K**olár, **M**asaryk;

mená pohanských bohov a bohýň: **Z**eus, **J**upiter, **P**erún, **V**esna (bohyňa);

Boh, s veľkým začiatočným písmenom = kresťanský; ináče **b**oh (pohanský);

mená zvierat: **D**unčo, **P**ozor (pes), **S**traka, **M**alina (krava);

mená hviezd: **J**upiter, **P**anna, **B**ýk a podľa toho v spisoch **h**vezdárskych (inde nie) **Z**em, **S**lnce, **D**enica ap.;

mená zemepisné: krajín, miest, hôr, riek, národov, kmeňov, rodov ap.: **S**lovensko, **Č**echy, **R**akúsko, **A**merika; **P**raha, **B**ratislava, **P**iešťany; **T**atry, **Š**umava, **K**riváň; **D**unaj, **V**ltava; **Č**ech, **S**lo-

vák, **Slovan**, **Oravec**; **Slovanstvo**; **Piastovci**, **Přemyslovci**; **Žid** = člen národa, **žid** = príslušník náboženstva židovského;

mená sviatkov: **Vianoce**, **Turíce**, **Hromnice**;

prídavné mená významu privlastňovacieho, utvorené z mien osobných príponami **-ov**, **-ova**, **-ovo** alebo **-in**, **-ina**, **-ino**: **Karlo**v, **-ova**, **-ovo**, **Mari**in, **-ina**, **-ino**; **Bernolákova** doba.

V pomiestnych menách (v menách častí poľa či chotára, ulíc, domov ap.), ako: **Pod Strážou**, **Za Stráňami** (časti poľa v Turanoch), **Na Šibeniciach**, **Za Šibenicami** (v Mošovciach), **Malé Rovne** (hory v Mošovciach) ap., píšeme s veľkým písmenom slová **Stráža**, **Stráne**, **Šibenice**, **Rovne** ap., keď sa v nich necíti ich význam obecný, lebo už vymizol z pamäti; ale v menách, ako: „**Medzi potoky**“, „**Proti záhradám**“, „**Dolný koniec**“, „**Pod vápenicou**“, „**Panský vrštek**“, „**Pri kríži**“, „**U zlatého hrozna**“, obecný význam slov: **potoky**, **záhrady**, **koniec** ap. sa ešte cíti a preto sa píšú tieto slová s malým počiatočným písmenom.

Prídavné mená, odvodené z mien vlastných osobných a zeme-pisných, sa píšú s malou literou, na pr.: **homérovský** smiech, **homérovská** otázka, **štúrovská** filozofia, **mariánsky**, **svätovítsky** kostol, **vladislavská** sieň (na hrade pražskom), **český** kráľ, **slovenské** kroje, **rímsky** cisár; **považské** dediny, **polabský** Slovania, **lužický** Srbi, **belohorská** bitka, **bratislavský** okres, **nitranské** biskupstvo, **staromestská** radnica, **komárňanský** prístav ap.

Podobne s malým písmenom sa píšú i podstatné mená, odvodené od vlastných mien osobných, ako: **husita** = prívrženec **Husov**, **luterán** = prívrženec **Lutherov**; pod. i **štúrovec**, **berňolákovec**, **wagnerovec** alebo **wagnerián**, prívrženec **Štúrov**, **Wagnerov** ap.

Keď sa meno vlastné skladá z prídavného a podstatného mena, vtedy sa píše:

oboje s počiatočným veľkým písmenom, keď obidve mená majú význam mena vlastného, na pr.: **Alexander Veľký**, **Boleslav Chrabrý**, **Anton Padovský** alebo **Paduánsky**, **Panna Orleánska**, **Malá Azia**, **Južná Amerika**, **Turčiansky Svätý Martin**, **Kráľovské Vinohrady***, **Česká Třebová**, **Čierna Hora**, **Nová Hora**, **Mladá**

* České miestne mená píšeme podľa českého pravopisu.

Hora, Stará Hora, Suchá Hora ap. (dediny slovenské), **Černá Hora** (osada na Morave), **Nový York, Nový Južný Wales**;

meno prídavné s veľkým písmenom a podstatné s malým, keď je prídavné meno významu vlastného a podstatné meno významu obecného, na pr.: **Atlantický, Tichý oceán**; **Stredozemné, Červené, Mŕtvé, Jaderské, Ladové more**; **Čierne, Ženevské jazero**; **Štrbské, Popradské pleso**; **Arabský, Terstský záliv**; **Kotorská boka**; **Dardanelská úžina**; **Malý, Veľký Žitný ostrov**; polostrov **Pyrenejský**; **Biela voda** (potok), **Biela hora** (vrch), **Liptovské hole, Veterné hole, Inovecké hory, hory Orlické**; **Polabská rovina**; úval **Dolnomoravský**; nížina **Uhorská**; priesmyk **Jablunkovský**; stolica **Trenčianska, Šarišská**; **Nový svet** (= Amerika a Austrália); **Ohňová zem**; **Štúrova, Štefánikova cesta**; **Dlhá ulica***, **Staromestské námestie**; **Michalská brána**; **Národný dom**; **Národné divadlo**; **Slovenská banka**; **Mestský sad**; rukopis **Zelenohorský, Kralická biblia** ap.;

podobne píšeme i mená krajín a štátov, keď ich základom je prídavné meno: republika **Československá**; zem **Moravskoslovenská, krajina Slovenská, Podkarpatskoruská**; republika **Francúzska**, bývalá ríša **Rakúsko-uhorská, kráľovstvo České, Spojené štáty severoamerické** ap.;

meno podstatné s písmenom veľkým a prídavné s malým, keď je meno podstatné významu vlastného a meno prídavné obecného, na pr.: severné **Alpy vápencové, svätý Otec** = pápež, cirkevní **Otcovia** (alebo len **Otcovia**), **Písmo sväté** (alebo len **Písmo**).

Píšeme: **Alpy, Slovensko, Bratislava, Dunaj** ap., ale hory **alpské, roviny slovenské, obec bratislavská, veľtok dunajský**;

---

* „Dlhá ulica“, ktorá sa tak menuje (na pr. v Bratislave, Praha a i.); pod. „Dolná, Horná ulica“ (na pr. v Mošovciach); naproti tomu je „dlhá ulica“, ktorá je nie krátká; „dolná, horná ulica“, ktorá je dole či hore; pod. „Malé námestie“, ktoré sa tak volá (na pr. v Prahe), naproti tomu je „malé námestie“ to, ktoré je nie dosť priestrané. Podobne sa lišia zreteľne zvláštne významy pomiestnych mien „Malá strana“ (časť Prahy), „Malá strana, Veľká strana“ (časti osady Nécipál v Turci), „Druhá strana“ (časť Turian), „Dolný koniec“, „Horný koniec“ (na pr. v turčianskych osadách Nécipaly, Turany, Podhradie ap.) naproti obecnému významu malá, veľká strana (v politike ap.), horný, dolný koniec (mesta vôbec, nejakej veci ap.). Podobne píš **Nové Mesto nad Váhom**, ale **Nové mesto** (časť Prahy) a **nové mesto** (mesto novo vzniklé, novo budované) ap.

svätý **Vít**, ale chrám **svätovítsky**; podobne: **Týn**, **Loreta**, ale chrám **týnsky**, **lorets ký**; **Přemyslovci**, ale rod **přemyslovský**;

Nový rok (1. január), **Dohviezdny večer** = **Štedrý večer**, **Všechsvätých**, na **Tri krále**, na **Mena Ježiš**, **Kvetná nedeľa**, **Smrtná nedeľa**, **Zelený štvrtok**, **Veľký piatok**, **Veľká noc**, ale **veľkonočný**, **štedrovečerný**, ako **vianočný**, **hromničný** ap.

e) Mená spolkov a spoločností, na pr.: **Sokol**, **Orol** (ale **orol**, **sokol** = člen **Orla**, **Sokola**), **Hlahol**, **Beseda**; **Remeselnícka beseda**, **Jednota českobratská**, **Slovenský klub**, **Česká akademia vied a umení**, **Matica slovenská**.

Pri stručnom vyjadrení píšeme podľa smyslu s veľkým písmenom: **Matica** = **Matica česká** alebo **slovenská**; **Pohľady** = **Slovenské pohľady**; **Republika** = **republika naša** (t. j. **Československá**); **vydanie nákladom Akademie** = **Českej akadémie vied a umení** ap.

f) Tituly kníh, skladieb, diel umeleckých, časopisov, modlitieb ap., na pr.: Vlčkove „**Dejiny literatúry slovenskej**“, **Hviezdoslavova** „**Hájnikova žena**“, **Smetanova** „**Predaná nevesta**“, **Štursov** „**Ranený**“, **Biblia** = **Písmo sväté** (**biblia** = výťah zo svätého Písma), **Starý zákon** (čiastka **Biblie**), **Ottov Slovník naučný**, **apoštolské Vyznanie viery**, **Slovenské pohľady**, **Národné noviny**, **Sborník Matice slovenskej**, **Slovenský deník**, **Sborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti**; **Otčenáš**, **Zdravas**, **Desatoro**.

g) Ako slovo **Boh** vo význame kresťanskom, tak i iné slová, keď znamenajú **Boha**, píšú sa s veľkou literou: **Pán**, **Pán Boh**, **Kristus Pán**, **Hospodín**, **svätý Duch**, **najsvätejšia Trojica**, **Stvoriteľ**, **Spasiteľ**, **Vykupiteľ**, **Ukrižovaný**, **Prozreteľnosť** ap.;

podobne sa píše: anjel **Pána**, modlitba **Pána**, **Panna Maria**.

h) Slová oslovovalie v listoch, na pr.: **Ty**, **Tebe**, **Ti**, **Vy**, **Vás**, **Tvoj**, **Váš** ap.; staré tituly, nakoľko sa ich dosiaľ užíva: **Vaša Milosť**, **Vaša Jasnosť**, **Jeho Excelencia** ap.;

nehodne sa píše: ako **Ste** hovorili, aby **Ste** ráčili, **Ctený Pane**, **Veľactenému Pánu**..., miesto správneho: ako **ste** hovorili, **Ctený pane**, **Veľactenému pánu** ap.

ch) V niektorých ustálených skratkách, ako: **P.** = **páter**, **JUDr.**, **MUDr.**, **PhDr.**, **ThDr.**, **Dr. tech.**, **Dr.** (vo vetnej spojitosti

však zpravidla **dr.**), **MUC.**, **PhC.**, **MgPh.** = magister farmacie; pod. **KČST.** (= Klub československých turistov), **NL.** (Národní listy), **Sl. Pohř.** i **SP.** (Slovenské pohľady) ap.

Poznámka. V niektorých prípadoch nemožno s určitou rozhodnosťou, aké písmeno písať, veľké či malé. Akési kolísanie tu vždy bolo a bude.

2. AKO PÍŠEME CUDZIE SLOVÁ.

Cudzie slová píšeme v slovenčine dvojakým spôsobom. Alebo hľadáme zachovať, nakoľko možno, pravopis jazyka, z ktorého bolo slovo prevzaté, ponechávame litery a ich skupiny v slovenčine neobvyklé a dĺžku neoznačujeme čiarkou či dĺžňom — alebo prispôbujeme slová slovenskej výslovnosti, najmä zjednodušujeme litery zdvojené, zbavujeme sa litier a skupín v našom pravopise neobvyklých a označujeme dĺžňom — častejšie v koncovkách nežli vnútri slov — samohlásky slabík dlho vyslovovaných.

Spôsob prvý je pravidlom pri menách vlastných, ako: **Achilles**, **Caesar**, **Réaumur**, **Victor Hugo**, **Greenwich**, **Goethe**, **Shakespeare**, **Puškin**, **Mickiewicz**, **Karadžić**, **Wagner**, **Felix**, **Alexander**, **Kordillery**, **Kilima-Ndžaro** ap.;

a pri slovách obecných, ktoré nie sú ešte celkom zdomácnelé, na pr.: **quadiennium**, **essay**, **etuda**, **match**, **cricket**, **allegro** ap.

Spôsob druhý býva pri cudzích menách vlastných, ktoré sú hláskovo poslovenčené alebo sú už zdomácnelé, na pr.: **Rím**, **London**, **Paríž**, **Egypt**, **Grécko**, **Holandsko**, **Asyria**, **Apeniny**, **Korint**, **Atika**, **Maraton**, **Atény**, **César** (ako meno krstné, ináč **C. I. Caesar**), **Ezop**, **Eneáš**, **Eneida**, **Fridrich**, **Kréta**, **Brémy** ap.;

okrem toho pri mnohých iných slovách významu obecného, takých, ktorých sa denne užíva a ktoré sú už zdomácnelé, na pr.: **diagram**, **rekomandovať**, **imunita**, **kolokvium**, **iluminácia**, **idyla**, **adresa**, **komisia**, **profesor**, **mezanin**, **mecén** alebo **mecenáš**, **aféra**, **nacionalizmus**, **drogeria**, **silueta**, **šofér**, **angažovať**, **katar**, **rytmus**, **litograf**, **mytológia**, **katedra**, **estetika**, **etika**, **erár**, **prelát**, **pedagog**, **sféra**, **ekonomický**, **toaleta**, **kuloár**, **senát**, **kandidátka**, so-

náta, agitátor, promenáda, estráda, admirál, generál, reálny, agrárny, tabulárny, kapitán, fontána, panoráma, systém, migréna, scéna, likér, ležérny, kariéra, termín, blondín, gavalier, elixír, inženieer, manéver, bibliotéka, kopírovať, akcíz, gáz, kráter, šéf, prémie, préria, bór, dóm (chrám), pól (severný), tón, óda, bóra, pór, póry, móda, sólo, lôža (v divadle) ap.;

podobne i bróm, apríl, sérum, motív, deskriptíva, archív (ale archivár), nervóza, sezóna, úzus, nominatív, genitív, datív, akuzatív, reverz, konkurz, g., d. jedn. reverzu, konkurzu ap. (naproti doterajšiemu spôsobu v spisovnej češtine: brom, apríl, serum, motív, deskriptíva, archív, nervosa, sezona, usus, nominatív, akusatív, konkurs, revers ap.).

Podľa obecne vžitej výslovnosti slovenskej i podľa doterajšej tradície literárnej píšeme: štát, štátny, štatárium, študent, štúdium, inšpektor, inšpicient ap. (proti čes. spôsobu písania s s: stát, státní, student, inspektor ap.). — Ale v cudzích slovách kultúrnych nefudových píšeme a vyslovujeme pôvodné s, na pr.: instrumentál (ale inštrument), instinkt, inspirácia, status ap.

Mená mesiacov píšeme v slovenčine takto: január, február, marec, apríl, máj, jún, júl, august, september, október; november, december.

Poznámka. Úplnej jednoty v písaní cudzích slov nebolo a nebude nikdy, lebo nieto jednoty v mienke, ktoré slová sa môžu pokladať za zdomácnelé a ktoré ešte nie.

Zbytočne nepíšeme slov cudzích, kde máme vhodné slová svoje.

3. KDE SA VYSLOVUJÚ A PÍŠU MÄKKÉ SPOLUHLÁSKY ď, ť, ň, ĺ.

1. Slabiky **de, te, ne** sa čítajú ako **ďe, fe, ňe** (ako čes. **dě, tě, ně**), a to nielen v tých prípadoch ako v češtine, na pr. **deti** = č. **děti**, **telò** = č. **tělo**, v jednot. dat., lok. **vode, žene** = č. **vodě, ženě, nemý** = č. **němý** ap., ale i v prípadoch, kde sa v češtine píše a vyslovuje **de, te, ne**, na pr. **deň** (vyslov **deň**), **teľa** (feľa), **vediete** (vediefe), **nesiete** (ňesiefe), naproti čes. **den, tele, vedete, nesete** (s výslovnosťou **de, te, ne**).

Slabiky **de, te, ne** sa vyslovujú v spisovnej slovenčine tvrdo len v týchto slovách domácich: **jeden, jedenásť, hoden,**

ten, tento, teprv, temer, teraz, tedy; nadeň = nad neho; **po-deň** = pod neho; v tvaroch príd. mien v gen., dat., lok. sg. f. **m-la-dej, vydatej, peknej** (žene); v gen., dat. sg. m. a str. **pekného, peknému, tvrdého, tvrdému, zlatého, zlatému**; tak i **krásneho, krásnemu** ap., kde **e** je po dlhej slabike na miesto dlhého **é** (**pekného, peknému** ap.); v jednot. nom., ak. stred. a v množ. nom., ak. **pekné, mladé** (dieťa, stromy, ženy, mestá ap.); tak i **krásne** (dieťa, ženy, mestá) ap.;

v cudzích slovách: **idea, termín, Terezia** ap.

Slabiky **di, ti, ni** sa čítajú ako **ďi, ti, ňi**, na pr.: **divý, tichý, nikto** ap.

Tvrdo sa vyslovuje **d, t, n** v slabikách **dí, tí, ní (di, ti, ni)** v množnom nominatíve: **mladí, zlatí, pekní** (ľudia), **prekliati, čierni** (ľudia); podobne v složených slovách: **od-ísť, nad-ísť** ap.;

a v cudzích slovách: **gramatika, matematika, disciplína, mechanik** ap.

V slabikách s dvojhĺskami **ia, ie, iu** hláska, ktorou sa tieto dvojhĺsky počínajú, obmäkčuje v domácich slovách predchádzajúce spoluhlásky **d, t, n** v **ď, ť, ň**. Tedy v slabikách **dia, die, diu, tia, tie, tiu, nie, nie, niu** čítaj **ď, ť, ň**, na pr.: **ľudia, diera, tiahnem, tiecť, šitiu, pokolenie, nie som, paniu** ap.

V ostatných prípadoch sa označuje výslovnosť spoluhlások **ď, ť, ň**, na pr.: **medveď, ďaleko, vďačný, košť, ťava, kameň, kameňom** ap.

2. V slovenskej výslovnosti spisovnej dôležitá je hláska mäkké **Ľ**.

Mäkké **Ľ** sa vyslovuje v slabikách pred **e, i, f, ia, ie, iu**, tedy **le, li, lí, lie, lia, liu**, hoci sa jeho mäkkosť tu neoznačuje (tak ako **ď, ť, ň** v slabikách **de, te, ne, di, ti, ni, dia, tia, nia** ap.). Na pr.: **pole, po chvíli, v obilí, obilie, v poliach, obilii** ap.

V ostatných prípadoch sa výslovnosť mäkkého **Ľ** označuje = **Ľ**.

Tak pred **a**: **ľad, ľadvie, ľakať** (sa), **ľahký, ľahnúť, ľan, ľavý, podľa, hľa, hľadeť, kľáčať, žľab** (i žleb), **žľaza**; v nom. sg. **chvíľa, jedľa, košeľa, nedeľa, roľa, vôľa**; **strieľať** od streliť, **udieľať** od deliť ap.

(Srovnaj v češtine zväčša v týchto prípadoch za slovenské **ľ** — **le**, na pr.: **led, ľadví, ľahký, len, ... hle, hleděti, ... chvíle, jedle, stříletí** ap.)

Pred **u, ú** : **ľud, ľutovať, vľúdny, kľuka, pľuť, sľub, sľúbif kľúč, pľúca** ap.

(Srovnaj v češtine za slovenské **ľu, ľú** — **li, ľf**, na pr.: **ľid, ľitovať, vľídný, sľib, sľíbif, kľíč, pľíce** ap.)

Pred **o** : **povoľovať, podpaľovať, odpovoľif, podpáľif**; podobne i **poľovať, poľovník** a i.

Prostred slova pred spoluhláskou a na konci slova, na pr.: **beľmo, koľko, toľko, veľmi**; pri mäkkých kmeňoch mužských a ženských: **cieľ, gen. cieľa, bôľ, bôľu, kráľ, kráľa, učiteľ, učiteľa, priateľ, kazateľ** ap.; **zreteľ, zreteľa, motýľ, motýľa**; **diaľ, gen. diale, myseľ, myšli** (ale **úmysel, priemysel** s tvrdým **ľ**), **soľ, soli** ap.

V písme i výslovnosti treba rozoznávať slová:

ľad (č. **led**) — **ľad, ľadiť, ľadný**; **ľak, ľaknúť** (č. **lek**) — **ľak, ľakovať**; **ľan** (č. **lan**) — **ľaň**; **vľani** (č. **vloni**); **ľavica** = **ľavá ruka** (č. **levice**) — **ľavica** (č. **lavice**); **roľa** (č. **rola**) — **rola** (divadelná, č. **rola**); **uhôľ, g. uhľa** (č. **uhel, uhle**) — **uhol, uhla** (č. **úhel, úhlu**) v geometrii ap.; **myseľ, myšli** — **úmysel, priemysel, gen. úmyslu, priemyslu** ap.

Mäkké **ľ** sa líši výslovnosťou od **ľ** obyčajného (stredného): **ľ** sa vyslovuje tak, že sa jazyk opiera koncom o dásna, pri **ľ** sa opiera jazyk plochou o predné podnebie, podobne ako pri výslovnosti **ď, ť, ň**. — Ale **ľ** sa nevyslovuje ako **ľj**.

4. SLABIKOTVORNÉ KRÁTKE A DLHÉ **r, ľ, f, í**.

V slovenčine je vedľa krátkeho samohláskového čiže slabikotvorného **r, ľ** v prípadoch, ako: **vrch, prst, krst** (= čes. **křest**), **vľk, bľcha** (= čes. **blecha**), **žľtý** (= čes. **žlutý**) i dlhé samohláskové **f, í**, na pr.: **vľšek = vľstek, kľč** (= čes. **křeč**), **vľča, hľbka, tľčf** (= čes. **tlouci**) ap.

5. KDE SA PÍŠE **y, ý** (TVRDÉ) A KDE **i, í** (MÄKKÉ).

1. Litera **i, í** sa píše po mäkkých spoluhláskach **c, č, dz, ž, š, ď, ť, ň, ľ, j**, na pr.: **ciť, čin, číslo, medzi, život, široký, divný** (vyslov **ďivný**), **ticho** (vyslov **ťicho**), **niť** (vyslov **ňif**), **vajfčko**.

Len v niektorých cudzích slovách sa píše **y** po **c**, na pr.: **Cy**ril, **cy**linder, **cymbal**, **cy**klon, **cy**klus, **cyn**ik, **cyn**izmus, **Cy**prus, gen. **Cy**pru (ostrov) i **cy**prus (strom), **ency**klika, **ency**klopedia ap.

2. Litera **y**, **ý** sa píše po tvrdých spoluhláskach **h**, **ch**, **k**, **g**, **d**, **t**, **n**, na pr.: **h**yniem, **h**ýbať, **chy**ba, **chy**tám, **ky**tka, **ja**skyňa, **k**ývať, **burgy**ňa, **d**ych, **ke**dy, **d**ýmať, **ty**, **mo**tyka, **t**ýždeň, **že**ny.

Poznámka. Na niektorých miestach Slovenska sa vyslovujú hlásky **ď**, **ť**, **ň** tvrdo ako **d**, **t**, **n**, na pr.: **vi**ďím — **vi**dým, **ti**chý — **ty**chý, **ni**kto — **ny**kto ap., a preto uvádzame niektoré slová, ktoré po tvrdých spoluhláskach **d**, **t**, **n** majú **y**.

Po **d**: **d**ych, **d**ýchať; **d**ym, **d**ýmať, **na**dýmať; **dy**ňa; **d**ýka; **hos**po-
dyňa (ale **Hospod**in = Pán, Boh); **ke**dy, **te**dy; **lo**dyha, **vl**adyka.

Po **t**: **ty**, **ty**kať; **t**ýkať sa, **do**týkať sa, **ty**č; **ty**lo, **ty**ľ (=tučnosť), **t**ýždeň, **mo**tyka, **mo**týľ, **st**yd, **st**ydeľ sa, **ost**ýchať sa, **sv**ätyňa, **š**tyri, **za**tým; **Ty**roly, **ty**ger.

Po **n**: **ny**ní (v cirkevnej reči, inakšie teraz), **ny**ť (=túžiť).

Výnimečne sa píše **i**, **í**:

a) Po všetkých týchto tvrdých spoluhláskach v množnom nominatíve a vokatívne mužských prídavných mien, na pr.: **vy**sokí chlapi, **hl**uchí starci, **mn**ohí ľudia, **tv**rdí, **sta**toční vojaci, **pre**kliati vrahovia ap., naproti nom. jednot. č. **vy**soký, **hl**uchý starc, **mn**ohý, **tv**rdý, **sta**točný človek ap. Podobne i po spoluhláskach obojetných **b**, **p**, **m**, **v**, **r**, **s**, **z**, **l**, na pr.: **do**brí, **sl**epí, **sl**abí, **ma**lí ľudia ap., naproti **do**brý, **sl**epý, **sl**abý, **ma**lý človek.

(Srovnaj v češtine: **vy**socí, **hlu**ší, **mn**ozí lidé — **vy**soký, **hl**uchý, **mn**ohý člověk; **tv**rdí (vyslov **-dí**), **sta**teční (**-ní**), **pro**kletí (**-fi**) lidé — **tv**rdý, **sta**tečný, **pro**kletý člověk. A podobne: **do**brí, **sl**epí, **sl**abí, **ma**lí starci — **do**brý, **sl**epý, **sl**abý, **ma**lý stařec.)

b) Po spoluhláskach hrdeľných **h**, **ch**, **k**, **g** v prídavných menách privlastňovacích s príponou **-in**, **-ina**, **-ino**, ako: **ma**co**ch**in, **-ina**, **-ino**, **ma**l**du**chin, **ma**tk**in**, **te**t**ki**n, **stri**gin.
(Srovnaj české: **ma**tč**in**, **ma**coš**in** ap.)

c) V onomatopoetických či zvukových (zvuk napodobujúcich) slovách: **ch**ichotať sa, **ki**kiríkať, **h**í, **hi**jo ap.

d) V cudzích slovách, kde v pôvodnom jazyku bolo **i**, na

pr.: **kilo**, **kilogram**, **kilometer**, **kinematograf**, **kino**, **legia**, **legionár**, **regiment**, **historia**, **slovakizmus**, **čechizmus** ap.

3. Po spoluhláskach obojetných: **b**, **p**, **m**, **v**, **r**, **s**, **z**, **l** píšeme niekedy **y**, **ý**, niekedy **i**, **í**.

Kedy píšeme po spoluhláskach obojetných **y**, **ý** a kedy **i**, **í**?

a) V koncovkách v množ. nominatíve píšeme **-i**: chlapi, Srbi, pávi, rysi, sokolí — podobne ako vojaci, vtáci, žiaci, Česi od podstat. mien s tvrdou spoluhláskou **k**, **ch**: vojak, vták ap.; v množ. instrumentále **-y**: s dobrými chlapy (chlapmi), pávy (pávami), Srby (Srbmi), sokoly (sokolmi) ap. — podobne ako je zachovaná tvrdá spoluhláska **s-y** v množ. instr.: s dvoma žiakymi (žiakmi), vtákymi (vtákmi), Čechy (Čechmi) ap.;

v jednot. mužskom nominatíve prídavných mien typu dobrý, dobrá, dobré píšeme **-ý**: slabý, slepý, chromý, zdravý, dobrý, lysý, drzý, malý ap. — podobne ako veľký, chudý, hluchý ap.;

v množ. nominatíve týchže mien prídavných rodu mužského píšeme **-í**: slabí, slepí, chromí, zdraví, dobrí, drzí, malí (ľudia) — podobne ako veľkí, chudí, hluchí (ľudia).

Ináč píšeme v ostatných koncovkách **ý** (alebo **y** po predchádzajúcej dlhej slabike), v jednotnom instrumentále: slabým, slepým, zdravým človekom, dobrým dieťaťom, bielym kvetom; ako veľkým, hluchým starcom; v množ. genitíve a lokále: slabých, slepých, zdravých ľudí, bielych detí, ako veľkých, hluchých starcov; o dobrých, zdravých ľuďoch; v množ. instrumentále: slabými, slepými, dobrými ľuďmi, bielymi kvetmi, ako veľkými, statočnými národmi ap.

V príd. menách typu boží, božia, božie po obojetných spoluhláskach vo všetkých týchto príponách je **-i**, **-í**, na pr. v jednot. nominatíve: rybí tuk, psí jazyk, kozí roh ap.;

v jednotnom instrumentále: rybím tukom ap.;

v množnom datíve: psím mláďatám ap.;

v množnom genitíve a lokále: psích mláďat, o ľvích mláďatách ap.;

v množnom instrumentále: psími mláďatmi ap.

b) Vnútri slova píšeme **y**, **ý** po obojetných spoluhláskach v týchto slovách a ich odvodeninách:

1. Po b :

by, aby, bych = **by** som, **abych** = **aby** som ap.; **aby** som, **aby** si ap.; **byť** (som; ale **biť**, **bijem**), **bývať**, **bývam**; **bývalý**, **bývanie**, **starobylý**; **dobyť**, **dobývať** (hrad; ale **dobiť**, **dobíjať** = **doraziť**, na pr. **nepriateľa**); **dobytok**, **nábytok** (= **náradie**; ale **nábitok** do pušky); **obývať**, **obydlie**, **obyvateľ**; **ubývať**, **úbytok**; **prebývať**, **prebytok**; **zbyť** (= **ostať**; ale **zbiť** = **ztliec** niekoho), **zbývať**, **zbytok**, **zbytkový**, **zbytočný**, **nazbyť**; **byť**; **bytie**, **živobytie**, **bytný**, **bytnosť**, **bydleť**, **bydlo**, **bydlisko**, **bydlište** = **obydlie**, **príbytok** (ale **bidlo** na krosnách) ap.; **býk**, **býček**, **býkovec**; **byvol**; **byľ**, **byľka**, **bylina**; **bystrý**, **bystrosť**, **bystrina**, **Bystrica**; **Bytča**, **kobyľa**, **obyčaj**.

2. Po p :

pýcha, **pýšiť sa**, **pyšneť**, **pyšný**; **prepych** (ale **pichnúť** = **bodnúť**); **pykať**, **odpykať**; **pýr**, **zapýriť sa**; **pysk**, **pyskatý** (ale **pisk**, **piskot** = **hvizd**); **pýtať sa**, **spýtať sa**, **spytovať** (**svedomie**), **spytovať sa**, **jazykospyt**, **prirodospyt**, **prirodospytec** (ale **pitvať** telo); **pyteľ**, **pytlík**, **pytliak**; **kopyto**, **kopýtko**, **kopytník**, **jednokopytník**; **slepýš** (= **slepúch**, **jašter**).

3. Po m :

my (**my** dvaja a pod.; ale: **dal mi to**); **odmykať**, **zamykať**, **zámyk**, **pomykov**; **mýliť (sa)**, **zmýliť (sa)**, **mýlika**, **mylný**, **mýlivý**, **omyl** (ale **míľa** = **miera**); **mysleť**, **myseľ**, **myšlienka**, **mýsliteľ**, **myslivec**, **smýšľať**; **smysel**, **úmysel**, **výmysel**, **priemysel**; **Přemysl**, **Litomyšl**; **mys** (= **výbežok** do mora); **myš**, **myška**, **myši**; **myť**, **mydlo**, **mydlár**, **mydlina**, **umývať**, **umyvať**; **Myjava**; **mýto**, **mýtnica**, **mýtne**; **mýtiť**, **vymýtiť** (= **vyrúbať** les), **mýtina**; **čmýriť sa** = **hmýriť sa**, **hemžiť sa**; **hmyz**, **hmyzožravec**; **smyk**, **smyčec**; **priesmyk**; **šmykať sa**, **šmyknúť sa**; **žmýkať**.

4. Po v :

vy; **vydra**, **vydrovka**; **vyhňa**; **výr** (druh sov; ale **vír** = **krútnava** vo vode); **výskať**, **výskot**; **vysoký**, **vyšší**, **výška**, **výšina**, **výšič**, **zvyšič**, **Vysočany**, **Vyšehrad**; **vyza** (= druh rýb); **vyžla** (ž.); **povyk**, **zvyk**, **zvykať**, **zvyknúť**, **zvyklý**, **navykať** ap.; **žvýkať**, **prežvykovať**; **vy-** ako **predpona**, na pr : **vybrať**, **výbor**, **výborný**,

vydať, vydaj (ale **vídať** = často **vidieť**), **vyhodíť, výhoda**; **vycho-
diť, východ**; **vyčítať, výčítka** ap.

5. Po r:

ryba, rybár, rybník; **ryk, ryčať**; **rýdzi**; **rýchly, rýchlik** i **rychlý, rychlik**; **rýpať**; **rys, rysovať**; **rysý, ryšavý**; **ryť** (zem), **rýľ**, **úryvok**; **hrýzť, uhryznúť**; **koryto**; **kryť, skryť, skrýša, pokrývka, úkryt**; **prýštiť**; **staryga**; **strýc, stryná**; **tovaryš**; **trysk**; **tryzna**; **trýzniť**; **varyto**.

V slove **krídlo** píš **í** (sr. č. **křídlo**, cirkevno-slovansky **krilo**).

Píš **i** v slove **Šariš, šarišský** (bude sa tak písať i v češtine).

Píše sa **y** i v cudzích slovách: **rým** (vo verši, ale **Rím**, mesto), **rytier, rytiersky, ryža, bryndza, bryčka** (ľahký vozík), **rychtár, rýnok** (správne námestie), **ryzna** i **ryzeň** (= žľab) a i.

Ale **skriňa** (z lat. **scrinium**, č. **skříň**).

6. Po s:

sýc, sýček (druh sov); **sychravý**; **syčať, sykot, sykavka** (ale **síkať** = striekať, **sikačka**); **syn**; **sypať** (ale **sipeť**, na pr. had **sipí** = syčí), **sýpka, sypáreň**; **syr, syrový, syrovátka** (ale **sírý** = osi-
relý; **síra, sirky**); **sysel**; **sýty, sýtosť, sýtiť**.

7. Po z:

jazyk, jazýček, nazývať, ozývať sa, vzývať (ale: **zívať, zívnuť, zívnutie**).

8. Po l:

lyhať (= l(u)hať), **zlyhať** (puška **zlyhá**); **lyko, lykožrút**; **lysý, lysina, lyšaj** (= motýľ, ale **lišaj** na tvári, **lišajník** — rastlina); **lýtko, lyžica**; **blýskať sa, blyšťať sa**; **mlyn, mlynár**; **plyn, ply-
núť, plynný**; **plytký, oplývať, polynok**.

Tvrde **y, ý** píšeme i v niektorých cudzích slovách po tvrdých alebo obojetných spoluhláskach podľa pôvodného pravopisu prevzatých slov alebo podľa našej výslovnosti a nášho ustáleného pravopisného spôsobu, tak na pr. po **k**: **Kyros**; po **g**: **Egypt, gymnázium, gymnastika**; po **h**: **hyacint, hygiena, hymna**; po **b**: **Babylon, labyrint, presbyter**; po **p**: **pyramida, Pyreneje**; po **m**: **myrta, mystika, mytologia**; po **d**: **dynamit, Londýn, idyla**:

po **t**: **tyger** (zvíera, ale **Tigris** rieka), **Tyrolsko**, **Štyrsko**; po **n**: **nymfa**, pseudonym; po **r**: **Krym**, **Rýn**, **rým** (vo verši, ale **Rím** mesto), **rytier**, **rytmus**; po **s**: **psychologia**, **symbol**, **synagoga**, **systém**; po **l**: **lýra**, **lyrika**, **lynčovať**, **hieroglyfy**; po **f**: **fyzika**, **fyziológia** ap.

Poznámka. Vo výslovnosti rozdielu medzi **i**, **í** a **y**, **ý** už temer nieto. Rovnako sa vyslovuje **biť** (=tíť) a **byť** (bývať), **mi** a **my**, množ. nom. **chlapi** a množ. instr. **chlapy**, **písať** a **pýtať** ap.

6. KEDY PÍŠEME **i** (KRÁTKE) a KEDY **í** (DLHÉ).

1. Veľmi často sa robí chyba v písaní koncoviek s **-i-** alebo **-í-** v skloňovaní zámen **on**, **môj**, **tvoj**, **svoj**, **naš**, **váš**.

Správne píšeme:

v jednot. instrumentále: **ním**, s **ním**, **mojím**, **naším**, **vaším** (bratom) ap. s dlhým **-í-**;

v množ. genitíve a akuzatíve: **ich**, **nich**, **našich**, **vašich** (bratov) ap. s krátkym **-i-**;

v množ. datíve: **im**, **nim**, **našim**, **vašim** (bratom) ap. s krátkym **-i-**;

v množ. lokále: o **nich**, **našich**, **vašich** (bratoch) s krátkym **-i-**;

v množ. instrumentále: **nimi**, **našimi**, **vašimi** (bratmi, braty) s krátkym **-i-**.

2. O skracovaní v prípadoch, ako: **chválím**, **chváliš** ap. naproti **robím**, **robíš** ap. viď v súvislosti v kapitole o dĺžke a krátkosti samohlások.

7. KDE PÍŠEME **ě** (DLHÉ).

Dlhé **ě** píšeme v domácich slovách len v tvaroch prídavných mien: v jednotnom nominatíve, akuzatíve a vokatívne **dobré**, **národné** dielo, v genitíve **dobrého**, v datíve **dobrému**, v množnom nom., akuz. a vok. neživ. muž., žen. a stredných **dobré** (skutky, ženy, deti),

a v slove **dcéra** (čes. dcera); podobne **dcérin**, **dcérka**;

v cudzích slovách zdomácnelých, ako: **aféra**, **dekrét**, **kariéra**, **sféra**, **šéf**, **Švédsko** a pod.

8. KEDY PÍŠEME **o** (DLHÉ).

Dlhé **o** píšeme v citoslovci **o** a v cudzích slovách, ako: br**o**m, gr**o**f, bal**o**n, sal**o**n, sez**o**na, tr**o**n, vag**o**n (lepšie železničný voz, vozeň), okt**o**ber, inferi**o**rny, ambici**o**zny ap.

S krátkym **o** píšeme: citr**o**n, citr**o**nový, gram**o**fon, mikr**o**fon, pavil**o**n, cig**o**ria, kal**o**ria, orator**o**rium a i.

9. KDE SA PÍŠE **a**.

Písmeno **a** píšeme len po retných spoluhláskach: **b**, **p**, **m**, **v** (za pôvodnú praslovanskú samohlásku nosovú *ę*).

Po **p** je **a** v týchto slovách alebo ich odvodeninách: p**a**š (p**a**stný, z**a**p**a**stky), p**a**ta (p**a**tiť, op**a**tok), p**a**ť (p**a**tka i piatka, p**a**toro, p**a**tnásť, p**a**desiat — z p**a**desiat); prip**a**ť (prip**a**tý), zap**a**ť (zap**a**tý) = pripn**u**ť, zapn**u**ť; op**a**ť, zp**a**ť, nazp**a**ť ap.

Po **m**: m**a**dliť, m**a**kký (m**a**kcíť, m**a**kcĕň, m**a**kn**u**ť), m**a**so (m**a**-siar, m**a**sitý), m**a**ť = mn**u**ť (mnem), m**a**ta, naj**m**a, pam**a**ť (pam**a**tlivý, pam**a**tať), sm**a**d (sm**a**dný), zm**a**tok (m**a**tež, pom**a**tený). Podobne v kmenotvornej prípone **-m**a (z **-mę**): brem**a**, pís**m**a, plem**a**, ram**a**, sem**a**, tem**a**, popri bremeno, písmeno, plemeno, rameno ap., ale v ostatných pádoch **-m**e (z **-mę**): brem**e**na, brem**e**nu, brem**e**nom, ram**e**na ap.

Ale písť vždy len: med, medveď.

Po **v**: v**a**čší (v**a**čšmi, v**a**čšina), v**a**dn**u**ť (zv**a**dlý), v**a**zy (po-ložiť na v**a**zy), v**a**zba (v**a**zač, v**a**zeň, v**a**zenie, v**a**zeť, z**a**v**a**z, od-v**a**zovať), dev**a**ť (dev**a**desiat — z dev**a**desiat, dev**a**tnásť), hov**a**do (ho-v**a**dzí), sv**a**tý (sv**a**tosť, sv**a**tiť, posv**a**tý), rukov**a**ť.

Ale písť vždy len: ve**a**ž; rozpr**a**v**a**ť; Det**v**an, Mor**v**an, Slo-**v**an ap.

Po **b** len v kmenotvornej prípone **-b**ať- (z **-ę**t-): žrieb**a**. žrieb**a**ťa, žrieb**a**ťu, žrieb**a**ťom, žrieb**a**ťá, žrieb**a**ť, žrieb**a**ci ap.

V podstatných i vlastných menách, tvorených príponou **-ian**, m**a**kkosť prípony sa trať i po **b**, **p**, **v**, **m** a hovoríme: zem**a**n, Det**v**an,

Moravan, ale v prídavných menách zemiansky, detviansky ap. zostáva platnosť pôvodnej prípony.

Miesto novotvarov rybäcí, žabäcí a pod. radno je písať rybí, rybia, rybie, žabí, žabia, žabie. Ale správne je žriebäcí, kurací ap. od žriebä, -bäfa, kura, -rafa ap.

Vždy piš len: teba, seba (nie tebä, sebä), i narábať, zarábať ap.

Poznámka. V 3. osobe množ. čísla píšu a vyslovujú i lúpä, kúpä, vstúpä, trápä ap., v podobe prítomného prechodníka: lúpäc, kúpäc, trápäc ap. Pre jednotnosť odporúčame písať tvary s dvojhláskou -ia-: lúpia, kúpia, vstúpia, trápia; lúpiac, kúpiac, trápiac; podobne v adjektívnom lúpiaci, trápiaci ap.

Ako sa vyslovuje hláska ä.

Hláska ä je hláska prostá, nie složená. Je to veľmi otvorené e, ktoré sa blíži výslovnosti hlásky a, alebo a so zabarvením do e.

Komu robí ťažkosti výslovnosť ä, vyslovuj e, na pr. peľ, meso, mekký, vezenie ap., ale svatý s a.

10. KDE PÍŠEME DVOJHLÁSKY ia, ie, iu.

Po mäkkých spoluhláskach zpravidla nepíšeme dlhého á, é, ú, ale dvojhlásky ia, ie, iu. Tedy žiak miesto žák, čiara m. čára, žiadať m. žádať, množný genitív žien m. žen, jednotný akuzatív cudziu (ženu) m. cudzú ap. Ale na pr. 3. pl. pijú, kryjú, počúvať, ľúbif ap.

Za spoluhlásky ia, ie, iu nesmie sa písať iá, ié, iú (podľa miestnej západoslovenskej výslovnosti): priateľ, chlieb, cudziú ap., ale priateľ, chlieb, cudziu.

Srovnaj i vlčia tma, božia mať naproti dobrá duša; dušiam, ušiam naproti rybám; uliciach, kožiach naproti rybách; božie slovo naproti dobré slovo; božie slová naproti dobré slová; božiu svätyňu naproti peknú ženu ap. Ale ulicami, dlaňami, kostami (nie ulicami, dlaniami, kostiami) ako ženami.

Poznámka. Dvojhlásky ia, ie, iu nesmú sa miešať so skupinami ja, je, ju. Dvojhlásky ia, ie, iu nebývajú nikdy na začiatku slova alebo slabiky a samy o sebe netvoria slabík, na pr.: pria-teľ, via-zať, pie-seň, vl-čia tma, bo-žie slovo, pa-niu ap. — Naproti tomu skupiny ja, je, ju zpravidla bývajú na začiatku slova alebo slabiky a samy

o sebe tvoria slabiku, na pr.: **ja, ja-viť, je-dlo, vi-je, bi-jú** ap. — Skupiny **ja, je, ju** nestoja na začiatku slova alebo slabiky len v prípadoch, ako: **zjaviť, sjednotiť, zjaloveť, zjest, zjemneť** ap., od **javiť, jednotiť, jaloveť, jest, jemneť** ap., vzniklých složením slov pôvodnej začiatkovej skupiny **ja, je, ju** s predponou **s-, z-, v-** ap., alebo v cudzích slovách, ako: **objekt, subjekt, adjektívum** ap.

K jednotlivým dvojhláskam pripojujeme ešte toto :

1. Dvojhlásku **ia** píšeme :

a) po mäkkých spoluhláskach : v kmeňoch a príponách miesto dlhého **á**, v dokladoch, ako sme už vyššie uviedli, na pr.: **žiak, čiara, žiadať, božia, cudzia, uliciam** ap. miesto **žák, čára, žádať** ap.;

b) po spoluhláskach retných **p, b, m, v** v prípadoch, ako: **piaty** (k päť), **holubiatko** (k holúbä), **pamiatka** (pamäť), **viazaf** (väzba), **sviatosť** (svätý) ap.

Poznámky. 1. V slovách **car, carovna, carevič** píšeme krátke **a** (nie **cár** ap.).

2. Po **j** nepíšeme ani **-ia** ani **-á**, ale len krátke **-a**, na pr. 3. pl. **boja sa, stoja; vojak, kyjak**. Dlhé **á** sa píše v skupine **ja** len v slovách **umelých**, ako: **vejár, strojáreň, lejáreň**, a v **neslovenských**, ako: **maják, Ján, lojálny** a i.

2. Dvojhlásku **ie** píšeme :

a) keď v tomže alebo príbuznom slove je na jej mieste **e**, na pr. **dielo (delaf), dieťa (deti), dievča (deva), čierny (černejší), čielko, pierko (čelo, pero), hriech, hriešny (hrešiť); miera, viera (merať, veriť); šiesty, siedmy (šesť, sedem);** množ. gen. **žien, stien, miest, pier (žena, stena, mesto, pero);** prítomné minulé činné: **niesol, viedol, viezol** ap. (**nesiem, vediem, veziem** ap.);

b) v príponách prídavných mien sklonenia mäkkého: **božie, cudzie, božieho, cudzieho, božiemu, cudziemu** naproti **é** v príponách príd. mien tvrdých: **dobré, dobrého, dobrému** ap.;

c) v množ. gen. **hrušiek, matiek, sestier, okien**;

d) v opakovacích slovesách, ako **usmievať sa** (od smejem sa), **robievať, nosievať** (od robiť, nosiť);

e) v príponách prítomného času sloviac, ako: **rozumiem, rozumieš, smiem, smieš, červeniem** (popri **červenejem**) ap.; **nesiem, nesieš, vediem, vedieš, pletiem, pletieš, pečiem, pečieš, veziem, vezieš, strežiem, strežieš** ap., ale **idem, ideš, žnem, žneš, dmem, dmeš, trem, treš, melem, meleš** ap.; **miniem, minieš, hyniem,**

hynieš ap., ale padnem, padneš, tiahnem, tiahneš ap.; u sloviess typu **plakať, plačem, brať, berem** je v príponách prítom. času **-e-**, tak: **plačem, plačeš, stelem, steleš, stonem, stoneš, berem, bereš, ženem, ženeš.**

Poznámky. 1. V infinitívoch typu **rozumieť, trpeť, vidieť** píšeme kmenotvornú príponu **-e-** (z **-ě-**), podobne ako píšeme v príchastí minulom činnom, odvodenom od kmeňa infinitívneho, **rozumel, trpel, videl** ap. Tak budeme písať **červenieť, šedivieť, onemocneť, boleť, sedieť, vedieť** (od **viem**) ap.

Rovnako píšeme i v infinitívoch **treť, vreť, umreť** ap., ako píšeme **treľ, vreľ, umreľ** ap.

2. Po **j** nepíšeme ani **-é** ani **-ie**, ale vždy len **e**.

3. Dvojhlásku **iu** píšeme len v pádových príponách:

a) v jednotnom akuzatíve ženských prídavných mien mäkko zakončených (vzor: **boží, božia**): **božiu** (matku), **tretiu** (triedu) naproti **-ú** prídavných mien tvrdých: **dobrá** (matku);

b) v jednotnom datíve stredných mien na **-ie** (ako **znamenie**), na pr.: (**božiemu**) **znameniu, umeniu** ap.;

ale v jednotnom lokále týchto mien je koncovka **-i**: (v tomto) **znamení, umení** ap.;

c) v jednotnom akuzatíve slova **pani**: **paniu**.

Poznámka. Okrem týchto uvedených prípadov **iu** v pádových príponách inokedy po všetkých mäkkých spoluhláskach (i po **j**) píšeme dlhé **ú**, na pr.: **ľúbiť, kľúč, sľúbiť, kožúšek, kocúr, 3. pl. bijú, pijú, režu, brešu** ap.

Ako sa vyslovujú dvojhlásky.

Slovenské skupiny **ia, ie, iu** sú skutočné dvojhlásky s počiatočnou polosamohláskou **i** (*i*), t. j. s **i** čo najkratším, so stránky výslovnosti odlišné od skupín **ja, je, ju**.

Je rozdiel vo výslovnosti dvojhlások v dokladoch, ako: **ľudia, 3. pl. vozia, viem, pokoleniu** a skupín **ja, je, ju**, na pr. **zjavíť, v jeseni, v júli** ap.

11. KEDY PÍŠEME DVOJHLÁSKU **ô**.

ô píšeme:

1. v slabikách s pôvodným dlhým **ô**, t. j. kde v slove príbuznom alebo v inej podobe tohože slova býva na jeho mieste

o, na pr. **bôľ** (vedľa **bolesť**), **bôžik** (boh, boha), **bôček** (bok vďľa (volíť), **dôkaz** (**dokázat**), **vôľ** (vola, voly), **vôňa** (voňať), **kô**; (koňa) ap.;

2. v príslovcích: **vôbec** (srov. **obec**), **vôkol** (**okolo**);

3. na začiatku slova v slovách, ako: **ôsmy** naproti **osem**, v g mn. **ôs**, od **osa** (= č. vosá).

Poznámka. V spisovnej češtine býva za slovenské **ô** zväčša **ú**: **búžek**, **kúň**, **vúl**, **vúbec**, **vúkol** ap. Výslovnosťou **ô** je dvojhláska **uo**, t. j. **o**, pred ktorým je polosamohláskové **u** (**u**), t. j. čo najkratšie **u**.

12. KEDY PÍŠEME DVOJHLÁSKU **ou**.

Dvojhláska **ou** píše sa len v jednotnom instrumentále ženských mien: **tou** **dobrou** **ženou**, **dušou**, **materou**, **božou** pomocou ap. a zámen: **mnou** (nie **mňou**), **tebou**, **sebou**, (s) **ňou** ap.

13. ODSÚVANIE A PRISÚVANIE SPOLUHLÁSOK VO VÝSLOVNOSTI.

1. V živej reči sa často odsúvajú, t. j. vynechávajú niektoré hlásky z nejakej ľahko vysloviteľnej skupiny spoluhlások; ale v jazyku spisovnom ich zachováваме.

Tak píšeme: **prijmem**, **vyjdem**, **vyjmúc** ap., nie **prímem**, **výdem**, **výmuc** ap. — Ale píšeme i vyslovujeme **meno**, **menovať**, **som**, **si**, **sme**, **ste**, **sú** (proti čes. **jméno**, **jmenovati**, **jsem**, **jsi** ap.).

Píšeme: **ktorý**, **ctnosť**, **buďte**, **choďte**, **poďte**, **pusťte**, **masťte**, **odpusťte** (i **čistíte**, **mastíte**, **odpusťte**), **šťastný**, **vlastný**, **prázdný** ap., nie **torý**, **cnosť**, **bute**, **puste**, **šťasný**, **vlasný**, **prázny** ap.

Ale píšeme podľa výslovnosti: **dvacať**, **dvaciaty**, **tricať**, **štyricať** (nie **dvadsať**, **štyridsať**); **pädesiat**, **šesdesiat**, **devädesiat** (nie **päťdesiat**, **šesťdesiat**, **deväťdesiat**); **preca** (nie **predsa**). Srov. čes. **dvačet**, **třicet**, **padesát**, **prece** ap. Tak píšeme i **decko** (nie **detsko**), ale **detský**.

O zmenách spoluhlások v slovách, tvorených príponami **-ský** a **-stvo**, viď v § 17.

2. Za predponu **vz-** je v živom jazyku vo výslovnosti len **z-** alebo **s-**: zbudíť, zvoláť, skriesiť ap.; v jazyku spisovnom zachováva sa **vz-** v prípadoch, kde jeho oprávnenosť je dosť zreiteľná, ako: **vzbudíť, vzbúriť sa, vzdelávať, vzdych, vzdychať, vzkriesiť, vzmáhať sa** ap., ale v ostatných prípadoch píše sa podľa skutočnej výslovnosti **z** alebo **s**, tak: **zburcovať, zdvihnúť, spyšneť, skysnúť, zvýšiť, zvoláť, spomenúť** ap. Viď § 16.

3. Starý a správny je spôsob písania: **franský, habsburský, hamburský, lotrinský, norimberský, yorský, kežmarský, ružomerský, pezinský** ap. (nie **-kský, -gský** alebo **-cký, ružomberkský, habsburgský, pezincký** ap.).

Ale píš vždy: **mestský, prezidentský, študentský** ap.

4. Len vo výslovnosti sa vsúva **j** v slovách, ako: **Azia, Ialia, Maria** ap., vyslov: **Azija, Ialija, Marija** ap.

14. NIEKTORÉ VOKALIZOVANÉ PREDLOŽKY.

Niektoré predložky, pôvodu i významu rovnakého, majú dvojaké rozdielne znenie. Správnosť jazyková však žiada, aby sme zachovávali spôsob, ktorý sa v ich užívaní vyvinul v jazyku.

1. Hovoríme: **zo** zeme, **zo** sna, ale **z** vody, **z** Bratislavy, **vo** dne, **vo** všetkom, ale **v** pravde, **v** tom; **so** mnou, **so** ľvom; ale **s** bratom, **s** Bohom; **predo** dňom, **predo** mnou, ale **pred** tebou, **pred** dedinou ap.

Rovnaké sú tedy predložky **z** a **zo**, **v** a **vo**, **s** a **so**, **pred** a **predo** ap. Lišia sa samohláskou **-o**, ktorá tu niekedy býva, niekedy nebýva; v prvom prípade povieme, že predložka je vokalizovaná.

Pravidlo, kedy toto **o** má alebo nemá byť, zachováva sa v jadre v jazyku obecnom.

Tak je podľa jazyka obecného i podľa úzu knižného: **zo** všetkého, **zo** štúdií, **zo** zeme, **vo** všetkom, **vo** vlasti, **so** mnou, **so** psom, **zo** sna, **so** stromu, **so** dňa (na deň), **odo** mňa ap.; **v** koši, **z** koša, **v** kraji, **v** oku, **v** svojom (dome), **v** ktorom (meste), **s** otcom,

z úst, **z** Abelovej, **z** ktorého (domu), **s** ktorým (pánom), **s** kraja
s lúky, **z** úradu, **pod** javorom, **od** sveta, **od** ktorého ap.

2. Predložka **k** má vokalizovanú podobu **ku**. Podoba **ku** býva pravidlom nielen pred spoluhláskami retnými **p** (ako v niektorých spojeninách v češtine), **b**, **m**, **v** v prípadoch, ako: **ku** Prahe, **ku** prisahe (i **k** prisahe), **ku** blahu (i **k** blahu), **ku** mne, **ku** mnohým, **ku** vzniku, **ku** vzoru, **ku** všetkému ap., ale i pred inými spoluhláskami, na pr.: **ku** stromu, **ku** kraju, **ku** hre ap.

Ale hovoríme a píšeme: **k** lesu, **k** nebu, **k** oku, **k** oltáru, **k** Bohu, **k** pánovi, **k** rodine, **k** vlasti, **k** zemi, **k** svojmu ap. (nie **ku** lesu, **ku** nebu ap.).

15. DĚŽKA A KRÁTKOŠ SAMOHLÁSOK ALEBO KVANTITA; KRÁTENIE.

Dlhé samohlásky jednoduché píšeme s príslušnými literami a s dĚžňom: **á**, **é**, **í**, **ó** (**ó** len v cudzích slovách), **ú**, **ý**. Za dlhé **é** a **ó** sú v slovenčine dvojhlásky **ie**, **o** (=uo), za dlhé **á** po mäkkých spoluhláskach (niekedy i po obojetných) je **ia**.

V prípadoch, kde je kvantita už z výslovnosti obecne zreteľná, býva i písanie ľahké, na pr. v slovách: **lán** (kus poľa) a **laň**, **práva** a **pravá**, (ona) **pila** a **píla**, **vila** a **víla**, **byť** a **bývať**, **hus** a **húsa** ap.; podobne **ulica** a **uliciam**, (oni) **vedú** a **viedol**, **most** a **môstok**.

Ale v niektorých prípadoch z rozličných príčin nie je tak ľahko označovať kvantitu.

1. Výslovnosť samohlások niekde je nie rovnaká alebo zreteľná.

Tak vyslovujú: **súsed** i **sused**, **dym** i **dým**, **ráno** i **rano**, **úfať**, **ufať**, **ísť** i **isť**, **nížina** i **nižina**, **ponížený** i **ponižený**, **odchýlka** i **odchylka**, **služka** i **slúžka**, **Bôh** i **Boh**, **vôz** i **voz**, ale v spisovnom jazyku budeme písať: **súsed**, **dym**, **ráno**, **úfať**, **ísť**, **nížina**, **ponížený**, **odchýlka**, **slúžka**, **Boh**, **voz**.

Z dvojtvarov: **mrtvý**, **mrtviť**, **mrtvola** a **mŕtvy**, **mŕtviť**, **mŕtvola**, oprávnený je i v spis. jazyku jeden i druhý.

2. Z ustálenej slovenskej výslovnosti spisovnej, odlišnej od

špisovnej výslovnosti českej alebo nejednotnej na celej oblasti slovenskej, upozorňujeme na toto :

a) Krátka je kmeňová samohláska **a** v slovách, ako : blato, časť, ďalej, hrach, mak, plač, krava, skala, slama, vrana, skaza, strata, žaba ap. (naproti dlhému **á** v češtine : bláto, část, dále, hrách ap.). O krátkom **a** po **j** : ja, jadro, vojak ap. viď v kapitole 10.

Píšeme : ochranca, radca, ale správca, vládca, obhájca.

Krátke **a** píš v slovách : tovar, zajtra, slečna (gen. slečny, nie slečnej).

Dlhé **á** je v slovách, ako : áno, márný, slávik, sláviť, slávny, vráta ap. (naproti čes. krátkemu **a** : ano, marný, slavík ap.), cisár, tesár (naproti čes. císař, tesař);

v nom. plur. mestá, slová (proti čes. města, slova); v imperatíve : vráť, vráťme, vráťte (proti čes. vrať) ap.;

podobne **ia** (zväčša po mäkkých spoluhláskach) : čiapka, riasa, siahať, žiaľ ap. (naproti čes. a : čapka, řasa, sahati, žal ap.); v nom. plur. plecía, polía ap.

b) Krátke **e**-píšeme v slovách : breza, mreža, meno, sneh, breňa, plemä, semä, temä (za české dlhé **f** alebo **é** : bříza, mříže, jméno ap.);

dvojhlásku **ie** píšeme v slovách : šiesty, siedmy, čierny, šiel, hviezda, rieka; v množ. genitíve : prosieb, žien, diel ap.; v prítomnosti minulom činnom : niesol, viedol, viezol ap. (naproti čes. podobám s **e** : šestý, sedmý, žen, vedl ap.);

bohatier, netopier, pastier ap. (za čes. bohatýr, netopýr ap.);

priehon, prielom, priemer, priemysel, prieplov, priesek, priesmyk, priesvitný, prievan, prievod i sprievod ap. (za čes. prů-, průhon, průlom, průměr, průmysl ap.);

slovenské **prie-** je i za čes. **pro-** : priehlbeň, priepasť ap. (čes. prohlubeň, propast ap.), alebo za čes. **pře-** : priehrada, priestupok (čes. přehrada, přestupek);

ináč pravidlom je slovenské **pre-** za čes. **pře-** : prehľad, prehliadka, preklad, prehmat, prechvat, prepis, prepych, prekot, prevrat ap. (= čes. přehled, překlad, převrat...) i za čes. **pro-** : pre (Boha), prečo, predaj, prejav, prechádzka, prehrabať, premeškať (= čes. pro Boha, proč, prodej, projev ap.); sloven. premena = čes. přeměna i proměna, prekopať = překopati i prokopati ap.

Srovnaj rozdiel: **prehľad**, **prehľadný** (č. **přehled**, **přehledný**), na pr. **prehľad** dejín slovenskej literatúry, **prehľadný** úvod — **priehľad** (= **priezor**), **priehľadný** (č. **průhled**, **průhledný**), na pr. **priehľad** sklom, cestou, horou, sklo je **priehľadné**, alebo **prechod**, **prechodný** (čes. **přechod**, **přechodný**), na pr. **prechod** cez trať, **prechodný** zjav, — ale **priechod**, **priechodný** (čes. **průchod**, **průchodní**), na pr. **priechod** domom, **priechodný** dom ap., **prelomíť**, **prelom** (**přelomiti**, **přelom**) a **prielom** (čes. **průlom**) ap.

c) Krátke **o** píšeme v slovách: **Boh**, gen. **Boha**, **voz**, **dom**, **dvor**, **koža**, **smola**, **vodca**, **lono**, **tvoj**, **svoj** (ale **môj**) ap., naproti čes. **ů**: **Bůh**, **dům**, **dvůr** ap.;

krátke **o** je v slovách: **tvoroh**, **život**, **porod**;

dvojhlasiku **ô** píšeme v slovách: **bôb**, gen. **bôbu**, **bôľ**, **bôľu**, **môžem**, **môžeš** ap. (naproti čes. **o**: **bob**, **bol**).

d) Krátke **i** je v slovách: **hlina**, **hriva**, **misa**, **silá**, **špina**, **žila**, **sito**, v inf. **biť**, **piť**, **šiť**, **žiť** ap. (naproti dlhému **í** v čes.: **hlína**, **hříva**, **bíti**, **píti** ap.);

dlhé **í** je v slovách: **hřib**, **mních**, **výchor**, v imperatívne **píš**, **píšme**, **píšte** ap. (naproti krátkemu **i** v čes.: **hřib**, **mnich**, **piš** ap.).

e) Krátke **u** je v slovách: **utorok**, **huňa**, **mucha**, **smluva**, **husle**, **sudca**, v inf. **duť**, **pluť** ap. (za čes. **ú** alebo **ou**: **úterek**, **houně**, **moucha** ap.);

dlhé **ú** je v slovách: **dúha**, **túžba**, **súkno**, **smútok**, **prút**, **skúsiť**, **túliť**, **zúriť** a i. (miesto čes. **u**: **duha**, **tužba**, **prut** ap.).

f) Krátke **y** je v slovách: **dym**, **mlyn**, **syr**, **dyňa**, **mydlo**, v inf. **byť**, **kryť**, **myť**, **vyť** ap. (naproti čes. **ý**: **dým**, **mlýn**, **mýdlo** ap.);

dlhé **ý** je v slovách: **rýdzi**, **sýty**, **dosýta**, **sýtiť** (čes. **ryzí**, **syť**, **dosyta**, **sytili**).

3. V strednej slovenčine, a podľa nej i v spisovnom jazyku slovenskom, nebývajú v slove vedľa seba dve dlhé slabiky, ale druhá slabika po dĺžke sa zpravidla kráti, za dvojhlasiky **ia**, **ie**, **iu** býva **a**, **e**, **u**.

Tak na pr. koncovky prídavných mien vzoru **dobrý**, **dobrá**, **dobré** na **-ý**, **-ský**, **-ný**, **-ľý**, **-ťý** ap. sú dlhé v slovách, ako:

dunajský, dunajská, dunajské, slovenský, mestský, verný, opilý, ustatý ap., ale kráčia sa, keď je samohláska pred koncovkou dlhá, tak: biely, biela, biele, čierny, čierna, čierne, krajčírsky, rímsky, čínsky, správny, krásny, náhly, prekliaty ap.

Podobne je i v ostatných podobách prídavných mien, v rode muž. a stred. v jednot. gen. dunajského, dat. dunajskému, instr. dunajským, v množ. čísle muž. nom. dunajskí (plavci), dunajské (lode, mestá), v gen. a lok. dunajských, d. dunajským, i. dunajskými, proti koncovkám krátkym v prípadoch, ako: čierneho, čiernemu, čiernym, čierni, čierne, čiernych, čiernymi, múdreho, múdremu, múdrym ap.

V jednotnom ženskom gen., dat. a lok. koncovka **-ej** je vždy krátka: dobrej, slovenskej, múdrej ap.

I v prídavných menách mäkkých, naproti podobám na **-f, -ia, -ie**: boží, božia, božie, cudzí, cudzia, cudzie, psí, psia, psie ap., kráčia sa koncovky **-f, -ia, -ie** v **-i, -a, -e** v prípadoch, ako: domáci, domáca, domáce, rýdži, rýdza, rýdze, svieži, svieža, svieže.

Tak je i v ostatných pádoch: naproti jednot. gen. božieho, dat. božiemu, instr. božím, množ. n. boží, božie, gen., lok. božích, instr. božmi ap. srov. podoby jednot. gen. domáceho, rýdzeho, dat. domáčemu, rýdzemu, instr. domácim, rýdzim, množ. nom. domáci (ľudia), domáce (pomery, veci, mestá), g. a l. domácich, d. domácim, i. domácimi ap.

Ale v prídavných menách, odvodených z podstatných mien príponou **-í**, ostáva dlhá prípona **-í, -ia, -ie** i po predchádzajúcej dlhej slabike v prípadoch, ako: líščí, líščia, líščie ap. Viď i v kapitole 21.

Rovnako ostávajú dlhé koncovky v neurčitom zámene prívlastňovacom: **niečí, niečia, niečie**. Skloňovanie viď v kap. 50.

Podobne prípona množ. dat. a lok. ženám, ženách, rybám, rybách, mestám, mestách ap. je dlhá, ale kráti sa po dlhej slabike, na pr.: vážkam, vážkach, dievkam, dievkach, vláknam, vláknach ap.

Tak i naproti dat., lok. uliciam, uliciach, srdciam, srdciach s **-ia** sú tvary: strážam, strážach, ústam, ústach, pľúcam, pľúcach ap.

Osobné dlhé prípony časovacie: **-ám, -áš, -á, -áme, -áte**, alebo **-iam, -iaš, -ia, -ím, -íš, -i, -íme, -íte**, na pr.: volám, voláš, volá, voláme, voláte, vraciam, vraciaš, vracia, vraciame,

vraciate, robfm, robfš, robf, robfme, robfite ap., po dlhej slabike skracujú sa v -am, -aš, -a, -ame, -ate, -im, -iš, -i, -ime, -ite, na pr.: dávam, dávaš, dáva, dávame, dávate, kráčam, kráčaš, kráča, kráčame, kráčate, súdim, súdiš, súdi, súdime, súdite ap.; tiež tak naproti podobám 3. os. plur. (oni) nesú, pletú sú podoby s krátkym -u: (oni) tiahnu, píšu ap.

Ani po dlhých slabikách nenastáva krátenie v týchto prípadoch:

1. V osobnej prípone 3. množ. os. prít. -ia, oni súdia, kúpia, trúbia, chvália ap.; tak i v prípone prechodníka a prídavného: súdiac — súdiaci, kúpiac — kúpiaci, trúbiac — trúbiaci, chváliac — chváliaci ap.

Ale po spoluhláske **j** je vždy len -a: (oni) sa boja, stoja, bojac sa, stojac ap.

2. V množ. gen. žen. a stred. mien na -f: básen — básní, piesen — piesní ap.

3. V koncovke jedn. instr. žen. -ou: čiernou dievkou, krásnou básňou ap.

4. V prídavných menách, odvodených z podstatných mien príponou -f, ako: líščf, líščia, líščie, netopierf, netopieria, netopierie. Viď vyššie na str. 35 a v kap. 21.

Tak i v neurčitom zámene prívlastňovacom: niečf, niečia, niechie. Viď vyššie i v kap. 50.

5. V jedn. instr. neurčitého zámene niekto, niečo: niekým, niečfm ako kým, čfm od zámene kto, čo.

6. V dlhých koncovkách podstatných mien typu „znamenie“, a to vo všetkých pádoch, na pr.: n., a. siatie, g. siatia, d. siatiu, l. siatí, i. siatím.

Za ľudové lísta, tŕňa, skála píš listie, trnie, skalie.

7. V slovesách opakovacích, ako: súdif — súdievam, pálif — pálievam, chválif — chválievam ap.; kúpať — kúpavam, pískaf — pískavam ap. i kúpavam, pískavam ap.; ale kráčaf — kráčavam, sháňaf — sháňavam ap.

8. V prípone -ár v prípadoch ako: sviečkár, poviedkár, rozprávkar, obrázkár.

9. V složených slovách významu číselného: vo výrazoch príslovečných s príponou -krát a v číslovkách druhových typu dvojnásobný, na pr.: jedenásťkrát, tisíckrát, jedenásťnásobný, tisícnásobný ap.

16. PÍSANIE **s-** a **z-**. SPODOBA ČI ASIMILÁCIA SPOLUHLÁ-SOK. PÍSANIE ETYMOLOGICKÉ, PODĽA PÔVODU SLOVA, A FONETICKÉ, PODĽA VÝSLOVNOSTI.

V niektorých prípadoch píšeme podľa pôvodu slova a nie podľa výslovnosti, tak píšeme: **sbor** (vyslov **zbor**) podľa **sobrať**, **shon** (vyslov **zhon**) podľa **sohnať**, v iných píšeme foneticky, t. j. podľa výslovnosti, tak: **spev**, **spievať** (nie etymologicky, ako čes. **zpěv**, **zpívati**).

Podľa pôvodu slova snažíme sa písať najmä vtedy, keď chceme rozoznávať složeniny s predponami **s-** a **z-** podľa ich významu. Srovnaj na pr. **svolať** (spolu, dovedna) a **zvolať**, **svrhnuť** (shora nadol), ale **zvrhlý** (mravne), **sviesť** (svedený) a **zviešť** (zvedený) ap.

Ale správny spôsob písania je často nie taký ľahký, keď nasleduje po **s-**, **z-** spoluhláska, ktorá (spodobou či asimiláciou) spôsobuje zmenu **s-** v **z-** a naopak **z-** v **s-**. Pre také prípady máme nasledujúce zásady:

1. Píšeme **s-**, kde je v slove príbuznom **so-**, na pr.: **sberať**, **sbierka**, **sbor** podľa **so-brať**, **sháňať**, **shon** podľa **so-hnať**, **spínať**, **spona** podľa **so-pnem**;

píšeme **z-**, kde v slove príbuznom je **zo-**, na pr.: **zdierať** podľa **zodrať**, **zo-drem** (ale **sdierať** podľa **so-drem**).

2. Píšeme **s-**, keď predpona je tohože významu ako predložka **s**, **so**,

a) alebo = **shora nadol** alebo **vôbec odkiaľsi preč s povrchu** ap., na pr.: **spadnúť** (shora nadol), **strhať**, **skladať**, **složiť** (niečo shora nadol), **svrhnuť**, **shodiť**, **shádzať**; **svaliť** (sa) (so strechy), **sväzať** (s poľa), **srážať**, **sráňať** (jablká **so** stromu), **stierať** (trením odstraňovať), **smyť** ap.;

b) alebo = **spolu**, **dovedna**, na pr.: **sbierať**, **sblížiť** sa, **skladať** a **složiť** (nejakú skladbu básnickú alebo hudobnú a pod.), **slepiť**, **smiesť**, **shodnúť** sa, **smluva**, **sniesť**, **shádzať** (spolu), **spínať**, **spona**, **spojiť**, **srásť**, **svariť**, **srozumieť** sa s niekým ap.

Srovnaj podoby s predponou vokalizovanou: **so-brať**, **so-hnať**, **so-pnúť** ap.

3. Píšeme **z-**, keď táto predpona má význam **odluky**, na pr.: **zbeh**, **zbehnúť**, **zrieť sa** ap.

4. Píšeme **z-** alebo **s-** podľa výslovnosti; keď složenina s pôvodnou predponou **z-** má význam = urobiť tým, stať sa tým, alebo vykonať to, čo znamená slovo základné. Sloveso nedokonavé stáva sa touto predponou dokonavým. Na pr.: **schudnúť** = stať sa chudým, **schudlý**; **skrátiť** = urobiť krátkym; **skalíť** = urobiť kalným; **skrvaveť** = stať sa krvavým; **skrvaviť** = urobiť krvavým; **skriviť** = urobiť krivým; podobne **skaziť**, **skaza**; **sčerneť** a **sčierniť**, **sčervenieť** a **sčervenieť**, **sčerviveť**; **stratiť**, **strata**; podobne píšeme i **spíť sa**, **spôsobiť**, **spôsob**, **spýtať sa**, **spytovať** i **spytovať sa**, **dejespyt** ap.; **skúšať**, **skúška** ap.

V týchto prípadoch píšeme **s-** foneticky, nie podľa pôvodu slova. (V češtine dosiaľ vo všetkých týchto prípadoch zachováva sa spôsob písania etymologický, t. j. podľa pôvodu slova, so **z-**, na pr. čes. **zchudnouti**, **zkaliti**, **zkaziti**, **zpusob** ap.)

Vo shode s výslovnosťou zachováva slovenčina **z-** v prípadoch, ako: **zbiť**, **zbeleť**, **zblednúť**, **zdokonaľiť**, **zhoreť**, **zhniť**, **zmdreť**, i **zriadiť** (zriadenie, zriadenec), **zboriť**, **zbúrať**, **zrútiť**, **zrúcať** (zrúcanina); podobne sa píše vokalizovaná predpona **zo-**: **zobrať**, **zobecneť**; **zohriať**, **zomreť**, **zošediveť** ap.

5. Píšeme **s-** alebo **z-** podľa výslovnosti za pôv. predponu **vz-**, kde pôvodný význam predpony vo smysle zdola nahor (čes. „vzhůru“) je nie dosť patrný. Na pr.: **spomenúť**, **skysnúť**, **spyšneť**, **zburcovať**, **zdvihnúť**, **zvýšiť** ap.

Ale v prípadoch, kde je oprávnenosť predpony **vz-** významove dosť jasná, ako **vzbudiť**, **vzbúriť sa**, **vzkypeť**, **vzpružiť sa**, **vzpruha**, **vzplanúť** ap., v jazyku spisovnom sa náležite zachováva.

Kde je nie zreteľné, či pôvodná predpona bola **s-** či **z-**, píšeme podľa výslovnosti, na pr.: **zbožie** (miesto **sbožie** podľa pôvodu slova), **spanilý** (miesto **zpanilý**), **schody** (miesto **vzchody**), **spupný**, a podobne i **spev**, **spievať** (proti čes. **zpěv**, **zpívati**) ap.

Niektoré rovnako vyslovované slová, rozdielne významom i pôvodom, rozlišujú sa i pravopisom. tak:

sbeh (**sbeh** ľudí) — **zbeh** (vojenský);

sbíjať (biť dovedna) — **zbíjať** (zbojník);
snášať (niečo dohromady, alebo shora nadol), **snášať sa** —
znášať (krivdy, urážky);
srezať (prútik so stromu) — **zrezať** (sečku a pod.);
správa (**správca**) — **zpráva** (novína, zvesť);
stĺcť (spolu) — **ztĺcť** (zbiť, nabiť);
súžiť, **sužovať** (trápiť) — **zúžiť**, **zužovať** (robiť užším);
srasť (spolu srásť, rana srastá) — **vzrasť** (pšenica **vzrastá**,
vzrast človeka);
siahnuť, **sťahovať** — **vztiahnuť**, **vzťahovať**;
spínať, **spona** — **vzspínať sa** (kôň sa **vzpína**);
sísť sa, **schodiť sa**, **schádzať sa** — **vzísť**, **vzchodiť** (zbožie,
žito **vzíde**, **vzchodí**), **zísiť sa**, **zíde sa** (niečo niekomu).

Ako rozlišujeme v písme predložky **s**, **so** a **z**, **zo**, tak rozlišujeme i v príslovkách, vzniklých zo spojenia týchto predložiek, začiatocné **s** a **z** podľa pôvodu.

1. Píšeme: a) idem **s** bratom, **s** otcom, **so** sestrou ap.; b) idem **s** poľa, sostúpil **s** vrchu, **s** nebies, choď mi **s** očí ap.; tak býva zpravidla, kde v protikladnom význame na otázku **kam** je **na** s ak.: **na** pole, **na** vrch, **na** nebesá, **na** oči ap.

Píšeme tedy **s** i v príslovke **shora**, **svrchu** ap.

Ale pri menách, znamenajúcich zamestnanie, pôvod alebo pobyt, býva i proti **na** predložka **z**. Na pr.: prišiel **z** roboty, **zo** štúdií, **z** vojny; bol **z** Brezovej, **z** Moravy, **zo** Slovenska; kniha pochádza **z** počiatku 18. storočia; vrátil sa **z** pohrebu, **zo** svadby, písal **z** prázdnin ap.

2. Píšeme: idem **z** izby, **z** domu, **z** mesta; **z** hory vyteká prameň; vytiahnuť kameň **z** rieky, **z** potoka ap.; v protikladnom význame na otázku **kam**, na aké miesto býva **do** s gen. alebo i **v** s ak.: **do** izby, **v** izbu, **do** domu, **do** hory, **do** rieky ap.

Tak i v adverbiách **z**: **zcela**, **zpoľa**, **zúplna**, **zprvu**, **zpredu**, **zľava**, **zprava**, **zčerstva**, **zhusta**, **zticha**, **zpriama**, **zpravidla** ap.

Poznámka. Píš prisl. **zpočiatku** = na počiatku, na pr.: **zpočiatku** bolo ešte svetlo. — Iné je **z** počiatku, **zo** začiatku, na pr.: kniha pochádza **z** počiatku 18. storočia.

17. NIEKTORÉ INÉ ZMENY SPOLUHLÁSOK.

1. V slovách, tvorených príponami **-ský, -stvo**.

V slovách, tvorených príponami **-ský, -stvo**, vypíšeme zpravidla nezmenené hlásky kmeňa i prípony, na pr.: hor-**ský**, hor-**stvo**, škol-**ský**, škol-**stvo**.

Pôvodné hlásky kmeňa i prípony v písme zachovávajú sa i vtedy, keď sa vo výslovnosti inakšie vyslovujú. Tak píšeme: bab-**ský**, bab-**stvo**, srb-**ský**, srb-**stvo**, hoci vyslovujeme **bapský**, **bapstvo**, **srpský**, **srpstvo**; píšeme lehot-**ský**, hrochot-**ský**, svet-**ský**, det-**ský**, kniežat-**stvo**, bohat-**stvo**, novosad-**ský** ap., hoci vyslovujeme lehocký, hrochocký, svecký, decký, kniežactvo, bo-**hactvo**, novosacký ap.

Poznámka. Píšeme síce podľa pôvodných hlások det-**ský**, kniežat-**stvo**, ale decko (nie detsko, ako by sme očakávali podľa pôvodu slova).

Podobne píšeme etymologicky slová, ktorých kmeň vychodí na **š, ž, č**: almášsky, rákošský (od mien osád Almáš, Rákoš); mužský, mužstvo, cudzoložstvo; haličský, hasičský, hasičstvo; tak i v prípadoch, kde kmeňové **š, ž** vzniklo z pôvodného **ch, h**, na pr.: vlašský, lašský (Vlach, lach); božský, pražský, množstvo ap.

Ale vždy píšeme a vyslovujeme český (nie češský), valaský.

Slová, ktorých kmeň sa končí na **z**, zachovávajú v slovenčine v písme pravidelne túto hlásku pred príponami **-ský a -stvo**, tak: francúz-**sky**, kňaz-**ský**, kňaz-**stvo** (v češtine kněžský, kněž-**stvo**), peňaz-**stvo**, vífáz-**stvo**; podobne i prievídz-**ský**.

V slovách, ktorých kmeň sa končí na **-s**, jednoduší sa dvojité **-ss-**, vzniklé nasledujúcou príponou **-ský, -stvo**, v jedno **s**. Tak vždy vyslovujeme a píšeme: alsaský, nebeský, odeský, rakúsky, ruský, saský, veský, novoveský (od Nová Ves), tiský, tuniský ap. (všetko zo **-sský**).

Podľa výslovnosti píšeme však slová, majúce základné **c** alebo **k**, ako: bystrický, kupecký, kupectvo, nemecký, nemecko ap.

(všetko z pôvod. -čský alebo -čstvo); grécky, prorocký, turecký, zbojnícky, zbojníctvo (všetko z -čský alebo -čstvo).

Podobne podľa výslovnosti píšeme: banský, konský, plzenský, viedenský ap. (naproti čes. spôsobu podľa etymologie baňský, koňský, plzeňský, vídeňský ap.).

2. Píšeme: **kosť, radosť, časť, vlasť, češť, závisť, nenávisť, nič, smrť, púť** ap. (naproti spis. čes. **kost, radost, část** ap.).

Srovnaj i **prst**, genitív **prsti** (= drobná zem), a naproti tomu **prst, prsta**; **trest**, **tresti** (esercia), a naproti tomu **trest, trestu**.

18. DELENIE SLABÍK.

Základné pravidlá o rozdeľovaní slabík sú:

1. **Složené** slová delíme podľa pôvodu slova na tom mieste, kde sa členy složeniny stýkajú (kam by patrily, keby sa složenina rozložila), na pr.: **noc-fah, roz-um, pod-met, pred-met, ú-ctivý, po-ctivý, nad-platok, na-dšenie, pod-ujaf, po-doba, pod-robif, ale po-drobif, na-drobif, ale nad-robif, roz-drobif, po-zdravif, nad-užif** ap.

Tak i v cudzích slovách, ako: **re-striktcia, ab-solvent, hyperbola** ap.; ale **re-daktor, re-dakcia, re-digovať** ap. (nie **red-aktor** ap.).

2. **Nesložené** slová delíme:

a) Keď je medzi dvoma samohláskami alebo dvojhláskami len jedna spoluhláska, patrí vždy k nasledujúcej slabike, na pr.: **ve-li-ký, ma-lý, o-be-ti, vie-ra, tó-ňa, ne-ná-vi-de-ný**.

b) Keď je medzi dvoma samohláskami alebo dvojhláskami skupina spoluhlások, delíme ich, ak vieme, podľa pôvodu, na pr.: **pan-ský** (lebo je to iste z podstat. mena **pán-** a prípony **-ský**), podobne **hor-ský, žen-ský**; **moc-ný** (lebo je to iste z podstat. mena **moc-** a prípony **-ný**), podobne **jas-ný, ver-ný, škol-ný, národ-ný**; **vlast-nosť** (z podst. mena **vlasť-** a prípony **nosť**), **ver-nosť**; **ten-ký** (príp. **-ký**), **hor-ký**; **hasič-ský, kňaz-ský, bož-ský, praž-ský** (príp. **-ský**); **hlás-ka** (**hlas** a príp. **-ka**), podobne **hláv-ka, kôr-ka, Češ-ka, Rus-ka**; **hlavič-ka** (**hlavica** a príp. **-ka**), **palič-ka, ulič-ka**; **vnuč-ka, žobráč-ka**, pod. i **ručič-ka, matič-ka**; **drev-ce**; **srdieč-ko, slnieč-ko** ap.;

straš-livý (strašiť a príp. -livý), pod. hor-livý, bod-lav chor-lavý; sed-lo (sed- a príp. -lo), pod. sad-lo; seda-dlo (seda- a príp. -dlo), pod. kadi-dlo, rá-dlo, struha-dlo, my-dlo, zrka-dlo či-slo (z čit-slo, srovnaj čítam), ve-slo (z vez-slo, srovnaj ve ziem), ma-slo (z maz-slo, srovnaj mazať), bá-zne (bá- a príp. -zn), bá-sne (bá- a príp. -sn), pod. pie-sne;

mo-dli-tba (modli- a príp. -tba), pas-tva (pas- a príp. -tva), ža-tva, pros-ba (pros- a príp. ba-), pod. hroz-ba, služ-ba svad-ba (v češ. svat-ba s t etymologickým, v slov. d fonetické) nes-me, nes-te (nes- a príp. -me, -te), pod. buď-me, buď-te. vez-me, vez-te ap.

Kde nepoznávame, ako vznikla skupina spoluhlásková, vo väčšine prípadov pridávame celú skupinu spoluhlások k nasledujúcej slabike. Tak rozdeľujeme slová: ci-tron, bu-blať, Pe-tra, pe-trolej, exi-stencia, žo-brať, hnie-zdo, lá-ska, by-strý, se-stra, brá-zda, ja-zda, ja-zdiť, hví-zdať, prá-skať, tre-stať, my-sleť, my-šlienka ap.

Ale vždy delíme skupiny spoluhlások v prípadoch, ako: čes-ký (z češ-ský), afric-ký, bystric-ký, turec-ký, proroc-ký, proroc-tvo, kupec-tvo (z -č-ský, -č-stvo), rus-ký, sas-ký, tis-ký, nebes-ký, novoves-ký (zo s-ský),

a obdobne podľa toho: an-glic-ký, filozofic-ký.

Podobne delíme i ob-lak, ob-lek, ob-rat ap.

Poznámka. Neslabičnú predložku píše vždy v tom riadku, v ktorom sa začína slovo nasledujúce. Nedefme tedy: s- otcom, v- dobrom, s- jeho bratom ap., ale píšme alebo: s ot-com, v dob-rom, s je-ho bratom ap., alebo dajme predložku až na nasledujúci riadok k jej slovu.

Z KMENOSLOVIA.

19. ŽENSKÉ PRIEZVISKÁ.

Ženské priezviská sa tvoria z mužských:

k mužskému menu s koncovkou prídavného mena -ý je ženské meno na -á, na pr.: Veselý — Maria Veselá (manželka alebo dcéra); Jesenský — Anna Jesenská; chybne: Maria Veselý, Anna Jesenský;

inde je koncovka **-ová**, na pr.: **Mudroň** — **Mudroňová** (manželka alebo dcéra), **Kráľ** — **Kráľová**, **Hurban** — **Hurbanová**, **Hušek** — **Hušková**; **Šimko** — **Šimková**.

Od priezvisk pôvodom neslovenských **nemôžeme** vždy tvoriť týmto spôsobom ženské priezviská; tak k menám, ako **Ambrózy**, **Škultéty**, alebo vôbec netvoríme zvláštnych podôb ženských, hovoríme a píšeme: **Ludmila Škultéty** a pod, alebo píšeme formy ľudové: **Ambrózka** i **Ambrózyčka**, **Škultétká** i **Škultétyčka** ap.

20. ŽENSKÉ MENÁ OSOBNÉ A PRÍDAVNÉ MENÁ, ODVODENÉ OD PODSTATNÝCH MIEN MUŽSKÝCH NA **-an (-jan)**.

Ženské mená, utvorené od domácich podstatných mien mužských na **-an (-jan)**, ako na pr. **mešťan**, mávajú v duchu strednoslovenských nárečí príponu **-an** zdĺženú v **-ian-**, na pr. **meštianka**, a podobne i v prídavnom mene **meštiansky** i v ďalších tvoreniach: **meštianstvo** ap., keď je v slabike pred touto príponou samohláska krátka. Tak je na pr.: **občan** — **občianka**, **občiansky**, **občianstvo**, **zeman** — **zemianka**, **zemiansky**, **zemianstvo**, **Detvan** — **Detvianka**, **detviansky**, **Turčan** — **Turčianka**, **turčiansky**, **Pešťan** — **Peštianka**, **peštiansky**, **Trenčan** — **Trenčianka**, **trenčiansky** ap.

Ale píšeme v duchu obecnej výslovnosti: **Slovan** — **Slovanka**, **slovanský**, **Slovanstvo**, **Tatran** — **Tatranka**, **tatranský**, **Modran** — **Modranka**, **modranský**, **Nitran** — **Nitranka**, **nitranský** (i **nitriansky**), **kresťan** — **kresťanka**, **kresťanský**.

V slovách, kde je v slabike pred príponou **-an** dĺžka, zostáva prípona **-an** nezdlžená, tak: **Piešťany** — **Piešťanka**, **Piešťanec**, **piešťanský**, **Drienčany** (osada) — **Drienčanka**, **drienčanský** ap.

Prípona **-an-** sa však nedlíži v menách ženských v prípadoch, kde sa nevytvorilo meno prídavné na **-iansky** (**meštiansky**), ale len na **-ský** (**bratislavský**). Tak je vždy len **Bratislavan** — **Bratislavanka**, **bratislavský**. **Brezovan** — **Brezovanka**, **brezovský**, **Trnavan** — **Trnavanka**, **trnavský**, **Skaličan** — **Skaličanka**, **skaličský**, **Šarišan** — **Šarišanka**, **šarišský**, **Pražan** — **Pražanka**, **pražský** ap. a podľa toho i v slovách cudzích: **Afričan** — **Afri-**

čanka, africký, Alsan — Alsananka, alsaský, Belgičan — Belgičanka, belgický, Asyran — Asyrananka, asyrský, Angličan — Angličanka, anglický, European — Europeananka, európský ať

21. O TVORENÍ KOMPARATÍVU ČI DRUHÉHO STUPŇE PRÍDAVNÝCH MIEN.

Prídavné mená majú tvar komparatívu dvojaký: dlhší, na pr.: jasnejší, vážnejší, — a kratší, na pr.: chudší, starší.

Tvarov kratších pribúda v slovenčine (podobne ako v češtine) na ujmu dlhším.

Kratšie komparatívy sú na pr.: mladší, tvrdší, slabší, hrubší; drahší (čes. dražší), tuhší (čes. tužší), dlhší (dlhý, čes. delší), suchší (čes. sušší);

od prídavných mien na -ký, -oký, -eký, na pr.: sladší (sladký), hladší (hladký), tenší (tenký), pod. mäkkší (mäkký, čes. měkčí), ľahší (ľahký, čes. lehčí), vlhší (vlhký, čes. vlhčí); vyšší (vysoký); ďaľší (ďaleký).

Dlhšie podoby komparatívu sú na pr.: známejší (známy), múdrejší (múdry), peknejší (pekný), svätejší (svätý), stálejší (stály), horkejší (horký), ľudskejší (ľudský), chudobnejší (chudobný), zadnejší (zadný, čes. zadnější i zazší).

Pri niektorých prídavných menách sú možné obidve formy komparatívne, tak na pr.: sivší i sivejší, tmavší i tmavejší, živší i živejší, milší i milejší, čistší i čistejší, hustší i hustejší a i.

Niektoré komparatívy majú kmeňovú slabiku krátku naproti dlhej slabike v pozitíve, na pr.: belší (biely, srovnaj čes. bělejší), kratší (krátky), bližší (blízky), užší (úzky), pod. i redší (popri riedkejší, riedky, srov. čes. řídký, říďší).

22. PRÍDAVNÉ MENÁ S PRÍPONOU -í.

V prídavných menách, odvodených z podstatných mien príponou -í, dlhá samohláska pred touto príponou sa **zpravidla**

kráti, na pr.: vtačí, vtačia, vtačie (od vták), paví, pavia, pavie (páv), kamzičí (kamzík), barančí (baránok), kohutí (kohút), byčí (býk), pavučí (pavúk).

Ale dievčí, dievčia, dievčie, netopierí, netopieria, netopierie, ľščí, ľščia, ľščie.

23. PODSTATNÉ MENÁ S PRÍPONOU **-dlo**.

Dvojslabičné slová pred príponou **-dlo** majú predposlednú slabiku vo výslovnosti i písme alebo krátku, na pr.: bidlo, bydlo, bradlo, šidlo, mydlo (naproti čes. mýdlo), jedlo (naproti čes. jfdo);

alebo dlhú, na pr.: prádlo, krídlo, vriedlo, žriedlo.

Podobne trojslabičné a viacslabičné slová majú slabiky pred touto príponou krátke, na pr.: diyadlo, kyvadlo, (z)dvihadlo, kusadlo, struhadlo, stupadlo; napajadlo, prikryvadlo, operadlo, porokadlo, rysovadlo, počítadlo;

ale i dlhé, na pr.: dráždidlo, lákadlo, chápadlo, mámidlo, stí nadlo, lietadlo, tienidlo (i stienidlo), rozpúšťadlo, prejšmadlo.

24. PODSTATNÉ MENÁ S PRÍPONOU **-teľ**.

Pred príponou **-teľ** bývajú pravidlom samohlásky krátke, na pr.: kazateľ, skladateľ, nakladateľ, vykladateľ, prenasledovateľ, pisateľ, čitateľ, ctiteľ, krstiteľ, pokušiteľ, strojiteľ, obyvateľ, stvoriteľ ap., alebo dlhé na pr.: kárateľ, páchatateľ, trápiateľ, prenajímateľ, prijímateľ, zasielateľ, riaditeľ, usporiadateľ ap.

V slovách priateľ, nepriateľ dvojhĺaska **ia** je starobylého pôvodu.

Len v niekoľkých slovách, kde sa úzus ešte neustálil, ponecháva sa voľnosť v označovaní dĺžky, tak píšeme: dokonávateľ, vykonávateľ, objednávateľ, zamestnávateľ, obstarávateľ, vychovávateľ ap. i dokonavateľ, vykonavateľ, objednávateľ, obstaravateľ, vychovavateľ ap.; i hlásateľ a hlasateľ.

Odvođeniny od slov na **-teľ** majú takú kvantitu, ako tieto slová, na pr.: kazateľský, kazateľstvo, skladateľský, vychovávateľka i vychovavateľka, vychovávateľský i vychovavateľský, čitateľný, pod. zasielateľstvo, riaditeľstvo, priateľský, priateľstvo ap.

25. PODSTATNÉ MENÁ NA -eň alebo -ňa.

Podstatné mená, ako: sypáreň, sypárňa ap., majú predposlednú slabiku obyčajne dlhú, na pr.: jedáleň alebo jedáľňa, čakáreň alebo čakárňa, kresliareň, kresliarňa, podobne pekáreň, vináreň, koniareň, dreváreň ap.

Ale tehelen alebo tehelňa.

Slabiky však pred predposlednou slabikou bývajú pravidlom krátke, tak nielen vináreň, kaviareň, pekáreň, pisáreň, sleváreň ap. alebo vinárňa, kaviarňa, pekárňa, pisárňa, slevárňa ap., ale i lekáreň, mlekáreň (alebo mlečiareň), učtareň, čítareň ap. (naproti čes. lékárna, mlékárna, učtárna, čtárna ap.).

26. PRÍDAVNÉ MENÁ NA -ný, -ná, -né.

1. Rozdiel medzi prídavnými menami na -ný, -ná, -né a -ní, -nia, -nie v slovenskom jazyku spisovnom sa nezachováva. Rovnako sa píše a skloňujú prídavné mená zbožný, -ná, -né, hrozný, krásny ap., ako: jarný, -ná, -né, letný, zimný, dnešný, národný, vrchný, spodný ap. (Srovnaj naproti tomu čes. zbožný, -ná, -né ap., a jarní, -ní, -ní ap.)

Podľa starej tradície píšeme len: Národné noviny.

2. V prídavnom mene **cenný** píšeme -nn-, lebo sa tu spojuje -n slova základného (cena) s n- slabiky príponovej (-ný); tak píšeme i: **vinný** (=s vinou, vinovatý), **vínný** (=z vína), **denný** (deň- a -ný), **denne** (prísl.), **kamenný**, **dvojamenný**, **jednostranný**, **stehenný** (stehenná kosť), **súkenný** ap.

Podobne píšeme s dvoma -nn- cudzie zdomácnelé slová, ako: **humánný**, **spontánný**, **obscénný** ap., v ktorých sa stretáva -n slova základného s n- slabiky príponovej.

Poznámka. Rozlišujeme prídavné mená **raný** (=skorý; na pr. rané slivky) s jedným -n-, z ktorého vzniklo podst. meno **ráno**, práve tak ako z **dobrý dobro**, z **blahý blaho**, a **ranný** (=rána sa týkajúci, raňajší, na pr. **ranná hodina**) s dvoma -nn-, odvodené príponou -ný z podstat. mena **ráno**.

Príd. meno **priestraný** (odvodené od mena **priestor**, nie **strana**) píše sa náležite s jedným n.

3. Z prídavných mien **služebný**, **záhradný** ap. vznikly pod-

statné mená mužské služebník, záhradník a pod. a ženské služebnica, záhradnica ap. Podľa toho by sa malo tiež náležite písať denník, cenník ap., nádennica, nádennický ap., ale píšeme podľa výslovnosti miesto **-nn-** jednoduché **-n-**, tedy **-ník** miesto **-nník** ap., na pr.: deník, nádeník, bubeník, seník, pláteník, súkeník, zákoník ap., nádenica, denica, pláteníctvo, nádenický, súkenický ap. Len v slove vinnica = vinná, previnilá žena, píše sa **-nn-**, na rozdiel od slova vinica = vinohrad, a podľa toho i vinník = previnilý človek.

27. SLOVÁ AKO čeština, slovenčina A POD.

Jazyk český je čeština, poľský poľština, ruský ruština, chorvátsky chorvátština, srbský srbština, anglický angličtina, turecký turečtina.

Jazyk nemecký je nemčina (odvodené nie od príd. mena nemecký, ale od podst. m. Nemeec).

Jazyk francúzsky je francúzština. (Vecne menej presný; ale mluvnicky nezávadný, pre stručnosť obľúbený je názov frančina.)

Jazyk slovenský, slovinský, bulharský, taliansky, maďarský je slovenčina, slovinčina, bulharčina, taliančina (= itaľština), maďarčina.

28. PRÍDAVNÉ MENÁ S KONCOVKOU -cí.

Prídavné mená s koncovkou **-cí**, utvorené od slovík, majú slabiku alebo skupinu slabík pred **-cí** takú, aká je v infinitíve alebo v príchasti minulom činnom na **-l**, na pr.:

hnací, zvací, prací, sací (zo ssací), nakladací, skladací s **-a**, ako v prič. hnal, zval, pral, sal, nakladal, skladal;

siaci (stroj) s **-ia**, ako v prič. sial;

dobývací s **-ý**, ako v prič. dobýval;

čítací s **-í**, ako v prič. čítal.

Odchyľka je len v slove stojací (na pr. stojacie hodiny), proti prič. stál.

Prídavné mená na **-cí**, odvodené od slovík IV. tr. **-iť**, majú konc. **-iaci** (nelišia sa od prechodníka prít. týchto slovík, ktorý má koncovku **-iaci**). Na pr.: baliaci (= papier na balenie i kto balí), modliace (knihy) a modliaci sa (= kto sa modlí), kresliace (potreby) a kresliaci (= kto kreslí) ap.

Podstatné mená, odvodené z takýchto prídavných mien príponou **-ka**, zachovávajú kvantitu príslušných mien prídavných na pr.: nakl**a**dačka (nakladacia uhorka), striekačka.

29. PODSTATNÉ MENÁ MUŽSKÉ S KONCOVKOU **-č**.

Jednoslabičné takéto mená píšeme podľa výslovnosti so samohláskou dlhou: hráč, práč, štváč, dráč ap., alebo s krátkou: bič.

I vo viacslabičných slovách býva vo výslovnosti kvantita takmer vždy zreteľná a podľa toho píšeme na pr.: hasič, burič, sudič, väzač, brucháč, hlaváč, kropáč, sekáč, poslucháč. Len v niektorých z týchto mien, ktoré sú významu činiteľského (nomina agentis), býva vo výslovnosti kolísanie v slabikách predposledných, ale píšeme zväčša s kvantitou krátkou, tedy: väzač, lamač, sadzač, palič, dlaždič, slevač, pomahač, nakladač, podpaľač, pokryvač, ukryvač ap., a tak je i v menách odvodených, ako: väzačka, hadačka, ukryvačstvo, hadačstvo, slevačský, dobyvačný ap.

Dĺžku píšeme len, kde toho žiada zreteľná a rozhodná výslovnosť, na pr.: zakľmač, roznášač, rozprávač, pripínač, okopávač, prechovávač, vyvolávač, posmievač, natierač.

V niekoľkých slovách, kde sa úzus ešte neustálil, dopúšťa sa možnosť písať samohlásku krátku alebo dlhú, tak najímač, prejímač, prijímač ap. i najimač, prejimač, prijimač ap.

30. PODSTATNÉ MENÁ S KONCOVKOU **-fk** a **-ikár**, **-ičkár**.

1. Prípona **-fk** býva dlhá v prípadoch, ako: chlap**fk**, červ**fk**, chvost**fk**, kon**fk**, nož**fk**, koš**fk** ap.; mlad**fk**, mal**fk**, odpad**fk**, uprch**fk** ap.;

tak i v podstatných menách odvodených od prídavných mien na **-ný**, ako: dlžník, nápadník, pekelník, záhradník ap.

Len pred predchádzajúcou dlhou slabikou kráti sa pôvodná prípona **-fk** v **-ik**, na pr.: básnik, hriešnik, čiašnik ap.

(Prípona **-fk**, **-ik** býva častejšie nežli v češtine, srovnaj na pr.: most**fk** (= č. můstek), plô**tk** (= č. plůtek), človeč**ik** (= č. človíček), číž**ik**, had**fk**, mesiač**ik** ap.)

Poznámka. Kde **-ik** je nie príponou, býva krátke, tak na pr.: krik, gen. kriku (naproti krík = malý ker), vznik, podnik a i.

Krátke **-ik** býva i v príponovej slabike slov cudzích, na pr.: **mechanik, optik, fyzik, boľševik, anjelik, evanjelik, ale katolífk.**

2. V konc. **-ikár** slov ako **košíkár**, utvorených od podstatných mien na **-ík** alebo **-ik** príponou **-ár**, býva **-i-** vždy krátke a **-á-** dlhé. Na pr. **pilníkár, perníkár, špendlíkár** ap.

3. Tak píšeme i konc. **-ičkár** v menách odvodených z mien na **-iček, -ičko**, na pr. **slovičkár**.

4. Krátke **-ik-**, **-ičk-** býva i v odvodeninách: **košíkárka, košíkársky, košíkárstvo, slovičkárstvo** ap.

31. PODSTATNÉ MENÁ S PRÍPONOU **-ár, -ar, -iar**.

Prípona **-ár** je dlhá nielen v prípadoch ako **farár, mlynár, rychtár, rybár** ap. (ako v češtine), ale i **tesár, včelár, čipkár, knihár** ap. I po dlhej slabike je **-ár**: **sviečkár, poviedkár, rozprávkar**.

Podobne je **-iar**: **hrnčiar, maliar, uhliar, voliar** ap. (srov. čes. **hrnčář, malř** ap.).

32. PODSTATNÉ MENÁ ZDROBNELÉ S PRÍPONAMI **s -k**.

Zdrobnelé dvojslabičné mená podstatné na **-ok** (po tvrdej spoluhláske), **-ek** (po mäkkej spoluhláske) mávajú zdĺženú slabiku korennú, na pr.: **sad — sádok, hrad — hrádok, hlas — hlások, kus — kúsok, rak — ráček, mrak — mráček, prach — prášek** ap.

Vo viacslabičných slovách býva zdĺžená slabika pred príponou **-ok, -ek**, na pr.: **baran — baránok (ale baranček), prsteň — prstienok (ale prstenček), hrebeň — hrebienok (ale hrebenček), plameň — plamienok, potok — potôček (alebo potôčik)** ap.

Výnimkou niet dĺžky v prípadoch, ako: **strom — stromček; narcis — narcisok, sošit — sošitok**.

Zdrobnelé podstatné mená na **-ka** mávajú zdĺženú slabiku pred **-ka**, na pr.: **hlava — hlávka, strana — stránka, hora — hôrka, smotana — smotánka, posteľ — postieľka, včela — včielka, košela — košieľka**, podobne i **časť — čiastka** (čes. **část — částka**); ale majú i nezdlženú, ako: **päta — päťka, kniha —**

knížka, nít — nitka, sviňa — svinka, novina — novinka, kobyła — kobyľka, žaba — žabka; lyžica — lyžička, lipa — lipka, hruda — hruďka ap.;

a sú i takéto: kôra — kôrka, výstava — výstavka, svieca — sviečka ap.

Vo zdobnelých slovách s príponou **-ko** slabika predchádzajúca pred **-ko** zpravidla sa dlží, na pr. drevo — drievko, poľeno — polienko, semeno — semienko, rameno — ramienko, plece — pliecko, ucho — úško.

Sú i výnimky, na pr.: kladivo — kladívko, oko — očko.

33. KONCOVKY **-fcky** a **-fctvo**.

Prídavné mená na **-fcky** a podstatné mená na **-fctvo**, odvodené od podstatných mien na **-fk**, majú dlhé **-f-**, tedy: bubeník — bubenícky, pláteník — plátenícky, pláteníctvo, šafraník — šafranícky, katolík — katolícky ap.

Ale básnický, básnictvo, fyzický, boľševický, boľševictvo, evanjelický ap. od podstatných mien na **-ik** (s krátkym **i**): básnik, fyzik, boľševik, evanjelik ap.

34. KVANTITA SLOVIES NA **-núť** a **-ať**.

Slovesá príbuzné (rovnakého koreňa) tr. II. na **-núť**, **-nuť** a tr. V. **-ať** majú samohlásku korennú niekedy rovnakej kvantity, na pr.: padnúť a padať, kývnuť a kývať, výsknuť a výskať ap.; niekedy zreteľne rozdielnej, na pr.: okradnúť a okrádať, tiahnuť a tahať ap.

Niekedy však kvantita je nie dosť zreteľná a vo výslovnosti i v písme býva kolísanie. Preto podávame niekoľko dokladov obidvoch typov; na prvom mieste samohlásku v tvaroch na **-ať** (V. tr.), na druhom na **-núť**, **-nuť** (II. tr.):

-a-, **-a-**: praskať — prasknúť, kľakať — kľaknúť, hrabať — hrabnúť;

-a-, **-ia-** alebo **-ia-**, **ia-**: tahať — tiahnuť, priahať — (za)priahnuť, škrahať i škriať — škrahnúť i škriahnúť, šliapať — šliapnuť;

-á-, **-a-**: (o)krádať — (o)kradnúť, (vy)chádzať — (vy)chladnúť; práskať — prasknúť;

-á-, -á-: máchať — máchnuť, mávať — mávnuť, vládaf — vládnuť;

-e-, -e-: klesať — klesnúť, (vy)rezať — (vy)reznúť, (na)lezať — (na)leznúť;

-ie-, -a-: spoliehať (sa) — spoľahnúť (sa);

-ie-, -ie-: lietať — (vy)lietnuť, striekať — strieknuť; vrieskať — vriesknuť; driemať — (z)driemnuť;

-i-, -i-: kmitať — kmitnúť, mihať sa — mihnúť sa, (vz)nikať — (vz)niknúť, strihať (čes. stříhati) — strihnúť, švihať — švihnúť; svítať (čes. svítati) — svitnúť; pichať — pichnúť (čes. píchati — píčhnouti);

-u-, -u-: pľuvať — pľuvnúť;

-ú-, -ú-: (po)slúchať — (po)slúchnuť;

-i-, -i-: (z)dvíhať — (z)dvihnúť, stíhať — stihnúť, všímať si — všimnúť si; podobne i hvízdať — hvízdnúť, lízať — líznúť, písať — písknúť, štipať — (u)štipnúť, škripať — (za)škripnúť (naproti čes. hvízdati a hvízdnouti, lízati a líznouti, pískati a písknouti, štipati a štipnouti ap.); ale zívať — zívnuť;

-y-, -y-: zvykať — zvyknúť, skytať (naproti čes. skýtati) — (po)skytnúť;

-ý-, -y-: rýpať — rypnúť, (vy)plývať — plynúť;

-ý-, -ý-: kýchať — kýchnuť, kývať — kývnuť, výskať — výsknuť.

Slovesá s korennými slabikami dych-, šmyk-, syp-:

dýchať — dýchnuť, nadýchať, udýchať — vydýchať, vydýchnuť, vzdychať — vzdychnúť;

šmykať — šmyknúť;

sypať, nasypať, posypať, rozsypať, vysypať, zasypať a vedľa toho nasýpať, posýpať, spojené s rozdielom významovým: prosté sypať, sypem je trvacie; -sýpať, -sýpam opätovacie, složeniny nasypem, posypem, rozsypem sú deja dokonavého, a nasýpam, posýpam, prisýpam ap. deja nedokonavého.

35. DIVOČEŤ — DIVOČIŤ.

Mnohé slovesá III. tr. vzoru **rozumef** — **rozumieim** znamenajú = stávať sa tým, byť tým alebo v tom, čo vyslovujú menné kmene, z ktorých sú utvorené. Na pr.: (z)divočeť = st(á)vaf sa divým, príť. oznam. **divočiem**, 3. množ. **divočejú**, rozkaz. **divočeť**, prech. príť. **divočejúc**, príč. min. **divočel** ap. A podobne: be-

laseť, belasiem, černeť, černiem, kamenieť, kameniem, onemeť, onemiem, šediveť, šediviem ap.

V ľudovej reči sa miestami zachovali u niektorých sloviess i širšie (pôvodné) tvary: **červenejem, -eješ, -eje** ap.

Vedľa nich bývajú z rovnakých kmeňov slovesá IV. tr. na **-iť**, ktoré znamenajú = učiniť tým, čo vyslovujú príslušné kmene menné. Na pr.: **(z)divočiť** = (u)činiť divým, prít. **divočím**; 3. množ. **divočia**, rozkaz. **divoč**, prech. prít. **divočiac**, príč. min. **divočil** ap. Podobne: **(o)čierniť, bieliť** ap.

36. SLOVESÁ NA **-ovať**.

Slovesá na **-ovať, -ujem** (VI. tr.) majú korennú samohlásku veľmi často krátku, ako na pr.: **kraľovať** vedľa **kráľ**, **panovať** vedľa **pán**, **shadzovať** vedľa **hádzať**, **kupovať** vedľa **kúpiť**, **vydychovať** vedľa **dýchať**, **vzďaľovať** (sa), **odďaľovať** (sa) vedľa **vzdialiť** (sa), **oddialiť** (sa) ap.,

ale **nariaďovať** vedľa **riadiť**, **čiarovať**, **článkovať**, **známkovať**, **zdomáčňovať**, **úrokovať**, **zúrodňovať**, **zmiernovať** ap. (Srovnaj **rymovať**, **rysovať** naproti čes. **rýmovati**, **rýsovati**.)

Z TVAROSLOVIA.

ZO SKLOŇOVANIA PODSTATNÝCH A PRÍDAVNÝCH MIEN.

37. POHYBLIVÉ **e, o, a(á)**.

K nominatívu **pes, deň** je gen. **psa, dňa**, dat. **psovi, dňu** ap., k nom. **piatok**, gen. a dat. **piatku** ap., **chrbát**, gen. **chrbta** ap. V týchto a iných ďalej uvedených slovách samohlásky **e, o, a** bývajú len v nominatívne sing. (u neživotných i v akuzatívne), v ostatných pádoch hlásky **e, o** alebo **a** nebýva. (Hlásky **e, o, a** v takých prípadoch volajú sa pohyblivé, lebo v niektorých tvaroch bývajú, v iných nie, a svojím pôvodom sú alebo **jerové**, t. j. striednice za pôvodné slovanské jery **ь, ѝ**, alebo **vkladné**.)

Tak sa skloňujú: a) mená mužské, na pr.: **chlapec**, gen. **chlapca**, **kupec**, **kupca**, **otec**, **otca**, **starec**, **starca**, **peceň**, **bocheň**,

peča, bochňa; orol, orla, posol, posla, osol, osla, podobne Karol, Karla (nie Karola); dudok, dudka, piatok, piatku, sviatok, sviatku, štoček, štočka; ocot, octu; lev, Iva, šev, šva (ale podošva, podošvy, čes. podšev, podešvu); oheň, ohňa, deň, dňa, lakeť alebo lokeť, lakťa, lokťa; vietor, vetra, obor, obra.

Tak skloňujeme i mená, ako: Vlček, Vlčka, Kompánek, Kompánka, Tomášek, Tomáška;

švec, ševca, žnec, ženca, jazvec, jazevca;

ale domček, domčeka, starček, starčeka, zvonček, zvončeka; podobne je papršlek, papršleka;

podobne podľa podoby nominatívu skloňujeme i v ostatných pádoch: česnak, česnaku, dážd, dažďa, moch alebo mach, mochu, machu, fan, fanu;

b) ženské: báseň, básne, bázeň, básne, kázeň, kázne, pieseň, piesne (e vkladné);

česť, cti, lesť, Isti, lož, lži, voš, vši (e, o jerové); pod. cirkev, cirkvi;

ale krv, krvi (naproti čes. krev, krve).

Náležite je: pohreb, pohrebu, nárek, náreku.

38. KRÁTENIE A DĹŽENIE SLABÍK PRI SKLOŇOVANÍ.

Skloňujeme chlieb, chleba, stôl, stola, kôň, koňa, vôl, vola, dážd, dažďa ap. (ako čes. chléb, chleba, stůl, stolu, děšť, deště); ale púst, pústu, bôľ, bôľu ap. (naproti čes. púst, postu, bol, bolu);

Boh, Boha, dom, domu, dvor, dvora, loj, loja, voz, voza, hrach, hrachu, mak, maku, plač, plaču, sneh, snehu ap. (naproti čes. Bůh, Boha, dům, domu, dvůr, dvoru, hrách, hrachu, sníh, sněhu ap.);

slovo pán má vok. pane (popri pán), ináče vždy s dlhým -á-. Jednako vyslovujeme i píšeme: Kristus Pán i pán učiteľ, pána Veselého (nerozlišujeme ako v čes. Kristus Pán a pan učitel, pana Veselého ap.).

Poznámka. O dĺžení v množnom genitíve: ryba — rýb, delo — diel ap. viď v nasledujúcej kapitole o množ. genitíve.

39. O DLŽENÍ A VSUVNÝCH HLÁSKACH **ie, ô, á, e, o** V MNOŽNOM GENITÍVE.

1. V množnom genitíve ženských a stredných podstatných mien bez prípony dlží sa samohláska v prípadoch, ako: kniha, kníh, lipa, líp, ryba, rýb, striga, stríg, stopa, stóp, žena, žien, bohyňa, bohýň, motyka, motýk, ulica, ulíc, jaskyňa, jaskýň, košeľa, košiel, nedeľa, nediel, delo, diel, drevo, drieb, meno, mien, mesto, miest, peňo, pier, plece, pliec, vrece, vriec, zrno, zrn, bojište, bojíšť, strnište, strníšť, jahňatá, jahňiat ap.

Ale slovo, olovo — slov, olov, podobne osnovy, trovy — osnov, trov ap. a cudzie slová baronesa — barones, legenda — legend; procento — procent, epocha — epoch, Alpy — Alp, Karpaty — Karpat, Krkonoše — Krkonoš, banka — bank ap.

2. V slovách, ktoré majú pred nominatívnym **-a, -o** skupinu spoluhláskovú, vkladajú sa v gen. plur. do týchto skupín hlásky **ie, ô, á** v slovách jednoslab. a keď je predchádzajúca samohláska krátka, **o, e**, keď je dlhá. Tak na pr. je množný genitív:

a) hra — hier, hmla — hmiel, forma — foriem, norma — noriem, hradba — hradieb, svadba — svadies, barva alebo farba — bariev, fariieb, kresba — kresieb, modlitba — modlitieb, prosba — prosieb; hruška — hrušiek, matka — matiek, kytka — kytiek, muška — mušiek, zlatka — zlatiek, kožka — kožíek; clo — ciel, sklo — skiel, zlo — ziel, očko — očiek, nádra — ňadier;

Bánovce — Bánoviec, Bátorvce — Bátorviec, Mošovce — Mošoviec; ovca — oviec;

b) v niektorých prípadoch sú možné dvojtvary, ako: babka — babiek i babôk, žabka — žabiek i žabôk, čipka — čipiek i čipôk, jamka — jamiek i jamôk, výšivka — výšiviek i výšivôk, kobyľka — kobyľiek i kobyľôk, miska — misiek i misôk; dievčatko — dievčatiek i dievčatôk, zvieratko — zvieratiek i zvieratôk;

c) v skupinách **dl, tl, rl, tr, str** a pod. popri vsunutom **ie** býva i **á**, tak: vidly — vidiel alebo vidál, metla — metiel alebo metál, perla — periel alebo perál, sestra — sestier i sestár; jutro — jutier i jutár, jedlo — jediel i jedál ap. Ale i slivka — sliviek, slivôk i slivák, zlatka — zlatiek i zlaták ap.

d) Po predposlednej dlhej slabike vsúva sa zpravidla po spoluhláske tvrdej samohláska **o**: **čiapka** — **čiapok**, **hriadka** — **hriadok**, **húska** — **húsok**, **opálka** — **opálok**, **svetielko** — **svetielok** ap., v ojedinelých prípadoch popri **o** i **e**: **kliatba** — **kliatob** i **kliateb**; ale vždy len: **súkno** — **súken**, **kúzlo** — **kúzel**, **žriedlo** — **žriedel**, **žiabry** — **žiaber**;

po mäkkej spoluhláske vsúva sa popri **o** i **e**: **slúžka** — **slúžok** i **slúžek**, **túžba** — **túžob** i **túžeb**, **vajíčko** — **vajíček** i **vajíčok** ap., ale vždy len: **húžva** — **húžev**;

e) po **j** býva **o**, tak: **bájka** — **bájok**, **fajka** — **fajok**, spojka — **spojok**, alebo **e**, tak: **vojna** — **vojen**; **vajce** — **vajec**, **ojce** — **ojec** ap.

40. MUŽSKÉ MENÁ NA -a.

Mená mužské, ako: **gazda**, **sluha**, **sudca**, i priezviská: **Hlinka**, **Svoboda** ap., majú v jednotnom gen. a akuz. koncovku **-u**: **gazđu**. **Hlinku**, **Svobodu**, **Hlavicu**, v dat. a lok. **-ovi**: **gazdovi**, **Hlinkovi**, **Svobodovi**, v instrum. **-om**: **gazdom**, **Hlinkom**, **Svobodom**. V množ. čísle koncovka mužských mien v nom. je vždy **-ovia**, **gazdovia**. Ale priezviská sa skloňujú: **Hlinkovci**, **Svobodovci**, **Hlinkovcov**, **Svobodovcov** ap.

41. MUŽSKÉ MENÁ NA -o.

Mená ako: **dedo**, **strýko**, **ujo**, **Jano**, **Janko** ap., sa skloňujú ako **chlap**, gen., akuz. **deda**, **strýka**, **Jana**, dat., lok. **dedovi**, **Janovi**, instr. **dedom** ap.

Ale priezviská (mená rodové) na **-o**, ako: **Botto**, **Kľačko**, **Turzo**, sa skloňujú podľa **gazda**, tak gen., akuz. **Bottu** (spisy Jána Bottu), **Kľačku**, **Turzu** ap., v množ. čísle: **Bottovci**, **Bottovcov**, **Bottovcom** ap.

42. ZVIERACIE MENÁ MUŽSKÉHO RODU.

Zvieracie mená mužského rodu sa skloňujú pravidlom ako mužské mená osobné, na pr.: **had**, **orol**, **pes**, **vták**, **vlk**, **zajac**, **medveď** ap. majú množ. nom.: **hadí**, **orlí**, **psi**, **vtáci**, **vlci**, **zajaci**, **medvedi** ap. ako **chlapi**, **muži** ap.;

akuzatív: (videl som) **verných psov, dravých orlov, vlkov** ap. ako **chlapov, mužov** ap.

Mená **kôň, vól** majú množný nom. a akuzatív len podľa neživotných: **pekné kone, voly**; pod. **koníčky, volky**.

V množnom čísle sú však v ľudovej reči i **v** iných slovách podoby podľa neživotných, ako: **vrabce, hýle, motýle, jelene, medvede, barance** ap.

V spis. reči píšeme však v množ. nom. **vrabci, hýli, motýli, jeleni** ap. a v ak. **vrabcov, hýlov, jeleňov** ap.

Len v zdrobnelých menách, ako: **vtáčik, vrabček, baranec** ap., sú podoby neživotné: **vtáčiky, vrabčeky** (popri **vtáčkovia, vrabčekovia**), **barance** ap. a rovnako i slovo **pstruh** má mn. n., a. **pstruhy**.

43. SLOVÁ: **búra, rozopra, večera** ap.

Slová: **búra, rozopra, večera, zora, žiara, konopa** nesklonujú sa podľa **ryba**, ale podľa **ulica**, lebo ich spoluhlásky **p** a **r** pred **-a** pôvodne sa mäkko vyslovovaly. Tedy v sg. gen. na **-e**, od **búre, rozopre, večere**, dat. a lok. na **-i**, v **búri, k večeri**, v plur. nom., akuz., vok. **búre, večere, rozopre**, gen. **búri, večeri**, rozopri, dat. **večeriam**, lok. **večeriach**, instr. **búrami, večerami** ap. Mn. dat. a lok. má prípony i podľa **ryba**: **večerám, zorám, večerách, zorách** ap.

Slová: **nozdra, žiabra**, zväčša v plur.: **nozdry, žiabry**, gen. **nozdiar, žiaber**, sklonujú sa podľa **ryba**.

44. MIESTNE MENÁ: **Boleslav, Čáslav** ap.

Miestne české mená: **Boleslav, Čáslav, Chrudim, Olomouc, Vratislav, Píbram** ap., sklonujeme v spisovnej slovenčine tak, ako sa sklonujú v spisovnej češtine, podľa **dlaň**, tedy v gen. **-e**, z **Boleslave, Čáslave, Chrudime, Olomouce, Vratislave**, v dat. a lok. **-i**, k **Boleslavi, Olomouci, Vratislavi**, v **Boleslavi**, v instr. **-ou**, za **Čáslavou, Olomoucou** ap. U tých z nich, ktoré sa končia na spoluhlásku retnú: **v** alebo **m**, býva gen. i podľa **košť**, tedy na **-i**, z **Boleslavi, do Chrudimi** ap.

Popri **Břeclav**, gen. Břeclave alebo i Břeclavi, je i **Břeclava**, gen. Břeclavy; podobne popri **Vratislav** i **Vratislava**.

45. PRÍDAVNÉ MENÁ PRIVLASTŇOVACIE.

majú tvary: jedn. nom. **bratov**, **bratova**, **bratovo**, gen. **bratovho**, **bratovej**, **bratovho**, dat. **bratovmu**, **bratovej**, **bratovmu**, akuz. **bratovho** (m. živ.), **bratov** (m. neživ.), **bratovu** (ž.), **bratovo** (str.), lok. **bratovom**, **bratovej**, **bratovom**, instr. **bratovým**, **bratovou**, **bratovým**;

množ. nom. **bratovi** (m. živ.), **bratove** (m. neživ., ž. a str.), gen., lok. **bratových**, dat. **bratovým**, akuz. **bratových** (m. živ.) **bratove** (m. neživ., ž. a str.), instr. **bratovými**.

Tak sa skloňujú i prídavné mená privlastňovacie na **-in**, **-ina**, **-ino**: **matkin**, **matkina**, **matkino** ap.

Poznámka. Od podst. mien **Krylov**, **Čechov**, **Oblomov**, **Chomiakov** a pod. netvoríme prídavných mien privl. na **-ov**, ale hovoríme i píšeme: spisý **Čechova**, **Krylova**, **Chomiakova** (nie **Čechovove**, **Krylovove**) ap.

46. ZO SKLOŇOVANIA MIEN CUDZÍCH.

Cudzie mená v slovenčine buď sa skloňujú, alebo neskloňujú.

A. Mená cudzie **skloňujú sa** podľa svojho rodu a svojej podoby podľa vzorov mien podstatných alebo mien prídavných.

Zväčša prechádzajú mená cudzie do slovenčiny s pôvodnou koncovkou a skloňujú sa podľa takého vzoru, ktorému sú svojim znením alebo pôvodom koncovky najbližšie, na pr.: **Hannibal**, gen. **Hannibala**, **Schiller**, **Schillera** ap. ako **chlap**; **Verona**, **nymfa** ap. ako **ryba** ap.

Prevzaté slová zachovávajú zväčša rod, aký majú v pôvodnom jazyku; tak vždy pri menách osobných. Cudzie slová, prevzaté z jazykov, ktoré nemajú gramatického rodu, alebo kde z podoby slova nie je možné poznať rod, sú takého rodu, aký sa hodí najlepšie koncovke slova, alebo aký sa vyvinul u nás zvykom. Tak na pr. **Peking**, gen. **Pekingu**, **Sinai** (neskl.) sú rodu

mužského, pod. **Paríž**, gen. Paríža (proti čes. **Paříž**, rodu žen.)
Mexiko, Borneo, Jericho sú rodu stred., **Kuba** rodu žen. ap.

Mená slovanské skloňujeme vedľa znenia hlavne podľa pôvodu koncovky, tak na pr. **Turgenev, Mickiewicz, Begović** ako **chlap**, mužské na **-a**, na pr. **Sava** ako **gazda**;

srbochorv. **Bukovac, Karlovac** ap. (**-ac** = sloven. **-ec**) ako sloven. **Bukovec** ap.; gen. **Bukovca, Karlovca** ap.;

poľské a juhoslovanské mená na **-ki, -ski, -cki, -čki** a rus. **-kij** ap. ako **dobrý**, na pr.: chorv. **Rački**, gen. **Račkého**, poľ. **Krasicki**, gen. **Krasického** ap., rus. **Dostojevskij**, gen. **Dostojevského**; ruské **-oj** ako **dobrý**, na pr.: **Tolstoj** (=tlstý), gen. **Tolstého** — juhoslov. a rus. **-ov, -in**: **Lermontov, Čechov, Kobylín**, ako **chlap** (v dat. a lok. sg. **Lermontovu, Čechovu** ap.).

Pri menách iných, neslovanských, rozhoduje znènie koncovky a vedľa toho i zvyk, ktorý sa vyvinul vlivom mluvníc cudzích.

1. Tak **mená grécke a latinské** sa zväčša skloňujú podľa toho, ako žiada rod a kmeň známy z mluvnice gréckej a latinskej, na pr.: **Troja**, gen. **Troje**; **idea**, gen. **idey** (alebo **ideje**), dat., lok. **idei**, akuz. **ideu**, instr. **ideou**; množ. nom., akuz. **idey** (alebo **ideje**), gen. **idef**, dat. **ideám**, lok. **ideách**, instr. **ideami**, tiež tak **Medea**, gen. **Medey** (alebo **Medeje**); **geometria**, gen. **geometrie** ako **ulica**; **Pythagoras**, gen. a akuz. **Pythagora**, dat., lok. **Pythagorovi**, instr. **Pythagorom**; pod. **Aeneas**, gen. **Aenea**; **Agriкола**, poeta ako **gazda**, ale mn. nom. poeti; **Delfi**, gen. **Delf**, dat. **Delfom** (alebo **Delfám**), lok. v **Delfoch** (alebo **Delfách**), instr. **Delfy** alebo **Delfami**, ako **Sučany** alebo **Čechy**; **Atény** ako **ryby**; **Plataie** alebo **Plataje** ako **ulice**; **Cicero**, gen. **Cicerona**, **Plato**, gen. **Platona**; **Maraton**, **Maratona**; **Xenofon**, gen. **Xenofonta**; **Aristoteles**, gen. **Aristotela**, **Perikles**, gen. **Perikleia** alebo **Perikla**, **Paris**, gen. **Parida**, **kustos**, gen. **kustoda** i **kustosa**, **Juno**, gen. **Junony**, **Sapfo**, gen. **Sapfy** ap.;

mená na **-izmus, katechizmus, idealizmus**, gen., dat. **katechizmu, idealizmu**, lok. **katechizme**, instr. **katechizmom**; množ. číslo **katechizmy** ap., tiež tak **cirkus, fundus**, gen., dat. **cirku, fundu** alebo **cirkusu, fundusu** ap.;

stredné mená na **-um**: **datum, forum, publikum**, gen. **data, fora**, dat. **datu, foru** ap.;

na **-eum, -ium, -uum**: **lyceum, muzeum, evanjelium, gymnázium, individuum**, gen. **lycea, muzea, evanjelia, gymnázia**, dat., lok. **lyceu, muzeu, evanjeliu**, instr. **lyceom, muzeom** ap. (nie **lyceuma, gymnáziuma**); mn. nom, ak. **lyceá, muzeá, gymnáziá** ap.;

grécke stredné mená podstatné s konc. **-ma** (na pr. **drama**) skloňujú sa v slovenčine zväčša ako ženské mená na **-ma**, na pr. **astma, panoráma**, gen. **astmy, panorámy**; v niektorých knižných slovách sa zachováva s konc. **-ma** i pôvodný rod stredný, a buď sa neskoľujú, na pr. **schizma, cirkevné schizma, cirkevného schizma**, alebo sa skloňujú s gréckym **-mat**, na pr. staré **drama, téma**, starého **dramata** alebo **dramatu** ap. (Srovnaj i prídavné meno **dramatický**, nie **dramický**.)

2. Pri menách z jazykov iných — t. j. okrem jazykov slovanských, gréčtiny a latiny — rozhoduje rod a výslovnosť koncovky slova.

a) Mená rodu mužského, končiace sa spoluhláskou tvrdou, ako **Lessing**, skloňujú sa podľa **chlap**, neživotné podľa **dub**. Tak na pr.: **Rieger**, gen. **Riegra, Winter** — **Wintra, Hübner, Fischer, Wagner**, gen. **Hübnera, Fischera, Wagnera**; **Czambel**, gen. **Czambla, Hegel**, gen. **Hegla**, ako **Pavel, Pavla**; **La Fontaine** (vyslov La-Fontén), **Descartes** (vyslov Dekart), **Orléans** (vyslov Orlean), gen. **La Fontaina, Descarta, Orleansu**; **Oxford**, gen. **Oxfordu**; **feuilleton**, gen. **feuilletonu**.

Mená na **-o** (románske) skloňujú sa podľa **chlap** (ako domáce na **-o**, Jano, dedo), na pr.: **Marco, Pedro, Hugo**; gen. **Marca, Pedra, Huga** ap.

Podobne sa skloňujú podľa **chlap** mená na **-e**, ako: **Dante, Goethe, Niederle**, gen. **Danta, Goetha, Niederla, Nietzsche** (vyslov Niče), **Schulze** (Šulce), gen. **Nietzscha** ap. Ale obyčajnejšie je sklonenie (gen., ak.) **Danteho, Goetheho** ap.

Mená na **-a**, ako: **Petrarka, patriarcha**, sa skloňujú podľa vzoru **sluha**; gen. **Petrarku, patriarchu** ap.

Mená maď., ako: **Jókai, Prónay** ap., skloňujú sa ako slovenské **Hlavaj** a pod., podľa vzoru **chlap**.

Mená na **-i, -y** významu osobného majú pri skloňovaní koncovky ako mená prídavné, na pr.: **Petőfi, Petőfiho, Petőfimu**,

Petófiho, o Petófim, s Petófim, podobne Paulfny, Paulínyho, Paulínymu ap.; tak sa skloňujú i mená, ako: **Manzoni**, **kadi**, **Savigny** (vyslov Saviňi), **Széchenyi** (vyslov Sécčéni), gen. **Széchenyiho** (vyslov Sécčéniho) ap.

Mená s nejakou inou koncovkou, ako: **Szabó**, **Sardou**, **Boileau**, **Richelieu**, **Lenau** ap., skloňujú sa ako iné mená mužské vzoru **chlap**, na pr. gen., akuz. **Szabóa**, **Sardoua**, **Boileaua**, **Lenaua**, dat. **Szabóvi**, **Sardouovi**, **Lenauovi** ap., alebo ostávajú nesklonné, na pr. hovorili sme o kardinálovi **Richelieu** a pod.

V menách francúzskych koncová spoluhláska sa nevyslovuje, na pr.: **Bourget**, **Marat**, **Prevost**, **Dumas** (vyslov: Burže, Mara, Prevo, Důma), v gen. a i. vyslovujeme a píšeme: **Bourgeta**, **Marata**, **Prevosta**, alebo nesklonujeme, tak na pr. spisy **Alexandra Dumas** (čítaj Důma, nie Důmasa).

B. Veľmi často nechávame cudzie mená **neskloňované**. Na pr.: **Bordeaux**, z **Bordeaux**, v **Bordeaux**; **Waterloo**, pri **Waterloo**; **niveau**, v **niveau**; **Peru**, z **Peru**, v **Peru**; **Anjou**, z **Anjou**; **Montpellier**, v meste **Montpellier**; **Saint-Cloud**, z mesta **Saint-Cloud** ap.

Poznámka. Dobré je si zapamätať zásadu: Skloňujeme cudzie mená, ktoré sa dajú ľahko skloňovať podľa domácich vzorov alebo ktoré sa skloňujú podľa ustáleného už úzu; ostatné nechávame nesklonované.

ZO SKLOŇOVANIA ZÁMEN.

47. ZÁMENÁ **ja**, **ty** majú tvary: gen. **mňa**, **teba**, bez dôrazu **ma**, **fa**, dat. **mne**, **tebe**, bez dôrazu **mi**, **ti**, lok. **o mne**, **tebe**, instr. **mnou**, **tebou**; množ. nom. **my**, **vy**, gen., akuz. a lok. **nás**, **vás**, dat. **nám**, **vám**, instr. **nami**, **vami**.

48. ZÁMENO **ten** sa skloňuje takto: jedn. nom. **ten**, **tá**, **to**, gen. **toho** (nie **teho** ani **tého**), **tej** (nie **těj**), **toho**, dat. **tomu**, **tej** (nie **těj**), **tomu**, akuz. **toho** (živ.), **ten** (neživ.), **tú**, **to**, lok. (o) **tom**, **tej** (nie **těj**), **tom**, instr. **tým**, **tou**, **tým**; množ. nom. **ť** (živ.), **tie** (neživ. m., žen. a stred.), gen. a lok. **tých**, dat. **tým**, akuz. **tých** (živ. m.), **tie** (neživ. m., žen. a stred.), instr. **tými**.

Tak sa skloňuje i zámeno **tenže, táže, tože**, gen. **tohože, tejže, tohože**, dat. **tomuže, tejže, tomuže** ap.

49. ZÁMENÁ **môj, tvoj, svoj, náš** ap. skloňujú sa takto: jedn. nom. **môj, moja, moje, tvoj, tvoja, tvoje, svoj, svoja, svoje, náš, naša, naše**, gen. **môjho i mojcho, mojej, môjho, tvojho, tvojej, tvojho, ... nášho alebo nášeho, našej, nášho i nášeho**, dat. **môjmu i mojemu, mojej, môjmu, tvojmu, tvojej, ... nášmu i našemu, našej, nášmu alebo našemu, akuz. môjho (živ.), môj (neživ.), moju, moje, tvojho, tvoj, tvoju, tvoje, nášho alebo nášeho, našu, naše**, lok. (o) **mojom, mojej, mojom, ... (o) našom, našej, našom, instr. mojím, mojou, mojím, ... naším, našou, naším**; — mn. č. nom. **moji (m. živ.), moje (m. neživ., ž. a str.), tvoji, tvoje, naši, naše**, gen. a lok. **mojich, tvojich, našich**, dat. **mojím, tvojím, našim, akuz. mojich (m. živ.), moje (m. neživ., ž. a str.), tvojich, tvoje, našich, naše, instr. mojimi, tvojimi, našimi**.

50. ZÁMENÁ **on, ona, ono**.

Jedn. nom. **on, ona, ono**;
gen. **jeho, ho** (s predl. **neho, -ňho**), **jej** (s predl. **nej**), **jeho, ho**, (s predl. **neho**);
dat. **jemu, mu** (s predl. **nemu**), **jej** (s predl. **nej**), **jemu, mu** (s predl. **nemu**);
akuz. **jeho, ho** (s predl. **neho, -ňho, -ň**), **ju** (s predl. **ňu**), **ho** (s predl. **-ň**);
lok. (o) **ňom, nej, ňom**;
instr. **ním, ňou, ním**.
Mn. nom. **oni (živ.), ony (neživ.), ony, ony**;
gen. **ich** (s predl. **nich**), **ich** (s predl. **nich**), **ich** (s predl. **nich**);
dat. **im** (s predl. **nim**), **im** (s predl. **nim.**), **im** (s predl. **nim**);
akuz. **ich** (s predl. **nich živ., ne neživ.**), **ich** (s predl. **ne**), **ich** (s predl. **ne**);
lok. (o) **nich, vo všetkých troch rodoch**;
instr. **nimi, vo všetkých troch rodoch**.

Tvary **ho, mu** v jedn. gen., akuz. a dat. muž. a stred. kladieme, kde niet na nich dôrazu, na pr.: **bojím sa ho**, volal som **ho**, dal som **mu** to ap., naproti dôraznému: **jeho** sa **bojím**, volal som **jeho**, **jemu** som to dal ap.

V jedn. akuz. muž. býva tvar **-ň** len po predložkách, ktoré

sa poja s akuz., na pr.: **naň, zaň, preň, podeň, nadeň, predeň** (nesprávne je **-ň** pri predložkách s gen., na pr. **doň**, správne: **do neho**); v množ. akuz. tvar **nich** je len pre rod muž. živ.: za **nich** = za mužov, ináč **ne**, za **ne** = za duby, ženy, zvieratá ap.

Podoby gen. sg. a plur. **jeho, jej, ich** užíva sa i vo význame privlastňovacom, na pr.: **jeho** brat, **jej** otec, **ich** rodičia.

Poznámka. Privlastňovaciemu **ich** zodpovedá čes. **jejich**, na pr. sloven. **ich** (vtákov) spev = čes. **jejich** zpěv.

51. ZÁMENÁ **onen, ona, ono.**

Jedn. nom. **onen, ona, ono** (i **oný, oná, oné**);
 gen. **onoho, onej, onoho**;
 dat. **onomu, onej, onomu**;
 akuz. **onoho, onu, onoho**;
 lok. (o) **onom, onej, onom**;
 instr. **oným, onou, oným.**

Množ. nom. **oni, ony, ony**;
 gen. **oných**;
 dat. **oným**;
 akuz. **oných, ony, ony**;
 lok. (o) **oných**;
 instr. **onými.**

52. ZÁMENO **čí, čia, čie** a **niečí, niečia, niečie.**
 Tak ako **čí, čia, čie** sa skloňuje i **niečí, niečia, niečie**, na pr. jednot. gen. **čieho, čej, niečieho, niečej**, dat. **čiemu, čej, niečiemu, niečej**, lok. (o) **čom, niečom, čej, niečej**, i. **čím, niečím, čou, niečou** ap.

ZO SKLOŇOVANIA ČÍSLOVIEK.

53. KEDY PÍŠEME ČÍSLICE (CIFRY) A KEDY VYPISUJEME ČÍSLO SLOVOM.

Čísllice píšeme vo vetách smyslu počtárskeho, štatistického, v datovaní ap., na pr.: Z 1000 chorých umrel **1**, ozdraveli **3**. — Československá republika má 140.408 km². — Stalo sa to dňa 1. januára. — 5 v 10 je obsažené **2**krát, v 15 **3**krát.

Všade inde vypisujeme číselný výraz slovami, tak na pr.:
Bol jeden kráľ a mal **troch** synov. Bolo tam asi **päť** ľudí.
 Stalo sa to **prvého** dňa v roku, **prvý** deň po mojom návrate.
 Volal som ľa nielen **raz**, ale **dva** razy, **tri** razy.

54. ČÍSLOVKA **jeden, jedna, jedno.**

J e d n o t. č.			
	Muž. rod:	Žen. rod:	Stred. rod:
Nom.	jeden	jedna	jedno
Gen.	jedného	jednej	jedného
Dat.	jednému	jednej	jednému
Akuz.	jedného (živ.), jeden (neživ.)	jednu	jedno
Lok.	(o) jednom	(o) jednej	(o) jednom
Instr.	jedným	jednou	jedným

M n o ž. č.		
	Muž. rod:	Žen. a stred. rod:
Nom.	jedni (živ.), jedny (neživ.)	jedny
Gen.	jedných	
Dat.	jedným	
Ak.	jedných (živ.), jedny (než.)	jedny
Lok.	(o) jedných	
Instr.	jednými	

55. SKLOŇOVANIE ČÍSLOVIEK **dvaja, dva, dve, traja, tri, štyria, štyri.**

	Muž. rod:	Ž. a str. rod:	Muž. rod:	Ž. a str. rod:
Nom.	dvaja (osob.), dva	dve	traja, tri štyria, štyri	tri, štyri
Gen.	dvoch		troch, štyroch	
Dat.	dvom		trom, štyrom	
Akuz.	dvoch (osob.), dva	dve	troch, tri	tri, štyri
Lok.	(o) dvoch		(o) troch, štyroch	
Instr.	dvoma		tromi, štyrmi	

56. ČÍSLOVKY **päť, šesť, sedem, osem, deväť, desať, jedenásť, dvanásť... devätnásť, dvacať, tricať, štyricať, pädesiat, šesdesiat... devädesiat** sú:

1) povahy podstatných mien, a vtedy sa nesklonujú; skloňuje sa čiastočne len podstatné meno s nimi spojené, na pr.: nom.. akuz. **päť chlapcov** (tam bolo **päť chlapcov**, videl som **päť chlapcov**) ap.;

2) povahy mien prídavných, a vtedy sa skloňujú a pádom sa shodujú s predmetom počítania, na pr.: nom. **piati ľudia** (ale vždy len **päť stromov, žien, detí, slov** ap.), **piatich ľudí, stromov, žien, slov**, dat. **piatim ľuďom, stromom, ženám, slovám**, akuz. **piatich ľudí, päť stromov, žien, slov**, lok. o **piatich ľuďoch, stromoch, ženách, slovách**, instr. **piatimi ľuďmi, stromy, ženami, slovy**.

57. ČÍSLOVKY **sto** a **tisíc** sa skloňujú, a to **sto** ako **mesto**, **tisíc** ako **meč**, ale len keď stoja o sebe, na pr.: počíta **do sta, tisíca**, hovorí o **stu, tisíci, stách, tisícoch** korún, neverím jeho **stám** a **tisícom**.

Keď nimi počítame, a) ostávajú nesklonné: **sto, tisíc** korún, **päť sto, tisíc** ľudí, **zo sto** korún, **z tisíc** korún, **so sto** korunami, **s tisíc** korunami; b) číslovka **tisíc** nadobúda i povahy prídavného mena a skloňuje sa ako **piati, päť**: nom. **tisíci** chlapci, ale vždy len **tisíc** stromov, žien, detí, lok. **tisícich** chlapcov, ženách, instr. **tisícimi** chlapci, ženami, deťmi.

58. ČÍSLOVKY **dvacať jeden, jedenadvacať** a **i**.

Čísla 21, 22 ... 31, 32 atď. vyjadrujeme a píšeme dvojakým spôsobom: a) **dvacať jeden** (jedna, jedno), **dvacať dva, dvacať tri...**, **tricať jeden, tricať dva** atď.; b) **jedenadvacať, dvaadvacať, triadvacať...**, **jedenatricať, dvaatricať...**

Podľa rozdielného vyslovenia týchto čísloviek je rozličná i väzba predmetu počítaného: a) nom. **dvacať jeden človek, dvacať jedna žena, dvacať jedno dieťa** (i **dvacať jeden ľudí, žien, detí** ako **jedenadvacať ľudí, žien, detí**), **dvaciati dvaja ľudia, dvacať dva stromy, dvacať dve ženy, mestá** (i **dvacať dva ľudí, žien, miest** ako **dvaadvacať ľudí, žien, miest**), **triaciati dvaja, traja vojaci, tricať dva stromy,**

tricať dve ženy, mestá..., triciati šiesti vojaci (i tricať šesť vojakov), tricať šesť stromov, žien, miest ap.; gen. od dvacať jedného človeka, dvacať jednej ženy, dvaciatich alebo dvacať dvoch ľudí, žien, miest ap.; dat. dvacať jednému človeku, dvaciatim alebo dvacať dvom mužom, ženám, mestám ap.; b) jedenadvať, dvaadvať..., päťtricať ľudí, stromov, žien ap.; od jedenadvaciatich, päťtriciatich alebo jedenadvať, päťtricať ľudí, rokov, žien ap.; k jedenadvaciatim ľuďom, ženám ap.

59. Číslovky radové majú vo spojení s **pol** skloňovanie s koncovkami mien podstatných: v gen. **pol druhá** roka, **pol treťá**, **štvrtá** mesiaca; v lok. **po pol štvrtu**, **po pol piatu** zlatom; ale v instr. **pol piatym** zlatým.

60. Pri podstatných menách stredného rodu hovoríme a píšeme **dvoje**, **troje**, **štvoro**, **päťoro**, **šestoro**..., totiž **dvoje** detí, **troje** jahniat, **štvoro** vnúčat, **päťoro** jazier,... **desatoro** božích prikázaní ap. Tak i pri menách pomnožných: **dvoje** šiat, **troje** klieští, **osmoro** úst, **deväťoro** krosien.

61. NEURČITÉ ČÍSLOVKY **málo**, **mnoho**, **koľko**, **toľko**.

Neurčité číslovky **málo**, **mnoho**, **koľko**, **toľko** sú vlastne prídavné mená rodu stredného. Pôvodne sa skloňovali ako **mesto**. Dnes sú v slovenčine pravidlom nesklonné. Na pr.: **málo**, **mnoho**, **toľko** ľudí, žien; z **málo**, **toľko** ľudí, s **málo** ľuďmi ap.

Ale sklonné sú neurčité adjektívne číslovky **mnohý**, **koľký**, **toľký** ap., na pr.: **mnohí** ľudia, s **toľkými** deťmi ap.

62. NEURČITÁ ČÍSLOVKA **všetok**, **všetka**, **všetko**

sa skloňuje takto:

Jednot.	nom. všetok	všetka	všetko
	gen. všetkého	všetkej	všetkého
	dat. všetkému	všetkej	všetkému
	akuz. všetkého (živ.), všetok (neživ.)	všetku	všetko
	lok. (o) všetkom	(o) všetkej	(o) všetkom
	instr. všetkým	všetkou	všetkým

Množ. nom.	všetci (živ.), všetky (neživ.)	všetky	všetky
gen.		všetkých	
dat.		všetkým	
akuz.	všetkých (živ.), všetky (neživ.)	všetky	všetky
lok.		(o) všetkých	
instr.		všetkými.	

Neurčitá číslovka **všetok** sa zachovala bez príviesku **-tok** v mene sviatku **Všechsvätých**, v adverbiiu **vše, zavše** = vždy, vždycky, naveky, a v složeninách **všemohúci, vševedúci** ap.

Z ČASOVANIA.

63. NEURČITÝ SPÔSOB (=neurčitok čiže infinitív).

1. Neurčitý spôsob čiže infinitív **jednoslabičný** máva kmeňovú samohlásku krátku alebo dlhú či dvojhlásku.

a) Krátka samohláska je v infinitívoch, ako:

fať (tnem), **žať** (žnem), **začať** (začnem), **šnať** (snímem), **zapäť** (alebo **zapnúť**, **zapnem**); **stať** sa (stanem sa); **mať** (mám); **mäť** (alebo **mnúť**, **mnem**); **dať** (dám); **hrať** (hrám i **hrajem**), **tkať** (tkám), **znať** (znám), **dbať** (dbám); **lhať** (lžem) i **luhať** (lužem), **stlať** (stelem); **brať** (berem), **drať** (derem), **prať** (perem), **klať** (kolem), **zvať** (zvem), **šťať** (štvem); **sať** (sajem), **zdať** sa (zdá sa);

dreť (drem), **mreť** (mrem), **vreť** (vrem), **treť** (trem), **mleť** (melem);

piť (pijem), **biť** (bijem), **viť** (vijem), **šiť** (šijem), **žiť** (žijem); **ctiť**, **mstiť** (ctím, mstím);

byť (som), **kryť** (kryjem), **myť** (myjem), **tyť** (tyjem), **vyť** (vyjem); **čuť** (čujem), **duť** (dujem), **pluť** (plujem), **pfuť** (pfujem), **zuť** (zujem).

b) Dlhá samohláska alebo dvojhláska je v inf.:

1. keď pred infinitívnym **-ť** je ešte iná spoluhláska, na pr.: **klášť** (kladiev, **kladievš**), **rášť** (rastiev, **rastievš**); **priašť** (pradiem, **pradievš**), **triasť** (trasiem, **trasiievš**), **niešť** (nesiev, **nesievš**), **vievť** (vediev, **vedievš**); **viezť** (veziem, **vezievš**); **húšť** (hudiev, **hudievš**), **môcť**

(**môžem**), **tľcť** (tľciem, tľcieš); **ísť** (idem, ideš), **nadfsť**, **predfsť** ap. (ale **dojsť**, **najstť** ap.);

2. **báť sa** (z **bojati sa**, **bojím sa**), **stáť** (zo **stojati**, **stojím**);

3. **hriať** (**hrejem**), **liať** (**lejem**), **smiať sa** (**smejem sa**), **viať** (**vejem**), **siať** (**sejem**), **vziať** (**vezmem**).

Keď sa jednoslabičný infinitív složením s predponami stáva dvojslabičným alebo trojslabičným, slabika kmeňová zostáva nezmenená, a) krátka, na pr.: **zoňať**, **ustáť**, **vysať**, **vypíť**, **prikryť**, **rozošťať**, **počuť** ap.; b) dlhá, na pr.: **nebáť sa**, **vystáť** (**vystojím**), **priniesť**, **vymôcť**, **rozohriať**, **prekliať** ap.

2. V infinitívoch sloviac III. triedy (vzoru **rozumieť**, **trpeť**) píš kmenotvornú príponu **-e-**, tak: **šediveť**, **hoveť**, **červenieť**, **onemocneť**, **leteť**, **sedeť**, **videť**, **višeť** ap.; tak i **chceť** a **vedeť** (viem).

3. Naproti podobám inf. s dlhým **-ú-**, ako **minúť** (miniem, minieš atď.), **padnúť** (padnem) ap., je **-u-** krátke po korenej dlhej samohláske alebo dvojhlaske, na pr. **tiahnuť** (tiahnem), **vládnúť** (vládnem) ap.

64. PRÍČASTIE MINULÉ ČINNÉ (na **-l**, **-la**, **-lo**).

Slovesá, u ktorých v infinitíve pred infinitívnym **-ť** je ešte iná spoluhláska, ako **klásť**, **rásť**, **priať**, **triasť**, **niešť**, **viesť**, **viezť**, **tľcť** ap., majú v príčastí minulom činnom dlhú samohlásku alebo dvojhlasť ako v infinitíve, teda: **kláadol**, **kláadla**, **kláadlo**, **rástol**, **priadol**, **triasol**, **niesol**, **viedol**, **viezol**, **úkol** ap., ale **môcť**, **mohol**, **mohla**.

65. PRÍČASTIE MINULÉ TRPNÉ (na **-ný**, **-ná**, **-né** a **-tý**, **-tá**, **-té**).

1. Príčastie minulé trpné má v slovenčine vždy podobu prídavného mena tvaru určitého (**dobry**, **dobrá**, **dobré**): **chválený**, **chválená**, **chválené**, **pribitý**, **pribitá**, **pribité** (nie ako v spisovnej češtine podobu prídavného mena neurčitého: **chválen**, **chválena**, **chváleno**).

Podoba prídavného mena neurčitého sa zachovala iba v katolíckom pozdravení: Pochválen Pán Ježiš Kristus, a vo rčeníach: poručeno Bohu, takrečeno ap.

2. Príčastia na **-tý**, ako **zabitý**, **zabitá**, **zabité**, sú u sloviess I. tr. so spoluhláskou kmeňovou **n**, **m**, **r** v prezentných tvaroch, ako na pr.: **žnem**, **žatý**, **(za)čnem**, **(za)čatý**, **(za)jmem**, **(za)jatý**, **(odo)prem**, **(odo)pretý**, **mrem**, **umretý**, u sloviess I. tr. s infinitívnym kmeňom na **-i**, **-y**, ako **piť**, **(na)pitý**, **viť**, **(u)vitý**, **kryť**, **krytý** ap. a u sloviess II. tr. na **-nu-**, ako **minutý**, **zhrdnutý** ap.; u ostatných sloviess je pravidlom pričastie na **-ný**, ako **volaný** ap.

(Vo väčšine prípadov je shoda medzi slovenčinou a češtinou. Srov. na pr. pričastia na **-ný**: **nesený**, **strežený**, **trpený**, **držaný**, **súdený**, **volaný**, **kupovaný** ap., ako č. **nesen**, **střežen**, **trpěn**, **souzen** ap.; na **-tý**: **řatý**, **mletý**, **krytý**, **hřiaty**, **vyřiaty** ap., ako č. **řat**, **mlet**, **kryt**, **vyřit** ap. Srovnaj však sloven. **zavretý**, **zapřiahnutý**, **zdvihnutý** ap. naproti čes. **zavřen**, **zapřažen**, **zdvžen** [popri novotvare **zdvihnut**] ap., alebo slovenské dvojtvary, ako: **odřený** i **odřetý**, **prestřený** i **vystřetý** ap. naproti čes. **odřen**, **prořřen** ap.)

3. Slovesá IV. tr. (na **-iř**, vzor **prořřit**, **prořřím**), ako: **hoditř**, **platitř**, **prořřitř**, **voziř**, **kaziř**, **pustiř**, **pomstiř** ap., majú tvary přřč. min. trp. s nezmenenou spoluhláskou **d** (= **ř**), **t** (= **ř**), **s**, **z**, **řt**, na pr. **hodený**, **platený**, **prořený**, **nosený**, **vožený**, **pustený**, **pomštený** ap. (naproti čes. tvarom s náležitým zmäkčením týchto spoluhlások v **z**, **c**, **ř**, **ř**, **řř**: **hosen**, **placen**, **nořen**, **vořen**, **puřřen** ap.)

66. PODSTATNÉ MENO SLOVESNÉ.

Podstatné meno slovesné, utvorené z pričastia minulého trpného, má i kvantitu takú ako pričastie min. trpné.

Na pr. **nesený** — nesenie, **trřený** alebo **trřtý** — trenie, tretie, **mletý** — mletie, **držaný** — držanie, **přsaný** — přsanie, **braný** — branie ap.

Predposledná slabika je v slovenčine pravidlom krátka (ako to býva i v pričastí min. trp.) nielen v prípadoch shodných s češtinou, ako **vedenie**, **zjavenie**, **krytie** ap., alebo **zvanie**, **pranie**, **stlanie**, **lhanie** ap., ale i **volanie**, **pozvanie**, **ustlanie**, **kázanie**, **kúpanie**, **kupovanie** ap. (naproti čes. **volánř**, **pozvánř** ap.).

Dĺžka alebo dvojhláska je len v niekoľkých slovách, ako: pokánie, státie, bátie; liatie, siatie, zohriatie (srov. príč. liaty, siaty, zohriaty).

Poznámka. Pri podstatných menách slovesných nebýva zvrtné zámeno **sa**, na pr. modlenie (od modliť **sa**), divenie (diviť **sa**), učenie (učíť **sa**) ap.

Zvrtné **sa** zostáva len tam, kde je potrebné pre zreteľnosť, na pr. keď chceme rozlíšiť učenie (niekoho) a učenie **sa**, trápenie (niekoho) a trápenie **sa** ap.

67. 3. OS. MNOŽ. (ONI) TRPIA A ROZUMEJÚ; PRECHOD. PRÍT. TRPIAC A ROZUMEJÚC.

V 3. os. množ. je správne (oni) **trpia**, **prosia** a p. (nesprávne **trpejú**), ale oni **rozumejú**, **šedivejú** (nesprávne **rozumia**, **šedivia**).

Áké tvary sú správne, poznáme podľa podoby rozkazovacieho spôsobu. Srov. rozkaz. **trp**, **pros** — 3. os. pl. **trpia**, **prosia** a prechodník prít. **trpiac**, **prosiac**; rozkaz. **rozumej** — 3. os. pl. **rozumejú** a prechod. prít. **rozumejúc**.

68. ROZKAZOVACÍ SPÔSOB.

V slovesách s dlhou samohláskou zachováva sa dĺžka i v rozkazovacom spôsobe, ako: **chváliť** — **chváľ**, **chváľme**, **chváľte**, **vrátiť** — **vráť**, **mlátiť** — **mláť**, **súdiť** — **súď**, **písať** — **píš**, **kázať** — **káž** ap. (naproti čes. **chval**, **vrať**, **sud**, **piš** ap.).

69. SLOŽENÉ PRÍSLOVKY.

Hovoríme: a) „**v skutku** jeho zračí sa veľkodušnosť“; b) „**vskutku**, bol to on“. V a) je lok. **skutku** s predložkou **v** = **v čine**; v b) sú síce tiež slová **v** + **skutku**, ale splývajú v slovo jedno a celok má už význam zrejme iný, od pôvodného rozdielny = skutočne, naozaj. V a) rozoznávame a píšeme slová dve: **v skutku**, v b) chápeme výraz za slovo jedno a píšeme: **vskutku**.

Podobne: a) daj si pozor **na hlas**; b) hovor **nahlas** = hlasite; — a) **pre to** = pre toto, pre tú vec, a b) **preto** = z tej

príčiny; — a) **bez toho** = bez tej veci, b) **beztoho** = tak ako tak, beztak; — a) **po tom** = po tomto, po tej veci, a b) **potom** = neskoršie; — a) **za tým** = za tou vecou, b) **zatým** = potom alebo medzitým; — a) **medzi tým** = medzi tou vecou, b) **medzitým** = zatým, zatiaľ; — a) **z ticha** = z tichosti, **po tichu** = po tichosti, b) **zticha, potichu** = ticho, čes. tíše; — a) **bez mála** = bez málo vecí, bez nemnohých vecí, b) **bez-mála** = temer; — a) **predo všetkým** = predo všetkými vecmi, b) **predovšetkým** = najprv; — a) **v čas** = v pravý čas, b) **včas** = zavčasu (vstal **včas**, aby **v čas** došiel na stanicu); — a) **na skutku** (prichytil som ho **na skutku**), b) **naskutku** = hneď, na mieste, skutočne (**naskutku** bežal som ta); — a) **na vrch, na vrchu, za vrch** (vyšiel na vrch Choč, na vrchu Choča), b) **navrch, navrchu** = hore (dostal sa **navrch**, ostal **navrchu**), **zavrch (stola, stolom)** = na čelo, v čele (stola); — a) **na veky** = na stáročia, na časy (rozpomíname sa **na veky** minulé), b) **naveky** = vždy, navždy, vše, zavše; — a) **po tme** = po temnote (zažal sviecu, a bolo **po tme**), b) **potme** (**potme** vošiel do izby).

Pre pravopis vyplýva z toho toto poučenie:

Mnohé príslovky sú svojím pôvodom výrazy složené zo dvoch i viacej slov; keď je v takom výraze význam vlastný, t. j. taký, na aký ukazujú jednotlivé slová, z ktorých sa skladá, píšeme každé z tých slov o sebe: **do kola, pre to, po tom, v čas, na skutku**....., ale keď sa význam zrejme zmenil, srážame výraz v jedno slovo a píšeme: **dokola, práto, potom, včas, naskutku**... ap.

Poznámka. O niektorých výrazoch ťažko rozhodnúť, či majú ešte význam vlastný a či už príslovenný. V takých prípadoch píšeme podľa úzu.

ZO SKLADBY.

70. Z MLUVNICKEJ SHODY V ČÍSLE A RODE.

Ako sa shoduje v čísle a rode súradný prívlastok alebo doplnok s menom, ku ktorému patria, vo vetách, ako: **malý chlapec** chodí **bosý**, **malí chlapci** chodia **bosí**, **mladé ženy** chodia **bosé**, **malé mestá** bývajú **príjemné** ap., tak sa shoduje

v čísle a rode s podmetom prísudkové sloveso, vyjadrené prídavným minulým činným vo vetách, ako: **chlapec** volal, **chlapci** volali, **ženy** volaly ap.

Vo veci pravopisej dôležité sú prípady s prídavným minulým činným v množ. č. na **-li** alebo **-ly**.

Základné pravidlo je, že keď je podmetom v č. množ. mužské meno osobné alebo zvieracie s koncovkou muž. mien osob., píšeme v tvare prídavnia koncovku **-li**, ináč (t. j. keď je podmetom mužské meno neživotné alebo zvieracie s koncovkou mien neživ. alebo meno rodu ženského alebo stredného) **-ly**.

Na pr.: **mužovia** bojovali; **psi** brechali; **vtáci** leteli; **motýli** lietali; **vtáčky** spievaly; **stromy** kvitly; **ženy** sa smialy; **deti** sa kúpaly; **mestá** rástly ap.

Poznámky. 1. Mená **kôň**, **vôl** i odvodené **koník**, **koníček**, **volok** majú v množ. nom. len podoby neživotné: **kone**, **voly**, **koníky**, **koníčky**, **volky** (srov. i vo spojení s prídavným: množ. nom. a akuz. **pekné kone**, **voly**, a nie nom. **pekní koni**, **voli**, akuz. **pekných koňov**, **volov** ap.), a preto i v množ. prídavní je podoba pri týchto menách na **-ly**, ako u neživotných, na pr. **kone fahaly**, **voly stály**; podobne u zvieracích mien podoby neživotnej, ako: **vtáčky**, **vrabčeky**. **barance**, **pstruhy** tam **bojly**. Viď v kap. 41 o zvieracích menách rodu muž.

11. 1. Keď je podmetom niekoľko mien rôznych rodov, pravidlom rozhoduje životné meno rodu muž. pred rodom ženským alebo stredným. Tak píš: **otec** i **matka** pracovali (ako: **otec** i **matka** sú zdraví); **vtáci** i **ryby** vyhynuli (ako **vtáci** i **ryby** sú užitoční); **chlapci** a **dievčence** sa kúpali (ako **chlapci** a **dievčence** sú ešte mladí) ap.

2. Pri **dvojení** alebo **vykaní**, t. j. pri oslovení, kde je podmetom zámeno **vy**, býva prísudkové sloveso i doplnok vyjadrený prídavným minulým činným v čísle množnom a v rode mužskom, ale každý iný doplnok (vyjadrený menom prídavným alebo prídavným minulým trpným) je podľa smyslu v čísle jednotnom a v páde svojho podmetu. Na pr.: **Otec**, **vy ste boli vždy taký dobrý!** — **Matka**, **vy ste boli vždy taká dobrá.** — **Slečna**, **vy ste chudobná!** — **Slečna**, či **ste** čítali najnovší slovenský román?

ZNAMENKA ROZDELOVACIE.

71. BOD ALEBO BODKA.

1. Bod alebo bodka (.) sa kladie na konci vetného celku oznamovacieho, t. j. na konci súvislej vety jednoduchej alebo súvislého súvetia, a znamená tedy klesnutie hlasom. Na pr.: **Prší.**

— Slnko svieti. — Človek mieni, Pán Boh mení. — Cesta trvala desať dní, z nich dva sme strávili odpočinkom. — Čo sa vlečie, neutecie.

2. Bodka býva po tituloch kníh a časopisov, po nápisoch a v složitých nadpisoch. Na pr.: Rukoväť spisovnej reči slovenskej. — Dejiny národa českého v Čechách i na Morave. — Ján Veselý, mäsiar. — Domáca úloha. Vianoce. (Líčenie.)

3. Bodka býva po skráteneňách. Obvyklé skratky sú: na pr. (čítaj na príklad), t. j. = to jest, t. r. = tohoto roku, t. m. = tohoto mesiaca, p. = pán, A. alebo And. = Andrej, Jar. = Jaroslav ap. Pri skráteneňách treba dbať, aby skratky boli jasné, na pr.: jaz. sloven. = jazyk slovenský, jaz. srb. = jazyk srbský, vojna franc.-nem. = francúzsko-nemecká ap.

Pri skráteneňách, ktoré znamenajú miery, váhy, peniaze alebo značky chemické a pod., bodka sa nekladie, na pr.: **km** (kilometer), **km²**, **cm³**, **l** (liter), **kg** (kilogram); **Kč** (koruna československá), **h** (halier); **S** (síra), **O** (kyslík) ap. — Nedáva sa bodka ani po skratkách, v ktorých je vypísaná skloňovacia koncovka, na pr.: pánu dru Fajnorovi, dra Háľka (ale: dr. Fajnor, dr. Hálek).

Niekedy sa vypúšťa bodka i vnútri v skratkách názvov spolkových a časopiseckých, na pr. **SMss** = (Sborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti), **SP.**, **Sl. Pohľ.** i Slov. pohľ., **APS.** (i **A. P. S.** = Akademické pevecké združenie) ap.

4. Bodkou označujeme číslice, ktorými sa rozumejú číslovky radové. Na pr.: **1.** = prvý, **2.** = druhý, Karol IV., otec vlasti; 28. 10. 1918 = dvadsiateho ôsmeho októbra 1918.

Ale nie každá číslica významu radového máva bodku. Najmä letopočty píšeme bez bodky. Na pr.: R. 1852 zomrel veľký Slovák, Ján Kollár. Zbytočné je písať bodky pri číslovaní dní a mesiacov vo formulkách, ako $\frac{2}{2}$ 1913 alebo 19 $\frac{2}{2}$ 13. — I strany a paragrafy môžu sa udať číslami bez bodiek, na pr.: v § 15 na str. 8 čítame... — Diely a ročníky citujeme bez bodky, keď nasleduje čiarka. Na pr.: Bernolák, Slovár II, str. 315; Slovenské pohľady XXXVII, str. 45. — Ani čísla úradných vynesení nepotrebujeme označovať v písme výslovne ako radové. Na pr.: Výnosom ministerstva školstva a národnej osvety zo dňa 22. júna 1928, č. 75.110, nakladá sa Vám...

72. ČIARKA.

1. Čiarkou (,) oddeľujeme jednaké členy (t. j. členy rovnakého druhu) vety jednoduchej, keď sú nie spojené spojku **a, i, alebo**. Na pr.: Krakov, Lvov a Varšava sú mestá poľské (podmet „Krakov—Lvov—Varšava“ je složený z troch členov rovnorodých, prvý od druhého je oddelený čiarkou, druhý a tretí sú spojené spojku **a**). — Videl som Prahu, Brno i Bratislavu (predmet „Prahu, Brno i Bratislavu“: prvý člen predmetu je oddelený od druhého čiarkou, druhý a tretí sú spojené spojku). — Podobne: V XIII. veku bol v Uhorsku jeden pán mocný, veľký, slávny a najdokonalejší. — Vodca lietal na koni, volal, dával rozkazy.

Keď stoja pred podstatným menom dve mená prídavné, oddeľujú sa čiarkou, keď sú súradné, t. j. keď je možné dať medzi ne spojku **a** alebo **a to**. Na pr.: Stará, krásna lipa. — Nový, lepší život. — Ale: Starí českí spisovatelia. — V malej slovenskej dedinke. — V pozdnej starej češtine. V takých a podobných prípadoch sa čiarka nekladie, lebo sa výraz „českí spisovatelia“ ap. pokladá za celok, ktorý, keď má pri sebe prívlastok, nebýva od neho oddelený čiarkou.

Čiarkou sa oddeľujú výrazy, ktoré sa pre dôraz alebo z pohnutia citového kladú mimo vety. Na pr.: Brat, ten už nepríde. — V Prahe, tam je mnoho umeleckých pokladov. — Málo, veľmi málo je ľudí úplne spokojných. — Je to zlý život, tá voda!

Rovnorodé členy, ktoré oddeľujeme čiarkou, sú i vo vetách, ako: Včera pršalo, ba miesty padal i ľadovec. — To je pravdenepodobné, ba nemožné. — Jeho sloh je príliš suchý, povedal by som nudný. — Hovorilo sa hneď francúzsky, hneď anglicky. — Petrolej je alebo z Rumunska, alebo z Haliče.

Čiarkou neoddeľujú sa podstatné mená, číslovky, zámená, slovesá a príslovky v istých ustálených stručných spojeniach, vyjadrujúcich jeden pojem, ako: Držal sa nás zuby nehty. — Pršalo vo dne v noci. — Sľuboval hory doľu. — Musím chtiac nechtiac, chča nechča, voľky nevoľky. — Široko ďaleko nieto ľudského obydľia. — Boli tam dvaja traja ľudia. — Ten onen o tom vie, ale je ich málo.

V dátach medzi príslovkovým určením miesta a času čiarka

sa nekladie, lebo to sú nie členy rovnorodé. Na pr.: V Turčianskom Svätom Martine dňa 3. mája 1928.

2. Čiarkou oddeľujeme od ostatných členov vety voľný prívlastok, vyjadrujúci vlastnosť, ktorá sa v myslí vybavila až dodatočne; v reči živej takýto prívlastok delíme od ostatných členov prestávkou. — Na pr. Robotník, pilný a spofahlivý, vefa je hoden. — Po uliciach mesta, inokedy živých a ľudom preplnených, bolo ticho a pusto. — Časti národa, odtrhnuté od svojho celku, zahynú. — Hladina, inokedy taká čistá, bola pokrytá listím.

3. Čiarkami oddeľujeme voľný prístavok, vysvetľujúci dodatočne predstavu označenú v člene základnom. Na pr. Jano, paholok, šiel s nami. — Bismarck, najmocnejší štátnik minulého stoletia, nikdy nevyužil svojich triumfov do krajnosti. — Po šiestich všedných dňoch svätíme deň nedele, deň odpočinku a služby Bohu. — Neďaleko Kriváňa pod Barancom leží tichá dedinka, bydlisko niekoľkých zemianskych a sedliackych rodín. — V božej moci je celý svet, nebo i peklo. — Roku 1301 kládol v Stolnom Belehrade Ilmur, arcibiskup kaločský, korunu uhorskú na hlavu Václava III., syna kráľa českého, Václava II. — Zomrel na Zobore, neďaleko Nitry. — Narodil sa v Slanici, v Orave.

Tak sa oddeľujú čiarkami i všelijaké iné vstavky. Na pr.: V mestách, najmä vo veľkých, ľudia sa málo znajú. — To je pravdepodobné alebo, lepšie rečeno, nie nemožné. — No, tento raz, chvalabohu, bol to šťastný krok. — Len raz ešte, o rok pozdejšie, sme sa videli.

4. Čiarkami oddeľujeme vokatív. Na pr.: Poslúchaj, synu, svojho otca! — Bože, Bože, smiluj sa! — Rovnako oddeľujeme nominatív v platnosti vokatívnej: Kdeže sa poberáte, pán Štefko, kde?

5. Čiarkami oddeľujeme citoslovčia, ktoré sa vyrazajú samostatnejšie, a také slová, ktoré kladieme na začiatku vety, aby sme reči dodali dôrazu. — Na pr.: Aj, čo to vidím! — Ej, veru, nič to! — Hej, keby ja mal iné šaty! — Ach, to je krása! Naozaj, to sa nesmie trpeť. — Pre Boha, vstaňte!

Ale: Ó vy nešťastníci!

6. Čiarkami oddeľujeme členy súvetia súradného, keď sú nie spojené spojkou **a**, **i**. Na pr.: Človek mieni, Pán Boh mení. — Tichý vietor podúval v lipách, hviezdy svietili na nebi. — Volal som naňho, ale ma nepočul. — Zavreli ho, lebo kradol.

Len keď spojka **a** má význam odchylný, menovite odporovací, býva i pred ňou čiarka. Na pr.: Žena v robote, a muž po krčmách.

7. Čiarkami sa oddeľuje veta vložená. Na pr.: Pomaly, ako čo by sa mu ani nechcelo, vyťahoval peniažtek. — Raz, bolo to v zime minulého roku, prišiel k nemu cudzinec.

I slová **pravda**, **hľadám**, **veru**, **vraj** oddeľujú sa čiarkami, keď tak žiada zreteľnosť. Na pr.: Pomoc je, pravda, ďaleká. — Dlhov, veru, máme. — Hľadám, príde dnes Jano.

8. Čiarkou oddeľujeme vetu vedľajšiu od hlavnej. Na pr.: Čo komu súdené, to mu neujde. — Koho majú obesiť, ten sa neutopí. — Aký otec, taký syn! — Všetko, čo Kollár u kmeňov slovanských našiel veľkého, horúcim slovom oslávil. — Časy, ktoré sme prežili, boli smutné. — Poďme prv, ako bude dážď. — Zdá sa mi, že ma nepoznávaš. — Neboj sa, že ňu uvidia.

9. Čiarkou oddeľujeme vety vedľajšie súradné (t. j. vety na rovnakom stupni podriadenosti), keď sú nie spojené spojkou **a**, **i**, **alebo**. Na pr.: Len hlúpy človek môže myseľ o sebe, že všetku pravdu zná, že nepotrebuje skúmať zákony ducha a prírody. (Ale: Len hlúpy človek môže myseľ o sebe, že všetku pravdu zná a že nepotrebuje skúmať zákony ducha a prírody.)

10. V složitejších súvetiach oddeľujú sa jednotlivé vety čiarkami podľa pravidiel tu podaných a tak, ako to žiada vzájomný pomer viet jednotlivých. Na pr.: Hovorí sa, že je lepšie, keď víno za mladi vykysne ako na starosť. Veta druhá závisí od prvej a je tedy od nej oddelená čiarkou; veta tretia závisí zas od druhej, je tedy od nej tiež čiarkou oddelená.

Prosím, aby som bol pripustený na štátnu skúšku, a prikladám...

Písal som bratovi, aby, ako dostane list, hneď mi odpovedal.

Čo vypijem, to užijem, a čo po mne zostane, Pán Boh zná, kto to dostane.

Málo by vlastne byť: „Čo vypijem, to užijem, a, čo po mne zostane, Pán Boh...“; ale miesto toho je stará obyčaj vynechávať čiarku po **a** a pisať: „...to užijem, a čo po mne zostane, Pán Boh...“.

11. Čiarkami sa oddeľuje niekedy prechodník alebo prídavok, keď majú pri sebe niekoľko výrazov rozvíjajúcich. Na pr.: Samo Chalupka, neprestajne konajúc pastoraľný úrad svoj na Hornej Lehote, neustával skúmať originálny ľud zvolenského Pohronia. — Ladislav Paulíny, narodený v Prietrži r. 1815, v Bratislave vyštudovavší zároveň so Štúrom, bol od r. 1840 evanjelickým farárom v svojom rodišti.

12. Iné je pri rozvitom spôsobe neurčitom (infinitíve). Pred taký rozvitý infinitív dávať čiarku netreba. Na pr.: Veľká vec žiť v pamäti celého národa... Podobne: Netreba o tom hovoriť.

Poznámky. 1. Pred spojkou **a**, **i** nebýva čiarka, keď má spojenie význam slučovací. Na pr.: Otec a syn šli do mesta. — Cti otca svojho a matku svoju! — Prišiel môj brat a pomohol mi. — Zem bola pustá a tma bola nad priepasťou.

Ale keď spojka **a** alebo **i** má význam iný: odporový, výsledný, vytýkavý alebo stupňovací, často vo spojení: **a to**, **i to**, **a tak**, **a preto**, kladie sa pred nimi čiarka. Na pr.: Bol som u vás, a vy ste neboli doma. — Ctnosť milujeme v každom, i v nepriateľovi. — Dostal som práve o tom zpravu, a to veľmi smutnú.

2. Pred spojkami **ani**, **či** býva čiarka, keď nasleduje celá veta, alebo vo smysle dôraznom. Na pr.: Ani nevidím, ani nečujem. — Nebude zo psa slanina, ani z vlka baranina. — Je to tvoja kniha, či nie? — Nik z našej rodiny tam nebol, ani otec, ani matka, ani ja, ani brat.

Ale: Nevidel som ani jeho ani Vás. — Žena pýtala ho o pomoc už či na šatočkách či na peniazoch.

3. Pred spojkou **lebo** či **bo** vo význame príčinnom (=čes. **nebof**) a pred **veď** býva vždy čiarka. Na pr.: Nebudem už nič robiť, lebo som veľmi unavený. — Neboj sa, veď som s tebou. — Žena sa uspokojila, bo sa nazdávala, že bude lepšie.

Pred spojkou **alebo** čiarka niekedy býva, niekedy nie. Spojenie s čiarkou značí výraznejšiu protivu. Na pr.: Pošlem k Vám brata alebo prídem sám. — Pošlem k Vám brata, alebo prídem sám.

4. Pred spojkami srovnávacími **než**, **(j)ako** kladie sa čiarka, len keď nasleduje úplná veta. Na pr.: On je lepší, než som myslel. — Ty si práve taký, ako je tvoj brat. — Oddýchol si, ako čo by s duba spadol. Ale: Popredku cválal kôň ako havran čierny, a sedel na ňom pán ako noc temný. — Lepšia známosť než hotový peniaz, a lepšia hrst priateľstva nežli voz dukátov.

Vo spojení **nie tak** — **(j)ako** kladie sa čiarka pred **(j)ako** vždy. Na pr.: O víťazstve rozhoduje nie tak množstvo, ako odvaha a dobrý duch.

Pravidlom býva čiarka pred **(j)ako**, za ktorým nasleduje vypočítanie alebo príklady. Na pr.: *Ludovít Štúr napísal viacej spisov, ako: Nárečia slovenskuo, Nauka reči slovenskej, O národných povestiach a piesňach plemien slovanských, Slovanstvo a svet budúcnosti, a iné.*

5. Čiarka sa kladie pred druhé **jednak(o)**, **čiasťočne**, **vše** a pred **tak** vo spojeniach: **jednak(o) — jednak(o), alebo — alebo, čiasťočne — čiasťočne, vše — vše** (čes. **brzo — brzo**), **ako — tak**. Na pr.: O prázdninách boli sme čiasťočne v Poľsku, čiasťočne v Rusku.—Deti vše sa smejú, vše plačú. — Ako do Čiech a Poľska, tak i na Slovensko nahrnúlo sa v 13. stolerí mnoho Nemcov.

6. Čiarka sa kladie pred skratkou **t. j.** (=to jest), na pr.: pred dvoma týždňami, t. j. dňa 5. apríla...

7. V prípadoch pochybných píšeme čiarku, kde tak žiada potrebná zreteľnosť.

73. STREDNÍK.

Stredník (nie bodkočiarka) (;) je svojím významom medzi bodkou a čiarkou; preto sa kladie tam, kde by mohla byť tak bodka ako čiarka. To býva najmä medzi súradne složenými vetami hlavnými. Na pr. vety: „nemôžem už pracovať“ a „som unavený“ môžem napísať alebo ako dve vety nespojené „Nemôžem pracovať. Som unavený“ (s bodkou), alebo ako súvetie „Nemôžem pracovať, som unavený“ (s čiarkou). V takýchto prípadoch kladieme stredník; tedy v našom prípade: „Nemôžem pracovať; som unavený.“

Stredník píšeme, keď súvetie je složitejšie a čiarky sa v ňom vyskytujú na iných miestach. Na pr.: V novele Vajanského „Letiace tiené“ vidíš výčiny renegátskeho úradníctva, zástupy ťažko pohýbateľného, ale keď je raz v pohybe, silného ľudu; pozeráš na zhubu pálenčenu; čuješ divý čardáš tichou dedinskou nocou; tešíš sa na krásach panenskej prírody slovenskej.

Stredníkom sa oddeľujú i skupiny súradných častí vetných. Na pr.: K obratľovcom náležia kôň, vol, pes; orol, kolibrík; hroznýš, zmija, žaba; kapor, šfuka, úhor.

74. DVOJBODKA.

1. Dvojbodka býva pri uvádzaní (po vete uvodzovacej) a pri vypočítavaní. Na pr.: Pán Ježiš riekol Petrovi: „Prv než kohút

trikrát zaspieva, trikrát ma zapreš.“ — Jest päť dielov sveta Europa, Azia, Afrika, Amerika a Austrália.

Výraz uvodzovací niekedy je výslovne položený ako v prvom z príkladov tu uvedených (Pán Ježiš riekol...); niekedy vša sa rozumie len zo spojitosti.

Nemiestne je písať na pr.: Mám dvoch bratov : Jána a Jozefa — tu postačí čiarka : dvoch bratov, Jána a Jozefa. — Zajtra máme počty, latinu a prírodopis atp. — tu je dvojbodka zbytočná.

Pri vypočítavaní býva po dvojbodke prvé slovo písané s veľkým písmenom, keď nasledujú celé vety (ako na pr. v 1. kap. na str. 13) ináč s malým.

2. Dvojbodkou sa delí v periode predvetie od závetia. Na pr. : Keď plužných kolies jará muzika tam zo dvora ti v izbu preniká. a na dovŕšenie tisíc jari lahôd spiež zazvučí a bičov spráska šfahot: — kto by tu meškal dnu?

75. VÝKRIČNÍK.

1. Výkričník (!) sa píše po samostatných citoslovciach alebo po vokatívne. Na pr.: Ach! — Aj! — Júj! — No-no-no! — Chlapče! — Môj priateľu!

2. Výkričník sa píše na konci jednoduchých viet alebo súvetí žiadacích a zvolacích. Na pr.: Vody! — Vivat, vivat! — Mlč! — Von! — Mamka, začni nám rozprávku! — Horí! — Pane, odpusť im, lebo nevedia, čo činia! — Pozri, ako slnko pekne svieti!

3. Keď je výrazov zvolacích niekoľko spolu, kladie sa výkričník len pri poslednom. Na pr.: Priateľ môj, pomôž! — Chlapci, neutekajte, postojte! — Ach, beda! — Ej, čo!

Pri samostatných citoslovciach kladie sa výkričník i mimo zvolania. Na pr.: V noci škarede len „chacha! chichu!“ čosi volá na rozcestí. — Starý, hej! Jano, spíš?

Nesprávne sa píše výkričník v adrese; na pr.: Matici slovenskej v Turčianskom Sv. Martine! Tu je správne bodka.

76. OTAZNÍK.

Otazník (?) sa píše na konci otázky nezávislej. Na pr.: Čo? Prečo? Kde si bol? Koľko je hodín? „Čo chcete?“ pýtal sa pán učiteľ.

Podobne sa píše otazník v nadpisoch kníh, básní, úvah, úloh ap., ktoré sú myslené formou i obsahom ako priame otázky. Na pr.: Čo sa len z tej lásky stalo? (Báseň od Martina Rázusa.) — Či by bolo dobré, keby človek vedel hodinu svojej smrti? (Úvaha.)

Niekedy sa píše otazník i na konci otázky závislej, na pr.: Dievka sa pýtala, či matka už neplače?

77. POMLČKA.

1. Pomlčka (—) znamená, že je reč neskončená. Na pr.: Mnoho mám ešte príčin, ale —. Janko sa ešte musí v mnohom poučiť, pokým —.

2. Pomlčka znamená, že je vynechané sloveso vo výpovediach, ako sú: Mladosť — radosť. Chudoba — smiech. Malí páni — malý hnev.

3. Pomlčkou sa naznačuje, že nasleduje niečo neočakávaného. Na pr.: Dosaiaľ vysedával ti tu v kresle; teraz večne ležať bude — v truhle!

4. Pomlčkou sa oddeľujú v rozhovore priame reči rozličných osôb, keď idú za sebou, bez viet uvodzovacích. Na pr.: Ak bude zle, tak pôjdem pomaly. — Ba budete aj utekať! Pôjdeš, Martinko môj? — Pôjdem.

5. Pomlčka sa kladie, keď bodku, otazník alebo výkričník treba zosilniť, na pr. na konci samostatných odstavcov.

6. Pomlčka býva na označenie reči vzrušenej. Na pr.: Nič — nič ma nebolí. A on príde, pravda — —? On príde... —. Noc — prívál — víchrica — hrom za hromom letí — pokojný hospodár modlí sa a svieti.

O pomlčkách miesto závoriek v. v kapitole 78.

78. ÚVODZOVKY.

1. Do úvodzoviek („“) kladieme priamu reč alebo doslovný citát. Keď je v úvodzovkách celá veta, druhá úvodzovka sa píše za bodkou, čiarkou, stredníkom, otazníkom alebo výkričníkom. Na pr.: Významné boly slová Jána Hollého: „Ešte Slováci žijú, a budú žiť!“ — „Poznaj seba samého“, aké krásne to pravidlo! — „Kto z vás obviní ma z hriechu?“ spýtal sa Kristus. — „Choď za mnou!“ hovoril Pán.

Keď je nie celá veta v úvodzovkách, ale len jej časť, kladie sa druhá úvodzovka pred bodku... Na pr.: Správne píše Sládkovič na jednom mieste v svojom Detvanovi, že „veľkosť nemôž' stať sa malou“.

Keď sa uvádza priama reč v inej priamej reči, označuje sa jedna z nich úvodzovkami „“, druhá úvodzovkami » « alebo ‚. Na pr.: Vo Vlčkových Dejinách literatúry slovenskej čítame: „Čo Kráľ povedal v »Piesni bez mena« : »šíry je východ aj západ — hľadaj si svojho otca, mať«, to doľahlo na všetku jeho tvorivosť: pošla na východ i západ, bez otcovského cibrenia a materinského tepla...“

2. Do úvodzoviek kladíme výpoveď, o ktorej pravdivosti pochybujeme. Na pr.: To sú „slasti“ tohoto života.

Do úvodzoviek sa dávajú niekedy presné tituly kníh, skladieb, časopisov, spolkov atp. Na pr.: Štúrove „Spevy a piesne.“ — Vajanského „Suchá ratolesť.“ — To je článok z „Prúdiv“ (= z časopisu „Prúdy“). — Ani vo veľkom diele „Dialektický slovník moravský. Sestavil František Bartoš. V Praze 1906“ není slovný poklad nárečí moravských vyčerpaný úplne.

3. Úvodzovky sa píše, keď sa má niektoré slovo alebo niektorý výraz zvlášť vytknúť. Na pr.: František Palacký bol zvaný „otcom národa“.

79. SPOJOVACIA ČIARKA ALEBO SPOJOVNÍK.

1. Spojovacia čiarka sa kladie medzi jednotlivé časti složených mien vlastných, na pr. Viliam Paulíny-Tóth, Elena Maróthy-Soltésová; Muráň-Červená Skala.

V iných složených slovách píše sa len vtedy, keď sa spájajú dva alebo viacej pojmov samostatných, na pr. vojna rusko-japonská, moravsko-sliezská oblasť, vzájomnosť česko-slovenská, slovník slovenský česko-latinsko-nemecko-uhorský (Bernolákov), červeno-bielomodrá zástava ap., ale: stovežatá Praha, zlatonosná Otava, československý (štát), cudzojazyčný, cudzozemský, rímskokatolícky ap.

2. Spojovacie čiarky sa píše na označenie, že napísaný výraz je myslený ako začiatok, koniec alebo prostriedok celku, na pr.: **nes-** (= koreň **nes-**), **nebes-** (= kmeň **nebes-**); začiatočné **a-**, koncové **-t**, kmenotvorná prípona druhej triedy **-nu-**.

80. ZÁVORKY (POMLČKY).

1. Závorky ( ) alebo pomlčky — ... — sa kladú, aby sa nimi odlišila nejaká vstavka, letopočet, objasnenie niektorého výrazu vety alebo jeho bližšie určenie ap. od hlavnej myšlienky. Bodku, výkričník, otazník ap. píšeme pred závorky, keď vsuvka v zátvorkách je samostatná; za závorky, keď v zátvorkách je len vysvetlivka. Na pr.: Kto na malom priestore napíše také kabinetné kúsky charakteristiky, ako je „Neprebudенý“ (Slov. besiedky 1886), alebo „Tiene a svetlo“ (Slov. pohľady 1887), alebo „Veľkou lyžicou“ (tamže 1886) a „Z teplého hniezda“ (Almanach mládeže slovenskej 1885), a kto už ovláda látku takú složitú, ako v novele „Mladé letá“ (Slov. pohľady 1889), to je umelec hotový. (Jaroslav Vlček, Dejiny literatúry slovenskej, str. 386.) — O tom hovoril som vyššie (na str. 45). — Karol IV. založil univerzitu pražskú (r. 1348).

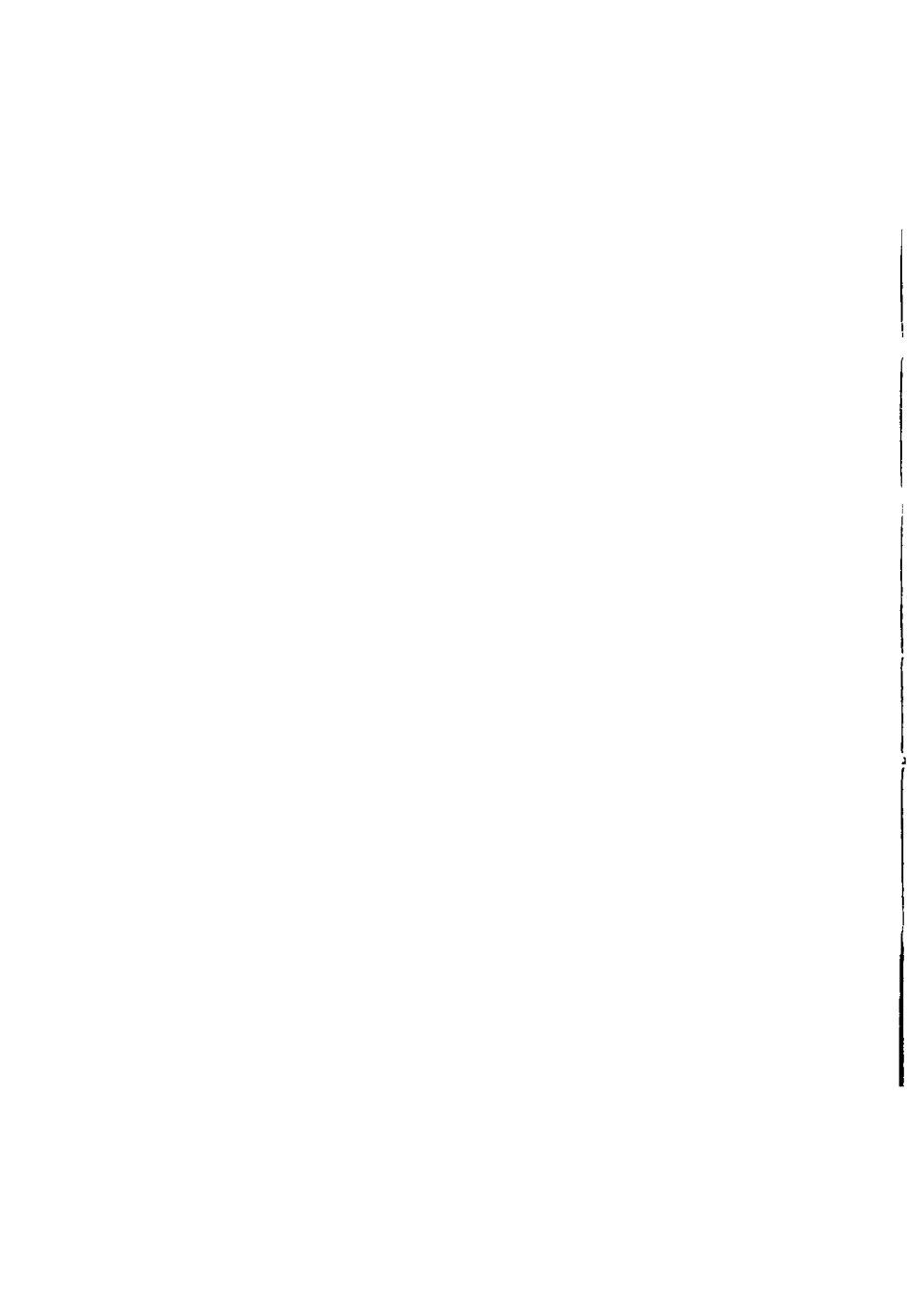
Nahú biedu chalúp zakrýva matka-príroda — jednako len matka, čo aj prísna a skúpa — stromovím rozličného druhu. — Môj otec (Pánboh mu daj slávu večnú!) dlho chorel. Alebo častejšie: Môj otec — Pánboh mu daj slávu večnú — dlho chorel.

2. Závorku píšeme, i keď chceme naznačiť, že v slove niektoré písmeno alebo niektorá slabika môže, ale nemusí byť. Na pr. let(i)eľ, býv(av)al, (vy)kupoval.

**ABECEDNÝ PRAVOPISNÝ
SLOVNÍK.**

A.

à (v účtoch) = po; à 4

Kč = po 4 Kč

abdikácia, -ie, ž., zrieknutie (sa); **abdikačný**; **abdikovať**

abeceda, -y, ž.; **abecedár**; **abecedný**

Ábel, -a, m.; **Abelová**, -ej, ž. (*obec v Novohrade*)

aberácia, -ie, ž., odchylka, úchylka

abiturient, -a, m. (*kto skončil strednú školu*); **abiturienský**

ablatív, -u, m. (*pád v latinskom skloňovaní*); **ablatívny**

ablegát, -a, m., poslanec

abnormalita i **abnormita**, -y, ž., nepravidelnosť; **abnormálny**, **nepravidelný**

abo — *vlastne* alebo

abolícia, -ie, ž., zničenie, zrušenie

abonent, -a, m., predplatiteľ; **abonovať sa** na niečo, **predplatiť si** niečo

abonnement (*franc.*, *čítaj abonmá*), *str. neskl.*, predplatné

Abrahám, -a, m.; **abrahamoviny**, 50. narodeniny

abreviatura, -y, ž., skrátenina, skratka

absces, -esu, m., hľuza

absencia, -ie, ž., neprítomnosť

absint, -u, m. (*druh alkoholického nápoja*)

absolúcia, -ie, ž., rozehrešenie

absolutizmus, -zmu, m., samovláda; **absolutistický**, **samovládny**

absolútny, **neobmedzený**

absolutorium, -ia, *str.*, prepustenie, priepustné svedectvo

absolvent, -a, m. (*kto vychodil nejakú školu*); **absolvovať**, **vychodiť** (*na pr. školu*), **skončiť** (*na pr. program*)

absorbovať, **pohlcovať**, **vsávať**, **vpíjať**; **absorpcia**; **absorpčný**; **absorptívny**

abstinencia, -ie, ž., zdržanlivosť; **abstinent** (*kto sa niečoho, na pr. alkoholu, zdržiava*); **abstinentný**, **zdržanlivý**; **abstinentizmus**

abstrahovať, **odťahovať**

abstraktný, **odfažitý**, **pochopový**, **pojmový**

absurdný, **nesmyselný**

abúzus, -zu, m., zneužitie

aby (*spojka*), **aby som** alebo **abych**, **aby si**, **aby**, **aby sme**, **aby ste**, **aby**

acetylen, -u, m. (*uhľovodíkový plyn*); **acetylenový**

à **conto** (*tal.*, *čítaj a konto*) = **na účet** — **vid' konto**

ačkoľvek = **hoci**, **hoc**

adagio (*tal.*, *čítaj adadžo*), **voľne** (*v hudbe: tempo, druh skladby*)

adaptácia, -ie, ž., **úprava**, **prispôbenie**; **adaptatívny**; **adaptovať**, **upraviť**, **prispôbiť**

adekvátny, **primeraný**, **súhlasný**

Adela, -y, ž.; Adelína
adept, -a, m. (*mladý
 pestovateľ vedy alebo
 umenia*)
adhezia, -ie, ž., pri-
 ľnavosť
ad hoc (*lat., čítaj ad
 hoc*), na to, na tento
 prípad, na tento cieľ
adícia, -ie, ž., sčítan-
 nie
adjektívum, -va, str.,
 prídavné meno; ad-
 jektívny
adjunkt, -a, m., pomoc-
 ník
adjutant, -a, m., poboč-
 ník
adjutum, -ta, str. (*druh
 platu*)
administrácia, -ie, ž.,
 správa; administráč-
 ný; administrátor; ad-
 ministratíva, spravov-
 vanie, správa; admi-
 nistratívny
admirál, -a, m., veliteľ
 loďstva; admirálita;
 admirálsky
Adonis, -isa, m. (*fenický
 boh*); adonský verš
adopcia i adoptácia,
 -ie, ž., prijatie za
 svojho, prisvojenie;
 adopčný i adoptačný;
 adoptant, adoptantka
 (*ten, kto prisvojuje*);
 adoptovaný, prisvo-
 jený; adoptovať

adresa, -y, ž.; adresát,
 -a, m.; adresovať
Adria, -ie, ž., *slovanský*
 Jadran, -a, m.; adria-
 tický, jadranský alebo
 jaderský; Adriatické
 more alebo Jaderské
 more = Jadran
advent, -u, m.; adventný
adverbium, -ia, str., prí-
 slovka; adverbálny
advokát, -a, m.; advo-
 kácia; advokátsky; ad-
 vokátny
aerolit, -u, m., povetroň,
 meteorit
aeronautika, -y, ž.,
 vzduchoplavectvo
aeroplán, -u, m., lieta-
 dlo, letún
aerostatika, -y, ž., ná-
 uka o rovnováhe ply-
 nov
 Aeskulapius — *viď* E-
 skulapius
 Aesop — *viď* Ezop
afekcia, -ie, ž., dojem,
 vášeň; afektácia, -ie,
 ž., strojenosť; afekto-
 vať, strojene konať;
 afektovaný, strojený
aféra, -y, ž., vec, udalosť
 (*najmä neprijemná*)
Afganistan, -u, m.
afiliácia, -ie, ž., prijatie
 za svojho, prisvoje-
 nie, pričlenenie; afi-
 lovať
afinita, -y, ž., príbuz-

nosť; v *chemii* slu-
 čivosť látok
aforizmus, -zmu, m.,
 stručná veta, stručný
 výrok; aforistický,
 stručný, úsečný
Afrika, -y, ž.; africký;
 Afričan; Afričanka
Afrodita, -y, ž., bohyňa
 Venuša
agát, -a, m. = akácia;
 agátový
agenda, -y, ž. (*obor ale-
 bo súhrn činnosti ne-
 jakého úradu, cirkvi
 ap.*)
agent, -a, m.; agentský;
 agentúra
agilný, čulý
 agio — *viď* ažio
agitácia, -ie, ž., sháňa-
 nie, podnecovanie;
 agitačný; agitátor;
 agitovať
agonia, -ie, ž., sko-
 návanie, smrteľné
 muky
agrarizmus, -zmu, m.,
 smer roľníckej (zeme-
 delskej) politiky; a-
 grárny; agrárnik
agresívny, útočný; a-
 gresívnosť, útočnosť
agrikultúra, -y, ž., roľ-
 níctvo (zemelstvo)
ach i och, *cit.*; achkat'
 i ochkat'
achát, -a, m. (*nerast*);
 achátový

- Achilles**, -la, *m.* (*grécky hrdina*)
- achromatický**, bezfarebný *i* bezbarevný
- aj** = *i*
- Ajas, Ajanta**, *m.* (*grécky hrdina*)
- ajhľa**
- ak i jak** = *jestli*; *iné je ako* = *jako*
- akácia**, -ie, *ž.* = *agát*
- akademia**, -ie, *ž.*; *akademik*; *akademický*
- akcelerácia**, -ie, *ž.*, *zrýchlenie*, *zrýchľovanie*; *akceleračný*
- akcent**, -u, *m.*, *prízvuk*; *akcentovať*, *prízvukovať*
- akcept**, -u, *m.*, *zmenka*; *akceptant*, *prijímateľ*; *akceptovať*, *prijívať*
- akcia**, -ie, *ž.*, *účasť*; *akciový*, *účastinný*; *akcionár*, *účastinár*; *akcionársky*, *účastinársky*
- akcíz**, -u, *m.*, *potravná daň*, *potravná čiara*
- aklamácia**, -ie, *ž.*, *zvolanie*, *ústny súhlas*
- aklimatizácia**, -ie, *ž.*, *prispôbenie cudziemu podnebiu*; *aklimatizovať sa*, *prispôbiť sa cudziemu podnebiu* (*v prenesenom smysle: pomenom, okolnostiam*)
- ako i jako**, *akokoľvek i jakokoľvek*; *akosi i jakosi*
- akomodácia**, -ie, *ž.*, *prispôbenie*; *akomodovať sa*, *prispôbiť sa*
- akonáhle** — *germanizmus* (*sobald*), *Slovák povie len čo*, *toľko čo* (*na pr.: Len čo dostanem tvoj list, prídem*)
- akord**, -u, *m.*, *súzvuk* (*v hudbe*), *dohovor*; *akordná robota*, *robota podľa dohovoru* (*„od kusa“*, *„z dielu“*)
- akreditív**, -u, *m.*, *list poverovací*; *akreditovať*
- akrobat**, -a, *m.*
- Akropolis**, -le, *ž.* (*hrad v starých gréckych mestách, menovite v Aténach*)
- aksamit**, -u, *m.*; *aksamitový*
- akt**, -u, *m.*, *mn. č.* *akty*, *aktov*, *úradné písmo*, *listiny*
- aktivita**, -y, *ž.*, *činnosť*; *aktívny*, *činný*
- aktívum**, -va, *str.*, *činný rod*; *aktíva*, -ív, *str. pomn.*, *majetok* (*opak je pasíva*, *dĺžoby*)
- aktualita**, -y, *ž.*, *vec časová*; *aktuálny*
- akumulácia**, -ie, *ž.*, *na-kopenie*, *hromadenie*; *akumulátor*
- akurát** — *z nem.*, *slovensky práve*; *akurátesa*, -y, *ž.*, *presnosť*; *akurátny*, *presný*
- akustika**, -y, *ž.*, *náuka o zvuku*; *akustický*
- akútny**, *naliehavý*, *ostrý*, *prudký*
- akuzatív**, -u, *m.* (*pád na otázku: koho, čo?*)
- akvarel**, -u, *m.*, *maľba vodovými farbami* (*barvami*)
- akvárium**, -ia, *str.*
- akvizícia**, -ie, *ž.*, *vec získaná*; *akvizičný*
- aký i jaký**; *akýkoľvek i jakýkoľvek*; *akýsi i jakýsi*
- alabaster**, -stru, *m.* (*jemný druh sádry*)
- Aladár**, -a, *m.*
- alarm**, -u, *m.* (*nem.*), *poplach*
- Albánie**, -ie, *ž.*; *Albániec*; *albánsky*
- album**, -ba, *str.* (*kníha pamätných vecí: znamok a i.*)
- ale** — *stojí len na počiatku vety, i vedľajšej*
- alebo**; *alebo – alebo* = *buď – buď*; *iné je lebo*
- alegoria**, -ie, *ž.* (*v básnictve, sochárstve ap.*)

označenie nejakej veci alebo pojmu iným pojmom podobným, alebo vyjadrenie pojmu abstraktného či nadmyselného konkrétnym či smyselným)

aleja, -e, ž., stromoradie

Alexander, -dra, m.; Alexandria; alexandrijský

Alexej, -a, m.

alfa (prvé písmeno gréckej abecedy)

alfabeta, -y, ž., abeceda

Alfonz, -a, m.

Alfred, -a, m.

algebra, -y, ž.; algebraický

alchymia, -ie, ž. (domnelá veda o umelej výrobe drahých kovov); alchymista

aliancia, -ie, ž., spoliečenie

alibi, str. neskl., prítomnosť na inom mieste

aligátor, -a, m. (rod krokodílov)

aliment, -u, m., výživné, výživa, príspevok na výživu; alimentálny

alinea, -ey (i -eje), ž., nový odstavec

aliterácia, -ie, ž., súzvuk (shoda) počiatočných hlások vo verši; aliterálny

alkohol, -u, m.; alkoholik; alkoholizmus

allegro (tal.), živo (v hudbe: tempo. riasťka skladby)

almanach, -u, m., kalendár, ročník, ročníca

almužna, -y, ž.; almužník

Alojz, -a, m.; Alojzia

Alpy, Alp, ž. pomn.; alpský; alpinista

Alsasko, -a, str.; alsaský; Alsasan

alt, -u, m.; altista, -u, m.

alternatíva, -y, ž., voľba medzi dvoma vecami

altruizmus, -zmu, m., láska k bližnému, žičlivosť; altruistický

aluminium, -ia, str., hliník, -a, m.

alumnát, -u, m., i alumnium, -ea, str., výchovný ústav (najmä kňazský)

aluvium, -ia, str., najmladšia geologická vrstva; aluviálny

Alžbeta, -y, ž.; Beta, Betka, Betuška

Alžír, -a, m.; alžírsky

amalgam, -u, m.

Amália, -ie, ž.

Amáta, -y, ž.

amatér, -a, m.

Amazonka, -y, ž. (po-

dľa povesti Amazonky boli bojovný ženský národ pri Čiernom mori); amazonka, mužatka

ambícia, -ie, ž., ctižiadost; ambiciózný, ctižiadostivý

Ambro, -a, m.

ambrozia, -ie, ž. (pokrm gréckych bohov)

amen, neskl.

Amerika, -y, ž.; americký; Američan; Američanka

ametyst, -u, m.

amfiteáter, -tra, m.; amfiteatrálny

amnestia, -ie, ž., odpustenie trestu

amoniak, -u, m.

amortizácia, -ie, ž., splácanie, umorovanie dlžoby; amortizačný; amortizovať

Amos, -osa, m.

ampér, -a, m. (jednotka elektrická, od mena fyzika Ampère)

amplion, -u i -a, m., zosiľovač zvuku pri radiu

amputácia, -ie, ž., odrezanie, odťatie; amputovať

Amsterdam, -u, m., amsterdamský

amulet, -u, m., ochranný závesok

- anabaptista**, -u, *m.*, no-
vokrstenec
- anakreontik**, -a, *m.*
(*ospevovateľ lásky, priateľstva a vína*)
- analfabet**, -a, *m.*, ne-
vediaci čítať, písať
- analogia**, -ie, *ž.*, obdo-
ba; analogický, ob-
dobný
- anály**, -ov, *m. pomn.*, le-
topisy; analista; ana-
listický
- analýza**, -y, *ž.*, rozbor;
analyzovať, rozoberať
- ananas**, -u, *m.*
- anarchia**, -ie, *ž.*, bez-
vládie; anarchista; a-
narchizmus
- Anastáz**, -a, *m.*; Ana-
stázia
- anatomia**, -ie, *ž.*; ana-
tomický
- Andrej i Ondrej**, -a, *m.*
- anekdota**, -y, *ž.*
- anemia**, -ie, *ž.*, málo-
krvnosť, nedokrvnosť;
anemický, málokrvný,
nedokrvný
- anexia**, -ie, *ž.*, zabra-
nie, zaujatie; anek-
dný; anektovať, za-
brať, zaujať
- Anežka**, -y, *ž.*
- angažovať**, najat (*u-
melca*)
- angína**, -y, *ž.*, zapále-
nie mandlí
- Anglia**, -ie, *ž.*; Angli-
ko; Angličan; Angli-
čanka; anglický; an-
gličtina
- ani**; *a)* ani — ani (ani
nevidím, ani neču-
jem); *b)* letí ani strela
= ako strela (*prirov-
nanie negáciou*)
- anilín**, -u, *m.*; anilínový
- animálny**, zvierací
- anjel**, -a, *m.*; anjelik;
anjelský
- anketa**, -y, *ž.*, porada
znalcov
- Anna**, -y, *ž.*; Anička;
Anin; anenský
- áno** = hej
- anomália**, -ie, *ž.*, neprá-
videlnosť
- anonsa**, -y, *ž.*, oznam
(*v novinách*); anons-
ný; anonsovať
- anonym**, -a, *m.*, bez me-
na; anonymita; ano-
nymný, bezmenný
- anorganický**, neústroj-
ný
- antagonizmus**, -zmu,
m., zápasenie, nepriá-
teľstvo, protivensťvo
- antarktický** (*týkajúci
sa južného pólu*)
- anténa**, -y, *ž.*
- antifona**, -y, *ž.* (*strie-
davý spev bohoslu-
žebný*)
- antika**, -y, *ž.*, grécky a
rímsky starovek; an-
tický, staroveký
- Antikrist**, -a, *m.*
- antikvár**, -a, *m.*, pre-
davač starých kníh;
antikvariát, -u, *m.*;
antikvárný
- antimon**, -u, *m.*
- antipatia**, -ie, *ž.*, ne-
chuť, odpor; antipa-
tický
- antipod**, -a, *m.*, proti-
chodca
- antipyriín**, -u, *m.* (*liek*)
- antisemita**, -u, *m.*, ne-
priateľ Židovstva; an-
tisemitizmus; antise-
mitský
- antiseptický**, protihni-
lobný
- antitéza**, -y, *ž.*, protiklad
- antológia**, -ie, *ž.*, výbor
(*v literatúre*)
- Anton**, -a, *m.*; Antonia
- antracen**, -u, *m.* (*pevný
uhl'ovodík*)
- antracit**, -u, *m.* (*druh
uhlia*)
- antropologia**, -ie, *ž.*,
náuka o človeku
- anuita**, -y, *ž.*, ročná
splátka; anuitný
- anulovať**, zrušiť
- anýz**, -u, *m.*; anýzový
- apanáž**, -e, *ž.*, ročný
plat
- aparát**, -u, *m.*, prístroj
- apatéka**, -y, *m.*, leká-
reň i lekárňa; apate-
kár, lekárnik; apate-
kársky, lekárnický

- apatia**, -ie, ž., ľahostajnosť; apatický
apel, -u, *m.*, vyzvanie
apelácia, -ie, *f* apeláta, -y, ž., odvolanie; apelačný, odvolací; apelovať, odvolať sa
Apeniny, -ín, ž. *pomn.*: apeninský
apercepcia, -ie, ž., o-svojovanie predstáv; apercepčný
apetít, -u, *m.*, chuť
aplauz, -u, *m.*, potlesk; aplaudovať, tliekať
aplikácia, -ie, ž., použitie, ozdoba na šatách; aplikovať
apokalypsa, -y, ž., zjavenie (*sv. Jána*); apokalyptický
apokryf, -u, *m.*, podvrhnuté evanjelium; apokryfický
Apollon, -ona, *m.*
apologia, -ie, ž., obrana
apoplexia, -ie, ž., porážka
aposiopezis, -ze, ž., pomlčka
apostata, -u, *m.*, odpadlík
apostrofa, -y, ž., oslovenie
apoštol, -a, *m.*; apoštolský
apoteoza, -y, ž., zbožnenie, oslava
- apozícia**, -ie, ž., prístavok
apretúra, -y, ž., posledná úprava výrobku
apríl, -a, *m.*; aprílový
aprobácia, -ie, *m.*, schválenie; aprobačný
aprovizácia, -ie, ž., zásobovanie potravinami; aprovizačný
ar, -u, *m.* (*miera plošná, 100 m²; skrátené a*)
Arab, -a, *m.*; Arábia; arabský
aranžér, -a, *m.*, upravovateľ; aranžovať, usporiadať
arbitráž, -e, ž., skúmanie kurzov, srovnanie peňažných hodnôt
arcibiskup, -a, *m.*; arcibiskupský
aréna, -y, ž., zápasište, letné divadlo
arenda, -y, ž., nájomné; arendátor, nájomník; arendovať
areopag, -u, *m.* (*najvyšší súd aténsky*)
arešt, -u, *m.* — správne väzenie; arešťovať, uväzniť
argument, -u, *m.*, dôvod
archaizmus, -zmu, *m.*, zastaralý výraz, zvrät; archaický
- archanjel**, -a, *m.*
archeologia, -ie, ž. (*veda o najdávnejšom veku*)
archimandrit, -a, *m.* (*prior pravoslávneho kláštora*)
Archimedes, -da, *m.*
architekt, -a, *m.*; architektúra
archív, -u, *m.*; archívár; archívny; archiválie, -ií, ž. *pomn.*; archíválny
ária, -ie, ž. (*sólový spev, časť hudobného diela*)
Arijec, -ijca, *m.*; arijský
Aristides, -da, *m.*
aristokracia, -ie, ž., vláda šľachty, šľachta; aristokratický
ariston, -na, *m.* (*hrací stroj*)
Aristoteles, -la, *m.*
aritmetika, -y, ž.; aritmetický
arkáda, -y, ž., oblúkovité stĺporadie
arktický (*týkajúci sa severného pólu*)
armáda, -y, ž.; armádený
Armen, -a, *m.*; Arménia; armenský
arnika, -y, ž.
arogancia, -ie, ž., namyslenosť, drzosť; arogantný, namyslený, drzý

- aróma**, -y, ž., vôňa; aromatický
- Aron**, -a, m.
- arondovať**, zaokrúhliť, sceliť (*na pr. pozemky*)
- Arpád**, -a, m.
- arrangement** (*franc., čítaj aranžmá*), *str. neskl.*, úprava, usporiadanie
- arteria**, -ie, ž., tepna
- arterioskleróza**, -y, ž., zväpenie tepien
- artésky**; **artéska studňa** (*pochodí od priezviska Artois*)
- artikul**, -ulu, m., článok
- artileria**, -ie, ž., delostrelectvo
- artista**, -u, m., umelec; artistický
- aržén**, -u, m.; aržénový; arzenik
- arzenál**, -u, m., zbrojnica
- asanácia**, -ie, ž., ozdravenie
- asbest** — *správne azbest*
- asekurácia**, -ie, ž., poistenie; asekurovať, poistiť
- asent**, -u, m. i asentírka, -y, ž., odvod
- asesor**, -a, m., príslušenec, prisahujúci
- asfalt**, -u, m.
- a síce** — *germanizmus, miesto neho piš a*
- to, alebo hľaď mu vyhnúť**
- asignácia**, -ie, ž., poukázanie, poukázka; assignát, -u, m., poukázka, papierový peniaz; asignovať, poukázať
- asimilácia**, -ie, ž., spodobenie; asimilačný; asimilovať
- asistencia**, -ie, ž., prísluhovanie; asistent; asistovať
- asketa**, -u, m.; asketický; askeza
- asociácia**, -ie, ž., združovanie
- asonancia**, -ie, ž., súzvuk
- aspik**, -u, m., huspenina
- aspirácia**, -ie, ž.; aspirant
- aspirín**, -u, m.
- aspoň**
- astma**, -y, ž., záduch; astmatický
- astronom**, -a, m., hviezdár; astronomia, hviezdárstvo; astronomický, hviezdársky
- asymetria**, -ie, ž., nesúmernosť
- asyndeton**, -deta, *str. (prosté priradenie vetných členov alebo viet bezo spojok)*
- Asyria**, -ie, ž.; Asyran; Asyranka; asyrský
- ataman**, -a, m., kozácky náčelník
- Atanáz**, -a, m.; Atanázia
- atašé**, m. *neskl.*
- atavizmus**, -zmu, m., dedičnosť
- ateizmus**, -zmu, m., nezabožstvo; ateista, nezabož; ateistický
- atelier** (*franc., čítaj atelierie*), -ru, m., dielňa umelcov
- atentát**, -u, m., útok
- Atény**, Atén, ž. *pomn.*; Atéňan; aténsky
- atest**, -u, m., svedectvo
- Athéna**, -y, ž. (*grécka bohyňa*)
- Atika**, -y, ž.; atický
- Atila**, -u, m.
- atlantický**; **Atlantický oceán**
- Atlas**, -anta, m. (*os. meno*); Atlas, -ádu, m. (*meno pohoria*); atlas, -u, m. (*kniha máp, látka*)
- atlet**, -a, m., zápasník; atletický
- atmosféra**, -y, ž., ovzdušie
- atom**, -u, m. (*chemicky nerozložiteľná čiastočka hmoty*)
- atrakcia**, -ie, ž., príťažlivá vec; atrakčný
- atrament**, -u, m., černidlo

atribút, -u, *m.*, prívlak
 stok
audiencia, -ie, *ž.*, vý-
 sluch (*čes.* slyšení)
auditor, -a, *m.*, vojen-
 ský sudca; auditoriát,
 -u, *m.*
auditorium, -ia, *str.*,
 poslucháčstvo, poslu-
 cháreň *i* posluchárňa
Augsburg, -u, *m.*; augs-
 burský
August, -a, *m.* (*os. me-
 no*) = Augustín; Au-
 gustína; august (*me-
 no mesiaca*); augu-
 stinián
aukcia, -ie, *ž.*, dražba,
 aukčný
aula, -y, *ž.*, dvorana
Aurel, -a, *m.*; Aurelia
aureola, -y, *ž.*, sväto-
 žiara
Austrália, -ie, *ž.*, Au-
 strálec, -lca, *m.*; au-
 strálsky
auták — *slovo zle tvo-
 rené, viď auto*
autentický, hodnover-
 ný
auto, -a, *str.* (*skrátené*
 z automobil)
autobiografia, -ie, *ž.*,
 vlastný životopis
autodidakt, -a, *m.*, sa-
 mouk
autochton, -a, *m.*, pra-
 obyvatel; autochton-
 ný

automat, -u, *m.*, samo-
 činný prístroj; auto-
 matický, samočinný
automobil, -a, *m.*; au-
 tomobilista
autonomia, -ie, *ž.*, sa-
 mospráva; autonom-
 ný, samosprávny; au-
 tonomista; autono-
 mistický
autopsia, -ie, *ž.*, vlast-
 ný názor, vlastné po-
 znanie
autor, -a, *m.*, pôvodca,
 spisovateľ; autorita,
 -y, *ž.*, vážnosť; auto-
 rizácia, -ie, *ž.*, uhod-
 novnenie, splno-
 mocnenie
avansovať, postúpiť (*v*
hodnosti)
aviatik, -a, *m.*, letec,
 pilot; aviatika, letec-
 tvo; aviatický, letec-
 ký
avizo, -a, *str.*, oznáme-
 nie; avizovať, ozná-
 miť
avšak
axioma, -y, *ž.*, zásada
azbest, -u, *m.* (*nerast*)
azda
Azia, -ie, *ž.*; Azijec, -ijca
i Aziat, -a, *m.*; azij-
 ský *i* aziatský
Azovské more
azyl, -u, *m.*, útočisko
až; pili, až sa hory ze-
 lenaly

ažio, -ia, *str.*; ažiotáž,
 -e, *ž.*, burzovná úžera

B.

baba, -y, *ž.*; babí, -ia, -ie;
 babka; babička; bab-
 kin; babičkin; bab-
 ský
bába, -y, *ž.*, hračka, lút-
 ka; bábika; bábä, -äta,
str.; bábätko; bábko-
 vý, lútkový
Bábel, -a, *m.* = Baby-
 lon
Babia hora (*vrch*)
babica, -e, *ž.* (*porodná*
asistentka)
babrať (*sa*), -em, -ú
babuľa, -e, *ž.* (*hus, húš-
 ka*); babuľka
babušif (*sa*), -ím, -ia
(oblekať sa príliš)
babyka, -y, *ž.* (*strom*)
Babylon, -a *i* -u, *m.*; ba-
 bylonský; Babylonec
i Babyloňan
bacil, -a, *m.* (*typ bak-
 terii*)
Báčka, -y, *ž.*; Báčan;
 báčanský
badaf, -ám, -ajú = po-
 zorovať, skúmať; ba-
 danie, badať (*iné je*
pobádať, nabádať)
bagatel, -u, *m.*, malič-
 kosť; bagatelný
bagážia, -ie, *ž.* — *slo-
 vensky* batožina

- bahniatka**, -tok, *str.*
pomn.
- bahno**, -a, *str.*; bahenný; bahnistý; bahnový
- bahor**, -hra, *m., mn. č.*
bahry, bahrov (*časť kolesa*)
- bachor**, -a, *m.*; bachratý
- baisse** (*franc., čítaj bés*), klesanie cených papierov
- báj**, -e, *ž.*; bájný; bájeslovie; bájka; báječný
- bájit**, -jím, -ja
- bajonet**, -a, *m.*, bodák
- bajúz** — slovenský fúz, -a, *m.*, *zväčša v mn. č.* fúzy
- bakalár**, -a, *m.*
- Bakchus**, -cha, *m.*; bakchanálie, -ií, *ž. pomn.*; bakchantka
- bakteria**, -ie, *ž.*; bakteriologia
- bakufa**, -e, *ž.*, palica; bakufka
- bal**, -u, *m.*; balík, -a *i* -u, *m.*; baiť
- bál**, -u, *m.*; *mn. n., a.* bály; bálový
- balada**, -y, *ž.*; baladický
- balansovať**, držať rovnováhu
- balast**, -u, *m.*, príťaž, zbytočná ťarcha
- baldachýn**, -a *i* -u, *m.*
- balet**, -u, *m.*; baletka
- balík**, -a *i* -u, *m.*; balíček
- balif**, -ím, -ia; balíč; baliaci (*papier i človek, ktorý balí*)
- Balkán**, -a, *m.*; Balkánc; balkánsky; Balkánsky polostrov
- balkón**, -a, *m.*
- balneologia**, -ie, *ž.*, náuka o kúpeľoch
- balneoterapia**, -ie, *ž.*, kúpeľné liečenie
- balón**, -a, *m.*
- balotáž**, -e, *ž.* (*tajné hlasovanie guľkami*)
- Baltazar**, -a, *m.*
- Baltické more**
- balvan**, -a, *m.*
- balzam**, -u, *m.*; balzamovať; balzamový
- bán**, -a, *m.* (*námestník kráľav bývalom Chorvátsku, teraz náčelník bánoviny v Juho-slávii*)
- baňa**, -e, *ž.*, doly *i* kúpola (veže); banka, nádoba; bankský
- banálny**, všedný
- banán**, -u *i* -a, *m.*
- Banát**, -u, *m.*; banátsky
- bandáž**, -e, *ž.*, obvazok; bandažista
- banderium**, -ia, *str.*
- bandita**, -u, *m.*, zbojník; banditstvo
- baník**, -a, *m.*; banický; baníctvo; baníčiť
- banka**, -y, *ž.*; *mn. g.* bank; bankár; bankový; bankovka; bankovníctvo
- banket**, -u, *m.*, hostina
- bankrot**, -u, *m.*, úpadok
- banovať** — *z maď., slovensky futovať*
- banský**
- Banská Bystrica**
- Banská Štiavnica**
- bár** = hoci-; bár(s)aký = hocaký, hocijaký; bárčo = hocičo; bárkde = hoci kde; bárkto = hoci kto *ap.*
- barak**, -a, *m.*; barakový
- baran**, -a, *m.*; baránok; baranček; baranica; baranina; baraní, -ia, -ie
- Barbora**, -y, *ž.* (*os. meno*); barbora, -y, *ž.* (*hudobný nástroj*); barboráš
- bard**, -a, *m.*, spevec
- bariéra**, -y, *ž.*, priehrada, zábradlie
- barikáda**, -y, *ž.*, zatarasenie (*na pr. ulice*)
- barina**, -y, *ž.*, mláka; barinatý, barinastý
- barium**, -ia, *str.* (*prvok*)
- barla**, -y, *ž.*; chodí o barlách; *iné je berla (biskupská)*
- Barnabáš**, -a, *m.*
- barok**, -u, *m.* (*druhumeleckého slohu*); barokový

- barometer**, -tra, *m.*
barón, -a, *m.*; barónsky
Bartolomej, -a, *m.*
barva *i* farba, -y, *ž.*; barvitý *i* farbitý
barviar *i* farbiar -a, *m.* = barveník
barviť *i* farbiť, -ím, -ia
baryt, -u, *m.* = ťaživec (*nerast*)
baryton, -a *i* -u, *m.* (*stredný mužský hlas*); barytonista
bas, -u, *m.* (*nízky mužský hlas*); basista
báseň, -sne, *ž.*; básnička; básnik; básnický; básnictvo
bastard, -a, *m.*, kríženec
bašta, -y, *ž.*
báť sa, bojím sa, boja sa *niekoho*, *niečoho* (*nie od niekoho*, *od niečoho*)
batalion, -a *i* -u, *m.*, prapor vojska
bateria, -ie, *ž.* (*oddiel delostrelectva*; *rad galvanických článkov*)
batist, -u, *m.* (*látka*)
Batizovce, -viac, *ž.* *po množné*
batoň, -a, *m.*; batôžtek; batožina; batožinár
báňa, -u, *m.*; batko
bavíť (sa), -ím, -ia; bavievať (sa)
bavina, -y, *ž.*; bavlnár;
- bavlnený; bavlník; bavlníctvo
Bavor, -a, *m.*; *mn. n.* Bavori; Bavorsko; bavorský
baza, -y, *ž.*; bazička; bazový
báza, -y, *ž.*, základ
bazár, -a, *m.*, tržisťe
bazén, -a, *m.*, vodojem
bázeň, -zne, *ž.*
bazilika, -y, *ž.* (*chrám*)
bažant, -a, *m.*; bažantí, -ia, -ie
bažiť, -ím, -ia *po ničom*; bažnosť; bažlivosť; baživý
bdeť, -iem, -ejú; bdeť; bdenie
bečať, -ím, -ia
bedač, -e, *ž.*
bedákať, -am, -ajú
bedár, -a, *m.*; bedárstvo; bedársky; bedáriť
bedliť, -ím, -ia; bedlivý
bednár *i* debnár, -a, *m.*; bedniť *i* debniť; bedna *i* debna
bedro, -a, *mn. č.* bedrá, bedier, *str.*
beh, -u, *m.*; behom času, behom roku *ap.*, *lepšie* v čase, v roku *alebo* do roka *ap.*
behún, -a, *m.*
Behynce, -niec, *ž.* *po množné*
beľ, -li, *ž.*
- belaseť**, -iem, -ejú
belasiť, -ím, -ia
belásky, -sok, *ž. pomn.* (*nohavice z belasého súkna*); belaskár, belasník
belasý = siný, modrý
belavý = belasý
belčov — *z maď.*, *slovensky* kolíska
Belehrad, -u, *m.* (*v Srbsku*); Stolný Belehrad (*v Maďarsku*); belehradský
beleť, -iem, -ejú; belejúc; belel
beletria, -ie, *ž.*, básnictvo a krásna próza; beletrista; beletristický
Belgia, -ie, *ž.*, Belgičan; Belgičanka; belgický
belica, -e, *ž.* (*ryba*)
belidlo, -a, *str.*
belko, -a, *m.* (*belovlasý človek*)
beľmo, -a, *str.*
Belo, -a, *m.* (*krstné meno*); *iné je* Vojtech = Adalbert
belobradý
belofúzy
belohlavý
belohorský
belokvetý
belučičký = belušský
beluša, -e, *ž.*; Beluša (*vlastné meno*)

- belvedér**, -u, *m.* (*meno letohrádkov*)
- Beňadik**, -a, *m.*
- benediktín**, -a, *m.*; benediktínsky
- beneficium**, -ia, *str.*, dôchodok duchovný; beneficiát; benefičný
- benevolencia**, -ie, *ž.*; priazeň; benevolentný
- bengálsky** (*na pr. tyger*); Bengálsky záliv
- Benjamin**, -a, *m.*
- benzín**, -a *i* -u, *m.*, benzínový
- berla**, -y, *ž.* (*biskupská*); *iné je* barla (*chodí o barlách*)
- Berlín**, -a, *m.*; berlínsky
- Bernard**, -a, *m.*; bernardín; bernardínsky
- Bernolák (Anton)**; bernoláčina
- beryl**, -a, *m.* (*drahý kameň*)
- bes**, -u, *m.*
- Besarábia**, -ie, *ž.*
- Beskydy**, Beskyd, *ž. pomn.*
- besnef**, -ie, -ejú
- besníf**, -im, -ia
- beštia**, -ie, *ž.* (*z lat.*); beštiálny
- Betka**, -y, *ž.*, Betuška, Alžbeta
- Betlehem**, -a, *m.*; Betlehemci (*obyvatelia Betlehema*); betlehemci (*chlapci chodiaci s betlehemom o Vianociach*)
- bez**, *bezo* (*predl. s gen.*); bez Boha, *bezo* mňa
- bezbolestný**
- bezbožník**, -a, *m.*; bezbožníctvo; bezbožný
- bezbranný**
- bezecný**
- bezcesty**
- bezdetný**
- bezhlavý**
- bezkrídly**
- bezmála** (*prisl.*), *temer*; *iné je* bez mála
- bezmenný**
- beznádejný**
- bezočivý**
- bezohľadný**
- bezpečnosť**, -ti, *ž.*; bezpečný; bezpečnostný
- bezplatný**; bezplatne
- bezpochyby** (*prisl.*)
- bezprávie**, -ia, *str.*; bezprávný
- bezprostredný** — *lepšie* priamy, najbližší; bezprostredne — *lepšie* priamo, rovno, hneď
- bezsenný** = *bezo* sna, *na pr.* bezsenná noc
- bezsmyselný** — *lepšie* nesmyselný
- bezstarostný**
- bezučelný**
- bezučinný**
- bezučonný**
- bezuročný**
- bezuzdný**
- bezvedomie**, -ia, *str.*
- bezvetrie**, -ia, *str.*
- bezvýnimečný**
- bezvýznamný**
- bezzákonný**
- bezzásadný**
- bezzubý**
- bežať**, -ím, -ia; **bežkať**
- bežný**, obyčajný; **bežná** cena; **bežný** rok — *lepšie* tento rok
- biblia**, -ie, *ž.*, výťah z Písma svätého; Biblia = Písmo sväté; **biblický**
- bibliografia**, -ie, *ž.* (*náuka o písomných pamiatkach*)
- bibliotéka**, -y, *ž.*, knižnica; bibliotekár
- bíbolienka**, -y, *ž.* = snežienka
- bicykel**, -kla, *m.*, kolo; *mn. n., a.* bicykly
- bič**, -a, *m.*; **bičik**; **bičisko**; **bičovať**
- bidlo**, -a, *str.* (*na krosnách, žrdka na vešanie šiat*)
- bieda**, -y, *ž.*; **biedny**; **biednosť**
- bieliť**, -im, -ia
- bielizeň**, -zne, *ž.*
- bielkovina**, -y, *ž.*
- bielok**, -lku *i* -lka, *m.*, *i* bielko, -a, *str.*

- bieloba**, -y, ž. (*farba*)
biely, *komp.* belší; Biela hora (*vrch*); belohorský; Biely Potok (*obec*); belopotocký; Biela sobota (*sviatok*)
- bienium**, -ia, *str.*, dvojročie; bienálka
- bifstek**, -a i -u, *m.*, hovädzie dusené mäso
- bifurkácia**, -ie, ž., vidlovité rozdvojenie; bifurkačný
- bigamia**, -ie, ž., dvojženstvo
- bifag** — z *maď.*, vybitá, vypálená značka
- bilancia**, -ie, ž., účtovná súvaha; bilancovať
- bilet**, -u, *m.*, lístok, vstupenka; biletár; biletárka
- biliar**, -a, *m.*
- bilion**, -a, *m.*
- bilnica**, -e, ž. (*časť voza*)
- binokel**, -kla, *m.*
- binom**, -u, *m.*, dvojčlen; binomický
- biograf**, -a, *m.*, životopisec; biografia, životopis
- biograf**, -u, *m.*, i *skrátene* bio, bia, *str.* (*divadlo s pohyblivými svetelnými obrazmi*)
- biologia**, -ie, ž., náuka o živote; biologický
- birmovať**; birmovka; birmovný
- biskup**, -a, *m.*; biskupský; biskupstvo
- Biskupice**, -íc, ž. *pomn.*
- biskyť**, -u, *m.*, suchár
- bison**, -a, *m.*, zubor americký
- biť**, bijem, bijú; bi, bite; bitie; bicí (*na pr.* bicie hodiny)
- bitka** i bitva, -y, ž.
- bitkom** biť, bitkom nabíť (*bitkom nabitá izba* = *preplnená izba*)
- bivuak**, -u, *m.*, nocľah pod šírým nebom; bivuakovať
- bizarný**, zvláštny, podivný
- bfabot**, -u, *m.*; bfabotat; bfabotavý
- bfacať**, -í, -ia
- bfady** — *správne* bledý
- blahobyť**, -u, *m.*
- blahočinný**
- blahodarný**
- blahorodý**
- blahoslonný**
- blahoslaviť**, -ím, -ia; blahoslavený; blahoslavenie
- blahoželať**, -ám, -ajú, blahoželanie
- bfacha**, -y, ž., i plech, -u, *m.*; bfachár i plechár; bfachový i plechový
- bfak**, -u, *m.*; bfakot; bfakotat, bfačať
- blamáž**, -e, ž., hanba, zosmiešnenie; blamovať (*sa*)
- blana**, -y, ž.; bianka; blanár; blanársky; blanity
- blanketa**, -y, ž., tlačivo, vzorec
- blankyt**, -u, *m.*; blankytný
- blasfemia**, -ie, ž., rúhanie
- blato**, -a, *str.*; blatný; Blatné jazero; blatistý; blatnavý
- blazeovaný**, otupelý
- blázinec**, -nca, *m.*
- blazneť**, -iem, -ejú
- bláznit'**, -im, -ia
- bláznivý**
- bláznovský**
- blázon**, -zna, *m.*
- Blazej**, -a, *m.*
- blažiť**, -ím, -ia; blažený
- blblať**, -lem, -lú
- blbotat**, -ám i -cem, blblat', klokotať
- blčať**, -í, -ia, blkat', blkotať; blčivý
- blednúť**, -nem, -nú
- bleduľa**, -e, ž.; bleduľka (*kvetina*)
- bledý**; bledo; bledosť
- blen**, -u, *m.*
- blcha**, -y, ž.; blška
- bliaška**, -y, ž. = pliešok, -šku, *m.*
- blízky**; blízko; blízučký;

- blízučko; bližší; bližšie
- blizna**, -y, ž., časť čnelky (v botanike)
- blížiť sa**, -im, -ia; bližný
- blk**, -u, m. (blkom hori); blkat; blkávať; blkotať; blkotavý; blknuť; blkot
- blok**, -u, m. (skupina niečoho, na pr. lístkov); en bloc (čítať an blok), vcelku
- blokáda**, -y, ž., zatvorenie alebo obleženie prístavu či pobrežia
- blondín**, -a, m., plavovlasý človek, plavko, belko, belohlávek; blondína, blondínka
- blša**, -afa, str., blška, -y, ž. (od blcha)
- blud**, -u, m.; bludný
- bludár**, -a, m.; bludárif; bludársky
- blúdiť**, -im, -ia; blúdiaci; blúdiavať
- bluť i blúvať**, -jem, -jú = vracat
- blúza**, -y, ž.
- blúzniť**, -im, -ia
- blysk**, -u, m., a) lesk, lisk, b) čes. blesk
- blyska**, -y, ž. (meno vtáka, ináč trasorítka)
- blýskaf (sa)**, -am, -ajú; blýskavý; blýskavica; blyskot
- blyšťať sa**, -ím, -ia
- bo** = lebo
- boa**, str. neskl. (hadovitý kožušinový goliér)
- bôb**, bôbu, m.; bôbový
- bobok**, -bka, m.; bobkový; bobkový list
- bobor**, -bra, m.
- bobuľa**, -e, ž.; bobuľka
- Boca**, -e, ž.
- bocian**, -a, m.
- bôček**, -čka, m. = bôčik, -a, m.
- bočiť**, -ím, -ia (od niekoho)
- bočka**, -y, ž. = sud
- bočný**; bočne; bočnica
- bod**, -u, m.; bod mrazu, bod varu; bodka, -y, ž.; bodkastý; bodkovať
- bodaj** = bohaj (prisl., z Boh daj)
- bodák**, -a, m.
- bodať**, -ám, -ajú; bodnúť, -em, -ú
- bodkočiarka** — správne stredník
- bodľač**, -e, ž.; bodľače, -ia, str.
- bodľavý**
- bodliak**, -a, m.
- bodrý**
- Boh**, Boha, m.; boh, -a, m. (pohanský boh); boží, -ia, -ie; služby božie; Božie telo (sviatok); božia milosť
- bohobojný**
- boháč**, -a, m.; boháčka
- bohaprádzny**
- bohater**, -a, m.
- bohatic**, -ím, -ia
- bohathnúť**, -em, -ú
- bohatsvo**, -a, str.
- bohda (prisl.)**
- bohday (prisl.)**
- Bohdan**, -a, m.; Bohdana, -y, ž.
- bohém**, -a, m. (ľahkomyselne a neporiadne žijúci nadaný človek)
- Bohemia**, -ie, ž., Čechy; bohemizmus
- Bohorodička**, -y, ž. = Panna Maria
- bohoslovec**, -vca, m.
- bohoslovie**, -ia, str.
- bohoslužba**, -y, ž.; bohoslužebný
- Bohumil**, -a, m.
- bohumilý**
- Bohumír**, -a, m.
- bohužiaľ (prisl.)**
- bohyňa**, -ne, ž.
- bocheň**, -chňa, m.; bochník
- boj**, -a, m.; bojovať; bojovný; bojovník; bojovníca; bojovnícky
- bojar**, -a, m., šľachtic
- bojazlivý**
- bojište**, -šťa, str.
- bojko**, -a, m.
- bojkot**, -u, m., odmietanie niečoho; bojkotovať

- bojsa** = lebo, nebodaj (nejedz toľko, bojsa ti zaškodí)
- bok**, -a *i* -u, *m.*
- boka**, -y, *ž.*, zátoka (*na pr. Kotorská boka*)
- bôľ**, bôľu, *m.*; bôľny
- boľačka**, -y, *ž.*
- boľavý**
- bolehlav**, -u, *m.* (*zelina*)
- bolenie**, -ia, *str.*
- boleráz**, -u, *m.* (*zelina*); Boleráz, -a, *m.* (*obec*)
- boľeš**, -ti, *ž.*
- boľestný**; boľestne; boľestník
- boľeš**, -í, -ia; boľievat
- bôľhoj**, -a, *m.* (*rastlina*)
- boľševík**, -a, *m.* (*od rusk. slova boľše = viac, opak je menševik*); boľševický; boľševizmus
- bomba**, -y, *ž.*; *mn. gen.* bomb
- bon**, -u, *m.*
- bona**, -y, *ž.*, vychovávateľka *i* vychovavateľka
- bonbon**, -a *i* -u, *m.*
- bonvivant** (*franc., čítaj bonviván*), -a, *m.*, sveták
- bor**, -u, *m.*, *i* borina, -y, *ž.* (*sosnový les alebo háj*); borový
- bór**, -u, *m.*, (*chemický prvok*)
- bóra**, -y, *ž.* (*severový-*
- chodný vietor na Adrii*)
- borax**, -u, *m.*
- borba**, -y, *ž.*
- borca**, -u, *m.*
- bordúra**, -y, *ž.*, pás
- borievčie** *i* borovčie, -ia, *str.*
- borievka** *i* borovka, -y, *ž.*; borievkový *i* borovkový
- Boris**, -a, *m.*
- boriť sa**, -ím, -ia; borba; borca
- Borivoj**, -a, *m.*
- Borová**, -ej, *ž.*
- borovčiak**, -a, *m.* (*vták*)
- borovica**, -e, *ž.* = sosna
- borovička**, -y, *ž.* (*plod borovky a pálenka z neho*)
- borovnica**, -e, *ž.* = čučoriedka
- borsuk**, -a, *m.* (*z tur.*), jazvec
- bosák**, -a, *m.*
- bosky** = boso
- Bosna**, -y, *ž.*; bosenský *i* bosnianský; Bosniak; Bosnička
- bosorák**, -a, *m.*, čarodej
- bosorka**, -y, *ž.*, čarodejnica
- bosý**; boso
- bota**, -y, *ž.*
- botanika**, -y, *ž.*, rastlinopis; botanik; botanický; botanizovať
- box**, -u, *m.*, zápas pá-
- stami; boxovať; boxer
- bozk**, -u, *m.*; bozkaf; bozkávať
- božedrievä**, -äta, *str.* = božie drievko (*ker*)
- boženík**, -a, *m.*; boženický
- boží**, -ia, -ie; Božie telo (*sviatok*); božia milosť; služby božie
- bôžik**, -a, *m.* (*dim. od boh*)
- božiť sa**, -ím, -ia
- božský**
- božstvo**, -a, *str.*
- braček**, -a, *m.*; bračekovci
- brada**, -y, *ž.*; briadka; bradička
- bra(d)lo**, -a, *str.*; bradlá, -diel, *str. pomn.* (*telocvičné náradie*); Bradlo (*vrch*); vid' bralo
- bradovka**, -y, *ž.*; bradovica; bradovičník
- brahman**, -a, *m.* (*kňaz indického boha Brahm*)
- brachiálny**
- bralo**, -a, *str.*; bralie, -ia, *str.*; bralistý
- brána**, -y, *ž.*; bránka; bránička; brankár, -a, *m.*
- brániť** (*sa*), -im, -ia; brániť

- branný**
- brat**, -a, *m., mn. n.* bratia; bratský; bratstvo
- brať**, berem, berú; ber, berte; berúc, bral; braný
- bratanec**, -nca, *m.* (*bratov syn*)
- bratať** sa, -ám, -ajú = bratrif sa
- Bratislava**, -y, *ž.*; Bratislavan; Bratislavan-ka; bratislavský
- bratovrah**, -a, *m.*; bratovražda
- brav**, -a, *m.*; bravec; bravček; bravčový; bravčovina
- bravo**, *str. neskl.*, výborne
- bravúra**, -y, *ž.*, obratnosť; bravúrny
- brázda**, -y, *ž.*; brázdička; brázdiť; brázdný
- Brazília**, -ie, *ž.*; Brazilec; brazílský
- brčka**, -y, *ž.*; brčkavý (*kučeravý*)
- brďnuť**, -em, -u = brďsa, brodiť sa
- brďo**, -a, *str.*
- brečtan**, -a, *m.*; brečtanový
- breh**, -u, *m.*
- brechať**, -šem, -šú; brechávať; brechavý
- brekať**, -ám, -ajú; brekovať; brekot (*žiab*)
- bremä** i bremeno, bre-
mena, *str.*; bremiač-
ko
- Brémy**, Brém, *ž.*
pomn.; brémsky
- brešť**, -a, *m.*; brešťový
- breviár**, -a, *m.* (*modlit-
ebná kniha katolíck-
keho kňaza*)
- breza**, -y, *ž.*; brezina;
brezový
- Breznica**, -e, *ž.*; Hron-
ská Breznica
- Brezno**, -a, *str.*; Brez-
ňan; Breznianka;
brezniansky
- Brezová**, -ej, *ž.*; Bre-
zovan; Brezovanka;
brezovský
- brezuľa**, -le, *ž.*, brezová
šťaťa; brezuľka
- briadka**, -y, *ž.*
- bríď**, -di, *ž.* = hnus, o-
havnosť
- bridiť (sa)**, -ím, -ia =
špiniť (sa); bridí sa
mi = oškľiví sa mi,
hnusí sa mi
- bridký** = hnusný, ohav-
ný, špinavý
- bridlica**, -e, *ž.* (*horni-
na*)
- brieždiť sa** = svitať;
brieždi sa
- briežok**, -žku, *m.* =
briežtek
- brigáda**, -y, *ž.* (*vojen-
ský oddiel 2—3 plu-
kov*); brigádnik, ve-
liteľ brigády
- brija**, -e, *ž.* — z *nem.*,
slovensky kaša
- briketa**, -y, *ž.* (*tehla
z uhoľného prachu*)
- briliant**, -u, *m.*; brilian-
tový
- Britania**, -ie, *ž.*, i Brit-
sko, -a, *str.*; Britanec
i Brit; britanský i brit-
ský
- britký** = ostrý
- britva**, -y, *ž.*
- brko**, -a, *str.*
- brloh**, -a, *m.*
- brnčať**, -ím, -ia
- brnenie**, -ia, *str.*
- brneť**, -ie, -ejú = čer-
neť, temneť (*fúzi-
ky mu už brnejú*)
- brnkať**, -ám, -ajú; brnk-
núť
- Brno**, -a, *str.*; brnen-
ský; Brňan, Brňanka
- brnufa**, -e, *ž.* (*hnedá
krava*)
- brod**, -u, *m.*; Brod, -u,
m. (obec)
- brodiť**, -ím, -ia; brodie-
vať
- brojň**, -ím, -a
- brok**, -a i -u, *m.*
- brokát**, -u, *m.* (*hodváb-
ná látka, zlatom pre-
ikávaná*)
- brokovnica**, -e, *ž.*
- bróm**, -u, *m.*; brómo-
vý
- broneť**, -ie, -ejú
(*slivky už bronejú =*

- zapaľujú sa; zore bronejú)
- bronchiálny**, priedušnicový
- bronchitis**, -tidy, *ž.*, zapálenie priedušnic
- bronz**, -u, *m.*; bronzový
- broskyňa**, -e, *ž.*, *i* broskva, -y, *ž.*; broskyňový
- brošúra**, -y, *ž.*; brošovať; brošovaný
- browning** (*čítaj brauning*), -u, *m.* (*druh revolvera*)
- bršť** = brdnuť, brdnem = brodiť sa
- brucho**, -a, *str.*; brucháč; brucháň; brúško; brušný
- brus**, -a, *m.*; brúsok, -ska
- Brusel**, -u, *m.*; bruselský
- brusiareň i brusiarna**, -rne, *ž.*
- brusič**, -a, *m.*
- brúsiť**, -iň, -ia
- brusle**, -slí *i* brusieľ, *ž.*
- brusnica**, -e, *ž.*
- brutalita**, -y, *ž.*, hrubosť, surovosť; brutálny
- bruto**, -a, *str.*, hrubý príjem, hrubá váha
- brva i obrva**, -y, *ž.*
- brvno**, -a, *str.*; brvienko
- bryčka**, -y, *ž.* (*z nem., ľahký vozík*)
- bryndza**, -e, *ž.*; bryndziar; bryndziareň *i* bryndziarňa
- bryzg**, -u, *m.*
- bryzgať**, -am, -ajú; bryzgnúť
- brzda**, -y, *ž.*; brzdiť; brzdár
- bubák**, -a, *m.*
- buben**, -bna, *m.*; bubienok; bubeník; bubenícky
- bublina**, -y, *ž.*; bublinka
- bučie**, -ia, *str.*, bučina
- buď** — buď' = alebo -- alebo
- búda**, -y, *ž.*; búdka
- Budapešť**, -ti, *ž.*; budapeštiansky
- Budatín**, -a, *m.*
- Buddha**, -u, *m.*; budhizmus
- budem**, budeš, bude, budeme, budete, budú; buď, buďme, buďte
- budič**, -a, *m.*
- budiček**, -čka, *m.*
- Budín**, -a, *m.*; budínsky
- Budišín**, -a, *m.*
- budif**, -ím, -ia; budievať; buditeľ
- budoár**, -a, *m.*, dámska izba
- budovať**; budovateľ; budova; budovisko
- budúci**, -a, -e
- budúcnosť**, -ti, *ž.*
- budžet**, -u, *m.* (*z franc. budget*), rozpočet (*štátny*)
- bufet**, -u, *m.* (*z franc. buffet, stôls pokrmmom a nápojom*)
- bucharón**, -a, *m.*, kriklún
- búchať**, -am, -ajú; buchnúť; búchať *i* búchať
- bujak**, -a, *m.*; bujačik; bujo, -a, *m.*
- bujarý**
- bujneť**, -iem, -ejú
- bujný**; bujne *i* bujno (*prisl.*)
- buk**, -a, *m.*; bukový
- bukolícky**, pastiersky
- bukovina**, -y, *ž.*; Bukovina (*krajina*)
- bukvica**, -e, *ž.*
- bula**, -y, *ž.* (*pápežský list*)
- buldog**, -a, *m.* (*druh psa*)
- Bulhar**, -a, *m.*; Bulharsko; bulharský; bulharčina
- bulvár**, -a, *m.* (*široká ulica, obyč. na mieste hradiab*)
- bunda**, -y, *ž.*; bundica; bundička
- buničina**, -y, *ž.*
- buňka**, -y, *ž.*
- búra**, -e, *ž.* (*podlaulica*) = búrka
- burácať**, -am, -ajú

búrať, -am, -ajú
burčiak, -a, *m.* (*mladé, nevykvasené víno*)
Burgundsko, -a, *str.*; burgundský
burgyňa, -ne, *ž.*
hurič, -a, *m.*; huričský; huričstvo
burina, -y, *ž.*
búriť, -im, -ia; búrivý; búrlivý; búrný
burza, -y, *ž.*; burzovný; burzián
buržoa, *m. neskl., i* buržu, -a, *m.*, meštiak; buržoazia; buržoazný
busola, -y, *ž.*, kompas
búšif, -im, -ia
butelka, -y, *ž.*, sklenica, sklenička
búťlavina, -y, *ž.*
búťlavý = bútly
butleť, -ie, -ejú, práchniveť
búvať, -am, -ajú; buvinkať, buvikat' (hajať)
by = aby
byďeľ, -ím, -ia
bydlište, -a, *str., i* bydlisko, -a, *str.*
bydlo, -a, *str.* = bývanie, bydlisko, bydlíšte; *iné je bidlo*
býk, -a, *m.* = bujak; byčí, -ia, -ie; byčie zápasy
byľ, -le, *ž.*; byľa, -le, *ž.*; byľka, byľôčka; byložravec

bylina, -y, *ž.*; bylinný; bylinár; bylinársky; bylinárstvo
byró (*franc. bureau*), *str. neskl.*, úradná miestnosť
byrokracia, -ie, *ž.*, vláda úradníctva, úradníctvo; byrokratický
Bysterec, -rca, *m.* (*osada*)
Bystrá, -ej, *ž.* (*osada*)
Bystrica, -e, *ž.* (*osada*)
Bystrička, -y, *ž.* (*osada*)
bystrý; bystrosť; bystrina
bystú (*bystú Bohu!*)
byt, -u, *m.*; bytné; obytný
Bytča, -e, *ž.*; bytčiansky
Bytčica, -e, *ž.*
bytnosť, -ti, *ž.* = bytie, podstata, prítomnosť (*niečoho*)
bytosť, -ti, *ž.*; bytosť živé a neživé
byť, som, si, je, sme, ste, sú — *záporne*: nie som, nie si, nie je *alebo* není, nie sme, nie ste, nie sú
bytie, -ia, *str.*
bývalý
bývať, -am, -ajú; bývanie; bývať *i* bývať
byvol, -a, *m.*; byvolica
byzantský; byzantinizmus

bzdeť, -í, -ia, smrdeť
bzdoch, -a, *m.*; bzdocha, -y, *ž.* = zelená ploštica
bzučať, -ím, -ia

C

Caesar, -a, *m.* (*C. Iulius Caesar*); *vid' i* Cézar
cap, -a, *m.*; capí, -ia, -ie; capina
car, -a, *m.*; carica; carovič; carovna; carský
Carihrad, -u, *m.*; carihradský
carok, -rka, *m.* = chlievik
cecať i cicať, -iam, -ajú
Cecília, -ie, *ž.*
cecok i cecek, cicok *i* cicek, -cka, *m.*
ceder, -dra, *m.*; cedrový
cedidlo, -a, *str.*; cedilko, -a, *str.*
cedif, -ím, -ia
ceduľa, -e, *ž.*; ceduľka; ceduľový
cech, -u, *m.*; cechmajster; cechovný
cela, -y, *ž.* (*izbica, na pr. v kláštore, vo väzeni*)
celer, -u, *m.*
celeť, -iem, -ejú
celibát, -u, *m.*, svobodný stav

celistvý; celistvosť
celiť, -ím, -ia
celkom *i* celky
celodenný
celoplátený
celoročný
celosť, -ti, ž.
celulóza, -y, ž.; celulóza (*továreň na celulózu*)
celý; celičký *i* celučký; celina, -y, ž.
cement, -u, *m.*; cementový; cementáreň *i* cementárňa
cena, -y, ž.; cenný
ceng, -u, *m.*; cengaf *i* cendžať, cvendžať; cengáč; cengavý; cengot
ceník, -a, *m.*
cenif, -ím, -ia
cenný; cennosť
cent, -a *i* -u, *m.*; centový
centigram, -u, *m.* (cg)
centiliter, -tra, *m.* (cl)
centime (*franc.*, čítaj santim), -mu, *m.* (*stotina franka, značka ct*)
centimeter, -tra, *m.* (cm)
centrála, -y, ž., ústredie; centrálny
centralizácia, -ie, ž., sústredenie; centralizačný
centrifugálny, odstredivý

centripetálny, dostredivý
centrum, -tra, *str.*, stred
cenzor, -a, *m.*, posudzovateľ
cenzúra, -y, ž., posudzovanie; cenzurovať
cep, -a, *m.*; cepík
céra — *viď dcéra*
ceremonia, -ie, ž., obrad; ceremoniálny; ceremoniár
Ceres, Cerery, ž. (*rimská bohyňa*)
cerif, -ím, -ia (zuby)
Cerová, -ej, ž.
certifikát, -u, *m.*, preukaz, osvedčenie; certifikatista
ceruza, -y, ž. = tužka; ceruzka
cesnak — *správne česnak*
cesta, -y, ž.; cestička; ciestka; cestár; cestmajster
cesto, -a, *str.*
cestovať; cestovateľ; cestovný; cestujúci
cez *i* **čez** (*predl. s ak.*) = *prez alebo skrz*
Cézar, -a, *m.* (*ako krst. meno, meno psa a pod.*) — *viď i Caesar*
cezúra, -y, ž. (*prestávka vo verši*)
ciborium, -ia, *str.*
cibrit, -ím, -ia

cibuľa, -e, ž.; cibulka; cibuliár
cicať *i* cecat, -iam, -ajú; ciciavať; cicavý; ciciak; cicok, cicek *i* cecok, cecek
cícerkať, -ám, -ajú; cícerkom tiecť (*tenučným prúdom tiecť*)
Cicero, -ona, *m.* (*os. meno*); ciceronský
cicero, -a, *str.* (*druh tlačárskeho písma*)
cicerone (*tal.*, čítaj čičerone), -na, *m.*, sprievodca cudzincov
cicvár, -a, *m.*; cicvárový
cieľ, -a, *m.*; cieľom zárobku *nespr.*, *správne* za zárobkom
cieňa — *správne sieň*, -ne, ž.
cieva, -y, ž.; cievka
cifra, -y, ž., číslica; ciferný; ciferník
cifra, -y, ž., ozdoba; cifrička; cifričkář; cifrovať; cifruša; cifruša
Cigán, -a, *m.*; Cigánka; Cigánča; cigánsky; cigánstvo; cigániť
cigara, -y, ž.; cigareta; cigaretár; cigaretový
cigoria, -ie, ž.
cikáda, -y, ž. (*druh hmyzu*)
cimburie, -ia, *str.* (*zu-*

- bovitě vrchné zakon-
čenie stavby)*
- címer** — *z mad., ináč
erb, -u, m. (z nem.),
znak*
- cín, -u, m.** (*lat. stan-
num*); *cinový; cinár,
-a, m.; cinárstvo*
- cingulum, -la, str.** (*kňaz-
ský opasok*)
- cink, -u, m.**, *správne zin-
nok; cinkový, správ-
ne zinkový*
- cinober, -bra, m.**
- cinťavý, citlivý, jemný
i slabý; cinťavka i
citlivka**
- cintor i cintorín, -a, m.**
- ciperie, -ia, str.** (*rast-
lina*)
- cipka, -y, ž.** (= *sliepoč-
ka*); *cipuška, cipuška*
- circel, -kla, m.**, *kružidlo,
kružítiko; mn. n. cirkly*
- cirkev, -kvi, ž.; mn. d.
cirkvám, l. cirkvách;
cirkevný; cirkevník;
cirkevnícky**
- circulár, -a, m.**, *obežník*
- circulárka, -y, ž.**
- circulovať, obiehať**
- circus, cirku i -usu, m.**
- cisár, -a, m.**; *cisársky;
cisárstvo; cisárovna*
- cisterna, -y, ž.**
- ciť!** = *buď ticho! mlč*
- ciť, -u, m.**
- ciťacia, -ie, ž.**, *predvo-
lanie*
- citadela, -y, ž.**, *pevnosť*
- citara, -y, ž.**
- citát, -u, m.**; *citovať*
- ciťiť, -im, -ia; citeľný;
citlivý; citlivka; citný**
- bitoslovce, -a, str.**
- citrin, -a i -u, m.** (*druh
kremeňa*)
- citron, -a, m.**; *citrono-
vý; citronovitý*
- civeť, -iem, -ejú**
- civilista, -u, m., i civil,
-a, m.**
- civilizácia, -ie, ž.**, *vzde-
lanosť*
- civilný, občiansky**
- clivý; clivo; clivosť**
- clo, cla, str.**; *colný*
- cloniť, ím, -ia, i sloniť**
- clown (angl., čítaj
klaun), -a, m.**, *šašo,
pajac*
- cmar, -u, m.**
- cmiter, -a, m., i cintor,
cintorín**
- cneť sa; cnie sa mi =
je mi clivo, teskno**
- cognac — piš koňak**
- cokyl (cit.) = odstúp!
odíď!**
- col, -a, m. (z nem.)**
- colný (od clo): colnica,
colník**
- communiqué (franc.,
čítaj komuniké), str.
neskl., oznam, úradná
zvesť**
- compagnie (franc., čít-
taj kompani) i kom-
pánia, -ie, ž.**, *spoloč-
nosť, sotnina (vojska),
rota*
- cottage (angl., čítaj ko-
tydž), -e, ž.**, *rodinný
dom*
- cricket (angl., čítaj kri-
ket), -etu, m. (hra lop-
tou)**
- croquet (franc., čítaj
krokot), -etu, m. (hra
guľami)**
- ctibažný; ctibažnosť**
- Ctiboh, -a, m.**
- ctihodný**
- ctiť, -ím, -ia; ctiteľ; cti-
teľka**
- ctižiadosť, -ti, ž.; cti-
žiadostivý**
- ctnosť, -ti, ž.; ctnosťný;
ctný**
- cúdiť, -im, -ia; cúdievať**
- cúdzi, -ia, -ie**
- cudzina, -y, ž.**
- cudzinec, -nca, m.; cu-
dzinka**
- cudzojazyčný**
- cudzokrajný**
- cudzolož, -i, ž.; cudzo-
ložstvo; cudzoložník;
cudzoložnica; cudzo-
ložnícky**
- cudzopasník, -a, m.;
cudzopasný**
- cudzozemec, -mca, m.;
cudzozemský**
- cukor, -kru, m.; cukor-
natý; cukrový; cu-
krár; cukrársky; cu-**

- kráštvo; cukráreň
i cukrárňa; cukorný
(kartel)
- cukrovar**, -u, *m.*; cukrovarník; cukrovarníctvo
- cukrovka**, -y, *ž.*
- cumef**, -mfa, *m.*; cumlík
- cupnúť**, -em, -ú; cupotať
- Curych**, -u, *m.* (mesto); curyšský
- cúvať**, -am, -ajú
- cval**, -u, *m.*; cvalom
(*kôň ide krokom, beží behom, cvála cvalom*)
- cváľaf**, -am, -ajú; cváľavať i cváľávať
- cvendžať**, -ím, -ia; cvendžavý
- cveng**, -u, *m.*; cvengot
- cverna** — *z nem., slovensky nit, -ti, ž.; nitka*
- cvičba**, -y, *ž.* = cvičenie
- cvičiť** (sa), -ím, -ia; cvičenec; cvičenka; cvičište; cvičiteľ; cvičiteľka; cvičiteľský
- cvičky**, -čiek, *ž. pomn.*
- cvik**, -u, *m.*
- cvikla**, -y, *ž.* (*z nem.*) = červená repa
- cyankali**, *str. naskl., ale instr.* cyankalim
- cyklista**, -u, *m.*; cyklistika; cyklistický
- cyklon**, -u, *m.*, víchrica
- cyklus**, cyklu, *m.*, kruh
- cylinder**, -dra, *m.*; cylindrový
- cymbal**, -a, *m.*; cymbalista
- cynik**, -a, *m.*; cynický; cynizmus
- Cyprián**, -a, *m.*
- cyprus**, -pru, *m.*
- Cyril**, -a, *m.*
- cyrilica**, -e, *i* cyrilika, -y, *ž.* (*druh staroslovanskeho písma; staršia je hlaholica*)
- Č.**
- Čabyne**, -ýň, *ž. pomn.*
- Čáčov**, -a, *m.*
- čad**, -u, *m.*; čadiť
- Čadca**, -e, *ž.*; Čadčan; Čadčianka; čadčiansky
- Čahynce**, -niec, *ž. pomnožné*
- Čachtice**, -íc, *ž. pomn.*; čachtický
- čaj**, -u, *m.*; čajový; čajník
- čajka**, -y, *ž.* = člnok i vták (*Larus ridibundus*)
- čakan**, -a, *m.*
- čakanka**, -y, *ž.*, cigoria
- čakáreň i čakárňa**, -rne, *ž.*
- čakať**, -ám, -ajú; čakávať; čakací, -ia, -ie; čakateľ; čakateľka; čakateľský
- čalún**, -a, *m.*; čalúnik; čalúnový; čalúnický; čalúniectvo; čalúniť
- čap**, -u, *m.*; čapík
- čapica**, -e, *ž.*
- čapif**, -ím, -ia; čapkať; čapnúť
- čaptať**, -ám i -cem, šmatlať; čapták, čaptavý, šmatlavý
- čara**, -y, *ž.* (*mad'*) = zámena; čarať, čarovať = meniť, zamieňať
- čarbať**, -em, -ú, škrať
- čardáš**, -a, *m.*
- čariť**, -ím, -ia; čarovať; čarovný (*na pr. čarovná moc*)
- čarodej**, -a, *m.*; čarodejnica; čarodejnicky; čarodejníctvo; čarodejný
- čarokrás**, -e, *ž.*, čarokruh
- čary**, -ov, *m. pomn.*, kúzla
- čas**, -u, *m.*, *mn.* č. časy, čas i časov; časný; časový
- časomerný**
- časomiera**, -y, *ž.*
- časopis**, -u, *m.*; časopisecký; časopisectvo
- časovať**; časovanie
- časť**, -ti, *ž.*; časťica; čiastka; čiastočka; zčasti i zčiasťky = čiastočne
- časovať**

častý; často
čaša, -e, ž.; čiaška;
 čiašnik; čiašnica
čata — *správne* četa
čečina, -y, ž.; čečinie
Čech, -a, m., mn. č.
 Česi
Čechy, Čiech, Čechám
 atď., ž. pomn.
Čeklís, -a, m., lok. v Če-
 klíse
čefadž, -di, ž.; čeliadka;
 čefadžný; čefadžník
čelíť, -ím, -ia
čelo, -a, str.; čielko;
 čielce
čefuť, -ti, ž.; čefuťtie;
 čefuťtný
čemer, -u, m.
čemerica, -e, ž.
čep, -u, m.; čepy =
 mandle; čepy zdví-
 hať; spadnuté čepy
čepčiarka, -y, ž.
čepčif, -ím, -ia
čepec (*i* čepiec), -pca,
 m.
čepeť, -le, ž. (*ostrá časť*
noža, meča; časť listu)
čepik, -a, m. (*čes. či-*
pek); *dim. k* čep
čeremcha, *viď* črem-
 cha
čereň, -a, m. (*sieť na*
ryby)
čerešňa, -ne, ž.; čere-
 šňový
čerieslo *i* črieslo, -a, str.,
 a) časť pluhu, b) be-

drá (čeriesla ma
 bolia)
čermák, -a, m. (*vták*)
Čermany, -an, m. pomn.
 (*osada*); Čermanec,
 Čermanka; čerman-
 ský
černí, -ne, ž.
černastý; černavý
černeť (sa), -ie, -eju
černica, -e, ž.; čer-
 ni-
 čie
černidlo, -a, str.
černif — *správne* čier-
 niť
černo hlávok, -vka, m.
Černo horec, -rca, m. (*od*
Čierna Hora); Černo-
 horka; černo horský
černoch, -a, m., mn.
n. černosi; černošký
černokabátnik, -a, m.
černokňažník, -a, m.;
 černokňažnícky
černomorský
černooký
černota, -y, ž.
černovlasý
čerpadlo, -a, str.
čerpať, -ám *i* -em; čer-
 pávať; čerpací
čerstvý; čerstvo
čert, -a, m.; čerlík; čer-
 tový; čertovský
červ, -a, m.; červík;
 červíak; červavý *i* čer-
 vivý; červiveľ
červen, -ne, ž.
červenák, -a, m.

červenef (sa), -iem
 (-ejem), -eju
červenica, -e, ž.
červenif, -ím, -ia
červenobiely
červenolici
červený, *komp. červe-*
nejší i červenší; čer-
 venkastý
červienka, -y, ž. (*vták*
i choroba)
česať, -šem, -šú; česač;
 česadlo; česák
českobratský
československý; Če-
 skoslovenská repu-
 blicka
český; *prisl. česky*, po
 česky; čeština
česnak, -u, m.; česna-
 kový
česnúť, -em, -ú
česť, cti, ž.
čestný
Češka, -y, ž.
čeština, -y, ž.
četa, -y, ž.; četár; čet-
 ník; četnícky; četníc-
 tvo
či (*spojka*)
čič, čia, čie, g. čieho, čej,
 čieho atď., ako boží,
 -ia, -ie
čiahaf — *vlastne* sia-
 haf
čiapka, -y, ž.; čiapočka
čiara, -y, ž.; čiarka;
 čiariočka
čiarkovať

- čiasťka, -y, ž.; čiastočka; *viď i časť*
- čiasťočný
- čiasťa, -e, ž.; čiasťka
- čiasťník, -a, m.; čiasťnica
- čibuk, -a, m.
- čičikaf, -am, -ajú
- Čičmany, -man, m. *po-množné*; Čičmanec; Čičmanka; čičmanský
- čielce, -a, str. = čielko, -a, str.
- Čierna Hora (*bývalé kráľovstvo*); Černo-horec; Černo-horka; černo-horský
- čiernava, -y, ž.
- čiernif, -im, -ia
- čierny, *komp.* černejší
- čierfa, -fafa, str., čertík
- čierfaž, -e, ž. = čiará, hranica (*zemepisná*)
- čili — *správne* čize
- čin, -u, m.
- Čína, -y, ž.; Číňan; Číňanka; čínsky
- činiť, -ím, -ia; činievať; činiteľ; činiteľka
- činný; činnosť
- činohra, -y, ž.; čino-herný
- činovať, -ti, ž. (*plátno*)
- činy, činky, ž. *pomn.* (*tkáčske i telocvičné činky*)
- činja — *z nem., sloven-sky* nájomné, bytné
- čipka, -y, ž., krajka; čip-pôčka; čipkový; čip-kár; čipkárka; čipkár-stvo; čipkastý
- čfry; čiročistý; čiročfry
- číselný; číselník
- číslo, -a, str.; číslica; číslovka; číslovať
- čistif, -ím, -ia; čistievaf; čistič; čistiaci; čistiteľ; čistiteľka
- čistopis, -u, m.
- čistota, -y, ž.; čistotný
- čistý; čisto; *komp.* čist-ší i čistejší; čistina; čistinka
- čitací, -ia, -ie
- čítanie, -ia, str.
- čitanka, -y, ž.; čítan-kový
- čitaren i čitárňa, -rne, ž.
- čitaf, -am, -ajú; čitavaf i čitávaf; čitací
- čitateľ, -a, m., a) člo-vek, ktorý číta, b) či-tateľ *v matematike* (*skloňuje sa v jedn. ak. a v množ. č. podľa životných: jedn. a. čitateľa, mn. n. či-tatelí*); čitateľka; či-tateľný
- číž, -a, m.; čížik
- čize (*spojka*)
- čižma, -y, ž.; čižmič-ka; čižmár
- čkať sa; čkanie; čakavý; čakva
- článok, -nku, m.; člá-noček; článkovať
- čľap! (*cit.*); čľapakf; čľapnúť; čľapot
- člen, -a, m.; členka; členský i členovský; členstvo
- členitý; členitosť
- členok, -nka, m., *čes.* kotník
- čln, -a, m.; člnok, -nka; čln(k)ový
- človečenstvo, -a, str.
- človečí, -ia, -ie
- človečina, -y, ž.
- človek, -a, m.; *mn. č.* ľudia, ľudí, ľudom, ľudí, ľudoch, ľudmi (*ľud v jednotnom či-sle sa píše s tvrdým d: ľud, ľudu, ľud, ľu-de, ľudom*); človečik
- čľup! (*cit.*); čľupkat'; čľupnúť; čľupot
- čmeľ, -a, m.; čmeliak; čmelík
- čmud, -u, m.; čmudif
- čmýr, -u, m. = hmyz; čmýrif sa = hemžiť sa
- čnelka, -y, ž. (*časť pe-stika v botanike*)
- čnef, čniem, čnejú
- čo; čokoľvek, čosi; čo-si kamsi
- čokoláda, -y, ž.; čoko-ládový
- čpavok, -vku, m.
- čpef, čpí, čpia; čpel
- čremcha (*i čeremcha*), -y, ž. (*strom i jeho plod, miesty zvaný*

třпка); Čremošné, -ého, *str.* (osada v Turci)
čren, -u, *m.*; črenovec (črenový, *t. j.* zadný, žuvací zub)
črep, -a, *m.*; črepina
čreť, črem, čreš, čreme, črete, črú; čretý i črený; čretie i črenie
črevo, -a, *str.*; črevový; črevný (*katar*)
črieda, -y, *ž.*
črienka, -y, *ž.*
črieslo i čerieslo, -a, *str.*
črievica, -e, *ž.*
črievko, -a, *str.*
črpák, -a, *m.*; črpať; črpnúť = načreť
črta, -y, *ž.*; črtový
črtať, -ám, -ajú
črvoč, -e, *ž.*
črvotoč, -e, *ž.*; črvotočina
čučoriedka, -y, *ž.*; čučoriedie; čučoriednik
čudo, -a, *str.*; čudák; čudácky; čudný; čudovať sa *niečomu, nie na niečom*
čujný; čujne
čulý; čulo
čupeť, -ím, -ia
čušať, -ím, -ia
čuť, čujem, čujú
čutora, -y, *ž.* (*nádoba*)
čuv, -u, *m.* = nerv
čvíkota, -y, *ž.*
čvirikať, -ám, -ajú

čvřkať, -a, -ajú (*na pr. voda v obuvi*)
čvřlikať, -ám, -ajú

D, Ď.

Dácia, -ie, *ž.*; Dák; dácky
ďakovať
daktyl, -u, *m.*, prst; v *prozodii* stopa; daktylský
daktyloskopia, -ie, *ž.*
ďalej
ďalekohľad, -u, *m.*
ďalekonosný
ďalekosiahly
ďalekozraký
ďaleký; ďaleko; ďalší
Dalmácia, -ie, *ž.*; Dalmatíneč, -nca; Dalmatínka; dalmatínsky i dalmatský
dalmatika, -y, *ž.*
ďalší (*má význammiestny, nie časový*)
daltonizmus, -zmu, *m.* (*neschopnosť rozoznať niektoré farby*)
dáma, -y, *ž.*; dámsky
damascenka, -y, *ž.* (*šablá z Damašku*)
Damašk, -u, *m.*
Dán, -a, *m.*; Dánsko; dánsky
daň, -ne, *ž.*; daňový
dandy, -ho, *m.* (*čítaj dendy*), švihák
Daniel, -a, *m.*

dar, -u, *m.*; darček; darúnok
darca, -u, *m.*
Dardanely, -nel, *ž.* *po-množné*; Dardanelská úžina
darebák, -a, *m.*; darebáctvo; darebný
Darina, -y, *ž.*
darif sa (*s dat.*)
darmodaj, -a, *m.*
Ďarmoty, -môt, *ž.* *po-množné, lok. v Ďarmotách*
darmovrav, -a, *m.*
darmožráč, -a, *m.*
daromný; daromník; daromnica
darovať; darovací; darovateľ
ďas, -a, *m.*
ďasno, -a, *str.*; *mn. č.* ďasná, -sien
dať, dám, dajú; danie; dávať
ďatel, -tla, *m.*
ďatelina, -y, *ž.*; ďatelište i ďatelinisko
datív, -u, *m.* (*pád v skloňovaní*); datívny
datľa, -c, *ž.*; *mn. g.* datlí; datľový
datum, data, *str.*
Dávid, -a, *m.*
dávif, -im, -ia; dávenie; dávivý
ďavk, -u, *m.*, brech(ot); ďavkať = havkať
dávka, -y, *ž.*, poplatok

- dávnoveký**
dávny; dávno
dážď, dažďa, *m.*; da-
 ždiť; daždivý; dažďo-
 vý; dážďovka = ži-
 žala; dážďovnica
(rastlina); dážďovník
(vták)
dáždník, -a, *m.*
dažďomer, -u, *m.*
dbalý; dbanlivý
dbanka, -y, *ž.*
dbať, -ám, -ajú *(nieko-
 ho, gen., alebo o nie-
 koho)*; dbávať
dcéra, -y, *ž.*; *d., l.* dcére;
 dcérin; dcérka; dcé-
 ruška; dcéruškin
debata, -y, *ž.*, rokova-
 nie; debatér; debato-
 vať
debná *i* bedna, -y, *ž.*;
 debnica; debnár *i*
 bednár; debnársky *i*
 bednársky; debnár-
 stvo *i* bednárstvo
debníť *i* bedniť, -ím,
 -ia
Debrecín, -a, *m.*
debut *(z franc. debut)*,
 -u, *m.*, prvý výstup;
 debutovať
december, -mbra, *m.*;
 decembrový
decentralizácia, -ie, *ž.*;
 decentralizačný; de-
 centralizovať
decigram, -u, *m.* (dg)
deciliter, -tra, *m.* (dl)
- decimálny**, desatinný;
 decimálka
decimeter, -tra, *m.* (dm)
decimovať, zastreliť
 každého desiateho
decízia, -ie, *ž.*, rozhod-
 nutie, riešenie
decko, -cka, *str.*; detský
ded, -a, *m.*; dedo; de-
 duško
dedický; dedické právo
dedič, -a, *m.*; dedický;
 dedičný; dedické prá-
 vo; dedičný hriech
dedikácia, -ie, *ž.*, ve-
 novanie; dedikačný
dedina, -y, *ž.*; dedin-
 čan; dedinčanka; de-
 dinka; dedinôčka; de-
 dinský
dediť, -ím, -ia; dedič;
 dedičný; dedičstvo
dedovizeň *i* dedovi-
 zňa, -ne, *ž.*
dedukcia, -ie, *ž.*, vý-
 vod, odvodenie
defekt, -u, *m.*, vada,
 chyba; defektný
defenzíva, -y, *ž.*, obra-
 na; defenzívny
deficient, -a, *m.* *(kňaz,
 ktorý pre chorobu
 alebo starobu nemô-
 že úradovať)*
deficit, -u, *m.*
defilé, *str. neskl. (po-
 chod pri prehliadke
 vojska; priesmyk)*;
 defilovať
- definícia**, -ie, *ž.*, urče-
 nie, výmer; definovať
definitívny, na stálo
 ustanovený, konečný
deformácia, -ie, *ž.*, zne-
 tvorenie; deformač-
 ný; deformovať
defraudácia, -ie, *ž.*,
 spreneverenie, spre-
 nevera; defraudant;
 defraudovať
degenerácia, -ie, *ž.*, ú-
 padok, slabnutie ro-
 du, upadanie rodu;
 degeneračný; dege-
 nerovať *(sa)*
degradácia, -ie, *ž.*, sní-
 ženie hodnoty; de-
 gradovať
dehon:stovať, zneuctiť,
 zneuctievať
deht, -hta, *m.*; dehto-
 vý; dehtovať
dej, -a, *m.*
dejepis, -u, *m.*; deje-
 pisec; dejepisný
dejespyt, -u, *m.*; deje-
 spytec, -tca; deje-
 spytný
dejiny, -jín, *ž.*; dejinný
dejište, -šta, *str.*
dejstvo, -stva, *str.*
*(v divadelných hrách
 sú „dejtva“)*
dekáda, -y, *ž.*, desiat-
 ka; dekadický
dekadencia, -ie, *ž.*, ú-
 padok; dekadent; de-
 kadentný

- dekagram**, -u, *m.*, *fu-*
dove deka, str. neskl.,
skrátene dkg
- dekan**, -a, *m.*; dekan-
ský; dekanstvo; de-
kanát, -u, *m.*
- deklamácia**, -ie, *ž.*; reč-
nenie; deklamátor;
deklamátorský
- deklinácia**, -ie, *ž.*, sklo-
ňovanie; deklinovať
- dekoitáž**, -e, *ž.*, obna-
ženie hrdla; dekolto-
vaný
- dekorácia**, -ie, *ž.*, vý-
zdoba; dekoratér; de-
koratívny
- dekorum**, -ra, *str.*
- dekrét**, -u, *m.*, listina
ustanovovacia, vyme-
novacia
- dekurzivny**, splatný po
istej lehote
- deľba**, -y, *ž.*
- delegácia**, -ie, *ž.*, po-
solstvo; delegačný
- delegát**, -a, *m.*, posol;
delegovať
- delenec**, -нца, *m.* (*v ma-*
tematike; skloňuje
sa v jedn. ak. a
v množ. č. podľa ži-
voľných: jedn. a. de-
lencia, mn. n. delenci
ap.)
- delfín**, -a, *m.*
- Delfy**, Delf, *m. pomn.;*
d. Delfom alebo Del-
fám, l. Delfoch al.
- Delfách, *i. Delfy al.*
Delfami; delísky
- delikatesa**, -y, *ž.*; la-
hôdka; delikatesný
- delikátny**, vyberaný,
chutný
- delikt**, -u, *m.*, previne-
nie, priestupok
- delimitácia**, -ie, *ž.*, vy-
meranie hraníc; deli-
mitačný
- delinkvent**, -a, *m.*, pa-
chatel
- delirium**, -ia, *str. (šľa-*
lenosť, zavinená pi-
janslvom)
- deliť**, -ím, -ia; delič; de-
lidlo; deliteľ (*iv ma-*
tematike podľa život-
ných v jednot. a. a
v mn. č.: jedn. a. deli-
teľa, mn. n. delitelia
ap.); deliteľný
- delo**, -a, *str.*; delový
- delostreľba**, -y, *ž.*; de-
lostrelec; delostrelec-
ký
- delta**, -y, *ž.*, ústie
- demagog**, -a, *m.*, po-
burovač davu; dema-
gogia; demagogický
- demarkácia**, -ie, *ž.*, roz-
hraničenie; demar-
kačný
- demaskovať**, siať ma-
sku
- Demänová**, -ej, *ž.*; De-
mänovská jaskyňa
- dementi**, *str. neskl., vy-*
- vrátenie novinárskych
zvestí; dementovať
- demikát**, -u, *m. (bryn-*
dzová polievka; de-
nikátový)
- demisia**, -ie, *ž.*, zriek-
nutie sa úradu; de-
misionovať
- demobilizácia**, -ie, *ž.*,
rozpustenie vojska;
demobilizačný; de-
mobilizovať
- demokracia**, -ie, *ž.*, vlá-
da ľudu
- demokrat**, -a, *m.*, pri-
vrženec vlády ľudu;
demokratický
- demolovať**, zrúcať, spu-
stošiť
- démon**, -a, *m.*, zlý duch;
démonický
- demonštrácia**, -ie, *ž.*,
prejavenie vôle, vý-
tržnosť; demonštrant;
demonštrovať
- demontáž**, -e, *ž.*, rozo-
branie (*stroja a*
pod.); demontovať
- demoralizácia**, -ie, *ž.*,
znenravňovanie; de-
moralizačný; demo-
ralizovať
- Demosthenes**, -ena, *m.*
- deň**, dňa, *m.*; *d. dňu,*
l. dni (ale vo dne),
i. dňom; mn. n., a.
dni, g. dní, d. dňom,
l. dňoch, i. dňami
- denaturovaný** (lieh)

- denica**, -e, ž.
- deník**, -a, *m.*
- denný**; denne = čo deň, každý deň
- dentista**, -u, *m.*, zubný lekár
- denunciácia**, -ie, ž., udanie; denunciant, udavač; denuncianstvo, udavačstvo
- departement** (*franc.*, čítaj departmán), *str. neskl.*, oddelenie, odbor, okres
- depeša**, -e, ž., rýchla zpráva
- depilácia**, -ie, ž., zbavovanie zbytočných vlasov
- deponovať**, uložiť
- depozit**, -u, *m.*, vec uschovaná, uschovanie
- depresia**, -ie, ž., zronenosť, ochablosť
- deprimovať**, zroniť
- deptať**, -ám i -cem
- deputácia**, -ie, ž., poslanstvo
- deputát**, -u, *m.* (*súhrn naturálnych dôchodkov*); deputátnik
- deraveť**, -ie, -ejú
- deriv**
- derivácia**, -ie, ž., odvodenie; derivát
- dermatológia**, -ie, ž., náuka o kožných chorobách
- derviš**, -a, *m.*
- des**, -u, *m.*; desný
- desať**, desiatí, *g.*, *l.* desiatich, *d.* desiatim, *a.* desiatich *alebo* desať, *i.* desiatimi (*iné je* desiatych, desiatym, desiatymi *od rad. čísl. desiaty*); desaťhaliernik; desaťdený; desatina; desatinný; desaťkrát *alebo* desať ráz; desaťnásobný; desaťročie; desaťročný; desaťrokový
- Desatoro** (*božích prikázani*), *g.* Desatora, *str.*
- descendencia**, -ie, ž., zostupovanie; descendenčný
- desert**, -u, *m.* (*z franc.*), zákusky; desertný
- desiatka**, -tky, ž.
- desiatnik**, -a, *m.*
- desiatok**, -tku, *m.*
- desiaty**, -a, -e
- desif** (sa), -ím, -ia; desivý
- deskriptiva**, -y, ž.; deskriptívny
- despekt**, -u, *m.*, zazeranie, pohrdanie
- despota**, -u, *m.*, ukrutný vládca; despotický; despotizmus
- destilácia**, -ie, ž.; destilovať
- destrukcia**, -ie, ž., rú-
- canie, ničenie; deštruktívny
- dešperátny**, zúfalý, beznádejný
- detail**, -u, *m.*, podrobnosť; detailný
- detektív**, -a, *m.*, tajný policista; detektívny
- deti**, *g.* detí, *d.* deťom, *ak.* deti, *l.* deťoch, *instr.* deťmi, *viď* dieťa
- detiný**; detinosť
- detinský**; detinskosť
- detný** (detné deti)
- detonácia**, -ie, ž., výbuch
- detský**
- detstvo**, -a, *str.*
- detto**, takže, to isté
- defurence**, -niec, *str. pomn.*
- detva**, -y, ž. *hrom.* = deti; detvák = dieťa, chlapec
- Detva**, -y, ž.; Detvan, Detvianka; detviansky
- deva**, -y, ž.; dievka; devica; devuška
- devalvácia**, -ie, ž. (*zákonne sníženie nominálnej hodnoty peňazí*)
- devädesiat**; devädesiaty; devädesiatka
- deväť**; deväťdenný; deväťmesačný; deväťročný; deväťkrát = deväť ráz; deväťnásobný

- devätnásť**; devätnásty; devätnástka
- deväťoraký**
- dever**, -a, *m.* (*žene mužov brat*)
- deviatka**, -y, *ž.*
- deviatnik**, -a, *m.*
- deviaty**, -a, -e
- Devín**, -a, *m.*; devínsky
- devinkulovať**, rozviazať, uvoľniť (*na pr. vkladnú knižku*)
- devíza**, -y, *ž.*, heslo; zahraničná zmenka
- devótny**, ponížený
- dezavovať**, neuznať, odvolať, zavrátiť
- dezertér**, -a, *m.*, zbeh, uprchlík
- Dezider**, -a, *m.*
- dezinfekcia**, -ie, *ž.*, ničenie chorobných zárodkov; dezinfekčný; dezinfikovať
- dezolátny**, neutešený
- dezorganizácia**, -ie, *ž.*, rozklad, rozrušenie, neporiadok
- diabol**, -bla, *m.*; diablok; diabolský
- diadém**, -u, *m.* (*okrasa na hlave, obyčajne s drahými kameňmi*)
- diagnóza**, -y, *ž.*, zistenie choroby
- diagonála**, -y, *ž.*, uhlopriečka; diagonálny
- diagram**, -u, *m.*
- diakon**, -a, *m.*; diakonisa
- dial** (*prisl.*) = ďalej
- diaľ**, -le, *ž.*, diaľka
- diaľava**, -y, *ž.*
- dialekt**, -u, *m.*, nárečie; dialektický; dialektológia
- diaľka**, -y, *ž.*
- diaľny**
- dialog**, -u, *m.*, rozhovor; dialogický
- diamant**, -u, *m.*; diamantový
- Diana**, -y, *ž.*
- diarium**, -ia, *str.*, denník
- diaľ sa**, deje sa, dejú sa
- didaktika**, -y, *ž.*, náuka o vyučovaní; didaktický
- diecéza**, -y, *ž.*, obvod biskupský; diecézny
- diel**, -u, *m.*; dielok, -lku
- dielňa**, -ne, *ž.*
- dielo**, -a, *str.*; dielko; dielovedúci, -ceho, *m.*
- dienko**, -a, *str.* (*okružla pokrývka, obyčajne drevená*); *viď* dno
- diera**, -y, *ž.*; dierka; dierkastý; dierkavý; dieročka; dierkovať
- diéta**, -y, *ž.*, spôsob života, strava, chova; denné trovy
- dief**, -fa, *str.*; *tvary množ. sú:* detí, *g.* detí, *d.* deťom, *ak.* detí,
- lok.* deťoch, *instr.* deťmi; *diefatko*
- dietky**, dietok, *ž. pomn.*; *d.* dietkam, *a.*, *v.* dietky, *l.* dietkách, *i.* dietkami
- dievča**, -afa, *str.*, *mn.* *č.* dievčatá *i* dievčence; dievčenský; dievčatko
- dievka**, -y, *ž.*; dievčička *i* devočka
- dieža**, -e, *ž.*; diežka
- diferencia**, -ie, *ž.*, rozdiel, neshoda; diferenciálny
- difteria**, -ie, *ž.*, záškrt
- dikcia**, -ie, *ž.*, spôsob reči
- dikôbraz**, -a, *m.* (*zvier*a)
- diktát**, -u, *m.*; diktovať
- diktátor**, -a, *m.*; diktátorský; diktatúra
- dilema**, -mata, *str.*, *i* dilema, -iny, *ž.* (*voľba medzi dvoma vecami*)
- diletant**, -a, *m.*, ochotník; diletantizmus
- diluviálny** (*z doby diluvia pochodiaci*)
- dimenzia**, -ie, *ž.*, rozmer
- diminutivum**, -a, *str.*, zdrobnelé slovo
- dinár**, -a, *m.* (*peniaz*)
- Diogenes**, -na, *m.*
- Dioklecián**, -a, *m.*
- Dionýz**, -a, *m.*
- Dionýzos**, -za, *m.* (*grécky boh*)

- diplom**, -u, *m.* (*listina, udeľujúca hodnotu alebo vyznačenie*); diplomovaný
- diplomata**, -a, *m.*; diplomacia; diplomatický
- diplomatika**, -y, *ž.*, náuka o historických listinách
- direkcia**, -ie, *ž.*, riaditeľstvo; direktor; direktorský
- direktiva**, -y, *ž.*, návod
- direktný**, priamy
- dirigent**, -a, *m.*, správca, riaditeľ; dirigovať; dirigentský
- disciplína**, -y, *ž.*, poriadok; disciplinárka; disciplinárny
- disertácia**, -ie, *ž.*, rozprava; disertačný
- disharmonia**, -ie, *ž.*, nesúladi; disharmonický
- disident**, -a, *m.*, rozkolník, odštiepenec
- disk**, -u, *m.*
- diskant**, -u, *m.* (*vysoký hlas*)
- diskont**, -u, *m.* (*srážka úroková pri včasnejšom zaplatení dlžoby*)
- diskreditovať** (sa), pozbaviť (sa) dôvery
- diskrétny**, tajný, dôverný; diskrétnosť
- diskusia**, -ie, *ž.*, rokovanie; diskutovať
- dislokácia**, -ie, *ž.*, rozloženie, ubytovanie vojska; dislokovať; dislokačný
- disonancia**, -ie, *ž.*, nesúzvuk; disonančný
- dispenzár**, -a, *m.*
- disponent**, -a, *m.*, splnomocnený zástupca závodu
- disponovať**, vládnuť niečím, rozhodovať, nariadiť
- dispozícia**, -ie, *ž.*, rozvrhnutie
- distichon**, -cha, *str.*, dvojveršie (*hexameter s pentametrom*)
- distingvovaný**, vyberaný, ušľachtilý
- distinkcia**, -ie, *ž.*, rozlišovanie
- distribúcia**, -ie, *ž.*, rozdelenie
- diškrecia**, -ie, *ž.* (*odmena za obsluženie*), slovensky prepitné
- diškurz**, -u, *m.*, rozhovor
- dišpenzácia**, -ie, *ž.*, odpustenie, osvobodenie od záväzku
- dišputa**, -y, *ž.*, rozhovor, výklad; dišputovať
- dištancia**, -ie, *ž.*, vzdialenosť
- dištrikt**, -u, *m.*, okres, obvod; dištriktuálny
- dityramb**, -u, *m.*, chválospev
- diurnista**, -u, *m.*, píšar za denný plat
- diurnum**, -na, *str.*, denný plat
- div**, -u, *m.*
- divadlo**, -a, *str.*; divadelný
- divák**, -a, *m.* (*divajúci sa človek*)
- diván**, -a, *m.*
- divať sa**, -am, -ajú
- diveť**, -iem, -ejú
- diviak**, -a, *m.* (*divá sviňa*); diviacky
- dividenda**, -y, *ž.*, podiel na zisku
- divina**, -y, *ž.*
- diviť sa**, -ím, -ia
- divízia**, -ie, *ž.*, oddiel vojska (*dve brigády*); divízny; divizionár
- divný**; divne
- divoč**, -e, *ž.*
- divočet**, -iem, -ejú
- divočina**, -y, *ž.*
- divočič**, -ím, -ia
- divoch**, -a, *m.*, *mn. n.* divosi; divoška; divošký
- divotvorný**; divotvorca
- divý**; divo
- dľa** — *správnejšie podľa*; **dľa**; **dľa** zákona, *lepšie*: podľa zákona
- dlaba** i **dlapa**, -y, *ž.*, tlapa
- dlabať** / **dlubať**, -em, -ú; **dlabávať**
- dlaň**, -ne, *ž.*; **dlaňový**

- dláto**, -a, *str.*; dlátko
dláviť, -im, -ia
dlažba, -y, *ž.*; dlažob-
 ný i dlažebný
dláždiť, -im, -ia; dlaž-
 dička; dlaždič
dlážka, -y, *ž.*
dĺh, -u, *m.*
Dlhá, -ej, *ž. (osada)*
dĺháň, -a, *m.*
Dlhé, -ého, *str. (osa-
 da)*
Dlhé Pole, Dlhého Po-
 ľa, *str. (obec)*
dľhopis, -u, *m.*
dľhý, *komp.* dlhší; dlho,
 dlhšie; dlhočizný
dĺžeň, -žňa, *m. (čiarika
 nad dlhými samo-
 hláskami)*
dĺžiť, -im, -ia
dĺžka, -y, *ž.*; dĺžkový
dľžník, -a, *m.*; dľžnic-
 ky
dľžný = dľžen
dmýchať, -am, -ajú;
 dmýchať i dmýchá-
 vat'; dmychadlo
dna, -y, *ž. (choroba)*
dnes; dnešný; dnes-
 týždeň = pred týž-
 dňom
dno, dna, *str.*; dienko
dnu (*prisl.*)
doba, -y, *ž.*
ďobať i ďubať, -em,
 -ú — *ině je* zobať,
 -em
dobehnúť, -nem, -nú
- dobierka**, -y, *ž.*
dobiť, -ijem, -ijú (*nie-
 koho, niečo, na pr. do-
 biť raneného hada*);
 dobíjať
dobrák, -a, *m.*
dobrobyt, -u, *m.*
dobročinný; dobročin-
 ne
dobrodej, -a, *m.*
dobrodienie, -ia, *str.*
dobrodinec, -nca, *m.*
dobrodruh, -a, *m.*; do-
 brodružný; dobro-
 družstvo
dobromyseľný; dobro-
 myseľne
dobroprajný
dobrorečiť, -ím, -ia;
 dobrorečievať
dobrosrdečný
dobrota, -y, *ž.*
dobrotivý
dobrotky; podobrotky
 - po dobrom
dobrovoľný; dobrovoľ-
 ne; dobrovoľník
dobrozdanie, -ia, *str.*
Dobšiná, -ej, *ž.*; dob-
 šinský; Dobšinská ja-
 skyňa
dobyt, -yjem, -yjú; do-
 bývať (*svobodu*)
dobytok, -tka i -tku, *m.*;
 dobytčí. -ia, -ie
dobyvačný
dobývať, -am, -ajú; do-
 bývať; *viď* dobyť'
doyvateľ, -a, *m.*
- docela** (*prisl.*), celkom
docent, -a, *m.*; docen-
 túra
docieliť, -im, -ia *nie-
 čoho, lepšie* dosiah-
 nuť *niečoho*
dočasný
dočiahnuť — *vlastne*
 dosiahnuť; dočahovať
 -- *vlastne* dosahovať
niečoho i niečo
dočista (*prisl.*)
dočítať, -am, -ajú; do-
 čítavať i dočítávať'
dočkať, -ám, -ajú; do-
 čkávať
dočuť (sa), -ujem, -ujú;
 dočúvať
dodať, -ám, -ajú; do-
 daci, -ia, -ie; dodá-
 vať; dodávací, -ia, -ie;
 dodavateľ
dodávka, -y, *ž.*
dodierať, -am, -ajú --
 dodievať, -am, -ajú,
 dráždiť, dopaľovať
doďnes (*prisl.*) i po-
 dnes
dodrať, doderem, -ú:
viď drať
dodreť, dodrem. -ú;
viď dreť
doďrúzgaf, -am, -ajú;
 doďrúzgavať i doďrú-
 zgávať'
dogma, -ata, *str.*, i dog-
 ma, -y, *ž.*, článok vie-
 ry; dogmatika; dog-
 matický

- dohádať sa**, -am, -ajú; dohadovať sa
- dohadzovať** (*na pr. na jarmoku*); dohadzovať
- dohán**, -u, *m.* = tabak
- doháňať** (sa), -am, -ajú; dohnať; dohoniť
- dohárať**, -am, -ajú; dohoreť
- dohľad**, -u, *m.*
- dohľadet'**, -ím, -ia; dohliadať
- dohľadný**; dohľadne
- dohoda**, -y, *ž.*; Dohoda = Veľká dohoda; Malá dohoda
- dohodnúť sa**, -nem, -nú
- dohora** (*prisl.*)
- dohovoríť**, -ím, -ia; dohovárať
- dohrať**, -ám, -ajú; dohrať
- dohriať**, -ejem, -ejú; dohrievať
- dohrmeť**, -í, -ia; dohrmievať
- dohromady** (*prisl.*) — lepšie spolu, dovedna
- dohrýzať** (sa), -am, -ajú
- dohusť**, -hudiem, -hudú; dohúdať
- Dohviezdny večer** = Štedrý večer
- dochádzať**, -am, -ajú; dochádzka
- dôchod**, -u, *m.*; dôchodok; dôchodkový
- dochovať**, -ám, -ajú; dochovávať
- dochytíť**, -ím, -ia; dochytávať
- doista** (*prisl.*)
- dojať**, -jmem, -jmú; dojímať, -am, -ajú
- dojedať**, -ám, -ajú; dojedávať
- dojem**, -jmu, *m.*; dojemný
- dojesť**, -jem, -je, -jedia; dojedať
- dojímavý**; dojímavo
- dojiť**, -jím, -ja
- dojka**, -y, *ž.*
- dojsť**, dojdem, dojdú
- dôkaz**, -u, *m.*; dôkazný
- dokázať**, -žem, -žu; dokazovať
- dokedy** (*prisl.*)
- dokiaľ** (*prisl.*)
- doklad**, -u, *m.*
- dokladať**, -ám, -ajú; dokladací; doložiť
- dôkladný**
- dokola** (*prisl.*), *iné je do kola*
- dokonalý**
- dokonáť**, -ám, -ajú; dokonávať; dokonávaťel' i dokonavateľ
- dokorán** (*prisl.*)
- dokosiť**, -ím, -ia; dokášať
- doktor**, -a, *m.*; doktorka; slečna doktorka, *nie* slečna doktor; doktorát, -u, *m.*
- doktrína**, -y, *ž.*, učenie; doktrinár; doktrinársky; doktrinárstvo
- dokument**, -u, *m.*, doklad; dokumentárny
- dokým** (*prisl.*) = *dokiaľ*
- dol**, -a *i* -u, *m.*; dolík, -a, *m.*
- dolahnúť**, -nem, -nú; doliehať
- dolár**, -a, *m.*, *mn. n.* doláre; dolárový
- dole** = *dolu*
- doletet'**, -ím, -ia; doletúvať
- dôležitý**
- doliať**, -ejem, -ejú; dolievať
- doliehať**, -am, -ajú; doliehať
- doliehavý**; doliehavo
- doliezť**, -leziem, -lezú; doliezať
- dolína**, -y, *ž.*; dolinka; dolinôčka; dolinný
- dolípať**, -am, -ajú = doťierať; dolípať = doťierať; dolípavo
- Dolná zem**
- Dolník**, -a, *m.*; Dolniaky, Dolník, *m. pomn.*
- dolný**
- dolomán**, -a, *m.* (*z tur.*)
- dolomiť**, -u, *m.* (*hornina*)
- dolomiť**, -ím, -ia; dolámať
- dolu** (*prisl.*)

- doly** = doliny (hory doly)
- dom**, -u, *m.*; domček, *mn.* č. domky *i* domčeky
- dóm**, -u, *m.*, chrám
- doma** (*prisl.*)
- domáci**, -a, -e, *i* domášny, domácky; domácka výroba (*výroba doma z cudzej suroviny*)
- domáhať** sa, -am, -ajú; domôcť sa *niečoho*
- domášny** *i* domáci, domácky
- doména**, -y, *ž.*, panstvo
- domerať**, -ám *i* -iam; domerovať
- Domicián**, -a, *m.*
- domicilium**, -ia, *str.*, domov, bydlisko; domiciliát
- Dominik**, -a, *m.*
- dominikán**, -a, *m.*; dominikánsky
- dominium**, -ia, *str.*
- domino**, -a, *str.* (*hra i maškarný oblek*)
- domlátif**, -im, -ia
- domleť**, domelem, domelú; domielaf
- domnelý**
- domnenie**, -ia, *str.* -- domnienka
- domnienka**, -y, *ž.*
- domnievať** sa, -am, -ajú
- domôcť** sa, domôžem sa, domôžu sa *niečoho*; domohol sa; domáhať sa
- domofub**, -a, *m.*; *mn.* č. domofubovia
- domov** (*prisl.*)
- domov**, -a, *m.*; domový; domovný; domovský
- domovina**, -y, *ž.*
- domovník**, -a, *m.*; domovnícky
- domrzet'**, -ím, -ia; domízať
- dômyseľ**, -slu, *m.*
- domysleť'**, -ím, -ia
- domýšľať** (sa), -am, -ajú
- domýšľavý**; domýšľavosť
- domyť**, -yjem, -yjú; domývať'
- doň** — *nesprávne*, *správne* do neho
- donácia**, -ie, *ž.*, darovanie; donacionálny; donát; donatárny
- donášač**, -a, *m.*
- donáška**, -y, *ž.*
- Donát**, -a, *m.*
- doniest'**, -nesiem, -nesú; donesený; donášať
- donosiť**, -ím, -ia; donášať
- donútiť**, -im, -ia; donucovať
- dookola** (*prisl.*)
- doopravdy** (*prisl.*)
- dopáliť**, -im, -ia; dopalovať
- dopásť'**, -pasiem. -pasú
- dopiecť**, -pečiem, -pečú; dopekaf
- dopis** — *správne* list; dopisnica — *správne* lístok; dopisný (papier) — *správne* listový (papier); listovné tajomstvo
- dopísať**, -šiem, -šu — *domkonavé sloveso od písať* (*na pr.*: dopísať úlohu, list); dopísať *niekomu* — *správne*: napísať *niekomu*
- dopiť**, -ijem, -ijú; dopíjať
- doplatif**, -ím, -ia; doplácať
- doplatok**, -tku, *m.*
- doplávať**, -am, -ajú = dopluf, doplujem, -jú
- dopliesť**, -pletiem, -pletú; dopletaf
- doplniť**, -ím, -ia; doplňaf; doplňovať'
- doplnok**, -nku, *m.*; doplnkový
- dopluť**, -ujem, -ujú = doplávať
- dopluť** *i* dopľúvať, -ujem, -ujú
- dopnúť** *i* dopäť, -pnem, -pnú; dopnul *i* dopäl; dopnutý *i* dopätý
- dopodrobna** (*prisl.*)
- dopola**, dopoly (*prisl.*)
- dopoludnia** = predpoludním (*prisl.*)

dopoludnie , -ia, <i>str.</i> = predpoludnie	dorozumenie , -ia, <i>str.</i>	dostáf , -stojím, -stoja
dopomáhať , -am, -ajú; dopomôcť <i>niekomu k niečomu</i>	dorozumet' sa, -iem, -ejú; dorozumievat'; dorozumenie	dostatočný
doprať , -perem, -perú; <i>viď prať</i>	dórsky (<i>sloh</i>)	dostatok , -tku, <i>m.</i>
dopraviť , -ím, -ia; dopravný; dopravník; dopravníctvo; dopravovať; dopravovateľ	dorúbať , -am <i>i</i> -em	dostih , -u, <i>m.</i>
dopredu (<i>prisl.</i>)	doručiť , -ím, -ia; doručiteľ; doručovať	dostihnúť , -nem, -nú; dostihnuteľný <i>i</i> dostižiteľný
dopriať , -prajem, -jú <i>niečoho</i> alebo <i>niečo niekomu</i>	dosah , -u, <i>m.</i>	dôstoj , -a, <i>m.</i> = dôstojnosť, -ti, <i>ž.</i> ; dôstojný
doprosta (<i>prisl.</i>)	dosahovať	dôstojník , -a, <i>m.</i> ; dôstojnícky; dôstojníctvo
doprostred (<i>prisl. i predl. s gen.</i>); dostať sa doprostred; doprostred lúky	dosaváď = doteraz, dosiaľ; dosavadny = doterajší	dostrel , -u, <i>m.</i>
dopustiť (sa), -ím, -ia; dopúšťať (sa); dopustenie	dosiahnuť , -nem, -nu; dosiahnuteľný; dosahovať <i>niečoho</i> alebo <i>niečo</i>	dostriežť , -strežiem, -žú
dopytať sa, -am, -ajú; dopytovať sa <i>niekoho na niečo i o niečom</i>	dosiaľ (<i>prisl.</i>)	dostrihat' , -ám, -ajú; dostrihnúť
dorábať , -am, -ajú	dosiať , -sejem, -sejú; dosievať	dostúpiť , -ím, -ia; dostupný
doráňať , -am, -ajú	doska , -y, <i>ž.</i> ; doskový, doštený	dosvedčiť , -ím, -ia; dosvedčať, dosvedčovať
dorast , -u, <i>m.</i> ; dorastenec; dorastenka	dôsledný ; dôslednosť	dosypať , -em, -ú (<i>do kon.</i>); dosypať, -am, -ajú (<i>nedokon.</i>); dosýpka
dorásť , -rastiem, -rastú; dorastať; dorastlý	dôsledok , -dku, <i>m.</i>	dosýta (<i>prisl.</i>)
dôraz , -u, <i>m.</i> ; dôrazný	doslova (<i>prisl. iné je do slova, na pr. od slova — do slova</i>)	dosýtiť , -ím, -ia
doraziť , -ím, -ia; dorážať	doslovný ; doslovné	došíť , -šijem, -šijú; došívateľ
dorezať , -žem, -žú	dosmrtný	došliapať , -em, -u; došliapnúť, -em, -u; došľapovať
doriadiť , -ím, -ia	dospelý	došlý
doriecť , -rečiem, -rečú	dospieť , -ejem, -ejú; dospievať	doštený , <i>viď</i> doska
Dorota , -y, <i>ž.</i>	dospev , -u, <i>m.</i>	doštička , -y, <i>ž.</i>
	dospodu (<i>prisl.</i>)	doštverať sa , -ám, -ajú. <i>prísť štvornožky; doštverať sa</i>
	dosť	
	dostač = nadostač	
	dostačiť , -ím, -ia	
	dostať , -stanem, -stanú; dostávať	

- dotácia**, -ie, ž., venovanie, podpora
dot'ahat', -ám, -ajú; dotiahnuť; dotahovať
dotaf, -tnem, -tnú; dotínať
dotaz, -u, *m.*; dotazník
dotedy (*prisl.*)
doterajší
doteraz (*prisl.*)
dotiaľ (*prisl.*)
dotieť', -tečie, -tečú
dotieraf, -am, -ajú; dotieravý; dotieravo
dotknúť sa, -nem, -nú; dotkol sa; dotknutý; dotýkať sa
dotknuteľný
dotlačiť, -ím, -ia; dotláčať
dotĺcť, -čiem, -čú; dotíkať
dotlet', -iem, -ejú; dotlievať
dotret', dotrem, -ú; dotierať
dotvrdiť, -ím, -ia; dotvrdzovať
dotyčný — *keď je reč o dotýkaní, ináč miesto dotyčný (pán) lepšie spomenutý, rečený, onen (pán)*
dotyk, -u, *m.*
dotýkať sa, -am, -ajú; dotýkavý; *čo sa toho dotýka i dotýče*
doučiť, -ím, -ia; doučovať
- dovaliť**, -ím, -ia; dováľať
dovariť, -ím, -ia; dovárať
dovážiť, -ím, -ia; dovážať
dovažok *i* dôvažok, -žku, *m.*
dovedna = spolu
dôvera, -y, ž.
dôverčivý
dôverný
dôverovať
doviazat', -žem, -žu
doviesť, -vediem, -vedú (*na pr. za ruku doviesť*); dovádzať
doviezť, -veziem, -vezú (*na pr. na voze doviesť*); dovážať
dovliecť', -dovlečiem, -čú; dovliekať
dôvod, -u, *m.*; dôvodný; dôvodit' = dovodzovať
dovodiť, -ím, -ia (*od vodit'*); dovádzať; *iné je dôvodit' (od dôvod) = dovodzovať*
dovolená, -ej, ž.; dovolenka
dovolit', -ím, -ia; dovoľovať
dovoz, -u, *m.*; dovozca; dovozný
dovrchu (*prisl.*)
dôvtip, -u, *m.*; dôvtipný
dovtipiť sa, -ím, -ia
- dóza**, -y, ž., dávka
dozadu (*prisl.*)
dozaista (*prisl.*)
dozerať, -ám, -ajú
doznet', -ie *i* -eje, -ejú; doznievať
dozor, -u, *m.*; dozorca; dozorný; dozorčí, -ia, -ie
dozret', -eje *i* -ie, -ejú (*o ovoci*); dozrievať; dozrelý
dozret', -em, -ú (*o kom*); dozerat'
dozvedeť sa, -zviem, -zvedia; dozvedat'
dóza, -u, *m.* (*hlava býv. benátskej republiky*)
dožaf, -žnem, -žnú; dožínať; dožinky
dožiť, doživem, -jú; dožívať
doživotný
dožuť i dožuvať, -ujem, -ujú; dožívať
dráb, -a, *m.*
drabina, -y, ž. = rebrina; drabinový = rebrinový; drabinovec = rebrinák
dráč, -a, *m.*, a) konidráč (šinter, šarha z nem.), čes. pohodný, b) úžerník, čes. lichvár, c) rváč; dráčka = žena dráčova; *iné je dračka = drаница, rvačka; dráčsky*

dračka , -y, ž., bitka, rvačka	drednót), -u, <i>m.</i> (<i>veľká vojenská loď</i>)	driemaj <i>i</i> driem; driemajúć; driemnuť
dragún , -a, <i>m.</i>	drenáž , -e, ž., odvodnenie; drenážovať	driemota , -y, ž.
dráha , -y, ž. = železnica	dresírovať , cvičiť	drieň , -a, <i>m.</i> ; drienska
drahný	dresúra , -y, ž., výcvik (<i>najmä zvierat</i>)	Drienčany , -čan, <i>m. pomn.</i> ; drienchanský
drahocenný ; drahocennosť	dreť , drem, drú; drený; drenie	drieňovica , -e, ž.
drahokam , -u, <i>m.</i>	drevár , -a, <i>m.</i> ; drevársky; drevárstvo	Drietoma , -y, ž.
drahý , <i>komp.</i> drahší; draho, <i>komp.</i> drahšie	dreváreň i drevárňa , -rne, ž.	driev (<i>prisl.</i>)
drak , -a, <i>m.</i> ; dračica; drači, -ia, -ie	dreveneť , -ie, -eju	driehmať , -em, -ú
drakonický i drakónsky (<i>od Drakon</i>), krutý	drevený	drkotaf , -ám <i>i</i> drkotavý
drama , -ata, <i>str.</i> , <i>i</i> dráma , -y, ž.; dramatický; dramaturg	drevienka , -y, ž.	drobaf , -ti, ž. <i>hrom.</i>
drap , -u, <i>m.</i> = pazúr	drevnateť , -ie (-eje), -eju	drobčič , -ím, -ia
drapačky , -čiek, ž. (<i>driapanie peria</i>); drapáčka (<i>žena, ktorá driape perie</i>)	drevnatý	drobizeň , -zne, ž.
draperia , -ie, ž., záves	drevo , -a, <i>str.</i> ; drievko; drievce, -a, <i>str.</i>	drobizg , -u, <i>m.</i>
drapľavý	drevorez , -u, <i>m.</i>	drobky , -ov, <i>m. pomn.</i> (<i>drobence, mrvance</i>)
draslík , -a, <i>m.</i> (<i>prvok kalium</i>)	drevorubač , -a, <i>m.</i>	drobnička , -y, ž.
drastický	drevoryjec , -jca, <i>i</i> drevorytec, -tca, <i>m.</i>	drobnohľad , -u, <i>m.</i>
drať , derem, derú; dral, draný <i>i</i> dratý	drevoryt , -u, <i>m.</i> , drevorytina	drobnosť , -ti, ž.
dratva , -y, ž.	drevotoč , -e, ž.	drobnozrnny
dražba , -y, ž., licitácia; dražebný, licitačný	drezína , -y, ž., železničný vozík	drobný
Dražďany , -ian, <i>m. pomn.</i> ; draždiansky	drgaf , -ám, -aju; drgafaf	droby , -ov, <i>m. pomn.</i> (<i>vnútornosti z husi, kury</i>)
dráždiť , -im, -ia; dráždidlo	drgľavý	drogeria , -ie, ž.; drogista
dreadnought (<i>čítaj</i> :	drhnúť , -em, -ú	dromedár , -a, <i>m.</i> , jednohrbý veľblúd
	driapať , -em, -u, a) škriať, b) perie	drót , -u, <i>m.</i> ; drótový; droťovať
	driapať = páraf	drotár , -a, <i>m.</i> ; drotársky; drotárča; drotárík
	driek , -u, <i>m.</i> ; driechik; driechny	drozd , -a, <i>m.</i>
	driemať , -em, -u;	droždie , -ia, <i>str.</i>
		drožka , -y, ž.; drožkár; drožkársky

- drsný**
druh, -a, *m.* (*priateľ*)
druh, -u, *m.* (*sorta*)
druho horný
druhoradý
druhorodený
druhostupňový
druhotvar, -u, *m.*
druhý
druoid, -a, *m.* (*keltický kňaz*)
drúk, -a, *m.*, kôl; drúček, drúčik = žrdka
drumbfa, -le, *ž.*; drumblička, drumbieľka; drumbľovať
druzg (*cit.*)
drúzgaf, -am, -ajú; drúzgavať i drúzgávať; druzgot
družba, -u, *m.*
družica, -e, *ž.*; družička
družina, -y, *ž.*
družný
družstvo, -a, *str.*; družstevný; družstevníctvo
drzý, surový, dotieravý
držadlo, -dla, *str.*
držať, -ím, -ia
država i džava, -y, *ž.*; džavie, -ia, *str.*; Džavie (*v Turci*)
držba, -y, *ž.*
držgroš, -a, *m.*
držiak, -a, *m.* (*časť cepa*)
držiteľ, -a, *m.* (*kto má*
- niečo v držbe*); iné je majiteľ, vlastník
duál, -u, *m.*, dvojné číslo; duálový
dualizmus, -zmu, *m.*; dualistický
dub, -a, *m.*; dubový
ďubať i dobať, -em, -ú
dubčiť, -ím, -ia, i dubkať, -ám, -ajú
dubina, -y, *ž.*
dubiózný, pochybný
Dublín (*čítaj Dablin*), -a, *m.*
dubkom (*vlasý mu stoja*)
dúbrava, -y, *ž.*
dudáš, -a, *m.* = gajdoš
dudok, -dka, *m.*
dudy, dúd, *ž.* *pomn.* = gajdy; dudať, -ám, -ajú
duel, -u, *m.*, súboj; duellant
dueto, -a, *str.*, dvojspev
dúfať, -am, -ajú
duh, -u, *m.*, úžitok, zdravie, sila; *niečo je mu k duhu* (*opak neduh*)
dúha, -y, *ž.*; duhovina; dúžka
duch, -a, *m.*; Duch svätý
duchapritomnosť, -ti, *ž.*; duchapritomný
dúchať, -am, -ajú; dúchavať i dúhávať; dúchnuť
- duchna**, -ny, *ž.* = perina
duhovenstvo, -a, *str.*
duchovný
dukát, -a, *m.*
dula, -y, *ž.*, i gdula (*druh ovocia*); dulo-vý i gdulový
duma, -y, *ž.*; dumka; dumný; dumať, -ám, -ajú
ďumbier, -u, *m.* (*koreníe*)
Ďumbier, -a, *m.* (*vrch*)
Dunaj, -a, *m.*; dunajský; Dunajec
dunet', duní, -ia
dupať, -em, -eš i -ám, -ajú; dupnúť
dúpať, -áfa, *str.*, skrýša zvierat
duplika, -y, *ž.*, odpoveď na repliku; duplikovať
duplikát, -u, *m.* (*druhý rovnaký exemplár niečoho, najmä listiny*)
duplovaný – z *nem.*, *slovensky* dvojité, dvojnásobný; duplovka, dvojka
dúpnatý = dutý
dupnet', -ie, -ejú, práchniveť
dupnúť, -em; dupať, dupkať
dupný (dupná vrba, skala)

Durinsko , -a, <i>str.</i>	dvestokrát = dvesto-	dvojuchý
durif , -ím, -ia	ráz	dvoženstvo , -a, <i>str.</i>
Đuro i Đurko , -a, <i>m.</i>	dvestoletý i dvesto-	dvor , -a, <i>m.</i> ; dvorec,
= Jur, Juro, Jurko	ročný	-rca; dvorček
dusičnan , -u, <i>m.</i>	dvierka , dvierok, <i>str.</i>	dvorana , -y, <i>ž.</i>
dušik , -a, <i>m.</i> (<i>prvok</i>	<i>pomn.</i>	dvoranín , -a, <i>m., mn.</i>
nitrogenium)	dviň , -u, <i>m.</i>	č. dvorania, dvoranov
dušif , -ím, -ia; dusivý;	dvíhať , -am, -ajú; dví-	<i>atď. (ako: Srbin, Srbi,</i>
dusný	havať i dvíhávať';	<i>Srbov; Rusin, Rusi,</i>
duša , -e, <i>ž.</i> ; duševný;	dvihnúť ; dvihadlo	<i>Rusov)</i>
dušička; Dušičky, -iek,	(elevátor)	dvoriť , -ím, -ia
<i>ž. pomn. (sviatok)</i>	dvojaký	dvorný
dušif sa, -ím, -ia = bo-	dvojbod , -u, <i>m.</i>	dych , -u, <i>m.</i>
žiť sa	dvojča , -afa, <i>str.</i>	dychadlá , -diel, <i>str.</i>
dušný	dvočlenný	<i>pomn.</i>
dúšok i dúšek, -ška, <i>i</i>	dvojdielny	dýchať , -am, -ajú; dý-
dúštek, <i>m.</i>	dvoje ; dvoje detí	chací; dýchnuť; dý-
duť ; dutina; dutľavý	dvojfarebný i dvojbare-	chol
dužef , -iem, -ejú = na-	revný	dýchavica , -e, <i>ž.</i> ; dý-
bývať sily, tučneť	dvojhlasný	chavičný
dúži , -a, -e = zdravý,	dvojhlavý	dychčaf , -ím, -ia
silný, veľký; dúžejší;	dvojica , -e, <i>ž.</i>	dýchnuť , -em, -u
dúže (<i>prisl.</i>); dúžina	dvojiť , -ím, -a (= vy-	dychtiť , -ím, -ia (<i>po nie-</i>
dva , <i>m. neživ.</i> , dvaja,	kať)	<i>čom</i>); dychtivý
<i>m. živ.</i> , dve, <i>ž. a str.</i> ,	dvojité	dýka , -y, <i>ž.</i>
<i>g., l. dvoch, d. dvom,</i>	dvojjazyčný	dym , -u, <i>m.</i> ; dymit
<i>i. dvoma</i>	dvojka , -y, <i>ž.</i>	dymník , -a, <i>m.</i>
dvacať ; dvacatina; dva-	dvojkopytník , -a, <i>m.</i>	dyna , -y, <i>ž.</i> , jednička
ciatka; dvaciatnik;	dvojmesačný	sily
dvaciaty	dvojmo	dyňa , -e, <i>ž.</i>
dvanásť ; dvanásťka;	dvojnásobný	dynamika , -y, <i>ž.</i> ; ná-
dvanásť	dvojnohý	uka o silách; dyna-
dvercia , -riec, <i>str.</i>	dvojamenný	mický; dynamometer,
<i>pomn., i dverce, -riec,</i>	dvojočný	-tra, <i>m.</i>
<i>ž. pomn.</i>	dvojrohý	dynamit , -u, <i>m.</i>
dvere , dverí, <i>ž. pomn.</i> ;	dvojslabičný	dynamo , -a, <i>str.</i>
<i>d. dverám, l. dve-</i>	dvojsmysel , -slu, <i>m.</i> ;	dynastia , -ie, <i>ž.</i> , panov-
<i>rách, i. dverami</i>	dvojsmyselný	nický rod; dynastic-
dvesto , <i>str. neskl.</i>	dvojstranný	ký

dyzenteria, -ie, ž., čer-
vienka

dzierzonák, -a, m.,
Dzierzonov úl

džavotaf, -ocem, -ocú;
džavot

džbán, -a, m.; džbá-
nok, -nka, m.

džber, -a, m., mn. n.,
a. džbery

E.

eben, -u, m.; ebenový

eden, -u, m., raj

edícia, -ie, ž., vydanie
(*knihy*); edičný

edikt, -u, m., výnos,
nariadenie

Edita, -y, ž.

Eduard, -a, m.

efekt, -u, m., účinok;
efektný, efektívny, ú-
činný, skutočný

efemerný, jednoduchý,
netrvácny

efendi, -iho, m., turec-
ký sudca, hodnostár

Efialtes, -ta, m.

Egejské more

egida, -y, ž., ochrana,
záštita

egoista, -u, m., sebec;
egoistický, sebecký;
egoizmus, sebestvo

egreš, -a, m. — sloven-
sky polka

Egypt, -a, m.; Egyp-
tan; egyptský

echo, -a, str., ozvena
ej, ejha (*cit.*)

eklatantný, zrejmy

ekliptika, -y, ž., zdan-
livá ročná dráha Slnka

ekonom, -a, m, hospo-
dár; ekonomia; ekono-
mický

ekvátor, -a, m., rovník

ekvilibrista, -u, m.,
krasojazdec; ekvili-
bristika, krasojazdec-
tvo

ekvinokcium, -ia, str.,
rovnodennosť

ekvipáž, -e, ž., koč (*so*
zapriahnutými koň-
mi)

ekvivalent, -u, m., ná-
hrada

ekzém, -u, m., druh vy-
rážky

elaborát, -u, m., vypra-
covanie

elastický, pružný; ela-
stičnosť, pružnosť

eldorado, -a, str., za-
sľúbená krajina

elefant, -a, m. — slo-
vensky slon

elegancia, -ie, ž., vy-
braný vkus; elegant-
ný, vkusný

elegia, -ie, ž., žalospev;
elegický

elektrika, -y, ž. (*stroj*)

elektrina, -y, ž. (*sila*;
prúd elektrický)

elektrizovať

elektrodynamika, -y, ž.
elektrolýza, -y, ž. (*roz-*
klad látok elektric-
kým prúdom)

elektromotor, -a, m.

elektrotechnik, -a, m.

elektroterapia, -ie, ž.,
liečenie elektrinou

element, -u, m., živel,
prvok; elementárny,
základný, všeobecný;
elementárka

Elemír, -a, m.

Elena i Helena, -y, ž.

Eleonora, -y, ž.

elév, -a, m., chovanec,
učeník, žiak

elevátor, -a, m., dví-
hací stroj, dvihadlo

Eliáš, -a, m.

eliminovať, vylúčiť

elipsa, -y, ž.; eliptický;
elipsoid, -u, m.

Eliška, -y, ž., Alžbeta

elita, -y, ž., vybraná
spoločnosť; elitný

elixír, -u, m., tajomný
liečivý nápoj

elízia, -ie, ž., vypustenie

Elsasko — správne Al-
sasko

elyzium, -ia, str., raj
(*v gréckom bájeslo-*
vi); elyzejský

Ema, -y, ž.

email, -u, m.

emanácia, -ie, ž., vý-
ron; emanačný

emancipácia, -ie, ž.,

- osvobodenie zo závislosti; emancipovať (sa)
- Emanuel**, -a, *m.*
- embryo**, -a, *str.*, zárodok; embryonálny, zárodkový
- ementál**, -u, *m.*, ementálsky syr
- emigrácia**, -ie, *ž.*, vyťahovanie sa; vysťahovalectvo; emigračný; emigrant
- Emil**, -a, *m.*; **Emília**, -ie, *ž.*, Mílka
- eminentný**, výborný, vynikajúci
- emir**, -a, *m.* (*mohamedánske kniežta*); emiráť, -u, *m.*
- emisár**, -a, *m.*
- emisia**, -ie, *ž.*, vydanie (*účastín*); emisný
- empíria**, -ie, *ž.*, skúsenosť; empirický; empirizmus
- emulzia**, -ie, *ž.*, liečebná tekutina, roztok
- encyklika**, -y, *ž.*, okružný list (*najmä pápežský biskupom*)
- encyklopédia**, -ie, *ž.* (*prehľadné spracovanie jednotlivých alebo všetkých vied*); encyklopedický; encyklopedista
- endemia**, -ie, *ž.*, miestna nákaza; endemický
- Eneáš**, -a, *m.* (*i Aeneas*)
- Eneida**, -y, *ž.* (*i Aeneis*)
- energia**, -ie, *ž.*, účinná sila, ráznosť; energičný; energický
- engagement** (*franc.*, *čítaj angažmá*), *neskl. str.*, záväzok, prijatie do služby, služba
- en gros** (*čítaj angró*), vo veľkom
- enklitika**, -y, *ž.*, príklonka; enklitický
- enormný**, ohromný, nesmierny
- en passant** (*čítaj an pasán*), mimochodom
- ensemble** (*čítaj ansámbl*), -blu, *m.*, sbor
- entente** (*čítaj antant*), -ty, *ž.*, dohoda
- entuziazmus**, -zmu, *m.*, nadšenie, oduševnenie; entuziast; entuziastický
- Epaminondas**, -da, *m.*
- epický**, výpravný; epik; epika
- epidemia**, -ie, *ž.*, hrozná nákaza; epidemický
- epigon**, -a, *m.*, nasledovník vynikajúcich ľudí
- epigram**, -u, *m.* (*vtipný, stručný básnický výrok*); epigramatický
- Epikur**, -a, *m.*; epikureizmus
- epilepsia**, -ie, *ž.*, zrádnik; epileptický
- epilog**, -u, *m.*
- episkopát**, -u, *m.*, biskupský úrad, biskupstvo; episkopálny
- epištola**, -y, *ž.*, list
- epitaf**, -u, *m.*, náhrobný nápis, kameň
- epiteton**, -teta, *str.*, prívlastok
- epizoda**, -y, *ž.*, vedľajší príbeh, vložka; *mn. g.* epizod; epizodický
- epocha**, -y, *ž.*, doba, obdobie; *mn. g.* epoch; epochálny
- epoleta**, -y, *ž.*, znak na plec
- epos**, eposu, *m.*; epeja, -je, *ž.*
- epruveta**, -y, *ž.*, skúmačka
- éra**, -y, *ž.*, doba, obdobie
- erár**, -u, *m.*, štátny poklad, štát; erárny, štátny
- erb**, -u, *m.*
- eremita**, -u, *m.*, pustovník; eremitáž, -e, *ž.*, pustoveň, pustovňa
- Eros, Erotá**, *m.* (*boh lásky*); erotický, ľúbostný
- erudícia**, -ie, *ž.*, vzdelanie
- erupcia**, -ie, *ž.*, výbuch; eruptívny

- Ervín**, -a, *m.*
eržať, *správne* hržať, -í, -ia = rehtať
- esencia**, -ie, *ž.*, výťažok
- eskadra**, -y, *ž.*, oddiel vojenského loďstva
- eskamotáž**, -e, *ž.*, kúzelníctvo; eskamotér
- eskont**, -u, *m.* (*srážka úroková pri včasnejšom splatení zmenky*); eskontný; eskontovať
- eskorta**, -y, *ž.*, ozbrojený sprievod; eskortovať
- Eskmák**, -a, *m.*; Eskmáčka, -y; eskmácky
- esperanto**, -a, *str.* (*medzinárodná reč*)
- essay** (*čítaj esé*), *es-saya* (*čítaj eseja*), *m.*, písomná rozprava
- estetika**, -y, *ž.*, veda o kráse, krasoveda
- estét**, -a, *m.*; estetický
- estráda**, -y, *ž.*, vyvýšený výstupok
- ešte**
- etapa**, -y, *ž.*, stanica, pokročenie, stupeň vývoja; etapný; etapový
- etažér**, -a, *m.*, stojan
- éter**, -u, *m.*; eterický
- etika**, -y, *ž.*, mravoveda; etický
- etiketa**, -y, *ž.*, označenie, nálepka; spoločenské spôsoby; etiketný
- Etna**, -y, *ž.*
- etnografia**, -ie, *ž.*, národopis; etnograf; etnografický
- etuda** (*vysl. etüda*), -y, *ž.* (*hudobné cvičenie*)
- etymológia**, -ie, *ž.*, náuka o pôvode slov; etymologický, pôvodoslovný
- eufemizmus**, -zmu, *m.*, lahodný výraz
- eufonia**, -ie, *ž.*, ľudozvuk; eufonický, ľudozvučný
- Eufrozína**, -y, *ž.*
- Eugen**, -a, *m.*
- eugenika**, -y, *ž.*; eugenický
- eucharistia**, -ie, *ž.*, sviatosť oltárna; eucharistický, sviatosťný
- eunuch**, -a, *m.*
- Euripides**, -da, *m.*
- Europa**, -y, *ž.*; európský; European; Europanka
- Eva**, -y, *ž.*; Evička
- evakuácia**, -ie, *ž.*, vyprázdnenie
- evanjelik**, -a, *m.*; evanjelička; evanjelický; evanjélium, -ia, *str.*; evanjelista
- eventualita**, -y, *ž.*, možnosť; eventúálny
- evidencia**, -ie, *ž.*, zjavnosť, zrejmosť, prehľad; evidentný, zrejmy; evidenčný
- evolúcia**, -ie, *ž.*, vývoj, evolucionistický; evolučný
- exaktný**, prísne vedecký, presný
- exaltovaný**, prepjatý, rojčivý
- exámen**, -u, *str.*, skúška; examinátor
- Excelencia** (*lat., titul vysokých hodnostárov*)
- excelovať**, vynikať
- excentrický**, výstredný
- excerpcia**, -ie, *ž.*, vypisovanie; excerpt, -u, *m.*, výpis; excerptor, vypisovateľ; excerptovať, vypisovať
- exces**, -u, *m.*, výtržnosť; nemiernosť
- exekúcia**, -ie, *ž.*, výkon práva; exekučný; exekútor; exekvovať
- exekutíva**, -y, *ž.*, výkonná moc v štáte; exekutívny
- exemplár**, -a, *m.*, vzor, kus
- exercície**, -íi, *ž.* *pomn.*, cvičenie (*duchovné*)
- exhorta**, -y, *ž.*, duchovná reč, kázeň
- exhumácia**, -ie, *ž.*, vykopanie mŕtvol; exhumovať

exil, -u, *m.*, vyhnanstvo
existencia, -ie, *ž.*, jestvovanie, bytie, životie; existenčný; existovať, jestvovať
exkluzívny, výlučný
exkomunikácia, -ie, *ž.*, vyobcovanie z cirkvi
exkurzia, -ie, *ž.*, vychádzka
exkvízitný, vybraný
ex lex, mimo zákona, stav mimozákonný
exotický, cudzokrajný
expansion, -ie, *ž.*, rozpínavosť; expanzívny
expedícia, -ie, *ž.*, výprava; expedít; expeditor; expedičný
experiment, -u, *m.*, pokus; experimentálny
expert, -a, *m.*, znalec
explikácia, -ie, *ž.*, výklad; explikovať, vykladať
exploatacia, -ie, *ž.*, vlastnenie, vykoristovanie
explodovať, vybuchnúť
explozia, -ie, *ž.*, výbuch; explozívny, výbušný
exponovať, vyložiť, vyslať na odpovedné miesto
export, -u, *m.*, vývoz; exportný, vývozný
expozé, *str.* neskl., výklad ministrov
expozičia, -ie, *ž.*, výstava, výklad; v *dramate* začiatok; expozičia, -y, *ž.*, pobočný závod *alebo* úrad
expresionizmus, -zmu, *m.* (*smer v umení*)
expresný, súrny, náhly, spešný
expropriácia, -ie, *ž.*, vlastnenie
exsudát, -u, *m.*, výpotok
extáza, -y, *ž.*
extenzia, -ie, *ž.*, rozšírenie; extenzívny
exteritorialita, -y, *ž.* (*výnimečné postavenie diplomatov, ktorí podliehajú i v cudzine len zákonom svojho štátu*)
externista, -u, *m.*, mioriadny žiak
externý, vonkajší
extrakt, -u, *m.*, výťažok
extravagantný, výstredný, prehnaný
extrém, -u, *m.*, krajnosť, prehnanosť; extrémny, krajný, výstredný
exulanc, -a, *m.*, vyhnanec
Ezdráš, -a, *m.*
Ezechiel, -a, *m.*
Ezop, -a, *m.* (*i Aesop*)
Ežo, -ža, *m.* (*od Ezechiel*)

F.

Fabián, -a, *m.*
fabrika, -y, *ž.*; fabrikant; fabrický; fabrikát; fabrikácia (*piš radšej domáce slová*) továreň i továrňa, továrnik, továrnický [výrobok, výroba]
fabula, -y, *ž.* (*dejový základ literárnej tvorby*), povest; fabulista
fadesa, -y, *ž.*, nuda; fádny, nudný
Faeton, -tonta, *m.* (*boh slnca*)
fagot, -u, *m.* (*hudobný nástroj*)
fajčif, -ím, -ia; fajčiar; fajčiarsky; fajčivo
fajka, -y, *ž.*; fajkár
fakcia, -ie, *ž.*, strana (*politická*); fakciózny, stranický
fakľa, -e, *ž.*; faklička
faksimile, -a, *str.*, snímka, odliatok
fakt, -u, *m.*, skutok, udalosť; faktický, skutočný
faktor, -a, *m.*, činiteľ, správca závodu
faktotum, -ta, *str.* (*kto všetko vykoná — „pravá ruka“*)
faktum, -kta, *str.*, i fakt, -u, *m.*, príbeh, skutok, skutočnosť

- faktúra**, -y, ž., účet za tovar
- fakulta**, -y, ž. (*oddiel univerzity*)
- fakultatívny**, možný, voľný
- falanga**, -y, i falanx, -ngy, ž., bitevný šik
- faloš**, -lše, ž. (*z nem.*), *lepšie* neúprimnosť, klam; falošný; falošník; falošnica
- falšovať**, klamať, porušovať; falšovaťel
- falzet**, -u, m., hrdelný, nepravý hlas
- falzifikácia**, -ie, ž., falšovanie; falzifikát; falzifikátor
- fáma**, -y, ž., povest; famózný
- familia**, -ie, ž., rodina
- familiárny**, dôverný, nenútený
- fanatik**, -a, m., vášnivý prvrženec; fanatický; fanatizmus
- Fándly**, -ho, m.
- fanfára**, -y, ž.
- fantast**, -a, m., blúznivec; fantastický, blúznivý, dobrodružný
- fantázia**, -ie, ž., obrazotvornosť
- fantazmagoria**, -ie, ž., vyvolávanie preludov
- fantazovať**, blúzniť
- fantom**, -u, m., prelud
- fara**, -y, ž.; faruik; farnička; farský; farár; farárka
- farba** i barva, -y, ž.; farbitý, farbistý i barvitý
- farbiar** i barviar, barveník, -a, m.; farbiarsky; farbiareň i farbiarňa
- farbiť** i barviť, -ím, -ia; farbistý
- farizej**, -a, m.; farizejský; farizejstvo
- farma**, -y, ž.; farmár
- farmaceut**, -a, m., študujúci lekárnictvo, lekárnik
- fasáda**, -y, ž., predná stena (*budovy*); fasádnik
- fascinovať**, oslňovať, okúzľovať
- fascikel**, -kla, m., sväzok listín; mn. n., a. fascikly
- fašiangy**, -ov, m. pomn. (*z nem.*), mäsopest
- fašizmus**, -zmu, m.
- fata morgana**, marivo, prelud (*klamné, marivé obrazy vo vzduchu*)
- fatalista**, -u, m. (*kto veri v moc osudu*); fatalistický; fatalizmus, viera v osud; fatálny, osudný
- fátel** — *z madl.*, slovensky závoj
- Fatra**, -y, ž.; fatranský
- fátum**, -ta, str., osud
- Faunus**, -na, m. (*boh lesný a pastiersky*)
- favorit**, -a, m., obľúbenec, miláčik; favoritka; favorizovať
- fáza**, -y, ž., doba, stav, časť vývoja
- fazóna**, -y, ž., tvar, spôsob
- fazuľa**, -e, ž.; fazuľka
- február**, -a, m., lok. vo februári
- federácia**, -ie, ž.
- federalizmus**, -zmu, m., štátna sústava spolková; federálny; federatívny
- fejton**, -u, m. (*z franc.* feuilleton), novinárska besednica (*pod čiarou*); fejtonista
- Felicián**, -a, m.
- Felix**, -a, m.
- feministka**, -y, ž. (*žena, hlásajúca feministizmus, t. j. úsilie o rovnoprávnosť žien*)
- Fenicia**, -ie, ž.; fenický
- fenikel**, -kla, m. (*korenie*)
- fénix**, -a, m., bájný vták
- fenomen**, -a, m., neobyčajný zjav; fenomenálny
- feračina**, -y, ž. = papiadie
- férie**, -ií, ž. pomn., prázdniny; feriálny

- Ferdinand**, -a, *m.*; Ferdiš
- ferman**, -u, *m.*, rozkaz (*sultánov*)
- ferment**, -u, *m.*, kvasidlo, kvasnice
- fertucha** — z *nem.*, *slovensky* zásterá
- feruľa**, -e, *ž.*, rychárská palica
- festival**, -u, *m.*, sviatok, slávnosť (*hudobná*)
- fetišizmus**, -zmu, *m.*; viera v neživé predmety; fetiš, -a, *m.*
- feudalizmus**, -zmu, *m.*; feudálny
- feuilleton** — *vid'* fejton
- fez**, -u, *m.* (*červená turrecká čiapka so strapcom čiže kyskou*)
- fiaker**, -kra, *m.*, nájomný koč; *mn. n.*, a fiakry, fiakrista
- fiala**, -y, *ž.*; fialka; fialôčka; fialový
- fiála**, -y, *ž.*, ozdoba v staviteľstve
- fiasko**, -a, *str.*, nezdar, neúspech
- fičať**, -ím, -ia
- fideikomis**, -u, *m.* (*svevenský dedičný majetok, ktorý sa nesmie predať*), sverenstvo
- figa**, -y, *ž.*; figový; figovník
- figeľ**, -gľa, *m.*, žart; figľoš
- figliar**, -a, *m.*, šibal; figliarsky, šibalský; figliarstvo, šibalstvo
- figura**, -y, *ž.*, postava, tvar; figurálny
- fikať**, -ám, -ajú vzlykať
- fikcia**, -ie, *ž.*, výmysel, myšlienka; fiktívny, vymyslený
- filantrop**, -a, *m.*, ľudomil; filantropizmus
- filatelista**, -u, *m.*, sberteľ poštových známok; filatelistický
- Filakovo**, -a, *str.*
- filharmonia**, -ie, *ž.*, sdruženie hudobných umelcov a priaznivcov; filharmonik
- fília**, -ie. i filiálka, -y, *ž.*, dcéra, dcéra-cirkev, pobočný závod, pobočka; filiálny
- filigranský**, drobný
- Filip**, -a, *m.* (*ale má filipa*)
- filipika**, -y, *ž.*, prudká, útočná reč
- filolog**, -a, *m.*, jazykovedec; filológia; filologický
- filozof**, -a, *m.*, mysliteľ, mudrc; filozofia; filozofický
- filter**, -tra, *m.* (*nem.*), cedidlo; filtrovať, cediť, preciedzať; filtračný
- Fin**, -a, *m.*; Finsko; finský
- financie**, -ii, *ž.* *pomn.*, peňažné hospodárstvo, štátne dôchodky; financovať; finančný; finančník
- finesa**, -y, *ž.*, jemnosť, schytralosť
- fingerovať**, vymýšľať, predstierať
- firma**, -y, *ž.*
- fistula**, -y, *ž.*, vysoký, tenký hlas; píšťala
- fiškál**, -a, *m.*, advokát
- fiškus**, fišku, *m.*, štátna pokladnica, štátny majetok; fiškus, -usa, *m.*, štátny zástupca; fiškálny
- fixír**, -u, *m.*, ustaľovač
- fixný**, pevný, určitý, ustálený
- fixovať**, upevniť, utvrdiť, ustáliť
- fľajster** — z *nem.*, *slovensky* nálepek
- fľak** — z *nem.*, *slovensky* škvrna
- Fľám**, -a, *m.*; fľámsky
- fľaša**, -e, *ž.*, láhev, sklenica; fľaška; fľaštička
- flauta** i flétna, -y, *ž.* (*hudobný nástroj*)
- flegmatik**, -a, *m.*, človek ľahostajnej povahy; flegmatický
- flexia**, -ie, *ž.*, ohýbanie
- flinta**, -y, *ž.*, puška

- flóra**, -y, ž., kvetena
či kvetna, rastlinstvo
- Florenca**, -ie, ž.; florenský
- Florián**, -a, m.; Floriš
- flotila**, -y, ž., oddiel vojenského loďstva
- fluidum**, -da, str., tekutina
- fluktuácia**, -ie, ž., vlnenie
- foliant**, -u, m., veľká kniha;
- folklor**, -u, m., národopis; folklorista, národopisec
- fond**, -u, m.
- fonetika**, -y, ž., zvukoslovie; fonetický, zvukoslovný
- fonograf**, -a i -u, m.
- fontána**, -y, ž.
- football**, *viď* futbal
- forma**, -y, ž., podoba, tvar
- formalita**, -y, ž.; formálny; formát, -u, m.; foremny
- formalizmus**, -zmu, m., jednostranné dbanie na formu
- formula**, -y, ž., vzorec; formulka; formulovať, určite vysloviť
- fortifikácia**, -ie, ž., opevnenie
- fortissimo** (*prisl.*), čo najsilnejšie
- Fortunát**, -a, m.; Fortunáta
- forum**, -ra, str., námestie, verejný súd
- fosfor**, -u, m.; fosforový; fosforečný
- fosíliá**, -ií, str. *pomn.*, skameneliny; fosilný
- fotograf**, -a, m.; fotografia; fotografický
- fotometria**, -ie, ž., náuka o meraní svetla
- foyer** (*franc.*, *čítaj* foajé), -u, m., ohnište, ohnisko; *v divadle* chodba na prechádzanie
- foxteriér**, -a, m. (*druh psov*)
- frajer** — *z nem., slovensky milý, milenec*; frajerka, frajerôčka = milá, milenka
- frak**, -u, m.
- frakcia**, -ie, ž., odštiepená strana
- fraktúra**, -y, ž., zlomenina
- Francúz**, -a, m.; Francúzka; Franciá *i* Francúzsko; francúzsky; francúzština *i* frančina
- frank**, -a, m. (*peniaz*)
- Frank**, -a, m.; franský
- frankatúra**, -y, ž.
- františkán**, -a, m.
- frapantný**, prekvapujúci
- fraška**, -y, ž.; fraškovitý
- fráter**, -tra, m. (*z lat.*), brat
- fráza**, -y, ž., výraz; frázovitý; frázista
- frazologia**, -ie, ž., sbierka rečových výrazov
- fregata**, -y, ž. (*druh vojenskej lodi*)
- frekvencia**, -ie, ž., návšteva; frekventačný
- frenetický** (*potlesk*), zúrivý, prudký
- fresko**, -a, str., *mn. g.* fresiek (*maľba na stene, na kožovke ešte čerstvej*); freskovitý
- Fridolín**, -a, m.
- Fridrich**, -a, m. (*česky* Bedřich)
- frišný** — *z n em., slovensky čerstvý, svieži*
- frivolný**, nemravný
- frizér**, -a, m., kaderník
- fřkať**, -am, -ajú
- front**, -u, m., *i* fronta, -y, ž.; frontálny
- Frygia**, -ie, ž.; frygický
- fučať**, -í, -ia
- fuga**, -y, ž. (*hudobný útvar*)
- fujak**, -a, m.
- fujara**, -y, ž.
- fujavica**, -e, ž.
- fúkať**, -am, -ajú; fúkať *i* fúkavať; fúknut
- fúfať**, -am, -ajú, špinit; fuľo
- fulminantný**, skvelý

fumigovať, nedbat
fundácia, -ie, ž., základna; fundacionálny
fundament, -u, *m.*, základ; fundamentálny
fungovať, konať službu
funkcia, -ie, ž., činnosť, úradný výkon, hodnosť; funkcionár, činovník; funkčný
funt, -a, *m.* (*pol kila*)
fúra, -y, ž. (*z nem.*), voz (*naložený niečim*)
Fúria, -ie, ž., bohyňa pomsty; fúria, zúrivá ženská
furiant, -a, *m.*
fúrik, -a, *m.*, tragač
furman, -a, *m.* (*z nem.*), vozka, vozár, povozník; furmanka; furmančíť
futbal, -u, *m.* (*z angl. football*), lopta i hra (kopaná)
futurista, -u, *m.*; futurizmus
futúrum, -ra, *str.*, budúci čas; futurálny
fúz, -a, *m.*; zväčša v *mn. č.* fúzy, -ov; fúzán (*kto má fúzy*); fúzatý
fúzia, -ie, ž., sliatie, splynutie; fuzionovať
fyloxera, -y, ž., revokaz
fyzika, -y, ž.; fyzický; fyzik
fyzikus, -ka, *m.*, mest-

ský *alebo* okresný lekár
fyzionomia, -ie, ž., výraz tváre
fyziológia, -ie, ž., náuka o pravidelných životných výkonoch; fyziologický

G.

Gabriel, -a, *m.*; Gabriela, -y, ž.
gáfor, -fru, *m.*; gáfrový
gágaf, -am, -ajú; gagoť; gagoťavý
gágor, -a, *m.*
gajdy, gája, ž. *pomn.* = dudy; gajdoš; gajdosík
galán, -a, *m.*, milý; galánka
galanteria, -ie, ž.; galantný; galantnosť; galantný
galbavý = neobratný
galeja, -e, ž., veľká veslová loď; galejník
galeria, -ie, ž.
Galia, -ie, ž.; galský
galiba, -y, ž., nehoda, mrzutosť
Galilea, -y i -eje, ž.; galilejský
galop, -u, *m.*, cval
galoše, -ší, ž. *pomn.*
galvanizmus, -zmu, *m.*; galvanický
galvanoplastika, -y, ž.

gamaše, -í, ž. *pomn.*
gamba, -y; ž. = pysk, huba; gambička
gánif, -im, -ia = nepekne pozeráť, zazeráť; gánivý
Ganymedes, -da, *m.*
garancia, -ie, ž., zábezpeka, záruka; garančný; garantovať
garáž, -e, ž., miestnosť pre automobily
garbiar, -a, *m.* (*z nem.*) = kožiar, koželuh; garbiareň i garbiarňa = kožiareň i kožiarňa
garda, -y, ž., vybraný sbor vojenský; gardista
garderoba, -y, ž., šatňa
gargarizovať, vyplakovať, klokať (*iné je klokať, voda klokoce*)
garnitúra, -y, ž., súprava
garnizona, -y, ž., posádka
gastrický, žalúdokový
gastronom, -a, *m.*, paškrtník i maškrtník
Gašpar, -a, *m.*; Gašparko; gašparkovo (lútkové, bábkové) divadlo
gaštan, -a, *m.*; gaštanový
gate, gati, ž. *pomn.*; *d. gatiám, l. gatiach, i. gaťami*

- gavaliér**, -a, *m.*; gavaliersky
gáz, -u, *m.* (*druh látky*)
gazda, -u, *m.* = hospodár; gazdík; gazdovský; gazdovstvo
gazdina, -y, *ž.* = hospodyňa; gazdinka
gazela, -y, *ž.* (*zvieratá*)
gáza, -e, *ž.*, služné; gážiata
Gbely, -ov, *m. pomn.*
Gdansko, -a, *m.*
gdula i **dula**, -y, *ž.* (*ovocie*); gdulový i dulový
gejša, -e, *ž.*, japonská tanečnica
Gejza, -u, *m.*
gejzír, -a, *m.*, vybuchujúci horúci prameň
geleta, **geletka**, -y, *ž.* (*diežka na bryndzu*)
Gemer, -a, *m.*, *lok.* v Gemeri; Gemerská župa
genealog, -a, *m.*, rodopisec; genealogia; genealogický
generácia, -ie, *ž.*, pokolenie
generál, -a, *m.*; generalita, -y, *ž.*
generálny, hlavný, všeobecný
genetický, určujúci pôvod niečoho
genesis, -ze, *ž.*, pôvod, vznik
geniálny, mimoriadne nadaný
genitálie, -ií, *str.*, rodidlá, plodidlá
genitív, -u, *m.* (*pád na otázku koho, čoho, čím?*); genitívny
genius, -ia, *m.*, veľduch
Genoveva, -y, *ž.*
genre (*čítaj žánr*), -u, *m.*, druh, obrázok zo života
gentleman (*čítaj džentlmen*), -a, *m.*, človek jemných mravov, slušný človek
geodezia, -ie, *ž.*, zemeмериčstvo; geodetický
geografia, -ie, *ž.*, zemepis; geografický
geologia, -ie, *ž.*, náuka o vrstvách kôry zemskej; geolog; geologický
geometer, -tra, *m.*, zemeмериč i zememerač
geometria, -ie, *ž.*, merba; geometrický
georgína, -y, *ž.* (*rastlina*)
gerila (*z guerilla*), -y, *ž.*, drobná vojna (*v horách*)
Gerlachov, -a, *m.*; Gerlachovský štít
Germán, -a, *m.*; Germánia; Germánstvo; germánsky
germanizácia, -ie, *ž.*, ponemčovanie; germanizátor; germanizovať
germanizmus, -zmu, *m.*, výraz prevzatý z nemčiny
gesto, -a, *m.*, posunok, pohyb; gestikulácia; gestikulovať
geto, -a, *str.*, židovská štvrť
gigant, -a, *m.*, obor; gigantický
gilotina, -y, *ž.*, stínadlo
girlanda, -y, *ž.*, kvetinový záves
git, -u, *m.* (*z nem.*) — *správne* tmel; gitovať, *správne* tmeliť
gladiátor, -a, *m.*, zápasník; gladiátorský
glazúra, -y, *ž.*, poleva
glej, -a, *m.*; glejareň i glejárňa; glejit
glg, -u, *m.*; glgat; glgnúť
glieda, -y, *ž.*, poleva, glazúra
globus, -bu, *m.*, zemegulfa
gloriola, -y, *ž.*, slávožiara
glosa, -y, *ž.*, vysvetlenie slova, vysvetlivka; glosár; glosovať
glycerín, -u, *m.*; glycerínový
gniaviť, -im, -ia = hnieť

gnóma, -y, ž., gnómický
gobelín, -u, m., čalún
 s votkanými obrazmi
Goethe, -eho i -tha;
adj. Goethov
gól, -u, m. (z angl. goal)
golier, -a, m.; golie-
 rik
gombička, -y, ž.; gom-
 bík
gondolier, -a, m., vesiar
 na gondole
goniometer, -tra, m.,
 uhlomer
Gorazd, -a, m.
gotický (sloh)
Gotí, -ov, m. množ.;
 gotský; gotština
Grácia, -ie, ž. (*bohyňa*
pôvabu); grácia, pô-
 vab
Gracián, -a, m.
grafik, -a, m.; grafický
grafit, -u, m., uhlik, -a
gram, -u, m. (g)
gramatika, -y, ž., mluv-
 nica; gramatický
gramofon, -u, m.
gramotný
granát, -a, m.; graná-
 tový
granatier, -a, m.; gra-
 natiersky
grandiózny, veľkolepý
granit, -u, m., žula
gratis (*prisl. lat.*), zdar-
 ma
gratulácia, -ie, ž., bla-
 hoželanie; gratulovať

gravér, -a, m., rytec i
 ryjec
gravitácia, -ie, ž., prí-
 ťažlivosť (zemská);
 gravitovať, prifahovať
 sa
Gregor, -a, m.; grego-
 riánsky
Gregor-Tajovský
Grék, -a, m.; mn. n.
 Gréci; Grékyňa;
 Grécko; gréčtina; gréc-
 ky; grécky katolíci i
 gréckokatolíci; gréc-
 kokatolícky
gremium, -ia, str., spo-
 ločenstvo; gremiálny
grgufa, -e, ž., podložka
 pod čepce
grifeľ, -ľa, m., kamie-
 nok (*písaci*); grifik
grimasa, -y, ž., úšľak-
 bok i úšklebok
grisa, gríska -- z nem.,
slovensky krupica
gróf, -a, m.; gróika;
 grófsky; grófstvo
groteskný, podivný,
 zvláštny
grúliť, -im, -ia (*sviňa*
 grúli)
grúň, -a, m.; grúnik
gubernátor, -a, m.,
 správca, vládár
guča, -e, ž. = hrča
guerilla, *viď* gerila
gufa, -e, ž.; gufka; gu-
 ľočka; guľatý
gúľaf (sa), -am, -ajú

gufovať
gufomet, -u, m.
guma, -y, ž.; gumový
gugár, -a, m., húser
Gustáv, -a, m.; Gustí-
 na; Gustínka
gubernantka, -y, ž., vy-
 chovávateľka i vycho-
 vateľka
gubernér, -a, m., správ-
 ca
gvardián, -a, m., pred-
 stavený kláštora
gymnastika, -y, ž., telo-
 cvik; gymnastický
gymnázium, -ia, str.;
 gymnaziálny i gym-
 naziálny
gynekologia, -ie, ž., ná-
 uka o ženských choro-
 bách
gyps, -u, m. — *správne*
 sádra

H.

Haag, -u, m.; haagsky
habán, -a, m., novokr-
 steneč; habánsky
habať, -em, -ú
habilitácia, -ie, ž. (*do-
 siahnutie práva pred-
 nášať na vysokej ško-
 le*); habilitačný
habit, -u, m., mníšske
 rúcho
habkať, -ám, -ajú
Habsburg, -a, m.; habs-
 burský

- háby**, háb, *ž. pomn.*;
hábký; hábočky
- háček**, -čka *i* -čku, *i*
háčik, -a, *m.*
- had**, -a, *m.*; hadí, -ia, -ie
(*nie* hadáci); hadík
- háďa**, -aťa, *str.*
- hádať**, -am, -ajú; ha-
dač, hadačka
- hádať sa**, -am, -ajú;
háďka
- Hades**, -da, *m. (boh)*;
Hades, -du, *m.*, pod-
svetie
- hadinec**, -nca, *m. (ze-
lina)*
- hádzaf**, -džem, -džu;
hádzací; hádzaná
- háj**, -a, *m.*; hájový; há-
jovňa
- hajdúch**, -a, *m., mn. n.*
hajdúsi; hajdúška;
hajduchovať (*tanco-
vať odzemok*)
- hájiť**, -im, -a
- hájnik**, -a, *i* hájny, -eho,
m.; hájnička; hájnica
(*dom*); hájničiť
- Hájniky**, -ik, *m. pomn.*;
v Hájnikoch
- hák**, -a, *m.*; háčik; háč-
kovať
- haky baky**
- halena**, -y, *ž.*; halien-
ka; halenár
- Halič**, -e, *ž.*; haličský
- halier**, -a, *m.*, *l.* halieri,
mn. n. haliere (*skrá-
tene h*)
- háľka**, -y, *ž. (okružla
strieška na štíte, i
veterník)*
- halucinácia**, -ie, *ž.*, vi-
dina, prelud
- haluška**, -y, *ž.*; haluš-
kový
- haluz**, -i, *ž.*; halúзка;
haluzina; haluzie
- hám**, -u, *m. (z nem.)*,
brzda; hamovať, brzdiť
- Hamburg**, -a, *m.*; ham-
burský
- hámor**, -mru, *m., mn. n.*
hámry (*z nem.*), kla-
dívo, mlat, huta; hám-
rik, kladívko, mlatok
- hana**, -y, *ž.*; haniť
- Hana**, -y, *ž.*; Hanička
- Haná**, -ej, *ž. (na Mo-
rave)*; Hanák; Ha-
náčka; hanácky
- hanba**, -y, *ž.*; hanblivý
i haneblivý; hanebný
i hanobný
- hanbiť sa**, -ím, -ia
- handra**, -y, *ž.*; handrič-
ka; handrár
- handžár**, -a, *m.*, nôž
(*turecký*)
- hangár**, -a, *m. (prístre-
šie pre aeroplány)*
- hanit'**, -ím, -ia
- hánka**, -y, *ž. (článok
prstu)*
- Hannibal**, -a, *m.*
- hanobíť**, -ím, -ia
- haraburda**, -y, *ž.*; ha-
raburdie, -ia, *str.*
- harakiri**, *str. (samo-
vražda u Japoncov
rozpáraním brucha)*
- hárem**, -u, *m.*
- harfa**, -y, *ž.*; harfeník;
harfenička
- haring**, -a, *m. (z lat.)*,
sled
- harlekýn**, -a, *m.*, šašo,
pajac
- harmanček**, -a, *m.*
- harmonia**, -ie, *ž.*, súlad;
harmonický
- harmonika**, -y, *ž.*
- harmonium**, -ia, *str.*
- hárok**, -rku, *m.*; háрко-
vý
- harpuna**, -y, *ž.*, železný
oštep, meták na veľ-
ryby
- hartovať** — *z nem., slo-
vensky zakaliť (kalená
strela)*, zaoceliť
- hasiť**, -ím, -ia; hasič;
hasičský; hasičstvo
- hasnúť**, -nem, -nú
- hašiš**, -a, *m.*, opojné
fajčivo
- hašterif sa**, -ím, -ia;
hašterivý
- hať**, -ti, *ž.*
- hatif**, -ím, -ia
- hausse** (*čítaj hós*), stú-
panie kurzov na burze
- háv**, -u, *m.*
- háveď**, -di, *ž.*
- Havel**, -vla, *m.*
- haviar**, -a, *m.*; haviar-
sky

- havran**, -a, *m.*; havraní, -ia, -ie
hazard, -u, *m.*; hazardný; hazardovať
hebký, jemný; hebučký
Hebrej, -a; hebrejský; hebrejčina
hedžra, -y, *ž.* (*útek Mohamedov z Meky r. 622*)
hegaf, -ám, -ajú; hegánúf: hegfavý
hegemonia, -ie, *ž.*, nadvláda
Heine, -ho *i* -na, *m.*
 hej = áno
hejtman, -a, *m.*
hekatomba, -y, *ž.*, obet sto zvierat
hektar, -u, *m.* (ha)
hektograf, -u, *m.*, rozmnožovací prístroj
hektoliter, -tra, *m.*
Helada *i* Helas, -ady, *ž.*, Grécko
Helén, -a, *m.*, Grék; helénsky, grécky
Helena, -y, *ž.* -- Elena
Helios, -ia, *m.* (*boh slnca*)
helota, -u, *m.*, otrok v Sparte; *mn. n.* heloti
Heřpa, -y, *ž.*
Helvecia, -ie, *ž.*, Švajciarsko
helvet, -a, *m.*; helvetský
Helvefan, -a, *m.*, Švajciar; Helvefanka; helvetský
hemisféra, -y, *ž.*, pologuľa
hemoroidy, -oid, *ž.* *po mn.*, zlatá žila
Henrieta, -y, *ž.*
Henrich, -a, *m.*, *čes.* Jindřich
heraldika, -y, *ž.*, náuka o znakoch, erboch
herb = erb
herbár, -a, *m.*, rastlinár
Hercegovina, -y, *ž.*; Hercegovinec; hercegovský
herec, -rca, *m.*; herečka; herecký; herectvo
heretik, -a, *m.*, kacír; herezis, -ze, *ž.*, kacírstvo
Herkules, -la, *m.*
hermafrodit, -a, *m.* (*živočích obojeho pohlavia*)
hermelín, -a, *m.*, hranoštaj; hermelínový
Hermes, -rma, *m.* (*boh obchodu*)
hermetický, nepriedušne zatvorený
Hermína, -y, *ž.*
Herodes, -da *i* -desa, *m.*
heroický *i* herojský, hrdinský, bohatiersky
heroizmus, -zmu, *m.*, hrdinstvo, bohatierstvo
herold, -a, *m.*, hlasateľ
heros, -oa, *m.*, hrdina, bohatier
heslo, -a, *str.*
heterogenný, rôznorodý
hexameter, -tra, *m.*, šesťstopový verš
hi! (*cit.*)
hiart — z *nem.*, ohnište
hiát, -u, *m.*, styk dvoch samohlások
hierarchia, -ie, *ž.*, vláda kňazstva, kňazstvo; hierarchický
hieroglyf, -u, *m.*, staroegyptské písmo
Hilar, -a, *m.*
hipodrom, -u, *m.*, závodisko pre jazdcov
histologia, -ie, *ž.*, náuka o tkanive tela
historia, -ie, *ž.*, dejepis; historik, historiograf, dejepisec; historický; historizmus
hja (*cit.*)
hľa
hláč, -a, *m.* — hlaváč (*ryba*); hláčik = hlaváčik
hlad, -u, *m.*; mreť hlady (*mn. i.*); hladný; hladový; hladovať'; hladnúť
hľadať, -ám, -ajú; hľadať
hľadeť, -ím, -ia; hľadievat'; hľadište (*v di-*

vadle); hľadisko = stanovisko, názor
hladina, -y, ž.
hladiť, -ím, -ia (*nie pigľovať*); hľadidlo *i* hľadítko (*nie pigľajz*); hľadkat
hladký; hladší
hlas, -u, *m.*
hlásať, -am, -ajú; hlasateľ *i* hlásateľ
hlásiť, -im, -ia
hláska, -y, ž.; hláskovať; hláskoslovie
hlásnica, -e, ž.
hlásnik, -a, *i* hlásny, -eho, *m.*
hlasný *i* hlasitý
hlasovať; hlasovací
hlava, -y, ž.; hlávka; hlavička
hlavačka, -y, ž. (*konope*)
hlavaj, -a, *m.*; hlaváč; hlaváň
hlavatica, -e, ž.
hlavátka, -y, ž. (*ryba*)
hlavatý
hlaveň, -vne, ž.; hlavienka
hlavica, -e, ž.; hlavička
hlávka, -y, ž.
hlavnica, -e, ž.; hlavnička = poduška
hľabať, -am, -ajú; hľabavý
hľabiť, -ím, -ia
hľбка, -y, ž.

hlbočina, -y, ž.
Hlboké, -ého, *str.* (*osada*)
hlboký; hlbší; hlboko; hlbšie; hlbočizný
hlien, -u, *m.*; hlienistý
hlina, -y, ž.; hlinačka; hlinastý; hlinený
hliník, -a, *m.* (*prvok* aluminium); hliníkový
hlinka, -y, ž.; hlinkový
hlísta, -y, ž.
hlivet', -iem, -ejú, leniv. živoriť
hlivy, -ív, ž. *pomn.* (*druh húb*)
hlobiť, -ím, -ia (*klíneć do steny, kól do zeme*)
hľodať, -ám, -ajú, *i* -dzem, -dzú; hľodávať; hľodavý
hloh, -u, *m.*; hlohový; hlohyňa; hložina; hložie
Hlohovec, -vca, *m.*; hlohovský
hlomoz *i* lomoz, -u, *m.*
hlúb, -a, *m.*; hlúbie, -ia, *str.*
hlucháň, -a, *m.*; hluchaňa, -ne, ž.
hluchý; hluchší *i* hluchejší
hlúpy, *komp.* hlúpejší
hľušiť, -ím, -ia
hľuza, -y, ž.; hľúzka; hľuzavý
hmat, -u, *m.*; hmatať;

iné je chmat, chmatať, chmatnúť'
hmkať, -ám, -ajú
hmľa, -y, ž.; hmľistý
hmota, -y, ž.; hmotár, hmotný; hmotné právo
hmýr, -u, *m.* = hmýrenie, hmyz; hmýriť sa = hemžiť sa
hmyz, -u, *m.*
hnať, ženem, ženú; žeň; hnal; hnaný
hnát, -a, *m.*
hneď, ihneď
hnedý; hnedo
hnev, -u, *m.*; hnevať sa; hnevný; hnevlivý
hnida, -y, ž.
hniešť, hnetiem, hnetú
hniezdo, -a, *str.*; hniezdočko; hniezdiť sa
hnillak, -a, *m.*
hnilý; hniličky
hnis, -u, *m.*
hnisať, -á, -ajú; hnisanie; hnisavý
hniť, -ijem, -ijú
hnoj, -a, *m.*; hnojnica
hnusný
Hnúšťa, -te, ž.
hnúť, hnem, hnú; hni; hnutie
hnuteľný; hnuteľnosť
ho — *gen. i ak. sing. m. a str.* = jeho
hoblík — *z nem., struhák*

hobľovať , strúhať	Holič , -a, <i>m.</i> (<i>obec</i>); ho-	<i>v košiarí, kde sa ovce</i>
hoc <i>i</i> hoci	ličský	<i>doja</i>)
hod , -u, <i>m.</i> ; hody , -ov, <i>m. pomn.</i>	holif , -ím, -ia	honelník , -a, <i>m.</i> , pasák
hoden , hodna, hodno =	Hollý (Ján)	na salaši
hodný, -á, -é <i>niečoho</i>	hólny (<i>holí sa týkajúci</i>)	honobif , -ím, -ia, shá-
hodina , -y, <i>ž.</i> ; hodinka,	holohlavý	ňaf majetok, sporif
hodinôčka; hodinár;	holohumnica , -e, <i>ž.</i>	honorár , -u, <i>m.</i> , odme-
hodinársky	holokolenačky (<i>prisl.</i>)	na
hodif , -ím, -ia; hádzaf	hololakfačky (<i>prisl.</i>)	honosif sa, -ím, -ia
hodlaf , -ám, -ajú	holomráz , -azu, <i>m.</i> ; ho-	Hont , -u, <i>m.</i> ; Hontian-
hodnosť , -ti, <i>ž.</i> ; hod-	lomrazníky	ska župa; Hontan;
nostár; hodnostný	holopysk , -a, <i>m.</i>	Hontianka; hontian-
hodnota , -y, <i>ž.</i> ; hod-	holub , -a, <i>m.</i> ; holúbok;	sky
notný	holubí, -ia, -ie (ho-	hora , -y, <i>ž.</i> ; horička,
hodnoverný	lubáci <i>od</i> holúbä)	hôrka
hodný	holúbä , -äfa, <i>str.</i> ; ho-	Horác , -a, <i>m.</i>
hodovný ; hodovník;	lúbätko	horal , -a, <i>m.</i>
hodovnícky	holubiar , -a, <i>m.</i>	horár , -a, <i>m.</i> ; horáreň
hodváb , -u, <i>m.</i> ; hod-	holubica , -e, <i>ž.</i> ; holu-	<i>i</i> horárňa
vábny; hodvábnik	bička	horčica , -e, <i>ž.</i> ; horčič-
hofier , -a, <i>m.</i> ; hofierka;	holubinec , -nca, <i>m.</i> ;	ný
hofiereň <i>i</i> hofierňa	holubník	horekovať (<i>si</i>)
hojda , -y, <i>ž.</i> ; hojdačka;	holý	horet' , -ím, -ia; horiaci
hojdat	homeopatia , -ie, <i>ž.</i>	horeznačky , horeznak
hojit' , -ím, -a; hojivý	(<i>spôsob liečenia</i>)	(<i>prisl.</i>)
hojný	Homér , -a, <i>m.</i> ; homér-	horič , -e, <i>ž.</i> = horkosť
hoľa , -le, <i>ž.</i> ; <i>mn. g.</i> hól'	sky	horič , -a, <i>m.</i> (<i>zelina</i>)
<i>i</i> hólí; hólny (<i>z hólí</i>)	homiletika , -y, <i>ž.</i> , ná-	horizont , -u, <i>m.</i> , obzor;
holáň , -a, <i>m.</i> — holý	uka o duchovnom	horizontálny, vodo-
človek	rečníctve	rovný
Holandčan , -a, <i>m.</i> ; Ho-	homogenný , rovnorodý	horknúť , -nem, -nú
landčanka; Holandsko;	homola , -ly, <i>ž.</i> ; homól-	horko fažko
holandský	ka; homolovitý	horký , <i>komp.</i> horkejší
holba , -y, <i>ž.</i> (<i>z nem.</i>)	homonym , -a, <i>m.</i> , slo-	horkýže , horkáž: (<i>prí-</i>
hold , -u, <i>m.</i> ; holdovať	vo s niekoľkými vý-	<i>slovka</i>)
holeň , -ne, <i>ž.</i> ; holienska;	znamy	horľavý ; horľavina
holenná kosť	hon , -u, <i>m.</i> ; honif;	horlif , -ím, -ia; horlivý
holič , -a, <i>m.</i> ; holičský	honba	Hornád , -a <i>i</i> -u, <i>m.</i>
	honelnica , -e, <i>ž.</i> (<i>miesto</i>	hornatý

- Horniaky**, *m. pomn.*; na Horniakoch; Horniak; Horniacka; horniacky
- horný** = vrchný; *iné je* hôrny = z hôr, hôr sa týkajúci
- horší** (*komp. od zlý*); horšie
- horšiť sa**, -ím, -ia
- Hortenzia**, -ie, *ž. (osobné meno)*; hortenzia, -ie (*kvetina*)
- horúci**, -a, -e; *prisl.* horúce; *komp.* horúcejší
- horúčava**, -y, *ž.*
- horúčka**, -y, *ž.*
- horúčosť**, -ti, *ž.*
- Horvat** — *správne*
- Chorvát**
- hospitant**, -a, *m.*, navštevovateľ, mimo-riadny poslucháč; hospitantka
- hospodár**, -a, *m.*; hospodársky; hospodárny; hospodárstvo; hospodáriť
- Hospodín**, -a, *m.* = Pán Boh
- hospodyňa**, -ne, *ž.*
- host**, -a, *m.*, *mn. n.* hostia *alebo* hostia, *gen.* hostí, *d.* hostom *atď.*
- hostec**, -tca, *m.*
- hostia**, -ie, *ž.*
- hostiný**; pohostiný
- hostiť**, -ím, -ia; hosti-
na; hostinec; hosti-
ný; hostinský; hosti-
teľ
- Hostivít**, -a, *m.*
- hostovský**
- hotel**, -a, *m.*; *l. v* hoteli; *mn. n., a.* hotely; hotelový
- hotoviť**, -ím, -ia; hoto-
viteľ
- hotovizeň**, -zne, *ž.*
- hotový**
- hovädo**, -a, *str.*; *mn. g.* hoviad; hoviadko; ho-
vädský
- hovädzi**, -ia, -ie
- hovädzina**, -y, *ž.*
- hovet** (si), -iem, -ejú
- hovoriť**, -ím, -ia; ho-
vorievat
- hra**, hry, *ž.* = hra
- hrab**, -a, *m.*, hrabina; hrabovie; hrabový
- hrabať**, -em, -ú; hra-
báč; hrabáčka (*žen-
ská, ktorá hrabe*); hra-
bačka (*hrabanie se-
na*); hrabnúť, -em, -ú
- hrabky**, -ov, *m. pomn.*
- hrable**, -blí, *ž.*; hrabli-
ce; hrablisko *i* hra-
bisko
- hrací**, -ia, -ie
- hráč**, -a, *m.*; hráčka
hráčsky
- hračka**, -y, *ž.*; hračkář;
hračkářsky
- hrad**, -u, *m.*; hrádok,
-dku, *m.*
- hrada**, -y, *ž.*
- hradba**, -y, *ž.*; hradob-
ný
- Hradčany**, -ian, *m.*
pomn.; hradčiansky
- hradište**, -šta, *str.*; Hra-
dište (*obec*); hradišt-
ský
- hradlo**, -a, *str.*
- hrádok**, -dku, *m.* (*zá-
mok*); Hrádok (*obec*);
Hrádčan, Hrádčanka;
hrádocký
- hradská**, -ej, *ž.* (*ce-
sta*)
- hrádza**, -e, *ž.*
- hrach**, -u, *m.*; hracho-
vina; hrášek *i* hrášok;
hraštek
- hrana**, -y, *ž.*
- hranica**, -e, *ž.*; hrani-
čiar; hraničiarsky;
hraničný
- hranol**, -a, *m.*
- hranostaj**, -a, *m.* (*zvie-
ra*), hermelín
- hrant**, -a, *m.* = koryto,
vávov
- hrať**, -ám, -ajú (*na hu-
dobnom nástroji, v
karty, v kolky, v ša-
chy*); hráci
- hrať sa**, -ám, -ajú =
ihrať sa; hravý
- hrb**, -u, *m.*; hrbček;
hřbok
- hřba**, -y, *ž.*; hřbka
- hrbáň**, -a, *m.*; hrbaňa,
-ne, *ž.*

hrbatef , -iem, -ejú	hriate , -eho, <i>str.</i> (<i>pá-lené</i>)	hromada , -y, <i>ž.</i> ; hromádka
hrbiť (sa), -ím, -ia	hriaznuť , -em, -nu (<i>hriaznuť do snehu</i>)	hromadiť , -ím, -ia
hrbof , -a, <i>m.</i> ; hrbolec; hrbľavý; hrbľovatý; hrbľovcovatý	hríb , -a, <i>m.</i> , huba; hri-bik	Hromnice , -íc, <i>ž. pomn.</i> ; hromničný; hromnička (<i>sviеча</i>)
hrča , -e, <i>ž.</i> ; hrčka	Hričov , -a, <i>m.</i>	hromobitie , -ia, <i>str.</i>
hrčať , -ím, -ia	hriech , -u, <i>m.</i> ; hriešny; hriešnik, hriešnica	hromosvod , -u, <i>m.</i>
hrdelný	hrište , -a, <i>str.</i> = ihrište	hromotresk , -u, <i>m.</i> (<i>ze-lina</i>)
hrdina , -u, <i>m.</i> ; hrdinný; hrdinský	hriva , -y, <i>ž.</i>	hromovládca , -u, <i>m.</i> ; hromovládny
hrdiť sa , -ím, -ia (<i>nie-čím</i>)	hrivko , -a, <i>m.</i> (<i>kôň</i>)	hromžif , -ím, -ia
hrdlačif , -ím, -ia	hrivnák , -a, <i>m.</i> (<i>holub</i>)	Hron , -a, <i>m.</i> ; hronský
hrdlička , -y, <i>ž.</i>	hrkať , -ám, -ajú; hr-kačka <i>i</i> hrkálka; hr-kotať	hrôza , -y, <i>ž.</i> ; hrozný
hrdlo , -a, <i>str.</i> ; hrdielko; hrdelný	hrkútať , -am, -ajú; hr-kútavý	hrozba , -y, <i>ž.</i>
hrdopych , -a, <i>m.</i>	hrmavica , -e, <i>ž.</i>	hrozif , -ím, -ia; hrozivý
hrdopysk , -a, <i>m.</i>	hrmen ; hrmený (sto hrmených!)	hrozno , -zna, <i>str.</i> ; hro-zienka
hrdúsif , -im, -ia	hrmet' , -í, -ia; hrmenie	hroznýš , -a, <i>m.</i> (<i>had</i>)
hrdý , <i>komp.</i> hrdší <i>i</i> hrdejší	hrmot , -u, <i>m.</i>	hršť , -ti, <i>ž.</i> ; hřtka; hřtčka
hrdza , -e, <i>ž.</i> ; hrdza-veť, -ie, -ejú	hrnčiar , -a, <i>m.</i> ; hrnčia-reň <i>i</i> hrnčiarňa; hrn-čiar sky	hřtan , -a, <i>m.</i> ; hřtanový
hrdzavý	hrnec <i>i</i> hrniec, hrnca, <i>m.</i> ; hrnček; hrnok	hrúbka , -y, <i>ž.</i>
hrebeň , -a, <i>m.</i> ; hrebe-nár; hrebiенок	hrnúť , -iem, -ú	hrubo-zrnny ; hrubovlnný
hrebík , -a, <i>m.</i> = kliniec; hrebíček, a) klinček, b) koreníe	hrob , -u, <i>m.</i> ; hrobár; hrobový	hrubý
hrešiť , -ím, -ia	hrobľa , -e, <i>ž.</i> (<i>hřbka kamenia, zeme</i>); hrob-lina	hrud' , -dí, <i>ž.</i> = psia; hrudný
hriadeľ , -ďľa, <i>m.</i> (<i>časť pluha</i>); hriadeľ, -ľa, <i>m.</i> ; kolo na hriade-li	hroch , -a, <i>m.</i> (<i>zvierá</i>)	hruda , -y, <i>ž.</i> ; hrudka
hriadka , -y, <i>ž.</i>	hrochof , -ti, <i>ž.</i> (<i>zmrz-lé blato</i>)	hruška , -y, <i>ž.</i> ; hřuštíčka
hrianka , -y, <i>ž.</i> (<i>pražený chlieb</i>)	hrom , -u, <i>m.</i> ; hromo-vý; hromovitý	hrúz , -a, <i>m.</i> (<i>ryba</i>)
hriať , hrejem, hrejú; hrej; hrejúc; hrial		hrúžiť (sa), -im, -ia

- hržať**, -í, -ia (*nespr. er-žať*) = rehtať
- huba**, -y, *ž.*, a) hríb, b) ústa; hubka; hubička; hubový; hubáň, hubatý človek; hubaňa (*žena*)
- hubiť**, -ím, -ia; hubiteľ
- huckať** — z *nem.*, štväť
- hučať**, -ím, -ia
- hudba**, -y, *ž.*
- hudec**, -dca, *m.* = hudák
- hudobník**, -a, *m.*; hudobný
- hugenot**, -a, *m.* (*francúzsky kalvin*)
- hu-hu!** (*cit.*)
- huk**, -u, *m.*; hukot
- húkať**, -am, -ajú; húknúť
- húfava**, -y, *ž.*, dažďové mračno
- humanista**, -u, *m.*, prívrženec humanizmu
- humanita**, -y, *ž.*, ľudskosť
- humanizmus**, -zmu, *m.*, štúdium antickej vzdelanosti
- humánný**, ľudský
- humbug**, -u, *m.*, podvod, klam
- humno**, -a, *str.*; humienko; humnica; humenný; Humenné, -ého, *str.* (*obec*)
- humor**, -u, *m.*; humorista; humoristický
- humpfovať** — z *nem.*, kaziť, ničiť
- Hun**, -a, *m.*; hunský
- huňa**, -ne, *ž.*; hunka
- huncút** — z *nem.*, lapaj
- hupkať**, -ám, -ajú; hupkom
- Hurban**; Svetozár Hurban Vajanský
- hurhaj**, -a, *m.*, pokrik, hrmot, lomoz
- hurt**, -u, *m.* — z *nem.*, krik, lomoz; hurtom, chvatne, s hlukom
- hus**, -i, *ž.*; *mn. n., a.* husi; husí, -ia, -ie; husacina (*husie mäso*); húsa, -ata, *str.*; húsatko, húska
- Hus**, -a, *m.*; Ján Hus, g. Jána Husa
- husár**, -a, *m.* (*vojak*)
- húsenica**, -e, *ž.*
- husiar**, -a, *m.* (*pasák husí*); husiarka
- husita**, -u, *m.* (*prívrženec učenia Jána Husa*); husitský
- husle**, husieľ i huslí, *ž. pomn.*; husličky; husliar; husľový
- huspenina**, -y, *ž.* = studeno, -a, *str.*
- húšť**, hudiem, hudú
- hustif**, -ím, -ia
- hustnúť**, -em, -ú
- hustý**, *komp.* hustejší i hustší
- húšť**, -ti, *ž.*; húšťava
- huta**, -y, *ž.*; Huta (*dedina*)
- hútať**, -am, -ajú = rozmýšľať
- húževnateľ**, -ie, -ejú
- húževnatý**
- húžva**, -y, *ž.*; *mn. g.* húžev
- hvezdár**, -a, *m.*; hvezdáreň i hvezdárna; hvezdársky; hvezdárstvo
- hviezda**, -y, *ž.*; hviezdíčka; hviezdnatý;
- hvizd**, -u, *m.*
- hvizdák**, -a, *m.* (*zvierat*)
- hvizdať**, -am, -ajú; hvizdnúť; hvizdot
- hvižďať**, -ím, -ia
- hyacint**, -u, *m.*
- hybaj!**
- hýbať**, -am i -em; hýb i hýbaj; hýbajúc; hýbavať i hýbávať
- hybký**; hybkosť
- hybný**
- hýčkať**, -am, -ajú
- hyd**, -u, *m.*; hydina
- hydra**, -y, *ž.*
- hydrant**, -a, *m.*, otvor vodovodu
- hydrát**, -u, *m.*
- hydraulický**, vodný
- hydrogén**, -u, *m.*, vodík, -a, *m.* (*prvok*)
- hydrometer**, -tra, *m.*, dažďomer
- hydroplán**, -u, *m.*, ná-morné lietadlo

hyena, -y, ž.; hyenizmus
hygiēna, -y, ž., zdravo-
 veda; hygienický
hygroskop, -u, *m.*, vlh-
 komer
hýkať, -a, -ajú; somár
 hýka
hýf, -a, *m.*
Hymen, -a, *m.* (*boh*
svadieb)
hymna, -y, ž., *mn. g.*
 hymien, *i* hymnus,
 -nu, *m.*; hymnický
Hynek, -nka, *m.*
hyntov — *správne* koč
hynúť, -iem, -ú
hyperbola, -y, ž.; hy-
 perbolický
hypnóza, -y, ž. (*dušev-
 ný stav umele uspa-
 něho*); hypnotizér;
 hypnotizmus; hypno-
 tizovať
hypochondria, -ie, ž.,
 ťažkomyselnosť; hy-
 pochonder, -dra, *m.*
Hypolit, -a, *m.*
hypotéka, -y, ž., nemo-
 vitý záloh; hypoteč-
 ný; hypotekárny
hypotenúza, -y, ž., pre-
 pona
hypotetický, predpo-
 kladaný, podmienený
hypotéza, -y, ž., do-
 mnienka, predpoklad
hýriť, -ím, -ia
hysteria, -ie, ž. (*nervo-*

vá choroba); hyste-
 rický
hyzdif, -ím, -ia

Ch.

chabet', -iem, -ejú;
 chabnúť
chabý
chabzda, -y, ž.; chab-
 zdie
chalcedon, -u, *m.* (*ne-
 rasť*)
Chaldea, -ey *i* -eje, ž.;
 chaldejský
Chalkis, -idy, ž.
chalupa, -y, ž.; chalúp-
 ka
Chalupka (Samo)
chameleon, -a, *m.* (*zvie-
 ra*)
chán, -a, *m.*, náčelník
 (*mongolský*)
chaos, -u, *m.*, smes,
 zmätok; chaotický
chápať, -em, -u; chápaj
i cháp; chápavý; chá-
 padlo
charakter, -u, *m.*, po-
 vaha, ráz; charakte-
 ristický; charakterizo-
 vať; charakterný; cha-
 rakternosť
charita, -y, ž., láska
 kresťanská; charita-
 tivný
Charybdis, -bdy, ž.
chasník, -a, *m.*
chatrč, -e, ž.

chatrný

chcet', chcem, chcú *i*
 chcejú; chci, chcime,
 chcíte; chcej nechcej
 = chtiac nechtiac *i*
 chťa nechťa; chcel;
 chcený
chemia, -ie, ž., lučba;
 chemik; chemický
chemikálie, -íi, ž. *po-
 množné*, lučebniny
Chersones, -u, *m.* (*pol-
 ostrov*); chersoneský
cherub, -a, *i* cherubín,
 -a, *m.*
chichot, -u, *m.*; chicho-
 tať sa
chiliada, -y, ž., tisícro-
 čie *i* tisícletie
chiméra, -y, ž., prelud;
 chimerický
chinín, -u, *m.* (*liek z*
kôry chinovej); chi-
 nínový
chirurg, -a, *m.*, lekár-
 operatér; chirurgia;
 chirurgický
chitón, -a, *m.* (*spodné*
rúcho starých Grékov)
chlad, -u, *m.*; chládok
chladif, -ím, -ia; chla-
 dič; chladiaci (pro-
 striedok); chladnúť
chlácholíť, -ím, -ia
chlap, -a, *m.*; chlapský
chlápä, -äfa, *str.*
chlapček, -a, *m.*
chlapec, -pca, *m.*; chla-
 pecký, chlapčenský

- chlapina**, -u, *m.*, chlap, chlapík
chlapíť sa, -ím, -ia
chlebič, -a, *m.*
chlebodarca, -u, *m.*
chlebovník, -a, *m.*
chlieb, chleba, *m.*; chlebový
chliev, -a, *m.*; chlievec; chlievik
chlipať, -em, -u; chlipkať; chlipnúť; chlipný
chlór, -u, *m.*
chlореčnan, -u, *m.*
chlorid, -u, *m.*
chloroform, -u, *m.*
chlorofyl, -u, *m.*
chlp, -a *i* -u, *m.*; chípok
chlpáč, -u, *m.*
chlpateľ, -iem, -ejú
chlpatý
chípok, -pka, *m.*
chlúba, -y, *ž.*
chlúbif sa, -im, -ia *nie-čím*; chlúbivý
chmára, -y, *ž.* = chmúra
chmat, -u, *m.*; chmatať; chmatnúť; *iné je* hmat, hmatať
chmeľ, -u, *m.*; chmeľnica; chmeľovina
chmúra, -y, *ž.*; chmúriť sa; chmúrny
chobot, -a, *m.* (*na pr. u slona*)
chod, -u, *m.*
chodák, -a, *m.*
chodba, -y, *ž.*
- chodif**, -ím, -ia; choď, choďte
chodník, -a, *m.*; chodníček
chôdza, -e, *ž.*
chochol, -a, *m.*; chocholík; chochlatý *i* chocholatý; chochlúška = pipiška
cholera, -y, *ž.*
cholerik, -a, *m.* (*človek prudkej povahy*); cholerický
chomút, -a, *m.*
chopiť (sa), -ím, -ia *nie-čoho*
chór, -u, *m.*, sbor, kostolný chór; chorál, -u, *m.*, velebná pieseň; choralista, -u, *m.*, spevák na chóre; chórista, -u, *m.*, sborový spevák; chóristka
choreľ, -iem, -ejú
chorľaveť, -iem, -ejú; chorľavý
choroba, -y, *ž.*, nemoc; chorôbka
chorobný
choromyseľný
Chorvát, -a, *m.*; chorvátsky; Chorvátsko; chorvátština
chorý
chotár, -a, *m.*, *l.* chotári, *mn. n.* chotáre; chotárny (*kameň*)
chov, -u, *m.*
- chova**, -y, *ž.* = strava
chovanec, -nca, *m.*; chovanica
chovať, -ám, -ajú
chovateľ, -a, *m.*
chrabry
chradnúť, -em, -ú
chrám, -u, *m.*; chrámový
chrániť, -ím, -ia; chrániť sa *niečoho*; chránenec; chránidlo
chrápať, -em, -u
chrapľavý
chrapot, -u, *m.*
chrasť, -ti, *ž.*; chrastina
chrasta, -y, *ž.*; chraslička; chrastavý
chrbát, chrbta, *m.*; *na* chrbte; chrbtový; chrbtovina
chrčať, -ím, -ia
chren, -u, *m.*; chrenový
chrestomatia, -ie, *ž.*, výbor čítania
chrestyš, -a, *m.* (*had*)
chrcheľ, -chľa, *m.*
chrchlať, -lem, -lú; chrchloš
chriašteľ, -a, *m.* (*vták*)
chripeť, -ím, -ia; chrípnut; chrípka
chripľavý
chrobač, -e, *ž.* *hrom.*
chrobák, -a, *m.*; chrobáčík
chromatický, farebný *i* barevný, poltónový (*na pr. stupnica*)

chromolitografia , -ie, ž., farebná kamenná tlač	chumeliť sa , -ím, -ia	nik <i>piš</i> zvesti <i>alebo</i> zprávy; chyrovať — <i>slovo zle tvorené, správne počuť, slýchať</i>
chromotypia , -ie, ž., farebná tlač	chuť , -ti, ž.; chuťový	
chronický , zastaralý	chutif = chuť; chuťi mi	
chronologia , -ie, ž., časoveda; chronologický	chutný ; chuťne	
chronometer , -tra, <i>m.</i> , časomer	chvála , -y, ž.	chystať , -ám, -ajú
chrúmať , -am, -ajú; chrumkať	chvalabohu (<i>prisl., ale</i> chvála Bohu)	chytať , -ám, -ajú; chytáčka
chrumka , -y, ž. = chrupka; chrumkavý	chváliť , -im, -ia; chválievať	chytif , -ím, -ia
chrupka , -y, ž.; chrupkavý	chvalitebný	chytľavý
chrúst , -a, <i>m.</i>	chváloreč , -i, <i>m.</i>	chytrák , -a, <i>m.</i> ; chytrácky; chytráctvo, šibalstvo
chryzantéma , -y, ž.	chválospev , -u, <i>m.</i>	chytrý ; chytro; chytrejšie
chryzolit , -u, <i>m.</i>	chvályhodný	chyža , -e, ž.; chyžka
chtiac nechtiac i chťa nechťa	chvastať sa , -ám i -cem; chvastavý	chyžná , -ej, ž.
chtivý ; chtivosť	chvať , -u, <i>m.</i> ; chvatný	Chyžné , -ého, <i>str.</i> (<i>osada</i>)
chúďa , -afa, <i>str.</i> ; chúďatko	chvátat , -am, chvatnúť	Chyžnian Voda , Chyžnian Vody, ž. (<i>obec</i>)
chudák , -a, <i>m.</i> ; chudáčik	chveť sa , chvejem sa, chvejú sa	
chudera , -y, ž.; chuderka	chvífa , -le, ž.; chvífka; chvífočka; chvífkový	I.
chudoba , -y, ž.; chudobný; chudobneť	chvoja , -e, ž.; chvojná = čečina	iba = len
chudobíneť , -nca, <i>m.</i>	chvost , -a, <i>m.</i> ; chvostík	ibis , -a, <i>m.</i> (<i>vták</i>)
chudý ; chudší; chudušký; chudorľavý; chudnúť	chyba , -y, ž.	Ida , -y, ž.
chúliť sa , -im, -ia	chybať , -am, -ajú, i chybeť, -ím, -ia, nebyť prítomný	idea , <i>g.</i> idey <i>alebo</i> ideje, ž.; <i>d.</i> ideí, <i>ak.</i> ideu, <i>l.</i> ideí, <i>instr.</i> ideou, <i>mn.</i> <i>n.</i> idey <i>alebo</i> ideje, <i>g.</i> ideí, <i>d.</i> ideám, <i>ak.</i> idey <i>alebo</i> ideje, <i>l.</i> ideách, <i>instr.</i> ideami
chúlostivý	chybiť , -ím, -ia = urobiť chybu	ideál , -u, <i>m.</i> , vzor; ideálny; idealista; idealistický; idealizmus
chumeľ , -mľa, <i>m.</i> , chumáč (<i>snehu</i>); chumeľ, -e, ž.; chumeliča	chybný	identický , totožný; identifikovať, stotož-
	chýliť sa , -im, -ia	
	Chynorany , -rian, <i>m.</i> <i>pomn.</i> ; chynoriansky	
	chýr — <i>z mad.</i> , <i>slovensky</i> zvest, novina; chýrny, <i>správne</i> po-vestný; <i>miesto</i> chýr-	

- nif; identita, totožnosť
 idiom, -u, *m.*, nárečie, zvláštnosť reči
 idiosynkrazia, -ie, *ž.*, pudový odpor
 idiot, -a, *m.*
 idiotikon, -ka, *str.*
 idiotizmus, -izmu, *m.*, svojráznosť rečová
 idol, -a, *m.*, modla
 idúcky (*prisl.*)
 idyla, -y, *ž.*, selanka; idylický
 Ifigenia, -ie, *ž.*
 Ignác, -a, *m.*
 ignorancia, -ie, *ž.*, nevedomosť; ignorant, nevedomec
 Igor, -a, *m.*
 ihelnica, -e, *ž.*; ihelník
 ihla, -y, *ž.*; ihlár; ihlica; ihlička
 ihličnatý
 ihneď = hneď
 ihra *i* hra, -y, *ž.*
 hrať sa *i* hrať sa, -ám, -ajú
 ihrište, -šťa, *str.*, *i* ihrište
 ich (*nie* jich), *mn. g.*, *a. zám.* on, ona, ono
 ikona, -y, *ž.* (*obraz pravoslávnych svätých*)
 ikra, -y, *ž.*; ikratý *i* ikeratý
 il, ilu, *m.* (*hlina*)
 ilava, -y, *ž.*
 ilegálny, nezákonný
- ilegitimný, neoprávnený
 Iliada *i* Ilias, -dy, *ž.*
 Ilna, *správne* Elena *i* Helena
 iluminácia, -ie, *ž.*, osvetlenie; iluminačný
 ilustrácia, -ie, *ž.*, vyobrazenie; ilustrátor; ilustrovať
 ilúzia, -ie, *ž.*, prelud; mámenie; iluzorný
 Ilyria, -ie, *ž.*; ilyrský
 im (*nie* jim), *d. pl. zám.* on, ona, ono
 imaginácia, -ie, *ž.*, obrazotvornosť; imaginárny, domnelý, neskutočný
 imanie, -ia, *str.*
 imatrikulácia, -ie, *ž.*, zápis do matrík
 imitácia, -ie, *ž.*, napodobenie; imitátor; imitovať, napodobňovať
 imobilný, nemovitý, nehnuteľný
 imoralita, -y, *ž.*, nemravnosť; imorálny
 imortelka, -y, *ž.*, slamienska (*kvetina*)
 imperatív, -u, *m.*, rozkazovací spôsob; imperatívny
 imperfektum, -ta, *str.*, minulé čas nedokonaný
 imperium, -ia, *str.*; imperialista, -u, *m.*, človek panovačný; imperialismus
- impertinencia, -ie, *ž.*, drzosť, bezočivosť; impertinentný
 imponovať, úctu vzbudzovať
 import, -u, *m.*, dovoz
 impotencia, -ie, *ž.*, neschopnosť; impotentný
 impozantný, veľkolepý, mohutný
 impregnováť, napúšťať
 impresario, -ia, *m.*, podnikateľ umeleckých predstavení a koncertov
 impresionizmus, -zmu, *m.* (*umelecký smer*); impresionista
 imprimatur (*lat.*), nech je vytlačené, povoľuje sa vytlačiť
 improvizácia, -ie, *ž.* (*umelecká tvorba bez prípravy*); improvizátor; improvizovať
 impulz, -u, *m.*, popud, podnet
 imputovať, podkladať niekomu niečo
 Imrich, -a, *m.*; Imriška
 imunita, -y, *ž.* (*ochrana pred trestným stíhaním*); imunitný; imunný
 ináč; inácej
 inačif, -im, -ia

- inak**; inakšie
inam
inaugurácia, -ie, ž.; slávnostné začínanie (*diela*), slávnostné uvedenie (*v úrad*); inauguračný
incident, -u, *m.*, prípad, nehoda
Ind, -a, *m.*; indský
inde
indemnita, -y, ž., bez-trestnosť; dodatočné schválenie
index, -u, *m.*, soznam
India, -ie, ž.; indický
Indián, -a, *m.*; Indiánka; indiánsky
indiferentizmus, -zmu, *m.*, ľahostajnosť; indiferentný
indignácia, -ie, ž., rozhorčenie, nevoľa
indigo, -a, *str.* (*farba*)
indikácia, -ie, ž., oznámenie
indikatív, -u, *m.*, oznamovací spôsob; indikatívny
indirektný, nepriamy
indiskrétny, nešetrný, nemľčanlivý
individualita, -y, ž., svojrázna osobnosť; individuálny, osobitý, svojský
individuum, -ua, *str.*, jednotlivec, osoba
indolencia, -ie, ž., ne-
 dbalosť, nevšímavosť; indolentný, nevšímavý, nedbalý
indukcia, -ie, ž. (*metoda*, *postupujúca od jednotlivosti ku všeobecnosti*); induktívny
induktor, -a, *m.*; indukčný
industria, -ie, ž., priemysel; industriálny, priemyselný, výrobný; industrializmus; industriálna učiteľka (*učiteľka ručných prác*)
infámia, -ie, ž., pohanie, hanebnosť; infámny, hanebný
infanteria, -ie, ž., pechota; infanterista, pešíak
infekcia, -ie, ž., nákaza; infekčný
inferiorita, -y, ž., nižší stupeň; inferiórny, nižší
infinitív, -u, *m.*, neurčitý spôsob, neurčitok; infinitívny
influenca, -e, ž.
informácia, -ie, ž., poudenie, zpráva; informátor; informovať
infula, -y, ž., biskupská čiapka (*pri omši*)
inhalácia, -ie, ž., vdy-
 chovanie (*plynov liečivých*); inhalačný
 inhalatorium
iniciálka, -y, ž., počiatkové písmeno
iniciatíva, -y, ž., podnet; iniciátor; iniciatívny
injekcia, -ie, ž., vstriednutie; injekčný
inkasovať, vyberať, prijímať peniaze
inklinácia, -ie, ž., sklon, náchylnosť; inklinovať
inkluzíve (*z lat.*), i s... (*na pr. inkluzíve doplatok = i s doplatkom*)
inkognito, *str. neskl.*, pod cudzím menom
inkolát, -u, *m.*, domovské právo
inkompatibilita, -y, ž., neslučiteľnosť (*funkcii*)
inkompetencia, -ie, ž., nepríslušnosť, neoprávnenosť; inkompetentný
inkonzekvencia, -ie, ž., nedôslednosť
inkvizícia, -ie, ž., súd proti kacírom; inkvizičný
inokedy
inorečový
inostranný
inovať, -ti, ž. = osuheť, srieť

- inovec**, -vca, *m.* (*vrch*)
insignia, -ií, *str. mn.*,
 znaky
insolvencia, -ie, *ž.*, ne-
 schopnosť platiť; in-
 solventný
inspirácia, -ie, *ž.*, vnuk-
 nutie; inspirovať
instinkt, -u, *m.*, pud;
 instinkatívny, pudový,
 mimovoľný
instrumentál, -u, *m.*
 (*pád na otázky: (s)*
kým, (s) čím?); in-
 strumentálny
insurekcia, -ie, *ž.*, po-
 vstanie; insurgent
inší, -ia, -ie
inšpekcia, -ie, *ž.*, dozor,
 prehliadka; inšpek-
 tor; inšpektorát
inšpicient, -a, *m.*
inštalácia, -ie, *ž.*, uve-
 denie v úrad
inštancia, -ie, *ž.*, stu-
 peň úradu; inštančný
inštitúcia, -ie, *ž.*, usta-
 novizeň; inštitút, -u,
m., ústav
inštrukcia, -ie, *ž.*, po-
 učenie, návod; in-
 štrukčný; inštruktor
inštrument, -u, *m.*, ná-
 stroj; inštrumentalista
intabulácia, -ie, *ž.*, zá-
 pis do pozemkových
 kníh; intabulačný; in-
 tabulovať
integrál, -u, *m.*
- integrita**, -y, *ž.*, nepo-
 rušenosť, celistvosť
intelekt, -u, *m.*, rozum;
 intelektuál; intelektu-
 álny, rozumový; inte-
 lektualizmus
inteligencia, -ie, *ž.*,
 vzdelanosť, vzdelá-
 nectvo; inteligentný
 (*človek*)
intencia, -ie, *ž.*, úmysel,
 zámer
intendancia, -ie, *ž.*, do-
 zor (*nad divadlom*);
 intendatúra, -y, *ž.* (*vo*
*vojsku úrad, ktorý vy-
 pláca, chová a šatí*
vojsko); intendant, -a,
m.
intenzita, -y, *ž.*, na-
 pnutie, sila; intenzív-
 ny, silný, mocný
interdikt, -u, *m.*, zákaz
 cirkevných obradov
interegnum, -gna, *str.*,
 medzivládie
interes, -u, *m.*, záujem,
 úrok; interesantný,
 zaujímavý; interesov-
 ať (*sa*), zaujímať (*sa*)
interiér, -u, *m.*, vnútor-
 né zariadenie
interkonfesionálny
interlineálny, medzi-
 riadkový
intermezzo, -a, *str.*
 (*tal.*), medzihra
internacionála, -y, *ž.*,
 medzinárodné sdu-
- ženie; internaciona-
 lizmus; internacionál-
 ny
internát, -u, *m.*, spoloč-
 né bydlisko chovan-
 cov
internovať, uväzniť
interný, vnútorný; in-
 ternista, lekár vnútor-
 ných chorôb
interpelácia, -ie, *ž.*, do-
 taz (*v snemovni*); in-
 terpelovať
interpolácia, -ie, *ž.*, ne-
 pravá vložka (*v spi-
 se*)
interpret, -a, *m.*, vy-
 kladač, tlmočník; in-
 terpretovať
interpunkcia, -ie, *ž.*, roz-
 deľovacie značky; in-
 terpunkčný
interurbálny, medzi-
 mestský
interval, -u, *m.*, medze-
 ra
intervencia, -ie, *ž.*, za-
 kročenie; intervenčný
interview (*čítaj inter-
 vjú*), -ewu, *m.*, roz-
 hovor (*novinára s*
význačným človekom)
intimita, -y, *ž.*, dôver-
 nosť; intimný, dôver-
 ný
intolerancia, -ie, *ž.*, ne-
 snášanlivosť; intole-
 rantný, nesnášanlivý
intonácia, -ie, *ž.* (*spó-*

- sob, ako sa tvorí tón; výška hlasu v reči*);
 intonačný
intráda, -y, ž., *vlastne*
 úvod, predohra
intransigentný, ne-
 smieriteľný
intravilán, -u, *m.*, sta-
 vebný pozemok
intriga, -y, ž., klebeta;
 intrigán, klebetník;
 intrigovať
introdukcia, -ie, ž., ú-
 vod
introitus, -tu, *m.*, vstup,
 vstupná modlitba
intuícia, -ie, ž. (*pria-
 me nazeranie na pod-
 statu vecí*); intuitív-
 ny; intuíčný
invalid, -a, *m.*
invázia, -ie, ž., **vpád**
invektíva, -y, ž., útoč-
 ná reč, urážka; in-
 vektívny
invencia, -ie, ž., dô-
 vtipnosť; invenčný
inventár, -a, *m.*, so-
 znam vecí; inventúra
investícia, -ie, ž., ulo-
 ženie kapitálu (*v ne-
 jakom podniku*); in-
 vestičný; investovať
investitúra, -y, ž., uve-
 denie do úradu (*na-
 jmä biskupského*)
invokácia, -ie, ž., výz-
 vanie; invokačný
iny
- inzerát**, -u, *m.*, ozná-
 menie (*v novinách*);
 inzertný
inzultovať, napádať, u-
 rážať
inženieer, -a, *m.*, inže-
 niersky
Ion, -a, *m.*; *mn. n.*
 Ionovia; Ionia; ion-
 ský
Ipeľ, -pľa, *m.* (*rieka*)
Ir, -a, *m.*; Irka; Irsko;
 irský
iracionálny, protiroz-
 umový
ireálny, neskutočný
irečítý — *z maď.*, slo-
 vensky rýdži, číry, pô-
 vodný, čistý
iredenta, -y, ž. (*pô-
 vodne strana v Ta-
 liansku, ktorá chcela
 slúčiť všetky neoslo-
 bodené kraje s tal.
 obyvateľstvom*); ire-
 dentista
iregulárny, nepravidel-
 ný
Irena, -y, ž.
ircha, -y, ž.
iritácia, -ie, ž., drážde-
 nie; iritovať, dráždiť;
 iritačný, dráždivý
Irma, -y, ž.
ironia, -ie, ž., skrytý
 výsmech; ironický;
 ironizovať
ischias, -u, *m.*, úsad
 (*choroba*)
- ískaf**, -am, -ajú = hfa-
 dat (*v hlave*)
iskra, -y, ž.; iskierka;
 iskrička
iskrif, -ím, -ia
islam, -u, *m.*, nábožen-
 stvo mohamedánske
Island, -u, *m.*; island-
 ský
išť, idem, idú; išiel, išla
istina, -y, ž.
istif, -ím, -ia
istota, -y, ž.
istý; iste, isteže (*prisl.*)
Ital = Talian; Itália, -ie,
 ž. (*v staroveku*); i-
 talský = taliansky;
 italština = taliančina
iteratívum, -a, *str.*, o-
 päťovacie sloveso
Ivan, -a, *m.*
íver, -a, *m.* = trieska;
 íverček; íverie; íverif
Izabela, -y, ž.
Izaiáš, -a, *m.*
Izák, -a, *m.*
izba, -y, ž.; izbička,
 izbietka; izbový
Izidor, -a, *m.*
Izmael, -a, *m.*
izobary, -bar, ž. *pomn.*
 (*čiarý, spojujúce mie-
 sta s rovnakým tla-
 kom vzduchu*)
izolácia, -ie, ž., odlú-
 čenie, osamotenie; i-
 zolátor; izolovať
Izrael, -a, *m.*; izraelský;
 izraelita; izraelitský

J.

- ja**
jablko, -a, *str.*; jabĺčko; jabĺčnik
jabloň, -ne, *ž.*; jablonka
jačať, -ím, -ia
jačmeň, -a, *m.*; jačmen-
 ný
jačmienka, -y, *ž.*
Jaderské more
Jadran, -u, *m.*, Jaderské more (Adriatické more)
jadro, -a, *str.*; jadierko; jadristý; jadrný
jafura, -y, *ž.* = čučoriedka
jagať sa, -ám, -ajú = lesknúť sa
Jagellovec, -vca, *m.*
Jager, -gru, *m.* (*mesto*); jagerský
jáhen, -hna, *m.*; jáhenský
jahňa, -afa, *str.*; jahniatko; jahňací, -ia, -ie; jahňacina
jahoda, -y, *ž.*; jahôdka; jahodník
Jahve, *neskl. m.* (*nesprávne* Jehova), Boh
jachať, -ám, -ajú
jachta, -y, *ž.*, rýchla loďka
jaň! (*cit.*)
jaký aký
jako ako
- jakobín**, -a, *m.* (*francúzsky revolucionár*)
jakosť *i* akosť, -ti, *ž.*, kvalita
Jakub, -a, *m.*; jakubka, -y, *ž.* (*hruška*)
jalový; jalovka; jalovica; jalovina
jama, -y, *ž.*; jamka
jambus, -bu, *m.*
Ján, Jána, *m.*; Janík; Janiček; Jano; jánsky; svätójánsky
janičiar, -a, *m.*; janičiarisky
Janka, -y, *ž.*
Jánošík, -a, *m.*
jantar, -u, *m.*
január, -a, *m.*; *l.* v januári
Japonec, -nca, *m.*; Japonka; Japonsko; japonský
jar, -i, *ž.*, *i* jaro, -a, *str.*; jarný
jarab, -a, *m.*; jarabí, -ia, -ie
jarabet', -ie, -ejú = meniť sa, pestriť sa (*pred očima*)
jarabica, -e, *ž.* (*vták*)
jarabina, -y, *ž.* (*strom*)
jarabiť sa, -ím, -ia, meniť sa, pestriť sa
jarabý, pestrý, strakatý
jarec, -rca, *m.* = jačmeň
jarina, -y, *ž.* = jarné zbožie
jarmo, -a, *str.*; jarmit
- jarmok**, -u, *m.* (*z nem.*), trh (*najmä výročný*); jarmočný; jarmočné, -ého
jarok, jarku, *m.*; jarček
jas, -u, *m.*; jasot
jasaf, -ám, -ajú; **jasavý**
jasen, -a, *m.* (*strom*); jasenový (*z jasena*)
 jaseň — *správne* jeseň = podzim
Jasenie, -ia, *str.* (*obec*)
Jaseno, -a, *str.* (*obec*)
Jasenová, -ej, *ž.* (*obec*)
 jasienska — *správne* jesienska
jask, -u, *m.* = tunel
jaskyňa, -ne, *ž.*; jaskynný
jasle, jaslí *alebo* jasieľ, *ž. pomn.*
jasmín, -u, *m.*; jasmínový
jasneť', -ie, -ejú
jasnovidný
jasný
jaspis, -u, *m.*
jastrab, -a, *m.*; jastrabí, -ia, -ie
jastrif, -ím, -ia (*očima*)
jastrivý = bystrý
jašiť (sa), -ím, -ia, plašiť (sa)
jašo, -a, *m.*, vetroplach
jašter, -a, *m.*; jašterica
jať, jmem, jmú; jmúc; jal; jatý; jatie; jímaj
jaťelina — *správne* ďaťelina

- jaternica**, -e, *ž.*
jatka, -y, *ž.*
jatrá, -tier, *str.* = pečeňa
jatrif (sa), -ím, -ia; ja-
 trivý
jav, -u, *m.*
javište, -šťa, *i* javisko,
 -a, *str.*; javištný
javit' (sa), -ím, -ia
javor, -a, *m.*; javorína;
 javorový
jazda, -y, *ž.*; jazdec,
 jazdca, *m.*; jazdectvo
jazdiť, -ím, -ia
jazero, -a, *str.*; jazier-
 ce; jazierko; jazerný
jazva, -y, *ž.*; jazvit'
jazvec, jazevca, *m.*; ja-
 zevčí
jazyčif, -ím, -ia = kle-
 betif
jazyčnica, -e, *ž.* = kle-
 betnica
jazyčný = klebetný
jazyk, -a, *m.*; jazýček,
 -čka; jazykospyt; ja-
 zykový
jazz-band (*čítaj* džez-
 bend), -u, *m.* (*orche-*
ster k moderným tan-
com)
jed, -u, *m.*; jedový; je-
 dovatý
jedáleň i jedáľňa, -ne, *ž.*
jeden, jedna, jedno, *g.*,
 jedného, *d.* jednému
atď.
jedenást'; jedenásty;
 jedenástka
- jediačky** (*prisl.*)
jedináčik, -a, *i* jediná-
 ček, -čka, *m.*; jediná-
 čka; jediniatko
jediný; jedinečný
jedfa, -le, *ž.*; jedlica,
 jedlička; jedľový
jedlo, -a, *str.*
jedlý
jednak; jednako; jedna-
 ký
jednať (sa), -ám, -ajú (*o*
niečo s niekým)
jednička, -y, *ž.*; jed-
 notka
jednodenný
jednoduchý (*čisl.*)
jednohlasný
jednomyselný
jednonohý
jednooký
jednoramenný
jednorodený
jednorohý
jednoruký
jednostranný
jednota, -y, *ž.*; jednotka
jednotlivý
jednotný
jednotvárný
jednoženstvo, -a, *str.*
jedovať sa, hnevať sa
Jehova, -u, *m.* (*vzniklé*
z chybného čítania),
s: rávne Jahve, neskl.,
 Boh
jeleň, -a, *m.*; jelenica;
 jelení, -ia, -ie; jeleni-
 na; jeliňa, -afa, *str.*
- jelito**, -a, *str.*
jelša i olša, -e, *ž.*; jel-
 šina; jelšový
Jelšava, -y, *ž.* (*obec*)
jelšovka, -y, *ž.* (*ryba*,
ináč čerebfa)
jem, ješ, je (*od jest*)
jemneť, -iem, -ejú
jemnocitný
jemný; jemne; jem-
 nejší
Jena, -y, *ž.*; jenský
Jeremiáš, -a, *m.*; jere-
 miáda, -y, *ž.* (*žalost-*
ná pieseň)
Jericho, -a, *str.*; jeriš-
 ský
Jeronym, -a, *m.* = Hie-
 ronym
Jeruzalem, -a, *m.*; jeru-
 zalemský
jeseň, -ne, *ž.* = podzim;
 jesenný = podzimný;
iné je jasen, -a, *strom*
jeseter, -tra, *m.* (*ryba*)
jesienka, -y, *ž.* (*kveti-*
na)
ješť, jem, ješ, je, jeme,
 jete, jedia; jedz, jedz-
 te; jedol, jedla; je-
 dený
jestliby
jestliže
jestvovať
jezuíta, -u, *m.*; jezuit-
 ský
jež, -a, *m.*; ježa, -afa,
str.
ježibaba, -y, *ž.*; ježi-

- bábeľ, -a, *m.*, ježi
babin muž
- Ježiš**, -a, *m.*; Ježiško
- ježiť** sa, -ím, -ia
- jímať**, -ani, -ajú; jímať
- jockey** (čítaj džoki), -a, *m.*, platený jazdec
- jód**, -u, *m.*; jódový
- jogurt**, -u, *m.*, bulharská kýška
- Johana**, -y, *ž.* = Jana; Janka
- johanita**, -u, *m.* člen rádu duchovného rytierstva)
- joj!** (*cit.*)
- Jonáš**, -a, *m.*
- Jordán**, -a, *m.*; jordánsky
- joviálny** — *viď žoviálny*
- Jozef**, -a, *m.*; Jozefa; jozefinizmus; jozefínsky
- Jozue**, -a, *m.*
- Jožko** (*od Jozef*)
- jubilár**, -a, *m.*, oslávenec; jubilárny
- jubileum**, -ea, *str.*, oslava; jubilejný
- Judáš**, -a, *m.*
- Judea**, -y *i* -eje, *ž.*; judský
- judiciálny**, súdny
- judikatúra**, -y, *ž.*, súdnictvo
- Judita**, -y, *ž.*; Judka
- juh**, -u, *m.*
- Juhoslávia**, -ie, *ž.*
- juhovýchod**, -u, *m.*; juhovýchodný
- juhozápad**, -u, *m.*; juhozápadný
- juchta**, -y, *ž.*; juchtovina; juchtový
- juj!** (*cit.*)
- júl**, -a, *m.*; *l.* v júli; júlový
- Julia**, -ie, *ž.*
- Julián**, -a, *m.*; Juliana; juliánsky (kalendár)
- Julius**, -ia, *m.*
- jún**, -a, *m.*; v júni; júnový
- junač**, -e, *ž.*
- junák**, -a, *m.*; junácky
- junec**, -nca, *m.*; junček
- junktím**, *str. neskl.*, spojenie
- Juno**, -ony, *ž.*
- Jupiter**, -tera (*v textoch filologických gen. Jova, dat. Jovovi atď.*), *m.*
- Jur**, -a, *i* Juraj, -a, *m.*; Jurko *i* Ďuro, Ďurko; Jurina, -y, *ž.*
- juridický**, právny
- jurisdikcia**, -ie, *ž.*, právomoc
- jurista**, -u, *m.*, právnik; juristický
- jury** *alebo* žuri, *ž. neskl.*, porota, sbornalcov
- justícia**, -ie, *ž.*, spravodlivosť; justičný
- Justín**, -a, *m.*; Justína, -y
- Justinián**, -a, *m.*
- jažný**

K.

- k, ku** (*predl. s dat.*)
- kabala**, -y, *ž.*, tajné učenie (*rabinov*); kabalistika
- kabaňa**, -ne, *ž.*; kabanika; kabanica; kabaničiar
- kabaret**, -u, *m.*; kabaretný
- kabát**, -a, *m.*; kabátik; kabátnik
- kábel**, -belu, *m.*; kábelový; kábelogram, -u, *m.*
- kabína**, -y, *ž.*; kabinet, -u, *m.*; kabinetný
- kacír**, -a, *m.*; kacírsky; kacírstvo
- káčer**, -a, *m.*
- kačica**, -e, *ž.*; káča, -ata, *str.*; kačiča, -ata; kačiatko; kačáci; kačacina
- kaďa**, -de, *ž.*; kadička
- kade**; kadečo; kadejaký; kadekde; kadekto
- kadenáhle** — *správne* len čo
- kade tade**
- kadere**, -rí, *ž.*; kadera-vý; kaderie; kaderif; kadernik
- kadet**, -a, *m.*
- kadiaľ**

- kadidelnica**, -e, *ž.*
kadidlo, -a, *str.*
kadif, -ím, -ia; kadie-
 vať
kadiub, -a, *m.* = kadlu-
 ba, -y, *ž.*
kaftan, -a, *m.*
kahan, -a, *m.*; kahanec,
 -nca; kahanček, -a
kachle, -chlí *i* -chief, *ž.*
pomn.; kachlička;
 kachličky, malé ka-
 chle; kachliar; ka-
 chľový
kajať sa, -am, -ajú
Kajetán, -a, *m.*
kajúci; kajúcnik; kajúc-
 nica; kajúcný
kajuta, -y, *ž.*, izba (*na*
lodi)
kakao, -aa, *str.*
kaktus, -su, *m.*; kak-
 tusový
kai, -u, *m.*; kalný
kalamár, -a, *m.*, *l.* v
 kalamári, *mn. n.*, *a.*
 kalamáre
kalamita, -y, *ž.*, po-
 hroma, nešťastie, ne-
 hoda
káľaf, -am, -ajú (*rúbat'*
na poľená)
kaleidoskop, -u, *m.*, op-
 tický prístroj zrkadlo-
 vý; kaleidoskopický
kalendár, -a, *m.*, *l.* v
 kalendári, *mn. n.*, *a.*
 kalendáre; kalendá-
 rik; kalendárny
- kaleráb**, -u, *m.*; kale-
 rábik; kalerábový
kaliber, -bru, *m.*, prie-
 mer (*najmä vývrtu*
strelnej zbrane),
 vlastnosť; kalibrova-
 ný
kaličif, -ím, -ia, mrzačiť
kalif, -a, *m.*, nástupca
 Mohamedov, panov-
 ník; kalifát, -u, *m.*
Kalifornia, -ie, *ž.*; kali-
 fornský
kaligraf, -a, *m.*, kraso-
 pisec; kaligrafický
kalich, -a, *m.*; kalíšek
i kalíšok; kalištek;
 kališník
kalina, -y, *ž.*
Kalňčiak, -a, *m.*
kaliť, -ím, -ia,
kaliium, -ia, *str.*, draslík
kalkul, -u, *m.*, počet,
 výpočet; kalkulácia;
 kalkulovať
kalný
kaloria, -ie, *ž.*, jednot-
 ka tepelná
kaloše — *správne ga-*
loše
kaluž *i* kaluža, -e, *ž.*
Kalvária, -ie, *ž.* (*meno*
vrchu); kalvária (*mie-*
sto pobožností, utr-
penie)
Kalvín, -a, *m.* (*meno*
vlastné); kalvín, kal-
 vinista; kalvínsky; kal-
 vinizmus
- Kalypso**, -sy, *ž.* (*nymfa*)
kam
kamarát — *z nem., slo-*
vensky priateľ, druh
kamariila, -y, *ž.*, dvor-
 ská strana (*štátu škod-*
livá)
kamaše — *správne ga-*
maše
kamelia, -ie, *ž.* (*kveti-*
na)
kameň, -eňa, *m.*; kame-
 nie; kamienok *i* ka-
 menček; kamenný;
 kamenitý; kameni-
 stý
kamenár, -a, *m.*
kamenec, -nca, *m.*
kamenný
kamenolom, -u, *m.*
kamenotlač, -e, *ž.*
kamenouhoľný
Kamil, -a, *m.*; Kamila
kamkoľvek
kampaň, -ne, *ž.*
kamsi
kamzík — *z nem., slo-*
vensky divá koza
kamža, -e, *ž.* (*rúcho*)
kaňa, -ne, *ž.*; kaňúr, -a,
m.
kanafas, -u, *m.*, hrubé
 plátno
kanál, -u, *m.*; kanálik;
iné je kanárik; kana-
 lizácia; kanalizačný
kanapa, -y, *ž.* = po-
 hovka
kanár, -a, *m.*; kanárik

Kanárske ostrovy
kancel, -ca, *m.* — *slovensky* kazateľňa i kazateľnica
kancelár, -a, *m.*
kancelária, -ie, *ž.*; kancelársky; kancelista
kancionál, -a, *m.*
kandidát, -a, *m.*; kandidátka; kandidatum, -ka, *str.* (*skúška*); kandidatúra
kanibal, -a, *m.*, ľudozrúť
kanón — *z nem., slovensky* delo, -a, *str.*
kánon, -u, *m.*, cirkevný predpis, zákon; ľudobná forma
kanonický
kanonik, -a, *m.*
kanonizácia, -ie, *ž.*, vyhlásenie za svätého
kantácia, -ie, *ž.* = spev
kantár, -a, *m.*; kantárik
kantáta, -y, *ž.* = spev cirkevný
kantína, -y, *ž.*, krčma v kasárni; kantínsky
kanton, -u, *m.*; okres kantonálny
kántriť — *lepšie* hubiť, ničiť, pustošiť
kántry, -ov, *m. pomn.* (*pôst v každom štvrtoročnom roku*); kántrový
kaolín, -u, *m.*
kapacita, -y, *ž.*, schopnosť, významný človek

kapacitovať, získať, nahovoriť
kapaf, -em, -ú
kapec, -pca, *m.*, obyč. *v pl.* kapce; kapčiar
kapela, -y, *ž.*; kapelník
kapilárny, vláskovitý
kapitál, -u, *m.*; kapitálista; kapitalizmus
kapitálny
kapitán, -a, *m.*; kapitánsky; kapitanát
kapitola, -y, *ž.* (*vknihe*); *mn. g.* kapitol
kapitula, -y, *ž.*, sbor kňazov; kapitulný
kapitulácia, -ie, *ž.*, vzdanie sa, smluva; kapitulovať
kaplán, -a, *m.*
kaplnka, -y, *ž.*
kapor, kapra, *m.*
kaprál, -a, *m.*
kapriciózny, svojhlavý
kapsa, -y, *ž.*; kapsička
kapucín, -a, *m.*; kapucínsky
kapún, -a, *m.*
kapusta, -y, *ž.*; kapustnica; kapustník; kapustný
kar, -u, *m.* (*hostina po pohrebe*)
kára, -y, *ž.*
karabín, -a, *m.*, i karabína, -y, *ž.*, krátka puška
karafiát, -u, *m.*, klinček

karakter, -eru, *m.*, *lepšie* charakter
karambol, -u, *m.*
karamel, -u, *m.*, pálený cukor
karanténa, -y, *ž.* (*zastavenie na zamedzenie nákazy*); karanténny
karát, -u, *m.*
kárať, -am, -ajú; kárateľ
karavána, -y, *ž.*
karbonát, -u, *m.*
karbunkul, -u, *m.*; karbunkulový
karcer, -u, *m.*; väzenie
kardinál, -a, *m.*; kardinálsky
kardinálny, hlavný, základný
karfiol, -u, *m.*
karhať, -ám, -ajú
kariéra, -y, *ž.*, postup v službe; karierista
karika — *z maď., slovensky* obrúčka, prsteň
karikatúra, -y, *ž.*, posmešný obrázok; karikovať; karikaturista
Karlín, -a, *m.* (*časť Prahy*)
Karlovy Vary, Karlových Var i Varov, *m. pomn.*
karmazín, -u, *m.*, červená farba
karmelitán, -a, *m.*; karmelitánsky

- karmin**, -u, *m.*; karmínový
- karneval**, -u, *m.* (*zábava v mäso-puste*)
- Karol**, Karla, *m.*
- Karolína**, -y, *ž.*
- karotka** — *z nem.*, lístok
- karovať** — *z nem.*, slovensky mieriť, viesť, smerovať (*miesto skaroval nabok — odbočil*)
- Karpaty**, Karpat, *m.* *pomn.*; *d.* Karpatom, *l.* Karpatoch, *i.* Karpaty *i* Karpatini; karpatský
- karpina**, -y, *ž.* (*v očiach*); karpavý
- karta**, -y, *ž.* (*hracie karty*); kartár
- kartáč**, -a, *m.*; kartáček; kartáčový obfah alebo otisk
- Kartago**, -a, *str.*; kartaginský
- kartel**, -u, *m.*, smluva, združenie (*výrobcov na ochranu cien*)
- kartografia**, -ie, *ž.*, náuka o mapovaní
- karton**, -a *i* -u, *m.*, lepenka, krabica
- kartonáž**, -e, *ž.*, výroba krabíc
- kartún**, -u, *m.*
- kartuzián**, -a, *m.*; kartuziánsky
- kasa** — *z nem.*, *správne* pokladnica; kasička, pokladnička; kasír, pokladník
- kasácia**, -ie, *ž.*, zrušenie; kasačný (súd)
- kasáreň i kasárňa**, -rne, *ž.*; kasárnický
- kasein**, -u, *m.*, syrovina
- kasíno**, -a, *str.*, spoločná miestnosť, spoločok
- kaskáda**, -y, *ž.*
- kasňa** — *z nem.*, *správne* skriňa
- kasta**, -y, *ž.*, spoločenská trieda; kastovný; kastovnícky; kastovníctvo
- kastelán**, -a, *m.*, správca zámku
- Kastília**, -ie, *ž.*; kastilský
- kastrácia**, -ie, *ž.*, vyrezanie, vymiškovanie; kastrát
- kaša**, -e, *ž.*; kašička
- kašeľ**, -šľa, *m.*; kašľať, -lem, -ľú; kašľavý; kašliavať
- kaška**, -y, *ž.* (*kvetina*)
- kašmír**, -u, *m.* (*jemná tkanina z vlny kašmírskych oviec*)
- kaštieľ**, -a, *m.*; kašlielik; kašlielny
- kat**, -a, *m.*
- katafalk**, -u, *m.*
- katakomba**, *ž.* *pomn.* (*podzemné pohrebistiha prvých kresťanov*)
- katalog**, -u, *m.*, soznam; katalogizovať
- katar**, -u, *m.*, zapálenie sliznic; katarálny
- katarakt**, -u, *m.*, vodopád
- Katarína**, -y, *ž.*; Katarínka
- kataster**, -stra, *m.*, úradný soznam nehnuteľností; *mn. n.*, *a.* katastry; katastrálny
- katastrofa**, -y, *ž.*, obrat, nešťastie; katastrofálny
- katedra**, -y, *ž.*, učiteľská stolica
- katedrála**, -y, *ž.*, chrám v sídle biskupovom; katedrálly
- kategoria**, -ie, *ž.*, oddiel, odbor
- kategorický**, určitý, výslovný, bezvýnimečný
- katecheta**, -u, *m.*; katechetický
- katechizmus**, -zmu, *m.*; katechizovať
- Katilína**, -u, *m.*
- katolíik**, -a, *m.*; katolícky; katolíctvo
- kaucia**, -ie, *ž.*, záloha, záruka; kaucionálny
- kaučúik**, -u, *m.*; kaučukový
- kauzálny**, príčinný

- káva**, -y, ž.; kávička; kávo-
 vá; kávový; kávovník
kavaleria, -ie, ž., jazda,
 jazdectvo; kavaleri-
 sta, jazdec
kavaliér, -a, m. (člo-
 vek rytierskeho cha-
 rakteru)
kavent, -a, m., ruči-
 tel
kaviár, -u, m., ikry z je-
 setra
kaviareň i **kaviarňa**,
 -rne, ž.; kaviarník, ka-
 viarnický
kavka, -y, ž.; kavčí, -ia,
 -ie; kavčička
Kavkaz, -u, m.; kav-
 kazský
kavyľ, -a, m. (stepná
 tráva)
kázanie, -ia, str.
kázár, -a, m.
kázaf, -žem, -žu; káza-
 vať i kázávať
kazateľ, -a, m.; kaza-
 teľňa i kazateľnica
kázeň, -zne, ž.
kazeta, -y, ž., krabica
Kazimír, -a, m.
kazisvet, -a, m.
kazif, -ím, -ia; kazenie;
 kazený
každodenný
každoročný
každý
kbel, -a, m. (dbanka);
 kbelík
kde; kdekoľvek (= hoci-
 kde); kdesi; kdeže;
 kdežto
kde tu
keby
kečka, -y, ž. (vrkoč u
 mužských)
keď; keďby; keďže
kedy; kedykoľvek (=
 hocikedy); kedysi; ke-
 dyže
kedy tedy
kefa, -y, ž. (z maď.),
 správne kartáč; kefa,
 správne kartáček; ke-
 fový, správne kartá-
 čový; kefovať, správ-
 ne kartáčovať
kel, kla, m. (slon má kly)
kelčík — z maď., slo-
 vensky trovy, útrata,
 poplatok
kepeň, -eňa, m., plášť;
 kepienok, plášťik
ker, kra, m.; mn. n.,
 ň. kry; kernatý; krík,
 kríček
keramika, -y, ž., ume-
 nie hrnčiarske; kera-
 mický
Kežmarok, -rku, m.;
 kežmarský
kiahne, -ní, ž. (choro-
 ba), sypanice, čes. ne-
 šťovice
kiar — z nem., slovensky
 zákruta, záhyb, závoz
kibic, -a, m.; kibicovať
kibitka, -y, ž., ruský vo-
 zík
kiež
kikirikaf, -am, -ajú
kila, -y, ž. (miera)
Kilián, -a, m.
kilogram, -u, m., ľudo-
 ve kilo, -a, str.
kilovat (z kilowatt), -u,
 m.
kinematograf, -a, m.,
 ľudove kino, -a, str.
kinžal, -a, m., tatársky
 nôž
kiosk, -u, m., záhradný
 domček
Kirgiz, -a, m.; kirgiz-
 ský
kitfa, -le, ž. — z nem.,
 sukňa
Kľačany, -čian, m. pomn.
kľačať, -ím, -ia; kľač-
 mo
kladka, -y, ž.; kladka
kladivo, -a, str.; kla-
 divko
kladka, -y, ž.
kľag, -u, m. (z rum.)
 (kúsok teľacieho ža-
 lúdky, od ktorého sa
 mlieko skýši)
kľak, -u, m. (meno
 vrchu)
kľakať, -ám, -ajú; kľak-
 núť, kľaknem, kľakol
klam, -u, m.; klamať;
 klamár; klamavý,
 klamlivý; klamstvo
kľampiar, -a, m. = bľa-
 chár i plechár
kľañať sa, -iam, -ajú

klanica, -e, ž. = lušňa, lievč (*časť voza*)
klanie (*od kľať*), -ia, *str.*
klarinet, -u, *m.*; klarinetista
klas, -u, *m.*; klasit sa; klasnatý; klasnatet; klasok
klasa, -y, ž. — *lepšie* trieda
klasicizmus, -zmu, *m.*, rázstarovekého (gréckeho a rímskeho) umenia
klasický, vzorný, dokonálny; klasická literatúra (grécka a rímska)
klasifikácia, -ie, ž., triedenie, posúdenie; klasifikovať
klások, -sku, *m.*
klásť, kladiem, kladú; kládo!; kladený
kláštor, -a, *m.*; Kláštor pod Znievom; kláštorník; kláštorský
klát, -a, *m.*; klátik
kľať, kolem, kolú (*na pr. brava*); *iné je* kliať, kľajem
klátiť, -ím, -ia
klauzula, -y, ž., dodatok, podmienka
klauzúra, -y, ž., zatvorenosť, samota kláštorná
kláves, -u, *m.*; *mn. n., a.* klávesy

klaviatúra, -y, ž.
klavír, -a, *m.*; klavírista; klavírny
kľb, -u, *m.*; kľbik; kľbový
kľbása *i* **kľobása**
kľbo, **kľbko**, -a, *str.*; kľbôčko
kľč, -a, *m.*; kľčovať
kľbeta, -y, ž.; klebetiť; klebetnica; klebetník
kľekotať, -ám *i* -ocem (*zobákom*)
Klementína, -y, ž.
klen, -a, *m.*; klenový
klenba, -y, ž.
kleniť, -ím, -ia, klenúť, svierať
klenoť, -u, *m.*; klenotník
Kleofáš, -a, *m.*
klepec, -pca, *m.*, pasca
klepsydra, -y, ž., vodné hodiny
kleptomania, -ie, ž, chorobná náchylnosť kradnúť
klerik, -a, *m.*, chovanec seminára; klerikalizmus; klerikál; klerikálny; klerus, -ru, *m.*, duchovenstvo
klesať, -ám, -ajú; klesnúť
kliať, kľajem, kľajú = klnúť, klniem, -nú; kliatie, -ia; kľaty; *iné je* kľať, kolem

kliatba, -y, ž.
kľičiť, -ím, -ia = kľuť, kľuvať (sa); kľičivý; kľičivosť
klient, -a, *m.*, sverenec, chránenec; klientela
kliesniť, -ím, -ia
kľiešte, -í, ž. *pomn.*
kľietka, -y, ž.; kľietočka
kľík, -a, *m.*; kľiček, -čka
kľima, -atu, *str.*, *i* kľima, -y, ž., podnebie; kľimatický
Kľiment, -a, *m.*
kľin, -a, *m.*; kľinec, -nca, *m.*
kľinika, -y, ž. (*ústav pre vyučovanie poslucháčov lekárstva pri posteli chorých*); kľinický
Kľlo, -ie, ž. (*múza dejín*)
kľipať, -ám, -ajú = mihať, žmurkať; kľipkať; kľipnúť
kľišé, *str. neskl.*
kľk, -u, *m.*, chumel, chumáč; kľček, -čka *i* -čku; *zväčša v č. mn.*
kľky, -ov = *na pr.* vyčesaný chumáč z konopí
kľnúť, klniem, -nú = kliať
kľoaka, -y, ž., stoka
kľobása, -y, ž.; kľobása

klobučník , -a, <i>m.</i>	škubať; kmasnúť, trhnúť, škubaúť'	knižnica , -e, <i>ž.</i> ; knižničný
klobúk , -a, <i>m.</i> ; klobúčik	kmeň , -ia, <i>m</i> ; kmenový; kmeňový; kmenoslovie; kmenotvorný	knot , -u i -a, <i>m.</i> ; knôtik
klokoč , -e, <i>ž.</i>	kmeť , -a, <i>m.</i>	kňučať , -ím, -ia
klokotať ; voda klokoťá <i>alebo</i> klokoce	kmín , -a, <i>m.</i> (<i>z nem.</i>), zlodej	knuta , -y, <i>ž.</i> , korbáč
kloktať , kloktám = vyplakovať, gargarizovať'	kmín , -u, <i>m.</i> (<i>z lat.</i>), rasca	koalícia , -ie, <i>ž.</i> , združenie, spojenie; koaličný
kloniť , -ím, -ia	kmit , -u, <i>m.</i> ; kmitočet. <i>správne</i> počet kmitov	kobčah , -a, <i>m.</i> (<i>obilný koš v mlyne</i>)
klopať , -em, -ú	kmitať (sa) , -ám, -ajú; kmitnúť (sa)	koberec , -rca, <i>m.</i> ; kobereček
klopne , -pní, <i>ž.</i> <i>pomn.</i> = chlopne	kmotor , -tra, <i>m.</i> ; kmotra, -y, <i>ž.</i>	kobyła , -y, <i>ž.</i> ; kobyłka; kobyľkár; kobyľlina
klopota , -y, <i>ž.</i> = lopota; klopotáť = lopotiť sa	kňahyňa , -ne, <i>ž.</i> (<i>vydatá</i> ; <i>za svobodna je kňazna i kňazná</i>)	kobza , -y, <i>ž.</i> (<i>hudobný nástroj strunný</i>)
klozet , -u, <i>m.</i> , splakovací záchod	kňaz , -a, <i>m.</i> ; kňazský; kňazstvo	kočka , -y, <i>ž.</i> — <i>správne</i> kostka (krychľa); kôstka (<i>a</i>) <i>malá košť, b</i>) <i>v slivke</i>)
klub , -u, <i>m</i> ; klubovka; klubový	kňazna , -y, <i>ž.</i> , <i>i kňazná</i> , -ej, <i>ž.</i> (<i>za svobodna; vydatá je kňahyňa</i>)	kočur , -a, <i>m.</i> = máčik
kľuckať , -ám, -ajú (<i>pri driemani</i>)	knedľa , -le, <i>ž.</i> (<i>z nem.</i>)	koč , -a, <i>m.</i> ; kočiár
kľúč , -a, <i>m.</i> ; kľúčik; kľučiar	knieža , -aťa, <i>m.</i> ; kniežací; kniežatstvo	kočiš , -a, <i>m.</i> ; kočišský
kľučka , -y, <i>ž.</i> ; kľučkovať	kniha , -y, <i>ž.</i> ; knižka	kočka , -y, <i>ž.</i> = mačka
kľúš — <i>správne</i> klík	knihár , -a, <i>m.</i>	kočovník , -a, <i>m.</i> ; kočovnícky
kľuka , -y, <i>ž.</i> ; kľukatý	knihkupec , -pca, <i>m.</i> ; kníhkupectvo	koDEX , -u, <i>m.</i>
kľus , -u, <i>m.</i> = beh; kľusať = bežkať, sepkať	knihoveň i knihovňa , -vne, <i>ž.</i> = knižnica, -e, <i>ž.</i> ; knihovník; knihovnícky	kodicil , -u, <i>m.</i> , prídavok k testamentu
kľuť (sa) i kľuvať (sa) , -uje, -ujú = klíčiť; zrišiate semeno kľuje čí klíči	knihtlačiareň i kníhtlačiarňa , -rne, <i>ž.</i>	kodifikácia , -ie, <i>ž.</i> , spísanie zákonov; kodifikovať
klystír , -u i -a, <i>m.</i>		koDKODÁkať
kľzať sa , -žem, -žu; kľzačka		koeficient , -u, <i>m.</i> , súčiniteľ
klzký ; klzkosť		kohorta , -y, <i>ž.</i> (<i>oddiel vojska u Rimanov</i>)
klznúť , -em, -ú		kohút , -a, <i>m.</i> ; kohútik; kohuť, -ia, -ie
klmásať , -šem, -šu, trhať,		

- kokarda**, -y, ž., znak
koketa, -y, ž.; koketo-
 vať; koketný
kokón, -a, m., zámotok
 motýľa (na pr. hod-
 vábnika)
kokos, -u, m.; koko-
 sový; kokosovník
koks, -u, m.; koksovňa,
 -vne, ž.
kôl, kola, m.; kolík (v
 plote); iné je kolok,
 kolku (na listinách)
kolacionovať, srovná-
 vať
koláč, -a, m.; koláčik
koľaj, -e, ž.; koľajnica
 (iné je kolej, -e, ž.
 = kolegium)
kolár -a, m. = kolesár
kolaudácia, -ie, ž.,
 schválenie
koliba, -y, ž.
kolčava, -y, ž. (dróte-
 ná košľa)
kolčovať — vlastne
 klčovať
koleda, -y, ž.; koled-
 ník; koledovať
kolega, -u, ž., druh,
 spolupracovník v ú-
 rade; kolegialita; ko-
 legiálny
kolegium, -ia, str., kolej,
 sbor; kolegiálny
kolej, -e, ž. — kolegium;
 iné je koľaj, koľajnica
kolektívizmus, -zmu,
 m. (a) opak individua-
 lizmu; b) hospodár-
 skosociálny smer, u-
 silujúci sa o zrušenie
 individuálneho vlast-
 níctva); kolektivista;
 kolektívny, hromadný
kôleň i kôľňa, -lne, ž.
kolenp, -a, str.; kolien-
 ko; kolenačky; kole-
 natý; kolenný
koleso, -a, str. ko-
 lo; koliesko; kole-
 sár — kolár
Kolchis, -idy, ž.
koliba, -y, ž.; kolíбка
 (malá koliba)
kolibri, -a, m.
kolidovať, odporovať
 si navzájom
kolík, -a, m., malý kôl
kolika, -y, ž., bolenie
 brucha
kolimaha, -y, ž. (kry-
 tý koč v povestiach;
 kolomaž)
kolísať (sa), -šom, -šu;
 kolíska
kolízia, -ie, ž, neshoda,
 spor
kolkáreň i kolkárňa,
 -rne, ž.; kolkovať sa
 — hrať sa v kolky
koľko; koľkokrát i koľ-
 ko ráz; koľkoraký;
 koľký; koľkosť
**kolkováť (kolky prilie-
 pať)**
Kollár (Ján)
kolmý; kolmica; kolmo

koło, -a, str., koleso
koło i okolo
kolocier — správne sk
 rocel, -u, m.
kolodej, -a, m.
kolodium, -ia, str., dri-
 lepidla
kolohnát, -a, m.
kolok, -lku, m. (na ú-
 radnej listine)
kolok, -lka, m. (kolo-
 v kolkárni)
kolokvium, -ia, str
 skúška v podobe roz-
 hovoru; kolokvovať
Koloman, -a, m.
kolomaž, -e, ž; kolo-
 mažník; kolomažnica
kolona, -y, ž. (vojsko
 pochoduje v kolonách)
kolonáda, -y, ž., stĺpo-
 radie
kolonia, -ie, ž., osada;
 koloniálny; kolonista,
 kolonizácia; koloni-
 zovať
koloratúra, -y, ž., o-
 zdobný spev, trylko-
 vanie; koloratúrny
kolorit, -u, m, zafarbe-
 nie, farbitosť; kolo-
 rovať
kolos, -u i -a, m., obor;
 kolosálny
kolotať, -ám, -ajú, točiť
 sa; kolotavý (pohyb)
kolotoč, -a, m.
kolovrat, -u, m.; kolo-
 vrátok, -tku i -tka

- kolportáž**, -e, ž., rozšírovanie tlačív; kolportér; kolportovať
- kolumbárium**, -ia, str., holubíniec; veľké hroby s výklenkami pre populnice
- komando**, -a, str., povel, velenie, veliteľstvo; komandant *al.* komandér
- komár**, -a, m.
- Komárno**, -a, str.; Komárňan; komárňanský
- komasácia**, -ie, ž., sceľovanie pozemkov; komasovať
- kombinácia**, -ie, ž., soštvovanie; kombináčny
- komedía**, -ie, ž.; komediánt
- komentár**, -a, m., poznámky, výklad
- komerciálny**, komerčný, obchodný
- kometa** (*i* kométa), -y, ž.
- komfort**, -u, m., pohodlie, prepych
- komik**, -a, m.; komický; komičnosť *i* komičkosť
- komín**, -a, m.; kominár
- komisár**, -a, m.; komisariát, -u, m.
- komisia**, -ie, ž., príkaz, objednávka; úradné pokonávanie; skúšobný sbor; komisionálny
- komisionár**, -a, m.
- komisný**
- komita**, -u, m., povstalec
- komitét**, -u, m., výbor
- komora**, -y, ž.; komôrka; komorník
- kompa**, -y, ž. = prievoz
- kompaktný**, súvislý, scelený
- kompan**, -a, m., druh
- kompania**, -ie, ž., sotnina; spoločnosť
- komparatív**, -u, m. (*druhý stupeň prídavných mien, na pr. starší je komparatív od starý*); komparatívny
- kompas**, -u, m.
- kompendium**, -ia, str., súhrn, súbor, súborná učebnica
- kompetencia**, -ie, ž., príslušnosť, oprávnenosť; kompetenčný; kompetentný, oprávnený
- kompilácia**, -ie, ž. (*špisovanie vypisovaním z iných spisov*); kompilátor; kompilovať
- kompletný**, úplný
- komplex**, -u, m., súbor, súhrn
- komplikácia**, -ie, ž., složitnosť, spletenosť; komplikovaný, složitý
- kompliment**, -u, m., poklona
- komplot**, -u, m., sprisahanie, vzbura
- komponista**, -u, m., hudobný skladateľ
- komposesor**, -a, m., spolumajiteľ; komposesorát, -u, m., spoločný majetok, spolumajiteľstvo
- kompot**, -u, m., zavárané ovocie
- kompozícia**, -ie, ž., skladba
- kompromis**, -u, m., pokonanie, vyrovnanie, dohodnutie
- kompromitovať**, dobrému menu uškodiť
- komptoir** — *viď* kon-tóár
- komuna**, -y, ž., spoluvlastníctvo; komunálny
- komunikácia**, -ie, ž., spojenie, verejná pre-mávka
- komuniké**, str. *neskl.*
- komunista**, -u, m.; komunistický; komunizmus
- koň**, koňa, m.; *mn. n., a. kone, g. koní, d. koňom, l. koňoch, i. koňmi*
- koňak**, -u, m. (*liehový nápoj*)

- konár**, -a, *m.*; konárik; konáristý
- konaf**, -ám, -ajú; konávať
- koncedovať**, ustúpiť, povoliť
- koncentrácia**, -ie, *ž.*, sústredenie; koncentračný; koncentrický
- konceptia**, -ie, *ž.*, poňatie
- koncept**, -u, *m.*, náčrt; konceptný
- koncert**, -u, *m.*
- koncesia**, -ie, *ž.*, povolenie, ústupok; koncesionár
- koncil**, -u, *m.*, cirkevný snem
- konciliantný**, povolný
- koncipient**, -a, *m.*, osnovník (*na pr. advokátsky*); koncipovať, osnovať
- koncipista**, -u, *m.* (*úradník*)
- koncovka**, -y, *ž.*
- konča** (*predl. s gen.*); konča líky = na konci líky
- končiar**, -a, *m.*
- končistý**
- končíf** (sa), -ím, -ia; končíme robotu; rok sa končí
- končitý**
- kondenzácia**, -ie, *ž.*, zhustovanie; kondenzovať
- kondícia**, -ie, *ž.*, stav, podmienka, zamestnanie
- kondicionál**, -u, *m.*, podmieňovací spôsob; kondicionálny
- kondolencia**, -ie, *ž.*, sústrasť; kondolovať
- kondor**, -a, *m.* (*dravý vták*)
- konduktor**, -a, *m.*, sprievodca vlaku
- konec** *i* koniec, konca, *m.*
- konečník**, -a, *m.* (*časť čreva*)
- konečný**
- konexia**, -ie, *ž.*, spojenie, vlivná známosť
- konfederácia**, -ie, *ž.*, spolok štátov, spolok; združenie
- konfekcia**, -ie, *ž.*, obchod s hotovým šatstvom; konfekčný
- konfekt**, -u, *m.*, lahôdka
- konferencia**, -ie, *ž.*, porada
- konfesia**, -ie, *ž.*, (*náboženské*) vyznanie; konfesiónálny
- konfident**, -a, *m.*, dôverník (*najmä policajný*)
- konfirmácia**, -ie, *ž.*, protestantské obnovenie krstného sľubu; konfirmand; konfirmovať
- konfiškácia**, -ie, *ž.*, zha-
- banie (*majetku, novín*)
- konflikt**, -u, *m.*, spor
- konformný**, rovnakej podoby
- konfrontácia**, -ie, *ž.*, postavenie proti sebe, vypočutie svedkov pred obžalovaným
- konfúzia**, -ie, *ž.*, zmätok
- kongeniálny**, rovnakého ducha
- konglomerát**, -u, *m.*, spletenina, smiešanina, slepenina
- kongregácia**, -ie, *ž.*, cirkevné združenie *i* shromaždenie; kongregačný
- kongres**, -u, *m.*, sjazd
- kongrua**, -y, *ž.*, zaručený dôchodok duchovných; *d. a l. sg.* kongruí
- koniar**, -a, *m.*; koniar reň *i* koniarňa
- konický**, kužefovitý
- koníča**, -aťa, *str.*
- konidráč**, -a, *m.*
- koník**, -a, *m.*; koníček
- konjektúra**, -y, *ž.*, dohad, domnienka
- konjugácia**, -ie, *ž.*, časovanie
- konjunktív**, -u, *m.*, spojovací spôsob; konjunktívny
- konjunktúra**, -y, *ž.*, sho-

- da okolností; kon-
junkturalista, vypočítavec
- konkávny**, vydutý, vyhlbený (*opak konvexný*, vyhnutý, vypuklý)
- konklúzia**, -ie, ž., záver
- konkordát**, -u, *m.*, smluva medzi štátom a cirkvou
- konkrétne**
- konkubina**, -y, ž., súložnica; konkubinát, -u
- konkurencia**, -ie, ž., súťaž, uchádzanie sa o niečo; konkurovať
- konkurz**, -zvu, *m.*, úpadok, verejná súťaž
- konope**, -í i konôp, ž. *pomn.*; *d.* konopiam *ap.*, ako ulice; konopný; konopnica; konôpka, -y, ž. (*vták*)
- Konrád**, -a, *m.*
- konsekrácia**, -ie, ž., zasvätenie
- konskripcia**, -ie, ž., súpis; konskripčný (*ale* konskribovať)
- konský**; konstvo
- Konstantin**, -a, *m.*
- Konstantinopol**, -a, *m.* = Carihrad
- konstantný**, stály
- konškolár**, -a, *m.*, spolužiač
- konštatovať**, zistiť
- konštelácia**, -ie, ž., postavenie hviezd, sbes okolností
- konštitúcia**, -ie, ž.; konštitucionálny; konštitučný
- konštrukcia**, -ie, ž., strojenie, náčrt, väzba; konštruktívny i konštruktívny; konštruktivizmus i konštruktivizmus
- kontakt**, -u, *m.*, styk
- kontesa**, -y, ž., grófska dcéra; konteska
- kontinent**, -u, *m.*, pevnina; kontinentálny
- kontingent**, -u, *m.*, povinný podiel
- kontinuita**, -y, ž., súvislosť, spojitosť
- konto**, -a, *str.*, účet; à conto (*tal.*, čítaj a konto), na účet
- kontoár**, -a, *m.*, účtár, reň i účtárňa; kontoarista, účtovník
- kontokorent**, -u, *m.*, bežný účet
- kontraband**, -u, *m.*, podludnícky tovar
- kontradikcia**, -ie, ž., protirečenie
- kontrakt**, -u, *m.*, smluva
- kontrapunkt**, -u, *m.*, náuka o hudobnej skladbe
- kontrasignovať**
- kontráš**, -a, *m.*
- kontribúcia**, -ie, ž., daň; kontribučný
- kontrola**, -y, ž., dozor; kontrolný; kontrolór
- kontroverzia**, -ie, ž., spor
- kontumácia**, -ie, ž., nedostavenie sa na súd; poriadky proti nákaze (*na pr.* kontumácia psov = rozkaz zatvoríť psov); kontumáčny
- kontúra**, -y, ž., obrys
- konva**, -y, ž. (*nádoba na mlieko*); konvička
- konvalia**, -ie, ž.; konvalínka
- konvencia**, -ie, ž., smluva
- konvent**, -u, *m.*, shromaždenie
- konverzácia**, -ie, ž., rozhovor
- konvexný**, vyhnutý, vypuklý
- konvikt**, -u, *m.*, výchovný ústav
- konvulzia**, -ie, ž., kŕč; konvulzívny
- konzerva**, -y, ž.; konzervátor; konzervovať
- konzervatívny**, pridržiavajúci sa starého; konzervativizmus
- konziliium**, -ia, *str.*, rada
- konzistorium**, -ia, *str.*,

- poradný sbor biskupský; konzistoriálny
konzorcium, -ia, *str.*, združenie
konzul, -a, *m.*; konzulát, -u, *m.*; konzulárny; *iné je* konsul, *rím. úradník*; konzulát
konzum, -u, *m.*, potreba; potravné družstvo; konzument; konzumný
kopa, -y, *ž.*; kôpka
kopať, -em, -ú; kopáč; kopačka (*práca*); kopačka (*ženská*)
kopanica, -e, *ž.*; kopaničiár; kopaničiarsky
kopec, -pca, *m.*; kopček; kopcovitý
kopejka, -y, *ž.* (*ruský peniaz*)
kopeň, -pňa, *m.* (*na pr. kopeň sena*)
kopia, -ie, *ž.*, odpis, napodobnenie; kopirovať; kopista
kopija, -ije, *ž.*, oštep
kôpka, -y, *ž.*; *viď* kôpa
kopneť, -ie, -ejú (*ukazovať sa z tajúceho snehu*)
kopnúť, -nem, -nú
kôpor, kôpru, *m.*; kôprový
kopov, -a, *m.* (*z mad'*), honiaci pes
- kopolácia**, -ie, *ž.*, spojenie, sobáš
kopyto, -a, *str.*; kopytár; kopytko; kopytník
kôra, -y, *ž.*; kôrka; kôročka
koráb, -a *i* -u, *m.*
koraj, -u, *m.*; korálok; koralový
korán, -u, *m.*, islamská kniha zjavenia
kôravet', -ie, -ejú
korba, -y, *ž.* (*sane*)
korbáč, -a, *m.*
korbeľ, -a, *m.* (*nádoba*)
korčuha, -y, *ž.* (*nádoba*)
korčule, -lí, *ž.* *pomn.*, brusle; korčuľovať sa, brusliť sa
kordiálny, srdečný
Kordiliery, -lier, *ž.* *pomn.* (*horstvom Amerike*)
kordon, -u, *m.*, reťaz vojenských stráží
kordován, -u, *m.* (*jemne vyrobená červená kozia koža; topánky z nej*; kordovánky)
koriec, -rca, *m.* (*nádoba z kôry, z dreva; miera = 1/2 jutra*)
korékcia, -ie, *ž.*, oprava
korektný, správny
korektor, -a, *m.*, opravovateľ
- korrektúra**, -y, *ž.*, oprava
korélácia, -ie, *ž.*, vzťah; korelatívny
koreň, -eňa, *m.*; korienok; korenie; koreňový; korený; koreniar; korienkár
korpetitor, -a, *m.*, opakovateľ, domáci učiteľ
korešpondencia, -ie, *ž.*, písanie listov; korešpondent
korheľ, -a, *m.* — *z nem.*, pijan, opilec; korhelica; korheľský
koridor, -u, *m.*, chodba; priechodné územie
korigovať, opravovať
Korint, -a, *m.*; korintský
Koriolán, -a, *m.*
korisť, -ti, *ž.*; koristif; koristný
korisť sa, -ím, -ia
kormidlo, -a, *str.*; kormidelník
kôrnatet', -ie, -ejú
kôrnatý
Kornel, -a, *m.*; Kornelia
kornuľa, -e, *ž.* = kornútko (*ovca*)
korok, -rku *i* -rka, *m.*; korkový
korporácia, -ie, *ž.*, sbor, spolok, spoločenstvo,

- sdrúženie; korporatívne, hromadne, sborom
- corpulencia**, -ie, ž., telnatosť, tučnosť; corpulentný
- korťeš**, -a, m.; kortošovať
- korúhev**, -hvi, i korúhva, -y, ž.
- korumpovať**, skazit, podplatiť
- koruna**, -y, ž.; korunka; korunný
- korupcia**, -ie, ž., podplatenie, podkúpenie; korupčný
- korytnačka**, -y, ž. = želva
- Korytnica**, -e, ž.
- koryto**, -a, str.; korytár; korytko
- Korzika**, -y, ž.; Korzičan i Korzikán; Korzičanka; korzický
- kosa**, -y, ž.; kosička
- kosák**, -a, m.
- kosba**, -y, ž.
- kosec**, -sca, m.
- kosiač**, -a, m. (*pero z chvosta kahutieho, tetrovieho*)
- kosička**, -y, ž. (*druh šatky na hlavu*)
- kosidlíť i kosíliť**, -im, -ia (*uväzovať na slučku*); kosilka
- kosienka**, -y, ž. = otava, mláďa
- kosier**, -a, m.; kosierik, kosierok (*pero za klobúkom*)
- kosilka**, -y, ž. (*slučka, smyčka*)
- kosif**, -ím, -ia
- kosodiaľnik**, -a, m.
- kosodrevina**, -y, ž.
- kosostvorec**, -rca, m.
- kosouhoľník**, -a, m.
- kost** — z nem., správne chova, strava
- kosť**, -ti, ž.; kostka (krychľa); kôstka (a) malá kosť, b) v *slivke*; kostička; kostený
- kostík**, -a, m. = fosfor (*prvok*)
- kôstka**, -y, ž. (a) malá kosť, b) v *slivke*; kôstočka i kostôčka, kostička; *viď i kosť*, kostka (kocka)
- kostlivec**, -vca, m.
- kostol**, -a, m.; kostolík; kostolný; kostolník; kostolníciť
- Kostoľany**, -ian, m. pomn.
- kostra**, -y, ž.
- kostrnok**, -nka, m. (*z pera*)
- kostrbatý**
- kostým**, -u, m.
- kosý**
- koš**, koša, m.; košík, -a, m.; košíkár; košíkársky; košíkárstvo
- košarína**, -y, ž.
- Košariská**, -ísk, str. pomn.
- košarovaf**
- košefa**, -le, ž.; košeťový; košieľka; košelenka, košeľôčka
- košiar**, -a, m. (*na ovce*), lok. v košiar, mn. n. košiare
- Košice**, -šíc, ž. pomn.; Košičan, Košičanka; košický; Košicko-bohumínska železnica
- košík**, -a, m.
- košina**, -y, ž.; košíňár
- košnica**, -e, ž. (*slamený úľ*)
- Košfany**, -ian, m. pomn. (*osada*)
- koštiaľ**, -a, m.; koštiaľik
- košovaf** — z nem., správne ochutnávať, okusovať; koško to koštuje? — správne koško to stojí?
- kotlár**, -a, m.
- kotlík**, -a, m.
- kotlina**, -y, ž.
- kotlovina**, -y, ž.
- kotol**, -la, m.; l. v kotle; n. pl. kotly; kotlík
- kotúč**, -a, m.; kotúčka, -y, ž.
- kotúf**, -a, m.; kotúfka, -y, ž.
- kotúľaf**, -am, -ajú
- kotva**, -y, ž.; kotevný; kotvica; kotvíť

- kov**, -u, *m.*; kovový
kováč, -a, *m.*; kováčik;
 kováčsky
kovaf *i* **kuť**, kujem,
 kujú; kuj, kujte; ku-
 júc; kul *i* koval; kuťý
i kovaný; kovanie *i*
 kutie
kovolejárň *i* **kovole-
 járňa**, -rne, *ž.*
kovopriemysel, -slu,
m.
koza, -y, *ž.*; kozička;
 kozí, -ia, -ie
kozák, -a, *m.*; kozácky
kozel, -zla, *m.* = **cap**
kozí, -ia, -ie
kozina, -y, *ž.*, kozie
 mäso
kozľa, -ata *alebo* koz-
 liatko, -a, *str.*; kozľací,
 -ia, -ie
kozmetika, -y, *ž.*, pe-
 stovanie krásy; koz-
 metický
kozmogonia, -ie, *ž.*,
 náuka o vzniku sveta
kozmpolitizmus,
 -zmu, *m.*, svetoob-
 čianstvo; kozmpoliti-
 ta; kozmpolitický
kozmos, kozmu, *m.*,
 svet; kozmický
kozorožec, -žca, *m.*
kozub, -a, *m.*, krb; ko-
 zúbok (*pri peci*)
koža, -e, *ž.*; kožný;
 kožený
koželuh, -a, *m.* = ko-
- žiar, garbiar; kože-
 lužstvo
kožený
kožiar, -a, *m.*
kožka, -y, *ž.*; kožkár;
 kožtička
kožovaf = omietaf
kožovka, -y, *ž.* = o-
 mietka
kožuch, -a, *m.*; kožú-
 šek, kožúšok *alebo*
 kožuštek
kožušina, -y, *ž.*
kožušník, -a, *m.*
kra, kry, *ž.*
krab, -a, *m.* (*morský
 rak*)
krabica, -e, *ž.*; kra-
 bička
kráčať, -am, -ajú; krá-
 čavať
Kračún, -a, *m.* = Via-
 noce
krádež, -e, *ž.*
kradnúť *i* krasť, -dnem,
 -dnú; kradol, kradla
krahulec, -lca, *m.*
krach, -u, *m.* (*z nem.*),
 hospodársky úpadok;
 skrachovať
kraj, -a, *m.*; na kraji (*la-
 vice*); krajan; krajný
krájať, -am, -ajú; kra-
 jač; krájané
krajciar, -a, *m.*
krajčír, -a, *m.*; krajčír-
 sky
krajec, -jca, *m.* . krajík,
 -a; krajček, krajíček
- krajina**, -y, *ž.*: krajina;
 Slovenská kraji-
 na; krajinský; kra-
 jinský úrad, výbor;
 krajinské zastupiteľ-
 stvo
krajší, -ia, -ie (*komp.
 od krásny*) - krásnejší
krákať, -am, -ajú; krá-
 korit, krákoraf
Krakov, -a, *m.*
Krakovany, -ian, *m.*
pomn.
krakoviak, -a, *m.*
kráľ, -a, *m.*; kráľovič;
 kráľovna; kráľka; Krá-
 ľova hofa; kraľovrah;
 kráľovský
Kralice, -líc, *ž.* *pomn.*;
 kralický; Kralická bi-
 blia
králik, -a, *m.*; králi-
 ček
Kraľovany, -vian, *ž.*
pomn.; kraľoviansky
kraľovaf, -ujem
krám, -u, *m.*; krámsky
kramár, -a, *m.*
kramľa — *z nem.*, spoj-
 ka, skobka
krápať, *viď* kropiť
krapne, -í, *ž.* *pomn.*,
z nem., *správne* šišky
Kras, -u, *m.*; krasový
krása, -y, *ž.*; krásavica;
 kráska
krásif (sa), -im, -ia,
 krásliť
kraslica, -e, *ž.*

- Krásno**, -a, *str.*; krásňanský
- krásny**, *komp.* krásnejší *i* krajší; krásne, krásnejšie *i* krajšie (*prisl.*)
- krasocit**, -u, *m.*
- krasopis**, -u, *m.*; krasopisný
- krasoveda**, -y, *ž.*, estetika
- krát** *piše sa spolu s číslou, na pr. trikrát, šesťkrát (raz piše sa osve: tri razy, šesť ráz)*
- kráter**, -eru *i* -era, *m.* (*otvor sopky*); *mn. n., a.* krátery
- krátif**, -im, -ia
- krátko** (*prisl.*)
- krátkodobý**
- krátkozraký**
- krátky**; kratší
- kratochvíľa**, -le, *ž.*; kratochvíľný
- kratušký**
- krava**, -y, *ž.*; kraví, -ia, -ie; kravička; kravský
- kravata**, -y, *ž.* = nákrčník
- kraviar**, -a, *m.*; kraviarka
- kravíniec**, -nca, *m.*, *kravín*, *staja pre kravy*
- kráže**, -ov, *m. pomn.* = kruhy
- krbka**, -y, *ž.* (*nádoba*)
- krč**, -a, *m.*; krčový, krčovitý
- krčah**, -a, *m.*; krčiazok, krčiažtek
- krčif (sa)**, -ím, -ia; krčievať (sa)
- krčma**, -y, *ž.*; krčmička; krčmár; krčmárka
- krďel**, -ďľa, *m.*; krďlik
- kreatúra**, -y, *ž.*, tvor
- credenc**, -a, *m.*, skriňa na riad
- credit**, -u, *m.*, úver
- credo**, -a, *str.* (= verím), vyznanie (*viery*)
- krehký**, *komp.* krehkejší; krehučký; krehkosť
- krehnúť**, -nem, -nú
- krem** *i* okrem
- krematorium**, -ia, *str.*, ústav na spaľovanie mrtvol
- kremeň**, -eňa, *m.*; kremenný; kremenistý
- kremienka**, -y, *ž.* (*puška*)
- kremienok**, -nka, *m.*
- kremík**, -a, *m.* (*prvok silícium*)
- krep**, -u, *m.*, riedka tkanina
- krepcif**, -ím, -ia
- krepeký**, bujarý
- kresaf**, -šem, -šú; kresačka; kresadlo
- kresba**, -y, *ž.*
- kresliť**, -ím, -ia; kresliaci (*kto kreslí*); kresliace potreby; kresliar; kresliareň *i* kresliarňa
- kreslo**, -a, *str.*
- kresťan**, -a, *m.*, kresťanka; kresťanský; kresťanstvo
- Kréta**, -y, *ž.*; Kréťan; kréťsky
- kretén**, -a, *m.*, slabomyseľný
- Krézus**, -za, *m.* (*vlastné meno*); krézus, -usa, *m.* = boháč
- krhla**, -y, *ž.*; krhlička
- krchňavý**; krchniak; krcho = ľavoruký, ľavičiak; *viď i* kršňavý, kršniak
- kriak** — *správne* krík
- kričať**, -ím, -ia,
- krídlo**, -a, *str.*; krídelko
- krieda**, -y, *ž.*; kriedový
- kriesiť**, -im, -ia; kriesenie; kriesiteľ
- krik**, -u, *m.*
- krik**, -a, *m.* = malý ker; kriček
- kriket**, -u, *m.* (*hra*)
- krikľavý**
- krikľún**, -na, *m.*
- kriminál**, -u, *m.*, väzenie; kriminálny, trestný; kriminalista
- Kristián**, -a, *m.*
- Kristína**, -y, *ž.*
- Kristus**, Krista, *m.*; *v.* Kriste; Kristus Pán
- Krišpin**, -a, *m.*
- krištál**, -u, *m.*, bezba-

- revný, číry kremeň; krištáľové sklo (*iné je* kryštál)
Krištof, -a, *m.*
kritérium, -ia, *str.*, skúšobný znak
kritik, -a, *m.*, posudzovateľ; kritika; kritický
kriváň, -a, *m.*; krivaňa, -ne, *ž.*
Kriváň, -a, *m.* (*vrch*)
krívať, -am, -ajú
krivda, -y, *ž.*
krivdiť, -ím, -ia
kriveť, -iem, -ejú
krivica, -e, *ž.*
kriviť, -ím, -ia
krivka, -y, *ž.*
krivkať, -ám, -ajú
krivoprisažný; krivoprisažník; krivoprisažníctvo
krivoústy
krivozubý
krivúľa, -le, *ž.*; krivúľka
krivý; krivší *i* krivejší
kríza, -y, *ž.*, rozhodný obrat, povážlivý stav
kríž, -a, *m.*; krížik
krížalka, -y, *ž.* = krúžalka (*z jablka, zo zemiakov*)
krížiak, -a, *m.*; kríziacky
krížif sa, -im, -ia
krížnik, -a, *m.*
krížny
krížom krážom
- krížovať**
krížovník, -a, *m.*; krížovnícky
krížový; Krížové dni
krk, krku, *m.*; krček, krčku, *m.*
krkavec, -vca, *m.*
Krkonoše, -noš, *ž.* *pomn.*; krkonošský
krkva, -y, *ž.* = záhyb, vráska; krkvať, vraštiť, krčiť'
krm, -u, *m.*, *i* krma, -y, *ž.*
krmiť, -ím, -ia
krmnik, -a, *m.*
krmný
krnáč, -a, *m.* (*krivé ohnuté, hrčovaté drevo*); krnačky, -čiek (*sane*)
krneť, -iem, -ejú
kročaj, -a, *m.*
krochať, -ám, -ajú;
 krochkať
krochmeľ —
správne škrob
krochmelif —
správne škrobit
kroj, -a, *m.*
krojif, -jím, -ja
krok, -u, *m.*; krôčik, -a, *m.*
krokodíl, -a, *m.*
krokva, -y, *ž.*; krokvica
krom i krome, *predl. s g.*
kromobyčajný
Krompachy, -ach, *m.* *pomn.*
- kronika**, -y, *ž.*; kronikár
Kronos, -na, *m.*
kropáč, -a, *m.*
kropiť, -ím, -ia; krápať
krôpka, -y, *ž.*, malá kropaj, kvapôčka
krosná, -ien, *str. pomn.*; krosienka, -nok
krošňa, -ne, *ž.*, noša
krotif, -ím, -ia; krotiteľ
krotký; krotší *i* krotkejší
krov, -u, *m.*
krovie, -ia, *str.* (*od ker*)
króvinatý
krpatet', -iem, -ejú
krpatý
krpác, -pca, *m.*; krpček; krpčiar
krst, -u, *m.*
krstenie, -ia, *str.*; krstiny
krstif, -ím, -ia; krsťiteľ; krsťiteľnica
krstňa, -aťa, *str.*; krsťniatko
krstný, -ého, *m.*; krsťná, -ej, *ž.*
kršňavý = favoruký; krsňniak; *viď i* krsňňavý, krsňniak
krť, -a, *m.*; krtica; krtiniec; krtičnatý
krucifix, -u, *m.*, kríž s telom ukrižovaného Krista
kruh, -u, *m.*; kruhový
kruch, -a, *m.* (*chleba*)

Krupá, -ej, ž^F(*obec*)
krúpa, -y, ž.; krúpka;
 krúpy, krúp, ž. *pomn.*
krupaj, -e, ž.
krupica, -e, ž.
Krupína, -y, ž.; krupin-
 ský
krupobitie, -ia, *str.*
krutáň, -a, *m.*, krutý,
 tvrdohlavý
krútik, -a, *m.*, ch. *voštik*
krútiť, -im, -ia (niečo
alebo niečím
krutka, -y, ž. (= šraub)
krútnava, -y, ž.
krutohlavec, -vca, *m.*
krutý
krúžek *i* krúžok, -žku,
m.; krúžkovať
kružidlo *i* kružitko, -a,
str.
kružina, -y, ž. = kro-
 vina
kružnica, -e, ž. (kružná
 čiara)
krv, -i, ž.
krvácať, -am, -ajú
krvavet', -iem, -ejú
(stávať sa krvavým)
krvaviť, -ím, -ia (*činiť*
krvavým)
krvavník, -a, *m.* (*zelina*)
krvavý
krvinka, -y, ž.
krviprelatie, -ia, *str.*
krvižiznivý = krvilačný
krvnatý
krvný
krvopotný

krvotok, -u, *m.*
kryha, -y, ž. — *správne*
 kra
krychľa, -e, ž. = ku-
 bík; krychľový = ku-
 bičný
Krym, -u, *m.*; krymský
krypta, -y, ž.
krystal, -u, *m.*; krysta-
 lizácia; krystalogra-
 fia; krystalizovať (*iné*
je krištál = bezbarev-
 ný, číry kremeň)
kryť, -yjem, -yjú; krycí,
 -ia, -ie (krycia farba,
 krycia hmota); kry-
 júci, -a, -e; krytý;
 krytie; krytina
krytosemenný
kto; ktokofvek = hoci-
 kto; ktosi
ktorý; ktojýkofvek =
 hociktorý; ktorýsi
ktosi
ku = k
Kubány, -ho, *m.*; Lu-
 dovít Kubány
kubický, kubičný, kubí-
 kový = krychľový
kubík, -a, *m.* = krychľa
kučeravet', -iem, -ejú
kučeravý
kúdel', -le, ž.; kúdeľka;
 kúdeľný
kudliť (sa), -ím, -ia,
 vlniť sa; kudlatý
kúdol, -u, *m.*; kúdolíť
 sa (*na pr. dym sa*
kúdolí alebo prach

*sa nad hradskou kú-
 dolí*)
kuchár, -a, *m.*; kuchár-
 ka; kuchársky
kuchyňa, -ne, ž.; ku-
 chynka; kuchynský
kujný; kujnosť
kukať, -ám, -ajú; kuk-
 núť
kukla, -y, ž.
kúkof, -a *i* -u, *m.*; kú-
 koľový
Kukučin (*spisovateľ*)
kukučka, -y, ž.; kuku-
 lienka; kukučkin
kukurica, -e, ž.
kuľhať, -ám, -ajú; kuľ-
 havý
kuli, -iho, *m.* (*čínsky*
nádeník)
kulisa, -y, ž.
kulminácia, -ie, ž., vr-
 cholenie
kuloár, -a *i* -u, *m.*, boč-
 ná chodba (*na pr.*
v snemovni)
kult, -u, *m.*, bohopocta,
 pestovanie *niečoho*
kultúra, -y, ž., vzdelá-
 nosť, pestovanie *nie-
 čoho*; kultúrny
Kumán, -a, *m.*; kumán-
 sky
kumulácia, -ie, ž., hro-
 madenie
kumys, -a, *m.* (*tatársky*
nápoj z kobyľieho
mlieka)
kuna, -y, ž.

kúpa , -y, <i>ž.</i>	kurzíva , latinské	kovaný; kutie <i>i</i> ko-
kúpať (sa), -am, -ajú <i>i</i>	písmo ležaté	vanie
-em, -u; kúpavať (sa)	kúria , -ie, <i>ž.</i> , pápežský	kutáč , -a, <i>m.</i>
<i>i</i> kúpávať (sa), -am,	dvor, zemiarsky dom,	kuťať , -ám, -ajú
-ajú; kupač; kupačka	súd; kuriálny; kuriát-	kuťeľ , -tľa, <i>m.</i> (<i>z nem.</i>)
= kúpanie; kúpalište	ny	= tlsté črevo
kupčiť , -ím, -ia	kurič , -a, <i>m.</i>	kuťeľ , -ím, -ia
kupé , <i>str. neskl.</i> , vozňo-	kurier , -a, <i>m.</i> , rýchly	kuťeľ , -í, <i>m. pomn.</i>
vý oddiel	posol	(<i>z nem.</i>) = droby
kupec , -pca, <i>m.</i>	kuriozita , -y, <i>ž.</i> , zvlášť-	Kutná Hora ; kutnohor-
kúpeľ , -eľa, <i>m.</i> ; kúpeľ-	nosť	ský
ný; Bardejovské kú-	kúriť , -ím, -ia	Kúty , Kút, <i>m. pomn.</i>
pele	kurivo , -a, <i>str.</i>	kuvik , -a, <i>m.</i> ; kuvičí;
kúpiť , -ím, -ia	kurizovať , dvoriť; ku-	kuvikať
kuplet , -u, <i>m.</i>	rizant	kúzelník , -a, <i>m.</i> ; kúzel-
kúpny	kúrňava , -y, <i>ž.</i> (<i>prachu,</i>	ný; kúzelníctvo
ku podivu	<i>dymu, snehu</i>)	kúzlo , -a, <i>str.</i> ; <i>mn. g.</i>
kupón , -a <i>i</i> -u, <i>m.</i> , od-	kuroptva , -y, <i>ž.</i>	kúzel
strižok	kuruc , -a, <i>m.</i> ; kurucký	Kuzmány , -yho, <i>m.</i> ;
kúr , -u, <i>m.</i> = dym	kurz , -rzu, <i>m.</i> ; kurzista	Karol Kuzmány
kura , -y, <i>ž.</i> ; kura, -afa,	kurzíva , -y, <i>ž.</i> , latinské	kužel , -eľa, <i>m.</i>
<i>str.</i> = kuriatko; kurča,	písmo ležaté	kváder , -dra, <i>m.</i> ; <i>mn.</i>
-afa = kurčiatko; kurí,	kus , -a, <i>m.</i> ; kúsok; kú-	<i>n.</i> , <i>a.</i> kvádry
-ia, -ie (<i>kurie oko</i>);	štik; kúštiček	kvadrát , -u, <i>m.</i> , što-
kurací, -ia, -ie; kura-	kusadlo , -a, <i>str.</i> ; <i>mn.</i>	rec; kvadratický; kva-
cina; kurín; kuríneč	<i>g.</i> kusadiel	dratúra
kúra , -y, <i>ž.</i> , liečenie	kúsať , -šem, -šu, hryzť;	kvákaf , -am, -ajú
kurát , -a, <i>m.</i> , vojenský	kúsaj <i>i</i> kúš; kúsajúc <i>i</i>	kvalifikácia , -ie, <i>ž.</i> , po-
kňaz	kúšuc	súdenie; kvalifikačný
kuratela , -y, <i>ž.</i> , opa-	kustos , -oda <i>i</i> -osa, <i>m.</i> ,	kvalita , -y, <i>ž.</i> , akosť <i>i</i> ja-
tera	strážca; správca (<i>mu-</i>	kosť; kvalitatívny
kurátor , -a, <i>m.</i> , opa-	<i>zea</i>)	kvantita , -y, <i>ž.</i> , koľ-
trovník, poručník	kušnier — <i>správne</i> ko-	kosť; kvantitatívny
kuratorium , -ia, <i>str.</i>	žušník	kvapel , -pľa, <i>m.</i> ; kva-
kuráž , -e, <i>ž.</i> ; kurážny	kút , -a, <i>m.</i> ; kútik; kút-	pfový
kurča , -at'a, <i>str.</i> ; kur-	ny; kútnica	kvapka , -y, <i>ž.</i> ; kva-
čiatko <i>i</i> kuriatko	kuť <i>i</i> kovať, kujem, ku-	pôčka
kurentný , bežný; ku-	jú; kuj, kujte; kujúc;	kvardián , -a, <i>m.</i> , <i>správ-</i>
rentné písmo; <i>iné je</i>	kul <i>i</i> koval; kutý <i>i</i>	<i>ne</i> gvardián

kvárit' , -im, -ia, ničit', hubiť	kvóta , -y, ž., primeraný diel	kyselina , -y, ž. (kyselina sírová ap.)
kvarta , -y, ž.; kvartán	kyanid , -u, m.	kýslík , -a, m. (<i>prvok</i> oxygenium); kyslíčnik; kyslíkový; kyslíčitý
kvartál , -u, m., štvrtročie; časť mesta	kyďať , -ám, -ajú	kyslina , -y, ž. (<i>voľačo kyslého</i>)
kvarteto , -a, str.	kýchať , -am, -ajú; kýchnuť	kyslota , -y, ž.
kvartief — z <i>nem.</i> , byt, bývanie	kyj , -a, m.; kyjak; kyjanica	kyslý ; kyslé mlieko
kvas , -u, m.; kvások, -sku, m.; kvasnice -íc, ž. <i>pomn.</i>	Kyjev , -a, m. (<i>v Rusku</i>); kyjevský	kysnúť , -nem, -nú
kvasif , -ím, -ia; kvasenie	Kyjov , -a, m. (<i>na Morave</i>); kyjovský	kysť , -ti, ž., kystka = stravec, štetka
kvestor , -a, m, pokladník, výberčí; kvestúra	Kyklady , -ad, ž. <i>pomn.</i>	Kysuca , -e, ž.; Kysucké Nové Mesto
kvet , -a i -u, m., kvetár; kvetník, -a; kvetnatý; kvetný	Kyklop , -a, m. (<i>jednooký obor</i>); kyklopský	kýška , -y, ž. = kyslé mlieko; samokýška, medokýš = kyslá voda
Kvetná nedela	kyla , -y, ž. = prietrz; kylavý; kylavosť	kyt , -a, m., veľryba; kytovcí
kvičať , -ím, -ia	kým	kyta , -y, ž. (<i>sväzok ľanu, konopi</i>)
kvietok , -tka, m.	kynožiť , -ím, -ia (z <i>maď.</i>), hubiť, ničit', márnit	kytica , -e, ž.; kytká
kvik , -u, m. = kvikot	kynúť , -niem, -nú	kývať , -ám i -em, -ajú i -u; kyvkať; kývnut'; kyvadlo
kvifba , -y, ž. = kvilenie	kypet' , -ím, -ia	kyvot , -u, m.; kyvotať = kývať
kvilif , -im, -ia	kýpeť , -pta, m., pahýl; kýptik, -a, m. (<i>okyp-tený úd</i>); kyptif	kyz , -u, m. (<i>sírník, slúčenina arzeniková a antimonová</i>)
kvinta , -y, ž.; kvintán	kypret' , -ie, -ejú	kýže , káže, kéže
kvintakord , -u, m.	kypriť , -ím, -ia	
kvintesencia , -ie, ž., podstata	kyprý	
kvinteto , -a, str.	Kyrie eleison	
Kvirinál , -u, m.	kyrilica = cyrilica (<i>druh slovanského písma</i>)	
kvitancia , -ie, ž., poistenka; kvitovať, poistiť	Kýros , -ra, m.	
kvitnúť , -em, -nú	kyrys , -u, m., náprsné brnenie; kyrysár, kyrysník	
kvočka , -y, ž.	kyseľ , -eľa, m. = kyslé, str. (<i>kyslá polievka, kyslý hustý odvar</i>)	
kvokať , -ám, -ajú		
k vôli ; <i>na pr.</i> : k vôli tebe = pre teba; <i>ten pri osobách</i>		

L, Ľ.

laba, -y, ž.; labka
Labe, -a, str. (*ako more*, -a)

labiála , -y, ž., hláska retná; labiálny	<i>breží; jazero morskej vody v strede koralo- vého ostrova)</i>	lakmus , -usu, <i>m.</i>
labilný , vrtkavý, kolísavý	fahčif , -ím, -ia	faknúť sa , -nem, -nú; fakol sa
laboratorium , -ia, <i>str.</i>	láhev , -hvi, <i>i</i> láhva, -y, ž.; láhvička	lakomec , -mca, <i>m.</i>
labuť , -ti, ž.; labutí, -ia, -ie	fahkomysefný	lakomiť sa , -ím, -ia
labyrint , -u, <i>m.</i> , bludište	fahkovážny	lakomý ; lakomo
Lacedemon , -a, <i>m.</i>	fahkoverný	lakonický , stručný, úsečný; lakonizmus
lacneť , -ie, -ejú	fahký ; fahší; fahko; fahšie; fahkost; fahučký	lakota , -y, ž.; lakôtka = lahôdka
lacný , lacno; lacnosť <i>i</i> lacnota	fahnúť (si), -nem, -nú; fahol, fahla, -o	lakotiť , -ím, -ia; lakotný
lačneť , -iem, -ejú	lahodif , -ím, -ia	láktor — z <i>nem.</i> , správne siahá; láktrovica — správne siahovica
lačný = hladný, hladový	lahôdka , -y, ž.; lahôdkár	ľafa! (z hľa, hľa)
lad , -u, <i>m.</i> , poriadok; ladný	lahodný = príjemný	ľalia , -e, ž.; ľaliový
ľad , -u, <i>m.</i> ; ľadový; ľadný; ľadoveň <i>i</i> ľadovňa; ľadovec. -vca, <i>m.</i> ; ľadovica, -e, ž.; ľadovateľ	lahostaj , -e, ž.; ľahostajný	ľalok , -a, <i>m.</i> ; ľalokový, ľaločný
Lada , -y, ž. (<i>bohyňa</i>)	láhva , -y, <i>i</i> láhev, -i, ž.; lahvička	ľamač , -a, <i>m.</i>
láda — z <i>nem.</i> , správne truhla, debna alebo bedna	lach , -a, <i>m.</i> ; <i>mn. n.</i> lasí; lašský	ľamať , -em, -u; ľamaj <i>i</i> lám; ľamajúc <i>i</i> ľamuc; ľamanie
Ladislav , -a, <i>m.</i>	laik (<i>dvojslab.</i>), -a, <i>m.</i> , nekňaz, neodborník; laický	ľamentácia , -ie, ž., beďákanie, nariekanie
ladif , -ím, -ia; ladič; ladička	lajka , -y, ž. (<i>čierna ovca s bielou škvrnou</i>)	ľámka , -y, ž.
ľadník , -a, <i>m.</i> , vika	lajno , -a, <i>str.</i> ; <i>mn. g.</i> lajen	ľampa , -y, ž.; lampár; lampáš, lucerna
ľadom ležať	lak , -u, <i>m.</i> ; lakovať	ľan , -u, <i>m.</i> ; ľanový; ľanárstvo; ľanište
ľadovateľ , -ie, -ejú	fak , -u, <i>m.</i> , faknutie	ľaň , -ne, ž. = jelenica; lanka
ľadvie , -ia, <i>str.</i> ; ľadvina, -y, ž.; ľadvinový; ľadvinný	fakať (sa), -ám, -ajú; fakavý	ľán , -u, <i>m.</i> = záhon, roľa; <i>mn. n., a.</i> ľány
ľafeta , -y, ž., podstavec dela	lákať , -am, -ajú; lákadlo; lákavý	ľaňajší <i>i</i> ľanský
ľagúna , -y, ž. (<i>jazero morskej vody pri po-</i>	lakeť <i>i</i> lokeť, -kta, <i>m.</i> ; laktový <i>i</i> loktový	ľanceta , -y, ž. (<i>chirurgický nástroj</i>)
		ľano , -a, <i>str.</i> ; lano- vý

- fanovec**, -vca, *str.*
(*rastlina*)
- ianský** *i* ľaňajší
- lanštiak**, -a, *m.*
- Laokoon**, -oonta, *m.*
- lapať**, -ám, -ajú
- lapidárium**, -ia, *str.*,
sbiierka kamenín
- lapidárny**, v kameň vry-
tý, výrazný, zreteľný
- lapis**, -su, *m.*, pekelný
kamienok; lapisovať
- lapif** (sa), -ím, -ia
- lapsus**, -psu, *m.*, po-
klesok, omyl
- Larisa**, -y, *ž.*
- lárma** — z *mad.* *i* *nem.*,
hukot, krik, šum, lo-
moz
- lárovia**, -ov, *m. mn.*
(*ochranní bôžkovia*
*miest a domov v rím-
skom bájesloví*)
- larva**, -y, *ž.* (*podoba vo*
vývoji hmyzu, maska)
- laryngitis**, -tidy, *ž.*, za-
pálenie hrdla
- lascivný**, néhanblivý
- lasica**, -e, *ž.*; lasička
- láska**, -y, *ž.*; láskat (sa);
láskavý; láskavo; lá-
skavosť
- láskyplný**, *lepšie* láska-
vý
- laso**, -a, *str.* (*povraz na*
chyťanie koní alebo
byvolov)
- lastovica**, -e, *ž.*; lasto-
vička; lastovičí
- lastura**, -y, *ž.*
- lata**, -y, *ž.*; latka
- látať**, -am, -ajú *i* -cem,
-cu
- laterálny**, pobočný
- latifundiá**, -ií, *str. pomn.*
(*ohromné pozemkové*
*majetky v rukách jed-
notlivcov*)
- latina** *i* latinčina, -y, *ž.*;
latinský; latinizmus
- látka**, -y, *ž.*
- latrina**, -y, *ž.*, jama na
výkaly, žumpa
- láva**, -y, *ž.*
- lavica**, -ce, *ž.*; lavička
- lavica**, -ce, *ž.* (ľavá ru-
ka); ľavičiar
- lavina**, -y, *ž.*
- lávka**, -y, *ž.*
- ľavný** — *správne* levný
- ľavý**
- lawntennis** (*čítaj* lón-
tenis), -u, *m.* (*hra lop-
tami a raketou*)
- laz**, -u, *m.*, kopanice;
lazík, -u, *alebo* lázok,
-zku; lazový; lazný;
lazník; Lazy (*miestne*
meno)
- lazar**, -a, *m.*, človek
ťažko chorý
- Lazar**, -a, *m.*
- lazaret**, -u, *m.*, nemoc-
nica
- lazif**, -ím, -ia
- lazur**, -u, *m.*, blankyt-
ná, nebová farba; la-
zurový
- ľažkať**, -ám, -ajú (*det.*,
od fahnút)
- leбка**, -y, *ž.*, črep; le-
bečný; lebečná kosť
- lebo**
- lecičo**, hocičo; lecikto,
hocikto; lecijaký
- ledaboto**
- ledač**, -e, *ž.*; ledačina
- ledačo**; ledakto
- ledva**, ledvy, ledvým či-
nom = sotva
- legácia**, -ie, *ž.*, vysla-
nectvo; legačný
- legalizácia**, -ie, *ž.*, u-
hodnovrenie, ove-
renie; legalizovať
- legálny**, zákonný
- legát**, -a, *m.*, vyslanec
pápežský; legát, -u,
m., odkaz
- legenda**, -y, *ž.*; *mn. g.*
legend; legendárny
- legia**, -ie, *ž.*, vojenský
oddiel; legionár; le-
gionársky
- Legiňa**, -ne, *ž.*; Legi-
ňan, Legiňanka; le-
ginský
- legislatíva**, -y, *alebo* le-
gislatúra, -y, *ž.*, zá-
konodarstvo
- legitimácia**, -ie, *ž.*, o-
právnenie, preukaz;
legitimný; legitimo-
vať; legitimovať sa
= preukázať sa
- lehota**, -y, *ž.*; lehôtka;
Lehota, Lehôtka

- (*miestne mená*); **Lehofan**, **Lehofanka**; **lehotský**
lejak, -a, *m.*; lejavec; lejavica
lejár, -a, *m.*; lejáreň *i* lejárňa
lekár, -a, *m.*; lekársky; lekárstvo; lekárňa *i* lekárnik; lekárnický; lekárnictvo
lekcia, -ie, *ž.*, prednáška, úloha, pokarhanie, napomenutie
lektor, -a, *m.*
lektúra, -y, *ž.*, čítanie
lekvár, -u, *m.*; lekvárnik; lekvárový
lem, -u, *m.*; lemovať
lemeš, -a, *m.* = rádlo, krojidlo (*na pluhu*)
Lemnos, -mna, *m.*
len; len len
leniť sa; lení sa mi
lenivieť, -iem, -ejú
lenivý
leno, -a, *str.*; lenný; leník (*kto má leno*)
lenoch alebo **leňoch**, -a, *m.*; *mn. n.* lenosi; lenoška -y, *ž.*; lenošif
Leon, -onta, *m.*
Leonidas, -da, *m.*
Leontína, -y, *ž.*
Leopold, -a, *m.*
Leopoldov, -a, *m.*; Leopoldovan, Leopoldovanka; leopoldovský
lep, -u, *m.*
lepif (sa), -ím, -ia; liepať sa; lepidlo
lepkavý
lepší, -ia, -ie (*komp. od dobrý*); lepšie, najlepšie (*prísl.*)
lept, -u, *m.*
leptať, -ám, -ajú
les, -a, *m.*; lesík; lesný; lesník; lesnícky
lesa, -y, *ž.*, lieska; plot z lieskového prútia; lesina; lesinový, prútený
lesk *i* lisk, -u, *m.*
lesknúť sa = lisknúť sa
lesť, ľsti, *ž.*; ľstivý
leština, -y, *ž.* (*od lieska*); leštie, -ia; Leštiny, -ín, *ž. pomn. (obec)*
leštif, -ím, -ia
leť, -u, *m.*
letáč, -a, *m.* (*na úli*)
leták, -a, *m.*; letáčík
letargia, -ie, *ž.*, spavosť, nehybnosť
letec, -tca, *m.* = pilot; letkyňa, -ne, *ž.*, pilotka; letecký = pilotský; letecký park (*dielne, skladišťa*); letecká sotnina — letka; letecký prápor = peruf (2-3 letky); letectvo = pilotstvo; *ině je* letún = lietadlo
leteť, -ím, -ia
Lethe, Lethy, *ž.*
letište, -a, *str.*
letka, -y, *ž.*; *i* letecká sotnina *sa volá* letka; letky = krídla hmyzu
letkyňa, -ne, *ž.* = pilotka
letnica, -e, *ž.*; Letnice, -níc, *ž. (obec)*; Letničan, -ka; letnícky
Letničie, -ia, *str. (obec)*
letník, -a, *m.*, besiedka (*v záhrade*)
letný
leto, -a, *str.*
letohrádok, -dku, *m.*
letopis, -u, *m.*
letopočet, -čtu, *m.*
letorost, -u, *m.* = ratalosť, -ti, *ž.*
letovať, zaletovať, svariť niečo kovom
letovisko, -a, *m.*
letún, -a, *m.* — lietadlo; *ině je* letec
lev, ľva, *m.*; ľví, ľvia, ľvie; ľvica; ľviča, -afa, *str.*
levanduľa, -le, *ž.*
levhart — *vlastne* leopard, -a, *m.*
leviatan, -a, *m.* (*mor-ská obluda v židovskom bájesloví*)
Levice, -íc, *ž.*; Levičan, Levičanka; levický
levita, -u, *m.*, *mn. č.* leviti, *potomci z rodu Levi*
levnet', -ie, -ejú — lacneť

levn ena	libreto, -a, <i>str.</i> , text o- pery; libretista, pô- vodca textu opery	Lietava, -y, <i>ž.</i>
Levoslav , -a, <i>m.</i>	Libuša, -e, <i>ž. i</i> Lubuša	lievč, -a, <i>m.</i> , <i>i</i> lievča, -e, <i>ž.</i> = lušňa, klanica (<i>časť voza</i>)
lexikálny , slovníkový	Libya, -ye, <i>ž.</i> ; libyjský	lievik, -a, <i>m.</i>
lexikon , -na, <i>m.</i> , slov- ník; lexikálny	lice, -a, <i>str.</i> ; lícny	liezť, leziem, lezú; le- zúc; liezol
<i>m.</i> ; lezecký	licencia, -ie, <i>ž.</i> , dovo- lenie, oprávnenie (živ- nostenské)	lift, -u <i>i</i> -a, <i>m.</i> (<i>angl.</i>), zdviž, výť'ah (<i>osôb</i> <i>alebo vecí</i>)
- m, -ia	licenciát, -u, <i>m.</i> (<i>uni- hodnosť</i>)	liga, -y, <i>ž.</i> , spolok; li- gista
<i>m.</i>	<i>i</i>	ligot, -u, <i>m.</i> ; ligotať sa; ligotavý
<i>m</i>	-im, -ia; líčidlo -a, <i>str.</i>	lihať, -am, -ajú
<i>i</i> uhať	cny , -a, -e	lichobežník, -a, <i>m.</i>
<i>z nem.</i> , opraty	ečba, -y, <i>ž.</i> ; liečebný;	lichotíť, -ím, -ia <i>nieko- mu</i> ; lichotiť' sa = líš- kať' sa; lichotenie; li- chotník
-dku, <i>m.</i> ; liad-	liečiť, -im, -ia; liečivý	lichva, -y, <i>ž.</i> (rožný sta- tok; <i>č.</i> lichva = <i>slov.</i> úžera); lichvár, kupec s rožným statkom (<i>č.</i> lichvár = <i>slov.</i> úžer- ník)
sa,	lieh, -u, <i>m.</i> ; liehomer -u; liehovar, -u, <i>m.</i> ; lieho- vina	lichý, zlý, daromný, prázdny, nepárny; li- cho = zle, neslušne
-y, <i>ž.</i>	liek, -u, <i>m.</i>	Likava , -y, <i>ž.</i> ; Likav- ka
<i>lesoch</i>)	lieň, -ne, <i>ž.</i>	likér, -u, <i>m.</i> , jemná lie- hovina
liať , jem, lejú; lej, lejte; lejúc; lial; liaty; liatie	lieniť sa (had sa lieni, <i>t. j. svlieka starú ko- žu</i>)	liknavý
liatina , -y, <i>ž.</i>	lienka, -y, <i>ž.</i> (<i>chrobá- ček</i>)	liktor, -a, <i>m.</i> (<i>súdny</i> <i>sluha v starom Ríme</i>)
liatovec , -vca, <i>m.</i> = spiežovec	lieno, -a, <i>str.</i> (<i>hadia</i> <i>koža, lienením svliek- nutá</i>)	likvidácia, -ie, <i>ž.</i> , vy- účtovanie (<i>po vyúčto-</i>
libačka , -y, <i>ž.</i> (<i>drobný</i> <i>pliešok s dierkou, na</i> <i>ozdobu čepcov</i>)	lieska, -y, <i>ž.</i> ; lieskový; lieskovec; lieskovica;	
Libanon , -onu, <i>m.</i>	leština	
libela , -y, <i>ž.</i> , vodná vá- ha, vážka	Lieskové, -ého, <i>str.</i> (<i>o- bec</i>)	
liberalizmus , -zmu, <i>m.</i> , svobodomyselnosť; liberálny	lietať, -am, -ajú; lieta- cí; lietadlo = letún; lietavica	

- vani rozchod spoločnosti, t. j. predaj majetku, zaplatenie dlžôb a rozdelenie zvyšku);** likvidačný; likvidátor; likvidovať
likvidatúra, -y, ž.
limba i limbora, -y, ž. (druh sosny)
límeč i lemeč, -mca, m., čes. límeč; limeček
límit, -u, m., medza, vymedzenie; limitácia; limitovať
limonáda, -y, ž.
lineár, -a, m., pravítko
lineárny
lingvistika, -y, ž., jazykoveda; lingvista
línia, -ie, ž., čiara; linka; linkovať
linoleum, -lea, str.
lipa, -y, ž.; lipka; lipína; lipový
Lipany, -ian, ž. pomn.; lipiansky
lipieň, -pňa, m. (ryba i staré meno mesiaca júna)
lipet', -ím, -ia
lipký; lipkavý
lipnúť, -nem, -nú = ľnúť, ľnem
Lipová, -ej, ž.; Lipovan, Lipovanka; lipovský
Lipovec, -vca, m.; Lipovčan; lipovský
Lipsko, -a, str.; lipský
- Lipták, -a, m.; Liptáčka**
Liptov, -a, m.; Liptovská župa; liptovská bryndza
lira, -y, ž., taliansky peniaz; iné je lýra
lis, -u, m.; lisovať
Lisabon, -u, m.
lisk i lesk, -u, m.
lisknúť sa = lesknúť sa
list, -u, m.; listok, -tku; listový (na pr. papier); listovný (styk); listovne (oznámit); listnatý
listár, -a, m.; listáreň i listárňa
listie, -stia, str.
listina, -y, ž.; listinár; listinový
lístok, -stku, m.; lístkový
listonoš, -a, m.
lišaj, -a, m. (choroba, ale lyšaj — nočný motýľ); lišajník, -a (rastlina)
lišča, -afa, str. (mláďa líšky)
liščí, -ia, -ie
lišiak, -a, m.
lišif (sa), -ím, -ia
liška, -y, ž.
liškať sa, -am, ajú; liškavý
lišľať sa, -ím, -ia = lisknúť alebo lesknúť sa
litánie, -íi, ž. pomn.
- liter, -tra, m.; l. (v) litre i litri; mn. n., a. litre**
litera, -y, ž., písmeno mn. g. litier; literát, spisovateľ; literatúra, písomníctvo; literárny
litografia, -ie, ž., kamenotlač; litograf; litografický
liturgia, -ie, ž., obrad (cirkevný); liturgický; liturgika
Litva, -y, ž.; litovský
Livius, -via, m.
livrej, -e, ž., oblek služebnícky
lízať, -žem, -žu; lízuc; lízal; líznúť
Lloyd (čítaj Lojd)
ľnica, -e, ž. (bylina)
ľnúť, ľnem, ľnú = lipnúť
ľobda — správne ľopta. č. míč
ľoboda, -y, ž. (rastlina); ľobôdka
ľoď, -di i -de, ž.; ľodka, -y, ž.; ľodička; ľodenica; ľodivod, -a, m.; ľodník, -a, m.; ľodný; ľoďstvo, -a, str.
ľoden, -u, m.; ľodenový
ľodyha, -y, ž. = byľ, nať
logaritmus, -mu, m.; logaritmický
logika, -y, ž., náuka o myslení; logický

- y, ž. = jačmenné krúpy; loházka
loj, -a, *m.*; lojový
lojálny, zákonný, vláde oddaný; lojalita
lojtra – z *nem.*, správne rebrík, rebriny
lokaj, -a, *m.*
lokál, -u, *m.*, miestny pád (v *sloľňovani*); miestnosť; lokálny; lokálka (*miestna železnica*)
lokalizácia, -ie, ž., umiestenie, omedzenie na určité miesto; lokalizovať, umiestiť, omedziť (nemoc, požiar) na určité miesto
lokeť i lakeť, -kta, *m.*; lokťový i lakťový
lokomobila, -y, ž.
lokomotíva, -y, ž. = rušeň
lokša, -e, ž. (*jedlo*)
lom, -u, *m.*
lomidrevo, -a, *str.*
lomikameň, -a, *m.*
lomíľ, -ím, -ia
Lomnica, -e, ž.; lomnický
lomoz i hlomoz, -u, *m.*; lomoziť
Londýn, -a, *m.*; londýnsky
lónik, -a, *m.* = zákolník (časť voza, na konci osí)
lono, -a, *str.*; lonový
lopata, -y, ž.; lopatka
lopta, -y, ž. = č. míč
lopúch, -a, *m.*; lopušie
lord, -a, *m.*
Loreta, -y, ž.; loretánsky
lorgnet (čítaj lorňet), -u, *m.*, okuliare s rúčkou
lorgnon (čítaj lorňon), -u i -a, *m.*, monokel, skielko na jedno oko
los, -a, *m.* (*zvierat*)
los, -u, *m.*, cenný papier, žreb, osud; losovať
 ťahať los, žreb
losos, -a, *m.* (*ryba*)
loteria, -ie, ž.; triedna loteria
lotor, -tra, *m.*; lotrovský
lotos, -u, *m.*
Lotrinsko, -a, *str.*; lotrinský
lov, -u, *m.*; loviť; lovec; lovcí
Lovinobaňa, -ne, ž.
lož, lži, ž.; lživý
lôža, -e, ž.
lože, -a, *str.*; lôžko
ložisko, -a, *str.*
lôžko, -a, *str.*; *viď* lož
ľstivý
ľub, -u, *m.* (v *ľube' je mlynský kameň; ľub sítá; má, za ľubom'*)
ľubezný; ľubeznosť
ľubietová, -ej, ž.
ľubiľ (sa), -im, -ia
ľubľana, -ny, ž. (*slovensky Ljubľana*)
ľubochňa, -ne, ž.; Ľubochňanka (*potok*); ľubochňanský
ľubomír, -a, *m.*
ľuboreč, -i, ž.
ľuboslav, -a, *m.*
ľúbosť, -sti, ž.; ľúbosťný
ľubovňa, -ne, ž.; ľubovňanský
ľubovofný
ľubovonný
ľubozvučný
ľúby, -a, -e
ľucemburg, -a, *m.*; ľucemburský, ale Ján Ľucemburský
ľucerna, -y, ž.
ľucia, -ie, ž.
ľucián, -a, *m.*
ľucifer, -a, *m.*
ľúč, -a, *m.*, smolienka, svietidlo; papršlek; ľúčový; ľúčovitý; ľúčistý; ľúčnatý
ľúčať, -am, -ajú = hádzať; ľúčiť, -im, -ia = hodiť
ľučba, -y, ž.; ľučebnica; ľučebný
ľučenec, -nca, *m.*; ľučenský (*nie: ľučeneký*)
ľučina, -y, ž. = ľúka, ľúčka
ľúčina, -y, ž., ľúčivo, *str.* (*hrom.*) = ľúče
ľúčiť sa, -im, -ia

- Lučivná**, -ej, ž.
- lúčka**, -y, ž.; Lúčky, -čok, ž. *pomn. (miestne meno)*; Lúčan, Lúčanka; lúčanský
- ľud**, -u, *m.*; *vok.* ľude *i* ľudu; *mn.* č. ľudia, ľudí, ľuďom, ľuďoch, ľuďmi; ľudový
- ľudák**, -a, *m.*; ľudácky; ľudáčka
- ľuďiť**, -im, -ia
- Eudmila**, -y, ž.
- ľudnatý**
- ľudojed**, -a, *m.*
- ľudomil**, -a, *m.*
- Eudovít**, -a, *m.*
- ľudožrút**, -a, *m.*
- ľudský**; ľudstvo
- ľudvik**, -a, *m.*, *slov.* Eudovít
- ľuh**, -u, *m.* (*les pri vode*)
- ľúh**, -u, *m.*; ľúhový
- ľuhár** — *správne ľhár*, -a, *m.*
- ľuhať**, ľužem, ľužú, *i* ľhať, ľžem, ľžú
- ľuzja**, -y, ž.
- ľúka**, -y, ž.; Lúka, Lúky (*miestne mená*); ľúčka
- Lukáš**, -a, *m.*
- ľukot'**, -ti, ž. = bahor (*časť kolesa*)
- ľukratívny**, výnosný
- Lukrecia**, -ie, ž.
- ľukulský**, hýrivý
- ľuľka**, -y, ž. = fajka
- ľuľok**, -ľka *i* -ľku, *m.* (*zelina*)
- ľuna**, -y, ž. = vlna (*na vode*)
- ľuna**, -y, ž. (*z lat.*), mesiac (osvetlený)
- ľuneta**, -y, ž., maľba na polmesiacovom poli
- ľupa**, -y, ž. = kôra, šupina; ľupiny; ľupinky
- ľupať** (sa), -am, -ajú, *i* -em, -u
- ľupeň**, -eňa, *m.*; ľupeňitý; ľupienok, -nka
- ľúpež**, -e, ž.; ľúpežník
- ľúpiť**, -im, -ia
- ľúškať**, -am, -ajú
- ľušeň** *i* **ľušňa**, -šne, ž. = klanica, lievč (*časť voza*)
- ľúštiť**, -im, -ia
- Luther**; **ľuterán**, -a, *m.*; ľuteránsky
- ľútko**, -y, ž.; ľútkový; ľútkár
- ľúto** (*prisl.*)
- ľútosť**, -sti, ž.; ľútoštivý; ľútoštný
- ľutovať**
- ľúty** = divý, zúrivý
- ľuxus**, -xu, *m.* = prepych; ľuxusný
- ľuza**, -y, ž.
- ľuzitánia**, -ie, ž.
- ľužica**, -e, ž.; ľužický; Ľužičan = ľužický Srb; ľužickosrbský
- ľví**, -ia, -ie
- ľvica**, -e, ž.
- ľvica**, -afa, *str.*
- ľvov**, -a, *m.*
- ľvový** — *správne* ľví
- ľyceum**, -ea, *str.*; ľyceálny
- ľydia**, -ie, ž.
- ľyhať** — *viď* ľhať, ľuhat (*puška zlyhá*)
- ľyko**, -a, *str.*; ľykový; ľykovec
- ľykožrút**, -a, *m.* (*chrobák*)
- ľykurgos**, -rga, *m.*
- ľymfa**, -y, ž., miazga
- ľynčovať** (*trestať náhlým súdom ľudovým*)
- ľyon**, -a, *m.*
- ľýra**, -y, ž.; ľyrik, -a, *m.*; ľyrický; ľyrika (*iné je lira*)
- ľysý**; ľysina
- ľyšaj**, -a, *m.* (*nočný motýľ, ale lišaj — choroba (na tvári), lišajník — rastlina*)
- ľýtko**, -a, *str.*
- ľyzol**, -u, *m.*
- ľyža**, -e, ž.; ľyžiar; ľyžiarsky; ľyžovať sa
- ľyžica**, -e, ž.; ľyžička
- ľživý**

M.

- m** = meter
- mm** = milimeter
- m. m.** = minulého mesiaca
- m. p.** = manu propria, *t. j.* vlastnou rukou
- m. r.** = minulého roku

- Macedonia** *i* **Makedonia**, -ie, *ž.*; Macedonec *i* **Makedonec**, -nca; macedonský *i* makedonský
- Macchiavelli** (*čítaj* **Macchiaveli**), -iho, *m*; machiavellizmus, politika, založená na násilí
- maccko**, -cka, *m.*, medveď
- macocha**, -y, *ž.*; machochin; macošský
- mača**, -aťa, *str.*; mačaci; mačiatko, -a, *str.*
- máčať**, -am, -ajú
- máček**, -čka, *i* **máčik**, -a, *m.*, kocúr
- máček**, -čka, *i* **máčik**, -a, *m.* (*od* mak)
- mačka**, -y, *ž.*; mačička
- mačný** (mačný mak)
- Maďar**, -a, *m.*; Maďarsko; maďarský; maďarčina; Nemaďar
- maďarón**, -a, *m.*
- Madeira** (*čítaj* **Madéira**), -y, *ž.* (*mesto*); madeira = madeirské víno
- madona**, -y, *ž.*
- magazín**, -a *i* -u, *m.*, z *nem.*, slovensky sklad, skladište
- Magdalena**, -y, *ž.*
- magia**, -ie, *ž.*, kúzelníctvo; magický, kúzelný
- magister**, -stra, *m.*
- magistrát**, -u, *m.*, mestský správny úrad
- magnát**, -a, *m.*, veľmož
- magnet**, -u, *m.*, magnetický; magnetizmus
- Magnificencia**, -ie, *ž.* (*titul rektora univerzity*)
- Magura**, -y, *ž.*
- mahagon**, -a *i* -u, *m.* (*druh čierneho dreva*); mahagonový
- Mahomed** — *spisovne* Mohamed
- mach** *i* **moch**, -u, *m.*; machový *i* mochový; machnatý *i* mochnatý
- máčať**, -am, -ajú; máchnuť
- máj**, -a, *m.*; májový; májovka
- maják**, -a, *m.*
- majer**, -a, *m.*; majerník; majernička
- majestát**, -u, *m.*; majestátny
- majetok**, -tku, *m.*; majetný; majetník; majetnosť
- majiteľ**, -a, *m.*; majiteľka
- majolika**, -y, *ž.* (*hlinený jemný výrobok*)
- majonéza**, -y, *ž.* (*druh omáčky*)
- major**, -a, *m.* (*vojenská hodnosť*)
- majorán**, -u, *m.*
- majorát**, -u, *m.*, staršinstvo; majorátny
- majorita**, -y, *ž.*, väčšina
- majster**, -stra, *m.*; majstrová, -ej, *ž.* (*majstrova žena*); majstrovať; majstrovský
- mak**, -u, *m.*; makový
- makarony**, -ov, *m.* *po* množ. (*trubičkovité rezance*)
- makať**, -ám, -ajú; makateľný
- Makedonia** *i* **Macedonia**, -ie, *ž.*; Makedonec *i* Mačedonec, -nca; makedonský *i* macedonský
- makovica**, -e, *ž.*; makovičie, -ia, *str.*; makovina, -y, *ž.*; makovník, -a, *m.* (*koláč*)
- makulatúra**, -y, *ž.*
- Malacky**, -ciek, *ž.* *pomn.*
- malachit**, -u, *m.* (*nerast*)
- malária**, -ie, *ž.*, zimnica
- Malá strana** (*časť Prahy, časť Nepochv v Turci a i.*); malostranský
- malátny**; malatneť, -iem, -ejú
- mafba**, -y, *ž.*
- malér**, -u, *m.* (*z franc.*), slovensky nehoda
- maliar**, -a, *m.*; maliarsky; maliarstvo
- malícia**, -ie, *ž.*; zlomy-

- seľnosť; maliciózny, zlomyseľný
- malíčký**, *viď* malý
- malík**, -a, *m.*; malíček
- malina**, -y, *ž.*; malinčiak, -a, *m.*, *i* malinčie, -ia, *str.*; malinárka; malinôčka; malinový; malinovka
- máliť** (sa); máľilo sa mu = málo sa mu videlo
- malkontent**, -a, *m.*, nespokojenec
- málo** (z mála, za málo, s málom *spokojný*); máličko
- málocenný**
- máločo**; máloko; málokoť; málokedy
- maloletý**
- malomestský**
- málomluvný**; málomluvnosť
- malomocenstvo**, -a, *str.*; malomocný
- malomyseľný**
- maľovať**
- maľovka**, -y, *ž.*
- Malta**, -y, *ž.*; maltský; maltézsky rád
- malučký**; malučičký
- malverzácia**, -ie, *ž.*, spreneverenie
- Malvína**, -y, *ž.*
- malý**, -á, -é; maličký *i* malučký; maličičký *i* malučičký; *komp.* menší
- mama**, -y, *ž.*; mamka, mamička, maminka
- mámif**, -im, -ia; mámi-vý; mámidlo
- mamona**, -y, *ž.*; mamonár
- mamut**, -a, *m.*
- mana**, -y, *ž.*; manový
- mandarín**, -a, *m.*, čínsky štátny úradník
- mandarínka**, -y, *ž.* (*druh pomaranča*)
- mandát**, -u, *m.*
- mandeľ**, -deľa, *m.* (*istý počet složených snopov*)
- mandľa**, -dle, *ž.*; *mn.* g. mandlí; mandľový; mandľovník
- mandolína**, -y, *ž.* (*strunný nástroj*)
- mandril**, -a, *m.* (*opíca*)
- manéver**, -vra *i* -vru, *m.*, vojenské cvičenie, *zväčša v mn. č.*: *mn. n.*, *a.* manévry; manévrovať
- Manfred**, -a, *m.*
- mangef**, -gľa, *m.* (*z nem.*), valec; mangľovať, valcovať, váľať
- mánia**, -ie, *ž.*, zúrivosť, vášeň
- manie** = imanie, -ia, *str.*, majetok
- manifestácia**, -ie, *ž.*, slávnostné osvedčenie; manifestovať; manifestačný
- manikúra**, -y, *ž.*, pestovanie ruky
- manipulácia**, -ie, *ž.*, odborná práca s niečím; manipulačný; manipulovať; manipulant
- manko**, -a, *str.*, chyba, nedostatok, strata
- mansarda**, -y, *ž.*, strecha, izbička pod strechou; mansardný
- manšeta**, -y, *ž.*
- mantila**, -y, *ž.*, plášť
- manuál**, -u, *m.*, príručná kniha
- manuálny**, ručný
- manufaktúra**, -y, *ž.*, tkáčstvo; výroba ruč-ná, tovar ručnej výroby; manufaktúrny
- manu propria** (*m. p.*), vlastnou rukou
- manuskript**, -u, *m.*, rukopis
- manžel**, -a, *m.*; manželka
- mapa**, -y, *ž.*; mapovať
- Maraton**, -a, *m.*; maratonský
- marazmus**, -zmu, *m.*, zoslabnutie vekom
- Marcel**, -a, *m.*
- marciálny**, mohutný, udatný
- marcipán**, -u, *m.*
- máre** *i* máry, már, *ž.* *pomn.* (na márach)
- marec**, -ca, *m.*; marcový

- u, *m.* (*oma-*)
 -y, *ž.*
 -le, *ž.* = ma-
 ruľa
 -ie, *ž.*; marián-
 sky; Marienka; Marí-
 na, Mariška, Maruška
 -a, *m.*
mariáš, -a, *m.*
Maribor, -a, *m.*
marina, -y, *ž.*, námorné
 lodstvo; marinár, -a,
m.
marioneta, -y, *ž.*, bábka,
 lútká
marif, -ím, -ia
markantný, výrazný,
 význačný
Marketa, -y, *ž.*, *slo-*
ven. Margita
Markoman, -a, *m.*
markytán, -a, *m.*; mar-
 kytánka
markýz, -a, *m.* (*šľach-*
tický titul); markýza,
 -y, *ž.* (*markýzova že-*
na alebo dcéra)
márnica
márniť, -im, -ia
márnivý; márnivosť
márnomysefný
márnotratný
márny, -a, -e; márnosť
Maroko, -a, *str.*; Ma-
 ročan, Maročanka;
 marocký
marota, -y, *ž.*, vrtoch,
 bláznovstvo, chúťka
- Maróthy-Šoltésová**,
 Maróthy-Šoltésovej;
 Elena Maróthy-Šol-
 tésová
Mars, -a (*podľa latiny*
 Marta), *m.*
marseillaisa (*čítaj mar-*
sejéza), -y, *ž.*, hymna
 Francúzskej republiky
maršal, -a, *m.*; maršal-
 ský
Martin, -a, *m.*; martin-
 ský; Turčiansky Sv.
 Martin
martyr, -a, *m.*, mučeník
maruľa, -e, *ž.* = mar-
 huľa
masa -y, *ž.*; masívny;
 masívnosť
masakra, -y, *ž.*, vraž-
 denie, krviprelieanie;
 masakrovať
Masaryk; Tomáš G.
 Masaryk
masáž, -e, *ž.*; masér;
 masérka; masírovať
maslo, -a, *m.*; masielce
i masielko, -a, *str.*;
 masliak; masliar; ma-
 selník; maselnica; ma-
 slový
masť, -sti, *ž.*; mastič-
 ka; mastičkár; mastif;
 mastný; masnota
maša, -še, *ž.* = huta;
 Maša (*miestne me-*
no)
mašina, -y, *ž.*, *správne*
 stroj
- maškara**, -y, *ž.*; maška-
 ráda; maškarný ples
maškrta, -y, *ž.*; maškr-
 tiť; maškrtný; maškr-
 ník; maškrtnica
mašľa, -le, *ž.* (*z nem.*),
 stuha, stužka; mašlič-
 ka, stužička
mašťaľ, -le, *ž.* (*z nem.*),
 stajňa
mať, *g.* matere, *d.* ma-
 teri, *ak.* mater, *l.* ma-
 teri, *i.* materou, *mn.*
n. matere, *g.* materí,
d. materiam, *a.* ma-
 tere, *l.* materiach, *i.*
 materami
mať, mám, majú; maj,
 -te; mal; manie *i* ima-
 nie = majetok; má-
 vať
matador, -a, *m.*, zápas-
 ník s bujakmi; vý-
 znamný človek
matať, -ám *i* -cem =
 hmatať
mátat, mátam *i* mácem,
 mátajú *i* mácu
Matej, -a, *m.*
matematik, -a, *m.*; ma-
 tematika; matematic-
 ký
materiál, -u, *m.*, hmota,
 potreby; materialista;
 materiálny
materializmus, -zmu,
m., hmotárstvo
materin, -a, -o; mate-
 rina dúška; materin-

- ský; materný; maternelé konope
- materský**
- materstvo**, -stva, *str.*
- match** (*čítaj mäč*), -a, *m.*, športovný zápas
- Matiaš** – *správne Matej*
- Matiašovce**, -viec, *ž. pomn.*
- matica**, -e, *ž.*; Matica slovenská; matičiar (*prívrženec Matice*); matičný
- Matilda**, -y, *ž.*
- matiné**, *str. neskl. (predpoludňajšie predstavenie alebo oslava, na pr. v divadle)*
- matka**, -y, *ž.*; matkin, -a, -o
- Matliare**, -iar, *m. množné*
- mátoha**, -y, *ž.*
- mátožiť**, -ím, -ia; mátožný
- Matra**, -y, *ž.*
- matrac**, -a, *m.*, žínenka (*z čes.*)
- matrica**, -e, *ž.*, forma (*na pr. tlačárska*)
- matrika**, -y, *ž.*, základný soznam (*narodných a i.*); matrikár
- matróna**, -y, *ž.*, ctihodná staršia pani
- maturita**, -y, *ž.*, skúška dospelosti; maturant, -a, *m.*; maturitný
- Matúš**, -a, *m.*
- Maur**, -a, *m.*; maurský
- mauzoleum**, -ea, *str.*, nádherná hrobka
- mávať**, -am, -ajú; mávnuf
- mávať**, -am, -ajú, *z mať*, mám
- maximum**, -ima, *str.*, najväčšie množstvo; maximálny
- Maxmilián**, -a, *m.*
- maz**, -u, *m.*
- mazať**, -žem, -žú; mazač
- Mazúr**, -a, *m.*; Mazúrka, -y, *ž.*; mazúrka (*tanec*)
- mažiar**, -a, *m.*; mažiarik
- mädliť**, -ím, -ia
- mäkčeň**, -a, *m.*
- mäkčiť**, -ím, -ia
- mäkký**; mäksí; mäkkosť
- mäkkýš**, -a, *m.*
- mäknúť**, -nem, -nú
- mäkušiť**, -ím, -ia = mäkčiť
- mäsiar**, -a, *m.*; mäsiarik; mäsiarsky; mäsiarstvo
- mäso**, -a, *m.*, *mn. g.* mias; mäsko; mäsiť; mäsný
- mäsopust**, -u, *m.* = fašiangy (*z nem.*); mäso-pustný
- mäť** = mnúť, mnem, mnú; mni, mníte; mnul
- mäta**, -y, *ž.* (*zelina Mentha crispa*); mätká
- mätež**, -e, *ž.*, zmätok, vzbura; mätežiť, búriť; mätežný; mätežník
- mdleť**, mdliem, mdlejú
- mdloba**, -y, *ž.*
- mdlý**
- mecén**, -a, *alebo mecenáš*, -a, *m.* (*z lat. Maecenas*), podporovateľ vied a umení
- meč**, -a, *m.*; mečík; mečový
- mečať**, -ím, -ia = mekotaf
- med**, -u, *m.*; medový; medný
- meď**, -di, *ž.*; medený
- medailon**, -u *i* -a, *m.*; medaila, -y, *ž.*
- Medea**, -ey (*alebo -eje*), *ž.*; *d., l.* Medei
- Meder**, -a, *m.* (Veľký Meder, Slovenský Meder)
- medián**, -a *i* -u, *m.* (*stredný zvon na veži*)
- medicína**, -y, *ž.*, liek, lekárstvo; medicínálny
- medik**, -a, *m.*; medička
- medikament**, -u, *m.*, liek
- mediryjec**, -jca, *i* medirytec, -tca, *m.*; medirytina

- meditácia**, -ie, ž., pre-
mýšľanie, rozjímanie,
uvažovanie; medito-
vať
- medium**, -ia, *str.*, stred
(*v spiritizme osoba, ktorá vraj je pro-
stredníkom medzi
duchmi a ľuďmi*)
- medokýš**, -a, *m.*
- medonosný**
- medosladký**
- medovník**, -a, *m.*; me-
dovníkár
- Medúza**, -y, ž. (*v gréc-
kej mytológii ohavná
bytost, obluda*); me-
dúza (*živočích*)
- medveď**, -ďa, *m.*; med-
vedica, -e, ž.; med-
vieďa, -ata, *str.*; med-
viedik
- medza**, -e, ž.; medzný;
medzník
- medzera**, -y, ž.; me-
dzierka
- medzi**
- medzidobie**, -ia, *str.*
- medzidomie**, -ia, *str.*
- medzinárodný**
- medzitým**
- medzivládie**, -ia, *str.*,
interegnum
- meeting** (*čítaj míting*),
-u, *m.*, tábor ľudu
- Mefisto**, -a, *m.*
- megalomania**, -ie, ž.,
velikášstvo
- mech**, -a, *m.*, vrece; me-
chy, -ov, *m. pomn.*
(*pri organe, vo vyhni*)
- mechanik**, -a, *m.*, stroj-
ník; mechanika; me-
chanický
- mechanizmus**, -zmu, *m.*,
ustrojenie; práca stro-
jová, bezmyšlienková
- mechúr**, -a, *m.*; mechú-
rik
- Mekka**, -y, ž.
- melancholia**, -ie, ž., zá-
dumčivosť
- melasa**, -y, ž., syrup
z vareného cukru
- melčina**, -y, ž. = melká,
plytká voda
- meľhuba**, -y, ž.
- Melichar**, -a, *m.*
- meliorácia**, -ie, ž., zlep-
šenie (*zeme*); me-
lioračný; meliorovať
- melivo**, -a, *str.*
- melký** = plytký
- melodia**, -ie, ž.; melo-
dický
- melodrama**, -ata, *str.*,
i melodráma, -y, ž.,
deklamácia s hudob-
ným sprievodom
- melón**, -a *i* -u, *m.*
- Melpomene**, -y, ž. (*jed-
na z múz*)
- Meluzína**, -y, ž.
- memoáre** *i* memoáry,
-ov, *m. pomn.*, pamäti
- memorandum**, -da, *str.*,
pamätný spis
- memoriál**, -u, *m.*
- mena**, -y, ž.; menný;
menný list, kurzovný
list
- menáž**, -e, ž., vojenský
obed
- menažeria**, -ie, ž., zve-
rínec
- mendík**, -a, *m.*; men-
dícit
- menistý** = meňavý
- meniť**, -ím, -ia; menie-
vať; meniteľný
- meno**, -a, *str.*; *mn. g.*
mien; mena: má me-
na (= deň mena); na
mena (= na deň me-
na); menný
- menovať**; menovateľ,
-a, *m.*; *v jedn. a. a*
v mn. č. podľa živ.:
jedn. a. menovateľa,
mn. n. menovatelia
- menovec**, -vca, *m.*
- menovite** = najmä
- menstruácia**, -ie, ž.
- menší**
- menšina**, -y, ž.; men-
šinový
- menšíť**, -ím, -ia; men-
šiteľ
- mentalita**, -y, ž., smý-
šľanie
- mentieka**, -y, ž. (*ko-
žuch*)
- menuet**, -u, *m. (tanec)*
- menza**, -y, ž., stôl, je-
dálna pre študentov
- menzúra**, -y, ž., miera
- merať**, -iam, -ajú; me-

- rací (prístroj); merajúci (inženieer); merič; meričský; meričstvo
- meravý**, strnulý; bezcitný; meraveť, -iem, -ejú, trnúť, krehnúť
- merba**, -y, ž.
- meriavať**, -am, -ajú; **merať**
- merica**, -e, ž.
- meridián**, -u, *m.*, poludník
- merinda**, -y, ž., zásoba jedla na cestu
- meriť** (sa), -ím, -ia
- meritum**, -ta, *str.*, zásluha, podstata veci; meritorný, vecný
- merkantilizmus**, -zmu, *m.* (národohospodárska náuka)
- merkantilný**, kupecký
- merkovať** — *nem.*, *píš podľa potreby*: vni- mať, dozerať, pamätať
- Merkur**, -a, *m.*
- merný**; merník; mernícky; merníctvo
- meru** = štyricať; meru- ôsmy = štyriaciaty ôsmy
- mesačný**
- mesaliancia**, -ie, ž., ne- rovné manželstvo
- mesiac**, -a, *m.*; mesia- čik; Mesiac (*v hve- zdárstve*)
- mesiáš**, -a, *m.*; Mesiáš (Kristus); mesiani- zmus
- Mesina**, -y, ž.; mesin- ský
- mesto**, -a, *str.*; mesteč- ko; Nové Mesto (nad Váhom); Kysucké No- vé Mesto
- mestský**
- mešec**, -šca, *m.*; meš- tek, -a, *m.*
- mešita**, -y, ž. (*moha- medánska modliteb- nica*)
- meškať**, -ám, -ajú
- mešťan**, -a, *m.*; meštian- ka; meštiansky; me- šťianstvo
- méta**, -y, ž.
- metafora**, -y, ž., obraz- ný výraz
- metafyzika**, -y, ž., ná- uka o veciach nad- smyselných
- metál**, -u, *m.*, odznak z kovu
- metalurgia**, -ie, ž., hut- níctvo
- metamorfóza**, -y, ž., premena
- metať**, -ám, -ajú, *i* -cem, -cú; metaj *i* mec
- meteľ**, -ele, ž., *alebo* metelica, -e, ž.
- meteor**, -u, *m.*; meteo- rit
- meteorologia**, -ie, ž., náuka o povetnosti; meteorologický
- meter**, -tra, *m.* (*skrá- tene m*); *l.* v metre *i* metri; *mn. n., a.* metre; metrický cent (= 100 kg)
- metla**, -y, ž.; metlár; metlička
- Metod**, -a, *m.*; metodej- ský
- metoda**, -y, ž., spôsob; metodika, učebný spôsob, náuka o učeb- ných spôsoboch; me- todický
- metonymia**, -ie, ž., zá- mena spoluvzťažných pochofov
- metrika**, -y, ž., náuka o veršových rozme- roch
- metropolita**, -u, *m.*, ar- cibiskup (*pôv.* biskup sídelného mesta)
- metrum**, -tra, *str.*, ver- šová miera; metrický
- Mexiko**, -a, *str.*; mexic- ký; Mexičan
- mezanin**, -u, *m.*, medzi- poschodie
- mezzo**, stredný; mezzo- soprán
- mi** — *dat. zámena ja* (*bez dôrazový*: *daj mi to!*)
- miasť**, mätiem, mäťú; miatol; mätenie
- miaukať**, -am, -ajú = mňaukať, mňaučať
- miazga**, -y, ž.

- miazma**, -y, ž. (*vyslov*
 mi-azma), nákazlina
miecha, -y, ž. (*v chrbto-*
vej kosti)
mieň, -a, m. (*ryba*)
mieniť, -im, -ia
mienka, -y, ž.
mier, -u, m.; mierový
miera, -y, ž.; mierka
mieriť, -im, -ia; mieriaci
mierniť, -im, -ia; mier-
 niteľ
mierny; miernosť
mierumilovný
miesiť, -im, -ia
miesiželezo, -a, m.
(v rozprávkach)
miešť, metiem, metú;
 mietol; metený; me-
 tenie
miestnosť, -sti, ž.
miesto, -a, m.; mieste-
 čko; miestny
miestopis, -u, m.
miešanina, -y, ž.
miešať, -am, -ajú (*ob-*
chod s rôznym (nie
miešaným!) tovarom)
miešok i miešek, -ška,
 m. = mešec, -šca
migréna, -y, ž., bolenie
 hlavy
mih, -u, m.; mihat;
 mihnúť; mihotať sa;
 mihot; mihavý; mi-
 hotavý
mihalnica, -e, ž.
mihula, -le, ž. (*ryba,*
ináč okatica)
- Michal**, -a, m.
Michalovce, -viec, ž.
pomn.
mikádo, -a, m., cisár
 japonský; mikádo, -a,
str. (druh účesu)
mikrob, -u, m.
mikrofon, -u, m., zosi-
 ľovač zvuku (*v tele-*
fonii)
mikrokozmos, -zmu,
 m., svet v malom
mikroskop, -u, m.,
 drobnohľad; mikro-
 skopický, drobno-
 hľadný
Mikuláš, -a, m.; miku-
 lášsky; Liptovský,
 Borský Svätý Miku-
 láš
mífa, -le, ž. (*dlžková*
miera); mífnik i mí-
 ľovník (*stĺp alebo ka-*
meň, označujúci na
cestách míľu); mífa,
 -le, ž. (*mífa' pri pá-*
lení dreveného uhlia);
 miliar (*uhliar, ktorý*
páli drevené uhlie)
miláček, -čka, m.
Milada, -y, ž.
Milan, -a, m.
Miláno, -a, m. (*mesto*);
 milánsky
Milena, -y, ž.
milenec, -nca, m.; mi-
 lenka
milénium, -nia, str., ti-
 sícročie, tisícletie
- miliarda**, -y, ž., tisíc
 milionov
milícia, -ie, ž., občian-
 ske vojsko
milieu (*čítaj miljó*), str.
neskl., prostredie
miligram, -u, m. (mg)
milimeter, -tra, m.
 (mm); mn. n., a. mili-
 metre
Milina, -y, ž.
milion, -a, m.; milionty;
 miliontina; milionár
militarizmus, -zmu, m.;
 militaristický
Milka, -y, ž. = Emília
mífnik i míľovník, -a,
 m.; *vid' mífa*
milodar, -u, m.
Miloslav, -a, m.
milosrdenstvo, -a, str.;
 milosrdný
milostpani, -ej, ž. = mi-
 lostivá pani
Miloš, -a, m.
milota, -y, ž.
milovať
milovník, -a, m.
Miltiades, -da, m.
Milutín, -a, m.
mily; milo; milucký, mi-
 lušký; milosť; milo-
 stivý
mimika, -y, ž. (*doroz-*
umievanie pohybmi
tvári a údov); mimic-
 ký
mimo (*predl. s geniti-*
vom); šiel mimo zá-

- hrady, mimo dvora; Slováci, žijúci mimo Slovenska
- mimochodom**
- mimoidúci**
- mimoriadny**
- mimosúdny**
- mimovoľný**
- mína**, -y, ž., podkop, výbušný náboj (*pod zemou, pod vodou*)
- minaret**, -u, m., veža mešity
- míňať** (sa), -am, -ajú (peniaze míňať; dni, roky sa míňajú)
- minca**, -e, ž.; mincovňa i mincovňa
- minerál**, -u, m., nerast; minerálny, nerastný; mineralogia, nerastopis
- miniatura**, -y, ž., drobnomaľba; miniatúrny
- minimum**, -ima, . *str.*, najmenšie množstvo; minimálny, najmenší
- minister**, -stra, m.; ministerský; ministerstvo
- minium**, -ia, n. = cinober; miniovat' = natierať miniom
- minorita**, -y, ž., menšina; *iné je* minorita, -u, m. (*mnich*)
- minuciózny**, podrobný
- minulý**
- minus**, menej
- minuskula**, -y, ž., malé písmeno
- minúť** (sa), -niem, -nú; míňať (sa)
- minúta**, -y, ž.; minútový
- Mirabela**, -y, ž.
- Miroslav**, -a, m.
- misa**, -y, ž.; miska; mištička
- misál**, -a i -u, m., omšová kniha
- misia**, -ie, ž., poslanie; misionár
- miss**, *neskl. (angl.)*, slečna
- mistrál**, -u, m. (*vietor*)
- mistress**, *neskl. (angl., vyslov misis)*, pani
- miškár**, -a, m.; miškovať
- Miškovec**, -vca, m.; miškovský
- mišpuľa**, -le, ž. (*ovocie*)
- Mithridates**, -ata, m.
- mitra**, -y, ž. = infula
- Mitylena**, -y, ž.
- mizantrop**, -a, m., mrzút
- mizina**, -y, ž.
- miznúť**, -nem, -nú
- mlaď**, -di, ž.; za mladi (*i* za mladý, za mlada), od mladi (*i* od mlada)
- mláďa**, -afa, *str.*; mláďatko
- mládenec**, -nca, m.
- mládež**, -e, ž.
- mladica**, -e, ž.
- mladík**, -a, m.
- mladistvý**
- mláďka**, -y, ž.
- mláďnik**, -a, m.
- mladnúť**, -nem, -nú
- mladosť**, -sti, ž.
- mladoženich**, -a, m.
- mladucha**, -y, ž.
- Mladunice**, -níc, ž. *po-množné (v Honte)*
- mladý**; mladší
- mláďza**, -e, ž. = otava
- mláka**, -y, ž., barina, kaluž
- mľaskať**, -ám, -ajú; mľaskot
- mlat**, -a, m.; mlatok, -tka
- mláťačka**, -y, ž.
- mlatba**, -y, ž.
- mlatec**, -tca, m.
- mlátif**, -im, -ia
- mlčanlivý**
- mlčať**, -ím, -ia
- mlčky**
- mlečiar**, -a, m. = mlekár; mlečiarka = mlekárka; mlečiaren, mlečiarňa = mlekáren, mlekárňa; mlečiarstvo = mlekárstvo; mlečiarsky, mlekársky
- mledzivo**, -a, *str.*
- mleť**, melem, melú; melúc; mlel; mletý; mletie
- mlgať**, -á, -ajú = mlízt', cicať, sať; teľa mlgá
- mliaždif**, -im, -ia

- mlieč**, -a, *m.* (*zelina*)
mlieko, -a, *str.*; mliečny;
 mliečnik; mliečiar *i*
 mlekár
mlkveť, -iem, -ejú
mĺkvy; mĺkvosť
mlsať; mlsavý
mluno, -a, *str.* (*zastar.*)
 = elektrina; mlunný
 = elektrický; mluniť
 sa = blýskať sa
mluvidlá, -diel, *str.* *po-*
množné
mluviť, -ím, -ia = ho-
 voriť
mluvnica, -e, *ž.*; mluv-
 nický *i* mluvničný
mlyn, -a, *m.*; mlynár;
 mlynárik; mlynček;
 mlynárik; Mlyn, Mly-
 nec (*obce*); Mlyňany,
 -nian, *m. pomn.* (*obec*)
mlýnica, -e, *ž.*
mlýnský
mĺzť, mĺziem = mlgat',
 cicať, sať
mňaučať, mňaukať =
 miaukať
mních, -a, *m.*; *mn. n.*
 mnísi; mníška, -y, *ž.*;
 mníšsky; mníšstvo
Mníchov, -a, *m.*; mní-
 chovský
mnohobožstvo, -a, *str.*
mnohočlenný
mnohodielný
mnohohranný
mnohokopytník, -a, *m.*
mnoholetý
- mnohonásobný**
mnohoraký
mnohoročný
mnohoslabičný
mnohosľubný
mnohostenný
mnohostranný
mnohotvárný
mnohouholník, -a, *m.*
mnohoženstvo, -a, *str.*
mnohý; mnoho; mno-
 hokrát; mnoho ráz
množiť (sa), -ím, -ia;
 množiteľ
množstvo, -a, *str.*
mobilizácia, -ie, *ž.* (*uve-*
denie vojska do stavu
vojny, do pohotovos-
ti); mobilizovať
mobilný, hybný (movi-
 tý = hnutel'ný)
moc, -i, *m.*
mocnár, -a, *m.*
mocneť, -iem, -ejú
mocný
môcť, môžem, môžu;
 mohol, mohli
moč, -u, *m.*; močový
močarina, -y, *ž.*, *i* mo-
 čiar, -a, *m.*; v mo-
 čiari; *mn. n.*, *a.* mo-
 čiare; močarisko;
 močaristý
močidlo, -a, *str.*
móda, -y, *ž.*; módný
modalita, -y, *ž.*, spô-
 sob
model, -u, *m.*, vzor,
 vzorec; modelovať
- moderný**, novodobý,
 časový
modifikácia, -ie, *ž.*, pri-
 spôsobenie; modifi-
 kovať
modistka, -y, *ž.*
modla, -y, *ž.*; modlár;
 modlárstvo
modliť sa, -ím, -ia; mo-
 dliaci sa (*kto sa mo-*
dli); modliace knihy
modlitba, -y, *ž.*; modli-
 tebná knižka; modli-
 tba Pána = Otčenáš;
 modlitebnica
modloslužebník, -a, *m.*;
 modloslužebníctvo
Modra, -y, *ž.*; Modran;
 Modranka; modran-
 ský
modrý; modrina
modulácia, -ie, *ž.*, pre-
 chod z tóniny do tó-
 niny; modulovať
Mohamed, -a, *m.*; mo-
 hamedán (*vyznavač*
učenia Mohamedov-
ho, islamu); moha-
 medánsky
mohutneť, -iem, -ejú
mohutný
mohyla, -y, *ž.*
môj, moja, moje
Mojmír, -a, *m.*
Mojžiš, -a, *m.*; mojžiš-
 ský
Mokka, -y, *ž.*; káva
 mokka
mokraď, -di, *ž.*

- mokrý**
moľ, -a, *m.*; moľový
molekula, -y, *ž.*, čiastočka hmoty; molekulárny
molo, -a, *str.* (ochranná kamenná hrádza v prístave); molový
moloch, -a, *m.*
molový (akord)
moment, -u, *m.*, chvíľočka; momentálny, okamžitý
monarcha, -u, *m.*, mocnár; monarchia; monarchický
monastier, -a, *m.*, kláštor pravoslávny
Mongol, -a, *m.*; mongolský
Monika, -y, *ž.*
monitor, -a, *m.* (vojenská menšia loď)
monogamia, -ie, *ž.*, jednoženstvo
monografia, -ie, *ž.*, spis o určitom predmete
monogram, -u, *m.*
monolit, -u, *m.*, stĺp z jedného kameňa
monolog, -u, *m.*, samomluva
monopol, -u, *m.*, výsada, výhradný predaj
monoteizmus, -zmu, *m.*, viera v jediného Boha; monoteista
monotónny, jednotvárnny
- monstrum**, -stra, *str.*, obluda, netvor
monštrancia, -ie, *ž.*
montánnny, banický, banský
montáž, -e, *ž.*, zostavovanie (na pr. strojov)
Montblank, -u, *m.* (vrch)
montér, -a, *m.*, zostavovateľ strojov
monumentálny, veľkolepý
mor, -u, *m.*; morový
mora, -y, *ž.* (nočný motýľ)
moralita, -y, *ž.*, mravnosť
morálka, -y, *ž.*, mravovouka, mravnostný cit; morálny
moratorium, -ia, *str.*, predĺženie lehoty
Morava, -y, *ž.*; Moravan i Moravec; moravský
morča, -aťa, *str.*; morčáci; morčiatko
more, -a, *str.*, *mn. n.* moria, *g.* morí, *d.* moriam, *ak.* moria, *l.* moriach, *instr.* morami; Jaderské more, Čierne more
morena, -y, *ž.*, ľadovcový nános (štrk, balvany)
Morena, -y, *ž.* (bohyňa)
- Morfeus**, -ea, *m.*
morfium, -ia, *str.*, uspávací liek; morfinista, -u, *m.* (kto sa morfiom opája, omamuje)
morfologia, -ie, *ž.*, tvaroslovie
morganatické manželstvo, nerovné
moriak, -a, *m.*; morka, -y, *ž.*
Móric, -a, *m.*
morif, -ím, -ia
morský
moruša, -e, *ž.* (strom)
mosadz, -i, *ž.*; mosadzný
Moskva, -y, *ž.*; moskovský
moskyt, -a, *m.* (druh komára)
moslem i moslim, -a, *m.* (privrženec islamu)
most, -a, *m.*; mostok, -tka, *m.*; mostík, -a, *m.*; mostový, mostný
mostina, -y, *ž.*
mostné, -ého, *str.*
mošna, -y, *ž.*
motaf, -ám, -ajú, *i* -cem, -cú; motaj; moták; motovidlo
motív, -u, *m.*, pohútko, základná myšlienka; motivovať
moto (z motto), -a, *str.*, heslo
motoh, -a, *m.*, pomä-

- tený človek; motož-
ka, -y, ž. = motolica
motor, -a *i* -u, *m.*, hnací
stroj; motorický; mo-
torový
motúz, -a, *m.*
motyka, -y, ž.; motyčka
motýľ, -a, *m.*; motýlik,
-ika (*i* motýlek, -ľka),
m.; motýľovitý
movitý – *správne* hnu-
teľný (majetok)
mozaika, -y, ž., obraz,
sostavený z farbistých
kamienkov
mozog, -zgu, *m.*
mozoľ, -a, *m.*; mozoľo-
vatý; mozolif sa
možnosť, -ti, ž.
možný; možno; ne-
možno; ak je možno
= čes. možno-li
mračif sa, -ím, -ia
mračno, -a, *str.*
mračný
mrak, -u, *m.*; mráček,
-čka *i* -čku; mračný
mrákava, -y, ž.
mrákota, -y, ž.
mramor, -u, *m.*; mra-
morový
mraštif sa = vraštif sa
mrav, -u, *m.*
mravčať, -ím, -ia = fňu-
kať; mravčiak
mravec, -vca, *m.*; mra-
venišťe, mravenisko;
mravčí, -ia, -ie
mravenečník, -a, *m.*
mravný; mravnosť, -ti,
ž.; mravnostný
mravopočestnosť, -ti,
ž.
mravouka, -y, ž.
mráz, mrazu, *m.* (*od*
genitívu počnúc -a-);
l. mraze, *mn. n., a.*
mrazy; bod mrazu;
mrázik, -a
mrazif, -ím, -ia; mra-
zivý; mrazivo
mraznica, -e, ž.
mrcina, -y, ž. = zdoch-
lina
mrena, -y, ž.; mrenič-
ka; mrienka
mreť, mrem, mru; mri;
mrúc; mreľ
mreža, -e, ž.; mriežka;
mrežový; mriežkový
mrhať, -ám, -ajú; mr-
hač; mrhavý; mrhá-
vať
mrcha = mrchavý; mr-
cha, -y, ž.
mriežka, -y, ž.; mriež-
kovať
mrk, -u, *m.*
mrkať, -ám, -ajú; mrk-
núť
mrkev, -kvi, *i* mrkva, -y,
ž.
mrmlať *i* mumlať, -lem,
-lú
mrštiť, -ím, -ia
mrtveť, -iem, -ejú
mrtvica *i* mŕtvica, -e, ž.
= porážka
mrtviť, -ím, -ia, *i* mŕtviť,
-ím, -ia
mrtvola *i* mŕtvola, -y,
ž.; *mn. g.* mrtvol *i*
mŕtvol
mrtvý, -á, -é, *i* mŕtvy,
-a, -e; Mŕtvé more
mrváň, -a, *m.* (*pletený*
koláč)
mrvice, -ov, *m. pomn.*
mrvenina, -y, ž.
mrviť (**sa**), -ím, -ia
mrzák, a, *m.*, kalika;
mrzačiť, kaličiť
mrzet' (**sa**), -ím, -ia
mrzký; mrzkejší; mrz-
kosť
mrznúť, -nem, -nú
mrzutý
msta, -y, ž.
mstif, -ím, -ia; mstiteľ;
mstivý
mšica, -e, ž.
mučeník, -a, *m.*; muče-
nica; mučenícky
mučiarenť *i* mučiarňa,
-rne, ž.
mučif, -ím, -ia; mu-
čevať; mučiteľ; mu-
čidlo
múčka, -y, ž.
mučnica, -e, ž.
mučník, -a, *m.*
mučný
mudrc, -a, *m.*
múdry; mudreť, -iem,
-ejú; múdrosť; mu-
drovať
muezin, -a, *m.*, mohá

- medánsky vyvolávač
na modlenie
- muflon**, -a, *m.* (*divá ovca*, *Ovis musimon*)
- mucha**, -y, *ž.*; muši, -ia, -ie; mušinec
- muchotrávka**, -y, *ž.*
- muka**, -y, *ž.* (= trápenie)
- múka**, -y, *ž.*
- mulica**, -e, *ž.*
- multiplikácia**, -ie, *ž.*, množenie, násobenie
- mumia**, -ie, *ž.*, balzomovaná vyschlá mrtvola
- mumľaf** i **mrľaf**, -lem -lú; mumľavý
- munícia**, -ie, *ž.*, strelivo
- municipalita**, -y, *ž.*, správa mesta; municipálny, mestský
- municipium**, -ia, *str.*, (starorímske) svobodné mesto
- munificencia**, -ie, *ž.*, štedrosť; munificentný
- múr**, -u, *m.*, zeď; múrik, -a; murovať, zdiť
- Muráň**, -a, *m.*; Muránsky hrad; muránsky
- murár**, -a, *m.*, zedník; murársky, zednícky
- murín**, -a, *m.* = černocho; murínsky = černošký
- mušet'**, -ím, -ia
- muši**, -ia, -ie (*od mucha*)
- muška**, -y, *ž.*; múša, -aťa, *str.*
- muškát**, -u, *m.*; muškátový
- mušketa**, -y, *ž.*; muškettier, -a, *m.*
- mušfa**, -le, *ž.*; mušfový
- mušt**, -u, *m.*
- mutácia**, -ie, *ž.*, premena
- múť**, -ím, -ia
- múťňava**, -y, *ž.*
- mutný**
- múťovník**, -a, *m.*
- múťvica**, -e, *ž.* = habarka
- Múza**, -y, *ž.* (*bohyňa umení a vied*)
- muzeum**, -ea, *str.*; muzeálny i muzejný
- muzika**, -y, *ž.*; muzikálny; muzikant
- muž**, -a, *m.*; mužik; mužný; mužský
- mužatka**, -y, *ž.*, amazonka
- mužnet'**, -iem, -ejú
- mužský**
- mužstvo**, -a, *str.*
- my**, *mn. n.* od ja; *ině je mi jedn. d. od ja (dajte mi chleba; my ti nedáme!)*
- my!** *myte!* (*rozk. sp. od myt*)
- mydliť**, -ím, -ia
- mydlo**, -a, *str.*; mydielko; mydlár; mydlina
- Myjava**, -y, *ž.*; Myjavec; myjavský
- myk**, -u, *m.*
- mykať**, -ám, -ajú (*na pr. plecami*); myknúť
- mýliť**, -ím, -ia
- mýlka**, -y, *ž.*; mylný; mylne; mýlivý
- myrha**, -y, *ž.*
- myriada**, -y, *ž.*, 10.000, nesčíselné množstvo
- myriameter**, -tra, *m.* (= 10.000 m)
- myrta**, -y, *ž.*; myrtový
- mys**, -u, *m.*
- myseľ**, -sli, *ž.*
- mysleť**, -lím, -lia; myslí, -íte; myslel; myslený; myslenie; mysliteľ
- mysterium**, -ia, *str.*, tajomstvo, tajná bohoslužba; mysteriózny
- mysticismus**, -zmu, *m.*
- mystifikácia**, -ie, *ž.*, klamanie, mámenie
- mystika**, -y, *ž.*, tajomné učenie; mystický, tajomný
- myš**, -i, *ž.*; myši, -ia; -ie (myšia diera); myška, myšička
- myšiak**, -a, *m.* (*vták*)
- myšiť sa** = plašiť sa
- myška** i **myšička**, -y, *ž.*
- myšlienka**, -y, *ž.*; myšlienkový
- myť**, *myjem*, *myjú*; *my*, *myte*; *myl*; *mytý*; *mytie*; *mycí*, -ia, -ie; *mytie* = umývanie

bájny, báje- ok, -tku, *m.* = ná-
 -eho, *str.*
 -a, *str.* -a, *m.*,
 n ca; náboj, -a, *m.*
 M to nabok (*prisl.*), stranou
 men) náboženstvo, -a, *str.*; náboženský
 s ovie nábožný
 bá nabraf, -berem, -berú;
 naberať
 -u, .; nábrežie, -ia, *str.*; nábrežný
 nút' nabrúsiť, -im, -ia
 nabryzgať, -am, -ajú
 nabrzlý (nabrzlé mlieko)

N, Ň.

na! nate! = tu máš! tu máte!
 nabádať, -am, -ajú = ponúkdzovať
 nábeh, -u, *m.*
 nabehať (sa), -ám, -ajú
 nabehlina, -y, *ž.*
 nabelastý
 naberať, -ám, -ajú; naberač; naberačka
 nabídka, -y, *ž.* = ponúknutie, oferta; nabídať, -am, -ajú = ponúkať; nabídnúť, -nem, -nu = ponúknuť
 nabiediť (sa), -im, -ia = natrápiť (sa)
 nabíjať, -am, -ajú; nabíjajúci; nabíjač; nabíjak
 nabíť, -ijem, -ijú *niekoho, niečo*; nabíť

-čerpajú; načerpaj *i* načerpi
 načierať, -am, -ajú (*od načret*), čerpať, naberať; načierací, naberačí; načieradlo
 načim = treba
 načínať, -am, -ajú
 načinie, -ia, *str.*, alebo načín, -u, *m.*
 načisto (*prisl.*)
 načreť, načrem, načerpať, nabrat' (*vo dy*); načierať
 náčrt, -u, *m.*; náčrtok
 načrtať, -ám, -ajú; načrtnúť
 náčrtník, -a, *m.*
 načúvať, -am, -ajú
 nad *i* nado (*predl.*)
 nadávať, -am, -ajú; nádaj
 naďalej (*prisl.*)
 nadaný; nadanie
 nadaríť sa, -ím, -ia, príst vhod
 nadarmo (*prisl.*)
 nadať, -dám, -dajú
 nadávať, -am, -ajú; nadávanie; naďavač
 nádavka, -y, *ž.* (*od nadávať*)
 nadbehať; nadbehávať; nadbehnúť
 nadbytok, -tku, *m.*
 nádej *i* nádeja, -e, *ž.*; nádejny
 nadejať sa, -ejem, -ejú
 nadeliť, -ím, -ia; nade-

fovať; nádielka (via-
nočná nádielka)
nadeň = nad neho
nádeník, -a, *m.*; náde-
nícky; nádenička; ná-
deničiť
nadeť, -ejem, -ejú; na-
dievať
Nadežda, -y, *ž.*
nadháňať, -am, -ajú
nádhera, -y, *ž.*; nád-
herný; nádhernosť
nadhlavník, -a, *m.*
nádcha, -y, *ž.*
nadchádzať, -am, -ajú
nadchnúť, -nem, -nú
nadiesť, -am, -ajú
nádievka, -y, *ž.*
nadišť, -ídem, -ídu
nadháňať, -ím, -ia
nadlesný, -ého, *m.*
nadhudský
nadmieru (*prisl.*)
nadmietnuť, -nem, -nu,
správne namietnuť;
nadmietka, *správne*
námiетка
nadmúť, nadmem, na-
dmú
nadnes (*prisl.*), na dne-
šok
nádoaba, -y, *ž.*; nádobka;
nádobie
nadobro (*prisl.*), cel-
kom, úplne
nadobudnúť, -nem, -nú;
nadobúdať -am, -ajú
nadobyčajný
nadožiť, -jím, -ja

nadol (*prisl.*)
nádor, -u, *m.*
nadostač (*prisl.*)
nadovšetko (*prisl.*)
nadpis, -u, *m.*
nadpísať, -šiem, -šu
nadpolovičný
nadporučík, -a, *m.*
nadpriasť, -pradiem,
-pradú; nadpriadať
nadprirodzený
ňadra, ňadier, *str.*
pomn.
nadržpíť, -ím, -ia; na-
drapovať sa
nadržť, naderem, -rú
nadržizť, -ím, -ia; nad-
rážať
nádražie, -ia, *str.*
nadržť sa, -drem, -drú
nadriadený
nadržbiť, -ím, -ia
nadržžať, -am, -ajú *nie-
komu*; nadržovať
nádržka, -y, *ž.*
nadsadiť, -ím, -ia; nad-
sádzka
nadskočiť, -ím, -ia
nadsmyselný
nadstavíť, -ím, -ia
nadšenie, -ia, *str.*; nad-
šený
nadto (*prisl.*) = okrem
toho
nadať (sa), -ujem, -ujú;
nadutý; nadutosť
nadažiť, -ijem, -ijú;
nadaživať, nadaživa-
nie

nadviazať, -žem, -žu;
nadväzovať
nadvíhať, -am, -ajú;
nadvihnúť
nádvorie, -ia, *str.*
nádvočník, -a, *m.*
nádych, -u, *m.*
nadychať (sa), -am,
-ajú
nadymať, -am, -ajú; na-
dýmavý; nadymač
nadzemský
nadživotný (nadživotná
veľkosť)
nafta, -y, *ž.*; naftový
naftalín, -u, *m.*
naháč, -a, *m.*
nahádzať, -am, -ajú
naháňať, -am, -ajú
nahaf - *správne* nechať
nahľadať sa, -ám, -ajú
nahľadeť sa, -ím, -ia
nahlas (*prisl.*)
náhle = len čo
nahľadnúť, -nem, -nu;
nahľadať, -am, -ajú
nahľiť sa, -ím, -ia; ná-
hľivý
nahľuchlý
náhly; náhlo; náhľosť
nahmatať, -ám, -ajú
nahnať, naženem, -nú
nahnevať (sa), -ám, -ajú
nahniť, -ijem, -ijú; na-
hnilý
nahnúť, -nem, -nú; na-
hnutie; nahnutý
náhoda, -y, *ž.*; náhod-
ný

<p>na -ím, -ia; na-</p> <p>náhon, -u, <i>m.</i> (<i>prí mlyne</i>)</p> <p>náhončí, -ieho, <i>m.</i></p> <p>nahonobiť, -ím, -ia = nagazdovať, nahospodárit</p> <p>nahor (<i>prisl.</i>)</p> <p>nahorklý</p> <p>nahosemenný</p> <p>nahota, -y, <i>ž.</i></p> <p>nahovárať, -am, -ajú; nahovárač; nahovoríť niekomu niečo i niekoho na niečo</p> <p>náhovorky, -iek, <i>ž. pomn.</i></p> <p>nahrabať, -em, -ú</p> <p>náhrada, -y, <i>ž.</i>; náhradný; náhradník, -a, <i>m.</i></p> <p>nahradíť, -ím, -ia; nahradzať, -am, -ajú; nahradzovať; nahraditeľný</p> <p>nahrať sa, nahrám sa</p> <p>náhražka, -y, <i>ž.</i></p> <p>náhrdelník, -a, <i>m.</i></p> <p>nahriať, nahrejem, -jú</p> <p>nahŕňať, -am, -ajú</p> <p>náhrobok, -bku, <i>m.</i>; náhrobný</p> <p>náhubok, -bka, <i>m.</i></p> <p>nahý</p> <p>nahýnať (sa), -am, -ajú (<i>od nahnúť</i>) = nahýbať (sa)</p>	<p>nach, -u, <i>m.</i>, purpur;</p> <p>nachový</p> <p>nachádzať (sa), -am, -ajú</p> <p>nachodiť (sa), -ím, -ia; nachádzať (sa), -am, -ajú</p> <p>nachvat (<i>prisl.</i>)</p> <p>nachýliť, -im, -ia; nachyľovať; náchylný; náchylnosť</p> <p>nachystať, -ám, -ajú</p> <p>nachytať, -ám, -ajú</p> <p>naisto (<i>prisl.</i>)</p> <p>naivný, prirodzene prostodušný; naivosť</p> <p>najada, -y, <i>ž.</i> (<i>rusalka v gréckom bájeslovi</i>)</p> <p>najať, najmem, najmú; najal, najatý</p> <p>najavo (<i>prisl.</i>)</p> <p>najbližšie</p> <p>najdený; najdenie</p> <p>najedovať (sa)</p> <p>najesť sa, -jem, -ješ, -je, -jedia; najedený</p> <p>najímať, -am, -ajú; najímáci; najímač i najímač; najímateľ</p> <p>najmä, menovite, hlavne</p> <p>nájom, -jmu, <i>m.</i>; nájomné, -ého, <i>str.</i></p> <p>nájomník, -a, <i>m.</i> (<i>kto vezme niečo do nájmu</i>)</p> <p>najprv</p> <p>najsamprv</p> <p>najskorej i najskôr</p>	<p>najst, najdem, najdú; najdi, -te; našiel, našla; najdený</p> <p>najtiaž = najťažšie</p> <p>najúprimnejší</p> <p>najväčší</p> <p>najväčšmi</p> <p>najviac i najviacej</p> <p>najvyš i najvyššie</p> <p>nakázať, -žem, -žu</p> <p>nakazíť, -ím, -ia; nákaza; nákazlivý</p> <p>náklad, -u, <i>m.</i>; nákladný</p> <p>nakladať, -ám, -ajú; nakladací; nakladajúci; nakladač; nakladačka = nakladacia uhorka; nakladateľ; nakladateľstvo</p> <p>nakloníť, -ím, -ia; nakláňať, -am, -ajú; naklonený</p> <p>náklonný; náklonnosť</p> <p>nákolesník i nákolník, -a, <i>m.</i></p> <p>nakoľko</p> <p>nakopať, -pem, -pú</p> <p>nakopiť, -ím, -ia</p> <p>nákova, -y, <i>ž.</i></p> <p>nakrájať, -jam, -jajú</p> <p>nakrátko (<i>prisl.</i>)</p> <p>nákrčník, -a, <i>m.</i></p> <p>nákres, -u, <i>m.</i>; nákresný</p> <p>nakresliť, -ím, -ia</p> <p>nakriatnuť, -nem, -nu = skrotiť, ohnúť; nakloniť; nahovoríť niekomu niečo i niekoho na niečo</p>
---	---	--

- nakriviť**, -ím, -ia; nakrivenie; nakrivený
nákup, -u, *m.*; nákupný
nakúpiť, -im, -ia
nákyp, -u, *m.*
nakyslý; nakyslastý
nakysnúť, -ne, -nú
nálada, -y, *ž.*; náladový
naladiť, -ím, -ia
nafakať (sa), -ám, -ajú
naľavo (*prisl.*)
nalepiť, -ím, -ia; nalepovať; nalepovať
nálepok, -pku, *m.*
nálevník, -a, *m.*
nález, -u, *m.*
nalezaf, -ám, -ajú; nalezateľ; nalezť
nálezca, -u, *m.*
nalezec, -nca, *m.*; nalezec, -nca, *m.* (*ústav*)
nálezište, -šťa, *str.*
nálezne, -ého, *str.*
nálezaf, -ím, -ia; náležitý
nalezaf sa, -ím, -ia
naliať, -lejem, -lejú; nalievaf
naličiť, -im, -ia
náličnica, -e, *ž.* = maska
naliehaf, -am, -ajú; naliehavý
nalezť, naleznem, -ú = najstf; nalezaf
namáčať, -am, -ajú
námaha, -y, *ž.*
- namáhaf sa**, -am, -ajú; namáhavý
namatať — *správne* namatať
námel, -u, *m.*, nános
námer, -u, *m.*
námesačník, -a, *m.*; námesačný
námestie, -ia, *str.*
námestník, -a, *m.*; námestný
Námestovo, -a, *str.*
námezdny; námezdna smluva
namieriť, -im, -ia
namiesto (*prisl. i predl. s gen.*)
namietaf, -am, -ajú; námet, -u, *m.*; namietnuť; námietka, -y, *ž.*
námorný; námorník, -a, *m.*; námornický; námorníctvo
namydliť, -ím, -ia
namýšľaf si, -am, -ajú
nanebevtúpenie, -ia, *str.* (*bibl.*); Nanebevtúpenie Pána (*sviatok*)
nanebevzatie, -ia, *str.* (*bibl.*); Nanebevzatie Panny Marie (*sviatok*)
na nič i nanič (*dnes som nanič; on nedbá na nič*)
naničhodný; naničhodník; naničhodnica
- naniesť**, -nesiem, -nesú
nanivoč = na nič (*nanivoč* obrátiť = zničiť, znivočiť); *vid' i* vnivoč
ňaňo, -a, *m.*, otec; ňanka; ňaníček
nános, -u, *m.*
nanosiť, -ím, -ia; nanášaf
nanovo (*prisl.*)
nanútiť, -im, -ia; nanucovať
naoko (*prisl.*); *iné je* naoko
naopak (*prisl.*)
naostatok (*prisl.*), naposledy
naozaj; naozajstný
nápad, -u, *m.* = napadnutie
napadať, -ám, -ajú; napadnúť, -nem, -nú; napadalo, napadlo snehu
napádať, -am, -ajú *niekoho*
nápadník, -a, *m.*
napáchnuť, -nem, -nu *nietm*
napájať, -am, -ajú; napajadlo
napáliť (sa), -im, -ia; napaľovať
napäť i napnúť, napnem, napnú; napätý; napätie
nápev, -u, *m.*
napiect', napečiem, -čú; napiekol; napečený

- napichnúť**, -nem, -nú; napichat'; napichovať
napínať, -am, -ajú; napínací; napínavý
napís, -u, *m.*
napísať, -šiem, -šu
napit' sa, -pijem, -jú; napitie
naplast', -sti, *ž.*
naplat (*prisl.*) = platné; nič naplat
náplava, -y, *ž.*; náplavný
naplavíť, -ím, -ia; naplavený; naplavenina
napliesť, -pletiem, -pletú
náplň, -ne, *ž.*
naplniť, -ím, -ia; naplniť; naplnovať
napľuť i napľuvať, -ujem, -ujú
napnúť, -nem, -nú; napnutý; napnutie
napočítat', -am, -ajú
nápodoba, -y, *ž.*
napodobniť, -ím, -ia; napodobnenie
napohotove (*prisl.*)
napochytre (*prisl.*)
nápoj, -a, *m.*
napojiť, -ím, -a
napokon (*prisl.*), naostatok, naposledy
napoly (*prisl.*)
napomenúť, -meniem, -menú; napomínať; napomínanie
- nápomocný**
naponáhle (*prisl.*), náhle, naspech, chvatne
nápor, -u, *m.*
naporúdzi (*prisl.*), poruke, na rane, pohotove
naposledy, naposledok (*prisl.*)
naposmievať sa, -am, -ajú
napospas (*prisl.*)
napospol (*prisl.*)
napotom (*prisl.*)
napraviť, -ím, -ia; naprávať; napravovať
náprava, -y, *ž.*; nápravný, nápravník
napravo (*prisl.*)
naprázdno (*prisl.*)
napred (*prisl.*)
napriek tomu — *nesprávne, sloven.* jednako
na príklad (na pr.)
naprosto (*prisl.*), celkom, úplne
naprostred (*prisl.*)
naproti
náprsie, -ia, *str.*
náprsný; náprsník, náprsníček (*odev*)
náprstník, -a, *m.* (*rastlina*)
náprstok, -tka, *m.*
napustiť, -ím, -ia; napúšťať
narábať, -am, -ajú
- nárada**, -y, *ž.* = rada, návrh
náradie, -ia, *str.*
narádzať, -am, -ajú = radíť, navrhovať
náramnica, -e, *ž.*
náramný
naráňať, -am, -ajú
narásť, -rastiem, -rastú; narástol
naraz (*prisl.*)
náraz, -u, *m.*
narazíť, -ím, -ia; narážať
narážka, -y, *ž.*
narcis, -u, *m.*; Narcis, -a (*meno*)
nárečie, -ia, *str.*; nárečový
nárek, -reku, *m.*
nárez, -u, *m.*
narezat', -žem, -žú
nariadenie, -ia, *str.*
nariadiť, -ím, -ia; nariadovať
nariekať, -am, -ajú; nariekanie; nariekavý
narkóza, -y, *ž.*, omámenie, privedenie tela do bezcitnosti; narkotikon, -ika, *str.*; narkotický; narkotizovať
náročky = naschvál, schválne
náročný
národ, -a, *m.*; v. národe; národný
narodenie, -ia, *str.*

narodiť sa, -í, -ia; narodený; narode- nie	násilný; násilník, -a, m.;	v jedn. a. a v množ. č. podľa živ.)
národopis, -u, m.	násilnícky	násobok, -bku, m.
národovec, -vca, m.	nasilu (prisl.), násilne	nasoliť, -ím, -ia; nasá- fať
nárok, -u, m.	naskočiť, -ím, -ia	nasrdený = nahnevaný
narovnať, -ám, -ajú; narovnávať; narovná- vací	náskok, -u, m.	nasršený = nahnevaný
narozprávať (sa), -am, -ajú	naskrz i naskrze	na stálo = na trvalo; na stálo ustanovený
náročie, -ia, str.; ná- ročný	naskutku (prisl.), hneď, na mieste, sku- točne	nastať, -stanem, -stanú; nastály
nárt, -u, m. (čes.) = priehlavok, -vku, m.	naskytnúť sa, -ám, -ajú; naskytnúť sa	nastáť sa, nastojím, na- stoja
narúbať, -am i -em	následník, -a, m.; ná- sledný; následníctvo	nastávať, -iam, -ajú (na pr. dom)
náručie, -ia, str.; ná- ručný	následnosť, -sti, ž.	nastávať, -am, -ajú; na- stávajúci
náruživý	následok, -dku, m. (miesto následkom	nastaviť, -ím, -ia
naružovely	toho piš: preto, z tej príčiny; často stačí instrumentál: miesto	nástavok, -vku, m.
narychlo i narychlo (prisl.)	umrel následkom hla- du piš: umrel hla- dom)	nástenný
nárys, -u, m.	následovať; nasledujú- ci; nasledovateľ	nástin, -u, m. = náčrt
narysovať	následovne — lepšie: takto	nástlať, -stelem, -stelú
násada, -y, ž., násadka	následovný — lepšie: tento, táto, toto	nástojčivý = húževna- te požadujúci
nasadiť, -ím, -ia; na- sádzať, nasadzovať	naslepo (prisl.)	nástojíť, -ojím, -oja na ničom
nasaf (sa), -sajem, -sajú (do seba)	nasliniť, -ím, -ia	nastoliť, -ím, -ia
nasbierať, -am, -ajú	nasmiať sa, -smejem, -smejú	nastriekať, -am, -ajú
nashŕňať, -am, -ajú	násobiť, -ím, -ia; násó- bilka; násobenec, -nca, m. (v matema- tike; v jedn. ak. a	nastriepať, -am, -ajú
nashromaždiť, -ím, -ia	v č. množ. podľa živ.); násobiteľ, -a, m. (v matematike;	nastrihať, -ám, -ajú
naschvál = schválne, náročky		nástroj, -a, m.; nástroj- ný
nasiaknuť, -nem, -nu; nasiakly		nástrojíť, -ím, -a; na- strájať
nasiať, -sejem, -sejú		nastudíť sa, -ím, -ia
násilenstvo, -a, str. = násilie, -ia, str.		nástup, -u, m.
		nástupca, -u, m.
		nástupište, -šťa, str. = peron

nastúpiť , -im, -ia; nastupovať	natkať , -ám, -ajú	navádzaf , -am, -ajú
nástupkyňa , -ne, ž.	natknúť , -nem, -nú <i>na niečo</i> , narazil <i>na niečo</i>	nával , -u, <i>m.</i>
nástupnícky ; nástupníctvo	natlačíť , -ím, -ia; natláčať	navalíť , -ím, -ia; naváľaf
= nachladnú, nastudíť sa	nátliak , -u, <i>m.</i>	naváľafť , -am, -ajú; navozíť
nasú sa, -im, -ia = sa; nasužovať s	natíctť , -tlčiem, -tlčú; natíkať	navázovať
násyp , -u, <i>m.</i>	nato (<i>z nem.</i>), <i>lepšie</i> potom, <i>vtom</i> ; <i>iné je</i> na to	naveky (<i>prisl.</i>) = <i>vše</i> , <i>zavše</i> , <i>vždy</i> , <i>zakaždým</i> ; <i>iné je</i> na <i>veky</i> (na <i>veky vekov</i>)
nasypať , -em, -ú (<i>dokon.</i>); nasýpať , -am, -ajú (<i>nedokon.</i>); nasypávať	natoľko (<i>prisl.</i>)	naveľa (<i>prisl.</i>)
nasýtiť , -im, -ia; nasycovať	nátoň , -a, <i>m.</i>	náves , -u, <i>m.</i>
naš , naša, naše; našina = naši ľudia, našinci	natrčať , -am, -ajú, nastavovať (<i>na pr. uši</i>)	navesiť , -ím, -ia; navešať ; navesovať
našiť , -šijem, -šijú; našívaf	natreť , -em, -ú	návesťie , -ia, <i>str.</i> , <i>oznámenie</i> ; návestný
našský i našinský	natriasť , -trasiem, -trasú; natriasaf	naviať , -vejem, -vejú; navievaf
naštiepiť , -im, -ia; naštiepnuť ; naštiepať	natrium , -ia, <i>str.</i> = <i>sodík</i> , -a, <i>m.</i>	naviazaf , -žem, -žu; naviazovať
nať , -ti, ž. = <i>lodyha</i> , <i>byľ</i>	nátron , -u, <i>m.</i>	navidomoči (<i>prisl.</i>), <i>pred očima</i> , <i>očividne</i>
Natália , -ie, ž.	naturálie , -ií, ž. <i>pomn.</i> , <i>prírodniny</i> ; <i>naturálny</i> = <i>prírodný</i>	naviesť , -vediem, -vedú; navádzaf
Nátan , -a, <i>m.</i>	naturalizácia , -ie, ž., <i>udelenie štátneho občianstva cudzincovi</i> ; <i>naturalizovať</i>	naviezť , -veziem, -vezú; naváľaf
náter , -u, <i>m.</i>	naturalizmus , -zmu, <i>m.</i>	navigácia , -ie, ž., <i>plavba loďou</i> , <i>splavnenie</i> (<i>rieky</i>)
nateraz (<i>prisl.</i>)	naučiť (sa), -ím, -ia (<i>niečomu</i>); naučať	navijať , -am, -ajú (<i>od navíť</i>); navijačky , -čiek, ž. <i>pomn.</i> ; navíjadlo
natiehnuť , -nem, -nu	náuka , -y, ž.; náukový ; náučný ; <i>miesto náukosdelná reč piš</i> <i>vyučovacia reč</i>	navinúť , -niem, -nú
natiecť , -tečie, -tečú; natekať	náušnica , -e, ž.	navisly
natierať , -am, -ajú; natierač ; natierací ; natieradlo ; náter	nautika , -y, ž., <i>náuka o plavbe</i> ; <i>nautický</i> , <i>plavecký</i>	navíť , -ijem, -ijú; navíjať
nátisk , -u, <i>m.</i>		návlak , -u, <i>m.</i>
natískať , -am, -ajú; natísnuť		navlas (<i>prisl.</i>), <i>celkom</i> , <i>presne</i>

navlažiť , -ím, -ia; navlažovať	návyk , -u, <i>m.</i>	nažltlý
navlhčiť , -ím, -ia; navlhčovať	navykať , -ám, -ajú <i>niečomu</i> ; navyknúť; navyklý	nebadaný ; nebadane; nebadateľný
navlnnúť , -nem, -nú	navymýšľať , -am, -ajú	nebárs = neveľmi
navliecť , -vlečiem, -vlečú; navliekať	navyššie (<i>prisl.</i>), vyššie, nadto	nebeský ; nebešťan, nebešťanka
návod , -u, <i>m.</i>	navzájom (<i>prisl.</i>)	nebetyčný
navoj , -a, <i>m.</i>	navždy (<i>prisl.</i>)	nebezpečenstvo , -a, <i>str.</i>
navôkol = naokolo, dookola	nazad (<i>prisl.</i>)	nebezpečný
navonok (<i>prisl.</i>)	nazajtra (<i>prisl.</i>)	neblahý
návoz , -u, <i>m.</i>	Nazaret , -a, <i>m.</i>	nebo , -a, <i>str.</i> ; <i>l.</i> na nebi; <i>mn.</i> č. nebesá; <i>g.</i> nebies, <i>d.</i> nebesám; <i>l.</i> nebesách; <i>i.</i> nebesy
navoziť , -ím, -ia; navážať	nazbíjať , -am, -ajú	<i>i.</i> nebesami; nebeský; nebešťan; nebešťanka; nebový = belasý, modrý
navracať , -iam, -ajú	nazbyt (<i>prisl.</i>) = nazvyš	neboďaj (<i>prisl.</i>), akiste, bezpochyby
návrat , -u, <i>m.</i> ; návratka; návratný	nazdar!	nebohý ; nebožký; nebožká; nebožtík
návratíť , -im, -ia	nazdať sa , -ám, -ajú; nazdávať sa	neborák , -a, <i>m.</i> ; neboráčik; neborká, neborký
navraveť , -ím, -ia; navrávať	nazerať , -ám, -ajú; nazeranie	nebožiatko , -a, <i>str.</i>
návrh , -u, <i>m.</i>	nazmar (<i>prisl.</i>)	nebožiec , -a, <i>m.</i>
navrhovať ; navrhovateľ	naznak = horeznačky	nebývalý
navrch (<i>prisl.</i>) = nahor; navrchu (<i>prisl.</i>) = hore; <i>iné je</i> na vrch, na vrchu	náznak , -u, <i>m.</i>	necelý
navršie , -ia, <i>str.</i>	názor , -u, <i>m.</i> ; názorný	necesér , -a <i>i</i> -u, <i>m.</i> (<i>schránka drobných potrieb, najmä cestovných</i>)
navršiť , -im, -ia; navšovať	názov , -zvu, <i>m.</i>	neciteľný
navrtať , -am, -ajú; navrtávať	nazpamäť	nectný
návšteva , -y, <i>ž.</i>	nazpäť ; nazpiatok	nečas , -u, <i>m.</i>
návštevník , -a, <i>m.</i>	nazreť , nazrem, -zrú; hazerat	nečestný
navštevovať	nazvať , -zvem, -zvu; nazývať	nečin , -u, <i>m.</i>
navštívíť , -im, -ia; navštievenie; navštievený; navštievenka	názvisko , -a, <i>str.</i>	
	názvoslovie , -ia, <i>str.</i>	
	nazvyš (<i>prisl.</i>) = nazbyt	
	nazývať , -am, -ajú (<i>od nazvať</i>)	
	nažať , -žnem, -žnú; nažívať	
	nažívať , -am, -ajú	

nečinný; nečinne	nedozerný, nedohľad-	neľútostivý <i>i</i> neľútost-
nečitateľný	ný	ný
nečudo = nie div	Nedožery, -žier, <i>m.</i>	nelze = nemožno
nedajbože	<i>pomn.</i>	Nemaďar, -a, <i>m.</i> ; ne-
neďaleký; neďaleko	neduh, -u, <i>m.</i> ; neduživý	maďarský
nedávny; nedávno	neforemný	nemaľý
nedbalý; nedbanlivý	negácia, -ie, <i>ž.</i> , zápor,	nemanželský
nedbať, -ám, -ajú	zapieranie; negatívny	Nemec, -mca, <i>m.</i> ;
nedeľa, -le, <i>ž.</i> ; nedeľ-	neglizé, <i>str. neskl.</i>	Nemkyňa; nemecký;
ný; Kvetná nedeľa	nehanblivý <i>i</i> nehaneb-	Nemecko; nemčina;
(sviatok)	ný; nehanblivec;	nemectvo (<i>ale</i> Ne-
nedeliteľný	nehanblivica	mectvo = všetci
nedielny	nehnutelný; nehnuteľ-	Nemci)
nedlho	nosť	nemeniteľný
nedobizeň, -zne, <i>ž.</i> =	nehoda, -y, <i>ž.</i>	Nemezis, -ze, <i>ž.</i> (<i>bo-</i>
nezdoba, nezdobizeň,	neht, -hta, <i>m.</i> ; <i>mn. n.</i>	<i>hyňa odplaty</i>)
neporiadok	nehty; nehtík	nemierny
nedobytný	nehybný; nehybnosť	nemiestny
nedočkavý	nech; nechže	nemilobohu (<i>prisl.</i>)
nedohľadný, nedozer-	nechať, -ám, -ajú	nemilosrdný
ný	necht — <i>správne</i> neht	nemilostivý
nedokazateľný	nechtiac = nechcejúc;	nemilý
nedokonale	nechtiačky; chtiac	nemlúvňa, -aľa, <i>str.</i>
nedoplatok, -tku, <i>m.</i>	nechtiac	nemnohý
nedorozumenie, -ia, <i>str.</i>	nechuť, -ti, <i>ž.</i> ; nechutný	nemoc, -i, <i>ž.</i> = cho-
nedosažiteľný = nedo-	neistý; neistota	roba; nemocenský
siahnuteľný, nedo-	nejaký; nejako	nemocnica, -e, <i>ž.</i> ; ne-
stížny	nejapný	mocničný
nedoslýchavý	nejasný	nemota, -y, <i>ž.</i>
nedospelý	nejeden	nemovitý, nehnuteľný
nedostatočný	nejšť, nejdem, nejdú	(majetok)
nedostižný, nedosaži-	neklud, -u, <i>m.</i> = nepo-	nemožný
teľný	riadok, nečistota; ne-	nemravný
nedotklivý	kludný, neporiadny,	Nemšová, -ej, <i>ž.</i>
nedotknuteľný	nečistý	nenáčim = netreba
nedouk, -a, <i>m.</i>	nekrolog, -u, <i>m.</i> , po-	nenadály, nečakaný;
nedôvera, -y, <i>ž.</i> ; ne-	smrtná spomienka	nenadále
dôverný; nedôverčivý	nektar, -u, <i>m.</i> (<i>nápoj</i>	nenahraditeľný
nedôvtipný	bohov)	nenapraviteľný

nenasytný	nepodajný, <i>vid'</i> podaj-	nerovnaký
nenávideť, -ím, -ia	ný <i>od</i> podať sa	nerozdielny; nerozdiel-
nenávisť, -sti, <i>ž.</i> ; ne-	nepoddajný, <i>vid'</i> pod-	nosť
návisník	dajný <i>od</i> poddať sa	nerozlučiteľný; neroz-
nenazdajky	nepochopiteľný	lučný
neni = nie je; nie som,	nepochybný	nerozmyslený; neroz-
nie si, nie je <i>i</i> neni;	Nepos, -ota, <i>m.</i>	myslenosť
nie sme, nie ste, nie	neposedný	nerozvážlivý
sú	nepoškrvený	nerv, -u, <i>m.</i> ; nervový;
neobmedzený	nepotizmus, -zmu, <i>m.</i> ,	nervstvo
neobratný	rodinkárstvo	nervóza, -y, <i>ž.</i> ; ner-
neobyčajný	neprajný; neprajník;	vózny
neobyvateľný	neprajnosť	nescelený
neoceniteľný	nepravý; nepravosť	nesčíselný
neodbytný	nepredvídaný; nepred-	neshoda, -y, <i>ž.</i> ; ne-
neodkladný	vídateľný	shodný
neodlučiteľný	neprekonateľný	neschodný
neodolateľný	nepremokavý	neschopný
neodôvodnený	neprestajný	neskalený
neodstraniteľný	nepriam = nie práve,	neskazený
neodškriepiteľný	nie priamo, neveľmi	nesklonný
neodtajiteľný	nepriamy; nepriamo	neskonalý
neodvolateľný	nepriateľ, -a, <i>m.</i> ; ne-	neskoro; neskoršie
neodvratný; neodvra-	priateľka; nepriateľ-	neskrotený
titel'ný	ský; nepriateľstvo	neskúsený
neohrozený	nepriaznivý	neslobodný <i>i</i> nesvo-
neologizmus, -zmu, <i>m.</i> ,	nepříležitostný	bodný; neslobodno <i>i</i>
nové slovo, nová	nepřípustný	nesvobodno
vážba	nepřístupný	neslušný
neomylný	neprozreteľný; nepro-	neslýchaný
neopatrný	zreteľnosť	neslýšiteľný
neopisateľný	nerád, nerada, nerado;	nesmelosť, -sti, <i>ž.</i>
neoprávnený	neradi, nerady	nesmeť, -iem, -ejú
nepamäť, -ti, <i>ž.</i> ; od	nerast, -u, <i>m.</i> ; nerasto-	nesmieriteľný
nepamäti	pis	nesmierny
nepatrný (<i>malý, drob-</i>	neraz	nesmrteľný
<i>ný</i>)	neresť, -sti, <i>ž.</i> ; nerestný	nesmysel, -slu, <i>m.</i> ; ne-
nepočestný	Nero, -ona, <i>m.</i> ; neron-	smyselný
nepočetný	ský	nesnášanlivý

nespoľahlivý	neúhľadný	nevedomý; nevedomky
nesporný	neúhonný	neveľa; neveľmi
nespôsob, -u, m.; ne- spôsobný	neumelý	nevera, -y, ž.; neverec
nespôsobilý; nespôso- bilosť	neúmorný	nevesta, -y, ž.
nespratný	neúnavný	nevhod
nesprávny	neúplatný	nevidaný
nesrovnalosť, -sti, ž.	neúplný	neviditeľný
nestály	neupotrebitelný	nevidomý
Nestor, -a, m. (vlastné meno); nestor = star- šina, najstarší	neúprimný	nevina, -y, ž.; nevinný; nevinnosť
nestranný; nestrannosť	neúprosný	neviniatko, -a, str.
nestriedmy; nestried- mosť	neurčitok, -tku, m. = neurčitý spôsob, in- finitív	nevkusný
nesúci, -a, -e = neschop- ný, nevhodný, nespô- sobný	neúrečný	nevlúdny
nesvobodný i neslo- bodný; nesvobodno i neslobodno	neúrekom (prisl.)	nevofa, -le, ž.; nevo- ný; nevoľník; nevoľ- nica; nevoľníctvo
nesvoj	neúroda, -y, ž.; ne- úrodný	nevoľky (voľky nevoľ- ky)
neškodný	neurvalý; neurvalec, -lca, m.	nevravný, nehovorný, nemluvný
nešpor, -u, m.	neúslužný	nevrlý
nešťastie, -ia, str.; ne- šťastný	neúspešný	nevšímavý; nevšíma- vosť
netata, -y, ž. (rastlina Juniperus nana)	neustály; neustále	nevyhnutný i nevyhnu- teľný
neto, -a, str., čistá váha	neústrojný	nevyličiteľný
netopier, -a, m.	neústupný	nevyliciteľný
netreba	neutralita, -y, ž., ne- strannosť; neutrálny	nevýslovný
netvor, -a, m.	neutróm, neutra, str., stredný rod	nevypelý
netýkavý; netýkavka	neveriteľný	nevyspytateľný
neúčivý	nevážny	nevývratný
neúčastný; neúčast- nosť	nevädza, -e, ž., sino- kvet	New York (čítaj Ňú- jork); newyorský
neúčinnivý; neúčinný; neúčinnosť	nevďak, -u, m.; nevďač- ný	nexus, nexu, m., súvis- losť, spojitosť
	nevdojak (prisl.), ne- chtiac, znenazdania	nezábudka, -y, ž.
	nevedno = neznámo;	nezadilho
	nevedno (j)ako... = neznámo (j)ako...	nezákonný
		nezávislý

nezáživný	nič; v nič <i>alebo</i> vnivoč;	nikto <i>i</i> ník, nikoho
nezbadaný	niči, -ia, -ie	Nil, -u, <i>m.</i> ; nilský
nezbeda, -y, <i>ž.</i> ; nezbedný	ničiť; ničiteľ; ničivý	nimbus, nimbu, <i>m.</i> , svätožiara, slávožiara
nezbytie, -ia, <i>str.</i> ; nezbytný	nič naplat	Nimrod, -a, <i>m.</i> (<i>zakladateľ babylonskej ríše, slávny poľovník</i>); nimrod = poľovník
nezdar, -u, <i>m.</i> ; nezdarový; nezdarový	ničomný; ničomnosť	nisko, -a, <i>str.</i> (<i>spodná časť praslice</i>)
nezdolný	nie	niť, -ti, <i>ž.</i> ; nitka; nitový; nitený
nezdržanlivý	niečí, niečia, niečie	Nitra, -y, <i>ž.</i> ; Nitran, Nitranka; nitranský <i>i</i> nitriansky; Nitranská <i>i</i> Nitrianska župa
nezhojiteľný	niečo, niečoho; <i>i.</i> niečím	niva, -y, <i>ž.</i>
nezištný	niekam	niveau (<i>čítaj</i> nyvó), <i>str.</i> <i>neskl.</i> , úroveň
nezletilý, nezletilosť; zletilý	niekde	nivelizácia, -ie, <i>ž.</i> , meranie svahov, vyrovnávanie; nivelizačný, svahomerný, vyrovnávací; nivelizovať
nezlomný	niekedy; niekdajší	nivočiť* = ničiť
nezmenený	niekoľko; niekoľko ráz <i>i</i> niekoľkokrát	nízkosť, -ti, <i>ž.</i>
nezmeniteľný; nezmenený	niekoľkodenný	nízky; nízko; nižší; nižšie; nizučký
nezmesný	niekoľkoraký	Nizozemie, -ia, <i>str.</i> = Holandia, Holandsko; Nizozemec = Holanďan; nizozemský = holandský
neznaboh, -a, <i>m.</i> ; neznabožský	niekoľkoročný	níževedený
nezniesiteľný	niekto, niečo, <i>g.</i> niekoho, niečoho; <i>i.</i> niekým, niečím (<i>ako</i> kým, čím)	nížina, -y, <i>ž.</i>
nezriadený	niektorý	nížif, -im, -ia
nezvestný	nielen	nižný, <i>v menách miest.</i> Nižný; Nižná Radvaň ap.
nezvratný	niešť, nesiem, nesú; nesúc; niesol; nesené; nesený	
nezvyklý; nezvyklosť	niet, nieto; niet vody = neni vody	
než	nietif, -im, -ia (<i>na pr.</i> oheň); nietivo	
nežiaľ (<i>prisl.</i>) = radosť, radosťno; s dobrymi ľuďmi nežiaľ žiť	nihilista, -u, <i>m.</i> ; nihilizmus	
neživotný	nijak; nijaký; nijako	
neživý	nik, nikto; niktoš	
nežli	nikade	
ni	nikam	
Niagara, -y, <i>ž.</i> ; niagarový	nikde; nikdy; nikda	
Nibelungy, -ov, <i>m.</i> <i>pomn.</i> ; nibelunský	nikel, -kla <i>i</i> -klu, <i>m.</i> ; niklový	
	Nikodem, -a, <i>m.</i>	
	nikotín, -u, <i>m.</i>	

- nížšie**, *komp. od nízko (prísl.)*; nižšie písaný = podpísaný
- no!** nože; no = ale
- nobilita**, -y, ž., šľachta
- noblesa**, -y, ž., šľachetnosť, urodzenosť
- noc**, -i, ž.; nočný; nôcka
- nocfah**, -u, m.; nocfažník
- nocovať**, -ujem, -ujú
- Noe**, Noema i Noeho, m.; archa Noemova
- noetika**, -y, ž., veda o poznaní; noetický
- noha**, -y, ž.; *mn. n., a.* nohy, *g.* nôh, *d.* nohám, *l.* nohách, *i.* nohama; nôžka, nožička
- nohavice**, -víc, ž.; nohavičky
- nokturno**, -a, *str. (druh hudobnej skladby)*
- nomád**, -a, m., kočovník; nomádsky
- nomenklatura**, -y, ž., názvoslovie
- nominálny**, menovitý, udaný
- nominatív**, -u, m., menovateľ (*l. pád v skloňovaní*); nominatívny
- nonius**, -ia, m., drobná miera
- nonpareille** (*čítaj nonparej*), -a, m. (*druh tlačiarneho písma*)
- nonsens**, *neskl., nesmysel*
- Nor**, -a, m.; norský; Norsko
- Norimberg**, -a, m.; norimberský
- norit** (sa), -ím, -ia (*namä s predponami*: ponorit, vnorit, vynorit)
- norma**, -y, ž., pravidlo
- normálie**, -íi, ž. *pomn.*, súhrn úradných pravidiel
- normalizovať**, normovať
- normálka**, -y, ž.
- normálny**, pravidelný, obvyklý
- normatívny**, pravidlo dávajúci, upravujúci
- nos**, -a, m.; nosík, -a; noštek; nosíček; nosák; nosáň; nosál; nosový; nosovka
- nosif**, -ím, -ia; nosič; nosidlo; nosítka; nosievať
- nosivosť**, -ti, ž.
- nosný**; nosnosť
- nostrifikovať**, uznať u nás platným; nostrifikácia
- noša**, -e, ž.
- nota**, -y, ž., znak hudobný
- nóta**, -y, ž., poznámka; oznámenie; *iné je nóta* = melodia
- nôta**, -y, ž., melodia, nápev; nôtiť, -im, -ia
- notabilita**, -y, ž., znamenitosť, znamenití ľudia
- notár**, -a, m.; notársky; notariát, -u, m.
- noticka**, -y, ž. krátka poznámka; krátka zvesť
- notorický**, obecne známymy
- nov**, -u, m. (nov mesiaca)
- Nová Baňa**; novobanský
- Nová Ves**; novoveský; Novoveštan, Novoveštanka
- novela**, -y, ž. (*druh krásnej prózy; dodatočný zákon*); novelista; novelizácia
- november**, -bra, m.; *l.* v novembri
- Nové Mesto**; novomestský; Novomešťan, Novomešťanka
- novic**, -a, m., nový člen rádu; noviciát, -u, m.; novicka, -y, ž.
- novina**, -y, ž.; noviny, -vín, ž. *pomn.*; novinár; novinársky; novinárstvo; novinka
- novokrstenec**, -nca, m.
- novomódny**
- novoročný**
- novota**, -y; novotár
- novoveký**

novoveský, z Novej Vsi
nový; novo (*prisl.*); novší; novšie; novučký
Nový rok (*sviatok 1. januára*); novoročný
Nový Sad; novosadský
Nový Svet = Amerika
Nový zákon; novozákonný
nozdra, -y, ž.; *zväčša v plur.* nozdry, nozdier; nozdrový
nôž, noža, m.; nožík
nožiar, -a, m.; nožiar-sky
nožík, -a, m.; nožiček
nôžka, -y, ž.; nožička
nožnice, -níc, ž. *pomn.*; nožničky
nuancia (*v sloven. vý-slov. ny-*), -ie, ž., od-tienok
nuda, -y, ž.; nudný; nudiť (sa)
núdza, -e, ž.; núdny
ňuch, -u, m.; ňuchať
núkať, -am, -ajú; núkanie
nula, -y, ž.; nulový
nullita, -y, ž., *zmätočná* sťažnosť
numizmatika, -y, ž., veda o minciach; numizmatický
nuncius, -ia, m., pápež-

ský vyslanec; nunciatura, pápežské vyslanectvo
nútiť, -im, -ia; nútený; nútievať; nutkať
nútro i vnútro, -a, str.; *l.* vnútri i vo vnútri; *iné je* vnútri (*prisl.*); vnútornosť
nuž
nymfa, -y, ž.
nyní (*v reči bibl.*), sloven. teraz, včít, včuf
nyť, nyjem, nyjú, túžiť'; *nyvý*
nýt, -u, m.; nytovať

O.

o (*predl.*)
o! (*cít.*)
oáza, -y, ž.
oba—obidva (*o neživot. muž.*: oba—obidva dvory); obaja—obidvaja (*o život. muž.*: obaja—obidvaja chlapi); obe—obidve (*o ženských a stredných*: obe—obidve ryby, mestá); *g.* oboch—obidvoch, *d.* obom—obidvom, *ak.* oboch—obidvoch (chlapov); oba—obidva (duby); obe—obidve (ryby, mestá); *l.* oboch—obidvoch, *instr.* oboma—obidvoma
obadať, -ám, -ajú == pociť
obádať, -am, -ajú == opichať
obahniť sa, -í, -ia (*ovca sa obahniť*)
obájiť, -im, -a, okúzliť
obal, -u, m.; obalový; obaliť; obalovať; obalovací
obálka, -y, ž.
obapolný
obar, -u, m.; obariť; obárať
obava, -y, ž.
obávať sa, -am, -ajú
obcovaf; obcovací
občan, -a, m.; občianka; občiansky; občianstvo
občas; občasný
občerstveť, -iem, -eju
občerstviť, -im, -ia
občiahnuť — *vlastne* obsiahnuť, -nem, -nu; obsahovať
občina, -y, ž. (*obecná hora, zem*)
obďaleč, *prisl.*, opodiaľ
obdariť, -ím, -ia; obdarený
obdiaľnik, -a, m. == obdĺžnik
obdiv, -u, m.; obdivovať *niečo*
obdĺžny; obdĺžnik, -a, m. obdiaľnik
obdoba -y, ž. analogia; obdobný, analogický

obdobie, -ia, *str.*
održať list — *správne*
 dostať list
obdukcia, -ie, *ž.*; pitva-
 nie mrtvoly
obe — *vid'* oba
obec, obce, *ž.*; obecný
 (obecný starosta, o-
 becny mlyn)
obecaf, -iam, -ajú =
 sľúbiť; obetovať
obecenstvo, -a, *str.*
obed, -a i -u, *m.*; obe-
 dovať
obeh, -u, *m.*; obehať;
 obiehať; obehnúť
obelisk, -u, *m.*
oberať, -ám, -ajú; obe-
 rač; oberačka; ober-
 ky
oberučný i obojručný
 (oberučný nôž, obe-
 ručný stolec)
obesiť, -ím, -ia; obese-
 ný; obeseneč, -nca, *m.*
obeť, -ti, *ž.*; obetný;
 obetivý; obetište
obeta, -y, *ž.* = obeť;
 obetavý; obetovať
obežnica, -e, *ž.*
obežník, -a, *m.*
obhádzaf, -džem, -džu;
 obhadzovať; obha-
 dzovačka (*nurárska*
čiže zednícka lyžica)
obhájca, -u, *m.*; obha-
 jovať
obháňaf, -am, -ajú
obhliadka, -y, *ž.*

obhliadnuť = obzret
obhrnúť = ohrnúť,
 -iem, -ú; obhřnať =
 ohřnať
obhrýzť = ohrýzť, -hry-
 ziem, -hryzú; obhrý-
 zať
obchod, -u, *m.*; obcho-
 dovať *s niečím*; ob-
 chodný; obchodník;
 obchodnícky; obchod-
 níctvo; *miesto* obchod
 s miešaným tovarom
píš obchod s rôznym
 tovarom
obchodiť, -ím, -ia; ob-
 chôdzka; obchádzať
obchodvedúci, -eho, *m.*
obida, -y, *ž.* = mrzu-
 tost, krivda; obidný,
 mrzutý, nepríjemný
obidenie, -ia, *str.* (*od*
obísť)
obidva, obidvaja — *vid'*
 oba
obieliť, -ím, -ia
objať, -am, -ajú
obilie, -ia, *str.*; obilina;
 obilniny; obilný; o-
 bilnica
obísť, obídem, obídu;
 obišiel
obíť, objem, objujú; o-
 býjať
objasniť, -ím, -ia; ob-
 jasňovať
objať, objímam, objí-
 mu; objímať; objatie
objaviť, -ím, -ja; ob-

jav; objavenie; obja-
 viteľ; objavovať
objedať, -ám, -ajú
objednať; objednať;
 objednávať; objedná-
 vací; objednávatel' i
 objednavateľ; objed-
 návka
objedza, -e, *ž.*, lahôdka
objekt, -u, *m.*, predmet;
 objektívny, predmet-
 ný, vecný
objem, -u, *m.*; objemný
objímať, -am, -ajú; ob-
 jímanie
obkladať, -ám, -ajú;
 obkladok
obklásť, -kladie, -kla-
 dú
obkľúčiť, -ím, -ia; ob-
 kľúčenie
obkročiť, -ím, -ia
oblačiť sa, -í, -ia
obľahčiť, -ím, -ia
obľahnúť, -nem, -nú
oblak, -u, *m.*; obláčik
 i obláček, -čka i -čku,
m.; oblačný
oblapiť, -ím, -ia; obľá-
 pat; oblapovať
oblasť, -ti, *ž.*; oblastný
oblátka i oplátka, -y, *ž.*
oblažiť, -ím, -ia; obla-
 žovať
oblednúť, -nem, -nú;
 obledlý, oblednutý
oblek, -u, *m.*
obliať, -lejem, -lejú; ob-
 lievať

- obličaj**, -a, *m.* = tvár, -i, ž.
oblička, -y, ž. = fad-
 vina
obliecť, -lečiem, -lečú;
 obliekať
obliehať, -am, -ajú; ob-
 liehanie; obliehateľ
oblietať, -am, -ajú; ob-
 lietnuť; obletovať
oblievať, -am, -ajú;
 obliať
oblievka, -y, ž. (*u hrn-
 čiarov*), glazúra
obligácia, -ie, ž., dlžob-
 ný úpis; obligáčny
obligátny, povinný
oblizaf, -žem, -žu; ob-
 liznúť; oblizovať
obloha, -y, ž.
oblok, -a, *m.*; oblúčik, -a;
 obločný; obločnica
obfuba, -y, ž.
obfúbiť, -im, -ia; obfú-
 bený; obfubovať
obluda, -y, ž.
oblúk, -a, *m.*; oblúčik;
 oblúkovitý
obmäkčiť, -ím, -ia; ob-
 mäkčovať
obmedziť, -ím, -ia = o-
 medziť; obmedzovať
obmyť, -mijem, -myjú;
 obmývať
obnášať, -am, -ajú = do-
 okola nosiť
obnoc, -i, ž.; obnôcka
obnosiť, -ím, -ia (šaty);
 obnosný
obnova, -y, ž.
obnoviť, -ím, -ia
obočie, -ia, *str.*
oboe, *str. neskl. (hu-
 dobný nástroj)*; obo-
 ista
obohnať, obženem, -že-
 nú
obohrať, -ám, -ajú
oboje = obidve
obojok, -jka, *m. (okolo
 krku)*
obojsstranný
obojživelný; obojživelní-
 k
obolos, -lu, *m.*, malý
 peniaz, príspevok
obofstif, -ím, -ia; obo-
 ftený
obopnúť, -nem, -nú
obor, obra, *m.*; obryňa,
 -ne, ž.
oborif sa, -ím, -ia
oboslať, obošlem; obo-
 slal; oboslaný
oboz, -u, *m.*, tábor o-
 hradený vozmi
obozreť i obzreť (sa),
 -em, -ú; obozretný
obrábať, -am, -ajú; ob-
 rábací; obrábatel
obracať, -iam, -ajú
obrad, -u, *m.*; obradný;
 obradník
obrana, -y, ž.; obranný
obranca, -u, *m.*
obrat, -u, *m.*; obratový;
 obratný
obraf, oberem, oberú
obrateľ, -ľa, *m.*, stia-
 vec; obratový; obra-
 ťovec, -vca, *m.*; *mn.*
n. obratľovci
obratiť (sa), -im, -ia;
 obracať (sa)
obrátka, -y, ž.; *mn. g.*
 obrátok
obraz, -u *i* -a, *m.*; o-
 brazáreň *i* obrazárňa,
 -rne, ž.; obrazit; o-
 brazný; obraznosť; o-
 brazový; obrazobor-
 ca; obrazotvornosť
obrážkar, -a, *m.*
obrázok, -zku *i* -zka, *m.*;
 obrázkový; obrážtek
obredný (*srovnaj*: ob-
 starný)
obrezať, -režem, -režú;
 obrezanie
obriadiť, -im, -ia
obrníť (sa), -ím, -ia;
 obrnený
obrobiť, -im, -ia
obrovský
obruba, -y, ž.
obrubáť, -am *i* -em
obrubiť, -ím, -ia
obruč, -e, ž.; obrúčka
obrus, -u, *m.*; obrúsok;
 obrúštek
obrusiť, -im, -ia; obru-
 sovať
obrva, -y, ž.
obryknuť = okríknuť
obrys, -u, *m.*
obsadiť, -ím, -ia; obsa-
 dzovať, obsádzať

- obsah**, -u, *m.*; obsahovať
obsažný
observatorium, -ia, *str.*,
 pozorovacia stanica,
 hviezdáreň *i* hviezdár-
 ňa
obschnúť, -nem, -nú;
 obsychať
obsiahly; obsiahlosť
obsiahnuť, -nem, -nu;
 obsiahly; obsahovať
obsiať, -sejem, -sejú;
 obsievať
obskakovať
obskočiť, -ím, -ia
obsluha, -y, *ž.*; obslu-
 hovať
obslúžiť, -im, -ia
obstaraf, -ám, -ajú; ob-
 starávať; obstarávaťel'
i obstarávateľ
obstarný
obstať, -stanem, -stanú
obstáť, -stojím, -stoja
obstaviť, -ím, -ia; ob-
 stávka
obstojný
obsypať, -em, -ú (*do-*
kon.); obsypať, -am,
 -ajú (*nedokon.*)
obširny
obšit, -šijem, -šijú; ob-
 šívať
obšívka, -y, *ž.*; obšív-
 kár
obštrukcia, -ie, *ž.*,
 hatenie, prekážanie
 (*najmä rokovania v*
snemovni)
- obtáčať**, -am, -ajú
obťah, -u, *m.* (obťah
 sadzby); obtiahnuť;
 obťahovať; obťahova-
 vací
obťah, -tnem, -tnú; ob-
 tínať
obťažif, -ím, -ia; ob-
 ťažkať; obťažný; ob-
 ťažnosť; obťažovať
obtiecť, -tečiem, -tečú;
 obtekať
obtúliť, -im, -ia; obtú-
 ľať; obtuľkať (poob-
 jímať a pohladkať)
obuch, -a, *m.*; obušek *i*
 obušok, -ška, *m.*; o-
 buštek
obuť, -ujem, -ujú; obu-
 tý; obuvať
obuv, -i, *ž.*; obuvať;
 obuvný; obuvník;
 obuvnícky
obväz, -u, *m.*; obvä-
 zok, -zku; obväzovať
obviazať, -žem, -žu;
 obväzovať
obviest, -vediem, -vedú
obviezť, -veziem, -vezú
obvijsať, -am, -ajú; ob-
 viť
obvinif, -ím, -ia *z nie-*
čoho; obvinenie
obvinúť, -niem, -nú
obvod, -u, *m.*; obvo-
 dový
obvyklý
obyčaj, -e, *ž.*, *i* -a, *m.*;
 obyčajný
- obydlie**, -ia, *str.*
Obyšovce, -viac, *ž. po-*
množ.
obyvať, -am, -ajú; oby-
 vateľ, -a, *m.*; obyva-
 teľka; obyvateľstvo
obzerať (sa), -ám, -ajú;
 obzreť *i* obozreť (sa)
obzor, -u, *m.*
obzreť *i* obozreť (sa),
 -em, -ú
obzvlášte; obzvláštny
obžaloba, -y, *ž.*
obžalovať; obžalovací;
 obžalovaný
obžinky = dožinky
obživa, -y, *ž.*; obživil
 (sa); obživnúť
obžiť, -ujem, -ujú; ob-
 žívať, -am, -ajú
oceán, -a, *m.*; Atlan-
 tický oceán; Tichý
 oceán
ocel, -le, *ž.*; oceliareň
i oceliarna; oceliť;
 oceľovať
oceforyjec, -jca, *i* oce-
 forytec, -tca, *m.*
ocenif, -ím, -ia; oceňo-
 vateľ; oceniteľný
ocerif, -ím, -ia, vycerif'
 (*zuby*)
ociefka, -y, *ž.*
ocíťif (sa), -ím, -ia
 ocitnúť (sa)
ocot, octu, *m.*; octár;
 octáreň *i* octárňa;
 octový; octovitý
očadiť, -ím, -ia

- očakávať**, -am, -ajú
očariť, -ím, -ia = okúzliť; očarený
oči, *g.* očí *i* očí, *d.* očiam, *l.* očiach, *i.* očima (očami); *viď* oko
očíslovať
očista, -y, *ž.*
očistec, -stca, *m.*
očistiť (sa), -ím, -ia; očistenie; očisťovať (sa); očisťovanie; Očisťovanie Panny Marie
očistom = naoko
očitý
očividomý
očko, -a, *str.*; očičko; očkovať
očný
Očová, -ej, *ž.*
očuť, -ujem, -ujú; očuvať
od, odo (*predl. s gen.*); od otca; odo mňa
óda, -y, *ž.*, oslavná báseň
odaliska, -y, *ž.* (*slúžka v sultánovom dvore*)
odanif, -ím, -ia; odanenie; odaňovať
odbavif, -ím, -ia; odbavovať
odbeh, -u, *m.*; odbehať; odbehnúť; odbehlík; odbehlica
odberať, -ám, -ajú. *ne-čo*; odberať *i* odberať sa *od niekoho* = lúčiť sa; odberať sa (*o rane*) = sbierať sa
odbif, -bijem, -bijú; odbíjať; odbiť nepriateľa — *lepšie* odrazit útok nepriateľa
odblesk, -u, *m.*
odbočif, -ím, -ia; odbočka
odboj, -a, *m.*; odbojník; odbojný
odbor, -u, *m.*; odborník; odborný; odborový
odbudnúť, -nem, -nú; odbúdať
odbyt, -u, *m.*
odbyvať, -am, -ajú = odbúdať, -am, -ajú
odcestovať
odcudziť, -ím, -ia
odčesnúť, -nem, -nú
odčítať, -am, -ajú; odčítanie; odčítací; odčítanec; odčítateľ
odďaľovať
oddať, -ám, -ajú; oddací; oddaný; oddanec; oddanica; oddávať; oddávací
oddavač, -a, *m.*
oddávky, -vok, *ž. pomn.*
oddávna (*prisl.*) = oddávna
oddelif, -ím, -ia; oddelenie; oddeľovať
oddialif, -ím, -ia; oddialený; odďaľovať
oddiel, -u, *m.*
oddrapif, -ím, -ia

oddych, -u, *m.*
oddychnúť, -nem, -nu; oddychovať
odedza, -e, *ž.* = odev; odiedzka
Odesa, -y, *ž.*; Odesan; Odesanka; odeský
odeť (sa), odejem, odejú; odievať (sa)
odev, -u, *m.*; odevný
odhad, -u, *m.*; odhadca; odhadovať
odhalif, -ím, -ia; odhalený; odhalenie; odhaľovať
odháňať, -am, -ajú
odhlásiť, -ím, -ia; odhlásený; odhlasovať; odhláška
odhodif, -ím, -ia; odhodok; odhádzat; odhadzovať
odhodlať sa, -ám, -ajú; odhodlaný
odhovorif, -ím, -ia; odhovárať
odhrnúť, -niem, -nú; odhrňať
odchod, -u, *m.*; odchodif; odchádzat
odchýlif, -ím, -ia; odchylka, -y, *ž.*; odchýlný; odchyľovať
odinakiaľ, odinaď
odisť, odidem, odidu
odium, -ia, *str.*, nenávisť; odiózny
odiv, -u, *m.* (*vystaviť sa na odiv sveta*)

odjakživa**odjazd**, -u, *m.***odkade**, odkadiaľ**odkájať**, -am, -ajú;

odkojit'

odkašať, -lem, -fú;

odkašľovať

odkaz, -u, *m.*; odká-

zať; odkázaný; odká-

zovať

odkedy**odkiaľ**; odkiaľkoľvek**odklad**, -u, *m.*; odkla-

dať; odkladací

odklon, -u, *m.*; odklo-

niť, odkloňovať, od-

kláňať' (sa)

odkojiť, -jím, -ja; od-

kájať

odkrojiť, -jím, -ja; od-

krojovať, odkrájať

odkrútiť, -im, -ia; od-

krúcať'

odkryť, -kryjem, -kryjú;

odkry, -te; odkryl; od-

krytý; odkryvať

odkup, -u, *m.*; odkú-

piť; odkupovať

odkvap, -u, *m.*; odkva-

pový; odkvapnúť; od-

kvapovať

odkviťnúť, -nem, -nú;

odkviť

odkysličiť, -ím, -ia; od-

kysličovať

odlahčiť, -ím, -ia; od-

lahčovať

odlahnúť, -nem, -nú;

odliehať

odletieť, -ím, -ia; odlie-

tať; odlietnúť; odle-

tovať, odletúvať'

odliatok, -tku *í* -tka, *m.*;

odliat; odlievať

odliezť, odleziem, -zú**odlišný** = odchylný,

rozdielny

odliv, -u, *m.***odlúčiť**, -im, -ia; odlu-

čovať; odlučiteľný

odľud, -a, *m.*, samo-

tár; odľudný

odľúdiť, -im, -ia; od-

ľudzovať

odľuka, -y, *ž.*

od mala; od malička

odmäk, -u, *m.*; odmäk-

núť

odmena, -y, *ž.*; odme-

niť; odmeňovať

odmiešť, -metiem,

-metú; odmetať

odmietat', -am, -ajú;

odmietnuť

odmlad, -u, *m.*; odmla-

diť; odmľádzať

od mlada *i* od mladi**odmocnina**, -y, *ž.***odmocniť**, -ím, -ia; od-

mocňovať odmocni-

teľ

odmotat', -ám, -ajú *i*-cem, -cú (*uzol*); od-

motávať

odmykať, -ám, -ajú**odmysleť**, -ím, -ia**odnárodníť** (sa), -ím, -ia**odnášať**, -am, -ajú**odňať**, -nímem, -nímu;

odňať; odnímať

odnekade; odnekiaľ**odniesť**, odnesiem,

-sú; odnášať

odnikade; odnikiaľ**odnímať**, -am, -ajú; od-

ňať

odnova = znova**odobierka**, -y, *ž.***odobrat'** (sa), -berem;

odoberať (sa), -ám,

-ajú

odobriť, -ím, -ia, schvá-

liť; odobrovať, schva-

ľovať

odolať, -ám, -ajú; odo-

ľávať

odomknúť, -em, -ú; od-

mykať

odopäť *i* odopnúť,

-pnem, -pnú; odopi-

nať

odopreť, -prem, -prú**odorat'**, -orem, -orú;

odorávať

odoslať, -šlem, -šľú;

odosieľať; odosielateľ

odôvodniť, -ím, -ia;

odôvodňovací; odô-

vodňovať

odovzdať, -ám, -ajú; o-

dovzdávať; odovzda-

ný

odpad, -u, *m.*; odpa-

dať; odpadnúť; od-

padávať; odpadlý;

odpadlík; odpadok,

-dku

- odpečatíť**, -ím, -ia
odpešať, -liam, -ľajú =
 odmárniť, premárniť
odpínať, -am, -ajú
odpis, -u, *m.*, kopia,
 druhopis; odpísať;
 odpisovač; odpisova-
 teľ; *iné je* opis, opi-
 sať, opisovať, opi-
 sovateľ
odplata, -y, *ž.*; odpla-
 tit; odplácať
odplaviť, -ím, -ia
odpluť, -plujem, -plujú
 = odplávať
odpľuť, -pľujem, -pľujú
 = odpľuvať
odplynúť, -nie, -nú
odpočinok, -nku, *m.*;
 odpočinúť, -niem,
 -nú; odpočívať
odpočítať, -am, -ajú;
 odpočítavať *i* odpo-
 čítavať
odpol, **odpolu**, odpoly
(prisl.) = zpolu
odpoludnie, -ia, *str.* =
 popoludnie; odpolu-
 dnia *(prisl.)* = popo-
 ludní, po obede
odpor, -u, *m.*; odpor-
 ný; odporovať
odporca, -u, *m.*
odporučíť, -ím, -ia;
 odporúčať
odpoveď, -di, *ž.*; odpo-
 vedný; odpovednosť
odpovedať, -ám, -ajú;
 odpoviem, -vieš, -ve-
 dia (*inf.* odpovedeť
sa neužíva); odpo-
 vedz, -te
odpredaj, -a *i* -u, *m.*;
 odpredať; odpredávať
odpredu *(prisl.)*
odprevadiť, -ím, -ia;
 odprevádzať
odpriať, -am, -ajú;
 odpriať
odprisahať, -ám, -ajú
odprosíť, -ím, -ia; od-
 prosovať; odprosenie
odpust, -u, *m.*; odpu-
 stíť; odpustenie; od-
 pustky, -ov, *m. pomn.*;
 odpúšťať
odpútať, -am, -ajú; od-
 putnať; odpútať *i*
 odpúťavať
odpytať, -am, -ajú, od-
 prosíť; odpytovať
odradiť, -ím, -ia; od-
 rádzáť
odrásť, -rastiem, -rastú;
 odrastený; odrastať
odrať, -oderem, -oderú
(iné je odreť, odrem,
 odrú); odierať
odrátať (*z nem.*), od-
 počítáť
odraz, -u, *m.*; odraziť;
 odrázať; odrážka
odrazu *(prisl.)* = naraz
odrenie, -ia, *str.*; od-
 renina
odreť, -em, -rú (*iné je*
 odrať, oderem); o-
 dierať

odrezky, -zkov, *m.*
pomn.

odrieť, -rečiem, -rečú;
 odrieť; odrieť' *sa*
(niečoho)

odrobina, -y, *ž.*; odro-
 binka

odrobiť, -ím, -ia; od-
 rábať

odročíť, -ím, -ia; od-
 ročovať

odrodíť (*sa*), -ím, -ia;
 odrodenie; odrod;
 odrodilý; odrodilec

odrúbať, -am *i* -em;
 odrubovať, odrubávať
i odrúbávať

odruda, -y, *ž.*

odrypať, -am *i* -em;
 odrypovať; odrypnúť

odryť, odryjem, -jú

odsek, -u, *m.*; odse-
 kať; odsekávať; od-
 seknúť

odshora *(prisl.)*

odspievať, -am, -ajú;
 odspevovať

odspodku *(prisl.)*

odsťahovať (*sa*); od-
 stahúvať (*sa*)

odstáť, -stojím, -stojá

odstávať, -am, -ajú

odstavec, -vca, *m.*

odstavíť, -ím, -ia; od-
 stavovať

odstrániť, -im, -ia; od-
 straňovať

odstrašiť, -ím, -ia; od-
 strašovať

-ím, -ia; od-		-ím, -ia; od-
odstrkovať	tn	váfať; odvažovať
	odtínať	odvar, -u, <i>m.</i> ; odvarok,
-ám,	-ám, -ajú (<i>od</i>	-rku, <i>m.</i>
odstrih	ods	odvážať, -am, -ajú (<i>od</i>
vať;	odteraz (<i>prisl.</i>)	odviezť)
odstrižo	-žka <i>i</i> -žku,	odvážiť (<i>sa</i>), -im, -ia;
trižk	-ov	odvažovať; odvážlivý
-	odtiaľ, odtadiaľ, otda-	odvažovať (<i>od</i> odvia-
	de	zať)
	odtiecť, -tečiem, -tečú;	odvečniť (<i>právom užl-</i>
-im, -ia; od-	odtekať	<i>vania si prisvojil</i>)
	odtieň, -a, <i>m.</i> ; odtie-	odveký
-ého, <i>str.</i>	nok, -nka; odtieniť	odveta, -y, <i>ž.</i> ; odve-
, -nca, <i>m.</i>	odtínať, -am, -ajú (<i>od</i>	tiť; odvetný
-	odfať)	odvetvie, -ia, <i>str.</i>
-	odtlačíť, -ím, -ia; <i>iné</i>	odviazať, -žem, -žu;
-niem, -nú;	<i>je</i> otlaciť	odvažovať
ovať	odtlačok, -čka <i>i</i> -čku,	odviesť, -vediem, -ve-
-m, - (<i>do-</i>	<i>m.</i> = otisk	dú; odvádzať
	odtok, -u, <i>m.</i>	odviezť, -veziem, -vezú;
-a ú <i>nedo</i>	odtrhať, -ám, -ajú; od-	odvážať
	trhnúť; odtrhovať; od-	odvislý, neodvislý —
	trhávať	<i>správne</i> závislý, ne-
, -ia;	odtrúbiť, -im, -ia; od-	závislý; odvislosť —
	trubovať	<i>správne</i> závislosť
-em -ú;	odučiť (<i>sa</i>), -ím, -ia	odvisnúť, -nem, -nú (<i>na</i>
	(<i>niečomu</i>); odučat,	<i>pr.</i> na šibenici)
	odučovať (<i>sa</i>)	odvliecť, -vlečiem,
, -im, -ia	odumrieť, -mrem, -mrú;	-vlečú; odvliekať
odštiepť, -im, -ia; od-	odumierať	odvlnnúť, -nem, -nú
štepovať; odštiepať;	odumretie, -ia, <i>str.</i>	odvod, -u, <i>m.</i> ; odvod-
odštiepnúť	oduševniť (<i>sa</i>), -ím,	ný
odtade, odtadiaľ, od-	-ia; oduševňovať (<i>sa</i>)	odvodíť, -ím, -ia; od-
tiaľ	odúť, -ujem, -ujú; o-	vodzovať
odťahovať (<i>sa</i>); od-	duť; odúvať	odvodniť, -ím, -ia; od-
tiahnuť	odvádzať, -am, -ajú (<i>od</i>	vodňovať
odtajíť, -jím, -ja; odtaj-	odviesť)	odvolať, -ám, -ajú; od-
ovať	odvaha, -y, <i>ž.</i>	volávať; odvolávací;

- odvolateľ; odvoláva-
teľ *i* odvolavateľ
- odvoz**, -u, *m.*; odvozit;
odvážať
- odvrátiť**, -ím, -ia; od-
vratný; odvracať
- odvrávať**, -am, -ajú
- odvrhnúť**, -nem, -nú;
odvrhovať
- odvšadiaľ**
- odvtedy** — *správne* od-
tedy
- odvykať**, -ám, -ajú;
odvyknúť (*niečomu*)
- odvždy**, odovždy
- Odyssea**, -ey *i* -eje, *ž.*;
d. a l. Odyssei
- Odysseus**, -ea, *m.*
- odzadu** (*prisl.*)
- odzemek**, -mku, *m.*
- odznet'**, -ie (*i* -zneje),
-ejú; odznievať
- odzvoniť**, -ím, -ia; od-
zváňať
- ofenzíva**, -y, *ž.*, útok;
ofenzívny, útočný
- ofera**, -y, *ž.*, obeta, dar;
mn. g. ofier; ofero-
vať, obefovať
- oferta**, -y, *ž.*, ponúknú-
tie, nabídka; *mn. g.*
ofert
- oficiál**, -a, *m.*, úradník;
oficiálny, úradný
- oficiózny**, poloúradný
- oháňať**, -am, -ajú
- oharok**, -rka, *m.*
- ohava**, -y, *ž.*; ohavný
- ohneň**, ohňa, *m.*
- Ohio** (*čítaj* Ohajo), -ia,
str.
- ohfad**, -u, *m.*
- ohlas**, -u, *m.*
- ohlásiť** (*sa*), -ím, -ia; o-
hlasovať (*sa*); ohláš-
ka
- ohlávka**, -y, *ž.*
- ohluchnúť**, -nem, -nú
- ohlušiť**, -ím, -ia; ohlu-
šovať
- ohmatať**, -tám; ohma-
távať
- ohnica**, -e, *ž.*
- ohník**, -a, *m.*; ohníček,
-čka
- ohnište**, -šťa, *i* ohnisko,
-a, *str.*
- ohnivo**, -a, *str.*; ohniv-
ko
- ohňostroj**, -a, *m.*;
ohňostroja
- Ohňová zem**
- ohňovzdorný**
- ohnúť**, -nem, -nú; ohý-
nať = ohýbať
- ohoret'**, -í, -ia; oho-
relý *i* ohorený
- ohovoriť**, -ím, -ia; oho-
várať
- ohrabaf**, -em, -ú; o-
hrabky, -ov, *m. pomn.*;
ohrabávať
- ohrada**, -y, *ž.*; ohradiť;
ohrádzať; ohradzovať
- ohraničiť**, -ím, -ia; o-
hraničovať
- ohrdiť**, -ím, -ia; ohrd-
núť; ohrdat
- ohreblo**, -a, *str.*
- ohrev**, -u, *m.*
- ohriať**, -hrejem, -hrejú;
ohrievať; ohrievací;
ohrievač; ohrievadlo
- ohrnúť**, -hrniem, -hrnú;
ohŕňať; ohrnovať
- ohromiť**, -ím, -ia; ohro-
movať
- ohromný**
- ohrožovať**, -ujem, -ujú;
ohrožovaný
- ohryzok**, -zka *i* -zku,
m.
- ohryzt'**, -zyiem, -yzú;
ohryzať; ohryzovať
- ohyb**, -u, *m.*; ohybný
- ohýbať**, -am, -ajú; o-
hýbáci; ohybovať
- ohýnať**, -am, -ajú (*od*
ohnúť) = ohýbať
- ohyzda**, -y, *ž.*; ohyzd-
ný
- och!** *i* ach! (*cit.*); och-
kať *i* achkať
- ochabnúť**; ochablý; o-
chabovať
- ochladíť**, -ím, -ia; o-
chladnúť; ochládzať;
ochladzovať
- ochoret'**, -iem, -ejú; o-
chorievať
- ochota**, -y, *ž.*; ochotný;
ochotník; ochotnícky;
ochotníctvo
- ochrana**, -y, *ž.*; ochran-
ný; ochranca; ochran-
kyňa; ochrániť; ochra-
ňovať

- ochromef**, -iem, -ejú; oc -ím, -ia; o-
- ochvat**, -u, *m.* (*choroba*)
ochvátiť (sa), -im, -ia; ochvacovať
- Oidipus**, -pa, *m.*
oje, oja, *str.*, *mn. g.* ojí; o ojíčko
 -ím, -ia; okia-
 dzat
- okáf**, -a, *m.* (*veľké oko*); *mn. n.*, *a.* okále
- okarina**, -y, *ž.* (*hudobný nástroj*)
- okatý**
okcident, -u, *m.*, západ
- okenica**, -e, *ž.*
- okenný**
- oklamaf**, -em, -ú; oklamávať
- okfaveť**, -iem, -ejú, stuhnúť, zdreveneť
- oklep**, -u, *m.* = otep
- okliesniť**, -im, -ia; oklesňovať; oklesok
- okfúdiť** (sa) = obliecť (sa), upraviť (sa)
- okfuka**, -y, *ž.*
- okno**, -a, *str.* = oblok; okiencie; okienko; okienečko; oknár, -a, *m.*
- oko**, oka, *str.*, *mn. n.* oči, *g.* očí *i* očú, *d.* očiam, *l.* očiach, *i.* očima;
- oká, ôk, *str. pomn.* (*oká na polievke, v sieti, morské oká*); Morské oko (*na Tatrách*); očko; očičko
- okolie**, -ia, *str.*; okolitý; okolný
- okolkovaf**; okolky, -ov, *m. pomn.*
- okolo**; okolostojací
- okopať**, -ám *i* -em; okopávať; okopávač; okopávačka
- okopneť**, -ie, -ejú; okopnievať
- okoreniť**, -ím, -ia; okoreňovať
- okotiť sa** (*o mačke, ovci ap.*)
- okov**, -u, *m.* (*sud, 56.6 litrov*); okovec
- okovať i** okuť, okujem, okujú; okúvať
- okovitka**, -y, *ž.*, lieh
- okovy**, okov, *ž. pomn.* (*železné putá*)
- okrádať**, -am, -ajú; okradnúť, -nem, -nú; okradač
- okraj**, -a, *m.*; okrajný; okrajový
- okrájať**, -am, -ajú; okrajovať
- okrasa**, -y, *ž.*; okrasný
- okrášliť**, -im, -ia; okrašľovať; okrášlený
- okrem**
- okres**, -u, *m.*; okresný
- okriať**, -ejem, -ejú; okrievaf
- okridliť**, -im, -ia; okridlený; okridľovať
- okriknuť**, -em, -u; okrikovať
- okriveť**, -iem, -ejú
- okruh**, -u, *m.*; okruhly; okruhlastý; okružný; okružok; okružtek
- okruch**, -a, *m.* (*okruch chleba*); okruštek; okrušky = odrobinky
- okrutíť**, -im, -ia; okrutcať; okrucovať
- oktáva**, -y, *ž.*
- oktaván**, -a, *m.*
- Oktavián**, -a, *m.*
- október**, -bra, *m.*, *l.* v októbri; októbrový; oktobrista
- oktrojovať**, nanútiť (*najmä zákon*)
- okuliare**, -ov, *m. pomn.*
- okuliarnik**, -a, *m.* (*had*)
- okulista**, -u, *m.*, očný lekár
- okultizmus**, -zmu, *m.*
- okún**, -a, *m.* (*ryba*)
- okúňať sa**, -am, -ajú (*váhať, váhavo a zdíhavo konať*)
- okupácia**, -ie, *ž.*, zaujatie, obsadenie
- okúpať** (sa), -am, -ajú *i* -em, -u
- okur**, -u, *m.* = ohrev; okurovať

- okúsif, -im, -ia; oku-
sovať
- okuf *i* okovať, -ujem,
-ujú; okutý; okutie;
okúvať, okovávať
- okúziť, -im, -ia; okú-
zľovať; okúzľujúci
- okvetie, -ia, *str.*
- okysličif, -ím, -ia; oky-
sličovať
- oldomáš, -a, *m. (z maď.)*,
pohostenie, počasto-
vanie (*na pr. prípre-
daji a kúpe*)
- olej, -a, *m.*; olejček; o-
lejnatý; olejovať; olej-
kár; olejkársky
- olejomafba, -y, *ž.*
- Oľga, -y, *ž.*; Oľgin, -a, -o
- olienif sa, -i, -ia (*had
sa olieni*)
- oligarchia, -ie, *str.*, vlá-
da niekoľkých rodín
- oliva, -y, *ž.*; olivový
- Olivetská hora
- olízat', -žem, -žu; oliz-
núť; olizovať
- Olomouc, -e, *ž.*; olo-
moucky
- olovo, -a, *str.*; *mn. g.*
olov; olovený; olov-
nica; olovko
- olovrant, -u, *m. (z nem.)*,
svačina, úži(v)na
- oľša, -e, *ž. (strom)* ==
jelša; Oľšava (*obec*)
- oltár, -a, *m.*; na oltári,
*mn. n., a. oltáre; ol-
tárny*
- olúpiť, -im, -ia; olupo-
vať
- ofutovať
- Olymp, -u, *m.*; olymp-
ský
- Olympia, -ie, *ž.*; olym-
pijský; olympiáda
- omáčať, -am, -ajú; o-
máčka
- omáfať, -am, -ajú, *i* o-
miefať (*od omleť*)
- omámiť, -im, -ia; oma-
movať
- omasta, -y, *ž.*, masť;
omastif; omastený
- omatať — *správne* o-
hmatat
- omäť *i* omnúť, omnem,
omnú; omínať (*to-
pánky omäly nohu;
topánky omínajú*)
- omdleť, -iem, -ejú;
omdlievať
- omedif, -ím, -ia (*sr.*
ocukrif, opeprif, oma-
stif)
- omedzif, -ím, -ia
- omega (*posledné pis-
meno gréckej abe-
cedy = ó*)
- omeleta, -y, *ž. (jedlo)*
- omelo, -a, *m.*
- omeškať (sa), -ám, -ajú;
omeškávať (sa)
- ometačka, -y, *ž.*; ome-
tať; ometávať
- omiesť, ometiem, ome-
tú; omietať; omiet-
núť; omietka
- omilostif, -ím, -ia
- ominózny, zlovestný,
osudný
- omladif, -ím, -ia; o-
mlaďovať; omladnúť;
omládzať
- omladnica, -e, *ž.*
- omluva, -y, *ž.*; omluvif'
omluvenka, -y, *ž., lepšie*
omluvenie, omluva,
ospravedlnenie
- omnibus, -su, *m.*
- omotať, -ám *i* -ocem;
omotávať
- omráciť, -im, -ia; o-
mračovať
- omrvina, -y, *ž.*; omr-
vinka
- omrzeť, -ím, -ia; omrz-
lý; omrzlosť; omrzáť
- omrznúť, -nem, -nú
- omša, -e, *ž.*; omšový
- omyľ, -u, *m.*; omylný
- omýlif, -im, -ia
- omyť, -yjem, -yjú; o-
mývať
- on, ona, ono; onen,
ona, ono
- onačiť (sa), -ím, -ia
(*okúňavo konať, vá-
hať*)
- onakvý, onakvejší
- onam
- Ondrej *i* Andrej, -a, *m.*;
Svätý Ondrej (*osada
v Liptove a Zvolene*);
Ondrejovce (*obec*)
- onedlho
- onehdy; onehdajší

onemeť , -iem, -ejú; o- nemely	Opatová , -ej, ž.	opis , -u, <i>m.</i> ; opísať;
onemocneť , -iem, -ejú = ochoreť	Opatovce , -viec, ž. <i>pomn.</i>	opisovať; opisovateľ (<i>iné je odpis = dru-</i>
oneskoríť sa , -ím, -ia; = opozdiť sa	opatríť , -ím, -ia; opa- trovať; opatrúvať';	hopis, odpísať, popis, popísať)
onezdraveť , -iem, -ejú	opatrovňa; opatrov- ník; opatrovnica;	opiť (sa), opijem, -jú; opíjať (sa)
onikať , -ám, -ajú	opatrovnícky	opium , -ia, <i>str.</i> (<i>opojný</i>
onomatopoický , podľa zvuku utvorený	opatrný	<i>výťažok z nezrelých</i>
onuca , -e, ž.	opäť; opätný	<i>makovic</i>); opiový
oňuchať , -ám, -ajú; o- ňuchávať	opätok , -tka <i>i</i> -tku, <i>m.</i>	oplácať , -am, -ajú; o- platiť
opáciť , -im, -ia; opa- čovať	opätovať ; opätovací	oplakať , -čem, -čú; o- plakávať
opad , -u, <i>m.</i> ; opadať; opadávať' <i>i</i> opadú- vať'	opekať (sa), -ám, -ajú (<i>od opiect</i>)	opláknúť , -em, -u; o- plakovať
opacha , -y, ž. = ozruta	opekneť , -iem, -ejú	oplan , -a, <i>m.</i>
opak , -u, <i>m.</i> ; opačný; opačity; naopak (<i>prí-</i> <i>slov.</i>)	opera , -y, ž. = spevo- hra; <i>mn. g.</i> opier; operný	oplátka <i>i</i> oblátka, -y, ž.
opakovať; opakúvať ; opakovací	operácia , -ie, ž.; ope- račný; operatívny	oplecko , -a, <i>str.</i>
opál , -u, <i>m.</i> (<i>drahý ka-</i> <i>meň</i>); opálový; opa- lizovať	operadlo , -a, <i>str.</i>	oplen , -a, <i>m.</i> (<i>na voze</i>)
opáliť , -im, -ia; opaľo- vať	operatér , -a, <i>m.</i>	oplešiveť , -iem, -ejú
opálka , -y, ž.; opáľo- čka	opereta , -y, ž.; <i>mn. g.</i>	opliesť , -pletiem, -ple- tú; opletáť
opanovať; opanúvať	operet; operetný	oplodit' , -ím, -ia; oplo- denie
opar , -u, <i>m.</i> ; opariť; opárať	operiť , -ím, -ia; ope- rený	oplyvať , -am, -ajú
opásaf , -šem, -šu	opevniť , -ím, -ia; o- pevňovať	oplzlý; oplzlosť
opasok , -ska, <i>m.</i>	opica , -e, ž.; opičiak; opička; opičí, -ia, -ie	opomíjať , -am, -ajú; opominúť'
opát , -a, <i>m.</i> ; opátsky; opátstvo	opiect (sa), opečiem, opečú; opekať (sa)	oponovať, odporovať ; oponent
opatera , -y, ž.	opierať (sa), -am, -ajú (<i>od opreť, oprat'</i>)	opora , -y, ž.; oporný
	opijaf (sa), -am, -ajú (<i>od opiť sa</i>)	oportunný, prospecho- vý (<i>na pr. o. polití-</i> <i>ka</i>); oportunista
	opilec , -lca, <i>m.</i> ; opil- stvo	opovážiť sa , -ím, -ia; opovážovať; opováž- livý; opovážlivosť
	opilíť , -im, -ia; opífovať	

opovedat' (sa), -ám, -ajú	<i>rom Ríme strana šľachtická)</i>	ordálie , -íi, ž. <i>pcmn.</i> boží súd
opovrhnuť , -em, -ú; opovrho- vať; opovrhnutý <i>i</i> opovržený; opovrhnu- tie <i>i</i> opovrzenie	optimizmus , -zmu, <i>m.</i> (<i>náklonnosť vidieť všetko krásnym</i>); opti- mista; optimistický	ordinácia , -ie, ž., vy- svätenie za kňaza; udelenie lekárskej ra- dy; ordináčny
opozdiť (sa), -ím, -ia, omeškať, oneskoriť (sa); opozdenie = o- meškanie; opozdilý; opozdilost	opuchel , -chle, ž. = o- puchiina	ordinár , -a, <i>m.</i> ; ordino- vať
opozícia , -ie, ž.; od- por; opozičný	opuchnúť , -em, -nú; o- púchať, -am	ordinariát , -u, <i>m.</i> (<i>na</i> <i>pr.</i> biskupský), do- zorčí úrad
oprať , operem, operú; opierať	opuka , -y, ž. (<i>hornina</i>)	ordinárny , neslušný, hrubý
oprata , -y, ž.; oprátka	opulentný , zámožný	ordonancia , -ie, ž., na- riadenie; ordonanc, -a, <i>m.</i> , vojenský posol
oprava , -y, ž.; opravný (opravná skúška); o- praviť; opravovať <i>i</i> o- právať; opravca	opustiť , -ím, -ia; opu- stený; opúšťať	ordre (<i>franc.</i> , čítaj or- dr), -u, <i>m.</i> , rozkaz
opravdivý <i>i</i> opravdový	opýtať (sa), -am, -ajú; opytovať sa; opyto- vací	orech , -a, <i>m.</i> ; orechový; oriešok, -ška, <i>m.</i>
opravdu = skutočne (<i>iné je o pravdu</i> : nám ide o pravdu)	oráč , -a, <i>m.</i> ; oráčka (<i>ženská, čo ore</i>); <i>iné</i> <i>je oračka (oranie)</i>	Orestes , -sta, <i>m.</i>
opraviť , -ím, -ia; oprava- vať	oráčina , -y, ž. (<i>zem</i> <i>orná</i>)	Orešany , -ian, <i>m. pomn.</i>
oprávniť , -im, -ia; o- právnený; oprávňo- vať; oprávňujúci	oračka , -y, ž. = oranie	orešec , -šca, <i>m. (rast-</i> <i>lina)</i>
opreť (sa), oprem, o- prú; opierať (sa)	orákulum , -ula, <i>str.</i> , veštbá, veštiareň <i>i</i> veštiarňa	orešie , -ia, <i>str.</i>
oprcháť , -am, -ajú; o- prchnúť; oprchávať	oranž , -a, <i>m.</i> , poma- ranč; oranžový	Orfeus , -ea, <i>m.</i>
opriasť , opradiem, -dú	orať , orem, orú	organ , -a, <i>m.</i> ; organista
oproti = proti, naproti	orátor , -a, <i>m.</i> , rečník	orgán , -u, <i>m.</i> , hlas, ú- stroj, úd, prostredník
optika , -y, ž., náuka o svetle; optik; optický	oratorium , -ia, <i>str.</i> , mo- dlítebnica; hudobná skladba	organizácia , -ie, ž., zriadenie; organizač- ný; organizovať
optimáti , -ov, <i>m.</i> (<i>v sta-</i>	Orava , -y, ž.; Oravec, -vca, <i>m.</i> (<i>nie</i> Oravan, Oravčan), Oravka; oravský; Oravská sto- lica, župa	organizmus , -zmu, <i>m.</i> , ustrojenie, zriadenie; organický, ústrojný
	orba , -y, ž.	organtín , -u, <i>m. (látka)</i>
		orgie , -íi, ž. <i>pomn.</i> , bez- uzdné hodovanie, hý- renie

- orgován**, -u, *m.*, španielska baza
- orchester**, -stra, *m.*, miesto pre hudobníkov; sbor hudobníkov
- orchidea**, -ey (*al. -eje*), *ž.*, vstavač (*kvetina*); *d., l.* orchidei
- orient**, -u, *m.*, východ; orientálny; orientalista
- orientovať**, oboznámiť *niekoho s niečím*; orientovať sa, oboznámiť sa, najst smer; orientačný
- originál**, -u, *m.*, pôvodina; originálny; originalita, pôvodnosť
- Orion**, -a, *m.*
- orkán**, -u, *m.*, prudký víchor
- Orleán**, -u, *m.*; orleánsky; Panna Orleánska
- orlica**, -ce, *ž.*; Orlické hory;
- orliča**, -afa, *i* orličatko, -a, *str.*
- orlík**, -a, *m.*; orlíček; orličí, -ia, -ie
- orloj**, -a, *m.*
- ornament**, -u, *m.*, ozdoba; ornamentálny; ornamentika, náuka o ozdobovaní
- ornát**, -u, *m.*, ozdobné rúcho kňazské
- ornitologia**, -ie, *ž.*, náuka o vtákoch
- orodovať**; orodovník; orodovnica
- orografia**, -ie, *ž.*, horopis; orografický, horopisný
- orol**, orla, *m.*; Orol, *spolok*, orol = člen Orla; orlí, -ia, -ie; orolstvo; orolský
- ortiel či ortieľ**, -a, *m.* (*z nem.*), *správne* rozsudok
- ortodoxný**, pravoverný
- ortoepia**, -ie, *ž.*, náuka o správnej výslovnosti
- ortografia**, -ie, *ž.*, pravopis
- ortopedia**, -ie, *ž.*, liečenie skrivenín
- os**, osí, *ž.* (*axis*), *podľa kosti*; *na pr.* vozová os; osí, -ia, -ie *i* osný; trojosí *i* trojosný
- osa**, osy, *ž.*, *mn. gen.* ôs (*hmyz*); osí, osia, osie (*hniezdo*)
- osada**, -y, *ž.*; Osada, Osádka (*miestne mená*)
- osadiť**, -ím, -ia; osádzať; osadzovať
- osadník**, -a, *m.*; osadnícky; osadníctvo
- osamelý**
- oscilácia**, -ie, *ž.*, kmitanie
- osebe** (*pr'sl.*), osamele, zvlášť, oddelene; *ině je o sebe*
- osedľať**, -ám, -ajú
- oseňník**, -a, *m.*
- osem**, ôsmi, *gen.* ôsmich; *ině je ôsmych od rad. čísl.* ôsmy, -a, -e
- osemdesiat**, osemdesiaty; osemdesiatka; osemdesiatnik
- osemnásť**; osemnásť
- osemročný**
- oschnúť**, -em, -ú; osychať
- osiat'**, osejem, osejú; osievať
- osídliť**, -im, -ia
- osídlo**, -a, *str.*
- osihoteľ**, -iem, -ejú; osihotiť, -ím, -ia
- osika**, -y, *ž.*
- osineť**, -iem, -ejú; osinelý
- osireť**, -iem, -ejú; osirelý
- osla**, -y, *ž.*; oslička (*brúsok*)
- osľa**, -afa, *i* osliatko, -a, *str.*
- oslabiť**, -ím, -ia; oslabnúť
- osladič**, -a, *m.* (*zelina*) = sladič
- oslava**, -y, *ž.*; osláviť; oslavovať; oslávenec
- osmahlý**
- Osmanstvo**, -a, *str.*; osmanský

osmelit' (sa), -ím, -ia	osfkat', -am, -ajú (<i>chveľ sa, vzdychať bolesťou, triasť sa</i>); osfknut	ostroid, -a, <i>m.</i> = rys
osmidenný		ostrovtip, -ní, <i>m.</i>
osmihodinový		ostrúhať', -am, -ajú
osmihran, -u, <i>m.</i>		ostružlina, -y, <i>ž.</i>
osmina, -y, <i>ž.</i>	Ossian (<i>čítaj</i> Ošjen), -a, <i>m.</i>	ostrva, -y, <i>ž.</i>
osmisten, -a, <i>m.</i>		ostry; ostro
osmistranný	ost', osti, <i>ž.</i> (<i>na pr.</i> jačmeň s ostami);	ostudit', -ím, -ia = o- chladit'
osmiuholník, -a, <i>m.</i>	ostie; osteny	ostydnúť', -em, -ú = ochladnúť
osmoraký	ostat', ostanem, ostanú;	ostýchat' sa, -am, -ajú;
ôsmy, -a, -e (<i>čísl. rad.</i>); <i>iné je ôsmi = osem</i>	ostávať	ostýchavý
osnova, -y, <i>ž.</i> ; osno- vať; osnovník	ostatný	osud, -u, <i>m.</i> ; osudový;
osoba, -y, <i>ž.</i> ; osôbka; osobný	ostatok, -tku, <i>m.</i>	osudný
osobitný = zvláštny, od- delený	osteň, ostňa, <i>m.</i> ; ost- natý	osudie, -ia, <i>str.</i>
osobivý (<i>od</i> osobovať si)	ostentatívny, okázalý; ostentatívne	osuheľ, -hle, <i>ž.</i> = hmla (hustnúca)
osobníctvo, -a, <i>str.</i> , služebníctvo, perso- nálny	ostrakizmus, -zmu, <i>m.</i> , súd črepinový	osúch, -a, <i>m.</i> , postru- heň, postruhník (<i>pe- živo</i>)
osobníckárstvo, -a, <i>str.</i>	Ostrava, -y, <i>ž.</i> ; ostrav- ský	osve (<i>prisl.</i>), osebe, o- samele, oddelene
osobnosť', -ti, <i>ž.</i>	ostrážitý	osvedčiť', -ím, -ia; o- svedčenie
osočovať'	ostredok, -dka <i>i</i> -dku, <i>m.</i>	osveta, -y, <i>ž.</i> ; osvetový
osoh, -u, <i>m.</i> = zisk, prospech	ostrica, -e, <i>ž.</i>	osvetliť', -ím, -ia; o- svetľovať
osol, -sla, <i>m.</i> ; oslí, -ia, -ie; oslík; oslíček; oslica	ostrieť', -am, -ajú	osvetľovať
osopit' sa, -ím, -ia	ostrihať', -ám, -ajú (<i>na pr. ovcu</i>)	osvežeť', -iem, -ejú
osožiť' -ím, -ia = pro- speť, prospievať; o- sožný = prospešný	ostrihom, -a, <i>m.</i> ; ostri- horský	osvietiť', -ím, -ia; o- svietený; osvietenosť; osvecovať
ospalý	ostriť', -ím, -ia	osviežiť', -ím, -ia
ospanlivý; ospanlivosť'	ostrižok, -žka <i>i</i> -žku, <i>m.</i>	osvobodit', -ím, -ia, <i>i</i> oslobodit'; osvobo- dzovať <i>i</i> oslobodzovať'
ospevovať'	ostroha, -y, <i>ž.</i> ; ostrôžka	osvojit', -ím, -a
ospravedlniť, -ím, -ia; ospravedlňovať	ostrosť, -sti, <i>ž.</i>	osychať', -ám, -ajú; <i>vid'</i> oschnúť'
	ostrouhlý	
	ostroumný	
	ostrov, -a, <i>m.</i> ; ostro- van; ostrovný	

osypat' (sa), -em, -ú
 osýpky, -pok, ž.
 ošaleť, -iem, -ejú, zblaz-
 net
 ošarpat', -em, -ú
 ošatit', -ím, -ia; oša-
 covat'
 ošedivet', -iem, -ejú
 ošetrovať; ošetrova-
 tel'; ošetrovateľka
 ošiaľ, -u, *m.*, ošialenie,
 závrat
 ošialit', -im, -ia, okla-
 mať
 ošipaná, -ej, ž.
 oškibať, -em, -ú; oškl-
 bávať
 ošklivý
 oškrabať, -em, -ú; o-
 škrabnúť
 oštara, -y, ž., ťažkosť,
 nepríjemnosť, starosť
 oštep, -u, *m.*
 oštiepok, -pka, *m.*
 otáčať, -am, -ajú
 otáfať, -am, -ajú
 otaz, -u, *m.* = dotaz;
 otázať sa = opýtať
 sa; otázka, -y, ž.; o-
 tazník, -a, *m.*; otazný
 otcov, -a, -o
 otcovizeň *i* otcovizňa,
 -zne, ž.
 otcovrah, -a, *m.*
 otcovský
 otcovstvo, -a, *str.*
 Otčenáš (*modlitba*)
 otčim, -a, *m.*
 otčina, -y, ž.

otec, otca, *m.*; svätý
 Otec (pápež); nebes-
 ký Otec; Otcovia (a-
 poštolskí, cirkevní)
 otekať, -ám, -ajú; otek-
 lina
 otelit' sa
 otep, -i, ž.; otiepka
 otierat', -am, -ajú; o-
 tret'
 Otlia, -ie, ž.
 otka, -y, ž. (*nástroj pri
 pluhu na oškrabáva-
 nie radlice*)
 otlačit', -ím, -ia; otlá-
 čať; *iné je* odtlačit'
 otlak, -u, *m.*; *iné je* od-
 tlačok = otisk
 otlicť, otlčiem; otlikať
 Oto, -a, *m.*
 Otokar, -a, *m.*
 otomaň, -u, *m.*, turecká
 pohovka
 otomanský, turecký
 otras, -u, *m.*
 otrava, -y, ž.; otráviť
 otret', -em, -ú; otierat'
 otriasť, otrasiem; o-
 triasať, -am
 otrok, -a, *m.*; otroky-
 ňa, -ne, ž.; otrocký;
 otroctvo; otrokár
 otruby, -rúb, ž.
 otrusiny, -sín, ž.; otru-
 sinky, -niek *i* -nôk, o-
 drobinky, omrvinky
 otupa, -y, ž.; otupný =
 protivný
 otupeť, -iem, -ejú

otupit', -ím, -ia
 otužily
 otvárat', -am, -ajú; o-
 tvorif
 otvor, -u, *m.*
 otvoriť, -ím, -ia; otvá-
 rať
 otvrdnúť, -em, -ú
 ouvertura (*čítaj* uver-
 túra), -y, ž., predohra
 k opere
 ovácie, -íí, ž. *pomn.*,
 hlučná pocta
 ovalit', -ím, -ia; ováfať
 ovalny, vajcovitý
 ovca, -e, ž.; ovčí, -ia,
 -ie; ovčiar; ovčiar-
 sky; ovčiaren *i* ov-
 čiarňa; ovčinec; ov-
 čiak (*pes*)
 ovdoveť, -iem, -ejú
 ovenčiť', -ím, -ia; o-
 venčievať
 overiť, -ím, -ia; ove-
 rovať
 ovesiť, -ím, -ia; ove-
 šať; ovesovať
 óvi (*cit.*)
 oviat', ovejem, ovejú;
 ovievať
 oviazať, -žem, -žu; ovä-
 zovať
 Ovidius, -dia, *m.*
 ovinúť, -niem, -nú; o-
 vinovať
 oviť, -ijem, -ijú; ovi-
 jať
 ovládať, -am, -ajú;
 ovládnuť

ovlažiť', -ím, -ia; ovla-
žovať
ovlhnúť', -em, -ú
ovocie, -ia, *str.*; ovoc-
ný; ovocinár
ovos, ovsa, *m.*; *l.* v ovse,
mn. n., a. ovsy; ovse-
ný
ovrúbiť', -im, -ia; ovru-
bovať
ovsienka, -y, *ž.*
ovsiha, -y, *ž.* = ovsina,
divý ovos
ovsik, -a, *m.*
ovšedneť', -iem, -ejú
oxyd, -u, *m.*, kysličník;
oxydácia; oxydovať
oxymoron, -ra, *str.*,
zdanlivá protimysef-
nosť
ozaj; ozajstne; ozajst-
ný
ozbíjať', -am, -ajú
ozbrojiť', -jím, -ja; o-
zbrojovať
ozdoba, -y, *ž.*; ozdob-
ný; ozdôbka; ozdo-
biť; ozdobovať
ozdravet', -iem, -ejú =
stať sa zdravým; o-
zdraviť', -ím, -ia = u-
robiť zdravým
oziabať', -em, -u; o-
ziabnuť
Oziás, -a, *m.*
ozimina, -y, *ž.*
označiť', -ím, -ia; ozna-
čovať
oznam, -u, *m.*; ozná-

miť; oznamovať; o-
znamovateľ
ozon, -u, *m.*, druh ky-
slíka
ozruta, -y, *ž.*; ozrutný
ozubie, -ia, *str.*
ozvať' sa, -em, -ú; o-
zývať sa
ozvena, -y, *ž.*
ozývať' sa, -am, -ajú
Ožďany, -ždian, *m.*
pomn.
ožeh, -u, *m.* = ohreblo,
pekárska lopata; ože-
hať; ožehnúť; ože-
hol; ožehnutý
ožeľeť', -iem, -ejú
oženiť' sa, -ím, -ia
ožialiť', -im, -ia
ožiarit', -im, -ia; ožia-
rovať
ožiť', -ijem, -ijú; oživať
oživit', -ím, -ia; oživo-
vať
ožltnúť', -em, -ú
ožobráčiť', -im, -ia;
ožobračovať

P.

pacient, -a, *m.*, chorý
pacifikácia, -ie, *ž.*, uve-
denie do stavu mie-
ru, upokojenie; paci-
fikačný; pacifikovať';
pacifista; pacifizmus
pačesy, -ov, *m. pomn.*
páčiť', -im, -ia; páčiť sa
pád, -u, *m.*; pádový

padák, -a, *m.*
padat', -ám, -ajú; pa-
dávať; padací
padlie, -ia, *str.* (*sladká*
šťava na listoch)
padnúť', -em, -ú; pad-
núc; padol, padlý
pádny
padostroj, -a, *m.*
Padova i Padua, -y, *ž.*;
lok. v Padove *i v* Pa-
dui; padovský. *i* pa-
duánsky
pagáč, -a, *m.* (*koláč*);
pagáčik
pagina, -y, *ž.*, stránka
v knihe; paginácia;
paginovať
pagoda, -y, *ž.*, modla,
chrám (*v* Indii, Číne)
páha, -y, *ž.* (*zárez,*
žliabok na šindli)
paholok, -lka, *m.*
pahorkatina, -y, *ž.*
pahorok, -rka *i* -rku, *m.*
pahrb, -u, *m.*; pahrbok,
-bku, *m.*
pahreba, -y, *ž.*
pahýl, -a, *m.*
pach, -u, *m.*, *i* puch, -u,
m., zápach
páchať', -šem, -šu; pá-
šuc *i* páchajúc; pá-
chaj; páchateľ
páchnuť', -em, -u (*nie-*
čím)
pachofa, -afa, *i* pa-
choliatko, -a, *str.*
pacholík, -a, *m.*

- pacht**, -u, *m.* — *správne* nájom
pachtiť sa, -ím, -ia
pair (*čítaj pér*), -a, *m.*, člen panskej snemovne
pajac, -a, *m.*
pajed, -a, *m.* = vred, pandrava
pajedit' sa, -ím, -ia
pajta, -y, *ž.* — *z maď.* = stodola
páka, -y, *ž.* = sochor
pakfon (*z pakfong*), -u, *m.*, druh nového striebra
pakostnica, -e, *ž.*
pakovat' — *z nem.*, *stov.* balit
pal, -u, *m.* = žiara, úpal
páfa, -le, *ž.* = horúčava, horúčosť
palác, -a, *ž.*; palácový
paladín, -a, *m.*, udatný rytier
paladium, -ia, *str.*, zázračný predmet ochranný
palatín, -a, *m.*, námestník uhorského kráľa
paľba, -y, *ž.*
páľčivý
palec, -lca, *m.*; palečný
pálené, -ého, *str.*; pálenica; pálení; pálenka; pálenkový; pálenčený
paleograf, -a, *m.*, znalec starého písma
paleontologia, -ie, *ž.*, náuka o skamenelinách
Palestina, -y, *ž.*; palestínsky
paleta, -y, *ž.* (*doštička na barvy*)
palica, -ce, *ž.*; palička
palič, -a, *m.*; paličský
palier, -a, *m.*
palimpsest, -u, *m.* (*starý rukopis na pergamene už popísanom, ale sotretom*)
páľiť, -im, -ia; páľievať; páľivý
palivo, -a, *str.*; palivo-vý
Pallas, -ady, *ž.*
palma, -y, *ž.*; palmový
palmár, -u, *m.*, odmena advokátova; palmárny
Palmyra, -y, *ž.*
Pafo, -a, *m.*; Paľko
paloš, -a, *m.*; palošík
paluba, -y, *ž.* (*na lodi*)
Paludza, -e, *ž.*; Palúdzka
pamäť, -ti, *ž.*; z pamäti, nazepamäť; pamätihodný; pamätlivý; pamätník; pamätnica; pamätnosť
pamätat' (sa), -ám, -ajú; pamätovať
pamflet, -u, *m.*, hano-pis; pamfletista, -u
Pamfylia, -ie, *ž.*; pamiatka, -y, *ž.*; pamiatkový
pamuk, -u, *m.* — *správne* bavlna
pán, -a, *m.*, *vok.* pane; panský, *na pr.* snemovňa, chůtka ap.; *iné je* pánsky = mužský, *na pr.* pánska obuv; panstvo = a) páni, b) panský majetok; Pán = Boh; Kristus Pán; Pán Boh, *v ľud. reči* Pánboh, Pánaboha; Pánbožko
panák, -a, *m.*
Panama, -y, *ž.*; úžina Panamská; panama, klobúk *i* veľký podvód
pánbožkova kravička
pancier, -a, *m.*; pancierik; panciernik; pancierový (pancierová sieň)
pandekty, pandekt, *m. mn.*, knihy rímskeho práva
pandúr, -a, *m.*
panegyrik, -a, *m.*, velebitel; panegyrika, -y, *ž.*, chváloreč
panenka, -y, *ž.*; panen-ský; panenstvo
pani, panej, *ž.*; *d.*, *l.* panej, *a.* paniu, *l.* paňou; *mn. n., a., v.* panie, *g.* pani, *d.* paniam, *l.* paniach, *l.*

- paňami; milosťpani, -ej
paníc, -a, *m.*; panický; panictvo
paník, -a, *m.*, malý pán
panika, -y, *ž.*, zdese-
 nie; panický (*na pr.*
strach)
Pankrác, -a, *m.*
panna, -y, *ž.*; panen-
 ka; panenský; panen-
 stvo; Panna Maria
panoha, -y, *ž.*, haluz;
 panôžka
Panonia, -ie, *ž.*; panon-
 ský
panoptikum, -ka, *str.*,
 sbierka, výstava
 zvláštností (figurín)
panoráma, -y, *ž.*, *i* pa-
 noráma, -atu, *str.*
panoš, -a, *m.*; panošský
panovať; panovačný
pánovitý
panovník, -a, *m.*; pa-
 novnícky; panovnica
panský, -á, -é; *na pr.*
 panská snemovňa,
 chůtka; *iné je* pán-
 sky, -a, -e = muž-
 ský, *na pr.* pánska
 oľuv
pansláv, -a, *m.*; pan-
 slavizmus
panstvo, -a, *str.*, a)
 páni, b) panský ma-
 jetok
panština, -y, *ž.*
pánt, -u, *m.* — *z nem.*
 záves (na dverách),
 žrdka pre kury
panteizmus, -zmu, *m.*,
 zbožňovanie vesmí-
 ru; panteista, -u, *m.*
Pantheon, -u, *m.*,
 chrám všetkých bo-
 hoh (v Ríme); pan-
 teon, -u, *m.* (*budova,*
kde sú pochovaní vý-
znamní mužovia)
pantomima, -y, *ž.*, po-
 sunková hra
panva, -y, *ž.*; panvica;
 panvička
panychida, -y, *ž.*, *u pra-*
voslávných oslava
 mrtvých
papagáj, -a, *m.* = pa-
 púšek
papek, -eka, *m.* = pa-
 tyk, *hrubšia týčka,*
ožeh
páper, -a, *m.*; páperie,
 -ia
pápež, -a, *m.*; pápežský
papier, -u *i* -a, *m.*; *lok.* -i,
mn. n., a. -e; papie-
 rový; papierení *i* pa-
 pierňa; papiernik;
 papiernický; papier-
 nictvo
papiermaché (*čítaj pa-*
pjémašé), *str. neskl.*
 stvrdlá papierová
 hmota; papierovina
papkat', -ám, -ajú
paplon, -u, *m.*, pri-
 krývka
paprika, -y, *ž.*; papri-
 kový
papršiek, -u, *m.* = lúč
papuča, -e, *ž.*; papu-
 čiar
papuša, -le, *ž.*; papu-
 ťovať
papyrus, -ru, *m.* (*rast-*
lina)
pár, -u, *m.*, dvojica; pá-
 rik; párok, -rku, *mn.*
č. páry (nie viršle);
 párný; párový
para, -y, *ž.*; parný;
 parník
parabola, -y, *ž.*, a) po-
 dobenstvo, b) druh
 krivky; parabolický
páračka, -y, *ž.* = žen-
 ská, ktorá pára, *i* pá-
 ranie
paráda, -y, *ž.*; parád-
 ny; parádif sa; pa-
 rádnik; parádnica
paradajka, -y, *ž.*; pa-
 radajkový
paradigma, -atu, *str.*,
 vzorec
paradoxon, -xa, *str.*,
zvláštne tvrdenie,
mienka zdanlive proti
smyslu; paradoxný,
(zdanlive) protismy-
selný, podivný
parafín, -u, *m.*; para-
 fínový
parafráza, -y, *ž.*, opis;
 parafrázovať
paragraf, -u, *m.*

- paralaxa**, -y, *ž.*; paralaktický
- paralela**, -y, *ž.*, porovnanie; paralelizmus; paralelný, rovnobežný; paralelka, pobočka
- m.*, polýzou;
- účin
- paramytia**, -ie, *ž.*, napomenutie, malý poučný príbeh
- párat'**, -am, -ajú; páraj; párajúc
- parátny**, pohotový
- parazit**, -a, *m.*, príživník
- parcela**, -y, *ž.*, diel pozemku
- parcelácia**, -ie, *ž.*; parcelačný; parcelovať
- pardon**, -u, *m.*, odpustenie, milosť
- parenica**, -e, *ž.*
- pareníšte**, -a, *str.*
- parentéza**, -y, *ž.*, vsuvka, vložka
- parére**, *str. neskl.*, úsudok, mienka, nález (súdny).
- parez**, -u, *m.*; *mn. n.* parezy
- parfum**, -u, *m.*, vôňa, voňavka
- pari al.** al pari = rovné
- paria**, pariu, *m.*, príslušník nízkej indickej kasty; bezprávný človek; *mn. n.* pariovia
- paripa**, -y, *ž.* — z *mad'*, ľahký kôň
- parit'** (sa), -ím, -ia
- párit'** (sa), -ím, -ia
- parita**, -y, *ž.*, rovnosť
- Paríž**, -a, *m.*; Parížan; Parížanka; parížsky
- Parížovce**, -viev, *ž.* *pomn.*
- park**, -u, *m.*, a) sad, b) park letecký, automobilový (*dielne, skladištia ap.*)
- parkan**, -u, *m.* — z *mad'*, ohrada, plot
- Parkan**, -a, *m.*, obec pri Dunaji
- parket**, -u, *m.*, oddelená časť divadla
- parkety**, -ket, *m. mn.*, vykladaná dlážka
- párkrát** (*prisl.*) = pár ráz
- parlament**, -u, *m.*; parlamentárny
- parlamentár**, -a, *m.*
- parmazánsky** (syr)
- Parnas**, -u, *m.*; parnasta; parnaský
- Párnica**, -e, *ž.* (*osada*)
- parný** (*od para*); parný mlyn
- párny** (*od pár*); párne číslo
- parobok**, -bka, *m.*
- parodia**, -ie, *ž.*, žartovná premena vážnej veci
- paroh**, -u, *m.*; parožtek
- parola**, -y, *ž.*, heslo
- parolod'**, -di, *ž.* — *lepšie* parná loď, parník
- Parom**, -a, *m.*; paromovský
- paromlyn**, -a, *m.*, *lepšie* parný mlyn
- paroplavba**, -y, *ž.*; paroplavebný
- parostroj**, -a, *m.* — *lepšie* parný stroj
- paroxyzmus**, -zmu, *m.*, nervový záchvat
- pár ráz** = párkrát, niekoľko ráz, niekoľkokrát
- parta**, -y, *ž.*; partica
- parter**, -u, *m.*, prízemie
- Parthenon**, -nonu, *m.*, chrám bohyně Athény
- partia**, -ie, *ž.*; partiový
- participácia**, -ie, *ž.*, podiel na niečom; participovať, mať podiel na niečom
- participium**, -ia, *str.*, prídastie; participiálny
- partikulárny**, čiastočný; partikularizmus
- partitúra**, -y, *ž.*, notový záznam všetkých hlasov
- partizán**, -a, *m.*, strážnik; partizánsky
- partner**, -a, *m.*, spoločník

- parut'**, — *správne* perut', -ti, ž.; parutie, *spr.* perutie, -ia, *str.*; *viď* perut'
- parvenu** (*čítaj* parvnü), *m.*, (*nevzdelaný*) *po-výšenec*
- pas**, -u, *m.*, cestovný preukaz
- pás**, pása, *m.* (*ale: chytili sa za pasy*); pá-sik; pásový; pásovité
- pasant** -a, *m.*, mimo-idúci
- pasátny** (vietor)
- pasáž**, -e, ž., priechod
- pasážier** -a, *m.*, cestujúci
- pasca**, -e, ž. = *pasť*, -ti
- pasia**, -ie, ž., záľuba
- pasienok** *i* pašienok, -nka, *m.* = pašienka, ž.
- pasionál** -u, *m.*, životopisy svätých
- pasívum**, -íva, *str.*, trpný rod; pasíva, pasív, *str. mn.*, dlžoby; pasívny; pasívita
- pasíka**, -y, ž.; páskovať
- pásmo**, -a, *str.*; pásmový
- pasovať** sa
- pasovec**, -vca, *m.*
- pásť**, pasiem, pasú; pásaf; pásavať *i* pásávať
- pastel**, -u, *m.*, farebná ceruzka; pastelový
- pastier**, -a, *m.*; pastier-sky; pastierstvo
- pastila**, -y, ž.; pastilka
- pastor**, -a, *m.*
- pastorálka**, -y, ž., náuka o duchovnej správe; pastorálny
- pastorkyňa**, -ne, ž., ne-vlastná dcéra
- pastorok**, -rka, *m.*, ne-vlastný syn
- pastva**, -y, ž.; *mn. g.* paství *i* pastiev
- pastvište**, -a, *str.*
- pasus**, pasu, *m.*, krok, článok v knihe
- paša**, -u, *m.* (*tur.*); tu-recký paša; pašalik, -a, *m.* (*okres tureckého panstva*)
- paša**, -e, ž. = *pastva*
- pašie**, -ii, ž. *mn.*; pa-šiový (p. týždeň)
- paškrta**, -y, ž. = ma-škrta; paškrtiť; paškrtný; paškrtník
- paškvil**, -u, *m.*, hano-pis
- paštika**, -y, ž.
- patent**, -u, *m.*; patent-ný; patentový
- páter**, -tra, *m.*, duchov-ný otec
- paternita**, -y, ž., otcov-stvo
- patina**, -y, ž., medenka, povlak na starožit-ných veciach, vznik-lý starobou
- patologia**, -ie, ž., ná-uka o chorobách; pa-tologický, chorobný
- patos**, -osu, *m.*, hlboké pohnutie mysli; vzletný spôsob reči; patetický, vášnivý, nadšený, oduševnený
- pátrať**, -am, -ajú; pá-travý
- patriarcha**, -u, *m.*, hla-va rodu, titul niekto-rých arcibiskupov
- patriarchálny**, staro-dávny
- patricij**, -a, *m.*, staro-usadlý mešťan; patri-cijský
- pátričky**, -čiek, ž. *pomn.*; pátričkár
- patričný** — *lepšie* prí-slušný, náležitý, vhod-ný
- patrimonium**, -ia, *str.*, dedičstvo; patrimoni-álny, panský (dedič-ne)
- patriot**, -a, *m.*, vlaste-nec; patriotický; pa-triotizmus, vlastenec-tvo
- patriť** (sa)
- patrný**
- patrola**, -y, ž.
- patron**, -u, *m.* = náboj; patronka, továrňa na patrony
- patrón**, -a, *m.*, ochran-ca; patrónka, ochran-

- kyňa; patronát, -u, *m.*; patronátny
patvarista, -u, *m.*, právnický praktikant; patvaria, -ie, *ž.*, služba právnického praktika; patvarizovať
Paula *i* Paulína, -y, *ž.*
paulín *i* pavlán, -a, *m.*
Paulíny; Viliam Paulíny-Tóth
pauperizmus, -zmu, *m.*, schudobnosť
paušál, -u, *m.*, úhrnný plat; paušálny; paušalizovať
pausa, -y, *ž.*, prestávka
páv, -a, *m.*; páví, -ia, -ie
Pavel, -vla, *m.*
paveza, -y, *ž.*, stredoveký štít; pavezník
pavián, -a, *m.*
pavilon, -u, *m.*
pavlač, -e, *ž.*
pavlán *i* paulín, -a, *m.*, mních
pavňa, — *správne* panva
pavúk, -a, *m.*; pavučí; pavučina
pavúz, -u, *m.*, *i* pavúza, -y, *ž.*
pazderie, -ia, *str.*
pazneht, -a *i* -u, *m.*
pazucha, -y, *ž.*
pazúr, -a, *m.*
páža, -ata, *str.*
pažba, -y, *ž.* (*časť pušky*)
pažiť, -ti, *ž.*; pažitka, -y, *ž.*
pažravec, -vca, *m.*; pažravý
pädesiat (*z päťdesiat*), pädesiati; *č. rad.* pädesiaty; pädesiatka; pädesiatnik
päť, -ti, *ž.*; päťný
päť, piati, *g.*, *l.* piatich, *d.* piatim, *i.* piatimi; päťina; päťka *i* piatka
päť, -y, *ž.*
päťhran, -u, *m.*
päťina, -y, *ž.* = piaty diel
päťť, -ím, -ia = nútiť k ústupu, ustupovať
päťka *i* piatka, -y, *ž.*
päťnásť; päťnásty; päťnástka
päťoro; päťoraký; päťtoronásobný
päťstoletý *i* päťstoročný
pec, -e, *ž.*; piecka
peceň, -cňa, *m.*
pecivál, -a, *m.* = pečúch, -a, *m.*
pečať, -ti, *ž.*; pečatiť; pečatný; pečiatka
pečeňa, -ne, *ž.*, jatrá; pečienka, pečené mäso
pečiarka, -y, *ž.*
pečivo, -a, *str.*
pečlivý; pečlivosť
pečovať
pedagog, -a, *m.*, vychovávateľ *i* vychovávateľ; pedagogika, -y, *ž.*, výchovoveda; pedagogický, výchovávateľský *i* vychovávateľský
pedagogium, -ia, *str.*, vyšší učiteľský ústav
pedál, -u, *m.*
pedant, -a, *m.*, punktičkár; pedantný
pedel, -ela, *m.*, sluha na stredných a vysokých školách, školník
Pegazus, -za, *m.*, okridlený kôň
peha, -y, *ž.*; pehavý
pechota, -y, *ž.*
pekáč, -a, *m.*
pekár, -a, *m.*; pekársky
Peking, -u, *m.*, *novšie* Pepin; pekinský *či* pepinský
peklo, -a, *str.*; pekelný; pekelník
peknoduchý
peknota, -y, *ž.*
pekný; pekne (*prisl.*)
pekuniárny, peňažitý
pel, -u, *m.*
peľasť, -sti, *ž.*
peľasť, -liam, -ľajú, mrhať; *viď* odpeľasť, premrhať
pelech, -a *i* -u, *m.*
peleš, -e, *ž.*
pelikán, -a, *m.*
Peloponéz, -u, *m.*; peloponézsky
peň, pňa, *m.*

- pena, -y, *ž.*
penále, *str. neskl.*, pokuta
peňazokaz, -a, *m.*
peňazomenec, -nca, *m.*
peňazstvo, -a, *str.*
peňažitý
peňažný; peňažník; peňažníctvo
pendant (*čítaj* pandan), -u, *m.*, profajšok
peniaz, -a, *m.*; *mn. n.*
peniaze, *g.* peňazí, *d.* peniazom, *lok.* peniazoch, *instr.* peniazmi; *keď sa hovorí o jednotlivých peniazoch, je gen.* peniazov; *peniaztek*
penica, -e, *ž.* (*vták*)
peniť, -ím, -ia; *penivý*
penovka, -y, *ž.* (*fajka z morskej peny*)
Pensylvánia, -ie, *ž.*; pensylvánsky
pentfa, -le, *ž.* — *z nem.*, stužka
penzia, -ie, *ž.*, výslužné; *byt so stravou*; *penzijný*; *penzista*; *penzionovať*; *penzionát*, -u, *m.*
penzlík, -a, *m.* — *z nem.*, štetec
penzum, -za, *str.*, úloha
pepsin, -u, *m.*, čiastka žalúdočkovej šťavy
pera, -y, *ž.*; *perný*
- percento** — *správne*
 procento, -a, *str.*
perfektívny, *dokonavý*
perfektum, -kta, *str.*, minulé čas dokonaný
perfídny, vierolomný
pergamen, -u, *m.*; *pergamenový*
perhoreskovať, *odvrhovať*, *odmietat*
perie, -ia, *str.*
periferia, -ie, *ž.*, *obvod (na pr. mesta)*
perifrása, -y, *ž.*, *obrazné vyjadrenie*
perihelium, -ia, *str.*, *príslnie*
Perikles, -kla, *m.*
perina, -y, *ž.*; *perinka*
perioda, -y, *ž.*, *obdobie*; *mn. g.* *period*; *periodický*, *obdobný*
peripetia, -ie, *ž.*, *obrat*
peristyl, -u, *m.*, *stĺporadie okolo chrámu*
periť sa, -ím, -ia
perkusia, -ie, *ž.*, *úder*, *preklopávanie*
perla, -y, *ž.*; *mn. g.* *periel* *i* *perál*; *perlička*; *perliť sa*
perleť, -ti, *ž.*; *perleťový*
permanenfný, *stály*, *trvalý*
permoník — *z nem.*, *správne* *piadimužik*, *ľudík*
perník, -a, *m.*; *perníkár*
- pero**, -a, *m.*; *perový*; *perovník*, -a, *m.*; *perokresba*
peron, -u, *m.* (*nastanici*)
persekúcia, -ie, *ž.*, *prenasledovanie*; *persekvovať*
Perseus, -ea, *m.*
Persia, -ie, *ž.*; *perský*; *Peršan*
personál, -u, *m.*, *služebníctvo*
personálie, -ii, *ž. mn.*, *osobné pomery*; *personálny*
personifikácia, -ie, *ž.*, *zosobnenie*
perspektíva, -y, *ž.*; *perspektívny*
perturbácia, -ie, *ž.*, *pomätanie*, *rušenie*
Perún, -a, *m.*
peruf, -ti, *ž.*; *i* *prápor letecký (2—3 letky)* *sa volá* *perut*; *peruťový*
perverzita, -y, *ž.*, *zvrhlosť*; *perverzný*, *zvrhlý*
perzián, -u, *m.*; *perziánový*
pes, *psa*, *m.*; *psí*, -ia, -ie; *psina*, *psinka* = *suka*, *fena*; *pesky* (*prísl.*) = *psovsky*; *pestvo*; *psiar*; *psiarika* (*rastlina*)
pesimizmus, -zmu, *m.*, *nazeranie na všetko s najhoršej stránky*; *pesimista*, -u, *m.*

- pesnička**, -y, ž.; pesničár
pestík, -a, m., čiastka etu (v botanike)
 .; robit'
pestvo
peši = pešo, pešky; peší, -ia, -ie; pešiak
Pešť', -ti, ž.; Pešťan; Pešťianka; pešťiansky
 ,
 ,
 žiadate
Peter, -tra, m.; Petrik; Petriček
petícia, -ie, ž., prosba, žiadosť; petičný
petit, -u, m., drobné písmo tlačené; petitový
petrefakt, -u, m., skamenelina
petroleum, -ea, str., i petrolej, -a, m.; petrolejový
Petrovec, -vca, m.; Petrovčan, Petrovčanka
Petržalka, -y, ž.
petržlen, -u, m.
pevec, pevca, m.
pevkyňa, -ne, ž.
pevný; pevnina; pevninový; pevnosť; pevnostný; pevnôstka
pchat', -ám, -ajú; pchávať
piad', -di i -de, ž.
piadimužik, -a, m.
pianissimo (tal.), veľmi slabo
piano, -a, str.; pianista; pianistka
Piargy, Piarg, m. pomn.
piarista, -u, m.; piaristický
piatka, -y, ž.
piatok, -tku, m.; piatkový; piatočný
piaty, -a, -e (čísl. rad.); iné je piati = päť
piecka, -y, ž. (malá pec)
piecť, pečiem, pečú; pečúc; piekol; pečený; pekávať
pedestál, -u, m., podstavec
perce, -a, str.; pierko, -a
piernik, -a, m. = perečník
piesa (vyslov trojslab.), -y, ž., kus, čiastka (na pr. obydlia), hudobná alebo básnická skladba
pieseň, -sne, ž.; pesnička
pieskovec, -vca, m.; pieskovcový
piesok, -sku, m.; pieskový; pieskovina; pieskovec; piesočný; piesočnatý; piesčina
piest, -a, m.; piestik, malý piest
Piešťany, -šťan, m. pomn.; piešťanský
pieta (vyslov trojslab.), -y, ž., zbožnosť, úctivosť, oddanosť; pietný
pigment, -u, m., farbivo i barvivo
pichat', -ám, -ajú; pichávať; pichnúť; picháč; picháček i picháčik
pichľavý
pijak, -a, m., pijavý papier; iné je pijan (človek); pijacký
pijatyka, -y, ž.
pijavica, -e, ž.
pijavý (papier)
pika, -y, ž.
pikantný, silne korenný, dráždivý
piket, -etu, m. (hra v karty)
píknik, -u, m. (pôv. zá-bava, na ktorú si účastníci prinášali jedlá a nápoje)
pikola, -y, ž. (hudobný nástroj)
píkolo, -a, m., čiašnický učeň
piksľa — z nem., slov. pokladnička, krabička
pikulík, -a, m.
píla, -y, ž.; píłka; Píla (miestne meno)

- Pilát**, -a, *m.*
piľier, -a, *m.*
pilina, -y, *ž.*, *zväčša v č. mn.* piliny
Piliš, -a, *m.*; pilišský
piliť, -im, -ia; pilovať, pilievať
pilník, -a, *m.*; pilníkár
pilný = usilovný; pilnosť
pilot, -a, *m.*, letec, lodivod
pilota, -y, *ž.*, vodný kôl
pilulka, -y, *ž.*
pinakotéka, -y, *ž.*, obrazáreň *i* obrazárňa
pinia, -ie, *ž.*, borovica
pinka, -y, *ž.*, pinkavka (*vták*)
pinzeta, -y, *ž.*, jemné klieštiky
pionier, -a, *m.*, zákopník, priekopník; pioniersky
pipa, -y, *ž.*, *častejšie* fajka; pipka, -y
pipasár — *z maď.*, pipka, trúbefka
pipet', -ti, *ž.* (*vtacia choroba na jazyku*)
pipiška, -y, *ž.*
piplat' sa, -em, -ú; piplačka; piplavý
pirát, -a, *m.*, námorný zbojník
piroh, -a *i* -u, *m.*
pisár, -a, *m.*; pisársky; pisáreň *i* pisárňa
pisat', -šem, -šu; písať *i* písávať; písací; písáčka; písanka
pisateľ, -a, *m.*
pisk, -u, *m.* = pisknutie; piskot
pískat', -am, -ajú; pískací; pískač; písknúť, pískol; pískavať *i* pískávať; piskot
pískľavý
pískor, -a, *m.*
písmeno, -a, *str.*
písmo, -a, *str.*; Písmo sväté
pisoár, -u, *m.*, záchodok
písomníctvo, -a, *str.*; písomný
piškota, -y, *ž.*; piškotový
pišť'ala, -y, *ž.*; pišťalka
pišť'at', -ím, -ia
pištec, -šťa, *m.* (*kto piska na pišťale*)
pišteľ *i* pišteľa, -le, *ž.*, fistula
pištoľ *i* pištoľa, -le, *ž.*
piť, pijem, pijú; pijať; pitie; pitný
pitoreskný, malebný
pitvať, -em, -ú *i* -ám, -ajú; pitva; pitevňa; pitevný
pitvor, -a, *m.*, predsieň (*i* s pecou); pitvorný, predsieňový
Pius, Pia, *m.*
 pivnica, -e, *ž.*; pivnička; pivničný
pivo, -a, *str.*; pivko; pivný
pivonia, -ie, *ž.* = pivonka
pivovar, -u, *m.*; pivovarník; pivovarský
pizzicato (*tal., vysl. piccicato*), trhané
pižmo, -a, *str.*; pižmový
pláca, -e, *ž.*
plač, -u, *m.*
plačlivý
plagiát, -u, *m.*, krádež literárna, hudobná *a* pod.
plácha, -y, *ž.*, plachta, pokrývka (na voze); plácha mu spadla s očí (*v prenesenom význame* = beľmo)
plachta, -y, *ž.*; plachetka; plachtica; plachtička; plachtovina
plachý, plachejší; plachý
plaidoyer (*čítaj* pledojé), -ru, *m.*, reč obhájcova alebo štátneho zástupcu pred súdom
plakať, -čem, -čú; plakať
plakát, -u, *m.*, oznam (nástený); plakátovať
plákať, plákam *i* plá-

- čem (*bíelizeň*); plá-
kavať *i* plákavať
- plaketa**, -y, *ž.*
- plameň**, -eňa, *m.*; pla-
meniak; plamenný;
plamienok
- plán**, -u, *m.*, nákr-
s, návrh; plánovitý
- pláň**, -e, *ž.* = planina
- planet**, -ie, -ejú
- planeta**, -y, *ž.*; plane-
tový
- planimetria**, -ie, *ž.* (*ná-
uka o útvaroch v ro-
vine*)
- planírovať**, rovnať
- plánka**, -y, *ž.* (*planý
strom i jeho ovocie*);
plánočka
- plantat'** (sa) = motať
(sa)
- plantáž**, -e, *ž.*; plan-
tážnik
- planúť**, -nie, -nú
- planý**; planejší *i* planší;
planstvo
- plápol**, -u, *m.*; plápolat
- pľasnúť**, -em, -ú
- plást**, -a, *m.* (*medu*);
mn. n. plásty
- plastický**, tvárny, hmot-
ný
- plášť**, -a, *m.*; plášťik;
pláštenka
- plat**, -u, *m.*; platový;
platebný
- platan**, -a, *m.*
- plateau** (*čítaj* plató),
str. neskl., planina
- pláteník**, -a, *m.*; pláte-
nícky; pláteníctvo
- plátený**
- platina**, -y, *ž.*; plati-
novat
- platiť**, -ím, -ia; platie-
vať
- platňa**, -tne, *ž.*; plat-
nička
- plátno**, -a, *str.*; pláten-
ko; plátený; pláteník;
plátenky
- platný**; platnosť
- Plato** *i* Platon, -ona,
m., platonský
- plátok**, -tku, *m.* — *z nem.*,
správne listok, lupie-
nok
- platýs**, -a, *m.* (*ryba*)
- plauzibilný**, pochvalný,
pochvalyhodný,
pravdepodobný
- plaváreň** *i* plavárňa,
-ne, *ž.*
- plávať**, -am, -ajú =
pluť, plujem, -jú
- plavba**, -y, *ž.*; plaveb-
ný
- plavec**, -vca, *m.*; pla-
vecký
- plaviť** (sa), -ím, -ia
- plavný**
- plaz**, -a, *m.*
- plaziť** sa, -ím, -ia; pla-
zivý
- plebán**, -a, *m.*, farár
- plebs**, *ž. (lat.)* = ľud;
plebejec, -jca, *m.*, člo-
vek z ľudu
- plece**, -ca, *str.*; *mn. č.*
plecia; plecko
- pléd**, -u, *m.*, cestovná
prikrývka
- plech**, -u, *m.*; plecho-
vý; pliešok *i* pliešček;
plechár; plecháč (*ple-
chový hrnček*)
- Plejady**, *ž. mn.*
- plemä** = plemeno, -a,
str.; plemenit; ple-
meník; plemenica;
plemenný
- plen**, -u, *m.*
- plena**, -y, *ž.*; plienka
- plenárny**, sborový; ple-
nárika, sborová
schôdzka
- plénium**, -na, *str.*, valné
shromaždenie
- ples**, -u, *m.*; plesový
- plesat'**
- pleseň**, -sne, *ž.*; plesnivý
- plesneť**, -ie, -ejú
- plesnivet'**, -ie, -ejú
- plesnivý**
- pleso**, -a, *str.*; Štrbské
pleso, Popradské ple-
so
- plešina**, -y, *ž.*
- Plešivec**, -vca, *m.*; Ple-
šivčan, plešivský
- plet'**, -ti, *ž.*
- plet'**, plejem, plejú;
plievať
- pleténák**, -a, *m.*
- pleténka**, -y, *ž.*
- pletivo**, -a, *str.*
- pletka**, -y, *ž.*

- pleva**, -y, *ž.*; plievka; plevinec; plevný; plevník
plienit', -im, -ia
plienit' sa = množiť sa, plemenit sa
plienka, -y, *ž.*; *mn. g.* plienok
plieskať; -am, -ajú; plieskavý
pliest', pletiem, pletú; pletací
pliešok *i* pliešok, -šku, *m.*
plnomocenstvo, -a, *str.*; splnomocniť
plný; plniť; plnoletý
plod, -u, *m.*; plodný
plodina, -y, *ž.*; plodínový
plodiť, -ím, -ia; plodenie; plodivý
plocha, -y, *ž.*; *mn. g.* plôch; ploška
plomba, -y, *ž.*, olovená pečat'; *mn. g.* plomb; plombovať zuby
ploskonohý
ploskonosý
ploský
plošina, -y, *ž.*
plošný
ploštica, -e, *ž.*; plošticný
plot, -a, *m.*; plôtik
plst', -sti, *ž.*; plstený
plť, -ti *i* -te, *ž.*; plťový, pltný
- pltník**, -a, *m.*; pltnický; pltníctvo; pltníčiť
plúca, plúc, *str. pomn.*; plúcka; plúcny
plúčnik, -a, *m.* (*rastlina*)
pluh, -u, *m.*
pluha, -y, *ž.*; pluhák; pluhavý; pluhavstvo
pluk, -u, *m.*; plukovný; plukovník
plurál, -u, *m.*, množné číslo; *lok. v plurále*
plus, *str. neskl.*, viac
plusquamperfectum, -a, *str.*, čas dávnominulý
prúskaf, = plieskať
prušť, -šti, *ž.*
pluť, -ujem, -ujú = plávať
pruť, -ujem, -ujú = prúvať; prúvák, -a, *m.*
plutokracia, -ie, *ž.*, vláda boháčov
plutva, -tvy, *ž.*
pluviaľ, -u, *m.*, kňazské rúcho; *v pluviaľe*
plúžiť sa, -ím, -ia
plyn, -u, *m.*; plynáreň *i* plynárňa; plynomer; plyný; plynový; plynatosť
plynný
plynúť, -niem, -nú
plyš, -u, *m.* (*látka*); plyšový
plytký, plytkejší
plytvať, -ám *i* -em, -ajú *i* -ú
- Plzeň**, -zne, *ž.*; plzenský
plznúť, -em, -ú
píž, píža, *m.*; pížik
pneť, pniem, pnejú; pni; pnel
pneumatika, -y, *ž.*; pneumatický
pneumonia, -ie, *ž.*, zápalenie pľúc
pník, -a, *m.* (*od peň*)
pnúť, pnem, pnú; pni, pnite; pnúc; päl *i* pnul; pätý *i* pnutý
po (*predl.*)
pobaďať, -ám, -ajú = spozorovať
pobáďať, -am, -ajú = popichať, povzbudzovať
poberať sa, -ám, -ajú
pobiť, -ijem, -ijú; pobíjať
pobočník, -a, *m.*; pobočný
pobozkať, -ám, -ajú
pobožný; pobožnosť', -sti, *ž.*
pobrať, poberem, -rú
pobratim, -a, *m.*; pobratimstvo
pobrežie, -ia, *str.*; pobrežný
pobrušnica, -e, *ž.*
pobudnúť, -nem, -nú
pobúriť, -im, -ia; poburovať
pobyť, -u, *m.*
pocelovať = pobožkať
pocestný, -ého, *m.*

- počiť**, -u, *m.*; pocítiť; pocífovať
pocta, -y, *ž.*
pocťiť, -ím, -ia
pocťivý
počasie, -ia, *str.*
počať (sa), počnem, počnú; počnúc; počal; počatý; počatie
počesť = pocta; *zväčša len vo výrazoch: vzdať počesť, na počesť ap.; počestný*
počet, -čtu, *m.*; početný
počiatok, -tku, *m.*; počiatočný; počiatočník
počínať, -am, -ajú; *na pr. počíname školský rok, ale: školský rok sa počína*
počistiť, -ím, -ia
počítať, -am, -ajú; počítať; počítač; počítač
počítár, -a, *m.*
počtoveda, -y, *ž.*
počtovnica, -e, *ž.*
počuť, -ujem, -ujú; počúvať; počúvnuf
pod i podo (*predl.*)
pôda, -y, *ž.*
podagra, -y, *ž.*, hostec, dna v údoch, lámpka
podajný z podať sa (poddajný z poddať sa)
podakováť (sa); podakovať (sa)
podariť sa
- podarúnok**, -nka, *m.*
podať, -ám, -ajú; podanie; podací; podateľňa; podávať; podávací; podavač; podavateľ
podbeľ, -a, *m.* (*zelina*)
podberať, -ám, -ajú
podbiť, -ijem, -ijú; podbijať
podbradník, -a, *m.*
podbradok, -dka *i* -dku, *m.*
Podbrezová, -ej, *ž.*
podbrušník, -a, *m.* (*Šatka*)
poddajný; poddajnosť
poddať sa, -ám, -ajú; poddanie sa; poddaný; poddanstvo; poddanosť
poddôstojník, -a, *m.*
poddymník, -a, *m.* = osúch
podeliť, -ím, -ia
podesiť, -ím, -ia
podef sa, -ejem, -ejú
podhlavnica, *lepšie* hlavnica, poduška
podhôľny (*podholia sa týkajúci*)
Podhora, -y, *ž.*; Podhoran, Podhoranka; podhorský
podhorie, -ia, *str.*; podhorský
podhradie, -ia, *str.*; podhradný; Podhradie (*osada*)
- podhrdie**, -ia, *str.*; podhrdelný
podiel, -u, *m.*; podielník; podielový; podielny
podísť, podídem, podídu
podistým (*prisl.*), akiste, zaiste
podium, -ia, *str.*
podiv, -u, *m.*
podívať sa, -am, -ajú
podivín, -a, *m.*
podiviť sa, -ím, -ia
podivný
Podkarpatská Rus, -ej -i, *ž.*; zem Podkarpatskoruská
podkasaf, -šem, -šú
podklad, -u, *m.*; podkladač; podkladaf
podkfakovať
podkolenie, -ia, *str.*
Podkonice, -níc, *ž. pomn.*
podkop, -u, *m.*; podkopný
podkopať, -em, -ú; podkopávať
podkosiť, -ím, -ia; podkásať
podkova, -y, *ž.*; podkovka; podkovička
podkovať = podkuť, -kujem, -kujú; podkúvať
podkožný
podkrovie, -ia, *ž.*
podľa (*predl.*)

- podľač**, -e, *ž. hrom.*
podľaňnúf, -nem, -nú;
 podlienat
podláviť, -im, -ia, po-
 šliapat
podlhovastý
podliak, -a, *m.*
podliaf, -lejem, -lejú;
 podlievať'
podliezť, -leziem, -lezú;
 podliezať; podlieza-
 vý; podlizač
podlizač, -a, *m.*
podlomiť, -ím, -ia
podlosť, -sti, *ž.*
podložiť, -ím, -ia; pod-
 ložka; podkladať'
podlubie, -ia, *str.*
podludný; podludník;
 podludníctvo
podlžen = podlžný;
 podlžnosť
podžiť, -im, -ia
podmaniť; podmaňo-
 vať; podmaniteľ
podmet, -u, *m.*; pod-
 metný
podmetať, -ám, -ajú;
 podmetavať'; pod-
 metok
podmieniť, -im, -ia;
 podmieňovať; pod-
 mieňovací
podmienka, -y, *ž.*; pod-
 mienečný
podmiešť, -metiem,
 -metú
podmleť *i* podomleť',
 podmelem *i* podo-
- melem, podmelú *i*
 podomelú; podmie-
 lať *i* podomielat'
podmoľ, -a, *m.*; pod-
 moľa, -e, *ž.*
podmorský
podmostina, -y, *i* pod-
 mostnica, -e, *ž.*
podnájomník, -a, *m.*
podnapíť sa; podnapitý
podnebie, -ia, *str.*; pod-
 nebný
podnecovať
podnes
podnet, -u, *m.*
podniesť, -nesiem,
 -nesú; podnášať'
podnietiť, -im, -ia; pod-
 nietený; podnecovať
podnik, -u, *m.*; podni-
 kať; podniknúť; pod-
 nikateľ
podnož, -e, *ž. (časť*
krosien); podnožie,
 -ia, *str.*
podnožka, -y, *ž.*
podoba, -y, *ž.*; podo-
 bať sa; podobný
podobenstvo, *str.*
podobizeň *i* podobi-
 zňa, -zne, *ž.*
podobrať sa, -berem,
 -berú
podobrote *i* podo-
 brotky (*prisl.*), po
 dobrom
pôdoj, -a, *m. (jedno po-*
dojenie); podojiť
Podolíneč, -nca, *m.*
- podolok**, -lka, *m.*
podomleť *i* podmleť',
 podmelem *i* podome-
 lem; podmielat' *i*
 podomielat'
podopreť, -prem, -prú;
 podopierať
pôdorys, -u, *m.*; pôdo-
 rysňa
podošev, -švi, *i* podo-
 šva, -y, *ž.*
podotknúť, -nem, -nú;
 podotýkať
podozdiť, -ím, -ia;
 podozdievať'; podo-
 zdievka
podozrelý
podozrenie, -ia, *str.*
podozrievať, -am, -ajú
podozrivý
podpaľ, -a, *m.*; pod-
 paľčstvo
podpáliť, -im, -ia; pod-
 paľovať
podpalok, -lka, *m.*, dre-
 vo na podpálenie
podpásať, -šiem, -šu
podpažie, -ia, *str.*
podpäťok, -tka *i* -tku, *m.*
podpierať, -am, -ajú
podpichovať; podpi-
 chávať
podpínať, -am, -ajú
podpis, -u, *m.*; podpí-
 sať; podpisovať
podplameník, -a, *m.* =
 osúch
podpliešť, -pletiem,
 -pletú; podpletať

- podpora**, -y, *ž.*; podporovať; podporovací
podporučík, -a, *m.*
podpredseda, -u, *m.*
podrast, -u, *m.*
podrásť, -rastiem, -rastú
podraziť, -ím, -ia; podrážať
podráždiť, -ím, -ia
podrážka, -y, *ž.*
podrezať, -žem, -žú; podrezávať
podriadiť, -ím, -ia; podriadený; podriaďovať
podrobiť, -ím, -ia; poddrobovať
podrobný
područie, -ia, *str.*
po druhé = (po) druhý raz
podryf, -ryjem, -ryjú; podryvať; podryvač
podržať, -ím, -ia; poddržiať
podsebný *i* podsedlý, sedlový (ľavý kôň)
podsekať, -ám, -ajú; podseknúť; podsekávať
podstata, -y, *ž.*; podstatný
podstavec, -vca, *m.*
podstaviť, -ím, -ia; podstavovať
podstenie, -ia, *str.*
podstlať, -stelem, -stelú;
podstielat; podstielka
podstrešie, -ia, *str.*
- podstúpiť**, -ím, -ia; podstupovať
podsvetie, -ia, *str.*; podsvetný
podsyyp, -u, *m.*; podsyypať, -em, -ú (*nedokon.*); podsýpať, -am, -ajú (*nedokon.*)
podšiť, -šijem, -šijú; podšívaj; podšitý
podšívka, -y, *ž.*
podŕať, -tnem, -tnú; podúfnať
podtekať, -ám, -ajú
podučiť sa; podúčať sa
podujsť (sa), -ujmem, -ujmú; podujatie; podujímať; podujímateľ; podujímavý
poduška, -y, *ž.*
poduf, -ujem, -ujú; podúvať
podväzok, -zku, *m.*; podväzovať
podvečer, -a, *m.*
podviazať, -žem, -žu; podväzovať
podviest, -vediem, -vedú; podvádzaj
podviezť, -veziem, -vezú; podvážaj
podvika, -y, *ž.* (*časť kroja*)
podviť, -vijem, -vijú; podvinúť; podvíjať
podvliecť, -vlečiem, -vlečú; podvliekať
podvod, -u, *m.*; podvodník; podvodný
- podvojný**
podvoliť, -ím, -ia; podvoľovať
podvracať, -iam, -ajú
podvýšif, -ím, -ia; podvýšok; podvýšovať
podzámok, -mku, *m.*; Podzámok, -mku (*osada*); Podzámčan, Podzámčanka; podzámocký
podzemie, -ia, *str.*; podzemný
podzim, -u, *m.* = jeseň; podzimný = jesenný
poeta, -u, *m.*, básnik; poetický; poetičnosť
poezia, -ie, *ž.*, básnictvo
pohádať sa, -am, -ajú
pohan, -a, *m.*; pohánka; *iné je* pohánka (*rastlina*); pohánča, -at'a, *str.*; pohanský
poháňať, -am, -ajú
pohánka, -y, *ž.* (*rastlina*); pohánkový; pohánčený
pohár, -a, *m.*; pohárik
pohľad, -u, *m.*; pohľadieť
pohľadať, -ám, -ajú; pohľadávať; pohľadávka
pohladif, -ím, -ia; pohladkať; pohladzať
pohľadnica, -ce, *ž.*
pohlavár, -a, *m.*

pohlavie , -ia, <i>str.</i> ; pohlavný	pohrabaf , -em, -ú; pohrab(k)ávať	pochlipiť (sa), -ím. -ia, rozcuchat' (sa)
pohltiť , -ím, -ia; pohltený	pohraničie , -ia, <i>str.</i> ; pohraničný	pochmurný
pohnať , -ženem, -ženú; poháňať	pohrat' sa i si, pohrám, -ajú; pohrávať' sa i si s <i>niečím</i>	pochod , -u, <i>m.</i> ; pochodovať
pohnúť , -nem, -nú; pohnutelný; pohýnať, pohýbať; pohybovať'	pohrdať , -am, -ajú; pohrdač; pohrdanie; pohrdavý	pochodiť , -ím, -ia; pochádzať
pohnútka , -y, <i>ž.</i>	pohreb , -u, <i>m.</i> ; pohrebište; pohrebný	pochôdzka , -y, <i>ž.</i>
pohoda , -y, <i>ž.</i>	pohrobiť , -ím, -ia	pochop , -u, <i>m.</i> ; pochopiť; pochopiteľný
pohodiť , -ím, -ia; pohádzať	pohrobok , -bka, <i>m.</i>	pochorievať , -am, -aju
pohodlie , -ia, <i>str.</i>	pohromade (<i>prisl.</i>)	pochovať , -ám, -ajú; pochovávať'
pohodlný	Pohronie , -ia, <i>str.</i> ; pohronský	pochúťka , -y, <i>ž.</i>
pohon , -u, <i>m.</i>	pohrozíť , -ím, -ia; pohrozený	pochvala , -y, <i>ž.</i> ; pochváliť; pochvaľovať; pochvalný
pohonič , -a, <i>m.</i>	pohrudnica , -e, <i>ž.</i>	pochvilí (<i>prisl.</i>), <i>na pr.</i> pochvilí prišiel = hneď prišiel; <i>iné je</i> po chvíli
pohoníť , -ím, -ia; poháňať	pohrúžiť (sa), -ím, -ia	pochyba , -y, <i>ž.</i> ; pochybiť; pochybný; pochybovať
Pohorelá , -ej, <i>ž.</i> (<i>osada</i>)	pohvizdat' , -am, -ajú; pohvizdovať' si	pochytať ; pochytit
pohorenište , -šta, <i>str.</i>	pohyb , -u, <i>m.</i> ; pohýbať; pohybovať	pochytre , <i>napochytre</i> , chydro
pohoret' , -ím, -ia; pohorelý	pohyblivý ; pohyblivosť	pointa (<i>čítaj</i> poenta), -y, <i>ž.</i> , hlavná myšlienka, vyhrotenie; pointovať
pohorie , -ia, <i>str.</i>	pohýnať (sa) (<i>od pohnúť</i>) = pohýbať (sa); pohybovať (sa)	poistíť , -ím, -ia; poistenie; poistenec; poistenka; poistovať; poistovací
pohoršíť sa, -ím, -ia; pohoršenie; pohoršovať' sa	pohynúť , -niem, -nú	poistka , -y, <i>ž.</i>
pohoršlivý	pochábeľ , -bľa, <i>m.</i>	poistné , -ého, <i>str.</i>
pohostiný ; pohostinnosť; pohostinský	pochabý	poisťovňa , -ne, <i>ž.</i>
pohostiť , -ím, -ia; pohostenie	pochádzať , -am, -ajú	
pohotove ; pohotový; pohotovosť	pochlapiť sa, -ím, -ia	
pohov , -u, <i>m.</i>	pochlebenstvo , -a, <i>str.</i>	
pohoveľ , -iem, -ejú	pochlebník , -a, <i>m.</i>	
pohovka , -y, <i>ž.</i>	pochlebovať , -ujem	
pohrabáč , -a, <i>m.</i>		

pojať , pojmem, pojmu; po- jatie <i>i</i> poňatie; po- jímať, -am, -ajú; po- jímanie	pokolenie , -ia, <i>str.</i>	pokrvný
pôjď , -a, <i>m.</i> = povala	pokon , -u, <i>m.</i> = konec;	pokryť , -kryjem, -kryjú;
pojmem , -jmu, <i>m.</i>	napokon (<i>prisl.</i>) =	pokrývať, -am, -ajú;
pojesť , pojem, poje;	naostatok, naposle-	pokryvač; pokrývka
pojedať	dok, naposledy; po-	pokrytec , -tca, <i>m.</i> ; po-
pojif , -ím, -a	konný = posledný	krytecký; pokrytecto
pojímať , -am, -ajú, <i>i</i> po- nímať'	pokonať (sa), -ám, -ajú;	pokuhávať , -am, -ajú
(pôjsť) pôjdem, pôjdu;	pokonávať; pokonáva-	pokúpiť , -ím, -ia
poď, poďme, poďte	vací; pokonanie, po-	pokus , -u, <i>m.</i> ; pokusný;
pokade	konávanie	pokúsiť sa
pokáfať , -am, -ajú	pokonný = posledný	pokúšať , -am, -ajú;
pokánie , -ia, <i>str.</i>	pokoriť (sa), -ím, -ia	pokúšanie
pokašliavať , -am, -ajú	pokorný	pokúšenie , -ia, <i>str.</i>
pokaziť , -ím, -ia	pokosiť , -ím, -ia	pokušiteľ , -a, <i>m.</i>
pokiaľ	pokožka , -y, <i>ž.</i>	pokuta , -y, <i>ž.</i> ; poku-
poklad , -u, <i>m.</i>	pokračovať ; pokračo-	tový; pokutovať'
pokladať , -ám, -ajú	vací; pokračovanie;	pokútny
pokladnica , -e, <i>ž.</i> ; po- kladnička; pokladnič-	pokračovateľ	pokým
ný	pokraj , -a, <i>m.</i> ; pokra-	pokyn , -u, <i>m.</i> = poky-
pokladník , -a, <i>m.</i> ; po- kladnícky; poklad-	joový	nutie
nička (<i>žena</i>)	pokrájať (<i>od</i> pokrojiť)	pol (pol druhu, trefa, štvrta); na poly = na
pokfaknúť , -nem, -nú;	pokrápať (<i>od</i> pokro-	polovice; na poly
pokfakat'	piť)	rozdeliť
poklep , -u, <i>m.</i> (<i>v</i> lekár-	pokrčif , -ím, -ia	pól , -u, <i>m.</i> (<i>severný a</i>
<i>stve</i>); poklepať; <i>iné</i>	pokreskávať (<i>v</i> tanci)	<i>južný</i>)
<i>je</i> poklop	pokrik , -u, <i>m.</i> ; pokri-	poľadovica , -e, <i>ž.</i> , <i>čes.</i>
pokles , -u, <i>m.</i> ; pokle-	kovat	náledí
sok, -sku, <i>m.</i>	pokrivif , -ím, -ia	poľahčif , -ím, -ia
poklona , -y, <i>ž.</i> ; poklo-	pokrm , -u, <i>m.</i>	poľahoba , -y, <i>ž.</i> = po-
niť sa; poklonkovať	pokročif	ľahčenie
poklop , -a, <i>m.</i> , vrchnák	pokrok , -u, <i>m.</i> ; pokro-	poľahoda , -y, <i>ž.</i> ; po-
pokoj , -a, <i>m.</i> ; pokojný	kár; pokrokový; po-	lahodiť
pokolenačky (<i>prisl.</i>)	krokovec	poľahúcky (<i>prisl.</i>)
	pokropif , -ím, -ia; po-	poľana , -y, <i>ž.</i> ; Poľana
	krápať	(<i>miestne meno</i>); po-
	pokrov , -u, <i>m.</i> ; pokro-	ľianka
	vec, -vca, <i>m.</i>	polarizácia , -ie, <i>ž.</i> ; po-
	pokrstif , -ím, -ia; po-	larizačný
	krstený	

- polárka**, -y, *ž.*
polárny
poľdeň, -dňa, *m.*
poľdenný
pole, poľa, *str.*; poľný; Kosovo pole (*dolina v Srbsku*); Dlhé Pole (*obec*)
polemika, -y, *ž.*, spor; polemický; polemizovať
poleno, -a, *str.*; polienko
polepšiť, -ím, -ia; polepšovať; polepšovňa
poletavý
poleva, -y, *ž.*, glazúra
poležať, -ím, -ia
Polhora, -y, *ž.*
Poliak, -a, *m.*; poľský; Poľka; Poľsko (= Poľská)
poliať, -lejem, -lejú; polievať
polica, -ce, *ž.*; polička
polícia, -ie, *ž.*; policajný; policajt
poličiť, -im (*na vtákov*)
polievka, -y, *ž.*; polievkový
polihovať
poliklinika, -y, *ž.*
politik, -a, *m.*; politický; politika; politizovať
polka, -y, *ž.*, poľný egréš
polliter, -tra, *m.*
polmesiac, -a, *m.*
- polnoc**, -i, *ž.*; polnočný
polodivý
pologufa, -le, *ž.*
poloha, -y, *ž.*
polohláska, -y, *ž.*
polohopis, -u, *m.*
polokruh, -u, *m.*
polom, -u, *m.*; poloma, -y, *ž.*; Poloma (*miestne meno*)
polomer, -u, *m.*
polomŕtvy i polomŕtvý
polonahý
polonéza, -y, *ž.* (*tanec*)
polostrov, -a, *m.*
poľovať, loviť; poľovačka; poľovník, lovec, myslivec; poľovnícky
polovica, -e, *ž.*; polovičný
polovina, -y, *ž.* = polovník, -a, *m.* (*zbožie, v ktorom je polovica raži a polovica jačmeňa či ovsu*)
položka, -y, *ž.*
pôložnica, -e, *ž.* = šestinedieľka
polrok, -a, *m.*; polročie; polročný
Poľsko, -a, *m.* (= Poľská); poľský; poľština
poltón, -u, *m.*; poltónový
poľubiť, -im, -ia, pobozkať
- poľubok**, -bka *i* -bku, *m.*
poludienok, -nka, *m.*, obed do poľa
poludnica, -e, *ž.*
poludnie, -ia, *str.*; poludňajší
poludník, -a, *m.*
poľutovať
Polyfém, -a, *m.* (*podľa Homéra jednoooký obor Kyklop, syn Poseidonov*)
polyfonný, mnohohlasný
polygamia, -ie, *ž.*, mnohoženstvo
polyglota, -y, *ž.* (*vydanie knihy v niekoľkých rečiach súčasne*)
polygon, -u, *m.*, mnohouholník; polygonálny
polyhistor, -a, *m.*, všestranný učenec
polychromia, -ie, *ž.*, mnohofarebná maľba
Polynézia, -e, *ž.*; polynézsky
polynka, -y, *ž.*
polynom, -u, *m.*, mnohočlen
polyp, -a, *m.*
polysyndeton, -eta, *str.*, mnohospojkosť
polytechnika, -y, *ž.* (*staršie meno vysokých škôl technických*)

- polyteizmus**, -izmu, *m.*,
 mnohobožstvo
Polyxena, -y, *ž.*
pomáda, -y, *ž.*
pomáhať, -am, -ajú;
 pomahač
pomaly; pomaličky, po-
 malšie
pomaranč, -a, *m.*
pomastit', -ím, -ia
pomätenec, -nca, *m.*
pomätenosť
pomedzi
pomedzie, -ia, *str.*; po-
 medzný
pomer, -u, *m.*; pomerný
pomiasť, pomätiem,
 pomätú
pomiesit', -im, -ia
pomíjať (sa), -am, -ajú;
 pomijajúc; pomíja-
 júci
pomimo
pomíňať (sa), -am, -ajú
(od pomínúť)
pominúť sa, -niem, -nú;
 pominuteľný; pomi-
 nulý
pomknúť, -nem, -nú, po-
 sunúť, pohnúť; po-
 mkýnať, posunovať
pomlčať, -ím, -ia; po-
 mlčka
pomník, -a, *m.*
pomoc, -i, *ž.*, pomôc-
 ka; pomocný; po-
 mocník; pomocníca
pomôcť, pomôžem; po-
 môžu, pomohol
pomolog, -a, *m.*, znateľ
 ovocia; pomologický
pomorie, -ia, *str.*; po-
 morský
pompa, -y, *ž.*, nádhera;
mn. g. pomp
Pompeje, Pompej, *m.*
pomn.; pompejský
pomreť, pomrem, -ú
pomsta, -y, *ž.*
pomstif, -ím, -ia; po-
 mstený
pomstychtivý
pomyje, -jí, *ž. pomn.*
pomykov, -a; *m.*, či po-
 mykovo, *str.*; *zväčša*
len v spojení s predl.:
 do pomykova, v po-
 mykove
pomyľif (sa), -ím, -ia
pomysleť, -ím, -ia; po-
 myšľať
ponad
ponaháňať, -am, -ajú
ponáhľať sa, -am, -ajú
ponachodiť (sa), -ím,
 -ia; ponachádzať (sa)
ponajprv
ponášať sa, -am, -ajú
ponáška, -y, *ž.*
po našsky
poňať, pojmem, -mú =
 pochopiť; poňatie, -ia,
str.; nemá o tom ani
 poňatia; ponímať,
 -am, -ajú; ponímanie
pondelok, -lka *i* -lku, *m.*
ponemčiť, -ím, -ia
ponenáhly
- ponevác** (*spojka*), *piš*
radšej pretože, lebo
ponevierat sa, -am,
 -ajú
poník, -íka, *m.*, malý
 pony (*koník*)
poniklovať
Poniky, -ník, *ž. pomn.*
ponímať, -am, -ajú; po-
 nímanie
poniže
ponížiť, -im, -ia; po-
 nížený; ponižovať
ponôcka, -y, *ž. (nočná*
stráž)
ponocný, -ého, *m.*
ponor, -u, *m.*; ponoriť
 (sa); ponorovať (sa);
 ponorka
ponosa, -y, *ž.*, sťaž-
 nosť, žaloba
ponosovať sa, žalovať'
 sa, sťažovať' sa *i* si
ponožka, -y, *ž.*
pontifex, -fika, *m.*, naj-
 vyšší kňaz; pontifikát,
 -u, *m.*; pontifikálny
ponton, -a *i* -u, *m.*
(ploský mostový čln)
Pontus, Pontu, *m.*
ponúkať; ponúknuť
pony, -yho, *m. (malý*
koník)
poobliekať, -am, -ajú
pooblievať, -am, -ajú
poobzerať, -ám, -ajú
poodháňať, -am, -ajú
poodchádzať, -am, -ajú
poodkladáť, -ám, -ajú

- poomínať, -am, -ajú
 pootvárať, -am, -ajú
 pop, -a, *m.*; popský;
 popstvo
 popáčif sa, -ím, -ia
 popáľif, -ím, -ia; po-
 pálenina
 popanštif sa, -ím, -ia
 popásaf, -am, -ajú
 popásť, -pasiem, -pasú
 popchať, -ám, -ajú;
 popchávať
 popchnúť; popchýnať
 popichať -ám, -ajú; po-
 pichnúť, popichovať
 popínať, -am, -ajú; po-
 pinavý
 popis, -u, *m.*; popisný
 popisaf; popisovať
 popiť, -pijem, -pijú; po-
 pijaf
 poplach, -u, *m.*
 poplašif, -ím, -ia; po-
 plašný
 poplátať, -am, -ajú
 poplatif, -ím, -ia
 poplatník, -a, *m.*; po-
 platníctvo
 poplatný
 poplatok, -tku, *m.*; po-
 platkový
 popliesť, -pletiem,
 -pletú
 popľuf, -pľujem, -pľu-
 jú; popľuvať
 popol, -a, *m.*; *l.* v po-
 pole; popolastý, po-
 polavý; popolár; po-
 polište; popoliť sa
- popolnica, -e, *ž.*
 popoludnie, -ia, *str.*;
 popoludňajší; popo-
 ludní
 Poprad, -u, *m.*; Popra-
 dan, Popradanka;
 popradský; Poprad-
 ské pleso
 poprášif, -ím, -ia
 poprava, -y, *ž.*; po-
 pravný
 popravište, -šťa, *str.*
 popraviť, -ím, -ia; po-
 právať
 poprávka, -y, *ž.*
 poprebijať, -am, -ajú
 poprebúdzaf, -am, -ajú
 popredávať, -am, -ajú
 popredie, -ia, *str.*
 popredku (*prisl.*)
 popredný
 poprehádzať; popre-
 hadzovať
 popremieňať, -am, -ajú
 poprenášaf, -am, -ajú
 popprezavaf, -am, -ajú
 poppresádzať, -am, -ajú
 poprestierať, -am, -ajú
 popretkávať, -am, -ajú
 popretriasaf
 poprevracať, -iam, -ajú
 poprezeraf, -ám, -ajú
 poppchať, -am, -ajú
 popri
 popriať, -prajem, -prajú
 popribijať, -am, -ajú
 popriečif sa, -ím, -ia
 popriek, poprieky
 poprikladať, -ám, -ajú
- poprinášaf, -am, -ajú
 poprlif sa, -ím, -ia
 poprosif, -ím, -ia
 poprsie, -ia, *str.*
 po prvé = (*po*) prvý raz
 popruh, -a *i* -u, *m.*
 popud, -u, *m.*; popu-
 dif; popudlivý
 populácia, -ie, *ž.*, ľud-
 natost; populačný
 popularita, -y, *ž.*, ob-
 ľúbenosť u ľudu; po-
 pulárny, obľúbený u
 ľudu, srozumiteľný
 popularizovať, ľudove
 vykladať
 popustiť, -ím, -ia; po-
 púšťať
 popýtať, -am, -ajú =
 poprosif
 pór, -u, *m.*, prieduch;
 pórovatý; pórovitý
 porábať, -am, -ajú
 porada, -y, *ž.*; poradiť;
 poradný; poradňa;
 poradca
 poradie, -ia, *str.*
 poranif, -ím, -ia; porá-
 ňaf
 porásť, -rastiem, -rastú;
 porastlý
 poraziť, -ím, -ia; po-
 rážať
 porážka -y, *ž.*
 porcelán, -u, *m.*; por-
 celánový
 porcia, -ie, *ž.*
 porekadlo, -a, *str.*
 porezaf, -žem, -žú

- porfyr**, -u, *m.* (*hornina*)
poriadať, -am, -ajú, *v sloven. častejšie len usporiadať*; poriadateľ, *častejšie usporiadateľ*
poriadif, -im, -ia
poriadny
poriadok, -dku, *m.*; poriadkový
poriečie, -ia, *str.*
porisko, -a, *str.*
pornografia, -ie, *ž.*, nemravná literatúra
poroba, -y, *ž.*; porobiť
porod, -u, *m.*; porodiť; porodenie; porodný; porodnica (*ústav*); porodníctvo
porosit', -í, -ia; porosený
porota, -y, *ž.*; porotný; porotca
porovnať, -ám, -ajú; porovnávať; porovnávaťel *i* porovnavateľ; porovnávací
porozdávať, -am, -ajú
porozlievať, -am, -ajú
poroznášať, -am, -ajú
porozprávať, -am, -ajú
porozsievať, -am, -ajú
porozumeť -iem, -ejú; porozumenie
porozvážať, -am, -ajú
porozvázovať, -ujem, -ujú
porozvíjať, -am, -ajú
- porta**, -y, *ž.*; portička
portál, -u, *m.*, čelná brána
portefeuille — *v slov. výslovnosti portfaj*, -ja, *m.*, tobolka na listiny
porto, -a, *str.*, poštovné
portrét, -u, *m.*, podobizeň *i* podobizňa; portretovať
Poruba, -y, *ž.*; Porúbka
porúbať, -am, -ajú *i* -em, -u
porúčať, -am, -ajú
porúčať (sa), -am, -ajú
poručeno Bohu
poručenský; poručenstvo
poručík, -a, *m.*
poručiteľ, -ím, -ia; porúčať
poručník, -a, *m.*
poruka, -y, *ž.* = ručenie
porušiť, -ím, -ia; porušiteľný
Porýnie, -ia, *i* Porýnsko, -a, *str.*; porýnsky
poryv, -u, *m.* = záchvat, trhnutie; poryvistý
posadať, -ám, -ajú
posadif, -ím, -ia; posádzať
posádka, -y, *ž.*
posadlý
posberať, -ám, -ajú (*na pr. so stola*); posbierať, -am, -ajú (*klásky*)
- posedeť**, -ím, -ia; posedávať
posháňať, -am, -ajú
poshovárať sa, -am, -ajú
poschodie, -ia, *str.*; poschodový
posiať
posiať, -sejem, -sejú; posiaty; posievať
posielať, -am, -ajú; posielateľ
posielka, -y, *ž.*
posila, -y, *ž.*
posilniť, -ím, -ia; posilňovať
poskladať, -ám, -ajú
poskočiť, -ím, -ia; poskakovať
poskok, -u, *m.*
poskytnúť, -nem, -nú; poskytovať
poslaniec, -nca, *m.*; (*paňi*) poslankyňa; poslanie
poslať, pošlem, pošlú
posledný; posledne
posluha, -y, *ž.*; poslúhovať
poslucháč, -a, *m.*; poslucháčstvo
poslucháreň *i* posluchárňa, -rne, *ž.*
poslúchať, -am, -ajú; poslúchnuť (*nie* poslechnúť)
poslušný
posmech, -u, *m.*; posmešný; posmešník

- posmelif, -ím, -ia; po-
 smeľovať
 posmievať sa, -am,
 -ajú
 posmrtný
 pôsobiť, -ím, -ia; pô-
 sobište; pôsobnosť
 posol, -sla, *m.*; posol-
 kyňa; posolstvo
 posolif, -ím, -ia
 posplácať, -am, -ajú
 pospolitý
 pospoľu
 pospomínať, -am, -ajú
 pôst, -u, *m.*; pôstny
 postačiť, -ím, -ia
 postáť, -ti, *ž.*
 postáť, -stojím, -stoja;
 postávať; postavač
 postava, -y, *ž.*
 postaviť, -ím, -ia; po-
 stavený
 posteľ, -le, *ž.*; postieľka
 postih, -u, *ž.*
 postihnúť, -nem, -nú;
 postihnutý; postího-
 vať
 postila, -y, *ž.*, sbierka
 kázni
 postilion, -a, *m.*
 postínať, -am, -ajú
 postif sa, -ím, -ia
 postížiteľný
 postlať, -stelem, -stelú;
 postielaf
 po strane
 postranný
 postreh, -u, *m.*; po-
 strehnúť
- postretnúť, -nem, -nú;
 postretaf; postretá-
 vať
 postřhať, -am, -ajú
 postriebrif, -ím, -ia
 postrieľaf, -am, -ajú
 postriežka, -y, *ž.*
 postrk, -u, *m.*; postrko-
 vať
 postrúhať, -am, -ajú
 postruheň, -hňa, *al.* po-
 struhnik, -a, *m.*, o-
 súch (*pečivo*)
 postskriptum, -pta, *str.*,
 dodatok (*v liste a*
pod.)
 postulát, -u, *m.*; požia-
 davka *i* požiadavok;
 postulátny
 postup, -u, *m.*; postu-
 pný; postupový; po-
 stúpif; postupovať
 postúpať, -am, -ajú,
 pošliapať
 posúdiť, -ím, -ia; po-
 sudzovať; posúdenie
 posudok, -dku, *m.*
 posunok, -nku, *m.*
 posunúť, -niem, -nú;
 posunovať
 posúriť, -ím, -ia, u-
 rýchliť, popohnaf
 posvätiť, -ím, -ia; po-
 sväcovať; posviacaf;
 posvätitel
 posvätný
 posviacka, -y, *ž.*
 posvietif, -ím, -ia
 posypaf, -em, -ú (*do-*
- kon.*); posýpať, -am,
 -ajú (*nedokon.*)
 posýpka, -y, *ž.* (*na pe-
 čivo*)
 pošepky = šeptom
 poškodiť, -ím, -ia *nie-*
koho (niečo); po-
 škodzovať
 poškrabať, -em, -ú
 poškrvna, -y, *ž.*; poš-
 škrvniť; poškrvňovať
 pošliapať, -em, -u
 pošmurný *i* pochmurný
 pošmyknúť sa, -nem,
 -nú
 pošta, -y, *ž.*; *mn. g.*
 pošť; pošťový; pošťár
 pošfastif sa, -í, -ia
 poštmajster, -stra, *m.*
 pošťovný; pošťovné,
 -ého, *str.*; pošťov-
 níctvo
 pošva, -y, *ž.*
 pošvihaf, -ám, -ajú
 pošť, -u, *m.*; pošťný; poš-
 tiť (*sa*)
 potade
 pošah, -u, *m.*; pošah-
 vať
 pošajomky
 pošápať (*sa*), -am, -ajú;
 pošápač; pošápací
 pošápka, -y, *ž.*
 pošenciál, -u, *m.*; poš-
 enciálny
 pošentát, -a, *m.*, moc-
 nár
 pošiahnuť, -nem, -nu;
 pošahovať

potiaľ
potierat', -am, -ajú;

(*prisl.*)

skaf, -am, -ajú
snúf, -nem, -nú
-a, *m.*

sa; potkýnať sa
-ím, -ia; po-

tláčať; potlačovať

potfapkať, -ám, -ajú

potíčiť, -tlčiem, -tlčú

potlesk, -u, *m.*

potíkať sa, -am, -ajú

potme (*prisl.*)

potmehúd, -a, *m.*

potok, -a, *m.*; potô-
ček, -čka, *i* potôčik,
-a, *m.*; Potok (*míesť-*

ne meno); potočný

potom

potomný

potomok, -mka, *m.*

potomstvo, -a, *str.*

potopa, -y, *ž.*

potopíť (sa), -ím, -ia;
potápať (sa)

potpourri (*ou čítaj u*),
neskl., *smes*

potrať, -u, *m.*; potraťiť

potrava, -y, *ž.*; potrav-
ný; potravina

potreba, -y, *ž.*; potreb-
ný; potrebnosť

potrebovať, -ujem, -ujú

potrestať, -ám *i* -cem

potreť, -em, -ú; po-
tierat'

po tretie = (po) tretí raz

potriasť, -trasiem,

-trasú; potriasat'

po troche; po troške

potrubie, -ia, *str.*

potuchlý

potuľkať, -ám, -ajú (*od*
túliť sa), pohladkat';

potuľkávať

potulný

potulovať sa

potupíť, -ím, -ia; po-

tupovať

poturčenec, -nca, *m.*,

odrodilec

potuteľný

potúžiť (sa), -im, -ia;

potužovať

potvora, -y, *ž.*

potvrdiť, -ím, -ia; po-

tvrdzovať

potýčka, -y, *ž.*

potýkať sa, -am, -ajú

poubíjať, -am, -ajú

poučíť, -ím, -ia; po-

učovať, poučat'

poučka, -y, *ž.*

poučný

poukaz, -u, *m.*; pouká-

zať; poukazovať; po-

ukázka; poukázkový

poukladať, -ám, -ajú

pouličný

pousilovať sa

použiť, -užijem, -užijú;

používať

pôvab, -u, *m.*; pôvab-

ný

povaha, -y, *ž.*

povahopis, -u, *m.*

povala, -y, *ž.*; na po-
vale

povaľáč, -a, *m.*; pova-

ľáčka; povaľáčský;

povaľovať sa

povaľiť, -ím, -ia; po-
váľat'

Považan, -a, *m.*

Považie, -ia, *ž.*; po-

važský

povážiť, -im, -ia; po-

važovať

povážlivý

povďačný; povďač-

nosť, -ti, *ž.*

povečerať, -iam, -ajú

povedačka, -y, *ž.*

povedať, -dám, -ajú;

povedaj, -te; poviem,

povedia (*inf.* pove-

deť sa neužíva); po-

vedz; povedzte

povedomie, -ia, *str.*

povedomý

povel, -u, *m.*

povera, -y, *ž.*; pover-
čivý

poveriť, -ím, -ia; po-

verení; povereník;

poverenie; poverovať

povesiť, -ím, -ia; po-

vesení; povešať

povesno, -a, *str.* (*svia-*

zaný lan alebo kono-

pe)

povešť, -sti, *ž.*; povešť-

ný; poviestka

povetrie, -ia, *str.*

povetrný; povetrnosť

- poviať**, -vejem, -vejú; **povievať**
poviazať, -žem, -žu; **poviazka**; **poväzovať**
povedka, -y, ž.; **poviedkár**
povíchrice, -e, ž.
povinný; **povinnosť**
poviť, -vijem, -vijú; **povíjať**
povlak, -u, *m.*
povliecť, **povlečiem**, -čú; **povliekať**
pôvod, -u, *m.*; **pôvodný**; **pôvodina**
pôvodca, -u, *m.*
povodeň, -dne, ž.; **povodňový**
povoja, -e, ž.; **povojka**
povojník, -a, *m.*
povoľa, -le, ž.; **povoľný**
povolanie, -ia, *str.*
povolať, -ám, -ajú; **povolávať**, -ám, -ajú; **povolávajúci**
po vôli; **urob mi po vôli**
povolíť, -ím, -ia; **povolenie**; **povoľovať**; **povoľovací**
povoz, -u, *m.*; **povozný**; **povozník**; **povozníctvo**
povrávať, -am, -ajú
povraz, -a *i* -u, *m.*; *l.* **povraze**; *mn. n., a.* **povrazy**; **povrazový**
povrazník, -a, *m.*
povrazolezec, -zca, *m.*
povrch, -u, *m.*; **povrchný**; **povrchový**
- povrieslo**, -a, *str.*
površie, -ia, *str.*
povstalec, -lca, *m.*; **povstalecký**
povstať, -vstanem, -vstanú; **povstanie**; **povstávať**
povšimnúť si, -nem, -nú
povyháňať, -am, -ajú
povyhľadávať, -am, -ajú
povyk, -u, *m.*
povynášať, -am, -ajú
povyrážať, -am, -ajú
povystierať, -am, -ajú
povyše
povyšiť, -im, -ia; **povyšenie**; **povyšovať**
povytínať, -am, -ajú
povyžínať, -am, -ajú
povzbudíť, -im, -ia; **povzbudenie**; **povzbudzovať**; **povzbudzovanie**
povzdychnúť, -nem, -nú; **povzdychovať**
povzniest, -nesiem, -nesú; **povznášať**
póza, -y, ž., **postoj**, **strojené držanie**; **pozér**
pozabíjať, -am, -ajú
pozabudnúť, -nem, -nú; **pozabúdať**
pozadie, -ia, *str.*
pozajtrajší; **pozajtre**
pozamykať, -ám, -ajú
pozapaľovať
pozastať, -stanem, -stanú
- pozastaviť sa**, -ím, -ia
pozatvárať, -am, -ajú
pozauna, -y, ž. (*trúba*)
pozbažiť, -ím, -ia; **pozabavovať**
pozdať sa; **pozdávať sa**
pozde, **neskoro**; **pozdejší**, **neskorší**; **pozdejšíe**, **neskoršie**
pozdiť (sa), -ím, -ia = **oneskoriť sa**, **meškať**
pozdiž *niečoho*
pozdný = **neskorý**
pozdrav, -u, *m.*; **pozdravný**
pozdraviť, -ím, -ia; **pozdravovať**
pozdržať, -ím, -ia
pozdvihnúť, -nem, -nú; **pozdvihovať**; **pozdvihovanie**
pozemek, -mku, *m.*
pozemský; **pozemšťan**
pozerať, -ám, -ajú
pozhoveť, -iem, -ejú; **pozhovej**; **pozhovejúc**
pozícia, -ie, ž., **poloha**, **postavenie**; **pozičný**
pozitív, -u, *m.*
pozitivismus, -zmu, *m.*; **pozitivist**
pozitívny, **kladný**, **istý**, **určitý**
pozitúra, -y, ž., **postava**; **držanie**
pozlátíť, -im, -ia; **pozlacovať**
pozlátka, -y, ž.

pozlotky (<i>prisl.</i>) = pozlom	požiadavka , -y, ž., <i>i</i> požiadavok, -vku, <i>m.</i>	pragmatický (<i>spôsob vysvetľovania dejín v ich príčinnej spojitosti</i>)
pozme -ím, -ia; po-	požiar , -u, <i>m.</i> ; požiar-ny; požiarový	pragmatika , -y, ž., služebný poriadok; pragmatikálny
-í -ia	požičať , -čiam, -ajú; požičiavať	pragmatizmus , -zmu, <i>m.</i> (<i>filozofický smer</i>)
-ajú;	pôžička , -y, ž.; pôžič-kový	prah , -u, <i>m.</i>
-y, ž.	požitky , -ov, <i>pomn. m.</i>	Praha , -y, ž.; Pražan, Pražanka; pražský
-ajú; po-	pôžitok , -tku, <i>m.</i> ; pôžitkár	práhnúť , -nem, -nú, túžiť; zem prahne po daždi
poznávať;	požívať , -am, -ajú; po-žívateľ; požívačný	prahory , -hôr, ž. <i>mn.</i> ; prahorný
-tku, <i>m.</i>	požívateľ ; požívačný	prach , -u, <i>m.</i> ; prachový; prášek <i>i</i> prášok, -šku
<i>i</i> poznovu	požívateľ ; požívačný	pracháreň <i>i</i> prachárňa, -rne, ž.
(<i>prisl.</i>)	pra , <i>pré</i> , ž.	práchno , -a, <i>str.</i> ; práchnivý; práchniveť
pozor , .; pozorný;	prababa , -y, ž.	prachovka , -y, ž.
pozorova-	práca , -e, ž.; prácička; pracný	prajný
ci; pozorovateľ	prací , <i>od</i> prať, perem	prak , -u, <i>m.</i> ; prakovník
pozostať , -stanem, -stanú; pozostávať; pozostály; pozostalosť; pozostalostný .	pracovať ; pracovať	praktický
pozostatok , -tku, <i>m.</i>	pracovný	praktikant , -a, <i>m.</i> ; praktikovať
pozerať , -zrem, -zrú; pozeráť	pracovnía , -ne, ž.	prales , -a, <i>m.</i>
pozvánka , -y, ž.	pracovník , -a, <i>m.</i> ; pracovný (<i>deň</i>)	pramať , -matere, ž.; <i>d.</i> , <i>l.</i> materi
pozvať , -zvem, -zví; pozvanie; pozývať	práč , -a, <i>m.</i>	prameň , -a, <i>m.</i> ; pramenitý; pramenný; pramenište; pramienok
pozvoľna ; pozvoľný	pračka , -y, ž. = rvačka či ruvačka	pranier , -a, <i>m.</i>
pozyv , -u, <i>m.</i> , pozvanie; pozývať	pračka , -y, ž. (<i>ženská, ktorá pere</i>)	pranostika , -y, ž.
požalovať	práčoveň <i>i</i> práčovňa, -vne, <i>i</i> práčňa, -čne, ž. (<i>miestnosť, kde sa pere</i>)	
požať , požnem, požnú; požínať,	praded <i>i</i> pradedo , -a, <i>m.</i>	
požehnať , -ám, -ajú; požehnanie; požehnávať	pradeno , -a, <i>str.</i> ; pradienko	
poželeť , -íem, -ejú	pradivo , -a, <i>str.</i>	
požiadať , -am, -ajú; požadovať	prádlo , -a, ž. = bielizňa	

- praobyvateľ**, -a, *m.*
prápor, -a *i* -u, *m.* (*voj-
ska*); práporčík
prasa, -afa, *str.*, *mn. č.*
 prasce *i* prasatá, prasie
i prasiat; *d.* prascom
i prasatám; *l.* prascoch
i prasatách; prasacina;
 prasiatko; prasit sa;
 prasná (sviňa)
praskáč, -a, *m.* (*od* prá-
 skaf)
praskať, -á, -ajú = pra-
 štať; prasknúť; praskot
práskaf, -am, -ajú (*bi-
čom*); prasknúť
praslica, -e, *ž.*
prasnica, -e, *ž.*
prašiek *i* prášok, -šku, *m.*
 prašina, -y, *ž.*
prašíf, -ím, -ia; praší-
 vý; prašivka
prašivý; prašivet
prašník, -a, *m.*
prašťať, -í, -ia = pra-
 skaf
prať, perem, perú; pra-
 cí; pranie
pravda, -y, *ž.*
pravdepodobný; prav-
 depodobnosť
pravdivý; pravdivosť
práve
pravek, -u, *m.*; praveký
pravica, -e, *ž.*; pravičiar
pravidlo, -a, *str.*; pra-
 videlný; pravidelnosť
právitko, -a, *str.*
právnik, -a, *m.*; práv-
 nička; právnický
Pravno: Slovenské
 Pravno; Pravňan;
 Pravňanka; sloven-
 skopravňanský; Ne-
 mecké Pravno; ne-
 meckopravňanský
pravnik, -a, *m.*; pra-
 vnučka
právo, -a, *str.*; právny
pravomoc, -i, *ž.*; pra-
 vomocnosť
pravopis, -u, *m.*; pra-
 vopisný
pravoplatný
pravoslavie, -ia, *str.*;
 pravoslávny
pravosúdie, -ia, *str.*
pravota, -y, *ž.*; pravotiť
 sa
pravouhlý
pravoverný
pravý
pravzor, -u, *m.*
prax, -xi, *ž.*, vykoná-
 vanie niečoho, cvik
prázdniny, -nin, *ž.*
pomn.
prázdníť, -ím, -ia
prázdnota, -y, *ž.*
prázdny
prazdroj, -a, *m.*
pražec, -žca, *m.*
praženica, -e, *ž.*
pražiť, -ím, -ia; pra-
 žievať
pražský (*od* Praha)

- prebásniť**; prebásňo-
 vat'
prebehať, -ám, -ajú;
 prebehnúť; prebehlík;
 prebehávať
preberačný = prieber-
 čivý
preberať, -ám, -ajú;
 preberávať'
prebiť, -bijem, -bijú; pre-
 bijať
prebodnúť, -nem, -nú
prebrať, -berem, -berú;
 preberať (sa), prebe-
 rávať'
prebŕdnuť, -nem, -nu
 = prebŕst'
prebudiť, -ím, -ia; pre-
 budzať; prebudenie
prebytok, -tku, *m.*; pre-
 bytočný
prebývať, -am, -ajú
preca (*z* predsa)
precedens, predchá-
 dzajúci príklad
precediť, -ím, -ia; pre-
 ciedzať
preceniť, -ím, -ia; pre-
 ceňovať
preceptor, a, *m.*, učiteľ
 (*domáci*)
precitť, -ím, -ia; pre-
 citovať'
precitnúť, -nem, -nú
precízny, presný; pre-
 cizovať, presne ustáliť
preč
prečin, -u, *m.* (*trestný*
prečin); *iné* je prie-

- čin, príčina (*v stole, v skrini*)
- prečítať**, -am, -ajú; prečítovať
- i predo (predl.);*
pred tebou, predo
- dáva
- predavač**, -a, *m.*; predavačka
- predbehnúť**, -nem, -nú; predbiehať; predbehovať
- predbežný**
- predčasný**
- predčiť**, -čím, -čia
- preddavok**, -vku, *m.*
- preddomie**, -ia, *str.*
- preddunajský**
- predeň** = pred neho
- predestinácia**, -ie, *ž.*, predurčenie; predestínovať
- prehistorický**
- prehodiť**, -ím, -ia
- prehorie**, -ia, *str.*
- predchádzať**, -am, -ajú; predchádzajúci
- predchodca**, -u, *m.*; predchodkyňa
- predchytíť**, -ím, -ia; predchytávať
- predikát**, -u, *m.*, titul, vetný prísudok
- predísť**, predídem, predídu
- predivíť sa**
- predkladať**, -ám, -ajú; **predklon**, -u, *m.*; predklonný
- predlani**; predlanský; predlaním *i* predlanským (*t. j. rokom*)
- predloha**, -y, *ž.*; predložka
- predlžiť**, -ím, -ia; predlžovať
- predmestie**, -ia, *str.*; predmestský
- predmet**, -u, *m.*
- Predmier**, -a, *m.*
- predminulý**
- predmluva**, -y, *ž.*
- prednášať**, -am, -ajú; prednášať
- prednáška**, -y, *ž.*
- predniesť**, -nesiem, -nesú
- prednosť**, -sti, *ž.*; prednostný
- prednosta**, -u, *m.*
- predný**
- predodňom (prisl.)**
- predohra**, -y, *ž.*
- predok**, -dka, *m., mn.* *n.* predkovia
- predok**, -dku, *m. (predná časť)*
- predoslať**, -šlem, -šlú; predosielat
- predostreť**, -em, -ú = predložiť; predostierať, predkladať
- predošlý**
- predovšetkým**
- predpeklie**, -ia, *str.*
- predpis**, -u, *m.*
- predpísať**, -šsem, -šu; predpisovať
- predplatíť**, -ím, -ia; predplatiteľ; predplatok; predplatné; predplácať
- predpojatý**
- predpoklad**, -u, *m.*; predpokladať
- predpona**, -y, *ž.*
- predposledný**
- predpotopný**
- predpoveď**, -di, *ž.*, predpovedanie; predpovedať
- predpustiť**, -ím, -ia; predpúšťať
- predražovať**; predražovateľ
- predsa** — *piš preca*
- predsavzatie**, -ia, *str.*; predsavziať
- predseda**, -u, *m.*; predsedníčka
- predsedať**, -ám, -ajú
- predsedníctvo**, -a, *str.*; predsednícky
- predsieň**, -ne, *ž.*
- predspev**, -u, *m.*
- predstava**, -y, *ž.*
- predstavenie**, -ia, *str.*
- predstavený**, -ého, *m.*; predstavenstvo, -stva, *str.*
- predstavíť**, -ím, -ia;

- predstaviteľ; predstavivosť; predstavovať
- predstihnúť, -nem, -nú; predstihovať
- predstúpiť, -im, -ia; predstupovať
- predsudok, -dku, *m.*
- predtucha, -y, *ž.*
- predtým (*prisl.*), *iné je pred tým*
- predurčenie, -ia, *str.*
- predvčerajší
- predvčerom (*prisl.*)
- predvečer, -a, *m.*
- predveky
- predvídať, -am, -ajú; predvídavý; predvídavosť
- predviest', -vediem, -vedú; predvádzat'
- predvoj, -a, *m.*
- predvolať, -ám, -ajú; predvolanie; predvolávať; predvolávací
- predznačiť, -ím, -ia; predznačovať
- predzvest', -sti, *ž.*
- prefekt, -a, *m.*; prefektúra
- preferans, -a *i* -u, *m.* (*hra v karty*)
- prefikáň, prešibaný
- pregnantný, obsažný, výrazný
- prehádzať, -am, -ajú
- preháňať, -am, -ajú
- prehistorický, preddejinný, predhistorický
- prehľad, -u, *m.* (prehľad dejín); prehľadný (prehľadné dejiny); prehľadnosť; *iné je priehľad* (priehľad horou); priehľadný (priehľadné sklo)
- prehĺbiť, -im, -ia; prehĺbovať
- prehliadať; prehliadka; prehliadnut'
- prehlnúť, -nem, -nú
- prechmat *i* prechmat, -u, *m.*
- prehnať, -ženem, -ženú; prehňať
- prehniť, -ijem, -ijú; prehnivať'
- prehnúť, -hnem, -hnú; prehýnať'; prehybovať
- prehodiť, -ím, -ia; prehádzať'
- prehoret', -í, -ia
- prehovoriť, -ím, -ia; prehovárať'
- prehradiť, -ím, -ia; prehrádzať; priehrada
- prehrať, -ám, -ajú; prehravať'; prehra, -y, *ž.*
- prehŕňať sa (*od prehrnúť sa*)
- prehybovať', *viď* prehnúť'
- prechádzať sa
- prechádzka, -y, *ž.*
- prechladnúť
- prechod, -u, *m.* (*na pr.*)
- prechod cez most *ap.*); prechodný (prechodný čas); *iné je* priechod (priechod v dome); priechodný (priechodný dom, *t. j.* ktorým sa prechádza)
- prechodník, -a, *m.* (participium)
- prechoreť, -iem; prechorievat'
- prechovávať; prechovávať
- preinačiť, -ím, -ia; preinačovať'
- prejať, prejmem, -mú = prevzat'; prejímať; prešmací; prejímač *i* prejímač; prejímateľ
- prejav, -u, *m.*; prejavíť
- prejesť sa, -jem, -jedia
- prejmadlo, -a, *str.*, *liek na prehnanie*
- prejsť, prejdem, prejdú; prejdi; prešiel
- prejudícium, -ia, *str.*, predstihnutie, ujma na práve; prejudiciálny
- prekaziť, -ím, -ia; prekážať; prekážka
- preklad, -u, *m.*; prekladať'; prekladací; prekladateľ
- prekladíšte, -šta, *str.*
- prekľať, -kolem, -kolú; prekľal; prekľalť'

- prekliat**, -kľajem, -kľajú; prekliáť
prekopáť, -em, -ú; prekopávať; priekopa
prekrásny
prekričať, -ím, -ia; prekriknúť; prekriko-
 vať
prekrojiť, -jím, -ja
prekrstiť, -ím, -ia; prekrstieni: prekrsteneц; *viď* priekrst
prekrútiť, -ím, -ia; prekrúcať
prekvapiť, -ím, -ia; prekvapovať; prekva-
 penie
prekvitať, -ám, -ajú
prekypeť, -ím, -ia; prekypovať
prekysnúť, -nem, -nú
prelát, -a, *m.*
prelepíť, -ím, -ia; prelepať; prelepovať
prelesť, -stí, *ž.*; prelestný
preleteť, -ím, -ia; prelietať, preletávať
prelhať, -lžem, -lžú; prelhaný
preliačiť sa, -im, -ia; preliačený - prehnutý; preliačina = preliaklina
preliaknúť, -em, -u; preliakly; preliaklina = preliačina
preliať, -lejem, -lejú; prelievať
- preličenie**, -ia, *str.*
prelietavý
preliezť, -leziem, -lezú; preliezat'
preliminár, -a *i* -u, *m.*, predbežný rozpočet; preeliminovať
prelom, -u, *m.* (*v duchovných veciach*); *iné je* prielom (*na fronte*)
prelomiť, -ím, -ia; prelámať; prelamovať
preľstiť, -ľstím, -ľstia
prelud, -u, *m.*
preludium, -ia, *str.*, predohra
premáhať, -am, -ajú; premáhavý
premávať sa, -am, -ajú
premávka, -y, *ž.*
premena, -y, *ž.*
premeniť, -ím, -ia; premieňať; premeňovať
premenlivý
premerať, -iam, -ajú; premeriavať
premeškať, -ám, -ajú; premeškávať
prémia, -ie, *ž.*, odmena, poisťné; prémiový
premiéra, -y, *ž.*, prvé predstavenie divadelnej hry
premietať, -am, -ajú; premietnuť
preminať sa, -am, -ajú, vrtieť sa, prešľapovať,
- byť v rozpakoch; *iné je* premieňať, -am -- zamieňať
premisa, -y, *ž.*, predpoklad
premieť, -melem, -melú; premieľať
premocný
premôcť, premôžem, premôžu; premohol; premáhať
premočiť, -ím, -ia; premočený
premokať, -ám, -ajú; premoknúť; premokavý
premonštrát, -a, *m.*
premostiť, preklenúť (*mostom*)
premrhať, -ám, -ajú
premrzať, -am, -ajú; premrznúť (*od zimy*)
premysleť, -ím, -ia; premýšľať; premýšľavý
premyšľanie, -ia, *str.*
preň = pre neho
prenáhliť sa, -im, -ia
prenajať, -jmem, -jmú, prenajať; prenajatý; prenajatie (*danie do prenájmu*); prenajímať; prenajímateľ
prenájom, -jmu, *m.*; prenájomca *i* prenajímateľ (*kto dáva niečo do nájmu*); prenájomný; prenájomník
prenasledovať; prena-

- sledúvať'; prenasledovateľ
prenášať, -am, -ajú;
 prenášač
prenáška, -y, ž.
Preňčov, -a, m.
preniesť, -nesiem, -nesú;
 prenášať
prenikať, -ám, -ajú;
 prenikavý; preniknúť
prenosiť, -ím, -ia; prenos, -u, m. = prenáška (*v učtoch*); prenosný (prenosná suma)
preobliecť (sa), -oblečiem, -oblečú; preoblekať sa
preobuť (sa), -obujem, -obujú; preobúvať (sa)
preosiť, -osejem, -osejú; preosievať
prepáčif, -ím, -ia
prepadaf, -ám, -ajú;
 prepadávať; prepadávať; prepadnúť
prepáliť, -ím, -ia; prepaľovať
preparácia, -ie, ž., príprava
preparandia, -ie, ž., učiteľský ústav
preparát, -u, m., prípravok
prepásť, -pasíem, -pasú; prepásť
prepelica, -e, ž.; prepeličí, -ia, -ie
prepiaty, -a, -e (*na pr. človek*); prepiatec; *iné je prepätý (na pr. gombík)*
prepilif, -ím, -ia; prepilovať
prepínať (*od* prepnúť)
prepis, -u, m.; prepísať; prepisovať
prepit', -pijem, -jú
prepitné, -ého, *str.*
preplátiť, -ím, -ia, preplácať
preplávať, -am, -u = prepluť; preplaviť (sa)
prepliesť, -pletiem; prepletať
preplniť, -ím, -ia; preplňovať; preplňovať
prepnúť, -pnem, -pnú; prepnul i prepäl; prepätý či prepnutý (*prúd ap.*) i prepiaty (*človek*)
prepočítať, -am, -ajú; prepočítavať i prepočítavať
prepona, -y, ž.
preporodif (sa), -ím, -ia; preporod, -u; preporodenie
prepošť, -a, m.
prepracovať
prepravif, -ím, -ia; preprávať; prepravovať; preprava = doprava; *iné je priprava = priehrada*
prepriať, -am, -ajú; prepriať
prepriať, -am, -ajú; prepriať
prepuštiť, -ím, -ia; prepúšťať
prepych, -u, m.; prepychový
prepytovať, prepytujem
prerábať; prerobiť
prerásť, -rastiem, -rastú; prerastať
preraziť, -ím, -ia; prerázať
prerážka, -y, ž.
prerezať, -žem, -žú; prerezávať
préria, -ie, ž. (*trávnatá rovina*)
preriecť sa, -rečiem, -rečú = prerieknúť sa, -rieknem; preriekať sa
prerogativa, -y, ž., prednosť, výsada
prerýť, -ryjem, -ryjú; prerývať
prerývka, -y, ž.
presadať; presadnúť
presadiť, -ím, -ia; presádzať; presadzovať; presada
presahovať; presiahnuť
presantný, naliehavý
presbyter, -a, m.; presbytár, -a, m.
preschnúť, -nem, -nú; presychať
presiakaf, -am, -ajú; presiaknuť

- presiať**, -sejem, -sėjú; presievať
presidlif, -im, -ia
presila, -y, ž.
presiliť (sa), -ím, -ia, premôcť (sa); presíľat' sa; presíľovať sa
preskúmať, -am, -ajú
preskúšať, -am, -ajú
presláviť (sa), -im, -ia; preslavovať (sa)
preslen, -a, *m.*, a) *na vreteno*, b) *v botanike*
presoliť, -ím, -ia; presáľat'
prespevovať si, -ujem, -ujú
prespolný
prestahovať sa
prestať, -stanem, -stanú; prestavať
prestáť, -stojím, -stojá
prestavba, -y, ž.
prestaviť, -ím, -ia; prestavovať
prestávka, -y, ž.
prestíž, -a, *m.*, lesk, neobyčajná vážnosť
prestať, -stelem, -steľú; prestieľať
prestol, -a, *m.*
prestreť, -em, -ú; prestierat'; prestieradlo
prestúpiť, -im, -ia; prestúpenie; prestupovať; priestupok (*tretný*)
prestrydnúť, -nem, -nú
- presušiť**, -ím, -ia; presúšať
presvedčiť, -ím, -ia; presvedčivý; presvedčovať, presvedčať
presvitať, -ám, -ajú
presychať, -á, -ajú; preschnúť
presypať, -em, -ú (*do kon.*); presýpať, -am, -ajú (*nedokon.*); presýpací
presýtiť, -im, -ia; presycovať
preš, -a, *m.* (*z nem.*), *správne lis*; prešovať, *správne lisovať*; prešiny, *správne rezky (z cukrovky)*
prešif, -šijem, -šijú; prešívat'
prešlý; prešlý vek; prešlé časy
prešmyknúť sa, -nem, -nú
Prešov, -a, *m.*; Prešovan; Prešovanka; prešovský
Prešporok, -rka, *m.*, Bratislava; prešporokský, bratislavský; Prešporčan, Prešporčanka, Bratislavan, Bratislavanka
preť sa, prem, prú; prúc; pri; prel
preťať, -tnem, -tnú; preťat'; preťatý; preťinat'
- pretek**, -u, *m.*; o preteky, na preteky, pretekom (= o závod)
pretekať, -ám, -ajú; pretiecť
pretekať sa, -ám, -ajú (*na pr.*: nejdem sa s tebou pretekať)
pretendent, -a, *m.*, nápadník (*trónu*)
pretenzia, -ie, ž., nárok
preteritum, -ita, *str.*, minulý čas
preterovať, pomínúť preskočiť (*pri povvšovaní*)
pretiahnuť, -nem, -nu; preťahovať
pretiecť, -tečiem, -tečú; pretekať
pretínať, -am, -ajú; preťat'
pretkat, -ám, -ajú; pretkaný
pretičť (sa), -tlčiem, -tlčú; pretíkat' (sa)
pretlmočiť, -ím, -ia
preto
prétor, -a, *m.*; pretorián
pretože
pretras, -u, *m.*
pretreť, -trem, -trú; pretierat'
pretrhať, -ám, -ajú; pretrhnúť; pretrhovať, pretrhať
pretriasť, -trasiem, -trású; pretriasat'

- pretrpeť**, -ím, -ia
pretvárať sa, -am, -ajú;
 pretvárač; pretváarka
preukaz, -u, *m.*; preukázat' sa; preukázka
prevádzať, -am, -ajú;
 prevodzovať (*remeslo, živnosť*); prevodzovací
prevaha, -y, *ž.*; prevažný; prevažný počet = väčšina; prevažne
prevaliť, -ím, -ia; preváľat'; preváľovať
prevážať, -am, -ajú
prevážif, -ím, -ia; prevážovať
prevádzavny, ochranný
previať, -vejem, -vejú;
 previevať'
previazať, -viažem,
 -viažu; preväzovať
previesť, -vediem, -vedú; prevádzať
previezť, -veziem, -vezú; prevážať'; prevoz (= prevezenie); prevoz (*na rieke*); prevozný; prevozník
previniť sa, -ím, -ia;
 previnenie
previnúť, -niem, -nú;
 previnutý
previsnúť, -nem, -nú;
 previslý
previť, -vijem, -vijú;
 prevíjať
- prevládať**, -am, -ajú
prevliecť, -vleciem,
 -vlečú; prevliekať
prevod, -u, *m.* = prevedenie; *iné je* prevod, spievod
prevoz, -u, *m.* = prevezenie; *iné je* prevoz, prevozný, prevozník
prevrat, -u, *m.* (štátny prevrat); prevratový; predprevratový; poprevratový; prevratný
prevrátiť, -ím, -ia; prevracat'
prevrátenosť, -sti, *ž.*
prevrhnúť, -nem, -nú
prevýšiť, -ím, -ia; prevyšovať'
prevziať, -vezmem,
 -vezmú
prez (*predl.*) = cez, cez
prezenčný; prezenčná listina = listina prítomných; prezenčná služba = činná, skutočná služba (vojenská)
prézens, -entu, *m.*, prítomný čas
prezent, -u, *m.*, dar; prezentovať', darovať
prezervatív, -u, *m.*, ochranný predmet, prostriedok
prézes, -a, *m.*, predseda
- preziabnuť**, -nem, -nu;
 preziabať'
prezident, -a, *m.*
prezimovať
prezradiť, -ím, -ia;
 prezrádzať, prezradzovať
prezreť, -em, -ú; prezerať
prezreteľný — *lepšie* prozreteľný (*diabl.*)
prezuť, -ujem, -ujú;
 prezúvať
prezvať, -zvem, -zvu;
 prezývka
prežehnať, -ám, -ajú;
 prežehnávať'
prežiť, -žijem, -žijú;
 prežívať'
prežmýkať, -am, -ajú
prežrať, -žere, -žerú
prežreť, -žrem, -žrú;
 prežierať'
prežuť, -žujem, -žujú;
 prežúvať' = prežvykovať
prežúvavec, -vca, *m.* — prežývkavec
prežvykovať = prežúvať
prhľava, -y, *ž.* = žihľava
prhľif, -ím, -ia (*prhľavou*) (*po*)páliť'
prchký; prchkosť
prchnuť, -nem, -nu
pri
priadka, -y, *ž.*
priadza, -e, *ž.*
priaľať, -am, -ajú

- priam**, hneď, práve
priamka, -y, ž.
priamočiarny i priamo-
 čiarový
priamouhlý
Priamus, -ma, m.
priamy; priamo; priam-
 most
priasť, pradiem, pradú;
 priadol; pradený
priať (*nie* prajet'), pra-
 jem, prajú; prial (*nie*
 prajel); prianie
priateľ, -a, m.; priateľ-
 ka; priateľský; pria-
 telstvo; priateľiť sa
priazeň, -zne, ž.; pria-
 znivý
pribeh, -u, m.
pribehnúť, -nem, -nú
pribíť, -bijem, -bijú;
 pribíjať
priblížiť (sa), -im, -ia;
 približovať' (sa); pri-
 bližný; približne
priboj, -a, m.
pribor, -u, m.
přibraf (sa), -berem,
 -berú; priberať
pribúdať, -am, -ajú; pri-
 budnúť
pribuzný; príbuzenský;
 príbuzenstvo
pribytok, -tku, m.
pribývať, -am, -ajú =
 pribúdať
přicastie, -ia, ž.
přicina, -y, ž.; přicin-
 ný
- přičiniť**; přičiňovať; pri-
 činenie
přičinlivý
přičítať, -am, -ajú
přičleniť, -ím, -ia; pri-
 čleňovať
přidájať, -am, -ajú (*od*
 přidojít)
přidať, -dám, -dajú; pri-
 dávať
přidavný
přidavok, -vku, m.
přidel, -u, m.; přide-
 lový
přideliť, -ím, -ia; pri-
 deľovať
přidomie, -ia, str.
přidržať (sa), -ím, -ia;
 pridržovať'; přidřžať';
 pridržovať
přidružiť (sa), -ím, -ia;
 pridružovať'
přidych, -u, m., aspi-
 rácia
přibeh, -u, m.
přieberčivý
přiboj, -a, m.
přieč, -e, ž.; přiečka
přiečelie, -ia, str.
přiečinok, -nka i -nku,
 m. = přiehradka
přiečieť (sa), -im, -ia
přiečny; přiečník
přiedomie, -ia, str. =
 preddomie
přieduch, -u, m.
přiedušnica, -e, ž.
přiehrad, -u, m.; přie-
 hľadný (přiehradné
- sklo); přiehradnosť;
iné je přehľad (na
pr. přehľad dejín),
 přehľadný, přehľad-
 nosť'
přiehlavok, -vku, m.
 (*česky nárt*)
přiehlbeň, -bne, i prie-
 hlbina, -y, ž.
přiehon, -u, m.
přiehrada, -y, ž.
přiehrstie, -ia, str.
přiehyb, -u, m.
přiechod, -u, m. (*na pr.*
 přiechod domom);
 přiechodný (*na pr.*
 dom; *iné je prechod,*
 přechodný (přechod-
 ník)
přiek, -u, m., odpor,
 vzdor; přiekor i přie-
 kora; přiekorie
přiekopa, -y, ž.; Přie-
 kopa (*miestne meno*)
přiekrst, -a i -u, m. =
 a) kto si premenil
 vieru, prekrstenec, b)
 prekrstienie
přielaz, -u, m.
přieliv, -u, m. (*na pr.*
 Gibraltarský přieliv);
iné je přiliv (opak od-
liv)
přieloh, -u, m.; prie-
 ložný
přielom, -u, m., čes.
 průlom (*na pr. na*
fronte); iné je pre-
 lom, čes. přelom

- (*v duchovných veciach ap.*)
- prieluba**, -y, *ž.* (*otvor vysekaný v lade*)
- priema**, -y, *ž.* = *priečka*
- priemer**, -u, *m.*; *priemerný*
- priemet**, -u, *m.*
- priemysel**, -slu, *m.*; *priemyselný*; *priemyselník*
- priepadlisko**, -a, *str.* (*na pr. na javišti*)
- priepasť**, -sti, *ž.*; *priepastný*
- prieplav**, -u, *m.* (*na pr. Panamský prieplav*)
- prieprava**, -y, *ž.* = *priehrada*; *iné je preprava* = *doprava*
- priepust**, -u, *m.*; *priepustný*
- prierez**, -u, *m.*
- priesada**, -y, *ž.*
- priesek**, -u, *m.*
- prieskok**, -u, *m.*
- prieslinky**, -niek *i-nôk*, *ž.*
- priesmyk**, -u, *m.*
- priestor**, -u, *m.*
- priestraň**, -ne, *ž.*, *i* *priestranstvo*
- priestraný**
- priestupný** (*rok*)
- priestupok**, -pku, *m.* (*tretný*)
- priesvit**, -u, *m.*; *priesvitný*
- priefah**, -u, *m.*
- prietlačok**, -čka *i* -čka, *m.*, *tlačová chyba*
- prietrž**, -e, *ž.* (*choroba*)
- prievan**, -u, *m.*
- prievidný** = *priehľadný*
- Prievidza**, -e, *ž.*; *prievidzský*; *Prievidžan*, *Prievidžanka*
- prievod** *i* *sprievod*, -u, *m.*; *prievodný* (*prievodná listina*); *iné je prevod* = *prevedenie*
- prievodca**, -u, *m.*
- prievoz**, -u, *m.*; *prievozný*, *-ého*; *prievozný*; *prievozník*; *iné je prevoz* = *prevezenie*
- priezor**, -u, *m.* = *priehľad*
- priezračný**
- priezvisko**, -a, *str.*
- príhlas**, -u, *m.*
- príhlásiť**, -ím, -ia; *príhlášať*; *príhlasovať*
- príhláška**, -y, *ž.*
- príhnať**, -ženem, -ženú; *príháňať*
- príhnúť**, -nem, -nú; *príhýnať*, *príhýbať*; *príhybovať*
- príhoda**, -y, *ž.*; *príhodný*
- príhovoríť** sa, -ím, -ia; *príhovárať* sa
- príhriať**, -hrejem, -hrejú; *príhrievať*
- príchádzať**, -am, -ajú
- prichlop**, -u, *m.*, *i* *prichlop*
- prichlopíť**, -ím, -ia, *i* *prichlopíť*
- príchod**, -u, *m.*
- prichodiť**, -ím, -ia; *prichádzať*
- prichodzí**, -ieho
- prichuť**, -ti, *ž.*
- prichýliť**, -ím, -ia; *prichýľovať*
- príchylný**; *príchylnosť*
- prichystať**, -ám, -ajú; *prichystávať*
- prichytiť** (sa), -ím, -ia; *prichytávať*
- prijasť**, *prijmem*, *prijmú*; *prijateľný*; *prijímať*; *prijímací*; *prijímanie*; *prijímateľ*; *prijímač* *i* *prijímač*
- prijazd**, -u, *m.*
- prijazdiť**, -ím, -ia
- prijem**, -jmu, *m.*; *prijemca* *i* *prijímateľ*
- prijemný**
- prikaz**, -u, *m.*; *prikazný*
- prikázanie**, -ia, *str.*
- prikázať**, -žem, -žu; *prikazovať*
- příklad**, -u, *m.*; *příkladný*
- prikladať**, -ám, -ajú; *prikladač*
- prikfaknúť**, -nem, -nú
- prikloníť** (sa), -ím, -ia; *prikláňať*
- priklonka**, -y, *ž.*

- priklonný**
priklop, -u, *m.* i prí-
 chlop
priklopif, -ím, -ia, *i* prí-
 chlopif
prikrádať (sa), -am,
 -ajú; prikradnúť sa
prikríť sa, -im, -ia, pro-
 tivíť sa
prikrm, -u, *m.*
prikrrov, -u, *m.*
prikrý; prikrsoť
prikrýť, -kryjem, -kry-
 jú; prikrývať; prikrý-
 vadlo; prikrývka
prikúpif, -im, -ia; pri-
 kupovať
priľahnúť, -nem, -nú;
 priľahlý; priľiehať;
 priľiehavý
priľakať, -am, -ajú
priľba, -y, *ž.* = šišak
priľepif, -ím, -ia; pri-
 lepovať; priľepovať
priľepok, -pku, *m.*
priľeteť, -ím, -ia; pri-
 lietaf
priľežitý; priľežitosť,
 -sti, *ž.*; priľežitostný
priľiať, -lejem, -lejú;
 priľievaf
priľiezť, -leziem, -lezú;
 priľiezaf
priľipnúť, -nem, -nú
 priľiš; priľišný
priľiv, -u, *m.*; opak je
 odliv
priľnúť, -ľnem, -ľnú
priľoha, -y, *ž.*
- priložiť**, -ím, -ia
priložka, -y, *ž.*
priložený
prim, -u, *m.* (*v hudbe*)
prima, -y, *ž.*; primán; primánka
primadona, -y, *ž.*, prvá operná speváčka
primár, -a, *m.* (*lekár*)
primárny
primas, -a, *m.* (*prvý arcibiskup v krajine*)
primáš, -a, *m.* (*cigánsky kapelník*)
primať (*niekoho na niečo*) = naviesť; *len v inf. a v prič. min. čin.* primal. primala, primalo
primát, -u, *m.*, prvé miesto; primátor
primeraný
primeraf, -iam, -ajú; primeriavať
primerie, -ia, *str.*
primicie, -ij, *ž. mn.* (*prvá omša novovysväteného kňaza*)
primitívny, prostý, nedokonalý
primknúť, -nem, -nú; primykať
primlúva, -y, *ž.*; primlúvca
primogenitúra, -y, *ž.*, prvorodenstvo
primo loco (*lat.*) = na prvom mieste
- primorie**, -ia, *str.*; prí-
 morský
primykať, -ám, -ajú;
 primknúť
prinálezať, -ím, -ia
princ, -a, *m.*; princezka *i* princezna, -y, *ž.*
princíp, -u, *m.*, základná myšlienka, zásada; principiálny, zásadný
principál, -a, *m.*
priniesť, -nesiem, -sú; prinášaf
prínos, -u, *m.*; prinosiť
prinútiť, -im, -ia; prinucovať
priodef, -ejem, -ejú; priodievať
prior, -a, *m.*, predstavený kláštora
prioraf, -orem, -orú; priorávať
priorita, -y, *ž.*, prednosť, cenný papier; prioritný
pripad, -u, *m.*; prípadný
pripáliť, -im, -ia; pripaľovať
pripäť alebo **pripnúť**, -pnem, -pnú; pripnúť; pripni; pripäť *i* pripnúť; pripäť *i* pripnúť; pripínať; pripínací; pripínač
pripecock, -cka, *m.*
pripeckť, -pečiem, -pečú

- pripínač**, -a, *m.*; pripináček, -čka, alebo pripináčik, -a
pripís, -u, *m.*
pripísať, -šiem, -šu; pripisovať
pripíť, -pijem, -pijú; pripíjať
pripítok, -tku, *m.*
priplatiť, -ím, -ia; vyplácať
priplatok, -tku, *m.*
priplávať, -am, -ajú = pripluť, -plujem, -plujú
priplaviť, -ím, -ia
pripnúť, *viď* pripäť
pripočítať, -am, -ajú; pripočítavať *i* pripočítávať; pripočítovať
pripodobniť, -ím, -ia; pripodobnenie; pripodobňovať
pripojiť, -jím, -ja; pripojovať
pripojka, -y, *ž.*
pripomenúť, -niem, -nú; pripomenul; pripomínať
pripomienka, -y, *ž.*
přípona, -y, *ž.*
přípoveď, -di, *ž.*
přípovedka, -y, *ž.*
příprava, -y, *ž.*; právny
přípravíť, -ím, -ia; pripravovať
přípravovňa, -vne, *ž.*
přípraž, -e, *ž.*
- přípriať**, -am, -ajú; pripriať
přípriať
přípustiť, -ím, -ia; pripúšťať; pripustka
příпустný
přírásť, -rastiem, -rastú; prirastať
přírastok, -tku, *m.*
přírazíť, -ím, -ia; prirážať
přírážka, -y, *ž.*; prirážkový
přírobiť, -ím, -ia; prirábať
příroda, -y, *ž.*; prírodný
přírodopis, -u, *m.*; prírodopisec
přírodospyt, -u, *m.*; prírodospytec
přírodzenie, -a, *m.*
přírodzený
přírovnáť, -ám, -ajú; prírovnávať; prírovnávací
příručka, -y, *ž.*
příručný
přísadíť, -ím, -ia; prísádzať
přísaha, -y, *ž.*; prisahať
přísať, -sajem, -sajú; prisávať sa; pijavice sa prisávajú
přísažný, -ého, *m.*
příseďať, -ám, -ajú; prisedávať
přísediaci, -eho, *m.*
přískočiť, -ím, -ia
příslop, -u, *m.* (*vysoké*
- horské sedlo*); Príslop (*miestne meno*)
příslowie, -ia, *str.*; príslovný
příslovka, -y, *ž.*; príslovkový
příslúchať, -am, -ajú
příslušenstvo, -a, *str.*
příslušný; príslušník
přísny
přísolíť, -ím, -ia; prísáľovať
příspeť, -ejem, -ejú; prispievať; prispievateľ
příspevok, -vku, *m.*
příspôsobíť (sa), -ím, -ia; prispôsobovať
příst, prídem, prídu *i* príjdem, príjdu; príď *i* príjď, príďte *i* príjďte; príšiel
přístahovať sa; pristahovalec, -lca, *m.*
přístať, -stanem, -stanú (*na niečo*); prístanie
přístáť, -stojím, -stoja; prístátie; prístávať; prístávka
přístav, -u, *m.*; prístavný; prístavište
přístavba, -y, *ž.*
přístavíť, -ím, -ia; prístavovať
přístavok, -vku, *m.*
přístenok, -nku, *m.*
přístihnúť, -nem, -nú; pristihovať

	-nem, -nú	privesok , -sku, <i>m.</i>
- <i>m.</i>	-ám, -ajú; pri-	privet , -u, <i>m.</i>
pristrih-	tkávať	privetivý ; privetivosť
t'	prítknúť ; prítkýnať	priviazaf , -žem, -žu;
-a <i>m.</i>	pritlačíť , -ím, -ia; pri-	priväzovať
-a; pri-	tláčať; pritlačovať	priviesť , -vediem, -ve-
-u, <i>m.</i> ; prí-	prítľeť , -tlčiem, -tlčú;	dú; privádzať
stupný	prítlikať	priviezt' , -veziem, -ve-
pristúpif , -im, -ia; prí-	prítmie , -ia, <i>str.</i>	zú; privázať
stupovať	prítok , -u, <i>m.</i>	privilegium , -ia, <i>str.</i> ,
prístupky , -ov, <i>m. mn.</i>	prítomný ; prítomnosť	výlučné právo, vý-
prisúdiť , -im, -ia; prí-	prituhnúť , -nem, -nú;	sada
sudzovať	prituhovať	privif , -vijem, -vijú;
prisudok , -dku, <i>m.</i> ;	pritúlif (sa), -im, -ia	privinúť; privíjať
prísudkový	prítulný	privítať , -am, -ajú
prisvedčíť , -ím, -ia; prí-	pritulok , -lku, <i>m.</i>	privlastniť , -ím, -ia;
svedčovať; prisvied-	priučíť (sa), -ím, -ia;	privlastňovať; pri-
čať	priučať; priučovať	vlastňovací
prisvojif , -ím, -a; prisvo-	priučka , -y, <i>ž.</i>	privlastok , -tku, <i>m.</i> ;
jovať; prisvojovací	priušnice , -níc, <i>ž.</i>	privlastkový
prisyfať , -em, -ú (<i>do-</i>	<i>pomn. (choroba)</i>	privleceť , privlečiem,
<i>kon.</i>); prisýfať, -am,	príval , -u, <i>m.</i>	-vlečú; privliekať
-ajú (<i>nedokon.</i>)	privaliť , -ím, -ia; prí-	prívoz , -u, <i>m.</i> = dovoz;
príšera , -y, <i>ž.</i> , mátoha;	váfať	prívozný
príšerný	privariť , -ím, -ia	privrženec , -nca, <i>m.</i>
príšiť , -šijem, -šijú;	privatim , súkromne;	privykať , -ám, -ajú;
príšivať	privatista, súkrom-	privyknúť; privykol
príšlý	ník; privatizovať, sú-	prízemie , -ia, <i>str.</i> ; prí-
príštípok , -pku <i>i</i> -pka,	kromne žiť; privátny,	zemný
<i>m.</i> ; príštipkár	súkromný	prizma , -atu, <i>str.</i> , hra-
prifahovať ; pritiahnúť	privázať , -am, -ajú	noľ
prifaž , -e, <i>ž.</i>	priváziť , -ím, -ia	prizma , -y, <i>ž.</i> , hrobľa
prifažlivý ; prifažlivosť	privažok , -žku, <i>m.</i>	(<i>hromádka štrku, ka-</i>
pritiahnúť , -nem, -nu;	priväzok , -zku, <i>m.</i>	<i>menia</i>)
prifahovať	priväzovať ; priviazaf	príznak , -u, <i>m.</i> ; prí-
prítiecť , -tečiem, -tečú;	privčas (<i>prisl.</i>)	značný; príznakový
prítekať	privefa (<i>prisl.</i>)	priznať (sa); prizna-
prítiskaf , -am, -ajú	privesif , -ím, -ia; pri-	nie; priznávať; priz-
	vesený	znávací

- prízrak**, -u, *m.*
prizref sa, -zrem, -zrú; prizerat' sa
prizvať, -em; prizývať'
prízvuk, -u, *m.*; prí-zvučný; prízvukovať'
prizývať, -am, -ajú, *vid'* prizvať
príženiť sa, -ím, -ia
príživiť sa, -ím, -ia
príživník, -a, *m.*; príživný
príľf sa, -im, -ia = pýrit' sa
próba, -y, *ž.* (*z nem.*), skúška; probovať', skúšať
problém, -u, *m.*, pochybnosť, otázka; problematický
procedúra, -y, *ž.*, postup konania
procento, -a, *str.*
proces, -u, *m.*, pravota, spor; *l. v* procese; *mn. n., a.* procesy
procesia, -ie, *ž.*, (*s*)prie- vod (cirkevný)
producent, -a, *m.*, vý- robca, vyrábateľ
produkcia, -ie, *ž.*, vý- roba, predstavenie; produkt, -u, *m.*, vý- robok; produktívny, plodný
profanácia, -ie, *ž.*, zne- svätenie; profánny, svetský; profanovať'
profesia, -ie, *ž.*, (od- borné) povolanie; profesionál; profes- sionalizmus
profesor, -a, *m.*; profesúra; profesorský
profil, -u, *m.*, pohľad so strany
profit, -u, *m.*, zisk
profylaxia, -ie, *ž.*, o- chrana (*pri choro- bách*); profylaktický, ochranný
prognostikon, -ka, *str.*, znak, po ktorom sa predpovedá budú- nosť
prognóza, -y, *ž.*, pred- poved
program, -u, *m.*; pro- gramový
progres, -u, *m.*, *i* pro- gresia, -ie, *ž.*, po- stup; progresívny, po- stupný
prohibícia, -ie, *ž.*, zá- kaz výroby a pitia lie- hovín; prohibičný
prohibívny, zamedzo- vací, ochranný
projekcia, -ie, *ž.*, prie- met; projekčný, pro- jektívny
projekt, -u, *m.*, návrh; projektant; projekto-vať'
projektil, -u, *m.*, náboj
proklamácia, -ie, *ž.*, vyhlásenie; prokla- movať'
prokurátor, -a, *m.*, zá- stupca; prokuratúra, zastupiteľstvo
prokurista, -u, *m.*
proletár, -a, *m.*; pro- letariát, -u, *m.*
prolog, -u, *m.*, prívet, úvod
prolongácia, -ie, *ž.*, predĺženie; prolom- gačný; prolongovať'
promenáda, -y, *ž.*
Prometheus, -thea, *m.*
promocia, -ie, *ž.*, vy- hlásenie za doktora; promotor; promovaf
promptný, pohotový, určitý
propagácia, -ie, pro- paganda, -y, *ž.*, ší- renie názorov, zná- mostí; propagačný; propagátor; propa- govať'
propedeutika, -y, *ž.*, príprava, prípravná náuka z filozofie (*lo- gika a psychológia*)
proponovať, navrho-vať
proporcia, -ie, *ž.*, po- mer; proporcionálny
propozícia, -ie, *ž.*, ná- vrh
proprieta, -y, *ž.*, vlast- nictvo
prorogácia, -ie, *ž.*, od- ročenie
prorok, -a, *m.*; proro-

- kyňa, -ne, ž.; pro-
rocký; prorocko
- prošba**, -y, ž.; proseb-
ný; prosebník
- proscenium**, -ia, *str.*,
predná časť javišťa
(*pred oponou*)
- prosektor**, -a, *m.*, asi-
stent profesora ana-
tomie; nemocničný le-
kár, ktorý pítve mrtvo-
lv zomrelých; *jeho*
*pracovňa je prošek-
túra*
- prosif**, -ím, -ia; pro-
sievať; prositeľ
- proskribovať**, vyhostiť;
proskripcia; pro-
skripcný
- prospech**, -u, *m.*; pro-
spechár; prospešný =
osožný; *iné je úspech*
(*na pr. v škole*), ú-
spešný
- prospekt**, -u, *m.*, vý-
hľad, obchodné o-
známenie
- prosperovať**, daríť sa
- prospeť**, -ejem, -ejú;
prosievat'
- prostitúcia**, -ie, ž.; pro-
stitútka
- prostomyseľný**
- prostonárodný**
- prostred** (*niečoho*);
prostred lúky = vpro-
stred lúky; prostre-
die; prostredný; pro-
strednosť; prostrie-
- dok, -dku *i* -dka,
m.
- prostredkovať**; pro-
stredkovateľ
- prostredník**, -a, *m.*;
prostredníctvo
- prostý**; prasto; pro-
stučný
- profajší**
- protekcia**, -ie, ž., o-
chrana, priazeň; pro-
tektor; profektorát;
protekčný
- protest**, -u, *m.*; prote-
stovať
- protestant**, -a, *m.*; pro-
testantský; protestan-
tizmus, -zmu, *m.*
- Proteus**, -ea, *m.*
- protéza**, -y, ž., umelý
úd (telesný)
- protežovať**, chrániť
- protichodca**, -u, *m.*;
protichodný
- protifahľý**
- protinožec**, -žca, *m.*
- protirečiť**, -ím, -ia; pro-
tírečenie
- protišťatny**
- protitlak**, -u, *m.*
- protiučet**, -čtu, *m.*
- protiústavný**
- protiva**, -y, ž.
- protiváha**, -y, ž.
- protiveň**, -vne, ž.; pro-
tivný; protivník; pro-
tívenstvo
- protivíť sa**, -ím, -ia
- protivládny**
- protizákonný**
- protokol**, -u, *m.*, zápis-
nica; protokolárny;
protokolista; proto-
kolovať
- protoplazma**, -y, ž.
- prototyp**, -u, *m.*, pra-
vzor
- Provence** (*čítaj Pro-
váns*), -e, ž. (*južný*
krajvo Francúzsku);
Provençal, -a; pro-
vencalský
- proviant**, -u, *m.*, potrava
- provincia**, -ie, ž.
- provinciál**, -a, *m.*,
predstavený všetkých
kláštorov nejakej re-
hole v provincii, t. j.
v celej krajine
- provincializmus**,
-zmu, *m.*, slovo alebo
výraz obvyklý v i-
stom kraji
- provízia**, -ie, ž., odme-
na za sprostredkova-
nie
- provizorium**, -ia, *str.*,
dočasný stav; provi-
zorný
- provokácia**, -ie, ž., vy-
zývavosť; provokač-
ný; provokatér; pro-
vokatívny
- proza**, -y, ž.; prozaic-
ký; prozaik
- prozelyta**, -u, *m.*, nový
privrženec (nábožen-
stva)

- prozodia**, -ie, ž., náuka o skladbe veršov;
prozodický
prozreteľný; prozreteľnosť'; Prozreteľnosť' (božia)
prplaf, -em, -ú; prplavý
prsia, g. prs, d. prsiam, l. prsiach, instr. prsami; prsný
prskaf, -ám, -ajú; prskávať'
prskavka, -y, ž.
prsník, -a, m.
prst, -a, m.; prstík, -a; prštek, -a; prstíček, -čka
prstf, -sti, ž. (zem)
prsteň, -eňa, m.; prstienok, -nka
pršaf, -í, -ia; pršiavať'
prf, prti, ž., chodníček v horách alebo na vrchoch
prúd, -u, m.; prúdom (voda tečie prúdom); prúdiť'
prudký; prudko
pruh, -u, m.; pruhovaný, pruhovitý
Prus, -a, m.; Prušiak; Prusko; pruský
Pruské, -ého, str.
prusliak, -a, m. — z nem., slov. životok
prút, -a, m.; prútie; prúťik; prútený
prúžik, -u i -a, i prúžok, -žku, m.; prúžkovaný
prúžiť, -ím, -ia
pružný; pružnosť
prv, prvej; najprv
prvák, -a, m., primán
prvenstvo, -a, str.
prvobytný
prvok, prvku, m. (v chemii); mn. n. prvky
prvok, -voka, m. (živočích); mn. n. prvoci
prvopis, -u, m.
prvopočiatok, -tku, m.
prvorodený
prvoseň, -ne, ž.; prvosenka
prvôstka, -y, ž., mat s prvým dieťaťom
prvostupňový
prvotina, -y, ž.
prvý; prvší; po prvé
prýšf, -a, m., vyrážka, pupienok na koži
prýšťif sa, -im, -ia; prýšťievať'
przniť, -ím, -ia; przniťel'
pseudonym, -u, m., nepravé meno
psi, psia, psie
psiar, -a, m.
psiarka, -y, ž. (rastlina)
psík, -a, psíček, -čka, m.; psíča, -ata, str.; psisko, -a, str.
psohlavec, -vca, m.
psota, -y, ž.; psotiť', tref psotu, biedu; psotný; psotník
pstruh, -a, m.; mn. n., a. pstruhu
psuf, psujem, -jü, kažiť'; psujúc; psul psutý
psycha, -y, ž., duša, psychický, duševný
Psyche, -chy, ž.
psychiater, -tra, m., lekár choromyseľnýchl
psychofyzika, -y, ž. psychofyzický
psychologia, -ie, ž., duševeda; psycholog; psychologický
psychopatický, duševne chorobný, odchýlný
psychóza, -y, ž., duševná choroba
pšenica, -e, ž.; pšeničný
pšeno, -a, str.; pšenový; pšenný (pšenná kaša)
pštros, -a, m.; pštroší, -ia, -ie
puberta, -y, ž., dospelosť' (pohlavná)
publicista, -u, m., politický spisovateľ; publicistika, politické spisovateľstvo
publikácia, -ie, ž., uverejnenie, spis; publikovať'
publikán, -a, m.
publikum, -ka, str., obecnosť, verejnosť'

- ím, -ia; pučie-
vat'
- = púč k, -a
sa; -ím, -ia
-u, *m.*
- , -ím, -ia; pudie-
ť; pudivý = popu-
d
-tra, *m.*
- , -u, *m.*; puchnúť'
-a, *m.*
- puk**, -u, *m.*; púček *i*
púčok, púčík
- pukať**; puknúť'; pu-
kác; pukačka
- puklina**, -y, *ž.*
- pulec**, -lca, *m.* = žu-
brienka, žabrienka,
larva obojživelníkov,
zvlášte žiab
- pufka**, -y, *ž.* = *správne*
morka (moriak, mor-
ča)
- pulpit**, -u, *m.*, šikmý sto-
jací stôl
- pulverizácia**, -ie, *ž.*,
rozdrvenie na prach
- pulz**, -zu, *m.*
- puma**, -y, *ž.*
- pumpa**, -y, *ž.*
- Pun**, -a, *m.*; punský
- punč**, -u, *m.* (*nápoj*)
- punčocha**, -y, *ž.*
- punkt**, -u, *m.*, bod,
bodka
- punktácia**, -ie, *ž.*, poko-
návanie; punktačný
- púpava**, -y, *ž.* (*rastli-
na*)
-äfa, *str.*; pú-
pät
-a, *m.*; pupenec,
-nca; pupienok, -nka
- pupila**, -y, *ž.*, zrenica
- pupilárny**, sirotský
- purga**, -y, *ž.* (*z lot.*),
detská hračka
- purgácia**, -ie, *ž.*, preji-
manie
- purgent**, -u, *m.*, preji-
madlo
- purifikácia**, -ie, *ž.*, o-
čistenie, očisťovanie,
očista; purifikovať
- purista**, -u, *m.*, priateľ
rečovej čistoty; pu-
ristický; purizmus,
snaha očistiť' reč
- puritán**, -a, *m.*
- purpur**, -u, *m.*
- pusta**; pustatina *i* pu-
stina -y, *ž.*; pustinný
- pustiť**, -ím, -ia; púšťať
- pustnúť**, -nem, -nú
- pustošiť**, -ím, -ia
- pustovňa**, -vne, *ž.*
- pustovník**, -a, *m.*; pu-
stovnícky; pustovní-
ca; pustovníctvo
- pustý**; pusto
- puška**, -y, *ž.*; puškár
- pušný** (*prach*)
- púšť**, -šti, *ž*
- púť**, -ti, *ž.*
- pútať**, -am, -ajú; put-
nať'
- pútnik**, -a, *m.*; púť-
nica; pútnický; púť-
níctvo
- puto**, -a, *str.*
- putovať**
- pýcha**, -y, *ž.*; pyšný
- pýchavka**, -y, *ž.*
- pykať**, -ám, -ajú (*trest*)
- pyknometer**, -tra, *m.*,
hustomer
- Pylades**, -da, *m.*
- pylon**, -u, *m.*, stĺp
- pýr**, -u, *m.* (*tráva*)
- pyramida**, -y, *ž.*; py-
ramidalny
- Pyreneje**, -eji, *ž. mn.*
- pyrit**, -u, *m.* (*nerast*)
- pýriť** sa, -ím, -ia -
rumeneť', červenieť
- pyrometer**, -tra, *m.*,
teploměr na vysoké
teploty
- pyrop**, -u, *m.* (*nerast*) -
- pyrotechnik**, -a, *m.*,
ohňostroja; pyro-
technický
- Pyrrhos**, -ha, *m.*
- pysk**, -u, *m.*; pyskatý;
pyštek, -a
- pýšiť** sa, -ím, -ia
- pyšneť**, -iem, -eju
- pyšný**
- pytač**, -a, *m.*
- pytačka**, -y, *ž.*
- pýtať**, -am, -ajú; pý-
tanie; pýtavať *i* pý-
távať
- pyteľ**, -tľa, *m.*, vrece;
mn. n., a. pytle; py-

tfovina; pytlík, -a, *m.*; pytliactvo; pytliačiť

Pythagoras, -ra, *m.*

Pythia, -ie, *ž.*; pythický

Q.

Quido, -da, *m.*

Quintus, -ta, *m.*

R.

r. = roku

r. k., *rozumej* rím. kat.

= rímskokatolícky

rab, -a, *m.*; rabský

Ráb, -u, *m.* (*mesto v Maďarsku, Győr*);

rábsky

rabat, -u, *m.*, srážka

rabín, -a, *m.*

rabulista, -u, *m.*, pre-

krucovatel práva,

tľčhuba; rabulistický;

rabulistika

racionalizmus, -zmu,

m. (*filozofický*

smer); racionalista;

racionálny, rozumný

ráči, -ia, -ie; rak

Rácišdorf, -a, *m.*

ráčiť, -im, -ia; ráč,

ráčte

rad, -u, *m.*; rad ra-

dom; radový

rád, -u, *m.* = rehoľa,

vyznamenanie; rádo-

vý = rehoľný

rád, rada, rado; radi,

rady; radšej

rada, -y, *ž.*

radca, -cu, *m.*

radiácia, -ie, *ž.*, žiare-

nie, vysielanie lúčov

radikalizmus, -zmu, *m.*,

bezohľadný postup;

radikál; radikálny

radio, -ia, *str.* (*skrátene*

miesto radiotele-

fon); radiožurnál; ra-

diový (*aparát či prí-*

stroj)

radioaktivita, -y, *ž.*;

radioaktívny

radiometer, -tra, *m.*

radiotelegraf, -u, *m.*;

radiotelefon, -u, *m.*

radif, -ím, -ia

radium, -ia, *str.*

radius, -ia, *m.*, lúč, pa-

pršlek, polomer

rádlo, -a, *str.*; radlica

radnica, -ce, *ž.*; rad-

ničný

radný

radosť, -sti, *ž.*; radost-

ný; radostník

radovánky, -nok, *ž.*

radovať, sa (*niečomu*

alebo z niečoho)

radšej

Radvaň, -ne, *ž.*; rad-

vanský

Rafael, -a, *m.*

rafinácia, -ie, *ž.*, čiste-

nie (*cukru a pod.*);

rafináda, prečistený

cukor (*a pod.*); rafin-

neria, *ž.*, továrňa na

čistenie; rafinovaný;

prečistený, prečísaný

raglán, -a, *m.*, voľný

svrchný kabát

Ráchel, *neskl.* *ž.*

rachitis, -idy, *ž.*, kri-

vica; rachitický

rachot, -u, *m.*; rachotif

raj, -a, *m.*; rajský

Rajec, -jca, *m.*; Rajec-

ké Teplice

Rajmund, -a, *m.*

rak, -a, *m.*; račica, -e,

ž.; rači, -ia, -ie; rá-

ček i ráčok, -čka; ráčik

raketa, -y, *ž.*; rake-

lový

rakev, -kvi, i rakva, -y,

ž.; rakvička

rakovina, -y, *ž.*

Rakúsko, -a, *str.*; ra-

kúsky; Rakúsko-U-

horsko; rakúsko-u-

horský

Rakušan, -a, *m.*; Ra-

kušanka

rakýta i rokyta, -y, *ž.*;

rakýtie; rakýtový

rafa, -le, *ž.* = roľa,

ž.; Raľa (*miestne*

meno)

rám, -u, *m.*, rámec

-mca, *m.*; rámcový;

rámček, -a, *m.*

ramä, = rameno, -a,

str.; ramenný

ramienko, -a, *str.*

- y, ž.; ranka
raňa -jok, ž. *mn.*
raň -am, -ajú
 ... -a, *m.*
ranif, -ím, -ia
ranný = raňajší, rána
 sa týkajúci
ráno, -a, *str.*; ráničko
ranostaj, -a, *m.*
raný = skorý, včasný
 (rané slivky)
rapídny, prudký, rých-
 ly; rapídne
rapík, -a, *m.* (*časť listu*)
rapina, -y, ž.
rapkať, -ám, -ajú; rap-
 kavý; rapkáč
raport, -u, *m.*, hlásenie,
 zvest
rapot, -u, *m.*; rapotať,
 -cem, -cú; rapotač
 (človek); rapotačka;
 rapotáč *i* rapkáč (*ná-
 stroj*)
rapodia, -ie, ž., zlo-
 mok épickej básne;
 rapsod, -a, *m.*; rap-
 sodický
rárohy, -ov, *m. mn.*;
 rárožný
rasa, -y, ž., plemeno;
 rasový
rasca, -ce, ž. (*čes.
 kmín*); rascový (*ras-
 cova polievka*)
rast, -u, *m.*; dorast
rásť, rastiem, rastú; rá-
 stol
Rastislav, -a, *m.*
- rastlina**, -y, ž.; rastlin-
 ný
rastlinopis, -u, *m.*
rastlinstvo, -a, *str.*
rašelina, -y, ž.; rašeli-
 nište; rašelinný; ra-
 šeliník
rataj, -a, *m.* = orač
rátat — *z nem., správ-
 ne počítat'*
ratica, -ce, ž. (*kopýt-
 ko párnokopytných*);
 ratička
ratifikácia, -ie, ž., po-
 tvrdenie, schválenie;
 ratifikovať
Ratková, -ej, ž.
ratolest, -ti, ž. = leto-
 rost; ratoliestka
rayon (*čítaj rejon*), -a,
m., okruh; rayono-
 vať
raz; (jeden) raz; dva
 razy; tri, štyri razy;
 päť ráz; šesť ráz, sto
 ráz *ap.*
ráz, -u, *m.*, typ, cha-
 rakter; rázny; разо-
 vitý; rázovitost'
rázcestie, -ia, *str.*, *i*
 rozcestie
rázdelie, -ia, *str.* =
 rozdelie (*medza, kde
 sa schádza niekoľko
 polí*)
rážga, -y, ž. (*suchý ko-
 nár alebo strom*)
raziť, -ím, -ia; razievať
razom = naraz
- rázporok**, -rku, *m.*, *i*
 rozporok
rázputie, -ia, *str.*, *i*
 rozputie, rozcestie
rázsocha, -y, ž. = roz-
 socha (rozoklaná
 vetva)
rázsvit, -u, *m.* = svita-
 nie
rázštep, -u, *m.*
rážtok, -u, *m.*; ráz-
 toka, -y, ž.
Rážtoky, Rážtok, ž.
pomn. (miestne meno)
rázvora, -y, ž. (*časť
 voza*)
razzia, -ie, ž., vpád,
 policajná nenadála
 prehládka
raž, -i, ž.; ražný
raždie, -ia, *str.*
ražeň, -žňa, *m.*
reagencia, -ie, ž., skú-
 madlo
reakcia, -ie, ž., proti-
 tlak, zpiatočnosť;
 reakcionár
realie, -ii, ž., súhrn po-
 znatkov o veciach,
 vecné učenie
realita, -y, ž., skutoč-
 nosť, nehnuteľnosť,
 nemovitost'; realitný
realizácia, -ie, ž., u-
 skutočnenie; realizo-
 vať
realizmus, -zmu, *m.*;
 realista, -u, *m.*
realíka, -y, ž.

- reálny**, vecný
Réaumur (*čítaj* Reo-
 mür), -a, *m.*
Rebeka, -y, *ž.*
rebelant, -a, *m.*, od-
 bojník; rebelia; od-
 boj; rebelantstvo =
 odbojníctvo
rebrík, -a, *m.*; rebrí-
 ček, -čka
rebrina, -y, *ž.*; rebrí-
 nový
rebro, -a, *str.*; rebier-
 ko; rebrový; rebro-
 vec, -vca
rébus, -usu, *m.*
recenzent, -a, *m.*, po-
 sudzovateľ; recenzia,
 posudok
recepis, -u, *m.* (poštov-
 ný)
recept, -u, *m.*, lekár-
 sky predpis
recidíva, -y, *ž.*, návrat
 tejže choroby; reci-
 divny
recipient, -a, *m.*, prí-
 jemca, prijímateľ
reciprocita, -y, *ž.*, vzá-
 jomnosť
recitácia, -ie, *ž.*, pred-
 nášanie; recitovať
recitativ, -u, *m.*
reč, -i, *ž.*; rečový
rečník, -a, *m.*; rečníč-
 ka; rečnícky; rečníč-
 tvo; rečníšte
rečníf, -ím, -ia; reč-
 nievať
- redakcia**, -ie, *ž.*; re-
 dakčný
redaktor, -a, *m.*
redemptorista, -u, *m.*
redigovať
redikaf sa, -ám, -ajú,
 a) sfahovať sa (*so sa-
 lašom na inú pastvu*),
 b) hrabať sa, zfažka
 ísf
redkev, -dkvi, *i* redkov-
 ka, -y, *ž.*
rednúť, -nem, -nú
redší (*komp. od riedky*)
redukcia, -ie, *ž.*, zmen-
 šenie; redukovať
reduplikácia, -ie, *ž.*,
 zdvojenie
refektár, -a, *m.*, jedál-
 ňa (v kláštore)
referát, -u, *m.*, zvesť,
 posudok, oddelenie
 úradu; referent, -a,
m., zpravodaj; refe-
 rovať
reflektor, -a, *m.*, odrá-
 žač (svetla)
reflektovať *na niečo*,
 pomýšľať *na niečo*,
 uplatňovať právo *na*
niečo
reflex, -u, *m.*, odraz
reflexia, -ie, *ž.*, úvaha;
 reflexívny, rozjímavý
reforma, -y, *ž.*, oprava;
mn. g. reforiem;
 reformný; reformá-
 cia; reformátor; re-
 formačný
- refrakcia**, -ie, *ž.*, lom
 lúčov
refrén, -u, *m.*
regál, -a *i* -u, *m.*, polica
regata, -y, *ž.*, lodka,
 čln
regenerácia, -ie, *ž.*, ob-
 rodenie; regenerač-
 ný
regenerátor, -a, *m.*
regenschori, *m.*, riadi-
 teľ chóru, organista
regent, -a, *m.*, vládár
regesta, regest, *str.*
mn., výťahy z listín,
 vpísané do knihy
regiment, -u, *m.* = pluk
Regina, -y, *ž.*
regionalizmus, -zmu,
m., krajové smýšľa-
 nie; regionálny, kra-
 jový
register, -stra, *m.*, so-
 znam; registrátor;
 registratúra; regi-
 strovať
reglement (*čítaj* regi-
 má), *str. neskl.*, pred-
 pisy
regres, -u, *m.*, právo
 náhrady; regresívny,
 zpäť účinkujúci
regrút, -a, *m.*, nováček
 (vojenský)
regula, -y, *ž.*, pravidlo
regulácia, -ie, *ž.*, úpra-
 va (*riečišťa, ulíc a*
pod.); regulačný; re-
 gulovať

- regulatív**, -u, *m.*, vo-
didlo, vodičko
- regulátor**, -a, *m.*
- rehabilitácia**, -ie, *ž.*,
vrátenie cti
- rehoľa**, -le, *ž.*; rehoľ-
ný; rehoľník = mních;
rehoľnica = mníška;
- rehoľnícky; rehoľ-
níctvo
- rehot**, -u, *m.*; rehotat'
sa
- rehtať**, -ám *i* -cem;
rehtavý
- rehtor**, -a, *m.*, učiteľ
a organista; *iné je* rek-
tor (*univerzity, semi-
nára*)
- rekapitulácia**, -ie, *ž.*,
opakovanie, shrnutie
- reklama**, -y, *ž.*; reklam-
ný
- reklamácia**, -ie, *ž.*, vy-
máhanie, sťažnosť;
reklamačný
- rekognoskovať**, pre-
zreť
- rekomandácia**, -ie, *ž.*,
doporučenie; reko-
mandovaný (list), do-
poručený
- rekompenzácia**, -ie, *ž.*,
náhrada
- rekonštrukcia**, -ie, *ž.*,
znovuzriadenie
- rekonvalescent**, -a, *m.*,
človek zotavujúci sa
po chorobe
- rekord**, -u, *m.*, dokáza-
ný najväčší výkon;
rekordný
- rekreácia**, -ia, *ž.*, osvie-
ženie, zotavenie; re-
kreačný
- rekriminácia**, -ie, *ž.*,
obžaloba, výčitky;
rekriminovať
- rektifikácia**, -ie, *ž.*, o-
prava; rektifikovať
- rektor**, -a, *m.* (*vyso-
kej školy*); rektorát,
-u
- reku** (= rečiem); *po-
dobné: v*raj (z vraví)
- rekurovať**, odvolať sa
k vyššiemu úradu, a-
pelovať
- rekurz**, *g.* rekurzu, *m.*,
odvolanie, apelácia
- rekviem**, *str. neskl.*,
omša za mrtvých
- rekvirovať**, vymáhať,
požadovať
- rekvizícia**, -ie, *ž.*, vy-
máhanie; rekvizičný
- relácia**, -ie, *ž.*, zvest',
oznámenie; pomer
- relativita**, -y, *ž.*, po-
mernosť; relatívny,
pomerný, vzťahový
- relegácia**, -ie, *ž.*, vyho-
stanie; relegovať
- relief** (*trojslabič.*), -u,
m., vypuklá rezba
- religiózný**, nábožný
- relikvie**, -íí, *ž. mn.*, o-
statky svätých
- remanencia**, -ie, *ž.*, tr-
vanie; nezaplatená
daň
- remeň**, -a, *m.*; reme-
nár; remenný; remie-
nok, -nka
- remeselník**, -a, *m.*; re-
meselnícky
- remigrácia**, -ie, *ž.*; re-
migrant
- reminiscencia**, -ie, *ž.*,
rozpomienka
- remitenda**, *str. mn.*,
knihy nepredané a
vrátené
- remíza**, -y, *ž.*, kôľna na
vozy (elektrické)
- remunerácia**, -ie, *ž.*,
odmena
- Remus**, -ma, *m.* (*brat
Romulov*)
- Renáta**, -y, *ž.*
- rendezvous** (*čítaj ran-
devú*), *neskl. str.*,
schôdzka, sídenie, svi-
danie, dostaveníčko
- renegát**, -a, *m.*, odro-
dilec
- renesancia**, -ie, *ž.*, o-
žitie starovekého ži-
votného názoru a u-
menia; renesančný
- reneta**, -y, *ž.* (*jablko*)
- renitencia**, -ie, *ž.*, vzdor-
ovitosť, odpor; reni-
tentný
- renomé**, *str. neskl.*,
slávne meno, dobrá
povešť; renomovaný
- renta**, -y, *ž.*, dôchodok

- z kapitálu; rentier, -a, *m.*; rentový; rentovať sa, vyplácať sa
- reorganizácia**, -ie, *ž.*, znovuzriadenie; reorganizovať
- repa**, -y, *ž.*: repka; repište *i* repnisko; repár; repársky
- reparácia**, -ie, *ž.*, náhrada za škodu; reparačný
- reparát**, -u, *m.*, opravná skúška
- reparatúra**, -y, *ž.*, oprava
- repartícia**, -ie, *ž.*, rozvrh, rozdelenie
- repatriácia**, -ie, *ž.*, dopravenie do vlasti, prijatie za občana; repatriovať; repatriáčny
- repertoár**, -u, *m.*
- repertorium**, -ia, *str.*, ukazovateľ
- repent**, -a, *m.*, opakujúci
- repeticia**, -ie, *ž.*, opakovanie
- repík**, -a, *m.* (*zelina*)
- replika**, -y, *ž.*, odpoveď na odpoveď; replikovať
- reportér**, -a, *m.*, zpravodaj
- represálie**, -íí, *ž. mn.*, odplata, odвета
- represívny**, odvetný
- reprezentácia**, -ie, *ž.*, zastupovanie; reprezentant; reprezentačný; reprezentovať
- repríza**, -y, *ž.*, opakovanie hry
- reprobácia**, -ie, *ž.*, neuznanie spôsobilým; reprobovať, zamietnuť
- reprodukcia**, -ie, *ž.*, opätné podanie, opätný výkon; reprodukčný
- reptať**, -ám *i* -cem
- republika**, -y, *ž.*; republikán; republikánsky; republika Československá = Republika; zprávy z republiky Československej = zprávy z Republiky
- reputácia**, -ie, *ž.*, vážnosť, úcta
- respirácia**, -ie, *ž.*, dýchanie
- respírium**, -ia, *str.*, od dych
- resumé** (*čítaj rezümé*), *str. neskl.*, shrnutie, obsah; resumovať (*čít. rezümovať*)
- rešeto**, -a, *str.*
- rešpicient**, -a, *m.*
- reštancia**, -ie, *ž.*, ostatok, zaostalost' (*v práci, v platení*)
- reštaurácia**, -ie, *ž.*
- reštaurátor**, -a, *m.*
- reštitúcia**, -ie, *ž.*, obnovenie
- reštrikcia**, -ie, *ž.*, obmedzenie; reštringovať
- ret**, rtu, *m.*; retný; retnica
- retardácia**, -ie, *ž.*, zdržanie, zvoľnenie; retardovať
- refaz**, -i, *ž.*; refazový
- retiazka**, -y, *ž.*
- rétor**, -a, *m.*, rečník; retorický; retorika
- retorzia**, -ie, *ž.*, odвета, podobná odplata
- retour** (*čítaj retúr*), nazaď
- retogradný**, zpiatočný, zpiatočnický
- retrospektíva**, -y, *ž.*, pohľad nazad; retrospektívny
- retušér**, -a, *m.*; retušovať
- reuma**, -y, *ž.*; reumatický; reumatizmus
- rev**, revu, *m.*
- reva**, -y, *ž.* (*vínna*); revokaz
- revanš**, -u, *m.*; odpiata, odвета; revanšovať sa
- revať**, -em, -ú
- reverenda**, -y, *ž.*, kňazské rúcho
- reverz**, -rzu, *m.*, úpis
- revident**, -a, *m.*; revidovať, prezerat'

- revindikácia**, -ie, ž., požadovanie nazpät
revír, -u, m.; revírny
revízia, -ie, ž., prehliadka; revízor; revízný
revokácia, -ie, ž., odvolanie
revokaz, -a, m., fyloxera
revolta, -y, ž., odboj, vzbura
revolúcia, -ie, ž.; revolučný
revolucionár, -a, m.; revolucionársky
revolver, -a i -u, m.
Revúca, -cej, ž. (*rieka i obec*); Revúčan, Revúčanka; revúcky
revue (*čítaj revü*), ž. *neskl.*, prehliadka, obzor; časopis
rez, -u, m.
rezance, -ov, m.
rezať, -žem, -žú; rezávať; reznúť; rezina, *zväčša v č. mn.* reziny = piliny; rezivo, drevo na rezanie
rezba, -y, ž.; rezbár; rezbársky; rezbárstvo
rezeda, -y, ž.
rezeň, -zňa, m.; viedenský rezeň, *čes.* řízek
rezerva, -y, ž., záloha; rezervný; rezervista
rezervát, -u, m., tajný list
rezervoár, -u, m., nádržka
rezidencia, -ie, ž., sídlo; rezidenčný; rezident
rezignácia, -ie, ž., zrieknutie sa niečoho; rezignovať
rezistencia, -ie, ž., odpor
rezky, -ov, m. *pomn.* (*z cukrovej repy*)
rezký
rezolúcia, -ie, ž., usnesenie; rezolučný; rezolutný, rázny
rezonancia, -ie, ž., ozvena, ozvuk; rezonančný, ozvučný
rezultát, -u, m., výsledok
režia, -ie, ž., správa, správne výlohy; režíjný; režisér, -a, m.; režirovať; režim, -u, m.
režucha — *správne* žerucha, -y, ž. (*rastlina*)
riad, -u, m. (kuchynský riad)
riadíť, -ím, -ia; riadievat'; riadenie; riadiť; riaditeľka; riaditeľstvo; riadič
riadny
riadok, -dku, m.; riadkový; Riadok (*miestne meno*)
riasa, -y, ž.; riasny; riasnatý
riasíť, -ím, -ia
riasnica, -e, ž. (*na mihalniciach*)
riava, -y, ž., horský potok
ricinus, -nu, m. (*rastlina i olej*); ricinový (*olej*)
riečť, rečiem, rečú = rieknúť, -nem, -nu; riekol, -kla; rečený; takrečený; takrečeno
riečica, -e, ž.
riečište, -šta, *str.*
riečka, -y, ž.
riediť, -ím, -ia; riedievat'
riedky, *komp.* redší
rieka, -y, ž.; riečka, -y, ž.
riešiť, -ím, -ia
rif, -u i -a, m. (*z mad.*), laket'; rífový
Riga, -y, ž.; rižský
rigel — *z nem., správne* závara
rigorózný, prísny
rigorózum, -za, *str.*, prísna skúška
Richard, -a, m.
Rím, -a, m.; Riman; Rímanka; rímsky
Rimavská Sobota
rimesa, -y, ž., zaslaná zmenka
rímša, -y, ž.; *mn.* g. ríms
rímskokatolícky
rinčať, -ím, -ia (*retaz rinčí*)

- rinúť sa**, -niem, -nú
riskantný, odvážny
riskovať, dať v nebezpečnosť
riša, -e, ž. (*napr.* Veľkomoravská riša); rišsky
ritardando
rituál, -u, m., kniha cirkevných obradov; rituálny
ritus, -tu, m., obrad
rivál, -a, m., sok; rivalizovať
rizalit, -u, m., výstupok fasády
riziko, -a, str.; riskovať; riskantný
rmútiť (sa), -ím, -ia
roastbeef (*angl.*, čítaj rozbiť), -u, m., hovädzia pečienka
roba, -y, ž., žena
róba, -y, ž., dámske šaty
Robert, -a, m.
robiť, -ím, -ia; robievat
robotá, -y, ž.; robotný; robotník; robotníčka; robotníctvo; robotnícky
robustný, mocný, silný
ročitý
ročný; ročník, -a, m., ročenka, almanach
rod, -u, m.; rodný; rodový
rodák, -a, m.; rodáčka
rodič, -a, m.; mn. n. rodičia; rodičovský
rodička, -y, ž.
rodina, -y, ž.; rodinka; rodinný
rodinkárstvo, -a, str.
rodište, -št'a, str.
rodif, -ím, -ia; rodový, rodidlo; rodievat
rodokmeň, -ňa, m.
rodoláska, -y, ž.
rodofub, -a, m.; mn. n. rodofubovia
rodomil, -a, m.
rodopis, -u, m.
Rodos, -du, m.
rodostrom, -u, m.
roduverný
rodzaj, -a, m. = rod, druh
roh, -u, m.; rožtek, -a, m.; roháč; rohový; rohovina
rohovka, -y, ž.
rohož, -e, ž.; rohožka; rohožový
roj, -a, m.; rojový
rojalista, -u, m., privrženec kráľovstva; rojalizmus
rojčit, -ím, -ia; rojčivý
rojif sa, -ím, -a
rojko, -a, m.
rojovník, -a, m.
rok, -a i -u, m. (s roka na rok, do roka, tohoto roku, roku...); Nový rok (*sviatok 1. januára*)
rokľa, -kle, ž., roklina
rokoko, -a, str., umelecký vkus v dobe Ludvika XV.; rokokový
rokovať; rokovanie
rokyta i rakyta, -y, ž.
rola, -ly, ž. (*divadelná*)
rofa, -e, ž. = pole; roľníčka; roľný
Roland, -a, m.
roleta, -y, ž., záclona
roľník, -a, m.; roľníčka; roľnícky; roľníctvo
román, -u, m.; románo-pisec; románový
Román, -a, m.; román-sky; romanista, -u, m.
romantik, -a, m.; romantika; romantický; romantizmus
rondeau (*čítaj rondo*), str., do kruhu stava-ná budova, báseň a i.
Rón, -a, m. (*rieka*)
ronif, -ím, -ia; ráňat'
ropucha, -y, ž., ropuchnačka, -y, ž.
roráty, rorát, m. *pomn.*
rosa, -y, ž.; rosička
rosif, -ím, -ia
rosol, -u, m.
rošáda, -y, ž. (*pri šachu*)
rošt, -u, m. (*z nem.*)
rota, -y, ž.; rotný
rotácia, -ie, ž., otáčanie; rotačný, otáčivý; rotačka
rotmajster, -stra, m.
rotunda, -y, ž.

rov , -u, <i>m.</i>	rozbiť , -bijem, -bijú;	chovať; rozdmychovač = rozduchovač
roveň , -vne, <i>ž.</i> , <i>len vo výrazoch</i> : ty si mi roveň; nemá sebe rovne; na roveň postavil'	rozbiťaj'	rozdrapíť , -ím, -ia; rozdrapať; rozdrapovať (sa)
rovesník , -a, <i>m.</i> ; rovesnica	rozboleť , -í, -ia	rozdráždiť (sa), -ím, -ia
rovina , -y, <i>ž.</i> , <i>i</i> rovni- na; rovinatý; rovinný	rozbor , -u, <i>m.</i>	rozdrobiť , -ím, -ia; rozdrobovať'
rovnáký ; rovnako	rozbrázdiť , -ím, -ia; rozbrázený	rozdrviť , -ím, -ia; rozdrvovať'
rovnať (sa), -ám, -jú	rozbresk , -u, <i>m.</i> ; roz- brieždenie; rozbresk- núť'	rozduchaf , -am, -ajú; rozduchovať'
rovnica , -ice, <i>ž.</i>	rozbrieždiť sa, -ím, -ia	rozduríť , -ím, -ia; roz- durovať'
rovník , -a, <i>m.</i>	rozbroj , -a, <i>m.</i> ; roz- brojníctvo	rozduť , -dujem, -dujú <i>i</i>
rovnobežka , -y, <i>ž.</i> ; rovnobežný; rovno- bežník, -a	rozbryzgnúť (sa), -nem, -nú, rozstrik- núť' (sa)	rozodmem, -dmú; rozduťý; rozduťav'
rovnocenný ; rovnocennosť	rozbúraf , -am, -ajú; rozbúrávať' <i>i</i> rozbú- rávať	rozdvojiť , -ím, -a; roz- dvojovať'
rovnodenný ; rovnodennosť	rozburíť , -ím, -ia	rozeta , -y, <i>ž.</i> , ružica
rovnomerý	rozcestie <i>i</i> rázcestie, -ia, <i>str.</i>	rozhalíť ; rozhaľovať'
rovnomyseľný	rozčesať , -šem, -šú; rozčesnúť; rozčesá- vať'; rozčeslina	rozháňaf , -am, -ajú; rozháňáč
rovnoprávny ; rovnoprávnosť	rozčlánkovať	rozháraný
rovnoramenný	rozčuliť (sa), -ím, -ia; rozčulený; rozčule- nie; rozčuľovať' (sa)	rozhrad , -u, <i>m.</i> ; roz- hradňa
rovnorodý	rozdať , -dám, -dajú; rozdávať; rozdavač	rozhradef sa, -ím, -ia
rovnosť , -sti, <i>ž.</i>	rozdať , -dám, -dajú; rozdávať; rozdavač	rozhras , -u, <i>m.</i>
rovnostranný	rozďaviť = rozzeviť' (ústa)	rozhlásiť , -ím, -ia; roz- hlasovať'
rovnošata , -y, <i>ž.</i>	rozdeliť , -ím, -ia; roz- deľovať'	rozhnevať (sa), -ám, -ajú
rovnováha , -y, <i>ž.</i> ; rov- novážny	rozdiel , -u, <i>m.</i> ; rozdiel- ny; rozdielový	rozhodčí , -ieho, <i>m.</i>
rovný ; rovno	rozdmýchaf , -am, -ajú = rozduchaf; roz- dmychovať = rozdu-	rozhodnúť , -nem, -nú; rozhodnutie; rozho- dovať; rozhodujúci
Rozália , -e, <i>ž.</i>		rozhorčíť (sa), -ím, -ia; rozhorčenie; rozhor- čovať' (sa)
rozbeh , -u, <i>m.</i>		
rozbehať sa; rozbehnúť sa; rozbiehať' sa		
rozberaf <i>i</i> rozoberaf, -ám, -ajú		

rozhoľ sa (sa), -ím, -ia;	rozkázať , -žem, -žu;	rozleť sa , -í, -ia; roz-
rozhárať (sa)	rozkazovať ; rozkazo-	letovať sa
rozhorlil sa, -ím, -ia;	vací	rozliať , -lejem, -lejú;
rozhorlenie	rozklad , -u, <i>m.</i> ; roz-	rozlievať
rozovor , -u, <i>m.</i>	kladat' ; rozkladný	rozličný <i>i</i> rôzny
rozovoril sa, -ím, -ia;	rozkluf <i>i</i> rozkľuvať (sa),	rozliehať sa, -am, -ajú;
rozovárať sa	-kľujem , -kľujú	rozliehavý
rozhranie , -ia, <i>str.</i>	rozkol , -u, <i>m.</i> ; rozkol-	rozliezť sa, -leziem,
rozhrešil ; rozhrešovať;	ný ; rozkolník; roz-	-lezú ; rozlezlý; roz-
rozhrešenie	kolníctvo	liezať sa
rozhríbsť , -hrebiem,	rozkoš , -i <i>i</i> -e, <i>ž.</i> ; roz-	rozlišil , -ím, -ia; roz-
-hrebú ; rozhrebať	košný ; rozkošník; roz-	lišovať ; rozlišný
rozhrnúť , -nem, -nú;	košníctvo	rozloha , -y, <i>ž.</i> ; rozlož-
rozhríňať ; rozhrnovať	rozkríčať (sa), -ím, -ia;	ný ; rozložitý
rozhybať , -em, -u	rozkríknuť (sa); roz-	rozlúčiť (sa), -ím, -ia;
rozchádzat' sa, -am,	krikovať (sa)	rozlučiteľný ; rozlu-
-ajú	rozkročil (sa), -ím, -ia;	čovať
rozchod , -u, <i>m.</i>	rozkročovať (sa)	rozluka , -y, <i>ž.</i> ; rozlu-
rozchodil sa, -ím, -ia;	rozkrojil , -ím, -a; roz-	kový ; rozlúčka
rozchádzat' sa	krájať ; rozkrajovať	rozlúštil , -ím, -ia; roz-
rozchodník , -a, <i>m.</i> (<i>rast-</i>	rozkrok , -u, <i>m.</i> ; roz-	lušťovať
<i>lina</i>)	kročný ; rozkrokový;	rozlútiť (sa), -ím, -ia
rozchvat , -u, <i>m.</i> ; roz-	rozkročmo (<i>v telo-</i>	rozmahať sa, -am, -ajú
chvátiť	<i>cviku</i>)	rozmar , -u, <i>m.</i> ; roz-
rozihrať (sa), -ám, -ajú;	rozkúsať , -šiem, -šu;	marný ; rozmarilý
rozihrávať (sa)	rozkúsať <i>i</i> rozkú-	rozmarín , -u, <i>m.</i> ; roz-
Rozina , -y, <i>ž.</i>	sávať	marínový
rozisť sa, rozidem sa;	rozkúskovať	rozmer , -u, <i>m.</i> ; rozmer-
rozišiel sa; rozide-	rozkvet , -u, <i>m.</i>	ný
nie	rozkvitať , -ám, -ajú;	rozmerať , -iam, -ajú;
rozjaril sa, -ím, -ia;	rozkvitnúť ; rozkvi-	rozmeriavať
rozjarený	tol , -tla	rozmesil , -ím, -ia; roz-
rozjasnil sa, -ím, -ia	rozkývať (sa), -em, -u	miešať
rozjatriť , -ím, -ia	rozlad , -u, <i>m.</i>	rozmesť , -metiem,
rozjímať , -am, -ajú; roz-	rozladil , -ím, -ia; roz-	-metú ; rozmetať;
jímanie ; rozjímavý;	laďovať	rozmetať
rozjímavať <i>i</i> rozjímá-	rozlahlý ,	rozmetávať
vať	rozlepiť , -ím, -ia; roz-	rozmlieť <i>i</i> rozomlet,
rozkaz , -u, <i>m.</i>	liepať ; rozlepovať	rozmelem <i>i</i> rozome-
		lem ; rozomialať

rozmliaždif , -im, -ia	rozopäť <i>i</i> rozopnúť,	rozpaky , -ov, <i>m. pomn.</i> ;
rozmnožiť (sa), -ím,	-pnem, -pnú; rozopäl	je v rozpakoch
-ia; rozmnožovať	<i>i</i> rozopnul; rozopätý <i>i</i>	rozpáliť , -im, -ia; roz-
rozmočť sa, -môžem,	rozopnutý	paľovať (sa)
-môžu, -mohol; roz-	rozopra , -e, <i>ž. (podla</i>	rozpamätaf sa, -ám,
máhať sa	<i>ulica)</i>	-ajú; rozpamätovať'
rozmysleť , -ím, -ia;	rozopret , -prem, -prú;	sa; rozpamätúvať' sa
rozmyšľať	rozopierať	rozpárať , -am, -ajú
roznášať , -am, -ajú;	rozorať , -orem, -orú;	rozpätie , -ia, <i>str.</i>
roznáška; roznášač;	rozorávať	rozpečatiť , -ím, -ia;
roznášačka	rozoslať , -šlem, -šlú;	rozpečatieval'
rozniešť , -nesiem, -ne-	rozosielat'	rozplliť , -im, -ia; roz-
sú; roznášať	rozosmiať (sa), -sme-	piťovať
roznieť , -ím, -ia; roz-	jem, -smejú; rozo-	rozpínať (sa), -am, -ajú
necovať	smievať (sa)	(<i>od</i> rozopnúť); roz-
rôznorečie , -ia, <i>str.</i> ,	rozospalý	pínavý
podrečie, nárečie	rozostaviť , -ím, -ia	rozpísať (sa), -šlem, -šu;
rôznorodý	rozostlať , -stelem,	rozpisovať'
rôznostranný	-stelú; rozostielat'	rozpitvať , -em, -ú
rôzny ; rôzne (<i>prísl.</i>);	rozostreť , -strem, -strú;	rozplakať (sa), -plačem,
rôznosť, -ti, <i>ž.</i>	rozostierať	-plačú
rozobrať , -berem, -be-	rozotreť <i>i</i> rozitreť, rozo-	rozplašiť , -ím, -ia
rú; rozoberať	trem, rozotrú; roz-	rozplemeniť (sa), -ím,
rozodniť sa, -í, -ia;	tierať	-ia
rozodnievať sa	rozovreť , -vrem, -vrú;	rozpliesť , -pletiem, ple-
rozodrať , -derem, -de-	rozovierať	tú; rozpletať
rú; rozodierať	rozoznať , -ám, -ajú;	rozplodiť , -ím, -ia; roz-
rozohnať , -ženem, -že-	rozoznávať; rozozna-	plodzovať'
nú; rozháňať	ný; rozoznanie; rozo-	rozplynúť sa, -niem,
rozohniť sa, -ím, -ia	znávací	-nú; rozplývať' sa;
rozohrať , -hrám, -jú	rozozvučať sa, -í, -ia	rozplývavý
rozohriať , -hrejem,	rozožrať , -žere, -že-	rozplytváť , -ám, -ajú
-hrejú; rozohrievať'	rú; rozožierať	rozpočet , -čtu, <i>m.</i> ; roz-
rozochveť , -ejem, -ejú;	rozpačiť ; rozpači-	počtový
rozochvievať'	tosť'	rozpočítať , -am, -ajú;
rozomleť <i>i</i> rozmleť, roz-	rozpadať sa; rozpadá-	rozpočítavať' <i>i</i> rozpó-
melem <i>i</i> rozomelem,	vať' sa; rozpadnúť sa;	čítavať
rozmelú <i>i</i> rozomelú;	rozpadnutie; rozpad-	rozpoliť , -ím, -ia =
rozomielat'	lina, -y, <i>ž.</i>	rozdvojiť

rozpomenúť sa , -niem, -nú; rozpomenul sa; rozpomínať sa; rozpomienka	púšťať; rozpúšťaci; rozpúšťadlo	rozstup , -u, <i>m.</i> ; rozstúpiť sa
rozpor , -u, <i>m.</i>	rozraziť , -ím, -ia; rozrážať	rozsúdiť , -ím, -ia; rozsudzovať
rozporok <i>i</i> rázporok, -rku, <i>m.</i>	rozrednúť , -nem, -nú; rozredlý	rozsudok , -dku, <i>m.</i>
rozposlať , -šlem, -šlú; rozposielat'	rozrezať , -žem, -žú; rozrezávať	rozsvietiť , -ím, -ia; rozsviet', -te; rozsvetovať
rozprašiť ; rozprašovať; rozprašovač; rozprašovadlo	rozriešiť , -ím, -ia (<i>na pr. hádanku</i>)	rozsychnať (<i>sa</i>), -ám, -ajú
rozprava , -y, <i>ž.</i> ; rozpravný	rozruch , -u, <i>m.</i>	rozsypať (<i>sa</i>), -em, -ú (<i>dokon.</i>); rozsypať', -am, -ajú (<i>nedokon.</i>)
rozprávať , -am, -ajú; rozprávač; rozprávačka	rozrušiť , -ím, -ia; rozrušovať	rozšafný , múdry
rozprávka , -y, <i>ž.</i> ; rozprávčička; rozprávčár	rozrýpať ; rozrýpnúť	rozšíriť , -ím, -ia; rozširovať; rozširovateľ
rozpredať , -ám, -ajú; rozpredávať	rozryť , -ryjem, -ryjú; rozrývať	rozškeriť (<i>sa</i>), -ím, -ia, rozškeriť' (<i>sa</i>); rozškeriť' <i>sa</i>
rozprestieť , -strem, -strú; rozprestierať	rozsadiť , -ím, -ia; rozsádzajú; rozsádzať	rozškrabať , -em, -ú
rozpľchnúť sa ; rozpľchnať' <i>sa</i>	rozsadnúť sa ; rozsadať <i>sa</i>	rozšliaपाť , -em, -u
rozpriahnuť , -nem, -nu; rozpriahať'	rozseh , -u, <i>m.</i>	rozštep , -u, <i>m.</i> = rásštep
rozprasiať , -pradiem, -pradiú; rozpridať'	rozsekať , -ám, -ajú; rozsekávať	rozštiepať , -ím, -ia; rozštiepať
rozptylíť , -ím, -ia; rozptyľovať'; rozptyľený; rozptyľenosť	rozsiehly	rozštvrtiť , -ím, -ia
rozpučiť (<i>sa</i>), -ím, -ia	rozsiat' , -sejem, -sejú; rozsievať'; rozsievať;	rozstavíť , -ím, -ia, rozputiť, roztopiť
rozpuk , -u, <i>m.</i> ; rozpukat' <i>sa</i> ; rozpuklina	rozskočíť sa , -ím, -ia; rozskákat' <i>sa</i>	rozťahat' , -ám, -ajú; rozťahovať'; rozťahovať'
rozpust , -u, <i>m.</i> ; rozpustný	rozsobáš , -a, <i>m.</i> ; rozsobašiť (<i>sa</i>); rozsobašovať' (<i>sa</i>)	rozťahať , -ám, -ajú; rozťahať'
rozpustiť , -ím, -ia; roz-	rozsrdiť (<i>sa</i>), -ím, -ia	rozťinať
	rozstrelíť , -ím, -ia; rozstrieľať'	rozťieť sa , -tečiem, -tečú; roztekať'
	rozstriekať , -am, -ajú	rozťierať , <i>viď</i> roz(o)-tref
	rozstrihnúť , -nem, -nú; rozstrihať; rozstrihovať'	rozťieť , -tľčiem, -tľčú; rozťikať'

	-ia; roz-	rozvážaf , -am, -ajú; <i>vid'</i> rozviezť	rozvrh , -u, <i>m.</i> ; roz- vrhnúť; rozvrhovať
táčať		rozvážif , -ím, -ia; roz- važovať; rozvažítý;	rozzeviť , -ím, -ia (<i>na</i> <i>pr.</i> ústa rozzeviť)
roztok , -u, <i>m.</i>		rozvážlivý; rozvážny	rozlobif , -ím, -ia;
roztomilý		rozväzovať ; rozviazať	rozlobený
roztopif (sa), -ím, -ia;		rozviať , -vejem, -vejú;	rozzúrif , -ím, -ia; roz- zúrený
rozťapať		rozvievat'	rozžať , rozožnem; roz- žal; rozžatý; rozžíhať;
roztratif , -ím, -ia; roz- tráčať		rozviazať , -žem, -žu;	rozžihač (<i>človek</i>);
roztrepať , -em, -ú		rozväzovať	rozžihák = rozžihadlo
roztreť <i>i</i> rozotreť, roz- zotrem, -ú; roztrie- rať		rozvidniť sa = rozo- dniť sa; rozvidnievať	rozžehnať sa , -ám, -ajú
roztrhnúť , -nem, -nú;		sa, rozodnievať sa	rozžeraveť , -ie, -ejú;
roztrhať; roztrhávať		rozviedka , -y, <i>ž.</i> =	rozžeravit'
roztriasť , -trasiem, -tra- sú; roztriasať; roz- trasený		zvedy, výzvedy	rozžhaviť , -ím, -ia;
roztriediť , -ím, -ia;		rozviesť , -vediem, -ve- dú; rozvádzať	rozžhavený
roztriedovať		rozviezť , -veziem, -ve- zú; rozvážať	rozžialif (sa), -ím, -ia
roztrúsif , -ím, -ia; roz- trusovať		rozvinúť , -niem, -nú;	rozžuť <i>i</i> rozžuvať, -žu- jem, -žujú; rozžúvať
roztržitý		rozvíjať; rozvinovať	Rožňava , -y, <i>ž.</i>
roztržka , -y, <i>ž.</i>		rozvirif , -ím, -ia; roz- vírený	rožný (<i>na pr.</i> statok)
roztvorif , -ím, -ia; roz- tvárat'		rozviť , -vijem, -vijú;	rožtek , -a, rožok, -žka, <i>m.</i> ; <i>mn.</i> <i>č.</i> rožky, -ov
rozum , -u, <i>m.</i> ; rozum- ný		rozvíjať	rtuť , -ti, <i>ž.</i> ; rtuťový;
rozumef , -iem, -ejú		rozvitok , -tku, <i>m.</i>	rtutnatý
<i>niečomu</i>		rozvláčif , -ím, -ia; roz- vláčať; rozvlačítý;	rub , -u, <i>m.</i>
rozutekať sa		rozvlačný	rúbaň <i>i</i> rúbaňa, -ne, <i>ž.</i> <i>i</i> rúbanisko, -a, <i>str.</i>
rozuzlif , -ím, -ia; roz- uzľovať		rozvliecť , -vleciem, -vlečú; rozvľáčať	rubáš , -a, <i>m.</i>
rozvádzať , -am, -ajú, <i>vid'</i> rozviesť		rozvod , -u, <i>m.</i> ; rozvo- dový	rúbať , -am, -ajú, <i>i</i> -em, -u; rúbavať <i>i</i> rúbávať
rozvaha , -y, <i>ž.</i>		rozvodniť sa , -í, -ia;	rubeľ , -bľa, <i>m.</i>
rozvalif , -ím, -ia; roz- váfať, rozvaľovať sa		rozvodňovať sa	rubín , -a, <i>m.</i> ; rubínový
rozvarif , -ím, -ia; roz- várat'		rozvrat , -u, <i>m.</i> ; roz- vratný	rubif , -ím, -ia (<i>daň vy-</i> <i>rubiť</i> , vyrubovať, predpisovať)
		rozvrátif , -ím, -ia;	rubrika , -y, <i>ž.</i>
		rozvracať; rozvratný	

- rubrum**, -bra, *str.*, nadpis, záhlavie
rúcať, -am, -ajú
ručať, -ím, -ia = ryčať
rúči = pekný, poriadny; rúče (*prisl.*)
ručiť, -ím, -ia; ručenie, -ia, *str.* = poruka; ručiteľ
rúčka, -y, *ž.*; ručička
ručnica, -e, *ž.*; ručničný
ručník, -a, *m.*; ručníček
ruda, -y, *ž.*; rudka; rudnatý; rudný
rudimentum, -ta, *str.*, základ, počiatok; rudimentárny
rúhať sa; ruhač; rúhavý
ruch, -u, *m.*
rúcho, -a, *str.*
ruina, -y, *ž.* (*lat.*) = zrúcanina, rozvalina
ruka, -y, *ž.*; *mn n., a.* ruky, *g.* rúk, *d.* rukám, *l.* rukách, *i.* rukama (rukami); rúčka; ručička; ručný
rukáv, -a, *m.*; rukávec
rukavica, -e, *ž.*; rukavička; rukavičkář
rukodielny
rukojmie, -ia, *str.*
rukopis, -u, *m.*
rukoväť, -ti, *ž.*; rukoviatka
rula, -y, *ž.*
- ruleta**, -y, *ž.*, hazardná hra v herniach
rum, -u, *m.*; rumový
rumanček, -a, *m.*, *i* harmanček (*rastlina*)
rumeň, -ňa = rumenec, -nca, *m.*; rumienok; -nka; rumenný
Rumun, -a, *m.*; Rumunsko; rumunský
runa, -y, *ž.*
rúno, -a, *str.*
rúra, -y, *ž.*; rúrka; rúrkovať
Rus, -i, *ž.* (*krajina*) = Rusko; Podkarpatská Rus; Rus, -a, *m.* (*človek*); ruský; rúština
Rusadlá, -diel, *str. mn.* = Turíce
Rusniak, -a, *m.* (*hud. forma pre gréckych katolíkov*); Rusnička; rusniacky
rusofil, -a, *m.*, rusomil
rustikálny, sedliacky
rušať (sa), -iam, -ajú, hnúť (sa), pohybovať (sa) vpred
rušeň, -šňa, *m.*, lokomotíva; rušňovodič, -a, *m.* = strojvodca
rušíť, -ím, -ia; rušiteľ; rušievat'
rúška, -y, *ž.*, *i* rúško, -a, *str.*, závoj
ruština, -y, *ž.*
Rút, *ž. neskl.*
- rutina**, -y, *ž.*, zručnosť; rutinovaný
rútiť sa, -ím, -ia; rúcať
ruvať sa, *viď* rvať' sa
ruža, -e, *ž.*; ružica; ružička; ružový
Ružena, -y, *ž.*
ruženec, -nca, *m.*
Ružomberok, -rka, *m.* Ružomberčan, Ružomberčanka; ružomerský
rváč, -a, *m.*
rvачka *i* ruvačka, -y, *ž.*
rvat' sa *i* ruvať sa, rvem, rvú *alebo* rujem, rujú; rvi, rvite *i* ruj, rujte; rval *i* ruval
ryba, -y, *ž.*; rybka; rybička; rybá, -áfa, *str.*; rybačka, lovenie rýb; rybár; rybársky; rybárit'; rybí, -ia, -ie; rybný; rybník; rybníček; rybničný
rybezle, -zlí, *ž. pomn.*, viničky; rybezľový, viničkový
ryčať, -ím, -ia; ryk, -u, *m.*
rydlo, -a, *str.* (*nástroj*)
rydzi
rydzik, -a, *m.*
ryha, -y, *ž.*; ryhovať'
rychly *i* rychlý; rýchle *i* rychle; rýchlik *i* rychlík; rýchlikový *i* rychlíkový; rýchliť' *i* rychliť'

-u, *m.***ryža**, -že, *ž.*; ryžový
ryžovať; ryžovište

r -u,

, *m.*-a, *m.*; rych-

tárka; rychtársky

ryjec, -jca, *i* rytec, -tca,
*m.***ryk**, -u, *m.*; ryčať**ryľ**, -a, *m.***rym**, -u, *m.*; rymovať
(sa)**Rýn**, -a, *m.*; rýnsky**ryňok**, -nku, *m.***rypák**, -a, *m.*; rypáčík**rypať**, -em, -u, *i* -am,
-ajú; rypnúť**rys**, -a, *m.* (*zvierá*) =
ostrovid; rysí**rys**, -u, *m.*; rysovať; ry-
sovať; rysovadlo; ry-
sovňa**ryšavý****ryšavý****ryšiak**, -a, *m.***ryť**, ryjem, ryjú; rycí**rytec**, -tca, *i* ryjec, -jca,
m.; rytectvo**rytier**, -a, *m.*; rytiersky**rytina**, -y, *ž.***rytmus**, -ngu, *m.*; rytmika;
rytmický**ryzling**, -ngu, *m.* (*druh*
bieleho vína)**ryzná** *i* ryzeň, -zne, *ž.*- z *nem.*, *slovensky*
žlab (*na spúšťanie*
dreva)

S.

s, so (*predl. s gen., o-*
značuje smer shora
nadol): s vrchu, so
stromu (*proti predl.*
na: na vrchu, na stro-
me); **s, so** (*s ak.*): a)
vo význame približ-
nosti = asi: bolo nás
s desať, s osem; b)
kto s koho, ten s toho;
s, so (*s instr.*): s vo-
dou, so synom**sa**, seba, *zvrátne zám.*;
d. sebe, si**Sába**, -y, *ž.***Sabína**, -y, *ž.***Sabinov**, -a, *m.***sad**, -u, *m.*; sadový**sadať**, -ám, -ajú; sad-
núť**sadiť**, -ím, -ia; sádzať,
-am, -ajú**sadlo**, -a, *str.***sádra**, -y, *ž.* = gyps;
sádrový**saducej**, -eja, *i* sadu-
ceus, -cea, *m.***sadza**, -e, *ž.*; sadzový**sadzač**, -a, *m.*; sa-
dzačka; sadziareň *i*

sadziarňa

sádzaf, -am, -ajú**sadzba**, -y, *ž.*; sadzob-
ný; sadzobník**safián**, -u, *m.*; safiánový
safir, -u, *m.*; safirový
sága, -y, *ž.* (*severská*
povešť)**ságo**, -a, *str.*; ságovník**Sahara**, -y, *ž.*; saharský**sacharín**, -u, *m.* (*che-*
mické sladidlo); sa-
charometer**sakristia**, -ie, *ž.*; sakri-
stián, -a, *m.* = kostol-
ník**sál**, -u, *m.* = sála, -y, *ž.*
(*z nem.*), sieň**Sála**, -y, *ž.***salám**, -u, *m.*, *i* saláma,
-y, *ž.***Salamis**, -miny, *ž.*, *at.*
Salamina, -y, *ž.***salaš**, -a, *m.*; salašník;
salašníctvo**sálať**, -am, -ajú (*oheň*
sála)**Salcburg**, -u, *m.*, Soľ-
nohrad; salcburský,

soľnohradský

saldo, -da, *str.*, zbýva-
júci nedostatok; sal-
dovať**salicin**, -u, *m.***salicyl**, -u, *m.***salmiak**, -u, *m.***salón**, -a *i* -u, *m.*; sa-
lónny**salto**, -a, *str.*, skok**salvarzan**, -u, *m.* (*liek*)**Salvátor**, -a, *m.***sám**, sama, samo**Samaritán**, -a, *m.*; sa-

- maritán = milosrdný
človek; samaritánska
služba
- samec**, -mca, *m.*; sam-
čí; samček
- samica**, -e, *ž.*; samička
- Samo, Sama**, *m.* (*od*
Samuel); Samko
- Sámo**, -ma, *m.* (*pr-*
novník český)
- samočinný**
- samodruhá** = tehotná
(žena)
- samohláska**, -y, *ž.*
- samochtiac**
- samojedíný**
- samokýška**, -y, *ž.* =
kyslé mlieko
- samofub**, -a, *m.*; *mn. n.*
samofubovia; samo-
ľúby; samoľúbosť
- samomluva**, -y, *ž.*, mo-
nolog
- samopaš**, -e, *ž.*; samo-
pašný; samopašník;
samopašníctvo
- samorodý**
- samospasiteľný**
- samospráva**, -y, *ž.* =
autonomia; samo-
správny, autonómny
- samosiatny**
- samosudca**, -dca, *m.*
- samota**, -y, *ž.*; samotár;
samotný
- samotok**, -u, *m.*
- samotržba**, -y, *ž.*
- samouk**, -a, *m.*
- samovar**, -a *i* -u, *m.*
- samoväzba**, -y, *ž.*
- samovláda**, -y, *ž.*; sa-
movládca
- samovlastný**
- samovofný**
- samovrah**, -a, *m.*; sa-
movražda
- samožertva**, -y, *ž.*
- Samson**, -a, *m.*
- Samuel**, -a, *m.*
- samum**, -umu, *m.*, sa-
harský vietor
- saň**, -ne, *ž.*
- sanatorium**, -ia, *str.*,
liečebný ústav
- sandál**, -u, *m.*
- sandwich** (*čítaj* send-
vič), -a, *m.*
- sane, saní**, *ž. mn.*; sa-
nica; sánky, -nok;
sankovať sa
- sangvinik**, -a, *m.*, člo-
vek prudký, prehký,
dôverčivý; sangvinic-
ký
- sanita**, -y, *ž.*, zdravot-
níctvo; zdravotný od-
diel; sanitný, zdravot-
nícky
- sanitra**, -y, *ž.*
- sankcia**, -ie, *ž.*, schvá-
lenie, pokuta; san-
kcionovať
- sanskrit**, -u, *m.*
- sapér**, -a, *m.*, zákopník;
sapérsky
- Sapfo**, -pfy, *ž.*; sapfický
- sára**, -y, *ž.* — *z mad.*,
holeň, holienska
- Sára**, -y, *ž.*
- Saracén**, -a, *m.*; sara-
cénsky
- Sarajevo**, -a, *str.*; sa-
rajevský
- sardela**, -ly, *ž.*; sarde-
lový
- Sardinia**, -ie, *ž.*; sar-
dinský
- sardonyx**, -u, *m.* (*druh*
kremeňa)
- sarkazmus**, -zmu, *m.*,
výsmech; sarkastický
- sarkofág**, -u, *m.*, ka-
menná rakev
- Sas**, -a, *m.*; Sasko;
saský
- saf, sajem, sajú**; sací
(*zo ssat'*)
- satan, satanáš**, -a, *m.*;
satanský
- satelit**, -a, *m.*, osobný
strážca, sprievodca,
mesiac
- satén** (*zo satin*), -u, *m.*
(*atlasová látka*)
- satira**, -y, *ž.* (*druh bás-*
nický); satirik: sati-
rický
- satisfakcia**, -ie, *ž.*, za-
dostučenie
- satyr**, -a, *m.*; satyrský
- Sáva**, -y, *ž.*; sávsky
- savec**, -vca, *m.* (*zo ssa-*
vec)
- Savojsko**, -a, *str.*; sa-
vojský
- sbalif**, -ím, -ia
- sbeh**, -u, *m.* = shon:

- iné je* zbeh = uprchlík; sbiehať sa
- sberať** (sa), -ám, -ajú; sberací; sberateľ; sberač; sberačka; sbierať (sa); sbierací (há-
- y, ž.
- , ž.
-ajú; *iné* (ozbijať)
, .. sbijú;
né je (ubíť)
(sa), -ím, -ia: sblížovať
- sbor**, -u, *m.*; sborový
- sboriť**, *správne* zboriť = zručať
- s** -stra, *m.*
-a, *m.*
- sbratři** sa, -ím, -ia; sbratrovať sa; sbratrenie
- scediť**, -ím, -ia; sciedzať
- sceleť**, -iem, -ejú; scelievat'
- sceliť**, -ím, ia; scelovať
- scéna**, -y, ž., javište, výjav; scenár; scenický; scenovať
- sceneria**, -ie, ž., obraz na javišti, kraj
- scentralizovať**
- scestie**, -ia, *str.*
- Scipio**, -ona, *m.*
- scivilizovať**
- scudzif**, -ím, -ia
- scukornateť**, -ie, -ejú
- scvrknúť** sa; scvrklý; scvrkať sa
- sčeriť**, -ím, -ia
- sčerneť**, -iem, -ejú
- sčerstveť**, -iem, -ejú
- sčervenieť**, -iem, -ejú
- sčervieť**, -ie, -ejú
- sčesať**, -šiem, -šú; sčesnút'
- sčítať**, -am, -ajú; sčítanie; sčítací; sčítanec; sčítovať, sčítavať i sčítávať
- sdeliť**, -ím, -ia (*niekomu niečo*), *správne* oznámiť; sdeľovať, oznamovať; sdielny
- sdužiť** (sa), -ím, -ia; sduženie; sdužovať
- sebaklam**, -u, *m.*
- sebaláska**, -y, ž.
- sebaobrana**, -y, ž.
- sebavedomý**
- sebazaprenie**, -ia, *str.*
- sebažertvovanie**, -ia, *str.*
- sebec**, -bca, *m.*; sebecký; sebeckosť
- Sebechleby**, -ov, *m. pomn.*
- sebevoľný**; sebevoľnosť
- secesia**, -ie, ž., odštiepenie, odluka
- seč**, -i, ž.; sečný
- sečka**, -y, ž.; sečkovica (*stroj*)
- Sečovce**, -viec, ž. *mn.*
- sedadlo**, -a, *str.*; *mn.* g. sedadiel
- sedem**; sedem ráz i sedemkrát
- sedemčlenový** i sedemčlenný
- sedemdesiat** i sedemdesiati; sedemdesiaty (*č. rad.*); sedemdesiatnik; sedemdesiatka
- sedemmesačný**
- sedemnásť**; sedemnásť
- sedemnásťročný**
- sedeť**, -ím, -ia; sedenie; sedat'; sedávať; sedací; sediačky
- sedľač**, -če, ž.
- sedľať**, -ám, -ajú; sedlávať
- sedliak**, -a, *m.*; sedliacka; sedliacky; sedliáčik
- sedlo**, -dla, *str.*; sedlový; sedlár
- sedmihran**, -u, *m.*
- sedmimiestny**
- sedmimíľový**
- sedmina**, -y, ž.
- Sedmohradčan**, -a, *m.*; Sedmohradsko; sedmohradský
- sedmoraký**
- sedmoro**
- sedria**, -ie, ž., krajový súd; sedriálny
- segment**, -u, *m.*, úsek

- segregácia**, -ie, ž., od-
deľovanie
- sekanta**, -y, ž., sečná,
sečnica (*v geom.*)
- sekať**, -ám, -ajú; sekáč;
sekávať; seknúť
- sekcia**, -ie, ž., oddele-
nie, odbor; pitva;
sekčný
- sekerka**, -y, ž.; sekerka
- sekmo**
- sekretár**, -a, *m.*, tajom-
ník; sekretariát
- sekta**, -y, ž., nábožen-
ská strana; sektár
- sekularizácia**, -ie, ž.,
zabranie cirkevných
majetkov
- sekulárny**, storočný
- sekunda**, -y, ž.; sekun-
dán = druhák
- sekundár**, -a, *m.*, dru-
hý lekár
- sekundárny**, vedľajší
- sekundista**, -u, *m.*, hráč
na druhé husle
- Sekvana**, -y, ž.
- sekvestrácia**, -ie, ž.,
správa súdom vnú-
tená; sekvester, -stra,
m.; sekvestrovať
- sem**; sem tam
- semafor**, -a, *m.*, optic-
ký telegraf
- semä** = semeno, -a, *str.*;
semiačko, -a, *str.* =
semienko
- semenáč**, -a, *m.*
- semenár**, -a, *m.*, pe-
stovateľ semien; *iné*
je seminár, na pr.
bohoslovecký
- semenisko**, -a, *i* se-
menište, -šta, *str.*
- semenný**; semeník
- semester**, -stra, *m.*,
polrok; semestrálny
- seminár**, -a, *m.*, seme-
nište; seminárny; se-
minarista
- Semiramis**, -idy, ž.
- Semita**, -u, *m.*; semit-
ský
- sem tam**
- sen**, sna, *m.*
- senát**, -u, *m.*; senátor;
(pani) senátorka
- Senec**, -nca, *m.*
- Senica**, -e, ž.
- seník**, -a, *m.* (*od sen-
ný*)
- senior**, -a, *m.*, starší;
seniorát; seniorátny;
seniorálny
- senný** (*od seno*)
- sentimentálny**, precitli-
velý; sentimentalita
- senzácia**, -ie, ž., podiv,
úžas, vzrušenie; sen-
začný, vzrušujúci
- senzibilita**, -y, ž., citli-
vosť
- senzitívny**, značne cit-
livý
- senzualizmus**, -zmu,
m., smyselnosť
- separácia**, -ie, ž., od-
delenie, odlúčenie
- separát**, -u, *m.*, oso-
bitný odtlačok či o-
tisk
- separatizmus**, -zmu,
m., snaha po odluke;
separatista; separati-
stický
- separátny**, oddelený,
osobitný
- sepia**, -ie, ž., a) mor-
ský hlavonožec, b)
hnedá farba; sepiový
- september**, -bra, *m.*;
lok. v septembri; sep-
tembrový
- septima**, -y, ž.; septi-
mán
- serafín**, -a, *m.*; serafín-
sky
- serail**, -a, *m.*, palác sul-
tánov
- serenáda**, -y, ž., nočná
hudba
- sergeant** (*čítaj seržán*),
-na, *m.*, *franc. pod-
dôstojník*
- séria**, -ie, ž., rad
- seriózny**, vážny
- serpentina**, -y, ž., ha-
dovitá, haditá cesta
- sérum**, -ra, *str.*
- Servác**, -a, *m.*
- service** (*čítaj servis*),
-u, *m.*, obsluha; sto-
lový riad
- servilný**, otrocký, pod-
liezavý
- servítka**, -y, ž.
- sesia**, -ie, ž., zasadnutie

- sestina**, -y, *ž.* (*útvár básnický*)
- sestra**, -y, *ž.*; *mn. g.* sestier *i* sestár; sestrička; sestrin; sesternica (sestrina dcéra); sestrenec (sestrin syn)
- sever**, -a *i* -u, *m.*; severný; severovýchodný; severozápadný
- Severín**, -a, *m.*
- Severná Amerika**; severoamerický
- sexta**, -y, *ž.*; sextán; sextánka; sextánsky
- sextant**, -u, *m.*, prístroj na meranie uhlov
- sexteto**, -a, *str.*
- sexus**, -xu, *m.*, pohlavie; sexuálny, pohlavný
- sezóna**, -y, *ž.*, ročné obdobie; príhodný čas pre niečo; sezónny
- sféra**, -y, *ž.*, guľa, kruh; sferický
- sfinx** *i* **sfinga**, sfingy, *ž.*, žena so ľvím telom
- sformovať**
- sfragistika**, -y, *ž.*, náuka o pečatiach
- sfúknuť**, -nem, -nu
- sgrafito**, -a, *str.*, ozdoba škriabané v omietke
- shádzať**, -am, -ajú;
- shodiť (*shora nadol*)
- Shakespeare** (*čítaj* Šekspír), -a, *m.*
- sháňať** (*od* sohnat); *iné je* zháňať' (túlať sa)
- sharmonizovať**, -ujem, -ujú
- shfadávať**, -am, -ajú
- shliadnuť**, -em, -u (*shora nadol*); *iné je* vzhliadnuť
- shluk**, -u, *m.*; shluknúť sa; shlukovať sa
- shoda**, -y, *ž.*; shodnúť sa
- shodif**, -ím, -ia; shádzať, shadzovať'
- shodnúť sa**, -nem, -nú; shodol sa; shodovať sa
- shon**, -u, *m.*
- shora**
- shoref**, -í, -ia (*spotu*)
- shovárať sa**
- shovor**, -u, *m.*
- shovorčivý**
- shovorka**, -y, *ž.*, rozhovor
- shrabaf**, -em, -ú; shrabnúť; shrabávať; shrabúvať'
- shrbiť sa**, -ím, -ia; shrbený
- shfknúť** (sa), -nem, -nu
- shrnúť**, -niem, -nú; shrnovať'; shfňať'
- shromaždiť**, -ím, -ia; shromažďovať'; shromažďovací; shromaždenie; shromaždište
- shyb**, -u, *m.*
- shybák**, -a, *m.*
- shýbať**, -am, -ajú; shýbavať' *i* shýbávať
- schéma**, -ata, *str.*, *i* schéma, -y, *ž.*; obrazec, vzor; schematický
- schematizmus**, -zmu, *m.*, výkaz, soznam
- scherzo**, *z tal.* (*výsl. skerco*), -a, *str.*, žartovná skladba
- schizma**, -ata, *str.*, *i* schizma, -y, *ž.*, rozkol cirkevný; schizmatik, rozkolník
- schladif** (sa), -ím, -ia; schladzovať (sa)
- schnúť**, -nem, -nú
- schod**, -u, *m.*; schodík; schodište
- schodif** (sa), -ím, -ia; schádzat' (sa)
- schodný**
- schodok**, -dku, *m.*
- schôdza**, -dze, *ž.*; schôdzka
- scholastik**, -a, *m.*; scholastika; scholastický
- schopný**; schopnosť
- schovať** (sa), -ám, -ajú; schovávať' (sa); schovávanica (*hrať sa na schovávaniku*)

- schradnúť**, -nem, -nú
schrana, -y, ž.;
 schránka
schudnúť, -nem, -nú
schudobneť, -iem, -ejú
schúlif sa, -im, -ia
schváliť, -im, -ia;
 schvaľovať'; schvaľu-
 júci
schválny; schváľne =
 naschvál
schvatnúť, -nem, -nú
schybiť, -ím, -ia, po-
 chybit'
schýliť (sa), schyľovať'
 (sa)
schystať, -ám, -ajú
schytiť, -ím, -ia; schy-
 tať
siaha, -y, ž.; siahový;
 siahovica
siahaf, -am, -ajú; siah-
 nuť'
siakaf, -am, -ajú; siak-
 nuť'
siaf, sejem, sejú; siaci,
 -a, -e (*na pr.* siaci
 stroj); sial; siaty;
 siacie; siatba; siatina
Sibír, -i, ž. (= Sibíria,
 -ie, ž.); sibírsky
Sibyla, -y, ž.; sibylský
síce; a síce — *lepšie*
 a to
Sicilia, -ie, ž.; sicilský
sídlif, -im, -ia
sídlo, -a, *str.*; sídelný
Sidonia, -ie, ž.
siecf, sečiem, sečú;
- siekol (*neužíva sa*) i
 sekol; sečený
siedmi = sedem
siedmy, -a, -e
sieň, -ne, ž.; *mn. g.*
 siení
siesta (trojslab.), -y, ž.,
 poludňajší odpočinok
sieť, -ti, ž.; sieťový;
 sieťka; sieťkový
sietnica, -e, ž.
sifon, -u, *m.*
Sigfríd, -a, *m.*
signál, -u, *m.*, znak,
 znamenie; signalizo-
 vat'
signatúra, -y, ž., ozna-
 čenie
signum, -gna, *str.*, zna-
 menie
siheľ, -hle, ž. (*mladý*
ihličnatý strom,
smrek al. jedľa);
 sihlina (*mladá hora*)
sihof, -ti, ž. (*z maď.*),
 ostrov v rieke
sikať, -am, -ajú, strie-
 kať; sikačka, strie-
 kačka; *iné je* sykať =
 syčať, sykavý, sykavka
sila, -y, ž.; silný; silif sa
silák, -a, *m.*
silencium, -ia, *str.*,
 mlčanie, ticho
silienka, -y, ž. (*rastlina*)
silica, -e, ž. (*eterický*
rastlinný olej)
sillif (sa), -ím, -ia, na-
 máhať' (sa)
- silneť**, -iem, -ejú
silnica, -e, ž.; = hrad-
 ská
silospyt, -u, *m.*
silueta, -y, ž., tieňový
 obraz
silurský
Silvester, -tra, *m.*
Silvius, -ia, *m.*
Simeon, -a, *m.*
simonia, -ie, ž., sväto-
 kupectvo
Simonides, -da, *m.*
simulácia, -ie, ž., pre-
 tvarovanie
simulant, -a, *m.*; simu-
 lovať'
simultánný, súčasný,
 spoločný
Sinaj, Sinaja, *m.*; si-
 najský
siňava, -y, ž. (*od síný,*
sr. čierňava)
sinekúra, -y, ž., výnos-
 ný, nenamáhavý úrad
singulár, -u, *m.*, jed-
 notné číslo; *l.* v sin-
 gulári; singulárny
sineť, -iem, -ejú
sinus, -usu, *m.*; veta si-
 nusová
siný; sinavý
Sion, -a, *m.*
sionizmus, -zmu, *m.*,
 hnutie za zriadenie
 samostatného židov-
 ského štátu; sionista
sipeť, -ím, -ia
sipot, -u, *m.* = sykot

síra, -y, ž.; sírka; sírnatý; sírny; sírník, -a (*slúčenina síry*); sírník, -a = zápalka; sírový; sírovitý
síran, -u, m.

Siréna, -y, ž. (*vila*); síréna, -y, ž. (*pištala*)

sírka, -y, ž. = zápalka
sírník, -a, m. (*slúčenina síry*)

siroba, -y, ž. = osirelost'

sirota, -y, ž.; sirotský; sirotíneč; sirôtká; sirôtočka

sirovodík, -a, m.

sirý (osirelý)

sísť; sídem, sídu (*shora dolu*); síšť sa (*spolu*); iné je zísť sa; zide sa mi niččo

Sisyfos, -fa, m.; sisyfovský

sítie, -ia, str. = sítina, -y, ž.

Sitno, -a, str. (*vrch*); sitno, -a = peklo; sitniansky

sito, -ta, str.; sitár; sitko

sitokrídly; hmyz sitokrídly

situácia, -ie, ž., polozenie, stav, pomery; situačný

Sivko, -vka, m. (*meno koňa*)

sivokrídly

sivooký

sivý; sivák; sivoň

Sixtus, -ta, m.

sjazd, -u, m.; sjazdový

sjednať (sa), -ám, -ajú

sjednotiť, -ím, -ia;

sjednotenie; sjednocovať'

skákať, -am, -ajú; skakat'

skala, -y, ž.; skalica;

skalina; skalka; skalie;

skalisko; skalný;

skalnatý

Skalica, -e, ž.; Skaličan;

Skaličanka; skalický

skalif, -ím, -ia

skalopevný

skamenet, -ie, -ejú; skamenelý; skamenelina

Skandinávia, -e, ž.;

skandinávsky; Skandinávec

i Skandinávčan

skandovať

skántriť = zničiť, zhubiť, skazit'

skapalnet, -ie, -ejú; skapalnit

skapať, -em, -ú

skárať, -am, -ajú

skarikovať

skaut, -a, m., junák;

skauting, -u, m.;

skautský

skaza, -y, ž.

skaziť, -ím, -ia

skazka, -y, ž. = rozprávka

skazonosný

skelet, -u, m., kostra

skepsa, -y, ž., pochybnosť;

skepticizmus, pochybovačnosť;

skeptik; skeptický

ski, neskl., lyže (*pomn.*)

skioptikon, -ka, str.,

prístroj na premietanie obrazov

skizza (*vysl. skica*), -y,

ž., náčrt

sklad, -u, m.; skladné;

skladný; skladník;

skládok

skladať, -ám, -ajú; skladací;

skladač; skladateľ;

skladba, -y, ž.

skladište

sklamať, -em, -ú

skláňať, -am, -ajú; skloniť

sklár, -a, m.; sklárňa;

sklársky

sklátiť (sa), -im, -ia

skfaveť, -iem, -ejú = skrehnúť

skíbiť, -im, -ia

sklenár, -a, m.

sklenica, -ce, ž.; sklenička;

sklenka; skleničkár

skleník, -a, m.

sklený = sklenený

sklep, -u, m. = obchod;

sklepník = obchodník;

skliepok

sklepenie, -ia, str. =

klenutie, klenba

- sklepif**, -ím, -ia
skleróza, -y, ž., zväpe-
 nenie
sklesnúť, -nem, -nú;
 skleslý; skleslosť
sklo, skla, *str.*; skielko
i sklíčko
sklon, -u, *m.*; sklonok,
 -nku; sklonný; sklon-
 nosť
skloniť; skláňať
skloňovať; skloňovanie
sklopiť, -ím, -ia
skfúčiť, -ím, -ia; skfu-
 čovať
skíznuť, -nem, -nú
skočiť, -ím, -ia; skákať
skok, -u, *m.*
skoliť, -ím, -ia (*nieko-
 ho*) = sraziť, zabiť
skomponovať
skon, -u, *m.*; skonat';
 skonávať
skoncovať
skončiť (sa), -ím, -ia;
 skončievať' (sa)
skonfiškovať
skontro, -tra, *str.*, vy-
 rovanie účtov;
 skontrovať', prezret'
 (účty)
skopať, -em, -ú; sko-
 pávať'
skopneť, -ie, -ejú
skôr *i* skorej
skorigovať
skormútiť, -ím, -ia
skoro; skorej *i* skôr;
 najskôr *i* najskorej
- skorocel**, -u, *m.* (*rastli-
 na*)
skorý; skorší
skosif, -ím, -ia; skášať
skostnatieť, -iem, -ejú
skovať = skuť, skujem,
 skujú
skrahnúť — *správne*
 skrehnúť'
skrájať, -am, -ajú; skro-
 jiť
skrátenina, -y, ž., *i*
 skratka, -y, ž.
skrátiť, -ím, -ia; skra-
 cováť'
skrčiť, -ím, -ia
skrehnúť, -nem, -nú;
 skrehlý
skrepenieť, -iem, -ejú,
 stuhnúť, zmeraveť
skresaf, -šiem, -šú;
 skresávať'
skresliť, -ím, -ia; skre-
 slievať'; skresľovať
skričať, -ím, -ia; skrík-
 nuť'
skriňa, -ne, ž.; skrin-
 ka
skrivif, -ím, -ia
skrižiť, -ím, -ia
skrojiť, -jím, -ja
skromný; skromnučký
skropiť, -ím, -ia; skrá-
 pať', -am, -ajú
skrotiť, -ím, -ia; skro-
 tený; skrocovať'; skro-
 titeľný; skrotnúť'
skrovný; skrovnucký
skrpatieť, -iem, -ejú
- skrsnúť**, -e, -ú, vznik-
 núť, povstať, oživnúť
skršnený; škrsnenosť'
skrušif, -ím, -ia
skrutinium, -ia, *str.*,
 sbieranie hlasov
skrutiť, -ím, -ia; skru-
 cať'; skrucovať'
skrutka, -y, ž., šraub,
 šraubica
skrvaveť, -iem, -ejú
skrvaviť, -ím, -ia
skryš *i* skryša, -še, ž.
skryť, skryjem, skryjú;
 skrytý; skrytosť';
 skryvať'
skrz, skrze (*predl. s ak.*)
skučať, -ím, -ia
skulina, -y, ž., škára
skulptúra, -y, ž., so-
 chárstvo; skulpturál-
 ny
skúmať, -am, -ajú;
 skúmanosť'; skúma-
 vý; skúmačka; skú-
 mateľ; skúmadlo
 (reagencia)
skupina, -y, ž.; skupin-
 ný
skúpiť, -ím, -ia; po-
 kúpiť
skupština, -y, ž.
skúpy; skúpo; skúposť
skúsiť, -ím, -ia; skúšať
skúška, -y, ž.; skúšobný
skuť *i* skuvať, skujem,
 skujú; skúvať'
skutok, -tku, *m.*; sku-
 točný

skvef sa , -ejem <i>i</i> skviem, -ejú; skvelý; skvúci	sladovňa <i>i</i> sladoveň , -vne, <i>ž.</i>	slepif , -ím, -ia; slepať; slepovať
skvost , -u, <i>m.</i> ; skvostný	slama , -y, <i>ž.</i> ; slamka; slamený; slamenák; slamienka	slepý ; slepec; slepáň; slepýš = slepúch
skvúci , -a, -e	Staná , -ej, <i>ž.</i>	sletef (sa) , -ím, -ia; slietať (sa); slietnuť (sa); sletovať (sa)
skydať (sa) ; skydnúť (sa)	slanina , -y, <i>ž.</i> ; slanin- ka	sletovať (kovom) , zale- tovať, svárať
skypeť , -ím, -ia	slánka , -y, <i>ž.</i> , sofnička	sleva , -y, <i>ž.</i> ; sleviť, -ím, -ia; slevovať
skypeť , -ie, -ejú	slaný	slevač , -a, <i>m.</i> ; sleva- dlo; slevárňa <i>i</i> slevá- reň; slievať; <i>viď</i> sliat
skyprif , -ím, -ia	slasť , -sti, <i>ž.</i> ; slastný	slez , -u, <i>m.</i>
skysnúť , -nem, -nú	slátať , -am, -ajú; sláta- nina	Slezák , -a, <i>m.</i>
skýšif (sa) , -im, -ia	slatina , -y, <i>ž.</i> ; slatinný; Slatina (<i>miestne me- no</i>); Slatinčan; slatin- ský	Slezan , -a, <i>m.</i> ; Slezan- ka; Slezsko
Skyta , -u, <i>m.</i> , <i>mn. n.</i> Skyti	sláva , -y, <i>ž.</i>	slezina , -y, <i>ž.</i> ; slezinný, slezinový
skytať , -ám, -ajú; skyt- núť	sfava — <i>správne</i> sleva; sfaviť, <i>správne</i> sle- viť	sliáč , -a, <i>m.</i> (<i>i</i> -e, <i>ž.</i>) = slatina; Sliáč, -ča, <i>m.</i> (<i>kúpele</i>); sliáčsky
skyva , -y, <i>ž.</i> ; skývka	slávik , -a, <i>m.</i> ; slávičí	sliat , -slejem, -slejú; slievať; slevač; sle- várňa <i>i</i> sleváreň
skývražif , -ím, -ia, byť skúpy; skývražník, skupáň	slavista , -u, <i>m.</i> ; sla- vistika, veda o Slo- vanstve	sliediť , -im, -ia; sliedič slepať, -am, -ajú, <i>viď</i> slepíť
slabika , -y, <i>ž.</i> ; slabič- ný; slabikovať; <i>ale</i> šlabikár	Slavkov , -a, <i>m.</i>	sliepka , -y, <i>ž.</i> = kura; sliepočka
slabina , -y, <i>ž.</i> ; slabino- vý, slabinný	slávnosť , -sti, <i>ž.</i> ; sláv- nostný	sliepňať (sa) , -am, -ajú, blikať, mžikať
slabnúť , -nem, -nú	slávny ; slávne	slievať , -am, -ajú, <i>viď</i> sliat
slabomysefný ; slabo- mysefnosť	slavobrána , -y, <i>ž.</i>	slietky , -vok, <i>ž. pomn.</i> , slieté pivo, víno <i>ap.</i>
slabý ; slabučký; sla- bunký; slabo; slabosť	Slavofub , -a, <i>m.</i>	Slezsko , <i>str.</i> ; slezsky; Slezan; Slezanka
sláčik , -a, <i>m.</i>	Slavomír , -a, <i>m.</i>	
slad , -u, <i>m.</i> ; sladár	slávybažný	
sladif , -ím, -ia; sladnúť; sladivo	Slazany , -žian, <i>m.</i> <i>pomn.</i>	
sladivo , -a, <i>str.</i>	slečna , -y, <i>ž.</i> ; slečinka	
sladký ; sladkastý	sled , -u, <i>m.</i>	
sládok , -dka, <i>m.</i>	sledovať	
sladofad , -u, <i>m.</i> = zmrzlina	slepačí , -ia, -ie	

- sliezť**, sliezim, -zú
slimák, -a, *m.*; slimačí
slina, -y, *ž.*; slinka; sli-
 nit'
slintačka, slintavka, -y,
 ž.
sliva, -y, *ž.*; *mn. g.* slív;
 slivka; *mn. g.* slíviek,
 slivôk *i* slivák; sli-
 vôčka; slivkový; sli-
 vovica
sliz, -u, *m.*; slizký; sliz-
 ný; slizný; sliznatý;
 sliznica
slizaf, -žem, -žu; sliz-
 nút; slizovať'
sliznica, -ce, *ž.*
slíž, -ža, *m.*; slížik
slince, -a, *i* slinko, -a,
str.; slniečko; slneč-
 ný *i* slnný
slnečnica, -ce, *ž.*
slnečník, -a, *m.*
slnovrat, -u, *m.*
sloboda *i* svoboda, -y,
 ž.
slobodný *i* svobodný;
 slobodne *i* svobodne
slobodomyselný *i* svo-
 bodomyseľný
sloh, -u, *m.*; slohový
sloha, -y, *ž.*
sloj, -a, *m.* = vrstva
slon, -a, *m.*; sloní, -ia,
 -ie; slonový
slonif, -ím, -ia = clonif
slopať, -em, -ú
slota, -y, *ž.*
Slovač, -če, *ž.* (*hrom.*)
- Slovák**, -a, *m.*; Sloven-
 ka; Slovensko; slo-
 venský; slovenčina
Slovan, -a, *m.*; Slovan-
 ka; slovanský; Slo-
 vanstvo
Slovany, -vian, *m.*
pomn. (miestne meno)
slovenčina, -y, *ž.*; *vld'*
 Slovák
sloveso, -a, *str.*; slo-
 vesný
Slovinky, -niek, *ž.*
pomn.
Slovinec, -nca, *m.*; Slo-
 vinka; slovinský; slo-
 vinčina
slovník, -a, *m.*; slovní-
 kár
slovo, -a, *str.*; slovo,
 slove; slovičko; slo-
 víčár
slovosled, -u, *m.*
slovutný; slovutnosť'
složenina, -y, *ž.*
složif, -ím, -ia; složitý;
 složište (*na pr. na*
nádraží)
složka, -y, *ž.*; složko-
 vý
sľub, -u, *m.*; sľubný
sľubenec — *správne*
 snúbenec, -nca, *m.*;
 sľubenica — *správne*
 snúbenica
sľubiť, -ím, -ia; sľu-
 bovať'
sľúčenina, -y, *ž.*
sľučif, -ím, -ia; sľučat,
- sľučovať; sľučivý; sľu-
 čivosť (*sľučivosť látok*
v chemii, afinita)
sľučka, -y, *ž.*
sľuha, -u, *m.*
sľuch *i* slych, -u, *m.*
 sľúchaf; sľúchnuť'
sľuka, -y, *ž.*
sľupať, -am, -ajú *i* -em.
 -u; sľupka
sľušať, -ím, -ia
sľušný
sľuť, sľujem, sľujú *alebo*
 slovom, slovú; sľuj;
 sľujúc *alebo* slovúc;
 sľul
sľutovať sa, -ujem sa
nad niekým; sľuto-
 vanie
sľužba, -y, *ž.*
sľužebný; sľužebník;
 sľužebníctvo
sľúžiť, -ím, -ia; sľúžie-
 vat'; sľúžiaci
sľúžka, -y, *ž.*
sľúžny, -eho, *m.*; sľúž-
 novský; *iné je* sľužné,
 -ého, *str.* = plat
slych, -u, *m.* = sluch
(smyseľ); sluchy, sly-
 chy, -ov, *čes.* spán-
 ky (*časť hlavy*)
sľýchaf, -am, -ajú;
 sľýchavať *i* sľýchá-
 vať
sľýšať, -ím, -ia
slza, -y, *ž.*; *mn. g.* slz;
 slzička; slzavý
slziť, -ím, -ia

- slznúť**, -ne, -nú, oro-
 sievať sa, *čes.* mokvať'
smáčať, -am, -ajú;
 smočiť; *iné je* zmá-
 čať, zmočiť
smalt, -u, *m.*; smaltovať
smaragd, -gdu, *m.*
smazať, -žem, -žú; sma-
 závať'
smažiť, -ím, -ia; sma-
 žievať'
smäd, -u, *m.*; smädny
smer, -u, *m.*; smerovať'
(k niečomu)
smernica, -ce, *ž.*
smes, -i, *ž.*
smestif (sa), -ím, -ia
smeť, -ti, *ž.*
smeť, smiem, smejú *i*
 smú
smetať -ám, -ajú;
 smiest
smetisko, -a, *i* sme-
 tište, -šťa, *str.*
smiať sa, smejem, sme-
 jú; smejúc sa; smial
 sa; (u)smiaty
smidá, smidka, -y, *ž.*,
 skyva, skyvka (*chleba*)
smiech, -u, *m.*; smieš-
 ny
smiechota, -y, *ž.*
smier, -u, *m.*; smierny
 smierčí
smierif, -im, -ia; smie-
 renie
smierlivý
smiesif, -im, -ia; smie-
 šať'
- smiest**, smetiem, sme-
 tú; smetať'; smetávať'
smiešať, -am, -ajú;
 smiešaný; smiešani-
 na
smilný
smilovať sa *nad nie-*
kým; smilovanie
smilstvo, -stva, *str.*
smluva, -y, *ž.*; smluv-
 ný
smok, -a, *m.*
Smokovec, -vca, *m.*
smola, -y, *ž.*; smolit
smolienka, -y, *ž.*
Smolník, -a, *m.*
smotana, -y, *ž.*; smo-
 táňka; smotanový
smotať, -ám, -ajú; smo-
 távať'
smrad, -u, *m.*; smra-
 diť; smradľavý; smra-
 doch; smradúch
smraštiť, -ím, -ia;
 smrašť'ovať'
smrdeť, -ím, -ia
smrečie, -ia, *str.*; smre-
 čina
smrek, -a, *m.*; smre-
 kový
smrť, -ti, *ž.*; smrťka;
 smrtný
smrtefný; smrtefník
smrtonosný
smud, -u, *m.* = čmud
smudif sa = čmudiť sa
smútiť, -im, -ia; smú-
 tievať'
smutný
- smútok**, -tku, *m.*; smú-
 točný
smyk, -u, *m.*; smýkať
 = tahať; *iné je* šmý-
 kať' (sa)
Smyrna, -y, *ž.*
smysel, -slu, *m.*; smy-
 selný; smyselnosť'
mysleť, -ím, -ia
smýšľať; smýšľanie
smyť, smyjem, smyjú;
 smývať'
snáď = azda, hádam,
 vari
snadný, snadnejší =
 ľahký, ľahší
sňah, -u, *m.*, *správne*
 sneh
snaha, -y, *ž.*
snár, -a, *m.*
snášanlivý; snášanli-
 vosť'
snášať, -am, -ajú; sná-
 šať sa; *iné je* znášať
 (krivdu, chorobu)
sňať, snímam, snímu;
 sňal, sňatý, sňatie;
 snímať
snažiť sa, -ím, -ia; sna-
 živý
snedý, osmahlý
sneh, -u, *m.*; snehový;
 snežný
snehovky, -viek, *ž.*
snehulec, -lca, *m.*
snem, -u, *m.*; snemový
snemovňa, -vne, *ž.*
sneť, -ti, *ž.*; snietka;
 snetivý

- snežienka**, -y, *ž.*
snežiť; snežievat
snice, sníc, *ž. pomn.*
(zadný koniec oja)
sniest, snesiem, snesú;
 snášat (dolu *alebo*
 spolu); *iné je zniest*
 (krivdu, chorobu)
snímať (*od sňať*); sní-
 mací
snímka, -y, *ž.*, *i* snímok,
 -mku, *m.*
Snina, -y, *ž.*
sníť (sa); snívať (sa);
 snivý
snížiť, -ím, -ia; snižovať
snop, -a *i* -u, *m.*; sno-
 pok, -pka *i* -pku;
 snopček
snosiť, -ím, -ia (*od*
 sniest)
snôška, -y, *ž.*
snovať *i* snuť, snujem,
 snujú; snujúć; snul
snúbenec, -nca, *m.*;
 snúbencia
snúbiť, -im, -ia
snubný (*prsteň*)
sob, -a, *m.*; sobí, -ia,
 -ie
sobáš, -a, *m.*; sobášny;
 sobášit
sobliecť, -lečiem, -le-
 čú; sobliekat' (sa)
soboľ, -a, *m.*; sobolí,
 -fa, -ie; sobolina
sobota, -y, *ž.*; sobotný;
 Rimavská, Spišská
 Sobota
- sobrat**, -berem, -berú;
 soberat
socialista, -u, *m.*; so-
 cialistický
socializácia, -ie, *ž.*, zo-
 spoločnenie; sociali-
 zovať, urobiť spoloč-
 ným
socializmus, -zmu, *m.*
sociálny, spoločenský
sociológia, -ie, *ž.*, ve-
 da o spoločnosti ľud-
 skej
sóda, -y, *ž.*; sódový
sodík, -a, *m.* (*prvok*
 natrium)
sodrať, -derem, -derú
(s niečoho); *iné je*
 zodrat' = dodrat'
sodreť, -drem, -drú
(s niečoho); sodrel;
 sodrený *i* sodretý;
iné je zodret'
sofista, -u, *m.*, mudrák;
 sofistika, grécky filo-
 zofický smer, vedomé
 dokazovanie neprav-
 dy; sofizma, -ata, *str.*,
i -y, *ž.*, klamný zá-
 ver
sohnať, -ženem, -ženú
socha, -y, *ž.*; sochár;
 sochársky
sochor, -u, *m.*; socho-
 rec
soirée (*čítaj soaré*), *str.*
neskl., večierok (*na*
pr. čajový) *či* večier-
 ky (*pomn.*)
- sojka**, -y, *ž.*; sojčí, -ia,
 -ie
sok, -a, *m.*; sokyňa
sokol, -a, *m.* (*vták*);
 sokolí, -ia, -ie
Sokol, -a, *m.* (*spolok*);
 sokol (*člen Sokola*);
 sokolský; Sokolstvo
sokor, -a, *m.*, *správne*
 sochor
Sokrates, -ta, *m.*; so-
 kratický
soľ, -li, *ž.*; soľný; soľ-
 nička
solárny (rok), slnečný
Solčany, -čian, *m.*
pomn.; Solčanec; Sol-
 čianka; solčiansky
solicitátor, -a, *m.*
solidarita, -y, *ž.*; soli-
 dárny
solidný, pevný, spofah-
 livý
solif, -ím, -ia
solivar, -u, *m.*
sólo, -a, *str.*; sólový
solventný, kto môže
 platiť
somár, -a, *m.*; somár-
 sky
somnambulizmus,
 -zmu, *m.*, námesač-
 nictvo
sonáta, -y, *ž.*
sonda, -y, *ž.*; sondovať
 (= skúmať, skúšať)
sonet, -u, *m.*, znelka
sonórny, zvučný
sopäť *i* **sopnúť**, so-

- pnem, sopnú; sopäl i sopnul; sopätý i sopnutý
- sopel**, -pľa, *m.*; sopľavý; sopliak; sopliť
- sopka**, -y, *ž.*; sopečný
- soprán**, -u, *m.*; sopranistka
- sopúch**, -a, *m.*, dymník; sopúšok
- sortiment** (*čítaj* sortymán), -u, *m.*, sklad vybraných kníh, diel
- sosadiť**, -ím, -ia; sosadnúť
- soschnúť**, -em, -ú; sosychať
- soskočiť**, -ím, -ia; soskákať; soskakováť
- soskupiť**, -ím, -ia; soskupovať
- soslať**, -šlem, -šlú; soslanie; sosielat'
- sosna**, -y, *ž.*; sosnový
- sosnovať** (*od* osnovať)
- sosobášť**, -im, -ia
- sostávať** z niečoho *je chybné; správne* skladať sa z niečoho
- sostaviť**, -ím, -ia; sostavovať
- so strany**; so strany na stranu; s tej stránky
- sostreliť**, -ím, -ia; sostriefať
- sostrojiť**, -jím, -ja; sostrojovať
- sostup**, -u, *m.*; sostupný; sostúpiť; sostupovať
- sosuť** (sa), sosujem, -jú
- sosyp**, -u, *m.*; sosypať, -em, -ú (*dokon.*); sosýpať, -am, -ajú (*nedokon.*)
- sošit, =u, *m.*; sošitok
- sošiť**, -šijem, -šijú; sošíváť
- soškrabať**; soškriabať sa; *viď* škrabať, škriabať
- soškrtať**, -ám, -ajú
- sošmyknúť** sa, -nem, -nú
- sošúfať** (sa), -am, -ajú
- sofať, sotnem, sotnú; sotínať
- sotiť**, -ím, -ia; sácať
- sotmeť** sa, -ie, -ejú; sotmelo sa
- sotník**, -a, *m.*, dôstojník, veliteľ sotniny; sotnina, -y, *ž.*, compagnie (*franc. čítaj* kompani) i kompánia; *iné je* stotina = stý diel
- sotor**, -a, *m.* (*košik zo slamy, z prútia*)
- sotref**, -trem, -trú; sotierať
- sotva**; sotvaže
- sova**, -y, *ž.*; soví; sovička
- sovref**, -vrem, -vrú; sovierat'
- soznam**, -u, *m.*
- soznámiť** (sa), -im, -ia = ob(o)známiť (sa); soznamovať, oboznamovať
- soznať**, -znám, -znajú; soznanie; soznávať
- sozváňať**, -am, -ajú
- sozvať**, -em, -ú
- sožať**, -žnem, -žnú; sožínať
- spáč**, -a, *m.*
- spád**, -u, *m.*; spádny
- spadnúť**; spadlý; spadať; spadávať
- spáchať**, -am, -ajú
- spachtoš**, -a, *m.*
- spájať**, -am, -ajú, *viď* spojiť
- spála**, -y, *ž.*, i šarlach; spálový
- spálenina**, -y, *ž.*
- spálenište**, -šta, *str.*
- spáľiť**, -im, -ia; spafovať'
- spáľňa**, -ne, *ž.*
- spalničky**, -čiek, *ž.*
- spalný**
- spamätať** sa, -ám, -ajú
- spanilý**
- spánok**, -nku, *m.*
- spanštet'**, -iem, -ejú
- spara**, -y, *ž.* = dusnota; sparina; spárňava
- spariť**, -ím, -ia; sparenina; spárat'
- sparný**; sparno
- spása**, -y, *ž.*
- spasíť**, -sím, -ia; spasenie

- spasiteľ**, -a, *m.*; Spasi-
 teľ (Kristus)
spasiteľný
spásonosný
spásť, spasím, spasí; *spásat'*
spať, spím, spia; spi,
 -te; spal; spanie;
spávať'
spatriť, -ím, -ia
spavý; spavosť
specifický, svojrázny,
 zvláštny, výhradný,
 rýdži; špecifická váha
spečiatť, -ím, -ia
spečený, *od spiect'*
spech, -u, *m.*; spechat;
spešný
spektrum, -ktra, *str.*
(svetlo rozložené hra-
nolom); spektrálny
speňažiť, -ím, -ia
speniť, -ím, -ia
spestriť, -ím, -ia
speť, -ejem, -ejú; spe-
 júc; spel; *viď* dospieť,
 prospieť
spev, -u, *m.*; spevavý,
 spevný; spevák; spe-
 váčka; spevácky (*sbor*
ap.)
spevník, -a, *m.*
spevohra, -y, *ž.* = opera
spevokol, -u, *m.*
spica, -e, *ž.* (*časť ko-*
lesa)
spiect', spečiem, spečú;
spečený
spierať sa, -am, -ajú;
- spievanky**, -niek *i* -nôk,
ž. mn.
spievať, -am, -ajú; spie-
 vaváť *i* spievávať
spiež, -e, *ž.*; spiežovec;
 spiežový
spiknúť sa; spiklenec;
 spiknutie
spilíť, -ím, -ia; spiľo-
 vať'
spinať, -am, -ajú; spi-
 nadlo
spirála, -y, *ž.*, závitnica;
 spirálový
spiritista, -u, *m.*; spiri-
 tistický; spiritizmus
spirituál, -a, *m.*, du-
 chovný správca
spis, -u, *m.*
spisáť, -šiem, -šu; spi-
 sovať
spisba, -y, *ž.*
spisovateľ, -a, *m.*
spisovný
Spíš, -a, *m.*; Spišiak,
 Spišiačka; Spišská
 župa; Spišská Kapi-
 tula (*obec*), *ale* spiš-
 ská kapitula = kano-
 nici; spišský
spiť sa, spijem, spijú;
spíjať sa
splácať, -am, -ajú; *viď*
 splatiť
splákať, -am, -ajú;
 spláknúť'; splakovať'
splanieť, -iem, -ejú
spľasnúť *i* spľasnúť',
 -nem, -nú
- splašiť**, -ím, -ia
spfaštiť, -ím, -ia
splatiť, -ím, -ia; splá-
 cat'
splátka, -y, *ž.*; splát-
 kový
splatný; splatnosť'
splav, -u, *m.*; splavníť;
 splavný
splaz, -u, *m.* (*časť plu-*
hu)
splesneť, -iem, -ejú;
 splesnelý; splesnivieť;
 splesnively
spletenina, -y, *ž.*
spletily
spliesť, spletiem, sple-
 tú; splietaf
spln, -u, *m.*
splniť, -ím, -ia; spľnať;
 spľnovať'
splnomocniť, -ím, -ia
sploďiť, -ím, -ia
sploštiť, -ím, -ia; splo-
 štený
splynúť, -niem, -nú;
splyvať'
spľznúť, -em, -ú; spľz-
 nutý
spočiatku (*prisl.*), *lep-*
šie zpočiatku, *na pr.*
 zpočiatku bolo ešte
 svetlo; *iné je* z po-
 čiatku, *na pr.*: kniha
 pochádza z počiatku
 18. storočia
spočinúť, -niem, -nú;
 spočívaf'
spočítať, -am, -ajú;

- spočítavať, spočítavať
i spočítávať
spočívať, -am, -ajú;
 spočinúť
spod, -u, *m.*; spodok,
 -dku, *m.*; spodný; *iné*
je predložka zpod
spodina, -y, *ž.*
spodný
spodobaf sa, -ám, -ajú
niekomu, a) pripo-
 dobníť sa, b) zaľú-
 biť sa
spodobíť, -ím, -ia; spo-
 dobenie = asimilá-
 cia
spohodnieť, -iem, -ejú
spojenec, -nca, *m.*; spo-
 jenecký
spojíť, -ím, -a; spájať;
 spojovať
Spojené štáty severo-
americké = U. S. A.
i USA.
spojitý
spojivka, -y, *ž.*; očná
 spojivka
spojivo, -a, *str.*
spojka, -y, *ž.*
spojovať; spojovací;
 spojujúci
spokojíť sa, -ím, -a
spokojný
spofahnúť sa, -nem,
 -nú; spoliehať sa
spolčiť sa, -ím, -ia;
 spolčovať sa; spolčo-
 vací
spoliehať sa, -am, -ajú;
 spofahnúť sa
spoločenstvo, -a, *str.*;
 spoločenský
spoločník, -a, *m.*; spo-
 ločnica
spoločný, spoločnosť
spolok, -lku, *m.*; spol-
 kový
spolu
spolubydliaci *i* spolu-
 bývajúci
spoluhláska, -y, *ž.*
spolupáchatel, -a, *m*
spoluvinný, spoluvin-
 ník; spoluvinnica
spomáhať, -am, -ajú;
 spomôcť
spomenúť, -niem, -nú;
 spomenul; spomínať
spomienka, -y, *ž.*
spomôcť, spomôžem,
 spomôžu; spomohol
spona, -y, *ž.*; sponka
sponáhať sa, -am, -ajú
spondej, -a, *m.*, stopa
 o dvoch dlhých sla-
 bikách; spondejský
spontánny, samovoľný,
 samočinný
spopolniť, -ím, -ia; spo-
 polňovať
spopularizovať
spor, -u, *m.*; sporný;
 spornosť
sporadický, roztratený,
 ojedinelý
sporák, -a, *m.* (*z nem*)
sporiadať, -am, -ajú;

- sporíť**, -ím, -ia; sporivý
sporiteľňa, -fne, *ž.*;
 sporiteľníčný
spory = hojný, výdatný
spôsob, -u, *m.*; spôso-
 bný
spôsobíť, -ím, -ia;
 spôsobiť; spôso-
 bilý
spotíť sa, -ím, -ia
spotreba, -y, *ž.*; spo-
 trebovať
spotvoríť, -ím, -ia
spoveď, -di, *ž.*; spo-
 vedný; spovedník;
 spovedať sa
spovedelnica *i* spo-
 vednica, -ce, *ž.*
spozdiť, -ím, -ia =
 zmeškať; spozdilý;
 spozdilosť
spoznať (sa), -ám, -ajú
 = poznať, soznámiť
 (sa)
spozorovať
spracovať; spracúvať
spračniveť, -ie, -ejú
sprašiveť, -ie, -ejú
spraštieť, -ím, -ia;
 sprašťať
spratať, -cem, -cú;
 spratný
sprava, -y, *ž.*, vec, za-
 riadenie, prístroj
správa, -y, *ž.*, na *pr.*
 správa štátu, spoľku;
iné je zpráva = zvesť,
na pr. ročná zpráva,
 novinárska zpráva,

- alebo zprava (prísl.)
= s pravej strany
správca, -cu, *m.*; správ-
covský; správcov-
stvo; správkyňa
spravedlivý; sprave-
dливость'
spravíť, -ím, -ia, urobíť
správka, -y, *ž.*; správ-
kárňa; lepšie oprava-
voňa
správny; správne
spravovať, riadiť, viesť
spražiť, -ím, -ia
sprehýbať, -am, -ajú
spreneveríť (sa), -ím,
-ia; spreneverilý;
spreneverenie, spre-
nevera
sprevádzať, -am, -ajú
sprevodiť, -ím, -ia
sprežka, -y, *ž.*; sprež-
kový pravopis
sprcha, -y, *ž.*; sprchať;
sprchnúť
sprchomer, -u, *m.*;
sprchomerný
spriahť, -am, -ajú;
spriahnuť
spriasť, spradiem, spradu-
dú; spriadat'
spriateliť (sa), -ím, -ia
sprizniť, -ím, -ia;
spriaznený
spriečiť sa, -ím, -ia
spríevod, -u, *m.*; spríev-
vodný
spríevodca, -cu, *m.*;
spríevodkyňa
- spríjemníť**, -ím, -ia;
spríjemňovať
spríkriť sa, -ím, -ia
sprisaháť; sprisahanie;
sprisahanec, -nca, *m.*
sprítomníť, -ím, -ia;
sprítomňovať
sprostíť (sa) = zbaviť
(sa)
sprostý; sprostučký
sprotiviť sa, -ím, -ia
sprzniť, -ím, -ia
spuchnúť, -nem, -nú
spupný
spustiť (sa), -ím, -ia;
spúšťať (sa)
spustnúť, -nem, -nú;
spustlý
spustožiť, -ím, -ia
spútať, -am, -ajú; sput-
nať
spyšneť, -iem, -ejú
spýtať sa, -am, -ajú;
spytovať (svedomie);
spytovať sa
Spytihnev, -a, *m.*
srast, -u, *m.*
srašť, srastiem, srastú;
srastenie; srastať
sraz, -u, *m.*
sraziť, -ím, -ia; sražat'
sražka, -y, *ž.*
Srb, -a, *m.*; Srbka; Srb-
sko; srbský; srbština
srd, -u, *m.* = zlosť,
zloba; srdiť sa; srdi-
tý; srdnatý
srdce, -a, *m.*; srdcový;
srdečný (srdečná va-
- da); srdcovitý (srdcu
podobný)
srezať, -žem, -žú (*s nie-
čoho*); iné je zrezať
(zrezať na kúsky)
sriadiť, správne zriadiť;
sriadenie, správne
zriadenie; sriadenec,
správne zriadenec
sriecť sa; srieknuť sa
(= ushovoriť sa); iné
je zriecť sa, zrieknuť
sa (*na pr. úradu*)
srieň, -a, *m.*; srieňový
srkať, -ám, -ajú (*na pr.
vodu*); srkavý
srna, -y, *ž.*; srní, -ia, -ie
srňa, -at'a, *str.*
srňacina, -y, *ž.*
srnec, -nca, *m.*; srnčí,
-ia, -ie; srňa, -fa;
srňacina
srok, -u, *m.* = lehota,
termín, čas; sročný
= splatný
srovnalý
srovnaf, -ám, -ajú;
srovnalý; srovná-
vať; srovnávací (*na
pr. jazykospyt*)
srozumieť sa, -iem, -ejú;
srozumenie
srozumiteľný
srp, -u, *m.*; srpovitý
srst', -sti, *ž.*; srstenný;
srstka; srstnatý
sršaf, -í, -ia; *na pr.*
iskry sršia
sršeň, -šňa, *m.*

sršif sa , -ím, -ia, srdiť sa, zlobiť sa	cikde; sfakto , kto-	starodávny
srub , -u, <i>m.</i>	koľvek, hocikto	staromódny
srubif , -ím, -ia; srúbať	stalaktit , -u, <i>m.</i>	starosť , -sti, <i>ž.</i>
srúcanina , <i>správne</i> zrúcanina	stále (<i>prisl.</i>)	starosta , -u, <i>m.</i>
srútiť , <i>správne</i> zrútiť; srúcať, <i>správne</i> zrú- cať	stálica , -ce, <i>ž.</i>	starostlivý
srvátka <i>i</i> syrovátka , -y, <i>ž.</i>	stáložiarny ; stáložiarna	starosvat , -a, <i>m.</i>
sutiny , -tín, <i>ž.</i>	pec, kachle	starosvetský
sfa = ako, ani (<i>pri</i> <i>porovnávaní</i>)	stály = trvalý; stále	starovek , -u, <i>m.</i> ; staro- veký
stabilita , -y, <i>ž.</i> , stálosť, pevnosť; stabilný	stan , -u, <i>m.</i> ; stanový;	staroverec , -rca, <i>m.</i> ;
stabilizácia , -ie, <i>ž.</i> , ustálenie; stabilizo- vať	stánok, -nku	staroverský
stáčať , -am, -ajú; sto- čiť	stanica , -ce, <i>ž.</i> ; staničný	starozákonný
stačiť , -ím, -ia	stanioľ , -u, <i>m.</i> ; stanio- ľový	starožitný ; starožitník;
stadion , -dia, <i>str.</i> , cvi- čisko	Stanislav , -a, <i>m.</i> ; Sta- no, -na	starožitnosť; starožit- níctvo
stadium , -ia, <i>str.</i> , <i>i</i> stá- dium (<i>ľud.</i>), stupeň vývoja, stav	stanný (stanné právo <i>chybne, správne</i> náhly súd)	start , -u, <i>m.</i> ; startovať
stádo , -a, <i>str.</i> ; stádný	stanovisko , -a, <i>str.</i>	starý , starší; staručký
stagnácia , -ie, <i>ž.</i> , nedo- statok pohybu, zasta- nenie pokroku; stag- načný	stanovište , -a, <i>str.</i>	Starý rok
sfahovať (<i>na pr.</i> ko- žu); stiahnuť	stanovif , -ím, -ia	Starý zákon
sfahovať sa ; sfahova- cí; sfahovavý	stanovy , -nov, <i>ž.</i>	staryga , -y, <i>ž.</i> ; stary- gán, -a, <i>m.</i>
staja , -e, <i>i</i> stajňa, -ne, <i>ž.</i> , maštal', -le, <i>ž.</i>	starať sa , -ám, -ajú	stať , -ti, <i>ž.</i>
sfakde , kdekofvek, ho-	starec , -rca, <i>m.</i> ; starček	stať (sa), stanem, sta- nú; staň; stal
	Staré Hory , Starých Hôr, <i>ž. pomn. (obec)</i> ;	sfať , sotnem, sotnú;
	starohorský	sfaľ; sfaťý; sfínať'
	starejší , -šieho, <i>m.</i> ; sta- rejšia, -ej, <i>ž.</i>	stáť , stojím, stoja;
	staršina , -u, <i>m.</i>	stojac; stáľ; státie <i>i</i> stánie; stojacia lam- pa
	stareť (sa), -iem, -ejú	statika , -y, <i>ž.</i> , náuka o rovnováhe; statický
	stárež , -e, <i>ž. (hrom.)</i>	statista , -u, <i>m.</i>
	starina , -y, <i>ž.</i>	statív , -u, <i>m.</i> ; stojan
	starký , -ého; starká, -ej	statkár , -a, <i>m.</i>
	starnúť , -nem, -nú	statný = udatný
	staroba , -y, <i>ž.</i> ; starob- ný; starobíneec, -nca, <i>m.</i>	statočný ; statočnosť
	starobyľý ; starobylosť	statok , -tku, <i>m.</i> , doby- tok <i>i</i> majetok

- status**, -tu, *m.*, *i* štátus (*fud.*), stav
- stav**, -u, *m.*
- stavať**, staviam, stava-
jú; stavaj; stavajúc;
staval; stavaný; sta-
vanie; staviavať
- stavba**, -y, *ž.*; *mn. g.*
stavieb; stavebný
- stavec**, -vca, *m.*, obra-
teľ; stavcový, obrat-
ľový
- stavenište**, -šta, *str.*, *i*
stavenisko
- stavidlo**, -dla, *str.*
- stavisko**, -ska, *str.*
- stavíť sa** (*o niečo*), -ím,
-ia; stavil; stavený
- staviteľ**; staviteľstvo
- stavivo**, -a, *str.*
- stávka**, -y, *ž.*; stávkovať
- stavovský**
- sfažeň**, žňa, *m.*
- sfažnosť**, -sti, *ž.*
- sfažovať sa** *i* sťažo-
vať si
- stearin**, -ü, *m.*, čistený
loj; stearinový
- steblo**, -bla, *str.*; ste-
bielce; štebielko; ste-
belnatý
- steh**, -u, *m.*
- stehlík**, -a, *m.*; stehličí
- stehno**, -a, *str.*; stehen-
ný; stehienko; ste-
hience
- stekať** (*od stieť*); stie-
kať
- stelesniť**, -ím, -ia; ste-
- lesnený; stelesnenosť;
stelesňovať
- steliwo**, -va, *str.*
- stemneť**, -iem, -ejú;
stemnievať; stemne-
lý; stemnit
- stena**, -y, *ž.*, zeď, múr;
stienka
- stenať**, stenem, -eš, -ú
= stonať, -em, -ú
- stenciť**, -ím, -ia; sten-
čovať
- stenoğraf**, -a, *m.*, tes-
nopisec; stenografia,
tesnopis
- stencigram**, -u, *m.*
- step**, -i, *ž.*; stepný
- stepať**, -em, -ú *i* -ám,
-ajú (*spolu*), *iné je*
ztepať = zbit
- stepleť**, -iem, -ejú
- stereometria**, -ie, *ž.*,
náuka o útvaroch prie-
storových
- stereoskop**, -u, *m.* (*op-
tický prístroj*)
- stereotypia**, -ie, *ž.*, tlač
písmom odliatym
v jednom kuse; ste-
reotypovať; stereo-
typný, stály, nezme-
nený
- sterilizácia**, -ie, *ž.*, zni-
čenie alebo odstráne-
nie bacilov; sterili-
začný; sterilizovať
- sterilný**, neplodný
- stesať**, stešem, -šú
- stezka**, -y, *ž.* = chodník
- stiahnuť**, -nem, -nu
sfahovať
- stiečť**, stečie, stečú; ste
kať; stiekať
- stieň**, -a, *m.* = tieň, -a
stieňový, tieňový
- stienidlo** *i* tienidlo, -a
str.
- stierať**, -am, -ajú
- stiesniť**, -im, -ia
- stigma**, -atu, *str.*, *i* -y
ž., znamenie na tele
(*vypálené a pod.*);
stigmatizovať
- stih**, -u, *m.*
- stihaf**, -am, -ajú; sti-
hač; stíhateľ; stihnúť
stihomam
- stichnuť**, -em, -u
- stinať**, -am, -ajú; stí-
nadlo
- stipulovať**, ustanoviť
usnieť sa
- stisk**, -u, *m.*
- stiskať**, -am, -ajú
- stisnúť**, -nem, -nú
- stíšiť**, -im, -ia
- stlačíť**, -ím, -ia; stlá-
čať, stlačovať; stlačí-
teľnosť
- stlať**, stelem, stelú;
stlanie
- stlícť**, stliciem, stlicú; stí-
kať; *iné je* ztlciť (= zbit' niekoho)
- stleť**, -ejem *i* -iem, -ejú;
stlievať
- stimíť**, -ím, -ia
- stíp**, -u, *m.*; stlpec

- pca; stĺpik, -a; stĺp-
pok, -pku; stĺpcový
íporadie, -ia, *str.*
Istnúť, -nem, -nú
stmit sa
- ap.*
sa), -ím, -ia;
- sto**, -u -a, *m.*
sto cizmus, -zmu, *m.*,
fi ozofický smer, hlá-
sajúci duševný po-
koj; stoický; stoik
stojací; stojacie hodiny
stojacky
stojak, -a, *m.*
stojan, -a, *m.*; stoa-
nok
stojatý
stok, -u, *m.*
stoka, -y, *ž.*
stokaf, -ám, -ajú; stok-
núť
stoklas, -u, *m.*
stokráska, -y, *ž.*
stôl, stola, *m.*; stolík,
-a; stolok, -lka; stol-
ček, -a; stolový
stolár, -a, *m.*; stolársky
stoletie, -a, *str.*; stoletý
stolica, -e, *ž.*; stolička;
stoličný
stolík, -a, *m.*
stolistý
stolovať; stolovník
ston, -u, *m.*
stonásobný
- stonaf** *i* stenať, -nem,
-nú
-y, *ž.*; stopovať
-y, *ž.* (*na o-*
a na liste)
-ím, -ia; stápat
- storoie**, -ia, *str.*; sto-
ročný
iné je voj-
ska)
stotisícina, -y, *ž.*
stotožniť, -ím, -ia; sto-
tožňovať
stožiar, -a, *m.*
strácať (*od stratif*)
strádať, -am, -ajú
strach, -u, *m.*; mref
strachy (*mn. i.*); straš-
ný; strachovať sa
straka, -y, *ž.*; stračka;
stráča; stračí, -ia, -ie
strakatý
strakopud, -a, *m.* = da-
tel strakatý
strakoš, -a, *m.* (*vták*)
stráň, -ne, *ž.*; stráňa-
va, -y, *ž.*; Stráňava
(*miestne meno*)
strana, -y, *ž.* (so strany;
s pravej strany; s ľavej
strany; s oboch strán;
ale zprava, zľava);
- stránočka;
-a, *m.*; stra-
nícky; straníctvo
stráňif (sa), -ím, -ia
strap, -u, *m.*
strapačka, -y, *ž.*
strapáň, -a, *m.*; stra-
paňa, -ne, *ž.*
strapatý
strapec, -pca, *m.* (stra-
pec hrozna)
strápiť, -ím, -ia; strá-
pený
strasť, -sti, *ž.*; strastný
strašiak, -a, *m.*
strašiť, -ím, -ia; stra-
šievať; strašidlo
strašný
strateg, -a, *m.*, vojvod-
ca; strategický
stratif, -ím, -ia; strata
strava, -y, *ž.*
stráviť, -ím, -ia (*jedlo i*
čas); straviteľný
strávník, -a, *m.*
stravovať (sa); stravo-
vateľ; stravovník
stráž, -e, *ž.*
strážca, -žcu, *m.*
strážif, -ím, -ia; strá-
žievať
strážkyňa, -ne, *ž.*
strážmajster, -stra, *m.*
strážnica, -ce, *ž.*;
Strážnica (*miestne*
meno)
strážnik, -a, *m.*
strážny

- strblietať sa**, -am, -ajú
strčiť, -ím, -ia
strebaf, -em, -ú; streb-
 nút'
streček, -čka, *m.*
strečkový
strečko, -a, *m.*
strečkováť
stred, -u, *m.*; **stredný**
streda, -y, *ž.*; *Streda*
 (Dunajská), *miestne*
meno
stredisko, -a, *i* **stredište**,
 -šta, *str.*
stredník, -a, *m.*
stredohorie, -ia, *str.*
stredovek, -u, *m.*; **stre-**
doveký
stredozenie, -ia, *str.*;
 stredozemný; *Stredo-*
zemné more
strecha, -y, *ž.*; **strieška**
strela, -y, *ž.*; **strelný**;
 strelnica
strelba, -y, *ž.*
strelc, -lca, *m.*; **stre-**
lecký
strelif, -ím, -ia; **striefaf**
strelivo, -a, *str.*
strepať, -em, -ú; stre-
 potať'
strestať, -tám *i* -cem
streštit', -ím, -ia; stre-
 štený
stretať (sa), -ám, -ajú;
 stretávať (sa); stret-
 nút'; stretnutie
strezenie, -ia, *str.*
strháre, -ov, *m. mn.*

strhať, -ám, -ajú; str-
 hávať; strhnúť; strho-
 vať
striasť, strasiem, stra-
 sú; striasť'
strídža, -afa, *str.*, die-
 fa strigino
strieborný; **striebor-**
ník; **strieborniak**
striebristý
striebrif, -ím, -ia
striebro, -a, *str.*; **strie-**
borný
strie bropený
strie brovlasý
striedať (sa), -am, -ajú;
 striedavý
striedka, -y, *ž.* (*stried-*
ka chleba)
striedmy = *triezvy*
striechnuť, -em, -u =
 striezt', *strežiem*
striečka, -y, *ž.*
striekať, -am, -ajú;
 strieknuť
strie fať (od strelif)
strieskať, -am, -ajú
strieška, -y, *ž.* (*od*
strecha), *iné je*
striežka (od striezt)
striezlivý
striezť, *strežiem*, stre-
 žú, *i* *strežit'*, -ím, -ia;
 striehnuť'
striežka, -y, *ž.* = po-
 striežka; *iné je* *strieš-*
ka = *malá strecha*
striga, -y, *ž.*, *čarodej-*
nica; *strigin*; *strigoň*,

-a, *m.*, *čarodejník*;
strídža, -fa, *str.*, die-
 t'a *strigino*
strih, -u, *m.*
strihač, -a, *m.*; *strihač-*
ka = *strihanie*
strihať, -ám, -ajú;
 strihnúť'
strižok, -žku, *m.*
strmeň, -eňa, *m.*;
 strmienok
strmeť, -ím, -ia
strmina, -y, *ž.*
strmý
strnádk, -y, *ž.*
strnisko, -a, *i* **strnište**,
 -šta, *str.*
strnúť, -niem, -nú
strofa, -y, *ž.*, *sloka i*
sloha; **strofický**
stroj, -a, *m.*; **strojár**
en *i* *strojárňa*
strojca, -cu, *m.*
strojnásobníť
strojník, -a, *m.*; **stroj-**
nictvo; **strojnicky**
strom, -u, *m.*; **stromok**,
 -mku *i* -mka; **stromo-**
ček, -a, *m.*; **stromo-**
vie, -ia, *str.*
stromoradie, -a, *str.*
Stropkov, -a, *m.*
stroskotať, -ám *i* -cem
strova, -y, *ž.*, *struko-*
vina; *iné je* *strava*
strovif, -ím, -ia; **strávit'**
střpať, -am, -ajú, trnúť';
 střpnúť', **strnúť'**;
 střply

- strpčiť**, -ím, -ia (*na pr.* život); strpčovať
strpeť, -ím, -ia; strpenie
stručný
struha, -y, ž.; strúžka
struhač, -a, *m.*
struhadlo, -a, *str.*
struhák, -a, *m.*
struhár, -a, *m.*
strúhať, -am, -ajú
strúchniveť, -ie, -ejú
struk, -u, *m.*; strukovina; strúček *i* strúčok, -čka; strúčik, -a
štruktúra, -y, ž., soštrojenie
struna, -y, ž.; strunový
stružlikať, -ám, -ajú, strúhať
stružliny, -ín, ž.
strýc, -a, *m.*; strýko, strýčko, strýčik, -a, *m.*; strýcovský; strýčny
strychnín, -u, *m.*
stryná, -ej, ž.; strynný
stryzníť, -ím, -ia
stržeň, -žňa, *m.*, dreň, jadro dreva *a i.*
stržiť, -ím, -ia, predať (*na pr.* obilie); *iné je utrižiť* (peniaze, posmech)
stučneť, -iem, -ejú
stud, -u, *m.* = styd
studený
studňa, -ne, ž.; *mn. g.* studní *i* studieň; studniar; studnička; studienka
stuha, -y, ž.; stužka; stužtička; *iné je ztuha (príslovka od z tuha)*
stuhnúť, -nem, -nú; stuhlý
stuchnúť, -nem, -nú; stuchlina
stúliť sa, -ím, -ia
stupadlo, -a, *str.*
stupaj, -e, ž. = stopa
stúpať, -am, -ajú; stúpiť; stúpavý
Stupava, -y, ž.
stupeň, -pňa, *m.*; stupienok; stupňový; stupnica; stupnicový; stupňovať; stupňovanie
stúpenec, -nca, *m.*; stúpenstvo
stupeť, -iem, -ejú
stupídny, hlúpy
stupiť, -ím, -ia
stužif, -ím, -ia
stužka, -y, ž., *viď* stuha
stvol, -a *i* -u, *m.*
stvora, -y, ž. (*žena*); stvorička
stvorif, -ím, -ia; stvoreníe; stvárať
stvoriteľ, -a, *m.*; Stvoriteľ = Boh
stvrďif, -ím, -ia; stvrďzovať; stvrdenie
stvrdnúť, -nem, -nú; stvrďlý; stvrďlina
stý, **stá**, **sté**
stýdeť sa, -ím, -ia; stydlivý
stydnuť, -nem, -nú
styk, -u, *m.*; styčný = stýkajúci sa
stýkať (sa), -am, -ajú; styknúť
stýrať, -am, -ajú
subalterný, podriadený
súbeh, -u, *m.*; súbežný
subjekt, -u, *m.*, podmet; obchodný pomocník
subjektívny, podmetný, osobný; subjektívny, pomocnícky
sublimát, -u, *m.*, chlorid rtuťnatý
súboj, -a, *m.*
súbor, -u, *m.*; súborný
subordinácia, -ie, ž., podriadenosť
subreta, -y, ž., operetná speváčka
subsidiárny, náhradný
subsikribovať, upisovať; subskripcia; upisovanie; subskripcný
substancia, -ie, ž., podstata
substantívum, -va, *str.*, podstatné meno; substantívny
substitúcia, -ie, ž., zastupovanie; substitúť, -a, *m.*
substrát, -u, *m.*, podklad
subtilný, jemný

- subvencia**, -ie, *ž.*, podpora; subvenčný
súci, -ca, -ce; súcnosť; súcosť
súciť, -u, *m.*; súcitný
Sučany, -čian, *m. pomn.*; sučiansky
súčasník, -a, *m.*; súčasný
súčastniť sa, *správne* zúčastniť sa
súčet, -čtu, *m.*
súčiastka, -y, *ž.*, *piš radšej* čiastka
súčinn, -u, *m.*; súčinný
súčtovať = spočítať dovedna (*ale* zúčtovať = vyúčtovať)
sud, -a, *m.*; súdok; súdkový
súd, -u, *m.*; súdny; súdничество
sudba, -y, *ž.*
sudca, -u, *m.*; sudcovský; sudcovstvo
Sudička, -y, *ž.*
súdiť, -im, -ia; súdený; súdievať
súdobý = súčasný
súdruh, -a, *m.*
sudý = párný (párne číslo = sudé, nepárne = liché)
Suez, -a, *m.*; Suezský prieplav
sufix, -xu, *m.*, prípona
sugescia, -ie, *ž.*, vnúkanie; sugestívny
- súhlas**, -u, *m.*; súhlasný; súhlasif
súhrn, -u, *m.*; súhrnný
súhvezdie, -ia, *str.*
suchár, -u, *m.*, biskyt
suchopár, -u, *m.*; suchopárny
suchoty, -chôť, *ž. pomn.*, *i* suchotiny; suchotinnár
suchý; suchší; sucho; suchšie; suchota; sucháň
suita, -y, *ž.*, sprievod; družina
sujet (*čítaj* sūže), -u, *m.*, látka, predmet, téma
suk, -u, *m.* = hrča (*v strome*); sukový; sukovitý
suka, -y, *ž.*, psina; sukin; sučka
súkať, -am, -ajú; súkač; súkavať *i* súkávať
sukcesívny, postupný
súkeník, -a, *m.*; súkeníctvo
súkenný
súkmenný
sukňa, -ne, *ž.*; suknička *i* sukienka
súkno, -a, *str.*; *mn. g.* súken; súkenko
súkromný; súkromne; súkromník
súkromoprávny
súlad, -u, *m.*; súladný
Sulamit, *ž. neskl.*
- sulfát**, -u, *m.*, síran
Súfov, -a, *m.*; Súfovské skaly
súlož, -e, *ž.*; súložiť
súložník, -a, *m.*; súložníca
sultán, -a, *m.*; sultánsky; sultanát, -u, *m.*
suma, -y, *ž.* (*nepíš* obnos); sumička; súmárny
sumec, -mca, *m.*, *i* hrča (*ryba*)
súmerný
súmrak, -u, *m.*
súostrovie, -ia, *str.*
sup, -a, *m.*; supí, -ia, -ie
súper, -era, *m.*
superarbitrácia, -ie, *ž.*, vrchné rozhodnutie, dobrozdanie, preskúmanie
superintendent, -a, *m.*
superiorita, -y, *ž.*, prevaha, prednosť; superiórny
superlatív, -u, *m.*, 3. stupeň; superlatívny
supinum, -na, *str.*
súpis, -u, *m.*
suplent, -a, *m.*, výpomocný profesor; suplentský; suplovať
suplika, -y, *ž.*, prosba; suplikácia; suplikant; suplikovať
suponovať, predpokladať
súprava, -y, *ž.*

- supremát**, -u, *m.*, vyššia moc, nadvláda
súra, -y, *ž.*
súradnica, -e, *ž.*, koordináta
súradný, podradený; súradnosť
súriť, -im, -ia; súrny
surma, -y, *ž.*, poplach, vrava; surmita, -y, *ž.* = trúba (vojenská); surmovať; surmovný
súrodý
surogát, -u, *m.*; náhražka
surový; surovo; surovec; surovina
súsed, -a, *m.*; súseďka; súsedný; súsedstvo
súsek, -a, *m.*
suspendovať, sosadiť; suspensia
sústava, -y, *ž.*; sústav-
 ný
sústrasť, -sti, *ž.*; sú-
 strastný
sústrediť, -ím, -ia; sú-
 stredivý
sústruh, -u, *m.*
súš, -i, *ž.* (*suchá zem*)
súš, -a, *m.* (*prázdny
 plást medu*)
súšava, -y, *ž.*
sušiareň i sušiarňa,
 -rne, *ž.*
sušienka, -y, *ž.*
sušiť, -ím, -ia; sušievat
suť, sujem, sujú (*s pred-
 ponami* sosuť, rozsúť)
- súfaž**, -e, *ž.*; súfažiť
suterén -u, *m.*, pod-
 zemie
sutina, -y, *ž.* (*zo ssu-
 tina*)
súvaha, -y, *ž.*
súveký
suverén, -a, *m.*, panov-
 ník; suverenita, svr-
 chovanosť; suverén-
 ny, svrchovaný
súvis, -u, *m.*; súvisieť;
 súvislý
súvraž, -ti, *ž.* (*časť poľa*)
súvzťažný
súznačný
súzvuk, -u, *m.*; súzvuč-
 ný
súžiť = trápiť; súženie;
 sužovať; *iné je* zúžiť,
 zužovať
sužoba, -y, *ž.*, súženie,
 trápenie
svačina, -y, *ž.*, olovrant;
 svačiť
svada, -y, *ž.* = hádka;
 svať sa; svadlivý,
 svárlivý
svadba, -y, *ž.*; svadob-
 ný; svadobník
svádzat (*od sviest*)
svah, -u, *m.*
svák i sváko, -a, *m.*
 (*muž otcovej alebo
 matkinej sestry*)
sval, -u, *m.*; svalovitý;
 svalový; svalstvo
svaliť, -ím, -ia; sváľat;
 svaťovať
- svár**, -u, *m.*; sváriť sa;
 svárlivý
svarenina, -y, *ž.*
svariť, -ím, -ia; svárať
 (*na pr. železo*); *iné je*
 zvaťat' = vyvaťat'
 (*bielizeň ap.*)
svat, -a, *m.*; svatka, -y, *ž.*
svážať (*od sviezť*)
svážif, -im, -ia
svätefnica, -ce, i svä-
 tenička, -y, *ž.*
svätica, -ce, *ž.*
svätif, -ím, -ia; svätie-
 vat'
svätodušný
svätójánsky, -a, -e;
 svätójánsky chlieb;
 svätójánska muška
svätójurský
svätokrádež, -e, *ž.*;
 svätokrádezník
svätokupec, -pca, *m.*;
 svätokupectvo
svätomikulášsky
svätopeterský
Svätopluk, -a, *m.*
Svätoslav, -a, *m.*
svätosť, -sti, *ž.*
svätosvätý
svätováclavský
sväťuškar, -a, *m.*
sväťvečer, -a, *m.*
svätý; Svätá zem;
 Všetechsvätých
Svätý Mikuláš, *m.* (*me-
 sto*); svätomikuláš-
 sky; Svätomikulášan
svätýňa, -ne, *ž.*

sväz, -u, *m.*; sväzový;
 sväzok, -zku, *m.*
sväzovať,
svedčať (sa) *i* svedčiť
 (sa) = patrif (sa),
 slušať (sa)
svedčif, -ím, -ia; sved-
 čievať'
svedectvo, -a, *str.*;
 svedecký
svedenie, -ia, *str.*
svedkyňa, -ne, *ž.*
svedok, -dka, *m.*
svedomie, -ia, *str.*; sve-
 domitý
sverák, -a, *m.* (*od* svie-
 rať), *nástroj*
sverenec, -nca, *m.*; sve-
 renica
sverepý
sverif, -ím, -ia (*nieko-*
mu niečo); sverovať'
svesif, -ím, -ia; sviešať
svet, -a, *m.*; Nový Svet
 (Amerika); svetový;
 svetský
svetár, -a, *m.*
svetlica, -ce, *ž.* = izba;
 svetlička, izbietka *i*
 svetlá farba
svetlo, -a, *str.*; svetelný;
 svetielko; svetielko-
 vať'
svetlonoš, -a, *m.*
svetlosť, -sti, *ž.*
svetlotlač, -e, *ž.*
svetoobčan, -a, *m.*
svetovláda, -y, *ž.*; sve-
 tovládný

Svetozár, -a, *m.*
svetoznámy
svetský
sviatok, -tku, *m.*; svia-
 točný
sviatosť, -sti, *ž.*; svia-
 tostný
sviazaf, -žem, -žu; svä-
 zovať'
svíb, -u, *m.*; svíbie, -ia,
str. (*ker*)
svidať sa, -am, -ajú
s niekým; svídanie
Svidník, -a, *m.*
svieca, -ce, *ž.*; sviečka;
 sviečočka; sviečkový
sviečkár, -a, *m.*
sviečkoviča, -ce, *ž.*
svierať, -am, -ajú (*od*
 sovret'); svierací;
 svieracia kazajka;
 svieradlo; svieravý
sviesť, svedíem, svedú;
 svádzať'
svietif, -ím, -ia; sviet',
 -te; svietievať'
svietivo, -a, *str.*; svie-
 tidlo
svietnik, -a, *m.*
sviezť, sveziem, svezú;
 svázať'
svieži; sviežosť'
svijačky, -čiek, *ž.*
svjadlá, -diel, *str.*
svijat' sa (*od* svit')
sviňa, -ne, *ž.*; svinka;
 svinský
sviniar, -a, *m.*
svinúť, -iem; svijat'

svisnúť, -nem, -nú;
 svislý
svišť, -šťa, *m.* = hvizdák;
 svišťať'
svit, -u, *m.*; svitať'; svit-
 núť'; svitanie
sviť, svijem, svijú; svi-
 jať; svijat' sa (*na pr.*
v bolesti)
svitok, -tku, *m.* (*pa-*
piera)
svižký *i* svižný
svlače, -čí, *ž. mn.*
svliecť, svliečiem, svle-
 čú; svliekať'
svoboda, -y, *ž.*, *i* slo-
 boda; svobodienka *i*
 slobodienka
svobodný *i* slobodný;
 svobodne *i* slobod-
 ne
svobodomyseľný *i* slo-
 bodomyseľný
svod, -u, *m.*; svodný
svodca, -cu, *m.*
svodník, -a, *m.*; svod-
 nica; svodný
svoj, svoja, svoje
svojeť, -ti, *ž.*
svojhľavý
svojif (si), -ím, -a
svojpomocný
svojprávny
svojráz, -u, *m.*; svoj-
 rázny
svojský
svojstvo, -stva, *str.*
svokor, -kra, *m.* (*žene*
mužov otec); svokra,

- y, ž. (*žene mužova mať*)
- svolať**, -ám, -aju; **svolať**; **svolať**; **svolať**
- svoliť**, -ím, -ia = **po-**
voliť; **svolenie**; **svo-**
lovať; *iné je zvolit*
= **vyvolit**
- svor**, -a, *m.*
- svoreň**, -reňa, *m.*; **svor-**
ník
- svorný**; **svornosť**
- svozit'** -ím, -ia; **svázať**
- svrab**, -u, *m.*; **svrabľa-**
vý
- svraštiť**, -ím, -ia;
svrašťovať
- svrbieť**, -ím, -ia; **svr-**
benie; **svrbieť**;
- svrbkať**
- svrbový**
- svrček**, -čka, *m.*
- svrčina**, -y, ž. = **smrek**
- svrhnúť**, -nem, -nú;
svrhlý; **svrhnutý**
- svrchný**; **svrchník**;
svrchnica
- svrchovaný**
- svrchu** (*prisl.*)
- svršíť**, -ím, -ia
- svršok**, -šku, *m.*; **svrš-**
kár
- sybarita**, -u, *m.*, **roz-**
košník
- syčať**, -ím, -ia
- syfilis**, ž. *neskl.* (*cho-*
roba); **syfilitik**, -a, *m.*
(*kto má syfilis*)
- sychravý**; **sychravica**
- sykačka**, *správne si-*
kačka = **striekačka**
- sykať**, -ám, -ajú, = **sy-**
čať; **sykanie** = **sykot**;
sykavý, **sykavka**; *iné*
je síkať = **striekať**,
sikačka = **striekačka**
- sýkať**, *správne síkať* =
striekať
- sykavka**, -y, ž. (*hlás-*
ka)
- sýkora**, -y, ž.; **sýkorka**
- sykot**, -u, *m.*
- syloba**, -y, ž., **slabika**
- syllabus**, -bu, *m.*, **so-**
znam, **osnova**
- sylogizmus**, -zmu, *m.*,
úsudok
- symbol**, -u, *m.*, **zna-**
menie, **obrazný znak**;
symbolický; **symbo-**
lizmus
- symetria**, -ie, ž., **sú-**
mernosť; **symetrický**,
súmerný
- symfonia**, -ie, ž., **hu-**
dobná skladba; **sym-**
fonický
- sympatia**, -ie, ž., **súciť**,
náklonnosť; **sympa-**
tický
- syntom**, -u, *m.*, **prí-**
znak; **syntomatický**
- syn**, -a, *m.*; *v. synu; mn.*
n. synovia; **synok**,
synka; **synček**, **syná-**
ček; **synovský**
- synagoga**, -y, ž., **židov-**
ská modlitebňa
- syndikát**, -u, *m.*, **spolo-**
čenstvo (**obchodné**);
syndikalista; **syndika-**
lizmus
- syndikus**, -ka, *m.*
- synedrion**, -ia, *str.*,
shromaždenie rady
- synchronistický** = **na**
súčasnosť hľadiaci,
podľa súčasnosti so-
stavený
- synoda**, -y, ž., **cirkevný**
snem; **synodálny**
- synonymum**, -yma, *str.*,
slovo súznačné; **syn-**
onymika; **synonym-**
ný, **súznačný**
- synopsis**, -pse, ž., **pre-**
hľad; **synoptický**
- syntax**, -xi, ž., **skladba**;
syntaktický
- syntéza**, -zy, ž., **súbor**,
složenie; **syntetický**
- sypanice**, -níc, ž.
pomn.
- sypáreň** *i* **sypárňa**,
-rne, ž.
- sypať**, -em, -ú; **syp**,
sypte; **sypací**
- sýpka**, -y, ž.
- sypký**
- syr**, -a, *m.*; **syrár**; **sy-**
ráreň; **syrček**; **syrec**;
syrový; **syrovátka** *i*
srvátka; **syrný**; **syrník**
i **syrovník** (*koláč*);
iné je sírnik = **zápal-**
nička, *a* **sírnik** (*slú-*
čenina slry)

Syrakúzy, -kúz, ž. *mn.*; syrakúzsky
Syria, -ie, ž.; syrský
syrup, -u, *m.*; syrupový
sysel, -sla, *m.*; *mn. n.* sysli
systém, -u, *m.*, sústava; systematický; systemizovať
sýty; sýtosť; sýtit

Š.

šabfa, -e, ž.; šablenka; šablička
šablona, -y, ž., vzorok, vzorec; šablonovitý
šafár, -a, *m.*; šafárka; šafárit
Šafárik, -a, *m.*; Pavel Jozef Šafárik
šafan *i* šefran, -u, *m.*; šafanový; šafaník; šafaníctvo
Šahy, Šiah, ž. *pomn.* (*mesto*); Šahan, Šahanka
šach, -a, *m.* (perský panovník)
šachta, -y, ž.
šachy, -ov, *m. pomn.*; hrat' šachy, hrat' sa v šachy; šachista; šachovnica
šakal, -a, *m.*; šakalí, -ia, -ie
šál, -u, *m.*; šálik, -a
Šafa (nad Váhom), -le, ž.

Šalamún, -a, *m.*; šalamúnsky
šalamúnok, -nka, *m.* (*zelina*)
šalát, -u, *m.*; šalátový
šafba, -y, ž.; šafbiar; šafbiarsky
šalet', -iem, -ejú
šálka, -y, ž. = čiaška; šáločka
šafo, -a, *m.*, vetroplach
šalvia, -ie, ž.; šalviový
šamotka, -y, ž., ohňovzdorná tehla; šamotový
šampanské (vino)
šampiňon, -a, *m.* = pečiarica (*huba*)
šampion, -a, *m.*, borca, zápasník
šantán, -u, *m.* (*zábavná miestnosť*); šantánový
šarha, -u, *m.* (*z nem.*), dráč, konidráč, čes. pohodný
Šariš, -a, *m.*; Šarišská župa, stolica; šarišský; Šarišan, Šarišanka
šarkan, -a, *m.*, drak
šarlach, -u, *m.* = spála
šarlát, -u, *m.*; šarlátový
šarmantný, rozkošný, utešený, okúzľujúci
šarpat', -em, -ú
šarpia, -e, ž., rozcupované plátno na rany

šarža, -že, ž., vojenská hodnosť
šášie, -ia, *str.* = trstie; šášina = trstina
šašo, -a, *m.*, pajac
Šaštin, -a, *m.*
šata, -y, ž.; šaty, šiat, ž. *mn.*; *d.* šatám, *l.* šatách; šatňa; šatstvo; šatiť
šatka, -y, ž.; *mn. g.* šatiek *i* šaták; šatôčka
šedivý; šedivet'; -iem, -ejú
šedý; šedastý; šediny
šéf, -a, *m.*, predstaviteľ, prednosta
šechtár, -a, *m.*; *z nem.*, hrotok (*na pr.* na mlieko)
šek, -u, *m.*, banková poukázka; šekový
šelma, -y, ž. (*z nem.*), dravec, zver; šelma, -u, *m.*, šibal, figliar; šelmovský
šenk, -u, *m.* — *z nem.*, správne krčma; šenkár, krčmár; šenkárka, krčmárka
Šenkvice, -íc, ž. *pomn.*
šepkár, -a, *m.*
šepkať, -ám, -áš *i* -cem, -ceš = šepať; šepkávať
šepmo = šeptom
šepot, -u, *m.*; šepotať *i* šepať, -tám, -táš, *i* -cem, -ceš

- septom**
šerm, -u, *m.*; šermovať'
šesdesiat; šesdesiaty;
 šesdesiatka
šesť
šestidenný
šestidielny
šestihran, -u, *m.*; šesti-
 hranný
šestinedieľka, -y, *ž.* =
 kútnica
šestisten, -u, *m.*; šesti-
 stenný
šestistranný
šesťkrát = šesť' ráz
šesťmesačný
šesťnásobný
šesťnásť; šesťnásťy;
 šesťnásťka; šesťnásti-
 na
šestoraký
šetriť, -ím, -ia; šetre-
 nie
šetrný, šetrnosť'
šev, šva, *m.*; švík, -a
ševcová, -ej, *ž.*
ševcovský; ševcovstvo
ševliť, -ím, -ia = še-
 lestiť', hýbať' sa
ševkyňa, -ne, *ž.*, šva-
 dlena, šička
šiaľ, -u, *m.* = šialenie
šialený; šialenec; šia-
 lenosť'
šialiť, -im, -ia = kla-
 mat'; šialivý, klamný
šiator, -tra, *m.*, stan;
lok. šiatři, *mn. n., a.*
 šiatre; šiatrik, -a
šibal, -a, *m.*; šibalstvo
šibať, -em, -ú; šibačka;
 šibnúť'
šibenica, -e, *i* šibeň,
 -ene, *ž.*; šibeničný
šibký = svižný; šibko
šička, -y, *ž.*
šidlo, -dla, *str.*; šidliar;
 šidielko; šidlovitý
šiesty, *iné je* šiesti =
 šesť
šifra, číslica, tajný znak,
 skrátený podpis; ši-
 frovat'
šija, -je, *ž.*; šijovitý
šik, -u, *m.*
šikmý
Šimon, -a, *m.*
šindel, -dľa, *m.*; šindliar;
 šindľový; šindľovec
šinter (*z nem.*), *slo-*
ven. dráč, konidráč
šinúť, -iem, -ú
šíp, -u, *m.*, a) ker, b)
 strela; šípový; šípka,
 -y, *ž.* = šípový
 plod; šípkový
šípif, -im, -ia, zname-
 nať, tušiť'
šiplať sa, -lem, -lú, pi-
 plať sa; šiplačka; ši-
 plavý
šír, -e, *ž.* = šírka; šírava
širák, -a, *m.*; širáčik,
 -a, klobúk, klobúčik
širica, -ce, *ž.* = halena
širina, -y, *ž.* = šírka,
 šírosť'
širiť, -im, -ia; širitel'

- šírka**, -y, *ž.* = šír, -e,
ž.; širina
širočina, -y, *ž.*
široký; široko; širší;
 širšie; širočizný
širý, -a, -e; širošíry
širy, šír, *ž.* *pomn.*
(z nem.), štverne,
 konský postroj
šišak, -u, *m.*, prilbica
šiška, -y, *ž.*
šišlat' *i* šušlat', -lem,
 -lú; šišlavý
šiť, šijem; šívať'; šici
(stroj); šijúci (kto
 šije)
škádliť (sa), -im, -ia;
 škádlievat'
škadrona, -y, *ž.* (*z es-*
kadrona), oddelenie
 jazdy
škála, -y, *ž.*, stupnica
škamraf, -em, -ú;
 škamravý
škandál, -u, *m.*; škan-
 dálny; škandalózny
škapuliar, -a, *m.*
škára, -y, *ž.* (*od škerit'*
sa) = puklina, trhlna;
 škárka
škaredý; škarediť' sa
škatuľa, -le, *ž.* = kra-
 bica; škatuľka = kra-
 bička
škeriť (sa), -ím, -ia, cc-
 rit' (zuby)
škľabiť *i* šklebiť sa, -ím,
 -ia; škľabivý *i* škle-
 bivý

- šklbať**, -em, -ú; šklbnúť; šklban, -a, *m.*
škoda, -y, *ž.*; škodný; škodlivý; škodlivosť; škodca, -cu, *m.*
škodit', -ím, -ia
škola, -y, *ž.*; *mn. g.* škôl; školka; školák; školné, -ého, *str.*; školník; školníčka; školo-povinný; školský; školstvo
škôldozorca, -u, *m.* = školský dozorca, dozorca škôl
škop, -a, *m.*; škopec; škopovina; škopit'
škorec *i* škvorec, -rca, *m.*, špaček (*vták*)
škoricca, -e, *ž.*
škorpión, -a, *m.*
škovran, -a, *m.*; škovránok, -nka
škrabat' (sa), -em, -ú; škrabačka; škrabkat'; škriabat' sa = driapať sa; škrabnúť *i* škriabnúť
škraňa, -ne, *ž.* = čerust
škrečať, -ím, -ia; škrečiak, -a, *m.*
škreč, -u, *m.*; škrečľavý
škreť, škre; škre ma; škrela ju to
škriabat' sa, -em, -u, driapat' sa
škriatok, -tka, *m.*
škrídla, -y, *ž.*, *i* škri-
- dlica, -ce, *ž.*; škrídlíčiar
škríekat', -am, -ajú
škríepit' sa, -ím, -ia
škríepka, -y, *ž.*
škríepny; škríepnik
škrípať, -em, -u; škrípnúť
škrípec, -pca, *m.*
škrípet', -ím, -ia
škrkavica, -ce, *i* škrkavka, -y, *ž.*
škrknúť, -nem, -nú; škrkáť
škrôb, škrôbu, *m.*; škrôbový
škrôbár, -a, *m.*; škrôbáreň *i* škrôbárňa
škrôbit', -ím, -ia; škrôbievať
škrôfulóza, -y, *ž.*, krtičnosť; škrôfulózný, krtičnatý
škrť, -ím, -ia
škrupina, -y, *ž.*; škrupinka
škrupusa, -le, *ž.*, vrtochy, pochybnosť; škrupulózny, úzkostlivý
škufaňa, -ne, *ž.* (*žena*)
škufavý
škúlit', -ím, -ia
škutina, -y, *ž.* = štetina
škvár, -u, *m.*
škvarenina, -y, *ž.* = praženica
škvarit', -ím, -ia
- škvarka**, -y, *ž.* = škvarek, oškvarek
škvor, -a, *m.* = ucholak
škvrcat', -ím, -ia
škvrna, -y, *ž.*; škvrnitý; škvrnit'
šfah, -u, *m.*; šfahat'; šfahnúť
šfachetný; šfachetnosť
šfachta, -y, *ž.*; šfachtic, -ca, *m.*; šfachtična, -y, *ž.*; šfachtický
šfachtit', -ím, -ia
šlajfiar (*z nem.*), *správne* brusič
šľak (*z nem.*), *správne* stopa; šľakovať, *správne* stopovať
šľapaj, -e, *ž.* = stopa
šľiak, *z nem.*, *správne* porážka, mrtvica
šľiapať, -em, -u; šľiapnúť
šľóga, *z nem.*, *správne* rúbanisko
šľatlať, -ám, -ajú; šľatľavý
šľmikňa — *z nem.*, *správne* vyheň *či* vyhňa, dieľňa
šľmyk, -u, *m.*
šľmykat' (sa), -am, -ajú; šľmyknúť (sa)
šľmykľavý = klzký
šľnupať, -em, -ú; šľnupnúť; šľnupačí *i* šľnupavý (tabak)
šľnúra, -y, *ž.* = tkanica; šľnúročka, tkanička

- šofér**, -a, *m.*
šomrat', -em, -ú; šomravý; šomrák
šoptať, *lepšie* šeptat'
šošovica, -e, *ž.*; šošovičný
šovínista, -u, *m.*, prepiaty vlastenec; šovinizmus, -zmu
špaček, -čka, *m.* = škorec
špagát, -u, *m.*
Špania Dolina (*obec*); Španie Pole (*osada*)
Španiel, -a, *m.*; Španielsko; španielsky
špás - *z nem., správne* žart
špata, -y, *ž.*; špatit'; špatný
špecialista, -u, *m.*, odborník; špecializovat'
špecialita, -y, *ž.*, zvláštnosť
špeciálny, zvláštny
špehovať — *z nem.*, vyzvedat'; špehún, vyzvedač
špekulácia, -ie, *ž.*, vypočítavosť; rozmyšľanie
špekulatívny, uvažujúci, hlbavý
špendlík, -a, *m.*; špendlíček, -čka *i* -čku; špendlíkár
šperk, -u, *m.* = skvost
špeť, špeje *i* špie, špejú = páliť (*na tele*), svrbeť
špetka, -y, *ž.*, *i* štipka
špic -- *z nem., správne* koniec, hrot; *iné je* spica = časť kolesa; špicatý, končitý, zahrotený
špik, -u, *m.* (*z nem.*), *čes. morek*
špina, -y, *ž.*; špinavý; špiniť; špintat'
špion, -a, *m.*, vyzvedač; špionáž, -e, *ž.*
špitál, -a, *m.* — *z nem.*, nemocnica
špfach, -u, *m.*; špfachot; špfachotat' *i* šplechotat'
špongia, -ie, *ž.* = hubka
špunt, -a, *m.* *z nem.*, *správne* zátka, korok
šramot, -u, *m.*
šranky, -ov, *m. pomn.* (*z nem.*), *správne* ohrada, zábradlie
šrapnel, -a *i* -u, *m.* (*druh delového náboja*)
šraub, -u, *m.*, *i* šrauba, -y, *ž.* — *z nem.*, skrutka
šrot, -u, *m.*; šrotovník
štáb, -u, *m.*; štábný
štafáž, -e, *ž.* (*na pr. v maliarstve oživenie krajiny skupinami ľudí alebo zvierat*)
štafeta, -y, *ž.*, rýchly posol
šťastie, -ia, *str.*; šťastný; šťastlivý
štát, -u, *m.*; štátny; štátník; štátnický
štátárium, -ia, *str.*, náhly súd; štátariálny
štatistika, -y, *ž.*; štatistický
štátoprávny
štátovedecký; štátoveda
štátovka, -y, *ž.*
štátút, -u, *m.*, stanovy, poriadok; štatutárny
šťava, -y, *ž.*; šťavnatý
šťaveľ, -a, *m. (rastlina)*; *iné je* šťavík (*tiež rastlina*)
štebot, -u, *m.*; štebovať; štebovavý
štedrý; štedrosť, štedrota
Štedrý večer = Dohviezdny večer
Štefan, -a, *m.*; štefanický
Štefánia, -ie, *ž.*
Štefánik, -a, *m.*; Milan Rastislav Štefánik
štekaf, -ám, -ajú = brechať; šteknúť; štekávať
štekliť, -ím, -ia; šteklievat'; šteklivý
šteňa, -afa, *str.*; *mn. č.* štence, šteniec
štep, -u, *m.*; štiepok;

- štepár; štepiť; štep-
ný; štepica
štetec, -ca, *m.*
štetina, -y, *ž.*; štetinatý
šetka, -y, *ž.*
Števo, -a, *m.* = Štefan;
Števko
Štiavnica, -ce, *ž.*; Štiav-
ničan, Štiavničanka;
štiavnický; Štiavnič-
ka; Banská Štiavnica
štible, *z nem., správne*
topánky, črievce,
čizmy
štica, -ce, *ž.*; šticatý;
šlicovať
štiepať, -am *i* -em; štie-
pavať *i* štiepávať;
štiepateľný
štihlý, -á, -é, *i* štíhly,
-a, -e; štihlosť *i* ští-
hlosť
štikútať (sa) = čkať sa;
štiknúť sa
štipať, -em, -u; (u)-
štipnúť; (u)štipovať
štipendium, -ia, *str.*;
štipendijný; štipendi-
sta, -u, *m.*
štipka, -y, *ž.* = špetka
štipľavý
štit, -u, *m.*; štitok, -tku;
štitný; štitkový
štitiť (*niekoho*), -im,
-ia; štitiť sa (*nieko-
ho*); štitivý
Štítunik, -a, *m.*
štoček, -čka, *m.*
štóla, -y, *ž.*
- Štrba**, -y, *ž. (miesto)*;
Štrbské pleso; Štrba,
-u, *m. (priezvisko)*
štrbina, -y, *ž.*, trhlina
štrbit', -ím, -ia
štrk, -u, *m.*; štrkový;
štrkovitý; štrkovať
štrnást'; štrnásty, štr-
nástka
štrnást'ročný
štrng, -a, *m.*; štrngať;
štrngnúť; štrngot
Štubňa, -ne, *ž.* (Dolná,
Horná Štubňa, *osady*
v Turci)
Štubnianske Teplice
študent, -a, *m.*; štu-
dentský; študentstvo
štúdium, -ia, *str.*; štu-
dijný
študovať
študovňa *i* študoveň,
-vne, *ž.*
št'uchat', -ám, -ajú
štuka, -y, *ž.*, sádrová
ozdoba; štukatér
št'uka, -y, *ž. (ryba)*
štopel *i* štupeľ, -pľa,
m. (z nem.), správne
zátka
Štúr, -a, *m.*; Štúrovci
(*blízki príbuzní Štú-
rovi*); štúrovci (*pri-
vrženci L'udovíta Štú-
ra*); štúrovský; štú-
rovčina
štúrať, -am, -ajú; štúriť
štváč, -a, *m.*; štváč-
sky
- štvat'**, štvem, štvú; štv-
ný; štvanie; štvanica;
štvavý
štvoraký
štvordenný
štvorec, -rca, *m.*; štvor-
cový
štvorhlas, -u, *m.*; štvor-
hlasný
štvorhran, -u, *m.*;
štvorhranný
štvorka, -y, *ž.*
štvorlístok, -tka *i* -tku,
m.; štvorlístý
štvormesačný
štvormo
štvornásobit'
štvornohý; štvornožky
štvorramenný
štvorspev, -u, *m.*
štvoruholník, -a, *m.*
štvorý
štvorylka, -y, *ž.*
štvrt', -ti, *ž.*; štvrtina;
štvrtka
štvrtohory, -hôr, *ž.*;
štvrtohorný
štvrtok, -tka *i* -tku, *m.*;
štvrtkový
štvrt'ročie, -ia, *str.*
štvrt'ročný
štvrtý
štyl, -u, *m.*, sloh; šty-
lista; štylistika; štyli-
zácia; štylizovať
štyri, *pre m. živ.* šty-
ria, *g., l.* štyroch, *d.*
štyrom, *i.* štyrmi
štyricat'; štyriعات; šty-

riعاتka; štyriعاتnik; štyriعاتina
Štyrsko, -a, *str.*; štyrský
šuba, -y, *ž. (z maď.)* = kožuach (dlhý)
šudif, -ím, -ia = klamat'; šudier; šudiersky; šudierstvo
šuhaj, -a, *m.*
šuch, šuchot, -u, *m.*; šuchotat'
šuchať; šuchnúť
šúfať, -am, -ajú; šúfaný; šúfance; šúfavný
šúfok, -fka, *m.*; šúfkový
šum, -u, *m.*; šumet', -í, -ia; šumivý
šumný = krásny
šunka, -y, *ž.*; šunkový
šupa, -y, *ž. (z nem.)*, slupka; šupina; šupinatý
šúpať, -em = lúpať
šura, -y, *ž.* = hus; šurička
Šurany, -rian, *m. pomn.*
šústať, -am, -ajú; šústnúť
šuškať, -ám, -ajú
šušlačky, -čiek, *ž.*, triesky
šušiať, -lem, -lú; šušlavý
Šútovo, -a, *str.*; Šútovský vodopád
šváb, -a, *m. (hmyz)*

Šváb, -a, *m.*; Švábsko; švábsky
švabach, -u, *m.*, nemecké písmo
švadlena, -y, *ž.*, ševkyňa, šička
švagor, -gra, *m.*; švagrína i švagrína; švagrinstvo
Švajciar i Svajciar, -a, *m.*; Švajciarsko i Švajciarsko; švajciarsky i švajciarsky
švárny = driečny, pekný
švec, ševca, *m.*; ševcovský
Švéd, -a, *m.*; Švédsko; švédsky
šveholif, -ím, -ia
švihák, -a, *m.*
švihať, -ám, -ajú; švihadlo; švihnúť
švík (*dem. od šev*), -a, *m.*; švíček, -čka
švitoriť, -ím, -ia; švitorivý

T, Ť.

t. j. = to jest
t. m. = tohoto mesiaca
t. r. = tohoto roku
t. zv. = takzvaný
ta (*prisl.*)
tabačník, -a, *m.*
tabak, -u, *m.*; tabakový; tabačenka i tabačierka
tabela, -y, *ž.*; tabelárny

table d'ôte (*čítaj* tabl dót), spoločný obed
tableau (*čítaj* tabló), *str. neskl.*, obraz, skupina podobizní
tableta, -y, *ž.*; tabletká
tablička, -y, *ž.*
tábor, -u, *m.*; táboriť; táborový
Tábor, -a, *m. (mesto)*; táborita, *chybne* miesto tábor; *mn. n.* tábori; táboritský, *chybne* miesto tábor
tabuľa, -le, *ž.*; súdna tabuľa i tabula; tabulárny; tabuľka
taburet, -u, *m.*, stolica bez operadla
tade i **tadiaľ**
Tadeáš, -a, *m.*
t'ah, -u, *m.*
fahadlo, -a, *str.*
fahať, -ám, -ajú; fahavý; fahanie; tiahnuť
t'ahotná, *lepšie* tehotná = samodruhá (žena)
taille (*v slov. výslov.* tajla), -e, *ž.*, strih, vzrast tela v páse
tajit', -ím, -a
tajnosnubný
tajný
tajomník, -a, *m.*; tajomníčka; tajomnícky
tajomný
tajomstvo, -stva, *str.*; *mn. g.* tajomství

- Tajov**, -a, *m.*
tak; tak tak
takmer *i* *temer*
takrečený = takzvaný;
 takrečeno
takt, -u, *m.*, miera časová, jemnocit; taktový; taktovka
taktiež
taktika, -y, *ž.*, umný postup; taktický
taký
takzvaný = takrečený
takže
talár, -a, *m.*
talent, -u, *m.*; talentovaný
Talian, -a, *m.* = Ital; Taliansko = Itália (*v staroveku*); taliansky = italský; taliančina = itaľština
talizman, -u, *m.*, ochranné kúzlo
talmi, *str. neskl. (sliačina 90% medi s 10% zinku)*; talmový; talmovina
talmud, -u, *m.*; talmudista, -u, *m.*
tam (*prisl.*); tamojší; tamtade; tamvon; tamže; tamodiaľ, tamodtade
tamariška, -y, *ž. (ker)*
tambor, -a, *m.*, bubník
tamburáš, -a, *m.*; tamburášsky
tamburína, -y, *ž.*, *i* tamburica (*hudobný nástroj*)
tamojší, -ia, -ie
tampon, -u *i* -a, *m.*, vatová vložka
tamtade
tamten
tamže
tancovať, -ujem, -ujú; tancovať'
tančiteľ, -ím, -ia
tanec, -nca, *m.*; tanečný; tanečník; tanečnica
tangentá, -y, *ž.* = tyčná priamka, tyčnica (*čes. tečna*)
tangovať, dotýkať sa
tanier, -a, *m.*; *lok.* tanieri, *mn. n. a.* taniere; tanierik
tanistra, -y, *ž.*; tanistierka
tank, -u, *m.*, nádržka; obrnený vojenský automobil
tantiema, -y, *ž.*, podiel z čistého zisku
tanúť, -nie, -nú (*na mysl*)
ťapať, -ám *i* -em; ťapať'
tapeta, -y, *ž.*, čalún na stenu; tapetový
tapír, -a, *m.* (*zvierá*)
tara, -y, *ž.*, váha obalu tovaru
tarantela, -y, *ž. (pa- vúk, zvaný podľa mesta Tarenta; národný tanec taliansky)*
tarasif, -ím, -ia
tárať, -am, -ajú; tarač, -a, *m.*; taradlo; táranina
tárať sa, -am, -ajú
ťarcha, -y, *ž.*; ťarchový ťarchavá, *lepšie* tehotná, samodruhá (žena)
tarifa, -y, *ž.*, sadzba, ceník; tarifný
tarok, -u, *m.* (*karty*)
tasif, -ím, -ia
tasomnica, -ce, *ž.*
ťaf, tmem, tnú; tni, tnite; ťal; ťatý
tata, -u, *m.*; tatík; tatko; tatiček; tatičko; tatuš
Tatár, -a, *m.*; tatársky
Tatry, Tatier, *ž. mn.*; tatranský
tautologia, -ie, *ž.*, hromadenie slov tohože významu
ťava, -y, *ž.* = veľblúd; ťaví, -ia, -ie
taxa, -y, *ž.*; taxovať
taxameter, -tra, *m.*
taxatívny, výčtový, menovitý
taxátor, -a, *m.*
ťažadlo, -a, *str.*
ťažba, -y, *ž.*
ťažište, -šťa, *i* ťažisko, -a, *str.*
ťažil, -ím, -ia; ťažidlo
ťažkať, -ám, -ajú

- ťažkomyselný**
ťažký; ťažko; ťažší;
 ťažšie
ťažný; ťažnica
ťažoba, -y, ž.
teatrálny, divadelný
teda *i* **tedy**; *iné je* **vtedy**
tedha *i* **tehdy** = **vtedy**;
 tehďajší = **vtedajší**
tehla, -y, ž.; **tehlový**;
tehelný; **teheleň** *i* **te-
 helňa**
tehliar, -a, *m.*; **tehliar-
 sky**
tehlica, -ce, ž.; **tehlička**
tehotná = **samodruhá**
 (žena)
technik, -a, *m.*; **technic-
 ký**; **technika**
technologia, -ie, ž., ná-
 uka o spracovaní su-
 rovín; **technologický**
teint (*čítaj* **tén**), -u, *m.*,
 plet
teizmus -zmu, *m.*, viera
 v Boha
tekať; **tekavý**
Tekov, -a, *m.*; **tekov-
 ský**; **Tekovská stolica**
tekutina, -y, ž.
tekutý
tekvica, -ce, ž.
teťa, -aťa, *str.*; **tefací**;
 tefacina; **teliatko**
telefon, -u, *m.*; **telefo-
 nický**; **telefonista**; **te-
 lefonistka**; **telefonný**
telegraf, -u, *m.*; **tele-
 grafický**; **telegrafista**;
telegrafný; **telegrafo-
 vat'**
telegram, -u, *m.*
teleologia, -ie, ž., náuka
 o účelnosti sveta; **te-
 leologický**
teleskop, -u, *m.*, **dale-
 kohľad**
teso, -a, *str.*; **telies-
 ko**; **telesný**
telit' sa
tefná (krava)
telnatý, **korpulentný**
telo, -a, *str.*; **tielko**; **te-
 lový**; **telesný**; **Božie**
telo (*sviátok*)
telocvičňa, -e, ž.
telocvik, -u, *m.*: **telo-
 cvičný**
telurium, -ia, *str.*; **te-
 lurický**, **zemský**
téma, -ata *i* -atu, *str.*,
alebo **téma**, -y, ž.,
 predmet, látka; **tema-
 tický**
temä = **temeno**, -a, *str.*;
temenný; **temienko**
temer (*vyslov* **te- s tvr-
 dým t**)
temnet', -ie, -ejú
temnica, -ce, ž. = **ža-
 lár**
temný; **temnosť**; **tem-
 nota**
temperament, -u, *m.*;
temperamentný
teperatúra, -y, ž., **te-
 plota**
templár, -a, *m.*
- tempo**, -a, *str.*, časová
 miera, rýchlosť
ten, tá, to
tenčiť', -ím, -ia
tendencia, -ie, ž., úmy-
 sel, snaha; **tendenčný**
tender, -dra, *m.*
tenký; **tenko**; **tenší**
tenor, -u, *m.*, **vysoký**
hlas mužský; **teno-
 rový**; **tenorista**
tento, **táto**, **toto**
tenučký
tenže, **táže**, **tože**
Teobald, -a, *m.*
teodolit, -u, *m.* (*prístroj*
na meranie uhlov)
Teodor, -a, *m.*; **Teo-
 dora**, -y, ž.
Teofil, -a, *m.*
teogonia, -ie, ž., náuka
 o pôvode bohov
teokracia, -ie, ž., vláda
 kňazská; **teokratický**
teologia, -ie, ž., boho-
 slovie; **teolog**, boho-
 slovec; **teologický**
teoria, -ie, ž., **návod**,
názor (*vedecký*), ná-
 uka; **teoretik**; **teore-
 tický**
tep, -u, *m.* = **pulz**; **tep-
 na**; **tepať**, -em, -eš, **tlčiť**
Teplá, -ej, ž. (*osada*)
Teplice, -líc, ž. *pomn.*
Teplička, -y, ž.
teplomer, -u, *m.*
teplý; **teplo**; **tepelný**;
teplet; **teplota**

- tepna**, -y, ž.; tepenný
teprv
terajší (*od teraz*)
terakota, -y, ž., pále-
ná hlina
terapia, -ie, ž., liečenie,
liečba
terasa, -y, ž.
teraz; terajší
terceto (*ce čítaj ce, nie*
če), -a, str. (*skladba*
pre tri hlasy al. ná-
stroje)
tercia, -ie, ž.; tercián;
terciánka
tercina, -y, ž. (*básnická*
forma)
terem, -u, m. = dvo-
rana, sieň
terén, -u, m., útvar pôdy,
kraj
Terezia, -ie, ž.; tere-
ziánsky
teritorium, -ia, str.,
územie; teritoriálny,
územný
termín, -u, m., lehota,
názov; terminológia,
názvoslovie
termit, -a, m. (*druh*
mravcov)
termofor, -u, m. (*pri-*
stroj, udržiujúci dlho
teplo)
termometer, -tra, m.,
teplomer
teror, -u, m., násilné
zастраšovanie; tero-
rista; terorizovať
- terpentín**, -u, m.; ter-
pentínový
Terpsychora, -y, ž.
(*múza tanca*)
Terst, -u, m.; terstský;
Terstský záliv
tes, -u, m.
tesák, -a, m.
tesár, -a, m.; tesársky
tesať, tešem, tešú; teš;
tešúc; tesal; tesaný
tesklivý; tesklivosť;
teskný, teskno (*prisl.*)
= clivý, clivo
tesnina, -y, ž.
tesnopis, -u, m.
tesný
test, -u, m., svedectvo,
preukaz; testovať
tešť, testa, m. (*mužovi*
ženin otec); testiná,
-ej, ž. (*mužovi ženi-*
na mať)
testament, -u, m., zá-
vet; testamentárny;
testátor (*kto robí zá-*
vet)
Tešín, -a, m.; Tešín-
sko; tešínsky
tešit', -ím, -ia; tešiteľ;
tešievat'
tešla, -ly, i tešlica, -ce,
ž., tesárska sekera
teta, -y, ž.; tetka, tetička,
tetuška
tetan, -u, m., kŕč,
stŕpnutie
tetiva, -y, ž. (*na kuši,*
luku; i v geom.)
- tetrov**, -va, m.; tetrovec
text, -u, m.
textílie, -í, ž. *pomn.*
tkáčske výrobky; tex-
tilný, tkáčsky
téza, -y, ž., veta
Thalia, -ie, ž. (*múza*
divadelná)
Themis, -idy, ž.
Thermopyly, -pyl. ž.
pomn.
Thesalia, -ie, ž.; the-
salský
Thrácia, -ie, ž.; thrácky
Thukydides, -da, m.
tchor, -a, m.
tiahnuť, -nem, -nu;
fahať
tiara (*trojslab.*), -y, ž..
koruna pápežova
tiaž, -e, ž. = farcha;
iné je tiaž = ťažšie;
najtiaž = najťažšie
Tibet, -u, m.; tibetský
tiect', tečiem, tečú
tieň, -a, m. = stieň;
tieňava; tienistý
tienidlo i stienidlo, -a,
str.
tienit', -im, -ia, stieniť
tienohra i stienohra,
-y, ž.
tieseň, -sne, ž.
tiesňava, -y, ž., tesné
miesto, súteska, tes-
nina
tiesniť (sa), -im, -ia;
tiesnivý
tiež; taktiež

- tkalcovňa *i* tkáčovňa,
-ne, ž.
-e. ž. = tkanivo,
tkanina
- ho; ich
tikať,
núť
- y,
-u, *m.*; tisina; ti-
sový
-y, ž.; tiský
c, -a, *m.*; dva tisíce,
päť tisíc; tisíci, -a, -e;
tisícina
- tisicka**, -y, ž.
tisíckrát
tisícnasobný
tisícoraký
tiskat', -ám, -ajú; *ale*
stískat'
- tisnúť**, -nem, -nú
Tisovec, -vca, *m.*; ti-
sovský; Tisovčan, Ti-
sovčanka
- tiš**, -e, ž.
tišina, -y, ž.
tišiť, -ím, -ia; tišiteľ
tiško = potichučky
titan, -a, *m.*, obor; ti-
tanský; titanizmus
titul, -u, *m.*, názov, hod-
nosť; titulatúra; titu-
lárnny; titulný
Titus, -ta, *m.*
tkáč, -a, *m.*; tkáčsky;
tkáčstvo
- tkvel
- tlač**, -e, ž.; tlačový
tlačiar, -a, *m.*; tlačiar-
sky; tlačiareň *i* tla-
čiarňa
tlačiť', -ím, -ia; tlače-
vať
tlačivo, -a, *str.*, čes. ti-
skopis
tlak, -u, *m.*
tlakomer, -u, *m.*
tlakostroj, -a, *m.*
tlapa, -y, ž. = dľaha
či dľapa; tlapka
tlapat', -ám, -ajú;
tlapnúť
tlapkavý
tľeť, tľieciem, tľčú; tľč,
tľčte; tľkúc; tľkol;
tľčenie
tľeskot, -u, *m.*
tľeť, tľiem, tľejú; tľej;
tľejúc
tľieskat', -am, -ajú;
tľesknúť
tľík, -u, *m.*
tľikot, -u, *m.*
tľimit', -ím, -ia; tľmený;
tľmenie
tľmočiť', -ím, -ia
tľmočník, -a, *m.*
tľisnúť, -nem, -nú
- y, ž.
tmár
ervený
tmavší *i* tma-
než
- git
tmíť sa, tmí sa
toaleta, -y, ž.
toast, -u, *m.*, prípitok;
toastovať
Tobiáš, -a, *m.*
tobôž = tým viac, tým
skorej
točiť (sa), -ím, -ia; to-
čievať; točitý
točna, -y, ž. = pól, -u,
m.; točnový
tóga, -y, ž.
tohorochý
tok, -u, *m.*
Tokaj, -a, *m.*; tokaj-
ský; tokajčina
tokár, -a, *m.*, sústružník;
tokáreň *i* tokárňa; to-
kárít
tolerancia, -ie, ž., sná-
šanlivosť (*nábožen-
ská, národná ap.*); to-
lerančný patent; to-
lerantný, snášanlivý
tolerantný, snášanlivý
toliar, -a, *m.*; *iné je*
dolár (*americký pe-
niaz*)
toľký; toľko, toľme;
toľkonásobný; toľko-

raký; toľkokrát = toľko ráz	toť, to hľa, to práve, to teraz	transferovať, preložiť
Tomáš, -a, <i>m.</i> ; tomášsky	totálny, úplný	transkripcia, -ie, <i>ž.</i> , prepísanie; transkribovať
Tomášovce, -viac, <i>ž. mn.</i>	toten, totá, toto	translátor, -a, <i>m.</i> , prekladateľ
tombola, -y, <i>ž.</i> , verejná hra loterná	totiž	transmisia, -e, <i>ž.</i> , prevod (remeňový)
tón, -u, <i>m.</i> ; tónina	totožný; totožnosť	transparent, -u, <i>m.</i> , priesvitný obraz
tona, -y, <i>ž.</i> , 10 q	tovar, -u, <i>m.</i> ; tovarový	transpirácia, -ie, <i>ž.</i> , vyparovanie, dýchanie kožné
tôňa, -ne, <i>ž.</i> = tieň i stieň	továreň i továrňa, -rne, <i>ž.</i>	transplantácia, -ie, <i>ž.</i> , presadenie
tonúť, -niem, -nú	továrnik, -a, <i>m.</i> ; továrnický	transport, -u, <i>m.</i> , prenáška, doprava
topánka, -y, <i>ž.</i> ; topánočka	tovaryš, -a, <i>m.</i> ; tovaryšský; tovaryšstvo; tovaryšiť	transverzálny, priečny
topas, -u, <i>m.</i> (<i>drahokam</i>)	toxikológia, -ie, <i>ž.</i> , náuka o jedoch	tranzito, -a, <i>str.</i> , prevoz, prevezenie tovaru cez iné územie
topický, miestny	tradícia, -ie, <i>ž.</i> , ústne podanie; tradičný	tranzitívny, prechodný
topiť, -ím, -ia; topievať	trafika, -y, <i>ž.</i> ; trafikant; trafikantský	trapist, -u, <i>m.</i>
topografia, -ie, <i>ž.</i> , miestopis; topografický	tragédia, -ie, <i>ž.</i> , trúchlohra; tragéd, -a, <i>m.</i>	trápiť, -ím, -ia; trápievať; trapič; trápiť
topoľ, -ofa, <i>m.</i> ; topoľový	tragika, -y, <i>ž.</i> ; tragický	tráplivý; trápný
Topoľčany, -čian, <i>m. pomn.</i> ; Topoľčanec; Topoľčianka; topoľčiansky; Topoľčianky, -nok, <i>ž. pomn.</i>	trachom, -u, <i>m.</i> , zrnitý zánet očnej spojivky	trapy, -ov, <i>m. mn.</i> = útrapy; <i>zväčša len lok. v trapiach (bol, žil v trapiach)</i>
topor, -a, <i>m.</i>	traja, <i>m. živ.</i> , tri, <i>m. neživ.</i> , <i>ž. a str.</i> ; <i>g.</i> , <i>l. troch, d. trom, i. tromi</i>	traskavina, -y, <i>ž.</i> , výbušná látka; traskavý
tóra, -y, <i>ž.</i> , zákon	Trajan, -a, <i>m.</i>	traslavý
Mojžišov	traktát, -u, <i>m.</i> , rozprava	trasoritka, -y, <i>ž.</i>
torba, -y, <i>ž.</i>	tramvaj, -e, <i>ž.</i> , mestská dráha	trasovisko, -a, <i>str.</i> = rašelinište
Tornafa, -le, <i>ž.</i>	transakcia, -ie, <i>ž.</i> , prevod, pokonanie	
torpédo, -a, <i>str.</i> ; torpédový; torpedovať	transalpský, zaalpský	
torta, -y, <i>ž.</i>	transcendentálny, nadmyselný	
tortúra, -y, <i>ž.</i> , mučenie		
Torysa, -y, <i>ž.</i>		
torzo, -a, <i>str.</i> , zlomok		
Toskána, -y, <i>ž.</i> ; toskánsky		

- trat'**, -ti, ž. = železnica; trat'ový
- tratiť**, -ím, -ia; tratievať
- tráva**, -y, ž.; travina; trávička; trávny; trávnik; trávnic
- traverza**, -y, ž., priečka
- travič**, -a, m. (od trávit'); travička (žena)
- trblietať sa**, -ta i -ce; trblietavý
- trčať**, -ím, -ia; trčievať
- treba**
- trebárs**
- Trebišov**, -a, m.
- tréma**, -y, ž., trasenie, strach; trémista
- trén**, -u, m., vzatajstvo
- Trenčín**, -a, m.; Trenčan; Trenčianka; trenčiansky; Trenčianska stolica, župa
- trenér**, -a, m., cvičiteľ; trenovať
- trepáčka**, -y, ž. (žena, ktorá trepe ľan alebo konope)
- trepáť**, -em, -ú; trepávať; trepot; trepotat', -cem, -ceš
- tresk**, -u, m., treskot; tresknúť; trieskať
- treska**, -y, ž. (ryba)
- treskúci**, -a, -e; treskúca zima
- trest**, -u, m.; trestný; trestnica
- trest'**, -ti, ž. = výťažok, extrakt
- trestaf**, -ám, -ajú, i trescem, -cú; trestávať; trestanec
- trestuhodný**
- trešťať**, -ím, -ia
- treš**, trem, treš, trú; trite; treš; trený i treté; treš biedu; trecí -ia, -ie; trecia plocha
- tretí**, -ia, -ie; po tretie; tretiak, tercián; tertiačka, terciánka; tertia; tretina
- treťohorný**
- Trevír**, -a, m.; trevirský
- trh**, -u, m; výkladný a dobytčí trh; trhový; trhovec; tržný; tržnica
- trhať**, -ám, -ajú; trhlina
- tri** - vid' traja; Tri krále (sviatok)
- trias**, -u, m., triasový útvar
- triasť**, trasiem, trasú; triasol; trasievať
- triaška**, -y, ž., trasenie, horúčka, zimnica
- tribún**, -a, m.
- tribúna**, -y, ž., rečníšte
- tribunál**, -u, m., súdny dvor
- tribunát**, -u, m., úrad
- tribúnsky**
- tribút**, -u, m., poplatok
- Trident**, -a, m.; trident-ský
- tricať**, triciati; č. rad. triciaty, -a, -e; tricatina; triciatka; triciatok, -tku, m.; triciatnik; tricatoraký; tricať ráz, tricakrát
- tricaťročný**
- trieda**, -y, ž.; triediť; triedič
- triedny**; triednictvo
- trieliť**, -im, -ia = bežať
- trienium**, -ia str., trojročie; trienálka
- trieska**, -y, ž.; triesočka
- trieskať**, -am, -ajú; tresknúť
- trieslo**, -a, str. (v kožuľužstve); trieslovina
- triezvy**
- trigonometria**, -ie, ž.
- trichína**, -y, ž., svalovec
- trikolóra**, -y, ž., stužka trojfarebná
- trikot**, -u, m.; trikotový
- trikráľový** i trojkráľový
- trikrát** = tri razy
- trilion**, -a, m.
- trilogia**, -ie, ž., súbor troch samostatných diel, obsahom súvisiacich
- trímať**, -am, -ajú i -em, -u = držať
- trinásť**, trinásti; č. rad. trinásť
- trinom**, -u, m., trojčlen
- trio**, -ia. str. (tretia

- člástka *hudobnej skladby*)
triolet, -u, *m.* (*v hudbe*)
Tripolis, -isu, *m.*; tri-polský
tri razy = trikrát
triumf, -u, *m.*, oslava víťazstva, víťazný jasot; triumfálny; triumfátor
triumvirát, -u, *m.*, vláda troch mužov
triviálny, všedný, obyčajný
trlica, -e, *ž.*
trmácať, -am, -ajú
trma vrma, -y, *ž.*
tříň, -a, *m.*; tříňový; trnístý
Trnava, -vy, *ž.*; Trnavan, Trnavanka; trnavský
trnie, -ia, *str.*
trofej, -e, *ž.*, víťazné znamenie, korisť
trocha i trochu (*prisl.*) = troška i trošku
trochej, -a, *m.*; trochejský
Troja, -e, *ž.*; Trojan; trojský, trojanský
trojačka, -y, *ž.* (*nádobu*)
trojaký
trojfarebný i trojfarebný
trojčatá, -čiat, trojčiatka, -tok, trojčence, -niec, *str. pomn.*
- trojčlenný**; trojčlenka
trojdenný
trojdielny
trojfarebný i trojfarebný
trojhlavý
trojhran, -u, *m.*; trojhranný
trojhvezdie, -ia, *str.*
trojica, -e, *ž.*; svätá Trojica
trojitý = trojnásobný
trojjediný
trojka, -y, *ž.*
trojklaný (*na pr. nerv*)
trojkráľový i trikráľový
trojlist, *m.*, trojlistok; trojlistý
trojmesačný
trojmo
trojnásobný
trojnožka, -y, *ž.*
trojosí, -ia, -ie
trojpoľný
trojrohý
trojspolok, -lku, *m.*
trojstenný
trojstranný
trojštvrtný (*takt*)
trojuholník, -a, *m.*
trojzub, -a, *m.*; trojzubeč
trón, -u, *m.*; tróniť
tróp, -u, *m.*; tropy, -ov, *m. pomn.*; tropický
trosky, -siek, *ž. mn.*
troška i trošku = trocha i trochu (*prisl.*)
troška, -y, *ž.*
- trova**, -y, *ž.*; troviť
trpaslík, -a, *m.*
trpelivosť i trpezlivosť, -sti, *ž.*
trpelivý i trpezlivý
trpet', -ím, -ia; trpievať'; trpíteľ; trpiteľka
trpka, -y, *ž.* = čremcha (*strom i plod*)
trpký; trpkosť
trpnuť, -nem, -nu
trpný
trst', -sti, *ž.*; trstie, -ia, *str.*; trstina; trstený; trstenica
Trstená, -ej, *ž.*
trúba, -y, *ž.*; trúбка
trubač, -a, *m.*
trubadúr, -a, *m.*, juho-francúzsky stredoveký spevák
trúbefa, -le, *ž.*; trúbefka
trubica, -ce, *ž.*; trubička
trúbiť; trúbievať
truc — *nem.*, *správne* vzdor; trucovitý, vzdorovitý
trud, -u, *m.*, práca, ná-maha; trudiť sa; trudný
trúd, -a, *m.* (*včela*); trúdošina
trudnomyseľný
trúfať, -am, -ajú; trúfanlivý
truhla, -y, *ž.*; truhlica; truhlička

- trúchlit'**, -im, -ia; trú-
 chlivý; trúchliveť
trúchlohra, -y, ž.
trúchnivet', -ie, -ejú
trufo, -a, *m.*
trus, -u, *m.*
trúsiť, -im, -ia
truskavec, -vca, *m.*
trust (*čítaj trast*), -u,
m., kartel
trváci, -a, -e = trvalý;
 trvanlivý
trvať, -ám, -ajú; trva-
 júci
trylok, -lku, *m.*; tryko-
 vať (slávik trykuje)
trýzeň, -zne, ž.
tryzna, -y, ž., posmrtná
 oslava
trýznif, -im, -ia; trý-
 zniteľ
tržba, -y, ž.
tržište, -šťa, *str.*, trho-
 visko
tržnica, -ce, ž.
tržný
tu; tuná; tunajší; tuto
tuba, -y, ž., trubička,
 rúrka; tubička
tuberkulóza, -y, ž., su-
 choty, suchotiny; tu-
 berkulózný, suchoti-
 nársky
tucet, -cta, *m.*; tuctový
tučiť, -ím, -ia = krmif
tučnet', -iem, -ejú
tučný
tuha, -y, ž., grafit (*ne-*
rast); tužka
- túha**, -y, ž. = túžba
tuhnúť, -nem, -nú
tuhý, tuhší; tuhosť
tuja, -e, ž. (*ker alebo*
stromček)
tuk, -u, *m.*; tukovitý;
 tukový; tučný; tuko-
 viny, -ín, ž. *pomn.*
t'ukat', -ám, -ajú; tuk-
 núť
tula, -y, ž. (*smes strie-*
bra, medi, olova a
síry); tulový
Tula, -y, ž. (*ruské*
mesto)
tulák, -a, *m.*; tulácky
túlať sa, -am, -ajú; tú-
 lavať sa i túlaváť sa;
 túlavý
tuleň, -a, *m.*; tulení,
 -ia, -ie
tulipán, -a, *m.*
túliť (sa), -ím; -ia; tú-
 lievať
tunajší *viď* tu
tunel, -a, *m.*
tunika, -y, ž., spodný
 odev starých Rima-
 nov
Tunis, -u, *m.*; tuniský
tupet', -iem, -ejú (*pod-*
metné, na pr. nože
tupejú)
tupiť, -ím, -ia; tupievať
tupouhlý
tupý; tupo; tupejší
tur, -a, *m.*
Turá, -ej, ž.; Stará Tu-
 rá, Turá Lúka (*osady*)
- túra**, -y, ž., cesta
turák, -a, *m.* (*starý*
medený peniaz); tu-
 ráčik
Turany, -rian, *m.*
pomn.; Turanec; Tu-
 rianka; turiansky
turbácia, -ie, ž., zne-
 pokojovanie
turban, -u, *m.*
turbína, -y, ž.
turbulentný, nepokoj-
 ný, búrlivý
Turčiansky Sv. Martin;
 turčianskosvätomar-
 tinský
Turčín, -a, *m.* = Turek;
mn. č. Turci
Turek, -rka, *m.*; Tur-
 kyňa; turecký; Tu-
 recko; turečina
Turice, -ric, ž. *pomn.*
(sviatky); turičný
Turiec, -rca, *m.*; Tur-
 čan; Turčianka; tur-
 čiansky
turista, -u, *m.*; turisti-
 ka; turistický
Turkyňa, -ne, ž.
turmalín, -na, *m.* (*ne-*
rast)
turnaj, -a, *m.*
turnér, -a, *m.*, neme-
 ký borca
turniket, -u, *m.*
turnus, -rnu, *m.*, obeh,
 zamieňanie, pravidel-
 ný postup
Turzovka, -y, ž. (*obec*)

- tuš, -u, *m.* (*čierna farba*)
tušif, -ím, -ia; tušenie = predtucha; tušievat'
tutlať, -em, -ú *i* -ám, -ajú
tútor, -a, *m.*, poručník
túz, -a, *m.* (*v kartách*)
tuzemský, *spr.* domáci
túžava, -y, *ž.* (*to, čo je tuhé, na pr. pálenka, zima*)
túžba, -y, *ž.*; túžobný *i* túžebný
tužiť (sa), -ím, -ia; o-tužovať (sa)
túžiť, -im, -ia (*po ničom*); túžiť' sa, žalovať' sa, s'ťažovať' si; (*brat*) sa mi túži = žaluje sa mi
tužka, -y, *ž.* = ceruzka
tvar, -u, *m.*
tvár, -i, *ž.*; tvárička
tváriť sa, -im, -ia; tvárievať' sa
tvárny; tvárnosť'
tvaroh, -u, *m.*; tvarožok *i* tvarožtek; tvarožný; tvarožník
tvaroslovie, -ia, *str.*
tvoj, -a, -e
tvor, -a, *m.*; tvorstvo
tvorba, -y, *ž.*
tvorca, -u, *m.*; tvorkyňa
tvorčí = tvorivý
tvoriť, -ím, -ia; tvorie-
- vat'; tvorenie; tvorivý; tvorivosť'
tvrdiť, -ím, -ia; tvrdenie; tvrdievat'
tvrdnúť, -nem, -nú
tvrdohlavý
tvrdosijný
Tvrdošín, -a, *m.*; Tvrdošan, Tvrdošianka; tvrdošiansky
tvrdozrný
tvrdý; tvrdo; tvrdsi; tvrdosť'
tvrdz, -e, *ž.*, pevnosťka
tvrdza, -ze, *ž.*, t'ážký čas, núdza, tieseň
ty — *nom.*; *iné je ti (dat.), na pr.: ... ty mi nedáš, ani ja ti nedám*
tyč, -e, *ž.*; týčka, -y, *ž.*; tyčný (*na pr. bod*)
tyčinka, -y, *ž.*
tyčiť, -im, -ia
tyčnica, -e, *ž.* (*tangens*)
tyfus, -fu, *m.*; týfový
tyger, -gra, *m.*; tygrica
tykadlo, -a, *str.*
tykať, -ám, -ajú (*hovoriť ty*); tykávať'
týkať sa, -am, -ajú; týkavať' sa *i* týkávať' sa; čo sa toho týka *i* týče
tyl, -u, *m.*, jemná tkanina; tylový
tylo, -a, *str.* = väzy (*č. týl, m.*); tylový
tymián, -u, *m.*
- tymol, -u, *m.* (*chemická látka*)
tympany, -nov, *m.* *pomn.* (*hud. nástroj*)
typ, -u, *m.*, ráz, znak, vzor; typický
typograf, -a, *m.*, sadzač
tyran, -a, *m.*; *mn. n.* tyrania; tyranský; tyranstvo
týrať, -am, -ajú
tyrkys, -a, *m.* (*drahý kameň*)
Tyrolčan, -a, *m.*; Tyrolsko; tyrolský
tyť, tyjem, tyjú = tučnosť
týždeň, -žďňa, *m.*; *mn.* č. týždne (*i* nedele); týždenný; týždeník

U, Ú.

- u (*predl. s g.*): u- (*predp.*)
ubehať, -ám, -ajú; ubehnúť'
ubehlík, -a, *m.*
úbel, -a, *m.* = belosť;
úbelový
ubezpečif, -ím, -ia; ubezpečenie; ubezpečovať'
ubičovať
ubiedif, -im, -ia; ubiedený
ubikácia, -ie, *ž.*, ubytovanie; ubikačný
ubif, -bijem, -bijú; ubitý; ubíjať

- ublížif**, -im, -ia; ubli-
 žovať
úbočie, -ia, *str.*
úbohý
úbor, -u, *m.* = oblek
úbožiak, -a, *m.*; úbo-
 žialko
ubrať, uberem, uberú;
 uberať
ubúdať, -am, -ajú; u-
 budnúť
úbytok, -tku, *m.*
ubytovať; **ubytovateľ**;
 ubytovací
ubývať = ubúdať
úcta, -y, *ž.*; úctívý; úcti-
 vosť
uctif, -ím, -ia; uctie-
 vať
účasť, -sti, *ž.*; účastný;
 účastník
účasťina, -y, *ž.*, akcia;
 účastinný, akciový;
 účastinár; účastinár-
 sky; účastinárska
 spoločnosť, akcionár-
 ska spoločnosť
učebnica, -e, *ž.*; učeb-
 nicový
učebný
účel, -u, *m.* = cieľ, pri-
 meranosť; účelný =
 primeraný
učeň, -čňa, *m.*; učnica;
 učňovský
učenec, -nca, *m.*
učenik, -a, *m.*; učenič-
 ka; učenický
učenlivý
- učený**; učenosť
účasť, -u, *m.*
učesať, -šem, -šú
účtet, účtu, *m.*
učilište, -fa, *str.*
účín, -u, *m.*; účinný;
 účinnok
účinkovať
účinnivý
učif, -ím, -ia *niečomu*;
 učif sa *niečomu*; u-
 čievať
učiteľ, -a, *m.*; učiteľka;
 učiteľský; učiteľstvo
učtáreň i **učtárňa**, -rne
účtovať; účtovací
účtovník, -a, *m.*; účtov-
 nícky; účtovníctvo
učupif sa, -ím, -ia, skrčif
 sa, schúlif sa
úd, -u, *m.*
údaj, -a, *m.*; údajný;
 údajne
udalosť, -sti, *ž.*
udať, -ám, -ajú = ozná-
 miť; udávať; uda-
 vač; udavačstvo; uda-
 vateľ
udať sa, udá, udajú;
 udalo sa
udatný; udatnosť
udavač, -a, *m.*; uda-
 vačský; udavačstvo
udávif, -ím, -ia
údel, -u, *m.*; údelný
udelif, -ím, -ia; udie-
 ľať; udeľovať
úder, -ru, *m.*; úderný
Uderiná, -ej, *ž.*
- uderif**, -ím, -ia = udret';
 udierať
údes, -u, *m.* = zdese-
 nie
udiareň i **udiarňa**, -rne,
ž.
udica, -ce, *ž.*; udička
udidlo, -a, *str.*
údiť, -ím, -ia; údievať;
 údenár; údenársky;
 údenárstvo; údenie;
 údený; údenina; udiar-
 reň i udiarňa
údiv, -u, *m.*
udlávif, -ím, -ia
údobie, -ia, *str.* = ob-
 dobie
udobrif, -ím, -ia
údolie, -ia, *str.*; údolný
udomácnif (sa), -ím, -ia
udref, -drem, -drú; u-
 dierať
udržať, -ím, -ia; udr-
 žiavať; udržiavať
udusiť, -ím, -ia; udú-
 šať
udýchať sa, -am, -ajú
 = udychčať sa, -ím,
 -ia; udýchany
udymený = začadený
úfanlivý
úfať, -am, -ajú *v nie-
 koho, v niečo*; úfať sa
niečomu
úfnosť, -sti, *ž.*
ugorka i **uhorka**, -y, *ž.*
uhádnuť, -nem, -nu
uháňať, -am, -ajú
uhasif; uhašať; uhas-

- nút'; uhasínať; uhasil som *al.* uhášal som oheň; *ale* oheň uhasol (zhasol) *al.* uhasínal (zhasínal)
- uhladíť**, -ím, -ia; uhládzat'
- úhľadný**
- uhlastý** = hranatý
- úhľavný**
- uhliar**, -a, *m.*; uhliarsky; uhliareň *i* uhliarňa
- uhličitan**, -u, *m.*
- uhličitý**; kyselina uhličitá
- uhlie**, -ia, *m.*
- uhlík**, -a, *m.* (*prvok*, carbonium); uhliček, -čka; uhličitý
- uhfohydrát**, -u, *m.*
- uhlomer**, -u, *m.*
- uhfiovodík**, -a, *m.*
- uhľový** = náročný
- uhľový** = z uhliá; uhoľné bane
- uhnať**, uženem, uženú; uháňať
- uhniezdíť sa**; uhniedzdený
- uhnúť**(sa), uhnem, uhnú; uhyňať *i* uhýbat'(sa); uhybovať (sa)
- uhodiť**, -ím, -ia; uhádzat'
- uhodnoverníť**; uhodnoverňovať; uhodnoverňovací; uhodnoverňovateľ
- uhoľ**, -hľa, *m.* (*v merbe*); uhoľnica (*nástroj*, ktorým sa merajú uhlý); uhľový, uhoľný = náročný
- uhoľ**, -hľa, *m.* (*v peci*); uhoľný; uhľový; uhoľnatý; uhoľnica (*komora na uhlie*)
- uholník**, -u, *m.*, uhoľný kameň
- úhona**, -y, *ž.* = poškvrna, škoda; bezúhonný
- Uhor**, -hra, *m.*; Uhorsko = Uhry, Uhier, *ž. pomn.*; uhorský
- úhor**, -a, *m.* (*ryba*)
- úhor**, -u, *m.*, roľa ladom ležiaca; úhorit'
- uhorka** *i* ugorka, -y, *ž.*
- uhrabať**, -em, -ú; uhrabávať
- úhrabky**, -ov, *m. mn.*
- úhrada**, -y, *ž.*; úhradvý
- uhradiť**, -ím, -ia; uhradný
- uhriať sa**, uhrejem sa; uhriaty
- úhrn**, -u, *m.*; úhrnný
- Uhrovec**, -vca, *m.* (*obec*)
- Uhry**, Uhier, *ž., pomn.*, = Uhorsko; *d.* Uhrám, *l.* Uhrách, *i.* Uhrami; uhorský
- uhryzť**, uhryziem, uhryzú; uhrýzat'; uhryznúť
- uhýbat'** (sa), -am, -ajú, *i* uhyňať (sa) (*od uhnúť*); uhybovať (sa); uhybavý
- uchadzač**, -a, *m.*; uchadzacka
- uchádzať sa**, -am, -ajú
- uchatý** (*neživ.*), ušatý (*živ.*)
- uchlácholíť**, -ím, -ia
- ucho**, -a, *str.*; *mn. č.* uši, uší *i* usú, ušiam, ušiami, ušima; uchá, úch, uchám, uchách, uchami (*na dr.* na hrnci); úško
- uchodiť**, -ím, -ia; uchádzat'
- uchopiť**, -ím, -ia
- uchovať**, -ám, -ajú = uchrániť; uchovávať
- uchvátíť**, -im, -ia; uchvacovať
- úchvatný**
- uchýliť sa**, -im, -ia, uchyľovať sa
- úchyľka**, -y, *ž.*
- úchylný**
- úchylok**, -lku, *m.*, útulok
- úchyt**, -u, *m.*, uchytienie, uchopenie; úchytok, -ku, úchytky, -ov, *m.*; *prišiel len na úchytok* = na škok, na chvíľu
- uchytíť**, -ím, -ia

- uistif**, -ím, -ia; uistovať
ujarmiť, -ím, -ia; ujar-
 mený
ujaf, **ujmem**; **ujatý**; **ují-
 mať**
ujavnif, -ím, -ia = uve-
 rejniť; **ujavňovať**
ujec, -jca, *m.*, *materin*
 brat; **ujček**; **ujčiná**,
 žena **ujcova**; **ujjo**;
ujko
ujednostajniť (sa), -ím,
 -ia (*na niečom*) = u-
 jednotiť (sa), shod-
 núť (sa), ustáliť (sa)
ujesť, **ujem**, **uje**, **uje-
 dia**; **ujedať**
ujma, -y, *ž.*
ujst, **ujdem**, **ujdú**; **ušiel**
ukamenovať
úkaz, -u, *m.*
ukázať, -žem, -žu; uka-
 zovať; **ukazovák**; u-
 kazovateľ
ukázka, -y, *ž.*
úklad, -u, *m.*, *osídlo*,
nástraha; **úmluva**;
úkladný
ukladať; **ukladací**; u-
 kladač
úklon, -u, *m.*
ukloniť sa, -ím, -ia;
ukláňať sa
uklznuf (sa), -nem, -nu
ukojiť, -ím, -a; **ukojje-
 nie**; **ukojiteľný**; **uká-
 jat'**
ukolembať, -ám, -ajú; **ukolembávať**
- ukolisaf**, -šem, -šu; u-
 kolisavať *i* ukolisá-
 vat
úkon, -u, *m.*
ukonať (sa), -ám, -ajú,
 unaviť (sa); ukona-
 ný
úkor, -u, *m.* = pohana,
 potupa
ukoristiť, -ím, -ia
ukradnúť, -nem, -nú =
 ukrasť; **ukradol**
ukradomky = **úkradky**,
ukradmo, **kradmo**
Ukrajina, -y, *ž.*; Ukra-
 jinec; **ukrajinský**
ukrátiť, -ím, -ia; **ukrá-
 cať**, **ukracovať'**
ukričať, -ím, -ia
ukrivdiť, -ím, -ia; u-
 krivďovať'
ukrižovať; **Ukrižovaný**
 = Ježiš Kristus
úkrop, -u, *m.*
ukrotiť, -ím, -ia; ukro-
 covať'
ukrutný; **ukrutník**; u-
 krutnosť'
úkryt, -u, *m.*
ukryť, **ukryjem**, **ukryjú**;
ukryvať'
ukryvač, -a, *m.*; **ukry-
 vačstvo**
úf, -a, *m.*; v **úli**; **úfo-
 vý**
Ufa, -e, *ž.* = **Juliana**
i **Julia**
ufahčiť, -ím, -ia; **ufah-
 čovať'**
- ufahlina**, -y, *ž.* (*ufahlá
 zem*)
ufahnúť, -nem, -nú; u-
 lihovat'
ulahodif (sa), -ím, -ia
ulakomiť sa, -ím, -ia
ulamovať; **ulámať'**
ulán, -a, *m.*; **ulánsky**
ulapiť, -ím, -ia = u-
 chytit'
úfava, -y, *ž.* — *správne*
úleva
ufaviť, -ím — *správne*
uleviť'; **ufavovať'**,
správne **ulevovať**
uletieť, -ím, -ia; **uletat'**
úleva, -y, *ž.*
uleviť, -ím, -ia; **ulevo-
 vat'**
uležať sa, -ím, -ia
ulíaf, -lejem, -lejú; u-
 lievat'
ulica, -e, *ž.*; **ulička**; u-
 ličný; **uličník**; **ulič-
 nica**
úlisný; **úlisník**
ulita, -y, *ž.*, **škrupina**
slimáka
ulízať, -žem, -žu; **ulizo-
 vat'**
úloha, -y, *ž.*
ulomiť, -ím, -ia; **ulá-
 mať**; **ulamovať**
úlomok, -mku, *m.*
uloviť, -ím, -ia
úlovok, -vku, *m.*
úložina, -y, *ž.* (*kotlina
 v horách*)
uložiť, -ím, -ia

úložnica, -ce, ž. = týfus	umíknúť, -nem, -nu	Unia — Spojené štáty severoamerické = USA.
Ulrich, -a, m.	úmluva, -y, ž.	uniesť, -nesiem, -nesú; unášať
ultimátum, -ta, str., posledný návrh	umný; vid' um	unifikácia, -ie, ž., sjednotenie; unifikačný; unifikovať; sjednocovať
ultra-(ultramadar) = arci-(arcimadar)	úmor, -u, m.; úmorný	uniforma, -y, ž., rovnosata; uniformný; unififormovať
ultramarín, -u, m., syntomodrá farba; ultramarínový	umorovať, amortizovať; umorovanie dlhov, amortizácia	unikat, -ám, -ajú; uniknúť; unikal
úfuba, -y, ž. = záfuba	umožniť, -ím, -ia; umožňovať	unikát, -u, m., jediný exemplár
Ulyxes, -xa, m. = Odysseus	umreť, -em, -ú; umrelý, umretý; umierať	unikum, -ka, str., jedinečnosť, zvláštnosť
um, -u, m. = rozum; umný	umrlčí; umrlčina	unisono, jednohlasne
umelec, -lca, m.; umelkyňa; umelecký	úmrtie, -ia, str.; úmrtný; úmrtnosť	unitár, -a, m.; unitársky
umeleckopriemyslový	umŕtvieť i umrtviť	univerzálny, všeobecný
umelý; umelosť	umučiť, -ím, -ia	univerzita, -y, ž.; univerzitný
umenie, -ia, str.	úmysel, -slu, m.; úmyselný	unížiť, -ím, -ia; unížovať
umenišť, -ím, -ia; umenišovať	umyť, umyjem, umyjú; umývať	únos, -u, m.; únosný; únosnosť
úmera, -y, ž.; úmerný	umyvač, -a, m.; umyvadlo, str.	unosiť, -ím, -ia; unášať
umieniť si, -ím, -ia	umyvareň i umyvárňa, -ne, ž.	unúvať, -am, -ajú
umierať, -am, -ajú; umieráčik, umieráček	unášať, -am, -ajú; uniesť	úpad, -u, m.; úpadok; úpadkový
umierniť, -ím, -ia; umiernať	únava, -y, ž.; únavný	upadnúť, -nem, -nú; upadať; upadanie
umiest', -metiem, -metú; umetať	unavíť, -ím, -ia; unavovať	úpall, -u, m.; úpalný
umiestíť, -ím, -ia; umiestený; umiest'ovať	uncia, -ie, ž. = 30 gramov; unciálny	upáliť, -ím, -ia; upáľovať; upálenie
umlátiť, -ím, -ia	undulácia, -ie, ž., vlnenie; undulačný (undulačná teória); iné je ondulácia, ondulovať (vlasy)	
umlčať, -ím, -ia; umlčať	unia, -ie, ž., jednota;	
umleť, umelem, umelú; umletý		

upamätať, -ám, -ajú;	upnúť <i>i</i> upäť, upnem,	pradú; upriaďať; u-
upamäťovať'	-ú; upínať	pradený
upäť <i>i</i> upnúť, upnem,	upodozrievať, -am,	úprimný; úprimnosť'
upnú; upínať'	-ajú	uprosiť, -ím, -ia; upro-
úpätie, -ia, <i>str.</i>	upokojíť, -ím, -a; upo-	seuý; uprositeľný
úpek, -u, <i>m.</i> = úpal	kojovať	úпуст, -u, <i>m.</i>
upeť, -iem, -ejú = kví-	upomenúť, -niem, -nú;	upustiť, -ím, -ia; upú-
lit; upenie; upenlivý	upomenul; upomínať;	šťať'
upevniť, -ím, -ia; upev-	upomínanie	úrad, -u, <i>m.</i> ; úradný;
ňovať'	upomienka; upomínať'	úradník; úradníčka;
upieciť, upečiem,	uponížiť (sa), -ím, -ia;	úradnícky; uradnic-
upečú; upekať'	uponižovať	tvo; úradovať; úra-
upínať, -am, -ajú; upí-	úponka, -y, <i>ž.</i> ; úpon-	dovňa, -ne, <i>ž.</i>
nadlo	kovitý	Ural, -u, <i>m.</i> ; uralský
upír, -a, <i>m.</i> = vam-	úporný = urputný; ú-	Uránia, -ie, <i>ž.</i> (<i>múza</i>
pír	porne	<i>hvezdárstva</i>)
úpis, -u, <i>m.</i>	upotrebiť, -ím, -ia; u-	urásť, urastiem, urastú;
upísať, -šiem, -šu; upi-	potrebovať; upotre-	urástol; urastený
sovať'; upisovateľ; u-	búvať'; upotrebitel'-	úraz, -u, <i>m.</i> ; úrazový;
pisovaci	ný	úrazovňa, -vne, <i>ž.</i>
upíť, upijem, upijú;	upovedomiť, -ím, -ia;	uraziť, -ím, -ia; urá-
upíjať	upovedomovať	žať
uplácať, -am, -ajú; u-	upozorniť, -ím, -ia; u-	urážka, -y, <i>ž.</i>
platit'	pozorňovať	urážlivý
uplakany	uprášený	urbánný, mestský, sí-
uplatiť, -ím, -ia; upla-	upratať, -cem, -cú; u-	delný, zdvorilý
titeľný; uplácať'	pratovať	urbár, -a <i>i</i> -u, <i>m.</i> ; ur-
uplatniť (sa), -ím, -ia;	úprava, -y, <i>ž.</i> ; úprav-	bársky; urbariát, ur-
uplatňovať' (sa)	ný	barialista; urbariálny
úplatný; úplatnosť	upraviť, -ím, -ia; upra-	určiť, -ím, -ia; určitý;
úplatok, -tku, <i>m.</i>	vovať'	určovať'; určovací
úplavica, -ce, <i>ž.</i> = čer-	uprázdniť, -ím, -ia; u-	urda, -y, <i>ž.</i> (<i>druh žin-</i>
vienka (<i>choroba</i>)	prázdňovať'	<i>čice</i>)
úplaz, -u, <i>m.</i>	upreť, -em, -ú; upie-	úrek, -u, <i>m.</i> (<i>od u-</i>
upliesť, upletiem, uple-	rať'	riecť); úrečivý
tú; upletať	uprchlík, -a, <i>m.</i> = u-	úrez, -u, <i>m.</i> ; úrezok;
úplný; úplne	behlík	úrezky, -zkov
uplynúť, -niem, -nú;	uprchnúť, -nem, -nú	urezať, -žem, -žú; ure-
uplývať	upriať, upradiem, u-	závať'

urgencia , -ie, ž., po- súrenie; urgovať, sú- riť	usedavý (plač)	usmejú; usmievať sa;
uriadiť	úsek , -u, <i>m.</i> ; úsečka;	usmiaty; usmievavý
uriecť , urečiem, urečú;	úsečný	usmrtiť , -ím, -ia; usmr- covať
urieknuť	useknúť , -nem, -nú;	usnesenie , -ia, <i>str.</i>
Urmín , -a, <i>m.</i> (<i>mesto</i>)	usekávať	usnieť (sa), -nesiem, -nesú; usnášať (sa)
urna , -y, ž., popolnica	ushovoriť (sa), -ím, -ia;	uspať , -ím, -ia; uspá- vať; uspávaci; uspá- vadlo; uspávanka
urobiť , -ím, -ia	ushovárať (sa)	úspech , -u, <i>m.</i> (<i>v škole</i> <i>ap.</i>)
úročiť , -im, -ia; úro- čenie; úročiteľ	uschnúť , -nem, -nú; u- schol; usychať, uschý- nať	úspešný
úroda , -y, ž.; úrodný;	úschova , -y, ž.	uspeť , uspejem, uspe- jú = stihnúť
úrodnosť	uschovať , -ám, -ajú; u- schovávať	uspokojíť (sa), -ím, -a;
urodiť (sa), -ím, -ia	usidlíť sa , <i>správne</i> osa- diť sa	uspokojenie; uspokoi- jovať; uspokojivý
urodený (<i>titul, iné je</i> urodený)	úsilie , -ia, <i>str.</i> ; úsilný	úspora , -y, ž.; úspor- ný
úrok , -u, <i>m.</i> ; úrokový;	usilovať sa	usporiadať , -am, -ajú;
úrokovat'	usilovný	usporadovať; uspo- riadateľ (<i>zábavy ap.</i>)
úrokomer , -u, <i>m.</i>	usínať , -am, -ajú	usporiť , -ím, -ia
<i>lepšie</i> úroková miera	úskalie , -ia, <i>str.</i>	uspôsobíť , -ím, -ia; u- spôsobovať
úroveň , -vne, ž.	uskočiť , -ím, -ia; uska- kovať	usrozumieť (sa), -iem, -ejú
urovnať , -ám, -ajú; u- rovnávať	úskok , -u, <i>m.</i> ; úskoč- ný	ústa , úst, <i>str. pomn.</i> ;
urputný ; urputník	uskroviť sa = uskrom- niť sa	ústočka; ústny
Uršufa , -e, ž.	uskutočniť , -ím, -ia; u- skutočňovať	ustáliť , -im, -ia; usta- ňovať
uršulinka , -y, ž. (<i>mniš- ka</i>)	úsnie , -ia, <i>str.</i> ; úsl- ný	ustanoviť , -ím, -ia; u- stanovovať
urvať , urvem, urvú; u- rývať	úslovie , -ia, <i>str.</i> , pore- kadlo	ustarostený
urýpnuť , -em, -u; urý- pol	úsluha , -y, ž.	ustať , ustanem, ustanú;
úryvok , -vku, <i>m.</i>	úslužný	ustávať; ustatý, ustalý
úsad , -u, <i>m.</i> , bolesť v krížoch	uslyšať , -ším, -šia	ustáť sa , ustojím sa,
usadiť (sa), -ím, -ia; u- sadzovať, usádzať	úsmech , -u, <i>m.</i> ; úsme- šok, -šku, <i>m.</i>	
(sa); <i>iné je</i> osadiť	úsmev , -u, <i>m.</i>	
(sa)	usmiať sa , usmejem,	
usadlina , -y, ž.		

- ustoja sa; ustály (u-
 stála káva)
ústav, -u, *m.*; ústav-
 ný
ústava, -y, *ž.*; ústavný
ustávať sa, -am, -ajú;
 ustávanie
ustavičný
ustaviť, -ím, -ia; usta-
 vovať; ustavujúci
ústavodarný
ústavoveda, -y, *ž.* =
 náuka o ústave
ústie, -ia, *str.* = vtok
ústiť, -i, -ia = vtekať
ustlať, -stelem, -stelú;
 ustielat'
ústny
ústranie, -ia, *str.*
ustrášený
ústredie, -ia, *str.*; ú-
 stredný
ústredňa, -dne, *ž.*
ústrešie, -ia, *str.*
ústrety, *ž. mn.*
ustrica, -ce, *ž.*
ustriekať, -am, -ajú;
 ustrieknuť
ustrihať, -ám, -ajú;
 ustrihnúť; ustrihovať
ústrižok, -žku *i* -žka, *m.*;
 ústrižky, -žiek
ústrk, -u, *m.*
ustrnúť, -niem, -nú;
 ustrnulý; ustrnutie
ústroj, -a, *m.*; ústrojný
ustrúhať, -am, -ajú
ústup, -u, *m.*; ústupný;
 ústupnosť; ústupči-
- vý; ústupčivosť; ústu-
 pok, -pku
ustúpif, -ím, -ia; ustu-
 povat'
usúdiť, -ím, -ia; usu-
 dzovať
úsudok, -dku, *m.*
 usušiť, -ím, -ia
 usúžiť, -ím, -ia; usu-
 žovať
 usvedčiť, -ím, -ia; u-
 svedčovať
úsvit, -u, *m.*
usychať, -ám, -ajú
usypať, -em, -ú (*do-
 kon.*); usýpať (*ne-
 dokon.*)
ušetriť, -ím, -ia
uši, *g.* uší *i* ušú, *d.* u-
 šiam, *l.* ušiach, *i.* u-
 šima; *viď* ucho
ušif, ušijem, ušijú
uškeriť sa, -ím, -ia, u-
 šklebiť sa; uškierať
 sa
úškľabok *i* úškľebok,
 -bku, *m.*; úškľabný *i*
 úškľebný
úško, -a, *str.*; ušička
 (*v def. reči*)
ušfachtif, -ím, -ia; u-
 šfachtovať; ušfachtily
ušliapať, -em, -u
uštipnúť, -nem, -nú;
 uštípať
uštipný
uštipok, -pku, *m.*
ušťvať, -em, -ú
utajif, -ím, -ja; utajený
- uťaf**, utnem, utnú; utal;
 ut'atý; utínať
útecha, -y, *ž.*; útešný
útek, -u, *m.*; *ině je ú-
 tok*, -u
utekať, -ám, -ajú
utenzillie, -íí, *ž. pomn.*,
 potrebné veci
uterák, -a, *m.*
útes, -u, *m.* = bralo
utešif, -ím, -ia; uteše-
 ný; utešiteľ; utešovať
utiahnuť sa, -nem, -nu;
 ut'ahovať sa
utiečť, utečiem, utečú;
 utekať; utiekať sa *k
 niekomu o pomoc*
utierať, -am, -ajú
utiereň *i* utierňa, -rne,
ž.
utichnuť, -nem, -nu
utilitarizmus, -zmu, *m.*,
 hmotárstvo, prospe-
 chárstvo
útisk, -u, *m.*
utisnúť, -nem, -nú; u-
 tisnutý; utískať; uti-
 skovať
utíšiť, -ím, -ia; utišovať
utkať, utkám, utkajú;
 utkávať
utkveť, -iem, -ejú; u-
 tkvel; utkvelý; utkvie-
 vať
utlačif, -ím, -ia; utláčať;
 utlačovať; utlačovateľ
útlak, -u, *m.*
utľeť, utľciem, utľcú; u-
 tľkať

útlocitný, jemnocitný	útvár, -u, <i>m.</i>	uvítať, -am, -ajú, pri- vítat; uvítanie, priví- tanie
útlý	utvoríť, -ím, -ia; utvárat	úvod, -u, <i>m.</i> ; úvodný
útočisko, -šťa, <i>str.</i>	utvrdiť, -ím, -ia; utvr- dený; utvrádzovať; utvrdnúť	úvodie, -ia, <i>str.</i>
útočiť, -ím, -ia	utýrať, -am, -ajú; u- týraný	uvodiť, -ím, -ia; uvá- dzať
útok, -u, <i>m.</i> ; útočiť; útočný; útočník	uvádzať, -am, -ajú; u- viest'	úvodník, -a, <i>m.</i>
utopia, -ie, <i>ž.</i> , krásna myšlienka, nespinitel'- né želanie; utopický; utopista	úvaha, -y, <i>ž.</i>	úvodzovky, -viek, <i>ž.</i> <i>mn.</i>
utorok, -rka <i>i</i> -rku, <i>m.</i>	uváľať, -am, -ajú	uvoľniť, -ím, -ia; uvoľ- ňovať
utrakvistický, dvojre- čový; utrakvista; u- trakvizmus	uvaliť, -ím, -ia; uvalať; uvalovať	úvoz, -u, <i>m.</i>
útrapa, -y, <i>ž.</i>	uvážiť, -ím, -ia; uvažo- vať	úvrať, -ti, <i>ž.</i>
utrápíť, -ím, -ia	uvädnúť, -nem, -nú; uvädľý	úzadie, -ia, <i>str.</i>
útrata, -y, <i>ž.</i>	úváž, -u, <i>m.</i> ; úvážok, -zku	uzákoníť, -ím, -ia
utratiť, -ím, -ia; utrá- cať	uväzniť, -ím, -ia; uväz- ňovať	uzatvoríť, -ím, -ia; uzatvárat'
utref, -em, -ú; utierať	uvedomiť, -ím, -ia; uve- domovať	uzáverka, -y, <i>ž.</i> , <i>lepšie</i> závierka
utrhač, -a, <i>m.</i> ; utrhač- ný; utrhačstvo	úver, -u, <i>m.</i> ; úverný; úverový	uzavreť, -em, -ú; uza- vretie, usnesenie; uzavierať
utrhnúť, -nem, -nú; utrhať; utrhávať	uverejniť, -ím, -ia; uverejňovať	uzda, -y, <i>ž.</i> ; uzdička
útroba, -y, <i>ž.</i>	uveriť, -ím, -ia; uveri- teľný	uzdiť, -ím, -ia
utrpeť, -ím, -ia; utrpe- nie	uviazať, -žem, -žu; uväzovať	uzdraviť, -ím, -ia; u- zdravovať
útrpný; útrpnosť	uviaznúť, -nem, -nu	územčistý
utrziť, -ím, -ia	uvidieť, -ím, -ia	územie, -ia, <i>str.</i> ; územ- ný
útržok, -žku, <i>m.</i> ; útrž- kový	uviesť, uvediem, uvedú; uvádzať	uzemniť, -ím, -ia; uzem- ňovať
utuhnúť, -nem, -nú	uviéť, -ím, -ia	úzkolistý
útul, -u, <i>m.</i> = útulok, -lku; útulný; útulňa	uviest', uvediem, uvedú; uvádzať	úzkoprsý
utúliť sa, -im, -ia	uviéť, uvez. em, uvezú; uvázať	úzkostlivý
ututlať, -em, -ú; utu- tľávať	uviť, uvijem, uvijú; uví- jať	úzky; užší; úzko; úz- kost'; úzučky
utužiť, -ím, -ia; utužo- vať		uzlík, -a, <i>m.</i> ; uzlíček, uzlíček, -čka

uznať, -ám, -ajú; uznávať; uznalý; uznalivý
uzol, -zla, *m.*; *l.* v uzle; *mn. n., a.* uzly
uzreť, uzrem, uzrú, uvidieť
uzreť, uzreje *i* uzrie, uzrejú, dozreť; uzrievať
uzurpácia, -ie, *ž.*, násilné uchvátenie niečoho (*na pr.* trónu); uzurpátor; uzurpovať
úzus, úzu, *m.*, zvyk, obyčaj (*na pr.* vo veciach rečových)
už
úžas, -u, *m.*; úžasný
úžasnúť, -nem, -nú; užasol; užasnúť
úžeh, -u, *m.*
úženie, -ia, *str.*
úžera, -y, *ž.*; úžerný; úžerník; úžernický; úžerníctvo; úžerníčiť
Užhorod, -u, *m.*; užhorodský
užialíť sa, -im, -ia, *už* trápiť sa; užialený, utrápený
úžina, -y, *ž.*
užívať, -am, -ajú
užiť, užijem, užijú; užitý; užívať; užívateľ; užívanie; užívateľ
úžiť, -im, -ia; úženie
úžitok, -tku, *m.*; užitočný

uživíť, -ím, -ia
úžľabie, -ia, *str.*; úžľabina, -y, *ž.*
Užok, -u, *m.*; Užocký priesmyk
užší, -ia, -ie, *komp. k* úžky

V.

v, vo (*predl. s akuz. a lok.*); *s niektorými slovami splývajú v príslowia*: vprave, vopred, vzad, včas, vskutku, vspolok *ap.*
vábif, -ím, -ia; vábivý, vábny; vabec, -bca, *i* vabič, -a, *m.*
vábniť; vábievat'
Václav, -a, *m.*; svätováclavský
Vacov, -a, *m.*
vaček, -čku, *m.*, vrecko; vačkový, vreckový
vačica, -ce, *ž.* (*zvieratá*)
vada, -y, *ž.*; vadný
vademekum, *str. neskl.*, príručka, rukoväť
vadimonium i vadium, -ia, *str.*, istota, záruka
vadíť, -ím, -ia; vadit' sa
vádzka, -y, *ž.*, úvod šestinedielky
vagón, -a, *m.*, lepšie voz, vozeň (železničný)
Váh, -u, *m.*; vážsky
váha, -y, *ž.*; váhy, váh

(*i na voze*); vážka (*hmlyz*); vážky = malé váhy; váhový
vahadlo, -a, *str.*, čiastka váh
vahan, -a, *m.*, drevená miska; vahánok, vahánček
váhať, -am, -ajú; váhavý; váhavosť
vajce, -ca, *str.*; *mn. g.* vajec; vajcový; vajcovitý (vajcu podobný); vaječný; vaječník; vajčko
vajcovod, -u, *m.*
vak, -u, *m.*, vrece; vacek, -čku
vakácie, -íi, *ž.*, prázdniny
vakovka, *správne* ometka, kožovka; vakovať, *správne* omietat'
val, -u, *m.* = hradba
vál, -a, *m.*; valec, -lca, *m.*; válok, -lka *i* -lku
valach, -a, *m.*, *mn. n.* valasi; valaský
Valaská, -ej, *ž.*
valaška, -y, *ž.*
váfať, -am, -ajú (*chlieb, cesto*); valím; valkat', valkovat'
valcovať, -ujem (*na pr.* hradskú, pole)
valčík, -a, *m.*
Valdemar, -a, *m.*
valdenský; valdenstvo

- valec**, -lca, *m.*
Valentín, -a, *m.*
Valeria, -ie, *ž.*
valcha, -y, *ž.* (*dielňa*, kde sa valchovalo súkno stupami)
valiť (sa), -ím, -ia; vá-
 ľať (sa); cesto, chlieb
 sa váfa; roľa sa
 váfa
válka, -y, *ž.* (*česky*), *slo-*
vensky vojna; váleč-
 ný; válečník
valkať, -ám, -ajú (*na*
pr. šaty); valkovať
 (roľu, cesto *ap.*)
valný (valné shroma-
 ždenie); valne
válok, -lka, *m.*
valorizácia, -ie, *ž.*
valuta, -y, *ž.*, hodnota,
 mena; valutový; va-
 lutárny
vaňa, -ne, *ž.*; vanička
Vandali, -ov, *m.*; van-
 dalský; vandalizmus;
 pustošenie niečoho
 krásneho
vanilka, -y, *ž.*; vanil-
 kový
vankúš = *z mad.*, *slo-*
vensky poduška, pod-
 hlavnica
vánok, -nku, *m.*
vanúť, -nie, -nú
vápenatý; vápenateľ'
vápno, -a, *str.*; vápe-
 ný; vápenet'; vápe-
 natet'; vápeník; vápe-
 nec; vápenica; vá-
 penka
var, -u, *m.*; bod varu
vára, -y, *ž.*, varené
 jedlo
varecha, -y, *ž.*; vareš-
 ka; varechár
vari = hádam, ažda
variácia, -ie, *ž.*, zamie-
 ňanie, striedanie
variant, -u, *m.* (*iné*
znenie rôznych ru-
kopisov jedného au-
tora, ľud. piesní,
rozprávok ap.)
Varín, -a, *m.*; varínsky
variť, -ím, -ia; varie-
 vať; varidlo; varič;
 varivo
várka, -y, *ž.* = varenie
varovať (*dieťa*) = opa-
 trovať'; varovať' sa
 (*niečoho*), *lepšie* chrá-
 niť' sa, vystríhať' sa
 (*niečoho*); varovčivý
 = varovný; varovky-
 ňa
varta — *z nem., slov.*
 stráž
varyto, -a, *str.*
váš, vaša, vaše
vášeň, -šne, *ž.*; vášni-
 vý
vata, -y, *ž.*; vatovať'
Vatikán, -u, *m.*; vati-
 kánsky
vatra, -y, *ž.*; vatráf, -a,
m. (*palica na roz-*
hrabovanie ohňa)
vaudeville (*čítaj* vód-
 vil), -u, *m.*, divadel-
 ná hra so 'spevmi'
vavrín, -u, *m.*; vavri-
 nový
Vavrinec, -nca, *m.*;
 Vavro
váza, -y, *ž.*
vazal, -a, *m.*
Vážec, -žca, *m.*; Važ-
 t'an; Važt'anika; važ-
 t'anský
vážiť, -ím, -ia; vážiť' si
niekoho (*g.*); vážený;
 vážievat'
vážka, -y, *ž.* (*hmyz*);
 vážky, vážok = malé
 váhy
vážny; vážne; vážnosť'
väčší
väčšina, -y, *ž.*
väčšmi
vädnuť, -nem, -nú
väzač, -a, *m.*; väzačský;
 väzačstvo
väzba, -y, *ž.*
väzeň, -zňa, *m.*; väzeň
 ský
väzenie, -ia, *str.*
väzeť, -ím, -ia
vážnica, -ce, *ž.*; väz-
 ničný
vážniť, -ím, -ia
väzy, -zov, *m. mn.*
vbehnuť, -nem, -nú
vbiť, vbijem, vbijú; vbi-
 jat'
vcelku (*prisl.*)
včas (*prisl.*); včas-

- ný; včasnejšie *i* včasšie
- včasráno** (*prisl.*), časne ráno
- včela**, -y, ž.; včelička; včielka; včelár; včelársky; včelí, -ia, -ie; včelín; včelník; včelný
- včera**; včerajší; včerajšok, -ška, *m.*
- včetne** = *i* s; v to počítajúc
- včif**, včuť = teraz
- vďačiť sa**, -ím, -ia
- vďačný**; vďačne
- vďaka**, -y, ž.; vďaky vzdávať; vďaka Bohu, chvála Bohu
- v diali**
- vdova**, -y, ž.; vdovin; vdovec; vdovica; vdovička; vdovský; vdovstvo
- vdýchnuť**, -nem, -nu; vdychovať
- vec**, -i, ž.; vecný; právo vecné
- večer**, -a, *m., mn. n.* večery; večerný; večierok, -rka; večierky, -rkov; večerný
- večera**, -e, ž. (*podľa ulica*); *dat. a lok.* večeri, *mn. n., a.* večere
- večerať**, -iam, -ajú; večerať; večerať; večeral; večerovať
- večerif sa**, -í, -ia; večerovať sa
- večernica**, -ce, ž.
- večerný**
- večítý**, večný, odveký
- večný**; večne; večnosť
- veď** (*spojka*)
- veda**, -y, ž.
- vedec**, -dca, *m.*; vedec-ký
- vedeť**, viem, vedia; vedz, vedzte (*iné je veď, od vediem*)
- vedeta**, -y, ž., jazdecká stráž
- vedľa**; vedľajší
- vedno** = vjedno, dovedna, spolu
- vedomec**, -mca, *m.*
- vedomie**, -ia, *str.*
- vedomky** (*prisl.*) = vedome
- vedomkyňa**, -ne, ž.
- vedomý**; vedome = vedomky; vedomosť
- vedro**, -dra, *str.*; vedierce; vedierko
- vegetácia**, -ie, ž., rastlinstvo; vegetačný
- vegetarián**, -a, *m.*, požívateľ rastlinnej stravy
- vegetovať**, nečinne žiť (*ako rastlina*)
- vehemencia**, -ie, ž., prudkosť; vehementný, prudký
- vechť**, -cht'a, *m.*; vechťík
- vejačka**, -ky, ž.
- vejár**, -a, *m.*; vejárik
- vek**, -u, *m.*; vekový; večný
- vefa** (*prisl.*) = mnoho
- vefactený**
- vefadiť**, -ím, -ia
- vefadôstojný**
- vefa ráz** = mnohokrát
- vefavážený**
- veľblúd**, -a, *m.* = tava
- veľduch**, -a, *m.*
- veľbiť**, -ím, -ia
- veľbný**; veľbnosť
- Velehrad**, -u, *m.*
- Veleslavín**, -a, *m.*; veleslavínsky
- velezrada**, -y, ž.; velezradca
- veľičava**, -y, ž., veľeba, majestát
- veľičenstvo**, -a, *str.* (*oslovenie panovníkovo: Vaše Veľičenstvo*)
- veľičina**, -y, ž.
- veľičiť**, -ím, -ia; zveľičovať
- veľičizný**, veľmi veľký
- Veľičná**, -ej, ž.
- veľikán**, -a, *m.*; veľikánsky, obrovský
- veľikáš**, -a, *m.*
- veľiký** *i* veľký; veľikosť *i* veľkosť
- velín**, -u, *m.*; velínový (papier)
- veliť**, velím, velia; velenie; velievat; velia-

- cí; veliteľ; veliteľský; veliteľstvo
Veľká noc; veľkonočný
 veľkňaz, -a, *m.*; veľkňazský
 veľkodušný
 veľkoknieža, -aťa, *m.*
 veľkolepý
 veľkomestský
 veľkomoravský; ríša
 Veľkomoravská
 veľkomožný
 veľkomysefný
 veľkozrnný
 veľký *i* veľiký; veľkosť *i* veľikosť'
Veľký piatok; veľkopiatočný
 veľmi
 veľmoc, -i, *ž.*
 veľmož, -a, *m.*; veľmožný
 veľryba, -y, *ž.*; veľrybí, -ia, -ie
 veľtrh, -u, *m.*
 veľvyslanec, -nca, *m.*
 vemä = vemenó, -a, *str.*
 venčiť, -ím, -ia; venčievať
 Vendelín, -a, *m.*
 vendeta, -y, *ž.*, krvavá pomsta
 venec *i* veniec, venca, *m.*; venček, -a; vienok, -nka
 venerický, pohlavný; venerické choroby
 veno, -a, *str.*; venný
 venovať; venovanie; venovací
 ventil, -u, *m.*, klopka = záklopka; ventilovať = vetrať
 ventilácia, -ie, *ž.*, vetranie; ventilačný; ventilátor; ventilovať
 Venuša, -e, *ž.* (*bohyňa lásky*)
 verbálny, slovný, slovesný
 verbovať = *z nem.*, volať na vojnu, la-pať
 verdikt, -u, *m.*, výrok porotného súdu
 verejný; verejnosť
 verenec, -nca, *m.* = oddanec, snúbenec.
 verenica
 veriaci, -ceho
 verifikácia, -ie, *ž.*, overenie, uhodnoverenie; verifikačný; verifikovať, overiť, uhodnoveriť
 veriť, -ím, -ia *niečomu*, *v niečo*; veriť sa, prisať
 veriteľ, -a, *m.*
 verný; vernosť'
 Veronika, -y, *ž.*
 Versailles (*čítaj* Ver-saje), *g.* -aj, *d.* -ajom, *l.* -ajoch, *i.* -ajami; versaillský (*čítaj* ver-sajský)
 versta, -y, *ž.*, ruská míla = 1 km 66 m
 verš, -a, *m.*; veršovať
 veršovník, -a, *m.*
 vertikálny, kolmý
 veru *i* vera, veruže *i* veraže (*prisl.*)
 verva, -y, *ž.*, oduševnenie, vzlet, nadšenie
 verzálka, -y, *ž.* (*druh tlačeneho písma*)
 verzálny, priečný
 verzia, -ie, *ž.*, obrat, spôsob, zvesť, podanie
 ves, vsi, *ž.* = dedina; *mn. n., a.* vsi, *g.* vsí, *d.* vsiam, *l.* vsiach, *i.* vesmi; Petrova Ves, Petroveštan, petroveský; Spišská Nová Ves (*obce*); vieska; Vieska (*obec*)
 veselie, -ia, *str.*, a) veselosť, veselá nálada, b) svadba
 veselíť sa, -ím, -ia
 veselohra, -y, *ž.*; veseloherný
 veseľý; veselosť'
 vesíť, -ím, -ia; vešať
 veslo, -a, *str.*; veslár; veslársky; veslovať
 vesmír, -u *i* -a, *m.*
 vesna, -y, *ž.* jar; = Vesna, -y, *ž.* (*bohyňa jari*)
 vesta, -y, *ž.*
 Vesta, -y, *ž.* (*bohyňa*);

vestálka, kňazka	Vestína	vezdejší; chlieb nás	vicišpán, -a, m. = podžupan
Vestfálsko, -a, str.;	vestfálsky	vezír, -a, m. (turecký hodnostár)	vičko (od viko, veko), -a, str. - mihalnica
vestibul, -u, m., veľká predsieň	vestník, -a, m.	vezmem, vid' vziať	vid, -u, m.
veštba, -y, ž.	veštec, -tca, m.; veštica	Vežuv, -a, m.	videť, -ím, -ia; viď, viďte; vídat'; vidievať'; videnie; viditeľný
veštiť, -ím, -ia	veta, -y, ž.; vetný	veža, -e, ž.; vežatý, vežový	vidiek, -a i -u, m.; vidiečan; vidiecky
veterán, -a, m., vyslúžilec (vojenský)	veterinár, -a, m., zverolekár	vežíť sa = vypínať sa, týčiť sa	vidina, -y, ž.
veterník, -a, m. (zástavka či korúhvička ukazujúca smer vetra)	vetný i vetrný; Vetrné hole	vháňať, -am, -ajú	vidlica, -ce, ž.; vidlička
veteť, -ím, -ia	veteť, -ím, -ia	vhľbiť sa, -ím, -ia; vhlbovať sa	vidly, -diel i -dál, ž. mn.; vidlice
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	vhod (prisl.); prísť	vidný; vidno
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	vhod	vidomý = vidiaci
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	vhodiť, -ím, -ia, vhodný; vhádzať	vidovať i vidimovať, potvrdiť, vziať v známomst' alebo na známomst'; vízum, -za, str.
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	vchod, -u, m.	Viedeň, -dne, ž.; viedenský; Viedenčan, Viedenčanka
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	viac = viacej; viac ráz = viackrát	viecha, -y, ž.; vieška
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	viadukt, -u, m., vysoký most, najmä železničný	viera, -y, ž.; Viera (krstné meno)
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	vianoce, Vianoc, ž. pomn.; vianočný	vierohodný
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	viať, vejem, vejú; vej, vejte; vejúc; vial; vialty; vanúť	vierolomný
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	viazaf, -žem, -žu; viazaný; viazanica	vierovyznanie, -ia, str.
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	viaznuť, -nem, -nu	vierozvest, -a, m.; mn. n. -ovia
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	vibrácia, -ie, ž., chvenie; vibračný	viesť, vediem, vedú; veď, veďte (iné je vedz od vedet', viem)
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	viceprezident, -a, m., námestník prezidenta	vieška, -y, ž. (od viecha)
vetrový i vetrný; Vetrné hole	vetrový i vetrný; Vetrné hole	vicinálka, -y, ž, miestna železnica; vicinálny	vietor, vetra, m.; vetrový; veterný i ve-

- trný; povetrie; povetnosť
- viezť**, veziem, vezú; vez, vezte; viezoi
- viežka**, -y, ž. (*malá veža*); *iné je* viežka (*od viecha*)
- vigília**, -ie, ž., nočná pobožnosť, večer pred veľkým sviatkom
- Víglaš**, -a, m.; víglašský
- víchor**, -chra, m.; víchrica
- vika**, -y, ž. = fadník
- vikár**, -a, m.; vikariát
- Viklef**, -a, m.; viklelista
- viko** i veko, -a, str., vrchnák; víčko (*na pr. na oku*)
- Viktor**, -a, m.; Viktoria
- viktuálie**, -í, ž. *pomn.*, potraviny, živnosť, živobytie
- vila**, -y, ž., letohrádok; vilový
- víla**, -y, ž. (*vodná*) = rusalka (*lesná*)
- Viliam**, -a, m.
- Vilma**, -y, ž.
- vina**, -y, ž.; vinný, -á, -é i vinen, vinna, vinnó; vinník; vinnica (*iné je* vinica = vinohrad)
- vinár**, -a, m.; vinársky
- vináreň** i vinárňa, -rne, ž.; vinárnik
- Vincencia**, -ie, ž.; Vincenka
- Vincent**, -a, m.
- vindikácia**, -ie, ž., pri-svojovanie niečoho; vindikovať si *niečo*
- vineta** (*vyslov* viñeta), -y, ž., štítok, nálepka
- vinica**, -ce, ž., vinohrad
- vinič**, -a, m.; viničný
- viničky**, -čiek, ž. *pomn.* = rybizle
- viníť**, -ím, -ia
- vinkulácia**, -ie, ž., viazanosť cenných papierov a pod.; vinkulovať
- vinný** (*od* vina) = vinen
- vinny** (*od* víno), vínový (*na pr.* vinny ocot)
- víno**, -a, str.; vínečko; vínko; vínový, vinný
- vinobranie**, -ia, str. = obaračka
- vinohrad**, -u, m.; vinohradník; vinohradnícky, vinohradníctvo
- vinopalník**, -a, m.
- vinovatý** = vinen, vinný; vinovatosť, vina, bláhosť
- viňš**, *z nem., slovensky* pozdravenie, blahoželanie, pranie
- viňšovať** (*z nem.*), blahoželat', priať
- vinúť** (sa), -niem, -nú
- viola**, -y, ž.; violista; violina; violinový
- Viola** (*krstné meno*)
- vipera**, -y, ž. (*z lat.*) = vretenica, zmija
- vír**, -u, m. = krútnava; vírny; víratý; *iné je* výr (*sova*)
- virgat'**, virgnút' = skákať, vyhodit' nohama
- virgufa**, -e, ž., prúтик, značka v písme, čiarka
- virilista**, -u, m.; virilný
- víriť**, -ím, -ia
- virtuóz**, -a m., výtečník v umení, najmä v hudbe; virtuozita; virtuózný
- viržínka**, -y, ž. (*cigara*)
- viselnica**, -e, ž. = šibenica
- višeť**, -ím, -ia; visievať; visiaci
- Visla**, -y, ž.
- visutý** (*od* viseť)
- višňa**, -šne, ž.; višňový
- Vít**, -a, m.; svätovítsky
- viť**, vijem, víjú (*venec*); *iné je* vyt' (*pes vyje*)
- vítalita**, -y, ž., životosť; vítalný, životný
- vítať**, -am, -ajú; vítanie; vítaný; vítanka; vítovať' i vítavať
- vífaz**, -a, m.; víťazný
- vífaziť**, -ím, -ia
- vífazstvo**, -stva, str.
- Vítkovice**, -víc, ž. *mn.*; vítkovský i vítkovický
- vitrína**, -y, ž., zasklená skrinka

- vítriol**, -u, *m.*
vivat! = nech žije!
vivisekcia, -ie, *ž.*, pit-
 va živého zvierat'a
vízia, -ie, *ž.*, videnie;
 vizionár, kto máva vi-
 denia
vizita, -y, *ž.*, návšteva;
 vizitka, navštívenka
vizitácia, -ie, *ž.*, pre-
 hliadka; vizitačný
vízum, -za, *str.* (*schvá-
 lenie, potvrdenie v
 preukaze, pase*); vi-
 dovať
vjazd, -u, *m.*
vjem, -u, *m.*
vkľad, -u, *m.*; vklad-
 ový; vkladný
vkľadať, -ám, -ajú; vklad-
 ať
vkľznúť sa, -nem, -nú;
 vkľzať sa
vkradnúť sa, -nem, -nú;
 vkrádať sa
vkročiť, -ím, -ia
vkus, -u, *m.*; vkusný
vláčič, -im, -ia; vláče-
 nie
vlačuchy, -čúh, *ž. pomn.*,
 a) vláky (*pod plu-
 hom*), b) druh saní;
 vlačužky, -žiek
vláda, -y, *ž.*; vládný
vladár, -a, *m.*; vladár-
 sky; vladárstvo
vládať, -dzem, -dzu, *i*
 -dam, -dajú; vládnuť
vládca, -u, *m.*; vládkyňa
- Vladimír**, -a, *m.*
Vladislav, -a, *m.*
Vladivoj, -a, *m.*
vládybažný
vladyka, -u, *m.*
vľaha, -y, *ž.*; vľahý
Vľachy, Vľach, *m. pomn.*
(osada); vľahský
vľajka, -y, *ž.* (*zástava
 republiky, p. prezidi-
 denta*)
vľak, -u, *m.*; vľakový
vľákno, -a, *str.*; *mn. g.*
 vľáken; vľákenko;
 vľáknitý
vľáky, -ov, *m. pomn.*
vľámať sa, -em, -u
vľani *i* lani; vľahjší *i*
 ľahjší
Vľára, -y, *ž.*; vľársky;
 Vľársky priesmyk
vľas, -u *i* -a, *m.*; vľasok;
 vľaskovitý; vľasnatý;
 vľasový
vľasatica, -ce, *ž.*
vľasť, -sti, *ž.*
Vľasta, -y, *ž.*
vľastenec, -nca, *m.*;
 vľastenecký; vľaste-
 nectvo
Vľastimil, -a, *m.*
Vľastislav, -a, *m.*
vľastizrada, -y, *ž.*; vľas-
 tizrada; vľastizrada-
 ný
vľastník, -a, *m.*; vľast-
 nícky; vľastníctvo
vľastníť, -ím, -ia
vľastnoľučný
- vľastný**; vľastne; vľast-
 nost'
vľahský (*od Vľachy*)
vľah, vľajem, vľajú;
 vľal; vľajka
vľavo (*prisl.*) = naľavo
vľazička, -y, *ž.* (*od
 vľaha*)
vľaziť, -ím, -ia
vľahý
vľiči, -ia, -ie
vľiečka, -y, *ž.*
vľiek, -u, *m.*; vľiečný
vľietef, -ím, -ia
vľhčif, -ím, -ia
vľhký; vľhko; *komp.*
 vľhkejší; vľhkosť
vľhnúť, -nem, -nú
vľiať, vľejem, vľejú;
 vľievať
vľiecf, vľieciem, vľečú
vľiezť, vľeziem, vľezú;
 vľiezať
vľiv, -u, *m.* = vplyv;
 vľivný = vplyvný
vľiváť, -am, -ajú =
 vplývať
vľik, -a, *m.*; vľieck, -čka;
 vľiča, -at'a; vľičica;
 vľičí, -ia, -ie
vľikolak, -a, *m.*
vľina, -y, *ž.*; vľinár; vľi-
 nený; vľinák, -a, *m.*
vľiniť (sa), -ím, -ia; vľi-
 nivý; vľnievať (sa)
vľinobitie, -ia, *str.*
vľoha, -y, *ž.*
vľožif, -ím, -ia; vľkladaf
vľožka, -y, *ž.*

- vľúdiť sa**, -ím, -ia
vľúdny; vľúdnosť
vlys, -u, *m.* (*nizky relief*)
vmestiť (sa), -ím, -ia, smestiť (sa)
vmysleť sa, -ím, -ia;
vmýšľať sa
vnada, -y, *ž.*; vнадný
vnadiť, -ím, -ia; vнадidlo
vnášať, -am, -ajú;
 vниесť
vnať, *správne* nať, -ti, *ž.*
vniesť, vнесiem, vnesú;
 vнашаť'
vnikať, -ám, -ajú; vникnúť'
vnímať, -am, -ajú; vнимавý; vнимавosť'
vnivoč = v nič; vнивоч vyjsť'
vnuk, -a, *m.*; vнуčka; vнуča; vнуčatko
vnukať, -ám, -ajú; vнукnúť; vнукnutie
vnútiť, -ím, -ia; vнуतेný; vнуcovat'
vnútorný; vнútornosti
vnútri (*prisl.*)
vnútro, -a, *str.*, *i* nútro;
lok. vo vnútri, v nútri;
 vнútri (*prisl.*)
vnútrozemie, -ia, *str.*;
 vнútrozemský
vôbec
voči niekomu
voda, -y, *ž.*; vodný; vodička; vodka
- vodáreň** *i* vodárňa, -rne, *ž.*
vodca, -u, *m.*; vodkyňa
vodcovstvo, -stva, *str.*
vodčí, -ia, -ie (*na pr.* vodčí list)
vodič, -a, *m.*
vodík, -a, *m.* (*prvok hydrogenium*)
vodiť, -ím, -ia; vodiavať; vodič; vodidlo; vodivý
vodka, -y, *ž.* (*od voda*), liečivá voda, vodička
vodnateľný; vodnateľnosť'
vodnateľ, -iem, -ejú
vodnatieľka, -y, *ž.*
vodnatý; vodnatosť'
vo dne
vodník, -a, *m.* = vodný človek
vodojem, -u, *m.* = nádržka
vodomet, -u, *m.* = vodotrysk (*čes.*)
vodomil, -a, *m.* (*vodný chrobák*)
vodopád, -u, *m.*
vodopisný
vodoprávny
vôdor, -dra, *m.* = pôjd v stodole, v humne
vodorovný
vodovod, -u, *m.*
vodrať sa, vderem sa
vodstvo, -a, *str.*
vôdzka, -y, *ž.* (*uzda, opraty*)
- vohfady**, -ov, *m. mn.*;
 vohfač, -a, *m.*, vohfačač
voj, -a, *m.*
vojak, -a, *m.*; vojaček, vojačik
vojna, -y, *ž.*; vojenný; vojnový; vojenský
vojsko, -a, *str.*
vojsť, vojdem, vojdu; vošiel
Vojtech, -a, *m.* (Adalbert); *iné* je Belo; vojtešský; Spolok sv. Vojtecha
vojvoda, -u, *m.*; vojvodca; vojvodkyňa; vojvodský; vojvodstvo
vojvodina, -y, *ž.*
vokabulár, -a, *m.*, slovník
vokál, -u, *m.*, samohláska; vokálny; vokalizovať'
vokáň, -a, *m.*, značka ^ nad o
vokatív, -u, *m.* (*5. pád v skloňovaní*); vokatívny
vokátor, -a, *m.*
vôkol = dookola
vôl, vola, *m.*; *mn. n.*, a. voly; volí, -ia, -ie; volský; voliar; (volok) volček, *mn. n.*, a. volky, volčky
vôfa, -e, *ž.*; vôlečkô
vofačí, -ia, -ie

voľajaký	voňačka , -y, <i>ž.</i>	voviesť , -vediem, -vedú
voľakde	voňať , -iam, -ajú; vo- niavať	voviezť , -veziem, -vezú
voľakto , voľačo	voňavka , -y, <i>ž.</i> ; voňav- kár	vovliecť , -vlečiem, -vle- čú
voľakторы	vonkoncom	voz , -a, <i>m.</i> ; na voze; voz- zík; vozový
voľanie , -ia, <i>str.</i>	vonný	vozář , -a, <i>m.</i>
voľant , -a, <i>m.</i>	vopchať (sa), -ám, -ajú; vopchávať (sa)	vozataj , -a, <i>m.</i> ; voza- tajstvo
voľaf , -ám, -jú; voľaci; voľávať	vopred	vozeň , -zňa, <i>m.</i> , voz železničný, vagón
voľavka , -y, <i>ž.</i> ; voľavčí; -ia, -ie	vorvaň , -a, <i>m.</i> (<i>kyto- vec, savec podobný veľrybe</i>)	vozič , -a, <i>m.</i>
voľba , -y, <i>ž.</i>	vosk , -u, <i>m.</i> ; voskovať voskový; voskár; vo- skovica	voziť , -ím, -ia; vozovať
voľebný	voskrz	vozmó
voľiar , -a, <i>m.</i>	voslep = naslepo (<i>prisl.</i>)	vozvysok , vozvých = na- hor, do výšky
voľič , -a, <i>m.</i> ; voľička; voľičstvo; voľičský	vospolný	vpád , -u, <i>m.</i>
voľiť , -ím, -ia; voľiteľný; voľiteľnosť; voľievať	vospolok (<i>prisl.</i>), spo- ločne	vpadať , -ám, -ajú; vpadnúť; vpadlý
voľkať = hovieť	vospust sveta , na spu- stzenie sveta, na skazu sveta; vospust sveta hovoriť, robiť bez rozumu, nemúdre ho- voriť, robiť	vpáľiť , -ím, -ia; vpa- ľovať
voľky nevoľky ; voľ nevoľ	voš , vši, <i>ž.</i> ; voška	vpichať , -ám, -ajú; vpichnúť; vpichovať
voľneš , -iem, -ejú	vošmyknúť sa , -nem, -nú	vpísať , -šem, -šu; vpi- sovať
voľnomyseľný	voština , -y, <i>ž.</i> ; voštínar	vpiť sa , vpijem, vpijú; vpijať sa
voľnosť	voťkať , -ám, -ajú; vo- tkávať	vplávať , -am <i>i</i> -em = vpluť, vplujem, -jú
voľontér , -a, <i>m.</i> , dob- rovoľník	voťknúť , -nem, -nú	vpliesť , vpletiem, vple- tú; vpletať
Volta , -u, <i>m.</i> (<i>talian- sky fyzik</i>); volt, -u, <i>m.</i> ; voltmeter, -tra, <i>m.</i>	votref (sa), -em, -ú; votrelec; vtierať (sa)	vplynúť , -niem, -nú; vplývať = vlivať
Voltaire (<i>čítaj Voltér</i>), -a, <i>m.</i> (<i>francúzsky fi- lozof</i>)	vótum , -ta, <i>str.</i> , hlas, sľub Bohu daný; vo- tívny, ďakovný	vplyv , -u, <i>m.</i> = vliv
volumen , -u, <i>m.</i> , balík, objem	vedne = vedno, spolu	vpočítať , -am, -ajú; vpočítateľný; vpoči- távať <i>i</i> vpočítavať
von , vonka, vonku (<i>prisl.</i>); vonkajší; vonkov; vonkajšok		vpravde (<i>prisl.</i>) = opravdu
voňa , -ne, <i>ž.</i> ; voňavý, vonný		

- vpravo** (*prisl.*); vpravo
 hľad
vpred (*prisl.*)
vpustiť, -ím, -ia; vpú-
 šťat'
vrabec, -bca, *m.*; *mn.*
n. vrabci (*v reči ľud.*
i vrabce); vrabček,
 -eka, *mn. n.*, vrabče-
 ky; vrabčí, -ia, -ie
vracať (sa), -iam, -ajú;
 vraciavať (sa)
vradíť, -ím, -ia; vra-
 dovať
vrah, -a, *m.*; vražednica
vraj
vrana, -y, *ž.*; vránka;
 vráňa, -at'a, *str.*; vra-
 ní, -ia, -ie
vranec, -nca = vraník,
 -a, *m.*, vraný kôň
vraný
vráska, -y, *ž.*; vráska-
 vý, vráskovitý; vrá-
 skovať
vrásť, vrastiem, vrastú;
 vrastať
vraštiť (sa), -ím, -ia
vráta, vrát, *str. pomn.*;
 vrátka, -tok
vratič, -a, *m.* (*zelina*)
Vratislav, -a, *m.* (*os.*
m. muž.)
Vratislav, -e *i* -í, *i*
 Vratislava, -y, *ž.*
 (*mesto*); vo Vratil-
 slavi *i* vo Vratislave
vrátiť, -im, -ia; vracat'
vrátka, -ok, *str. pomn.*
- vrátky** = kolísavý
Vrátna dolina
vrátnik, -a = vrátny,
 -eho, *m.*
vrava, -y, *ž.*
vraveť, -ím, -ia; vra-
 vievať
vražif, -ím, -ia; vražiat'
vražda, -y, *ž.*; vražed-
 ný; vražedník; vra-
 žednica
vraždiť, -ím, -ia; vra-
 ždievať
vřba, -y, *ž.*; vřbový; vř-
 bička; vřbina
vřbec, -bca, *m.*, malý
 řev, řvík
vřbica, -ce, *ž.*; Vřbica
 (*miestne meno*)
Vřbové, -ého, *str.*
 (*osada*)
Vřbovok, -vka, *m.*
 (*osada*)
vřčať, -ím, -ia
vřece, -a, *str.*; vřeco-
 vina; vřeko; vřeko-
 vý; vřekovka —
 správne ručníček, řa-
 tůčka
vřed, -u, *m.*; vředový;
 vředovitý
vřes, -u, *m.* = ředivník;
 vřesový; vřesovište
vřesťat, -ím, -ia
vřev, vřem, vřú; vři,
 vřite; vřúc; vřel; vře-
 ný; vřenie
vřetenica, -e, *ž.*, zmija,
 vipera
- vřeteno**, -a, *str.*; vřete-
 nár; vřetenný; vře-
 tienko
vřh, -u, *m.*
vřhač, -a, *m.*
vřhať, -ám, -ajú; vřhá-
 vať; vřhnúť
vřch, -u, *m.*; všetko vy-
 jde navrch = na svetlo;
 vřchhlava = temä; na
 vřchhlave; za vřch-
 stolom; vřšek, vřštek
vřchár, -a, *m.*
vřchnák, -a, *m.*; vřch-
 náčik
vřchný; vřchnosť; vřch-
 nostenský
vřchol, -u, *m.*; na vř-
 chole; vřcholec, -lca
vřcholíť, -ím, -ia
vřchovatý
vřchovec, -vca, *m.*, vř-
 cholec (*stromu ap.*)
vřchovina, -y, *ž.*
vřchovitý
vřchový
vřiaci (vřiaca voda)
Vřica, -e, *ž.* (*riečka*)
Vřicko, -a, *str.* (*obec*)
vřiedlo, -a, *str.* = řiedlo;
mn. g. vřiedel
vřieskať, -am, -ajú;
 vřiesknúť
vřkoč, -a, *m.*; vřkôčik
vřodený
vřstovník, -a, *m.*; vřs-
 tovnica
vřstva, -y, *ž.*
vřstviť, -ím, -ia

vřšek <i>i</i> vřšok , -šku, <i>m.</i> ;	vstavač , -a, <i>m.</i> (<i>kvetina</i>)	všetečný
vřštek	vstavec , -vca, <i>m.</i> , <i>píš</i>	všetok , všetka, všetko
vřšíř , -ím, -ia; <i>ale</i> vy-	stavec = obrateľ	vševedučí
vřšíř'	vstavíř , -ím, -ia	vševídučí
vřtáč , -a, <i>m.</i>	vstrčíř , -ím, -ia	vševíadny
vřták , -a, <i>m.</i>	vstriekař , -am, -ajú;	všímať si , -am, -ajú;
vřtať , -ám, -ajú, <i>i</i> vřtať' ,	vstrieknuť	všímavý; všímnúť si;
-am, -ajú	vřstup , -u, <i>m.</i> ; vřstupný ;	všímavať si <i>i</i> všímať
vřteť , -ím, -ia; vřtievať'	vřstupné, -ého	vať si
vřtivý	vřstupenka , -y, <i>ž.</i>	vřšíř , všíjem, všíjú; vší-
vřtkavý	vřtúpiť , -ím, -ia; vřtú-	vať
vřtký	pať; vřstupovať'	vřživý
vřtoch , -u, <i>m.</i> ; vřtořivý	vřsunúť , -niem, -nú;	vřšepíř , -ím, -ia; vřšepo-
vřtuřa , -le, <i>ž.</i>	vsunovať	vať
vřrub , -u, <i>m.</i>	vřsuvka , -y, <i>ž.</i>	vřtáctvo , -a, <i>str.</i>
vřrubíř , -ím, -ia; vřrubáť	vřsypať , -em, -ú (<i>do-</i>	vřtáča , -afa, <i>str.</i> ; vřtá-
vřručí (<i>od</i> vřet'); vřruca	<i>kon.</i>); vřsýpať' , -am,	čaťko
lářka; <i>iné</i> je vřiaci,	-ajú (<i>nedokon.</i>)	vřtačí , -ia, -ie
vřiaci voda	vřřade = vřřadiaľ	vřtáčnik , -a, <i>m.</i> (<i>muž.</i> ;
vřručny	vřřadebol , -a, <i>m.</i>	<i>rastlina</i>)
Vřrutky , -tok, <i>ž. mn.</i> ; <i>na</i>	vřřadeprítomný	vřták , -a, <i>m.</i> ; vřtáčik
Vřrutkach; Vřrutčan,	vřřak	vřtakopyřk , -a, <i>m.</i>
Vřrutčanka; vřřutocký	vřřakovak (<i>prisl.</i>), vřře-	vřředy ; vřředajří
vřřyř (<i>sa</i>), vřřyjem , vřřyjú ;	lijak	vřřeliť , -ím, -ia; vřřelenie
vřřyvať' (<i>sa</i>)	vřřaký ; vřřakový	vřřerina , -y, <i>ž.</i> = se-
vřřz , -u, <i>m.</i> ; vřřzot	vřře (<i>prisl.</i>) = vřřavře ,	kunda
vřřzgať , -am, -ajú; vřřz-	vřřyř	vřřesniť , -ím, -ia
gavý ; vřřzgot	vřředneť , -iem, -ejú	vřřiahnuť , -nem, -nu;
vřřžďať , -ím, -ia, vřřzať'	vřředný	vřřahovať'
vřřadíř , -ím, -ia; vřřá-	Vřřechřvátých	vřřieć , vřřećiem , vřřećú ;
dzať' ; vřřadzovať'	vřřeličo , vřřelikto	vřřekaať'
vřřať , vřřajem , vřřajú ;	vřřelijaký	vřřierať (<i>sa</i>), -am, -ajú;
vřřaľ ; vřřatý ; vřřávať'	vřřelikde	vřřieravý
vřřiakaať , -am, -ú;	vřřemocný	vřříp , -u, <i>m.</i> ; vřřípný
vřřiaknuť	vřřemohúci ; Vřřemohú-	vřřípíř <i>sa</i> , -ím, -ia
vřřkutku (<i>prisl.</i>) = sku-	ci = Boh	vřřípkár , -a, <i>m.</i>
toćne	vřřemožný	vřřípkovať
vřřtať , vřřstanem , vřřstanú ;	vřřeobecný	vřřířkavať
vřřtavať'	vřřeobecný	vřřířkaať , -am, -ajú; vřřiř-
	vřřeřtranný	núť

- vtláčif**, -ím, -ia; vtlá-
 čat'; vtláčovat'
vtláč, vtláčiem, vtláčú;
 vtlakat'
vtok, -u, *m.*
vtom (*prisl.*) = vtedy,
 naraz; *iné je* v tom
vtref (sa), vtrem, vtrú
 = votreť (sa); vtie-
 rat' (sa)
vtrhnúť, -nem, -nú;
 vtrhol
vtrieliť (sa), -ím, -ia,
 vbehnúť', vpadnúť'
vulgárny, obyčajný,
 všedný
Vulgáta, -y, *ž.*, latinský
 úradný preklad Biblie
vulkán, -a, *m.*, sopka;
 vulkanický, sopečný;
 Vulkán (*boh*)
vulkanizovať
 vy; vykať = dvojit'
vyarendovať
výbava, -y, *ž.*
vybaviť, -ím, -ia; vy-
 bavovať'
vybehať, -ám, -ajú;
 vybehnúť'; vybehá-
 vat'
výber, -u, *m.* (v tova-
 re); *iné je* výbor (*na*
pr. obecný, krajinový
 výbor)
výberčí, -ieho, *m.*
výbežok, -žku, *m.*
vybieliť, -ím, -ia
vybiť, -bijem, -bijú; vy-
 bijat'; vybíjaný
- vybíknúť**, -nem, -nu;
 vyblkovat'
vybočiť, -ím, -ia; vybo-
 čovať'
vybodkovať
výboj, -a, *m.*; výbojný
vybojovať
výbor, -u, *m.*; výboro-
 vý; krajinový, obecný
 výbor (*iné je* výber
tovaru ap.)
výborník, -a, *m.*; vý-
 bornička
výborný
vybozkávať, -am, -ajú
vybrať, -berem, -berú;
 vyberať'
vybrádnúť, -nem, -nu
vybrúsiť, -ím, -ia; vy-
 brúsený
vybubnovať
výbuch, -u, *m.*; výbušný
vybúriť sa, -ím, -ia
vybúšiť, -ím, -ia; vy-
 buchovať'
vycediť, -ím, -ia; vy-
 ciedzať'
vyceriť, -ím, -ia; vycie-
 rat'; vycerovať'
vycicať, -iam, -ajú; vy-
 ciciavať'
vycivieť, -iem, -ejú =
 schudnúť'
vycúdiť, -ím, -ia, vy-
 čistiť
výcudky, -ov, *m. mn.*
(z obilia)
vyčvičiť, -ím, -ia
výcvik, -u, *m.*
- výčap**, -u, *m.*; výčap-
 ný; výčapník
vyčapovať
Výčapy-Opatovce, Vý-
 čap-Opatoviec, *pomn.*
(osada); *l.* vo Vý-
 čapoch—Opatovciach
vyčariť, -ím, -ia; vyča-
 rovať'
vyčasíť sa, -í
vyčerpať, -ám, -ajú *l*
 -em, -ú; vyčerpávať'
vyčesať, -šiem, -šú;
 vyčesávať'
výčin, -u, *m.*, zlý čin
vyčínať, -am, -ajú, stvá-
 rať výčiny, robiť
 hlúposti
vyčistiť, -ím, -ia; vy-
 čisťovať'
vyčítať, -am, -ajú; vy-
 čítovať'
výčitka, -y, *ž.*
vyčkať, -ám, -ajú; vy-
 čkávať'
vyčnievať, -am, -ajú
vydaj, -a *i* -u, *m.* (diev-
 ča je na vydaj)
výdaj, -a *i* -u, *m.* (*na*
pr. výdaj lístkov, pe-
 ňazi)
vydanie, -ia, *str.* (*na*
pr. knihy)
vydať (sa), -dám, -dajú;
 vydaný *i* vydatý; vy-
 daná kniha, *ale* vyda-
 tá dcéra; vydávať'
 (sa); vydavateľ; vy-
 davateľstvo

vydatný	vyhádzaf, -am, -ajú ;	vyhostiť, -ím, -ia; vy-
výdavok, -vku, <i>m.</i>	vyhodit	hostený; vyhostenec
vydediť, -ím, -ia	vyháňaf, -am, -ajú ;	vyhotoviť, -ím, -ia; vy-
vydeliť, -ím, -ia; vy-	vyhnať	hotovovať
dieľať; vydeľovať'	vyhasiť, -ím, -ia; vy-	vyhovárať sa; vyho-
vydierač, -a, <i>m.</i>	hášať; vyhasnúť; vy-	vorit' sa
vydlabať, -em, -ú; vy-	hasínať'	vyhoveť, -iem, -ejú; vy-
dlabávať'	vyheň / vyhňa, -hne, <i>ž.</i>	hovovať; vyhovujúci
vydláždiť, -ím, -ia	výhľad, -u, <i>m.</i>	výhovorka, -y, <i>ž.</i>
vydobyť, -yjem, -yjú ;	vyhľadať, -ám, -ajú ;	výhra, -y, <i>ž.</i> ; výher-
vydobývať'	vyhľadávať'	ný
vydobytok, -tku, <i>m.</i>	vyhladiť, -ím, -ia; vy-	vyhrabať, -em, -ú; vy-
vydra, -y, <i>ž.</i>	hladený	hrabávať; vyhrabú-
vydrapiť, -ím, -ia;	vyhladnúť, -nem, -nú	vať'
vydriapať; vydrapo-	vyhladovať	výhrada, -y, <i>ž.</i> ; výhrad-
vať'	vyhlásiť, -ím, -ia; vy-	ný
vydrať, -derem, -de-	hlásenie; vyhlasovať	vyhradiť, -ím, -ia; vy-
rú; vydierať'	vyhláška, -y, <i>ž.</i>	hradzovať'
vydreť, -drem, -drú ;	vyhlbiť, -ím, -ia; vyhl-	vyhranený, presne vy-
vydierať'	bovať'	medzený
vydrhnúť, -nem, -nú	vyhlodať, -ám / -dzem;	vyhrať, -ám, -ajú; vy-
vydriduch, -a, <i>m.</i>	vyhlodávať'	hrávať'
vydrigroš, -a, <i>m.</i>	vyhnanec, -nca, <i>m.</i>	vyhrázať sa, -am, -ajú
vydržať, -ím, -ia; vy-	vyhnanstvo, -stva, <i>str.</i>	vyhrážka, -y, <i>ž.</i>
držovať'	vyhnať, -ženem, -ženú ;	vyhrešiť, -ím, -ia
vydurif, -ím, -ia	vyháňaf'	výhrevný
vyduť, -dujem, -dujú ;	vyhnúť (sa), -nem, -nú ;	vyhriať, -hrejem, -hre-
vydutý; vydúvať'	vyhnúť nebezpečen-	jú; vyhrievať'
vydutina, -y, <i>ž.</i>	stvu, vyhnúť' zlému;	vyhřknúť, -nem, -nu
výdúvok, -vka, <i>m.</i> , vy-	vyhnúť' sa z cesty ;	vyhrmeť, -ím, -ia
fúknuté vajce	vyhýbat' sa; vyhýnať'	vyhrnúť, -niem, -nú ;
výdych, -u, <i>m.</i>	sa	vyhřnať', vyhrnovať
vydýchať, -am, -ajú ;	výhoda, -y, <i>ž.</i> ; výhodný	vyhrožovať, -ujem,
vydychovať; vydých-	vyhodiť, -ím, -ia, vyhá-	-ujú
nuť'	dzat'; vyhadzovať'	vyhřýzť, -hryziem, -hry-
vyfučať	vyhojiť, -ím, -a	zú; vyhřýzat'
výfuk, -u, <i>m.</i>	výhonok, -nku, <i>m.</i>	vyhúdať, -am, -ajú
vyfúkať, -am, -ajú; vy-	vyhoreť, -ím, -ia; vy-	vyhýbať, -am, -ajú; vy-
fúknut'; vyfukovať'	hárat'	hýbavý

- vyhybka**, -y, *ž.*; **výhybkár**
vyhynúť, -niem, -nú
vychádzka, -y, *ž.*
vychladíť, -ím, -ia; **vychladnúť**; **vychladzať**
východ, -u, *m.*; **východný**
východište, -šť'a, *l* **východisko**, -a, *str.*
vychodíť, -ím, -ia; **vychádzať**
výchova, -y, *ž.*; **výchovný**
vychovať, -ám, -ajú; **vychovateľ**; **vychovateľský**; **vychovávať**; **vychovávaci**; **vychovávateľ** *l* **vychovavateľ**; **vychovávateľský** *l* **vychovavateľský**
vychudnúť, -nem, -nú; **vychudlý**
vychváliť, -ím, -ia; **vychvaľovať**
vychýliť, -ím, -ia; **vychyľovať**
výchylka, -y, *ž.*
vychytíť, -ím, -ia; **vychyťat'**
vyjadriť, -ím, -ia; **vyjadrovať**
vyjasneť, -iem, -eju
vyjasniť, -ím, -ia; **vyjasňovať**
výjav, -u, *m.*
vyjaviť, -ím, -ia; **vyjavení**; **vyjavovať**
výjazd, -u, *m.*
- vyjednať**, -ám, -ajú; **vyjednávať**; **vyjednávaťel** *l* **vyjednavateľ**
vyjesť, -jem, -je, -jedia; **vyjedať**
vyjímať, -am, -ajú = **vyvímať**
vyjmem — *vid'* **vyňať**
vyjsť, **vyjdem**, **vyjdú**; **vyjdi**; **vyšiel**, **vyšla**
výkal, -u, *m.*
vykasať, -šem, -šú
vykať = **dvojit'**
výkaz, -u, *m.*; **výkazka**, -y, *ž.*
vykázat', -žem, -žu; **vykazovať**
výklad, -u, *m.*; **výkladný**
vykladať, -ám, -ajú; **vykladač**; **vykladačka**
vyklať, **vykolem**, **vykólú**; **vykálát'**
vyklíčovať
výklenok, -nku, *m.*
vyklenúť, -niem, -nú
vykličiť, -i, -ia
výklon, -u, *m.*
vyklopíť, -ím, -ia
vykľuť sa, -kľujem sa, -kľujú sa; **vykľuť sa**
vyklíznuť, -nem, -nu
výkon, -u, *m.*; **výkonný**
vykonať, -ám, -ajú; **vykonávať**; **vykonávateľ** *l* **vykonavateľ**
výkop, -u, *m.*
vykopáť, -em, -ú; **vykopávať**; **vykopávka**
- vykoreniť**, -ím, -ia; **vykoreňovať**
vykoristiť, -ím, -ia; **vykorisťovať**
vykrádať, -am, -ajú; **vykradnúť** *l* **vykrasť**
výkres, -u, *m.*
vykresáť, -šem, -šú; **vykresávať**
vykresliť, -ím, -ia; **vykresľovať**
vykričať, -ím, -ia
výkričník, -a, *m.*
výkrik, -u, *m.*; **výkričný**
vykriknúť, -nem, -nu; **vykrikovať**
vykrmiť, -ím, -ia
vykročíť, -ím, -ia; **vykračovať**
výkroj, -a, *m.*; **výkrojok**, -jka, *m.*
vykrojíť, -ím, -a; **vykrájať**; **vykrajovať**
vykropíť, -ím, -ia; **vykrápať**; **výkrop**
výkrut, -u, *m.*; **výkruta**; **výkrutný**, **tvrdohlavý**; **výkrutník**, **tvrdohlavec**
vykrútiť, -ím, -ia; **vykrúcať**
vykrvácať, -am, -ajú
vykrystalizovať sa
výkup, -u, *m.*; **výkupný**; **výkupné**
vykúpiť, -ím, -ia; **vykupovať**
vykupiteľ, -a, *m.*; **Vy-**

kupiteľ = Ježiš Kristus	výloh, -u, <i>m.</i> ; výloha, <i>ž.</i>	výmet, -u, <i>m.</i>
vykúriť -im, -ia; vyku-	— z <i>nem.</i> , vyžre-	vymetať, -ám, -ajú (<i>od vymiešť</i>)
vy -ám <i>i</i> -cem -im, -ia; vy-	-ím, -ia	vymieľať, -am, -ajú (<i>od vymiešť</i>)
- <i>m.</i>	v o ka, -y, <i>ž.</i>	vymieniť si, -im, -ia, dat' si podmienku
-nem, -nú;	ú if -im, -ia; vylu-	výmienka, -y, <i>ž.</i>
-ajú; vy-	v -im, -ia; vylu-	vymiesiť, -im, -ia; vymiešať
, -ia, v	-y, <i>ž.</i>	vymiškovať
v, -u,	-im, -ia, a) vy-	vymknúť (sa), -nem, -nú; vymkýnať (sa), vymykať (sa)
- m	a , na <i>pr.</i> jadro, b vykradnúť'; vylupnúť', vylupovať'	výmlat, -u, <i>m.</i> ; výmlatok, -tku, <i>m.</i>
-am <i>i</i> -cem	-im, -ia	vymlátiť, -im, -ia
-ím, -ia; vylie-	v -ím, -ia; vy-	vymleť, -melem, -melú; vymieľať
vylepovať'	maňovať'	výmluva, -y, <i>ž.</i> , výhovorka
- — <i>správne</i>	vymastiť, -ím, -ia	výmluvný, výrečivý
vy výletný;	výmazať, -žem, -žú;	výmôcť, -môžem, -môžu; vymohol; vymáhať'
, vylie-	vymedziť, -ím, -ia; vymedzovať'	výmoľ, -a, <i>m.</i> ; výmoľa, -e, <i>ž.</i>
tat; e vyle-	výmel, -u, <i>m.</i> (<i>zbožtia</i>); <i>ine je</i> výmoľ, výmoľa	vymoženosť, -ti, <i>ž.</i>
tovať	výmena, -y, <i>ž.</i> ; výmenkár; výmenkárka;	vymreť, -mrem, -mrú; vymierať'
výlev, -u, <i>m.</i>	výmenný	vymstíť (sa), -ím, -ia; vymstievať' (sa)
výlevka, -y, <i>ž.</i>	výmeniť, -ím, -ia; vymieňať', vymeňovať'	vymydliť, -ím, -ia
vyliahnuť (sa), -ne, -nu	vymenovať; vymenúvať'	výmysel, -slu, <i>m.</i>
vyliať, -lejem, -lejú; vylievať'	výmer, -u, <i>m.</i> ; výmera, -y, <i>ž.</i>	vymysleť, -ím, -ia; vymýšľať'
vylíčiť, -im, -ia	vymeraf, -iam, -ajú;	vymyť, -myjem, -myjú; vymývať
vyliečiť, -im, -ia	vymeriavať'	vymýtiť, -im, -ia; vy-
vyliezť, -leziem, -lezú; vyliezať'		
vylízať, -žem, -žu; vylizovať'		

mýtený; vymycovať (<i>horu</i>)	vyoblekať (sa), -am, -ajú	vypísať, -šiem, -šu; vy- písanie; vypisovať
vynahradíť, -ím, -ia; vynahrádzať, vynahra- dzovať	vyobracat', -iam, -ajú vyobrazíť, -ím, -ia; vy- obrazenie; vyobrazo- vat'	vypískat', -am, -ajú; vypískavať / vypíská- vat
vynajst', -najdem, -najdú; vynajdi; vy- našiel; vynachodiť; vynachádzať	vyobšívat', -am, -ajú vyorat', -orem, -orú; vyorávať; vyorávač	vypíť, -pijem, -pijú; vypíjať
vynakladať, -ám, -ajú	vypáčiť, -ím, -ia	vypitvať, -ám / -em
vynález, -u, <i>m.</i>	výpad, -u, <i>m.</i>	vyplákať, -am, -ajú; vyplakovať
vynálezca, -zcu, <i>m.</i>	vypadnúť, -nem, -nú; vypadať; vypadávať	vyplašiť, -ím, -ia
vynaložiť, -ím, -ia	výpal, -u, <i>m.</i> ; výpalky; výpalné	výplata, -y, <i>ž.</i> ; výplat- ný
vynáť, vyjmem, vyjmú; vyňať; vyňatý; vyní- mať = vyjímať	vypáliť, -ím, -ia; vypa- ľovať	výplatca, -u, <i>m.</i>
výňatok, -tku, <i>m.</i>	výpar, -u, <i>m.</i>	vyplatiť, -ím, -ia; vy- plácať
vynechať, -ám, -ajú; vynechávať	vypáraf, -am, -ajú	vyplávať, -am, -ajú = vypluť
vyniesť -nesiem, -nesú; vynesenie; vynosiť; vynášať	vyparíť (sa), -í, -ia; vy- parovať (sa)	vyplaviť, -ím, -ia
rynikať, -ám, -ajú; vy- niknúť; vynikol	vypásť, -pasieľ, -pasú; vypásat'	vyplazíť, -ím, -ia; vy- plazovať
vynímať (<i>od vyňať</i>) = vyjímať	vypäť = vypnúť, -pnem, -pnú; vypäť / vypnul; vypätý / vypnutý; vy- pätie / vypnutie; vy- pínať	vypľeť, -plejem, -plejú; vypľevať
výnimečný	vypchať, -ám, -ajú; vypchávať	vyplieniť, -ím, -ia; vy- pleňovať
výnimka, -y, <i>ž.</i> ; <i>mn. g.</i> výnimiek	vypiecť, -pečiem, -pečú; vypekať	vypilecť, -pletiem, -tú
vynoríť sa, -ím, -ia; vynorovať sa	vypichať, -ám, -ajú; vypichnúť; vypicho- vať	výplň, -e, <i>ž.</i>
výnos, -u, <i>m.</i> ; výnosný	vypínať, -am, -ajú; vy- pínač; vypínavý	vyplniť, -ím, -ia; vypí- ňať; vyplňovať
vynosíť, -ím, -ia; vy- nášať	výpis, -u, <i>m.</i> ; výpisok, -sku, <i>m.</i>	výplnok, -nku, <i>m.</i>
vynovený (<i>v nových ša- tách vyoblekaný</i>)		vypluť, -plujem, -plujú = vyplávať
vynútiť, -ím, -ia; vynu- covať		vypľuť, -plujem, -plujú = vyplúvať
vyobcovať		vyplynúť, -nie, -nú; vyplývať
		vyplývať, -ám, -ajú
		výpočet, -čtu, <i>m.</i>
		vypočítať, -am, -ajú;

- vypočítavať *i* vypočítávať; vypočítavý; vypočítateľný
vypočuť, -čujem, -čujú; vypočúvať
výpomoc, -i, *ž.*; výpomocný
výpomôcť, -môžem, -môžu; vypomohol; vypomáhať
vypomstíť sa, -ím, -ia
vypotiť, -ím, -ia
výpoveď, -di, *ž.*; výpovedný
vypovedať, -ám, -ajú; vypoviem, vypovedia (*inf.* vypovedet *sa neužíva*); vypovedaný
vypožičať, -iam, -ajú; vypožičiavať
vypracovať
vyprášiť, -ím, -ia; vyprašovať
vyprať, -perem, -perú
vypratať, -ám *i* -cem; vypratúvať
výprava, -y, *ž.*; výpravca; výpravčí; výpravňa; výpravný
vyprávať, -am, -ajú = rozprávať; vypravovať
vypraviť, -ím, -ia
vyprázdniť, -ím, -ia; vyprazdňovať
vypražiť, -ím, -ia
výpredaj, -a *i* -u, *m.*
vypredať, -ám, -ajú; vypradávať
- vypreť**, -prem, -prú; vypretý; vypierať
vyprevadiť, -ím, -ia; vyprevádzať
vypriaľnúť, -nem, -nu; vypriaľhať
vypriaľť, -pradiem, -pradú; vypriaľdať
vyprosíť, -ím, -ia; vyprosovať
vyprostíť, -ím, -ia, vyslobodiť; vyprostiť; vyprostený
vypršať, -í, -ia, vyprchnúť; vypršávať
vypučať, -ím, -ia
vypučíť, -ím, -ia
vypudíť, -ím, -ia; vypudený
vypuknúť, -nem, -nú; vypukol; vypuklý; vypuklina
výpust, -u, *m.*; výpustka
vypustiť, -ím, -ia; vypúšťať
vypýtať *sa*, -am, -ajú; vypytovať *sa* *niekoho na niečo i o niečom*
výr, -a, *m.* (*sova*); *ale vír*, -u (= krútnava)
vyrábať, -am, -ajú; vyrobiť; výrobca *i* vyrábateľ
vyrásť, -rastiem, -rastú; vyrastať; vyrastlý
výrastok, -tku, *m.*
vyrátať - *z nem., slov.* vypočítať
- výraz**, -u, *m.*; výrazný
vyraziť, -ím, -ia; vyrázať
vyrážka, -y, *ž.*
výrečný = výmluvný; výrečnosť = výmluvnosť
výrez, -u, *m.*
vyrezať, -režem, -režú; vyrezávať
vyriadiť, -ím, -ia, upratať, vystrojiť
vyriečť, -rečiem, -rečú = vyrieknuť; vyriekol
vyrinúť sa, -riniem, -rinú
výroba, -y, *ž.*; výrobca; výrobný; výrobok
vyrobiť, -ím, -ia; vyrábať
výročie, -ia, *str.*
výročitý = výročný
vyrojiť sa, -ím, -a
výrok, -u, *m.*
výron, -u, *m.*
vyroniť, -ím, -ia
vyrovnať, -ám, -ajú; vyrovnávať; vyrovnávací
vyrozprávať, -am, -ajú
vyrozumieť, -iem, -ejú; vyrozumievať
vyrúbať, -am *i* -em; vyrúbavať *i* vyrúbávať
vyrubiť, -ím, -ia (*daň*); vyrubovať
vyrútiť (*sa*), -ím, -ia; vyrúcať (*sa*)

- vyrvať'**, -rvem, -rvú
vryť', -ryjem, -ryjú;
 vyrývať'
výsada, -y, *ž.*; výsad-
 ný
vysadiť, -ím, -ia; vysá-
 dzat'; vysadzovať'
vysadnúť, -nem, -nú;
 vysadať'
vysať (z vysať), -sa-
 jem, -sajú; vysávať';
 vysavač
výseč, -e, *ž.* (*v geo-*
metrii)
vysedeť, -ím, -ia; vy-
 sedávať'
výsek, -u, *m.*
vysekať, -ám, -ajú; vy-
 sekávať'
výsev, -u, *m.*; výsevak,
 -ku; výsevný
vyschnúť, -nem, -nú;
 vysychať'
vysiaknúť, -nem, -nu;
 vysiakať'
vysiať, -sejem, -sejú;
 vysievať'
vysielateľ, -am, -ajú; vy-
 sielací; vysielateľ; vy-
 sielačka
vysiliť, -ím, -ia; vysifo-
 vať'
výskat', -am, -ajú; vý-
 skavať' i výskávať'
vyskočiť, -ím, -ia; vy-
 skákať'; vyskakovať'
výskot, -u, *m.*
výskum, -u, *m.*; vý-
 skumný
- vyskúmať**, -am, -ajú
vyskúšať, -am, -ajú
vyskytnúť sa, -nem,
 -nú; vyskytať sa; vy-
 skytovať sa
vyslanec, -nca, *m.*; vy-
 slanectvo
vyslať, -šlem, -šlú; vy-
 sielať'
výsledok, -dku, *m.*; vý-
 sledkový; výsledný;
 výslednica
vysllediť, -ím, -ia
výslnie, -ia, *str.*; vý-
 slnný
vyslobodit', -ím, -ia =
 vysvobodit'
vyslaviť, -ím, -ia; vy-
 slovať'
výslovný; výslovnosť'
výsluha, -y, *ž.*; výsluž-
 ka; výslužný; výsluž-
 ník; výslužné
výsluch, -u, *m.*
vyslúchať, -am, -ajú;
 vyslúchnuť'
výslužba, -y, *ž.*
vyslúžilec, -lca, *m.*
vyslúžiť, -ím, -ia; vy-
 sluhovať'
vyslyšať, -ím, -ia = vy-
 počuť; vyslychať' =
 vypočúvať'
vysmädnúť, -nem, -nú
výsmech, -u, *m.*; vý-
 smešok, -šku, *m.*; vý-
 smešný
vysmiať (sa), -smejem,
 -smejú; vysmiať; vy-
- smievať' (sa); vysmi-
 vačný
vysočina, -y, *ž.*
vysočizný, veľmi vys-
 ký
vysokoctený, vysok-
 vážený, *lepšie veľ-*
ctený, veľavážený
tituloch)
vysokomysefný
vysoký; vyšší; vysok-
 vyššie
vysoliť, -ím, -ia; v-
 sáfať'
výsosť, -stí, *ž.*
vysotiť, -ím, -ia
vyspať sa, -ím, -ia; v-
 spávať'
vyspevovať
vyspovedať, -ám, -aj
vyspytovať
vysťahovalec, -lca, *m.*
 vysťahovalectvo
vysťahovať (sa); vyst':
 húvať' (sa)
vystanoviť, -ím, -ia, v-
 hotoviť'
vystať, vystanem, v-
 stanú (*na pr.* z rob-
 ty, zo školy); vystani
vystáť, vystojím, v-
 stoja; vystál; vystá-
 vať'
vystatovať sa, chvastať
 sa; vystatúvať' sa
výstava, -y, *ž.*; v-
 stavište; výstavný
výstavba, -y, *ž.*
vystaviť, -ím, -ia; vy-

- stavený; vystavovať; vystavovateľ
 vystihnúť, -nem, -nú; vystíhol; vystíhať; vystíhovať
 výstižný
 vystlať, -stelem, -stelú; vystielat'
 vystopovať
 vystrábiť sa = vyliečiť sa
 výstraha, -y, ž.; výstražný
 vystrčíť, -ím, -ia; vystrkovať
 vystrebať, -em, -ú; vystrebávať
 výstredný
 výstrel, -u, m.; výstrelok
 vystrelíť, -ím, -ia; vystrielať
 vystref, -strem, -strú; vystierať
 vystriedať (sa), -am, -ajú
 vystriekať, -am, -ajú; vystrieknuť, vystrekovať
 vystriežť, -strežiem, -strežú; vystrihať
 výstrih, -u, m.; výstrižok, -žka i -žku; zväčša v mn. č. výstrižky
 vystrihať, -ám, -ajú; vystrihnúť, -nem, -nú; vystrihávať; vystrihovať
 vystríhať, -am, -ajú (niekoho pred niečím); vystríhať sa (niečoho)
 výstroj, -a, m.; výstrojný
 vystrojíť, -ím, -a; vystrájať
 vystrúhať, -am, -ajú; vystruhovať
 výstup, -u, m.; výstupok; výstupný; výstupník
 výstupčivý; výstupčivosť
 vystúpíť, -ím, -ia; vystupovať
 vysúdiť, -ím, -ia; vysúdený
 vysúkať, -am, -ajú; vysúkovať
 vysušiť, -ím, -ia; vysúšať
 vysvätiť, -ím, -ia; vysvätený; vysviacať; vysväcovať; vysviacať
 vysvedčenie, -ia, str.
 vysvedčiť, -ím, -ia, dosvedčiť, osvedčiť sa
 vysvetlíť, -ím, -ia; vysvetľovať
 vysvetlivka, -y, ž.
 vysvietiť, -ím, -ia; vysvecovať
 vysvitnúť, -nem, -nú; vysvitať
 vysvobodíť i vyslobodiť, -ím, -ia
 vysychať, -ám, -ajú; vyschnúť
 výsyp, -u, m., vysypaná koža, vyrážka
 vysypať, -em, -ú (dokon.); vysypať (nedokon.)
 výša, -e, ž. = výšava, -y, ž., výška
 vyše (prisl. i predl. s g.); vyše mlyna
 Vyšehrad, -u, m.; vyšehradský
 vyšetříť, -ím, -ia; vyšetřovať; vyšetřovací; vyšetřující
 vyševedený
 výšina, -y, ž.
 vyšínúť sa, -niem, -nú; vyšínutie
 vyšíť, -šijem, -šijú; vyšívat'; vyšívачka
 vyšít (povýšiť), -ím, -ia
 vyšivka, -y, ž.; vyšivkárka; vyšivkárstvo
 výška, -y, ž.; výškový
 vyškeriť, -ím, -ia (zuby); vyškeriat' (sa)
 vyšklbať, -em, -ú
 vyškrabať i vyškríbať; vyškrabnúť, -nem, -nú; vyškrabovať
 vyškvariť, -ím, -ia; vyškvarovať; vyškvárat'
 vyšfahnúť, -nem, -nú; vyšfahať; vyšfahovať
 vyšný
 vyšší; vyššie

- vyštebotaf**, -ám *i*
 -cem
vyštípať, -em, -u
vyštrbiť, -ím, -ia, na-
 robíť zuby (*na sekere,*
noži ap.)
vyštvaf, -em, -ú
vyštveraf sa, -iam, -ajú,
 vyškrabat' sa po šty-
 roch
vyšumef, -í, -ia
vyť, vyjem, vyjú (pes
 vyje); *iné je* vit', vi-
 jem, vijú (dievča vije
 venec)
vytáčať, -am, -ajú; vy-
 točiť'
vytáčka, -y, ž.
výťah, -u, *m.*
vyťahovať; vytiahnuť;
 vyt'ahovadlo
vytasíť, -ím, -ia
vyťaf, -tnem, -tnú; vy-
 t'al; vytínať'
vyťažiť, -ím, -ia
výťažok, -žku, *m.*, trest',
 extrakt
výtečný; výtečník
vytiahnuť, -nem, -nu;
 vyt'ahovať'
vytiecť, -tečiem, -tečú;
 vytekať'
výtisk, -u, *m.*, exemplár
(knihy)
vytísniť, -nem, -nú;
 vytískat'
vytknúť, -nem, -nú (*a*)
nejakú vec, *b*) *ruku,*
nohu); vytýkať'
- vytlačíť**, -ím, -ia; vy-
 tlačat'; vytlačovať'
vytliecť, -tlčiem, -tlčú;
 vytýkať'
vytočiť, -ím, -ia; vytá-
 čať'
výtok, -u, *m.*
vytopíť, -ím, -ia; vy-
 tápať'
výtopňa, -pne, ž.
výtopný
vytrčíť, -ím, -ia; vytř-
 čať'
vytreštíť, -ím, -ia; vy-
 triesťat'; vytrešťovať'
vytref, -trem, -trú; vy-
 tierat'
vytrezveť, -iem, -ejú
vytrhnúť, -nem, -nú;
 vytrhať'; vytrhávať',
 vytrhovať'
vytriasť, -trasiem, -tra-
 sú; vytriasať'
vytrielíť, -ím, -ia, vy-
 rútiť' sa
vytroviť, -ím, -ia, *a*)
 otráviť', *b*) vydat', u-
 tratíť' peniaze; vy-
 tráviť'
vytrpeť, -ím, -ia
vytrúbiť, -ím, -ia; vy-
 trubovať'
výtrus, -u, *m.*
vytrúsíť, -ím, -ia
vytrvať, -ám, -ajú; vy-
 trvaťat'; vytrvalý
vytrženie, -ia, *str.*
výtržnosť, -sti, ž.; vý-
 tržník, -a, *m.*
- vytúžiť (sa)**, -im, -ia
výtvarný; výtvarník
výtvor, -u, *m.*
vytvoríť, -ím, -ia; vy-
 tvárať'
vytýčiť, -im, -ia; vyty-
 čovať'
vytýkať, -am, -ajú
výučba, -y, ž.
vyučíť, -im, -ia; vy-
 učať'; vyučovať'; vy-
 učovací
vyúdiť, -im, -ia
využiť, -žijem, -žijú;
 využívať'
vyvábiť, -im, -ia
vyvadiť sa, -ím, -ia
vyvádzať (od vyviest')
vyvalíť (sa), -ím -ia;
 vyváľat'; vyvaľovať'
vyvalkať, -ám, -ajú
(cesto)
vyvaríť, -ím, -ia; vy-
 várat'
vývarok, -rku, *m.*
vyvážať (od vyviezť,
vyvozíť); vyvážka
vyvážiť, -im, -ia; vyva-
 žovať'
vývažok, -žku, *m.*
vyvázovať; vyvázova-
 cí
vyvesíť, -ím, -ia; vy-
 vešať'; vyvesovať'
vývesný
vývesok, -sku, *m.*
vyvetríť, -ím, -ia, *i* vy-
 vetrať, -ám; vyvetriať-
 vať' *i* vyvetrávať'

- vyviať**, - ejem, -vejú; **vývrheť**, -a, *m.*
vyvrhnúť, -nem, -nú; **vyvrhovat'**
vyviesť, -vediem, -vedú; **vyviesť (sa)**, **vypo-**
vyvádzať **vyviesť (sa) na niekom**
vyvážať **vrtávať**
vyviezť, -veziem, -vezú; **vývrtka**, -y, *ž.*
vyvážať **vyvýšenec**, -nca, *m.*
vývin, -u, *lepšie* **vývoj**, **vyvýšenina**, -y, *ž.*
 -a, *m.* **vyvýšiť**, -im, -ia; **vyvy-**
vyvinúť, -niem, -nú; **vy-** **šovať**
víjať; **vyvinovať'** **vyza**, -y, *ž. (ryba)*; **vy-**
vyvláčiť; **vyvláčať'** **zí**, -ia, -ie; **vyzina**
vyvlastniť, -ím, -ia; **vy-** **vyzauškovať**
vlastňovať; **vyvlast-** **vyzbíjať**, -am, -ajú, **vy-**
ňovací **lúpiť'**
vyvliecť, -vlečiem, -vle- **výzbroj**, -e, *ž.*
čú; **vyvliekať'**; **vy-** **vyzbrojiť**, -ím, -ia; **vy-**
vlieknuť' **zbrojovať'**
vývod, -u, *m.* **výzdoba**, -y, *ž.*; **vý-**
vyvodit', -ím, -ia; **vy-** **zdobný**; **vyzdobiť**
vodzovať **vyzdvihnúť**, -nem, -nú;
vývoj, -a *m.*, *lepšie než* **vyzdvihovať'**
vývin, -u, *m.*; **vývojový** **vyziabnuť**, -nem, -nu;
vyvolať, -ám, -ajú; **vy-** **vyziably**
volávať; **vyvolávač**; **vyzískať**, -am, -ajú
vyvolávateľ *i* **vyvola-** **vyzlátiť**, -im, -ia; **vyzla-**
vateľ; **vyvolávací** **covať'**
vyvolenec, -nca, *m.* **vyzliecť**, **vyzlečiem**,
vyvolit', -ím, -ia **vyzlečú**; **vyzliekať'**
vývoz, -u, *m.*; **vývozný** **vyznačiť**, -ím, -ia; **vy-**
vyvozit', -ím, -ia; **vyvá-** **značovať'**
žať **význačný**
vývrat, -u, *m.* **význam**, -u, *m.*; **vý-**
vyvrátiť, -im, -ia; **vy-** **znamný**
vracať **vyznamenat'**, -ám, -ajú;
vyvref, -vrem, -vrú; **vy-** **vyznamenanie**; **vy-**
vierať **znamenávať'**
- vyznanie**, -ia, *str.*
vyznať, -znám, -znajú; **vyznávať'**
vyznaváč, -a, *m.*
vyzneť, -znejem, -znejú; **vyznávať'**
vyznievat'
výzor, -u, *m.*
vyzradit', -ím, -ia; **vy-**
zrádzať'
vyzreť, -zrem, -zrú
(vyzreť oblokom);
vyzerať', **pozerať'**
vyzreť, -zujem, -zujú;
vyzúvať'
vyzváňať, -am, -ajú
vyzvať, -zvem, -zví;
vyzvanie; **vyzývať'**
vyzvedač, -a, *m.*; **vy-**
zvedačstvo
vyzvedať, -ám, -ajú;
vyzvedáť, -ám, -ajú;
vyzviem, **vyzvedia**
(inf. vyzvedeť sa ne-
užíva)
výzvedy, -ov, *m. pomn.*;
výzvedný
vyzvítat' (sa), -am, -ajú;
vyzvrtávať'
vyzývať; **vyzývací**, **vy-**
zývavý
vyžarovať
vyžať, -žnem, -žnú; **vy-**
žinať'
vyžladať, -am, -ajú;
vyžadovať
výžin, -u, *m.*; **výžinok**,
 -nku; **výžinky**, -ov;
výžinkár
vyžiť, -žijem, -žijú; **vy-**
žiť

- výživa**, -y, *ž.*; výživný
vyživiť, -ím, -ia; vyži-
 vovať
vyžla, -y, *ž.* (*pes*)
vyžmýkať, -am, -ajú
vyžobrat', -em, -ú
vyžrat', -žerem, -žerú;
 vyžierat'
vzácný = cenný, hod-
 notný
vzájomný, **vzájomnosť**
vzápätí (*prisl.*) = zá-
 päť
vzatie, -a, *str.* (*od* vziať)
vzblčať, -ím, -ia; **vzbl-**
kať; **vzblknúť**
vzbudíť, -ím, -ia; **vzbu-**
dzovať
vzbura, -y, *ž.*
vzbúriť, -ím, -ia; **vzbú-**
renec
vzdat' (sa), -ám, -ajú;
vzdať (sa)
vzdelat' (sa), -ám, -ajú;
 vzdelanie; **vzdelanosť**;
vzdelávat' (sa); **vzdelá-**
vateľ; **vzdelávací**
vzdialený; **vzdialenosť**
vzdialiť (sa), -ím, -ia;
vzďaľovať (sa)
vzdor, -u, *m.*; **vzdor-**
ný; **vzdorovať**; **vzdo-**
rovitý
vzduch, -u, *m.*; **vzdu-**
chový; **vzdušný**
vzducholoď, -di, *ž.*
vzduchoplavba, -y, *ž.*
vzduchoplavec, -vca,
m.
- vzdych**, -u, *m.*; **vzdy-**
chat'; **vzdychávať**;
vzdychnúť
vzhľad, -u, *m.*
vzhliadnúť, -nem, -nu
vzchod, -u, *m.*, a) **vzi-**
denie (*na pr.* zbožia),
 b) **východ**
vzchodiť, -ím, -ia;
vzchádzať; **zbožie**
vzchádza, **vzchodí**;
ale **slnko vychádza**,
vychodí
vzchopiť sa, -ím, -ia
vziať, **vezmem**, **vezmú**;
vzal; **vzatý**
vziť, **vzídem**, **vzídu**
 (zbožie, **slnko vzíde**);
iné je zísť sa (*zíde*
sa mi), *síť* (*shora*
nadol), *síť* sa (*do-*
vedna)
vzkaz, -u, *m.*
vzkázat', -žem, -žu;
vzkazovať
vzklíčiť, -i, -ia
vzkriesiť, -ím, -ia;
vzkriesenie
vzkrsnúť, *plš* **skrsnúť**
vzkypeť, -ím, -ia
vzlet, -u, *m.*; **vzletný**
vzleteť, -ím, -ia; **vzlie-**
tať
vzlykať, -ám, *ajú*;
vzlykanie; **vzlykot**
vzmáhať sa, -am, -ajú
vzmôcť sa, **vzmôžem**,
vzmôžu; **vzmôž sa**;
vzmohol sa
- vzmužiť sa**
vznášať sa
vzňať sa; **vznímať sa**
vznešený; **vznešenosť**
vznetlivý; **vznetlivosť**
vzniest', **vznesiem**,
vznesú; **vznesený**
vznietiť, -ím, -ia; **vzne-**
covat'
vznik, -u, *m.*; **vznikať**;
vzniknúť
vzopäť i vzopnúť (sa),
vzopnem, -ú = **zopať**,
zopnúť (sa); **vzpínať**
 (sa)
vzor, -u, *m.*; **vzorný**
vzorec, -ca, *m.*; **vzor-**
cový
vzorka, -y, *ž.*; **vzor-**
kový
vzostupný
vzplanúť, -niem, -nú;
vzplanul, **vzpanutie**
vzpriamiť sa = **vy-**
priamiť sa
vzpruha, -y, *ž.*; **vzpru-**
žina; **vzpružiť** (sa),
 -ím, -ia
vzrast, -u, *m.*
vzrásť, **vzrastiem**, **vzra-**
stú; **vzrastať**
vzt'ah, -u, *m.*; **vzt'aho-**
vať (sa); **vzt'ážný**
vztekať, -u, *m.*; **vztekat'**
sa; **vzteklý**
vztýčiť, -ím, -ia; **vzty-**
čovať
vzyvať, -am, -ajú
vždy, **vždycky**

vžiť' sa, vžijem, vžijú;
vžívať' sa

W.

Watt, -a, m. (*meno osobné*); watt, -u, m. (*jednotka pre elektrický účinok*)

waterproof (*čítaj uoterprúf*), nepremokavá látka, plášť z nej

X.

Xantippa, -y, ž.

Xaverius, -ia, i Xavér, -a, m.

Xenia, -ie, ž.

Xenofon, -onta, m.

Xerxes, -xa, m.

xylofon, -u, m.

xylograf, -a, m., drevo-
rytec

Y.

Yankee, (*čítaj jenki*), americký Angličan

York, -u, m.; New York (*čítaj Njújork*) = Nový York; newyorský = novoyorský

ypsilon, -u, m.

yzop, -u, m. (*rastlina*)

Z.

z, zo (*predl.*)

zabalif, -ím, -ia; zaba-
lovať'

zábava, -y, ž.; zábav-
ka; zábavný; zábav-
ník

zabávať (sa), -am, -ajú;
zabaviť (sa)

zabedniť i zadebniť,
-ím, -ia

zabehnúť, -nem, -nú;
zabehovať'; zabiehať'

zabeleť sa, -iem, -ejú;
iné je zabieliť', -ím, -ia

zabezpečiť, -ím, -ia;
zabezpečovať'

zábezpeka, -y, ž.

zabielif, -ím, -ia

zabijačka, -y, ž.

zabijak, -a, m.

zabiť, -bijem, -bijú;
zabíjať'

zabľačať, -í, -ia; za-
bľaknúť'

Záblatie, -ia, str.

záblesk, -u, m.

zablúdiť, -ím, -ia

zablysknúť (sa), -nem,
-nú; zablýskať' sa

zablyšťať (sa), -ím, -ia

zabočiť, -ím, -ia

záboj, -a, m.; Záboj, -a
(*vlastné meno*)

zaboľeť, -í, -ia; za-
bolievať'

Záborie, -ia, str.

zaboriť (sa), -ím, -ia;
zabárat' (sa)

zabožiť sa, -ím, -ia

zábradlie, -ia, str.

zabrániť, -ím, -ia; za-
braňovať'

zabrať, -berem, -berú;
zaberať'; zabranie
zabrdnúť i zabrst',
-dnem, -dnu; za-
brádať'

Zábreh, -a, m.; zá-
brežský

zabrieždiť sa

zábudlivý

zabudnúť, -nem, -nú;
zabudnutý; zabúdať'

zabývať = zabúdať'

zabývať sa = zaoberať'
sa

zaceľeť, -ie, -ejú

zaceliť, -ím, -ia; zace-
lovať'

záclona, -y, ž.

zACLoniť, -ím, -ia; za-
cláňať'; zacloňovať'

zacneť sa; začnie sa
mi

zacvendžať, -ím, -ia

začadiť, -ím, -ia

začať, začnem, začnú;
začínať'; začínať' sa

začiahnuť - *vlastne*
zasiahnuť'; zasaho-
vať'

začiatok, -tku, m.; za-
čiatočný; začiatočník;

začiatočníčka

záčin, -u, m.; záčinok;
-nku i -a, m.

začreť, -čreť, -črú; za-
čierať'

začuť, -čujem, -čujú

záď, -u, m.; zadok, -dku
zaďakovať'

zadarmo (<i>prisl.</i>)	zadusiť (sa), -ím, -ia;	zahnúť , -hнем, -hnúť;
zadáviť , -ím, -ia	zadúšať (sa)	zahýnať / zahýbať
zadebníť , -ím, -ia, / zabedniť	zádušie , -ia, <i>str.</i> ; zádušný ; zádušná omša	zahodiť , -ím, -ia; zahádzať ; zahadzovať
zadeliť , -ím, -ia; zadefovať	zaduť , zadujem , -jú;	zahojiť , -ím, -a
záder , -u, <i>m.</i>	zadul , zadutý	záhon , -a, <i>m.</i> ; záhonček
zadierať , -am, -ajú;	zádych , -u, <i>m.</i> = záduch ; zadýchať (sa)	záhorák , -a, <i>m.</i> ; Záhorák = obyvateľ Záhoria
zadret	zadychčať sa, -ím, -ia = zadýchať sa	zahoreť , -ím, -ia; zahárat ; obilie zahára
zadláviť , -ím, -ia	záhada , -y, <i>ž.</i> ; záhadný	záhorie , -ia, <i>str.</i> ; záhorský ; záhorák
zadiho (<i>prisl.</i>)	zahádzať , -džem, -džu;	zahorúca
zadližiť sa	zahodiť	zahovoríť , -ím, -ia; zahovárať
zadný ; zadnina , pozadok , výcudky	zaháfať , -am, -ajú; zahafač	zahrabáť , -em, -ú; zahrabovať ; zahrabúvať
zadosť urobiť , učiniť	zahaliť , -ím, -ia; zahaliť	záhrada , -y, <i>ž.</i> ; záhradka ; záhradný ; záhradník ; záhradníčka ; záhradnícky ; záhradníctvo
zadosťučinenie , -ia, <i>str.</i>	záhafka , -y, <i>ž.</i> ; záhafčivý	zahradíť , -ím, -ia; zahrádzať ; zahradzovať
zadovážiť (si), -ím, -ia	zaháňať , -am, -ajú; zahnať	zahranicie , -ia, <i>str.</i> ; zahranický
zadrapíť (sa); zadrapovať sa	zahaniť , -ím, -ia; zahaniť	zahrať , -hrám, -hrajú; zahrávať
zádrapka , -y, <i>ž.</i>	zahasiť , -ím, -ia; zahásiť	zahrdúsiť , -ím, -ia
zadreť , drem , -drú; zadierať	záhať , -ti, <i>ž.</i> , / záhatie , -ia, <i>str.</i> , zahatená cesta , prekážka	Záhreb , -a, <i>m.</i> ; záhrebský
zadrhnúť (sa), -nem, -nú; zadfhatať (sa); zadrhávať (sa)	zahatíť , -ím, -ia	zahrešiť , -ím, -ia
zadriemať , -am / -em; zadriemnuť	zahádeť sa, -ím, -ia	zahriaknuť , -nem, -nu, zakriknuť ; zahriakávať / zahriakávať
zádruha , -y, <i>ž.</i>	zahladíť , -ím, -ia; zahladzovať	zahriať , -hrejem, -hre-
zadržáť , -ím, -ia; zadržovať	záhlavie , -ia, <i>str.</i>	
zadubený , zabedený , zamícky , zaostály	zahlieníť , -ím, -ia	
záduch , -u, <i>m.</i> ; zádušný	zahlobíť , -ím, -ia	
zadumať sa, -ám, -ajú;	zahlušiť , -ím, -ia; zahlušať	
zadumanie ; zadumaný	zahnať , -ženem, -ženú; zaháňať	
zadumčivý		
Zadunajsko , -a, <i>str.</i> ;		
zadunajský		

- jú; zahrial; zahriaty; zahrievat'
 zahrkútať, -am, -ajú
 zahrmeť, -ím, -ia
 zahrnúť, -niem, -nú; zahŕňať; zahrnovať
 záhrobie, -ia, *str.*; záhrobný
 zahrozíť, -ím, -ia
 zahrúžiť (sa), -im, -ia
 zahryznúť, -nem, -nú; zahryzáť
 záhuba, -y, *ž.*; záhubný
 zahubiť, -ím, -ia
 záhumnie, -ia, *str.*
 zahúšť, -hudiem, -hudú; zahúdať
 zahvizdať, -am, -ajú; zahvizdnúť
 záhyb, -u, *m.*; záhybka
 zahýbať, -am, -ajú; zahybovať
 zahynúť, -niem, -nú; zahynuť
 zachádzať, -am, -ajú
 zachádzka, -y, *ž.*
 Zachariáš, -a, *m.*
 zachceť sa, zachce sa; zachcelo sa
 zachlopiť, -ím, -ia
 zachmúriť, -im, -ia
 záchod, -u, *m.*
 zachodiť, -ím, -ia; zachádzať
 zachovať (sa), -ám, -ajú; zachovalý; zachovalosť; zachovávať
- záchrana, -y, *ž.*
 záchranca, -u, *m.*
 zachrániť, -im, -ia; zachraňovať
 zachrípnuť, -nem, -nu; zachrípnutý; zachríply
 záchvat, -u, *m.*
 zachvátiť, -im, -ia; zachvacovať
 zachveť sa, -chvejem, -chvejú; zachvievať sa
 zachytiť, -ím, -ia; zachytávať, zachycovať
 zahrať = zahráť
 zaiskríť sa; zaiskrilo sa mu v očiach
 zaiste
 zaistiť, -ím, -ia; zaistovať; zaistovací
 zajac, -a, *m.*; zajačik, -a, zajaček, -čka; zajačiči; zajačina
 zajaknúť sa, -nem, -nú; zajakáť sa
 zajať i zajmúť, zajmem, zajmú; zajatie; zajímať; *iné je* zaujímať
 zájazd, -u, *m.*
 zajedno (*prisl.*)
 zajedieť, -jem, -je, -jedia; zajedáť
 zajst', zajdem, zajdú; zajst' sa
 zajtra; zajtrajší; zajtrajšok
 zákal, -u, *m.*
 zakálačka, -y, *ž.* = zabička; zakáľaf
- zakalíť, -ím, -ia; zakáľovať
 Zakarpatsko, -a, *str.*; zakarpatský
 zakašfať, -lem, -šfú
 zákaz, -u, *m.*
 zakázať, -žem, -žu; zakazovať
 zákazka, -y, *ž.*; zákazník
 zakaždým (*prisl.*) = vždy
 zákerný; zákerník; zákernický; zákerníctvo
 zakiaľ (*prisl.*), dokiaľ, pokiaľ
 zakikiríkať, -a, -ajú
 základ, -u, *m.*; základný; základina; základinový; základňa
 zakladať, -ám, -ajú; zakladací; zakladateľ
 zaklať, -kolem, -kolú; zaklanie; zakáľat'; zakálačka
 zakliať, -kfajem, -kfajú; zakliatie; zakliaty; zaklínať; zaklínač
 zaklopiť, -ím, -ia, i zachlopiť
 záklopka, -y, *ž.*
 zakľúčiť, -im, -ia; zakľučovať
 zákolesník, -a, *m.*
 zákon, -a, *m.*; Starý, Nový zákon; zákonný; zákonný; zákonný; zákonný; zákonný, -a, *m.* (sbierka

zákonov <i>i</i> biblický zá- konik); zákonitý	zakým (<i>prisl.</i>)	zamastíť, -ím, -ia; za- mastený
zákonodarca, -u, <i>m.</i> ;	záľaha, -y, <i>ž.</i> , hroma- da, množstvo	zamat, -u, <i>m.</i> ; zamatový
zákonodarný; záko- nodarstvo	zafahnúť, -nem, -nú;	zamazať, -žem, -žú; za- mazávať
zákop, -u, <i>m.</i>	zaliehať	zamdleť, -iem, -ejú;
zákopník, -a, <i>m.</i> ; zá- kopníctvo	zalanským (<i>prisl.</i>) = predlani	zamdlievať
zakoreniť (<i>sa</i>), -ím, -ia;	zalepiť, -ím, -ia; zalie- pať; zalepovať	zamedziť, -ím, -ia; za- medzovať
zakoreňovať' (<i>sa</i>)	zálesák, -a, <i>m.</i>	zámena, -y, <i>ž.</i>
zákos, -u, <i>m.</i> , pokos	zalesniť, -ím, -ia; za- lesňovať	zameniť, -ím, -ia; za- mieňať; zameňovať
zakosíliť, -ím, -ia, za- uzlíť	zálet, -u, <i>m.</i> ; zálety;	zámeno, -a, <i>str.</i> ; zá- menný
zakosiť, -ím, -ia; za- kášať	záletný; záletník	zámer, -u, <i>m.</i>
zákosník, -a, <i>m.</i> (<i>klín</i> <i>za zákovkou na kose</i>)	zaleteť, -ím, -ia; zalie- tať; zaleťovať	zamerať, -iam, -ajú;
zakotviť, -ím, -ia	zaležať, -ím, -ia	zameriavať
zakrátko (<i>prisl.</i>)	záležať, -í, -ia	zamestnať, -ám, -ajú
zakričať, -ím, -ia; za- kričnúť	zaliať, -lejem, -lejú; za- lievať	zamestnanie; zamest- nanec; zamestnanec- ký; zamestnávať; za- mestnávateľ <i>i</i> zamest- navateľ
zakročiť, -ím, -ia; za- kročovať	zaliečať <i>sa</i> <i>niekomu</i> , chcieť <i>sa</i> zapáčiť, li- chotiť <i>sa</i> <i>niekomu</i>	zameškať, -ám, -ajú
zákrok, -u, <i>m.</i> , zakro- čenie	zaliezať, -leziem, -lezú;	zameškávať
zakrpatieť, -iem, -ejú;	zaliezať	zamieňať, -am, -ajú, <i>víc</i> zameniť
zakrpatený	zališkať <i>sa</i> , zalichotiť <i>sa</i>	zámienka, -y, <i>ž.</i>
zakruta, -y, <i>ž.</i>	záľiv, -u, <i>m.</i> ; Terstský	zamieriť, -im, -ia
zakrútiť, -im, -ia; za- krúcať, zakrucovať	záľiv	zamiesiť, -im, -ia; za- miešať, -am, -ajú
zakryť, -u, <i>m.</i>	záloha, -y, <i>ž.</i> ; záložka;	zamiesť, -metiem, -me- tú; zmetať, -ám, -ajú
zakryť, -kryjem, -kryjú;	záložný; záložník	zametávať; zmetač
zakrývať	založiť, -ím, -ia; za- kladať	zmetačka
zakúpiť, -im, -ia; za- kupovať	záľuba, -y, <i>ž.</i> ; záľubný	zamietaf, -am, -ajú;
zakúriť, -im, -ia	zaľubiť (<i>sa</i>), -im, -ia;	zamietavý; zamietnuť
zakúsiť, -im, -ia; zakú- šať; zakusovať	zaľúbenie	zamilovať <i>sa</i> = zaľú- biť <i>sa</i>
zákutie, -ia, <i>str.</i>	zalúčiť, -im, -ia = za- hodiť	
	zaľudniť, -ím, -ia; za- ľudňovať	

- záмка**, -y, ž., *i* zámok, -mku, *m.* (*vo dverách*);
zámok, -mku, *m.* (*hrad*)
zamknúť, -nem; -nú;
 zamkýnať; zamykať
za mlada *i* za mladi,
 za mladý
zamlčať, -ím, -ia; za-
 mlíkať; zamlíknuť; za-
 mlčovať
zamočiť, -ím, -ia; za-
 máčať
zamočnik, -a, *m.*; zá-
 močnicý; zamočnic-
 tvo
zámok, -mku, *m.*; zá-
 mocký; Zámok
 (*miestne meno*); No-
 vé Zámky; novozá-
 mocký
zámorie, -ia, *str.*; zá-
 morský
zamoríť, -ím, -ia
zámožný; zámožnosť
zamračíť sa, -ím, -ia
zamraziť, -ím, -ia
zamreť, -mrem, -mrú
 = zamdlet'; zamierať
zamrežovať
zamrznúť; zamrzlý
zámysel, -šlu, *m.*
zamysleť sa, -ím, -ia;
 zamýšľať
zaň = za neho
záňadrie, -ia, *str.*
zanášať, -am, -ajú
zaneďbať, -ám, -ajú;
 zaneďbávať
zaneďho
- zánehtie**, -ia, *str.*; zá-
 nehtný; zánehtnica
zanechať, -ám, -ajú;
 zanechávať
zaneprázdniť, -im, -ia;
 zaneprázdenie; za-
 neprázďňovať
zánet, -u, *m.* = zapá-
 lenie; zánetlivý
zanevrieť, -vrem, -vrú;
 zanevieriť
zaniest', -nesiem, -nesú;
 zanosiť; zanášať
zanietiť, -im, -ia; zane-
 cováť
zánik, -u, *m.*
zaniknúť, -nem, -nú;
 zanikol; zanikať
zaobalíť, -ím, -ia; za-
 obaľovať
zaoberať sa, -ám, -ajú
 (*niečím*)
zaoblačiť sa, -ím, -ia
 = zakaboniť sa
zaoceliť, -ím, -ia; za-
 oceľovať
zaodeť, -dejem, -dejú;
 zaodievať
zaokrúhliť, -im, -ia;
 zaokruhľovať
zaokryť, -kryjem, -kry-
 jú; zaokrytie; zaokry-
 vať
zaopatriť, -ím, -ia; za-
 opatrovať; zaopatro-
 vací
zaorať, -orem, -oru;
 zaorávať
zaostať, -ostanem, -o-
- stanú; zaostalý; za-
 ostávať
zápač, -e, ž. (*strana*,
*na ktorú slnce ne-
 dojde*)
zapáčiť sa, -im, -ia
západ, -u, *m.*; západný;
 západník
zapadnúť, -nem, -nú;
 zapadať; zapadávať
zápach, -u, *m.*
zapáchať, -am, -ajú;
 zapáchnuť
zápal, -u, *m.*; zápalný,
 zápalčivý; zápalka
zápalistý
zapalíť, -im, -ia; za-
 pálenie; zapáľovať
zápalka, -y, ž.
zápalnička, -y, ž., sir-
 ník (*na zápalky, sir-
 ky*)
zápalný
zapáľovač, -a, *m.*
zapamätáť, -ám, -ajú
zapariť (sa), -ím, -ia;
 zaparovať sa
zápas, -u, *m.*
zápasíšte, -šta, *str.*
zápasíť, -ím, -ia
zápasník, -a, *m.*; zá-
 pasnícky
zápästie, -ia, *str.*; zá-
 pästky, -stiek, ž.
pomn.
zapäť *i* zapnúť, zapnem,
 zapnú; zapäl *i* zapnul;
 zapätý *i* zapnutý; za-
 pätie (*prúdu*), za-

- pnutie (*kabáta*); za-
 pínať
 zápäť = vzápäť (*prisl.*)
 zapečatiť, -ím, -ia
 zapekačka, -y, ž.
 zaperiť (*sa*), -ím, -ia
 zapchať, -ám, -ajú; za-
 pchávať
 zapiecť, -pečiem, -pe-
 čú; zapekať
 zapichať; zapichovať
 zapínať, -am, -ajú; za-
 pínací; zapínadlo
 zápinka, -y, ž., spon-
 ka
 zápis, -u, *m.*
 zapísať, -šiem, -šu; za-
 písovať
 zapískať, -am, -ajú
 zápisky, -kov, *m. mn.*
 zápisné, -ého, *str.*
 zápisnica, -ce, ž.; zá-
 pisničný; zápisnične
 zápisník, -a, *m.* (*knihá*
 zápisov)
 zapisovateľ, -a, *m.*
 zapíť, -pijem, -pijú;
 zapíjať
 zaplakať, -čiem, -čú
 záplata, -y, ž.
 zaplátať, -am *i* -cem
 zaplatiť, -ím, -ia
 záplava, -y, ž.
 zaplavíť, -ím, -ia; za-
 plavovať
 zaplesáť, -ám, -ajú
 zápletka, -y, ž.
 zapliesť, -pletiem, -ple-
 tú; zapleťat'
- zaplniť, -ím, -ia; zapl-
 ňať; zaplňovať
 zapľuť *i* zapľuvať, -pľu-
 jem, -pľujú
 zapnúť, *vid'* zapäť
 započítať, -am, -ajú;
 započítavať *i* započí-
 távať; započítateľný
 zapodievať *sa*, -am,
 -ajú
 zápoľa, -le, ž. = bralo
 zapomenúť = zabud-
 núť; zapomínať =
 zabúdať
 zápor, -u, *m.*; zápor-
 ný
 záporka, -y, ž.
 zapotrošiť, -ím, -ia =
 založiť, stratiť
 zápoveď, -di, ž.
 zapovedať, -ám, -ajú;
 zapoviem, -povedia;
 (*inf.* zapovedeť *sa*
neužíva)
 zapovrhnuť, -nem, -nú;
 zapovrhávať; zapovrho-
 vať
 záprah, -u, *m.*; zápraž-
 ný
 zaprať, zaperem, -rú
 zapražiť, -ím, -ia; za-
 prážať
 zápražka, -y, ž.
 zapredať, -ám, -ajú;
 zapredávať
 zapreť, -prem, -prú;
 zapierať
 zapriačať, -am, -ajú;
 zapriačuť, -nem, -nu
- zapriašť, -pradiem,
 -pradú; zapriaďať
 zaprisahať, -ám, -ajú;
 zaprisahávať
 zapudiť, -ím, -ia; za-
 pudzovať
 zápuchnúť, -nem, -nú;
 zapuchať
 zapustiť, -ím, -ia; za-
 púšťať
 zapýriť *sa*, -iň, -ia
 zaradovať *sa*
 zarámovať
 záranky (*prisl.*) = za-
 včasného rána
 zarášť, -rastiem, -ra-
 stú; zarastený; za-
 rastať
 zaraz (*prisl.*) = hneď
 zarazíť, -ím, -ia; zará-
 žať
 zarážka, -y, ž.
 zarehtať, -rehtá *i*
 -rehce
 zárez, -u, *m.*
 zarezáť, -žem, -žú; za-
 rezávať
 zariadiť, -ím, -ia; za-
 riadovať
 zariecť (*sa*), -rečiem,
 -rečú = zarieknuť
 (*sa*); zariekať (*sa*)
 záriečie, -ia, *str.*
 zarmútiť, -ím, -ia; za-
 rmútený; zarmucovať
 zármutok, -tku, *m.*
 zarobiť, -ím, -ia; za-
 rábať
 zárobok, -bku, *m.*; zá-

- robček, -a; zárobkový
 zárod, -u, *m.*; zárodok, -dku, *m.*; zárodkový; zárodočný
 zarosieť, -ím, -ia
 zároveň (*prisl.*)
 zarovnať, -ám, -ajú; zarovnávať
 zarúbať, -am, -ajú
 zaručiť, -ím, -ia; zaručovať
 záručné, -ého, *str.* (*prvý dar nevestin*)
 záruka, -y, *ž.*
 záružlie, -ia, *str.* (*rastlina*)
 zaryčať, -ím, -ia = zaručať
 zaryť, -ryjem, -ryjú; zarytý; zaryvať
 zaržať = zahržať = zarehtat', zarehotat'
 zas, zasa i zase
 zásada, -y, *ž.*; zásadný
 zasadiť, -ím, -ia; zasádzať
 zasadnúť, -nem, -nú; zasadnutie; zasadať
 zásah, -u, *m.*
 zásek, -u, *m.*
 zaseknúť, -nem, -nú; zasekať
 zasiahnúť, -nem, -nu; zasahovať
 zasiať, -sejem, -sejú; zasievať
 zasielať, -am, -ajú; zasielateľ
- zásielka, -y, *ž.*
 zasipeť, -ím, -ia
 zasklepiť, -ím, -ia
 zasklíť, -ím, -ia; zasklený; zasklievať
 zaskočiť, -ím, -ia
 záskok, -u, *m.*
 zaskveť sa, -ejem, -ejú; zaskvievať sa
 zaslať, -šlem, -šlú; zasiať
 zaslepiť, -ím, -ia; zaslepovať
 zasľubiť, -ím, -ia; zasľubovať
 zásluha, -y, *ž.*; záslužný
 zaslúžiť, -ím, -ia (*niečo*); zaslúžiť' sa (*o niečo*); zaslúžilý (*o vlast*); zasluhovať
 zasmiať sa, -smejem, -smejú
 zasmušilý; zasmušilosť
 zasnúbiť; zasnubovať
 zásoba, -y, *ž.*; zásobný
 zásobáreň i zásobárňa, -rne, *ž.*
 zásobiť, -ím, -ia; zásobovať; zásobovací
 zasoliť, -ím, -ia; zasáľat'
 zaspáť, -spím, -spia; zaspávať
 zaspievať, -am, -ajú
 zastanca, -u, *m.* = obranca
 zastanie, -ia, *str.*
- za stara
 zastareť sa, -iem, -ejú
do niečoho, začať' sa starať'
 zastať, -stanem, -stanú; zastávať
 zástava, -y, *ž.*; zástavka; *iné je zastávka (na pr. na železnici)*
 zastávať, -iam, -ajú; zastavaný
 zastavenie, -ia, *str.* (*na križ. ceste*)
 zastaviť, -ím, -ia; zastavený; zastavovať
 zastávka, -y, *ž.* (*na železnici*); *iné je zástavka (malá zástava)*
 zastenať, -ám, -ajú
 zástera, -y, *ž.*
 zastierať, -am, -ajú; zastreť
 zastihnúť, -nem, -nú; zastihol; zastihnutý; zastihovať
 zástoj, -a, *m.*
 zastoknúť, -nem, -nú, zatknúť, zastrčiť'
 zastrájať sa, -am, -ajú, strojiť sa *k niečomu*
 zastrašiť, -ím, -ia; zastrašovať
 zastrčiť, -ím, -ia; zastrkovať
 zastreliť, -ím, -ia
 zastreť, -strem, -strú; zastierat'
 zatriekať, -am, -ajú; zatrieknuť

- zastrihať**, -ám, -ajú; **zastrihnúť**, -nem, -nú; **zastrihovať**
zastriháť, -am, -ajú; **zastruhovať**
zástup, -u, *m.*
zastúpiť, -im, -ia; **zastúpenie**; **zastupovať**
zastupiteľstvo, -a, *str.*
zastydnúť, -nem, -nú
zásuvka, -y, *ž.*
zasvätiť, -ím, -ia; **zasväcovať**
zasvietiť, -im, -ia; **zasviet'**, **zasviet'ťe**
zásvit, -u, *m.*
zasvitnúť, -nem, -nú; **zasvitať**
zasyčať, -ím, -ia
zasychať
zásyp, -u, *m.*
zasypať, -em, -ú (*do-*
kon.); **zasýpať**, -am, -ajú (*nedokon.*); **zasypávať**
zasýtiť, -im, -ia; **zasycovať**
zašiť, -šijem, -šijú; **zašivať**
zaškodiť, -ím, -ia
záškodný; **záškodník**
zaškreť, -škrem, -škrú, **zahoreť**, **zaschnúť**; **obilie zaškre**
zaškripeť, -í, -ia = **zaškri-
 pať**, -a; **zaškripnúť**
záškrť, -u, *m.*
zaškrtiť, -ím, -ia
- zaškúliť**, -im, -ia
zašliapnúť, -nem, -nu; **zašliapať**
zašlý
záštita, -y, *ž.* = **ochra-**
na; **záštitný**; **záštitník**
zaštitiť, -im, -ia
zašumeť, -í, -ia
zať, -a, *m.*
zatăčka, -y, *ž.*
zatarasif, -ím, -ia; **zatarasovať**
zataráť sa, -am, -ajú
zafaf, -tnem, -tnú; **zafatý**; **zafínať**
zafažiť, -ím, -ia; **zafažovať**
zatiahnúť, -nem, -nu; **zatiachovať**
zatiach (*prisl.*), **dotiať** / **zatým**
zatiecť, -tečiem, -tečú; **zatekať**
zatieníť, -im, -ia; **zatieňovať**
zatičnúť, -nem, -nu; **zatičať**
zátiský; **Zátisie**
zatisnúť, -nem, -nú; **zatiskať**
zátisie, -ia, *str.*
zátka, -y, *ž.*
zatknúť, -nem, -nú; **zatýkať**; **zatýkací**; **zatknutý**
zatlačiť, -ím, -ia; **zatlačať**; **zatlačovať**
zatíeť, -tličiem, -tličú; **zatíkať**
- zatmenie**, -ia, *str.* (*slnka*)
zatmiť (*sa*); **zاتمieváť** (*sa*)
zato (*prisl.*) = **preto**, **prítom**; *iné je za to*
zatočiť, -ím, -ia; **zatóčať**
zátoka, -y, *ž.*; **zátóčka**; **zátóčina**
zátón, -e, *ž.*, **melčina**, **melká**, **plytká voda**
zátóniť, -im, -ia = **zatieníť**
zatonúť, -niem, -nú
zátopa, -y, *ž.*
zatopiť, -ím, -ia; **zatópať**
zatratiť, -ím, -ia; **zatratenec**; **zatracovať**
zatrepať, -em, -ú; **zatrepotáť**
zátrepka, -y, *ž.*
zatreť, -trem, -trú; **zatrierať**
zatriasť, -trasiem, -trasiú; **zatriasol**; **zatriasať**
zatólaf sa, -am, -ajú
zatóžif, -ím, -ia
zátvor, -u, *m.*
zátvorif, -ím, -ia; **zátvárať**
zátvorka, -y, *ž.* = **zátvorka**
zátvrdiť, -ím, -ia; **zátvrđzovať**; **zátvrđnúť**
zatykač, -a, *m.*
zátvlie, -ia, *str.*

<p>zatým (<i>prisl.</i>); <i>iné je za tým</i> zaučiť. -ím, -ia; zaučať, zaučovať zaučtovať zaucho, -a, <i>str.</i> zaujať, -jmem, -jmú; zaujatie; zaujímať, -am, -ajú; zaujímavý záujem, -jmu, <i>m.</i> zaumieniť si, <i>správne</i> umieniť si zaupeť, -iem, -ejú, zaukviliť zauzliť, -ím, -ia; zauzľovať závada, -y, <i>ž.</i>; závadný; Závada, Závadka (<i>miestne mená</i>) zavadiť, -ím, -ia; zavadzat', prekážať zavádzaf (<i>od zaviesť</i>) zavaliť, -ím, -ia; zaváľať, zavaľovať zavality zaváňať; zavoňať zavarif, -ím, -ia; zavarené; zavarenina; zavárať; zavárané; zaváranina zavázať -am; zaviezť; zavážka, -y, <i>ž.</i> závažie, -ia, <i>str.</i>; závažný Závažie (<i>za Váhom</i>), -ia, <i>str.</i>; Závažan; závažský zavážif, -im, -ia závažný; závažnosť</p>	<p>záväzný; záväznosť záväzok, -zku, <i>m.</i> záväzovať; zaviazat' zavčas, zavčasu (<i>prisl.</i>), <i>časne</i>, <i>včas</i>; zavčasu ráno, zavčas rána = <i>časne ráno</i> zavčerom (<i>prisl.</i>), <i>predvčerom</i> zavďačiť sa, -ím, -ia; zavďačovať sa zavdať, -ám, -ajú; zavdváť závdavok, -vku, <i>m.</i> závej, -a, <i>m.</i> (<i>snehu</i>); <i>iné je závoj (na tvári)</i> zavefa (<i>prisl.</i>), <i>dlho</i> záver, -u, <i>m.</i>; záverečný; závierka zaverif sa, -ím, -ia = <i>zariect' sa</i> záves, -u, <i>m.</i>; závesný zavesif, -ím, -ia; zavešať; zavesovať závet, -u, <i>m.</i>; závetný závetie, -ia, <i>str.</i> závetrie, -ia, <i>str.</i> zaviať, -vejem, -vejú; zavievat' zaviazat', -žem, -žu; zaväzovať zaviaznuť, -nem, -nu závideť, -ím, -ia závierka, -y, <i>ž.</i> zaviesť, -vediem, -vedú; zavádzat' zaviezť, -veziem, -vezú; zavozit'; zavážat' zavijač, -a, <i>m.</i> (<i>motýľ</i>)</p>	<p>zavijať, -jam, -jajú; zavít' (<i>do čepca</i>); <i>iné je zavýjat'</i>, <i>na pr. vlk zavýja</i> závin, -u, <i>m.</i> (<i>jedlo</i>) zaviniť, -ím, -ia; zaviniť zavinúť, -niem, -nú; zavinovať závisieť, -ím, -ia (<i>od niekoho</i>); závislý; závislosť závisť, -sti, <i>ž.</i>; závistný <i>i</i> závistivý závistník, -a, <i>m.</i>; závistnica závit, -u, <i>m.</i>; závitok, -tku, <i>m.</i> zavif, -vijem, vijú (<i>do čepca</i>); zavif; zavif; zavijač; <i>iné je zavýt'</i>, <i>na pr. vlk zavyl</i> zavifať, -am, -ajú závitnica, -e, <i>ž.</i> = <i>spirála</i> zaviláčif, -im, -ia; zaviláčat' zavilažif, -ím, -ia; zavilažovať zavliecť, -vlečiem, -vlečú; zavliekat' závod, -u, <i>m.</i>; závodný závodie, -ia, <i>str.</i>; Závodie (<i>miestne meno</i>) závodifšte závodif, -ím, -ia závodník</p>
--	--	--

zavodník, -ím, -ia; zavodňovať; zavodňovací	zaznačiť, -ím, -ia; zaznačovať	zažraf (sa), zažerem, -rú
závoj, -a, <i>m. (na tvári)</i> ; <i>iné je závej, -a, m. (snehu)</i>	záznam, -u, <i>m.</i> ; záznamné, -ého, <i>str.</i>	zbabelý; zbabelec; zbabelost
zavolať, -ám, -ajú; zavolať	zaznamenáť, -ám, -ajú; zaznamenávať	zbabrať, -em, -ú
zavoňat', -niam, -ajú; zaväňat'	zaznať = zneuznať; zaznaný = zneuznaný; zaznávať	zbadat', -ám, -ajú
závora, -y, <i>ž.</i>	zazneť, zaznie <i>i</i> zazneje, zaznejú = zavzneť	z básniť, -ím, -ia
závoz, -u, <i>m., a)</i> úvoz, <i>b)</i> nános, bahno	zázrak, -u, <i>m.</i> ; zázračný	zbažiť, -ím, -ia
závrat, -u, <i>m.</i> ; závratný	zazreť, -zrem, -zrú; zazerat'	zbedovaný
zavrátiť, -ím, -ia; zavracat'	Zázrivá, -ej, <i>ž.</i> ; Zázrivec	zbeh, -a, <i>m. (na pr. vojenský)</i> ; <i>iné je sbeh (na pr. ľudí)</i>
závratník; závratníctvo	zázvor, -u, <i>m., Ľumbier</i> ; záovorový	zbehlý (<i>v niečom</i>); zbehlosť
zavravorať, -ám, -ajú	zažalovať	zbehnúť, -nem, -nú; <i>iné je sbehnúť sa, na pr. ľudia sa sbehnú</i>
zavraždiť, -ím, -ia	zažať, -žnem, -žnú (<i>svetlo</i>); zažihať; zažihač (<i>človek</i>); zažihák = zažihadlo	Zbehy, -ov, <i>m. pomn. (osada)</i>
zavreť, -vrem, -vrú; zavierať	zážeh, -u, <i>m.</i>	zbelasieť, -iem, -ejú
zavrhnuť, -nem, -nú; zavrhovať	zažehnávať, -am, -ajú	zbeľeť, -iem, -ejú
zavrieskať, -am, -ajú; zavriesknúť	zažiadať (sa), -am, -ajú	zbesneť, sa, -iem, -ejú
zavŕšiť, -ím, -ia; zavŕšovať	zažialiť, -ím, -ia	zbičovať
zavŕtať, -am; zavŕtávať	zažiariť, -ím, -ia	zbiť, zbijem, zbijú; zbijať (<i>iné je sbit, sbijať = bit' dovedna</i>)
zavrznúť, -nem, -nú	zažiť, -žijem, -žijú; zažívať; zaživací	zblázniť sa, -ím, -ia; zblazneť
zavše (<i>prisl.</i>), vždy, vždycky, zakaždým	zážitok, -tku, <i>m.</i>	zblčať, -ím, -ia; zbíkať; zbíknúť
zavyť, -vyjem, -vyjú; zavýjať (<i>o vlku, psovi</i>)	záživý	zblednúť, -nem, -nú
zavzneť <i>i</i> zazneť, -znie <i>i</i> -zneje, -znejú; zaznievať	zažltnúť; zažltlý	zblízka (<i>prisl.</i>)
zazdiť, -ím, -ia; zazdený	zažmuríť, -ím, -ia (<i>oko</i>)	zblúdiť, -ím, -ia
zazerať, -ám, -ajú	zažmuročky (<i>prisl.</i>), so zatvorenými očami	zbohatnúť, -nem, -nú
		zboj, -a, <i>m., lup, lúpež</i>
		zbojník, -a, <i>m.</i> ; zbojnícky; zbojníctvo; zbojníčiť
		zbojský; zbojský (<i>prisl.</i>)

zboriť, -ím, -ia; <i>viď</i> zbúrať	zčiasťky (<i>prisl.</i>) = čia- stočne	zdochnúť, -nem, -nú; zdochýnať
zbožie, -ia, <i>str.</i>	z čista jasna	zdokonaliť, -ím, -ia; zdokonaľovať
zbožniť, -ím, -ia; zbož- ňovať	zďaleka	zdola (<i>prisl.</i>)
zbožný = pobožný	zdanie, -ia, <i>str.</i> (<i>od</i> zdat' sa)	zdolať, -ám, -ajú
zbraň, -ne, <i>ž.</i> ; zbran- ný	zdaníť, -ím, -ia; zda- ňovať; zdaniteľný	zdomácnieť, -iem, -ejú; zdomácnely
zbrázdiť, -im, -ia	zdanlivý	zdôveriť sa, -ím, -ia; zdôverovať sa
zbridíť (sa), -ím, -ia, zhnusiť (sa)	zdar, -u, <i>m.</i> ; zdarný; zdaríť sa	zdôvodniť, -im, -ia
zbroj, -e, <i>ž.</i> ; zbrojný; zbrojovka	zdarma (<i>prisl.</i>)	zdráhať sa, -am, -ajú; zdráhavosť; zdráhavý
zbrojiť, -ím, -a	zdať sa, zdá sa; zdávať sa; <i>iné je vzdať sa</i> (<i>niečoho</i>)	zdramatizovať
zbrojnica, -e, <i>ž.</i>	zdatný	zdrap, -u, <i>m.</i> , kúsok, útržok
zbrojnoš, -a, <i>m.</i>	zdávna (<i>prisl.</i>), odo- dávna	zdrapiť, -ím, -ia; zdria- pať
zbudnúť, -nem, -nú = zbyt', zostať; zbúdať = zbyvať	zdecimovať	Zdravas, -u, <i>m.</i> (<i>mo- dlitba</i>)
zbujneť, -iem, -ejú; zbujnelý	zdediť, -ím, -ia	zdravica, -e, <i>ž.</i>
zbúrať, -am, -ajú (<i>na</i> <i>pr. dom</i>); <i>viď i</i> zboriť	Zdenka, -y, <i>ž.</i>	zdravie, -ia, <i>str.</i>
zburcovať	Zdenko, -a, <i>m.</i>	zdravotný; zdravotníc- tvo
zbúriť (sa), <i>správne</i> vzbúriť (sa)	zderstvo, -stva, <i>str.</i>	zdravý; zdravo; zdrav- ší <i>i</i> zdravejší
zbutľaveť, zbutľeť, -ie, -ejú, <i>spráchniveť</i>	zdesiť, -ím, -ia; zde- senie	zdražieť, -ie, -ejú; zdražiť; zdražovať
zbystriť, -ím, -ia	zdiveť, -iem -ejú; zdí- velý	zdreveneť, -ie, -ejú
zbyť, zbudem = zbud- núť, zostať; zbylý; zbyvať	zdivočeť, -iem, -ejú; zdivočelý	zdriemnuť, -nem; zdrie- mol
zbytok, -tku, <i>m.</i> ; zby- točný	zdivočiť, -ím, -ia	zdrobiť, -ím, -ia
zcela (<i>prisl.</i>)	zdláviť, -im, -ia	zdrobneť, -iem, -ejú; zdrobnelý; zdrobnelé meno = diminutívum
zčasti <i>i</i> zčiasťky (<i>prisl.</i>) = čiastočne	zdĺha (<i>prisl.</i>); zdĺhavý zdĺhavý; zdĺhavosť	zdrobniť, -ím, -ia; zdrobňovať
zčerstva (<i>prisl.</i>)	zdĺžiť, -im, -ia	zdroj, -a, <i>m.</i>
	zdnu (<i>prisl.</i>), <i>zo vnútra</i>	zdrťiť, -ím, -ia
	zdoňa, -y, <i>ž.</i> ; zdobný; zdobíť	
	zdochliak, -a, <i>m.</i>	
	zdochlina, -y, <i>ž.</i>	

- zdrviť**, -ím, -ia
zdrúzgať, -am, -ajú
zdržanlivý; **zdržanli-**
vosť
zdržať, -ím, -ia; **zdr-**
žiavať
zdržiak, -a, *m.*, a) dr-
žiak, b) ohlávka
zdupčiť, -ím, -ia; **zdup-**
núť; **zdupkať**
zdupneť, -iem, -ejú;
zdúpnuť
zduriť, -ím, -ia
zduť, -ujem, -ujú; **zdú-**
vať
zdužieť, -iem, -ejú;
zdužneť = **zosilneť**
zdvihať, -am, -ajú;
zdvihnúť; **zdvihač**;
zdvihadlo
zdviž, -e, *ž.* (**výtah o-**
sób alebo vecí, *angl.*
lift)
zdvojiť, -ím, -a
zdvojnásobiť *i* **zdvoj-**
násobniť, -ím, -ia
zdvorilý; **zdvorilosť**
Zdychava, -y, *ž.*; **Zdy-**
chavan; **Zdychavan-**
ka; **zdychavský**
zdymať, -am, -ajú; **zdy-**
madlo
zebra, -y, *ž.*
zeď, **zdi**, *ž.*, **múr**; **zed-**
ník, **murár**
zefír, -u, *m.* (**jemná**
tkanina)
zeleň, -ne, *ž.*, **zelená**
farba
- zelenaf sa**, -ám, -ajú
zelenef sa, -ie, -ejú
zelený; **zelenina**
Zelený štvrtok
zeler, *správne* **celer**
zelina, -y, *ž.*; **zelinár**;
zelinárka; **zelinka**; **ze-**
linkár; **zelinný**
zelota, -u, *m.*, **horlivý**
privrženec; **zelotický**;
zelotizmus
zem, -e, *ž.*; **v** **hvezdár-**
stve **Zem**
zeman, -a, *m.*; **zemian-**
ka; **zemiansky**; **ze-**
mianstvo
zemeguľa, -le, *ž.*
zememerič *i* **zememe-**
rač, -a, *m.*
zemepán, -a, *m.*; **zeme-**
panský
zemepis, -u, *m.*; **zeme-**
pisný; **zemepisec**
zemeplaz, -a, *m.*
zemetrasenie, -ia, *str.*
zemežlč, -i, *ž.*
zemiak, -a, *m.*; **zemia-**
čisko, -a, *str.*
zemina, -y, *ž.*
zemko, -a, *m.* = **krajan**
zemnatý
zemný
Zemplín, -a, *m.*; **zem-**
plínsky
zemský
zenit, -u, *m.*
zeppelin, -u, *m.*, **vzdu-**
cholod
zgzazdovať
- zgniaviť**, -ím, -ia
zhabať, -em, -ú
zhaniť, -ím, -ia
zhanobiť, -ím, -ia
zharmonizovať
zhasiť, -ím, -ia; **zhá-**
šať; **zhasnúť**; **zha-**
sínať; **zhasinač** (*člo-*
vek); **zhasinák**, **zha-**
sinadlo
zhavranef, **premeniť**
sa **v** **havrana**; **zhavra-**
nelý; **zhavranit'** **sa**
zhlboka (*prisl.*)
zhliveť, -iem, -ejú
zhniť, **zhnijem**, **zhnijú**
zhnojif, -ím, -a
zhnusif (**sa**), -ím, -ia
zhojif, -ím, -a; **zhoji-**
teľný
zhola (*prisl.*)
zhonobiť, -ím, -ia, **na-**
dobudnúť, **nasporiť**
zhorenište, -šťa, *str.*
zhoreť, -ím, -ia
zhorknúť, -nem, -nú
zhoršiť, -ím, -ia; **zhor-**
šiť **sa**
zhostif sa, -ím, -ia (*nie-*
koho), **zbať** **sa**; **zho-**
stenie
zhotoviť, -ím, -ia; **zho-**
tovať
zhoveť, -iem, -ejú; **zho-**
vievať
zhrdzaveť, -iem, -ejú
zhrešiť, -ím, -ia
zhrozif sa, -ím, -ia
zhruba (*prisl.*)

zhrubeť, -iem -ejú; zhrubnúť	<i>iné je síst (shora dolu), síst' sa (spolu)</i>	zľaknúť sa, -nem, -nú; zľakat' sa
zhrýzť, zhrzyiem, zhry- zú; zhrýzat' (sa)	zistiť, -ím, -ia; zist'o- vat'; zist'ovací	zľamať, -em, -u
zhuba, -y, ž.; zhub- ný	zištný; zištnosť	zľapať, -em, -ú
zhubca, -u, m.	živ, -u, m.	zľatiť, -ím, -ia
zhubiť, -ím, -ia	živaf, -am, -ajú; živ- nut'; živnutie	zľatka, -y, ž.
zhudobniť, -ím, -ia; zhudobňovať'	zjagať sa, -ám, -ajú, za- lesknúť sa, zaiskriť sa	zľatník, -a, m.; zľatník- ky
zhusta (prisl.)	zjaloveť, -ie, -ejú	zľatohlav, -u, m.; zľat- tohlávka, -y, ž.
zhustiť, -ím, -ia; zhust- núť'; zhust'ovať'	zjarčiť, -ím, -ia, rozryť'	zľatonosný
zhýčkať, -am, -ajú; zhýčkany	z jari	zľatorúnný
zhynúť, -niem, -nú	zjasneť, -iem, -ejú	zľatoušty; sv. Ján Zľat- toústy
zhyzdíť, -ím, -ia; zhy- zdovať	zjasniť, -ím, -ia	zľatovka, -y, ž.; zľato- vôčka
ziabnuť i ziabat'; zia- be ma	zjašiť, -ím, -ia, splasiť'	zľatovlasý; zľatovláska
ziapať, -em, -u; ziap- nut' (na pr. hus, dieťa ziape)	zjatriť, -ím, -ia	zľatý; zľatušký; zľatu- linký
zima, -y, ž.; zimný; zimnica; zimničný	zjav, -u, m.; zjaviť' (sa); zjavný; zjavovať' (sa)	zľava (prisl.), s ľavej strany
zimomraveť, -iem, -ejú; zimomravý	zjedaf (sa), -ám, -ajú	zľava, správne sleva: zľaviť, správne sľevit
zimomriavka, -y, ž.	zjednaf (sa), -ám, -ajú; zjednávať' (sa)	zľeniveť, -iem, -ejú
zimovať, zimujem, -jú	zjednodušiť, -ím, -ia; zjednodušovať'	zľenošiť, -ím, -ia
zinakade, zinakiať, zi- nakadiaľ = odinaď, o- dinakiaľ	zjemneť, -iem, -ejú; zjemniť'	zľepšiť, -ím, -ia; zľep- šovať'
zinok, -nku, m. (prvok Zn); zinkový	zjest, zjem, zješ, zje; zjedat'; zjedávať'	zľetilý; nezletilý
zisk, -u, m.	zježiť, -ím, -ia	zľeva — správne sleva, -y, ž.; zľevit — správ- ne sľevit
ziskať, -am, -ajú; zi- skavať' i získávať	zkade; zkadekoľvek; zkadiaľ	zľieniť sa, -ím, -ia
ziskuchtivý	zkiaď = zkade	zľigotať sa, -ám i -cem
zísť sa; zide sa mi niečo;	zľacneť, -ie, -ejú	zľoba, -y, ž.; zľobiť sa; zľobivý
	zľahčiť, -ím, -ia; zľah- čovať'	zľoboh, -a, m.
	zľahka; zľahúčka	zľočin, -u, m.; zľoči- nec; zľočinný; zľočin- nosť'
	zľákať, -am, -ajú, vylá- kať'	

zlodej , -a, <i>m.</i> ; zlodej- stvo	zmar , -u, <i>m.</i>	zmladi (<i>prisl.</i>), od mlada, od mladi
zlomenina , -y, <i>ž.</i>	zmarit' , -ím, -ia = zmár- nit', -im, -ia	zmladiť , -ím, -ia; zmla- dzovať'; zmladnúť'
zломit' , -ím, -ia; zlá- mat'	zmäkčiť , -ím, -ia; zmäk- čovať'; zmäknúť'	zmlátit' , -im, -ia
zlomkrky (<i>prisl.</i>); o- zlomkrky; nazlom- krky (hnal sa na zlomkrky)	zmätený ; zmätný, blud- ný	zmliaždít' , -im, -ia;
zlomok , -mku, <i>m.</i> ;	zmätok , -tku, <i>m.</i> ; zmä- točný	zmliažďovať'
zlomkový	zmel(č)it' , -ím, -ia, roz- melčiť', rozmelnit'	zmíknúť , -nem, -nu
zlomyselný ; zlomysef- nosť'	zmelknúť , zmäknúť'	zmocneť , -iem, -ejú
zlopovestný	zmena , -y, <i>ž.</i>	zmocniť (sa), -ím, -ia;
zlorečiť , -ím, -ia; zlo- rečený; zlorečievať;	zmeniť , -ím, -ia; zmie- ňat'	zmocňovať' ; zmocňo- vací
zlosť , -sti, <i>ž.</i> ; zlostiť;	zmenka , -y, <i>ž.</i> ; zme- nočný; zmenkový	zmôcť , zmôžem, zmô- žu; zmohol; zmožený
zlostník ; zlostný	zmenšiť , -ím, -ia; zmen- šovať'	zmodreť , -iem, -ejú
zlosyn , -a, <i>m.</i>	zmerať , -iam, -ajú	zmok , -a, <i>m.</i>
zlovoľný	zmeraveť , -iem, -ejú = ustrnúť', stuhnúť';	zmoknúť ; zmoklý
zlozvuk , -u, <i>m.</i>	zmeravelý = strnulý, stuhlý	zmontovať
zlozyk , -u, <i>m.</i>	zmestit' (sa), -ím, -ia	zmorit' , -ím, -ia; zmá- rat'
zfudoveť , -ie, -ejú	zmeškať , -ám, -ajú	zmotaf , -ám, -ajú; <i>iné</i> <i>je</i> smotať', smotávať = svinúť', svíjat' (<i>do- vedna</i>)
zluhať , -ám, -ajú = zly- hať'	zmiasť , zmätie, zmätú;	zmrhať , -ám, -ajú
zfutovať sa, <i>správne</i> sfutovať sa	zmiatol ; zmätený;	zmrknúť sa, -nem, -nú;
zlý , horší, najhorší	zmätenie	zmrkať sa; zmrkávať sa
zlyhať , -ám, -ajú, <i>i</i> zly- hať'	zmieniť sa, -im, -ia;	zmrťveť , -iem, -ejú
zmáčať , -am, -ajú;	zmieňovať sa	zmrviť , -ím, -ia
zmočiť ; <i>iné je</i> smá- čať, smočiť'	zmienska , -y, <i>ž.</i>	zmrzačiť , -ím, -ia = okaličiť'; zmrzačený = okaličený
zmáhať , -am, -ajú, pre- máhať; <i>iné je</i> vzma- hať sa	zmierniť , -im, -ia;	zmrznúť , -nem, -nú;
zmalátneť , -iem, -ejú	zmiernovať	zmrzat' ; zmrzlý; zmrz- lina
zmalomysefneť , -iem, -ejú	zmietaf (sa), -am, -ajú	zmučiť , -ím, -ia
	zmija , -e, <i>ž.</i> = vrete- nica, vipera (<i>had</i>)	zmudreť , -iem, -ejú
	zmiznúť , -nem, -nú	zmútiť , -im, -ia
	zmlada , zmladu,	

- zmužily**; zmužilosť
zmužneť, -iem, -ejú
zmylíť (sa), -ím, -ia
značiť, -ím, -ia
značka, -y, ž.; značko-
 vat'
znak, -u, m.; značný
znamenaf, -ám, -ajú
znamenie, -ia, str.
znamenitý
znamienko, -a, str.
známka, -y, ž.; znám-
 kovať
známy, známosť
znárodneť, -ie, -ejú
znásilniť, -ím, -ia;
 znásilňovať
znásobiť, -ím, -ia
znášať, -am, -ajú
 (krivdu); iné je sná-
 šať (shora, dovedna)
znať, znám, znajú; zna-
 lec; znalý; znalosť;
 znateľ
znázorniť, -ím, -ia;
 znázorňovať
znectiť, správne zne-
 uctiť
znečistiť, -ím, -ia; zne-
 čisťovať
znehodnotiť, -ím, -ia;
 znehodnocovať
znychutiť, -ím, -ia;
 znychucovať
znelka, -y, ž.
zneľúbil sa, -im, -ia
znemožniť, -ím, -ia;
 znemožňovať
znenáhra (prisl.)
- znenazdania** (prisl.),
 nenadále
znenie, -ia, str.
znenáčiť sa, -im, -ia
znepokojil, -ím, -a;
 znepokojovať
znesiteľný
znesvätiť, -ím, -ia;
 znesväcovať
zneť, znie i zneje,
 znejú; zni, zníte; zne-
 júc; znel; znelý
znetvoril, -ím, -ia;
 znetvorovať
zneuctiť, -ím, -ia; zne-
 uctený; zneuctujúci;
 zneuctievať
zneuznať, -ám, -ajú =
 zaznať; zneuznaný;
 zneuznávať
zneužiť, -užijem, -užijú
 zneužívať
znevážil, -ím, -ia; zne-
 važovať
znevideť sa, -ím, -ia,
 sprotivil sa niekomu
znezrady (prisl.), ne-
 nadále, znenazdania
zničiť, -ím, -ia = zni-
 vočiť
zniekade, odnekade,
 odnekiaľ
zniest, znesiem, znesú;
 znášať; iné je sniest',
 snášať (niečo dohro-
 mady alebo shora na-
 dol)
znoj, -a, m., pot; zno-
 jiť sa, potiť sa
- znosiť**, -ím, -ia niekoho,
 vyhrešiť (ostro)
znova i znovu (prisl.)
znovuzrodenie, -ia, str.
znútra (prisl.)
zobák, -a, m.; zobáčik
zobať, -em, -ú
zobecneť, -ie, -ejú
zobracaf, -iam, -ajú
zobrazil, -ím, -ia; zo-
 brazovať
zobudiť, -ím, -ia; zo-
 búdzat'
zočiť, -ím, -ia
zoči voči
zodiak, -u, m., zvieratník
zodpovedať, -ám, -ajú,
 zodpoviem, zodpove-
 dia (inf. zodpovedeť
 sa neužíva)
zodpovedný (na pr. re-
 daktor); zodpoved-
 nosť
zodrať (sa), -derem,
 -derú = dodrať; zo-
 dierať; iné je sodrať
 (s niekoho kožu ap.)
zodreť, -drem, -drú;
 -dretý i -drený; iné je
 sodreť, sodrem (s nie-
 čoho)
zodvihnúť, -nem, -nú
zohaviť, -ím, -ia; zo-
 havovať
zohnúť, -nem, -nú;
 zohýnať = zohýbať
zohriať, -hrejem, -hre-
 jú; zohrievať
zohýbať, -em, -u

zohyzdif, -ím, -ia; zo- hyzdovať'	zosmutneť, -iem, -ejú	zožierať'
zochabif, -ím, -ia, za- nechať, zabudnúť	zosobniť, -ím, -ia; zo- sobnenie; zosobňo- vať'	zpmäti (prisl.) = nazpamäť'
zôkol vôkol	zostareť, -iem, -ejú	zpañť, nazpañť (prisl.), zpiatky, nazpiatok, nazpiatky
zolvica, -e, ž. (žene mužova sestra)	zostriť, -ím, -ia; zo- strovať'	zpiatočný; zpiatočný; zpiatočnícky; zpiatoč- níctvo
zomdlet, -iem, -ejú; zomdiel	zosuroveť, -iem, -ejú	zpočiatku (prisl.) = na počiatku, na pr.: zpočiatku som tomu veril; iné je z po- čiatku = zo začiatku, na pr.: kniha po- chádza z počiatku 18. stoletia
zomleť, -melem, -melú; zomieľať'	zošaleť, -iem, -ejú	zpod (predl. s g.); zpod stola; zpod jarma; iné je spod, -u, m., spodok, -dku
zomreť, -mrem, -mrú; zomierať'	zošediveť, -iem, -ejú	zpoľa (prisl.), od polo- vice, odpoľu, odpoly
zóna, -y, ž., pas, pásmo	zoškliveť, -iem, -ejú	zpomedi
zoologia, -ie, ž., živo- číchopis	zoškliviť, -ím, -ia; zo- šklivovať'	zponad
zopäť i zopnúť' (sa), zopnem (sa), zopnú (sa) = vzopäť', vzo- pnúť (sa); zopínať' (sa) = vzpínať (sa)	zoštátňiť, -im, -ia; zo- štátňovať'	zponiže
zopsif (sa), -ím, -ia, i zopsuť' (sa), -psujem, -psujú; zopsutie	zotaviť (sa), -ím, -ia; zotavovať' (sa)	zpopred
zora, -e, ž. (podľa uli- ca); zorný; zoriť sa, svitať; zornica, -e, ž.; zornička	zotaviť, -ám, -ajú; zo- trávať'	zpoza
zorať, zorem, zorú	zotvárať, -am, -ajú = pootvárať'	zprava (prisl.), s pra- vej strany
zoschnúť, -nem, -nú; zoschnať, zosychať'	zovňajší; zovňajšok, -ška, m.	zpráva; -y, ž., zvest'; iné je správa, a) ve- denie alebo riadenie ústavu, b) oprava
zosilneť, -iem, -ejú; zo- silňovať'	zovnúťorný	zpravidla (prisl.); iné je z pravidla
zosilniť, -ím, -ia	zovreť, -vrem, -vrú, zvariť sa; na pr. voda zovre či sa zvari; iné je sovreť' (na pr. do náručia)	zpravodaj, -a, m. zpredu (prisl.)
zosilovač, -a, m.; zosilo- vač zvuku = mikrofón	zovrubný	zpriama (prisl.)
zosineť, -iem, -ejú	zovšedneť, -ie, -ejú	
zoslabif, -ím, -ia; zo- slabnúť'; zoslabovať'	zozváňať, správne so- zváňať	
	zožltnúť, -nem, -nú	
	zožrať, -žerem, -žerú;	

- zprosta** (prísl.)
zprudka (prísl.)
zprvopočiatku = zprvoti, zprvu (prísl.) = na prvopočiatku; *iné je* z prvopočiatku, z prvoti; *viď* zpočiatku a z počiatku
zprvu; zprvoti (prísl.)
zračíť sa, -ím, -ia
zrada, -y, ž.; zradit'; zrádzať; zradca; zradkyňa; zradný
zrádnik, -a, m., epilepsia
zrak, -u, m.
zrána (prísl.)
zraníť, -ím, -ia
zrazu (prísl.), odrazu, naraz, hneď
zrednúť, -nem, -nú
zrejmy
zrelý; zrelosť
zrenica, -e, ž. = zreteľnica; zrenička, zreteľnička
zreť, zrejem i zriem, zrejú; zrel, -a, -o; zrenie; zreľý; zrelosť
zreť, -zrem, -zrú, vidieť; zrel, -a, -o
zreteľ, -a, m.; zreteľný
zrezať, -žem, -žú = zbit alebo na kúsky porozat'; *iné je* srezať (na pr. halúzky so stromu)
zrezka (prísl.), zčerstva, rýchle
- zriadiť**, -im, -ia (nesprávne sriaďiť); zriadenie; zriadenec
zriasíť, -im, -ia
zrieť sa, zrečiem, zrečú, i zrieknuť sa; zriekol sa; zriekať sa
zriediť, -im, -ia
zriedka; zriedkakedy; zriedkavý
zrkadlo, -dla, str.; mn. g. zrkadiel; zrkadielko; zrkadlit' sa
zrno, -a, str.; zrnko; zrnice; zrníčko; zrnitý
zrobiť, -ím, -ia
zrodiť (sa), -ím, -ia
zroniť, -ím, -ia; zronený; zronenosť; zráňať; *iné je* sroniť, sráňať (na pr. ovocie) = srazit', srážať
zrovna
zrucanina, -y, ž.
zručný
zrušiť, -ím, -ia; zrušovať; zrušováci
zruta, -y, ž. = ozruta; zrutný = ozrutný
zrútiť (sa), -im, -ia; zrúcať
zrýchla (prísl.) = rýchle
zrýchliť, -im, -ia; zrýchľovať
zryť, zryjeni, zryjú; zryvať
ztdeto; ztdiaľto
- zľážka** (prísl.)
ztenka (prísl.)
ztepla (prísl.)
zticha; ztíška (prísl.)
ztlieť, ztlčiem, -čú (niekoho); *iné je* stlieť (spolu, dovedna)
zťuha (prísl.)
zub, -a, m.; zubatý; zubový; zubovitý; zubný; zúbok; zúbkatý; zúbkovitý; zúbkovať
zubačka, -y, ž.
zubadlo, -a, str.
zubor, -bra, m.; zubrí, -ia, -ie
zúčastniť sa (v niečom, na niečom); zúčastňovať sa
zúčtovať = vyúčtovať; *iné je* súčtovať = spočítať (dovedna)
zúfať, -am, -ajú; zúfanie; zúfalý; zúfalosť; zúfalec; zúfalstvo; zúfanlivý
zuhofniť, -ím, -nia; zuhofňovať
zúhoríť, -ím, -ia; zúhorovať
zúmysla (prísl.) = úmyselne, schválne; zúmyselný, zúmyselne
zunieť, -í, -ia = zneť (zhlboka); zunievať; zunivý
zunovať, unaviť, znuďiť, zoškliviť

- zúplna**
zurázať, -am, -ajú
zurčať, -í, -ia (potok zurčí)
zúriť, -im, -ia
zúrivý
zúročiť, -ím, -ia; zúrokovat'
zúrodniť, -ím, -ia; zúrodňovať
zutekať, -ám, -ajú
Zuza, -y, ž.; Zuzka
zúžiť, -im, -ia; zužovať; *iné je súžiť*, sužovať (trápiť, mučiť)
zužitkovať, *lepšie využiť*, upotrebiť
zvábiť, -im, -ia
zváč, -a, m.; zväčka
zvápenateľ, -ie, -ejú
zvariak, -a, m. (*okrúhly kameň*)
zvariť, -ím, -ia; zvárať (*na pr. bielizeň*); *iné je svariť*, svárať (*na pr. železo*)
zvárka, -y, ž.
zvať, zvem, zvu, *alebo zastar. zovem*, -eš; zvi, zvite; zvúc; zvací. *U složenín nazvať, pozvať, vyzvať ap. zastaralých tvarov -zovem, -zoveš ap. nieto*
zväžiť, -im, -ia
zväžneť, -iem, -ejú
zväčša
- zväčšiť**, -ím, -ia; zväčšovať; zväčšovací
zvädnúť
z večera
zvečeriť sa, -í; zvečerievať sa
zved, -a, m.
zvedavý
zvedeť, zviem, zvedia
zveľadiť, -ím, -ia; zveľadovať
zvelebíť, -ím, -ia; zvelebovať
zveličiť, -ím, -ia; zveľičovať
zver, -a, m. = zviera; zver, -i, ž. *hrom.*; zverina, -y, ž.; zveriský; zverstvo
zverinec, -nca, m.
zverolekár, -a, m.
zveršovať
zvesela
zvesť, -sti, ž.
zvestovať
zvetralý
zvetriť, -ím, -ia
zviera, -ať a, str.; zvierací; zvieratník, -a, m.
zviklať (sa), -ám, -ajú (*na pr. v presvedčení*)
zvífaziť, -ím, -ia
zvládnúť, -nem, -nu; zvládať
zvlášť i zvlášte; zvláštny; zvláštnosť
zvlažiť, -ím, -ia; zvlažovať
zvlhnúť, -nem, -nú
- zvlniť**, -ím, -ia
zvodnateľ, -ie, -ejú
zvoľa, -le, ž.
zvolať, -ám, -ajú; *iné je svolat'*
Zvolen, -a, m.; v Zvolene; Zvolenská stolica, župa; zvolenský; Zvolenčan; Zvolenčanka
zvoliť, -ím, -ia = vyvolať; *iné je svoliť* = privolať
zvoľna
zvon, -a, m.; zvonár; zvonárstvo; zvonec; zvonček
zvonica, -e, ž.
zvoniť, -ím, -ia; zvonievať
zvonka i zvonku (*prísl.*); *iné je z vonku* = z vonkova
zvonovina, -y, ž.
zvrat, -u, m.; zvratný
zvrátiť, -im, -ia; zvracať
zvrhnúť; zvrhlý; *iné je svrhnúť* (*shora*)
zvršiť, -í, -ia
zvrtnúť (sa), -nem, -nú; zvrátať (sa)
zvrzgať, -am, -ajú; zvrzgotat'
zvučať, -í, -ia
zvuk, -u, m.; zvučný
zvyčaj, -a, m. = obyčaj; zvyčajný, obyčajný
zvyk, -u, m.
zvyknúť, -nem, -nú;

zvykat' (*niečomu*);
zvyklý; zvyklosť
zvysoka (*prísl.*)
zvýšiť, -ím, -ia; zvýšo-
vať
zvyšný
zvyšok, -šku, *m.*
zženštilý; zženštilosť,
-ti, *ž.*

Ž.

žaba, -y, *ž.*; *mn. g.* žiab;
žabí, -ia, -ie
žabica, -ce, *ž.* (*kre-
meň*)
žabínek, -nca, *m.*
Žabokreký, -kriek, *m.*
pomn.; Žabokrečan,
Žabokrečanka; žabo-
kreký
žabrienka *i* žubrienka,
-y, *ž.* = pulec (*žabka
mladá, ešte bezno-
há*)
žalár, -a, *m.*; *l.* v ža-
lári; *mn. n., a.* žalá-
re; žalárny; žalárnik
žalm, -u, *m.*; žalmista;
žalmový
žaloba, -y, *ž.*; žalobca;
žalobník; žalobkyňa;
žalobný
žalospev, -u, *m.*
žalosť, -sti, *ž.*; žalostný
žalostiv, -ím, -ia
žalostivý
žalovať; žalovateľný
žaltár, -u, *m.*, sbierka

žalmov; *l. sg.* žaltári;
mn. n., a. žaltáre;
žaltárnik
žaluď, -a, *m.*; žaluďo-
vý
žalúdok, -dka, *m.*; ža-
lúdočný
žandár, -a, *m.* (*z franc.*),
četník
žargon, -u, *m.*
Žarnovica, -e, *ž.*
žart, -u, *m.*; žartovať;
žartovný
žasnúť, -nem, -nú
žať, žnem, žnú; žni,
žnite; žal; žatý; ža-
tie
žatva, -y, *ž.*; žatevný
žblnkaf, -á, -ajú;
žblknúť; žblnkotať
ždiar, -u, *m.*; Ždiar, -u,
m. (*miestne meno*)
že; že by
žeh, -u, *m.*; žehlička =
hladidlo *i* hladítko;
žehliť = hladiť
žehnať, -ám, -ajú; že-
hnávať
želať, -ám, -ajú; že-
lanie
želatina, -y, *ž.*, jemné
klie, jemný glej
žeľeť, -iem, -ejú; žeľej;
žeľejúc; žeľel
železiareň *i* železiarňa,
-rne, *ž.*
železnica, -ce, *ž.*; že-
lezničný; železničiar;
železničiarsky

železník, -a, *m.*; Že-
lezník (*vrch*)
železo, -a, *str.*; želez-
ný; železko
želva, -y, *ž.* = koryt-
načka; želví; želvo-
vina
žemľa, -le, *ž.*; žemlička;
žemľový
žena, -y, *ž.*; ženička,
žienka; ženský; žie-
ňa, -t'a, *str.*, žienka,
ženička
ženáč, -a, *m.*
Ženeva, -y, *ž.*; ženev-
ský
ženijný (*pluk, pri voj-
sku*)
ženiť sa, -ím, -ia
žerav, -a, *m.*, a) vták,
b) zdvihák na studni
žeravý; žeravina
žertva, -y, *ž.*, obeť;
žertvovať, obetovať
žerucha, -y, *ž.* (*rastli-
na*)
žezlo, -a, *str.*
žhavý; žhúci
žiabä, -äta, *str.*
žiabra, -y, *ž.*, *zväčša*
v plur. žiabry, -ber;
žiabrový
žiactvo, -a, *str.*
žiačka, -y, *ž.*
žiadať, -am, -ajú; žia-
dateľ
žiaden -dna, -dno; *rad-
šej piš nik, nikto, ni-
jaký*

- žiadosť**, -sti, *ž.*
žiadostivý (*niečoho*)
žiaduci
žiak, -a, *m.*; žiacky;
 žiactvo; žiačka; žia-
 čik
žiaľ, -u, *m.*; žiaľny
žiaľbohu *i* bohužiaľ
žialiť, -im, -ia; žialie-
 vat'
žiar, -u, *m.*; žiara, -e,
ž.; žiarit'; žiarievať';
 žiarivý; žiarly
žiarliť, -im, -ia; žiar-
 livý; žiarlivosť
žičiť, -ím, -ia; žičievať';
 žičlivý; žičlivosť
Žid, -a, *m.* (*člen ná-
 roda*); žid (*podľa vy-
 znaní*); židovský;
 žida, -at'a, *str.*
Žigmund, -a, *m.*
žihľaf, -ám, -ajú
žihľava, -y, *ž.*
žila, -y, *ž.*; žilka; žil-
 kovať; žilový; žil(k)o-
 vatý; žilnatý
Žilina, -y, *ž.*; Žilinčan;
 Žilinčanka; žilinský
žilnatý
žinčica, -ce, *ž.*
žínienka, -y, *ž.* (*z čes.*),
 matrac
žinka, -y, *ž.*
žír, -u, *m.* = tuk; žírny
žirafa, -y, *ž.*
žirif; žiri mu voda, po-
 vetrie
žiro, -a, *str.*, prevod,
- rubopis (zmenky), in-
 dossament; žirant;
 žirový
žiť, žijem, žijú; ži, žite;
 žijúc
žito, -a, *str*; žitný
Žitomír, -a, *m.*
živ, živa, živo = živý,
 -á, -é
živec, -vca, *m.*
živelný, -vlu, *m.*; živelný
Živena, -y, *ž.*
živica, -e, *ž.*; živičný
živina, -y, *ž.*
živíť, -ím, -ia; živievať';
 živiteľ; živiteľka
živnosť, -stí, *ž.*; živ-
 nôtka
živnostenský
živnostník, -a, *m.*
živobytie, -ia, *str.*
živočích, -a, *m.*; živo-
 čichopis, -u, *m.*; ži-
 vočišstvo, -a, *str.*
živoriť, -ím, -ia
život, -a, *m.*; životik,
 -a, *m.*; životný
životopis, -u, *m.*
životospráva, -y, *ž.*
žízeň, -zne, *ž.* (*bi-
 blické*) = smäd; žíz-
 nivý
žížala, -y, *ž.*
Žížka, -u, *m.*
žľab *i* žľeb, -u, *m.*
žľaza, -y, *ž.*; žľazový;
 žľaznatý; žľazka
žič, -i, *ž.*; žičový
- žliabok**, -bku, *m.*;
 žliabkovať
žľf, žľti, *ž.*
žltáčka, -y, *ž.*
žltnúť, -nem, -nú
žltok, -tku, *m.*
žltý, žltkavý, žltkastý
žmeň, -ne, *ž.* = hrst';
 žmienka
žmuríť, -im, -ia, privreť
 oči; žmurkať'; žmurk-
 núť'
žmurky (*hrať sa na*
 žmurky)
žmýkať, -am, -ajú;
 žmynnúť'
žnec, ženca, *m.*
žnica, -ce, *ž.*
žnivo, -a, *str.*
žobracky; žobrácstvo
žobrač, -e, *ž.*
žobrák, -a, *m.*; žobrác-
 ka
žobrať, -em, -ú
žobravý
žobrota, -y, *ž.*
Žofia, -ie, *ž.*; Žofka
žold, -u, *m.*
žoldnier, -a, *m.*
žoviálny, dobrosrdečný
žralok, -a, *m.*; žraločí
žranica, -ce, *ž.*
žrať, žerem, žerú;
 žravý
žrd, -di, *ž.*; žrdka
žreb, -u, *m.*, los; žre-
 bovať', losovať
žrebčinec, -nca, *m.*; žre-
 bíneč, -nca, *m.*

žrebec , -bca, <i>m.</i> žrebiť sa , -í, -ia žrebná (kobyľa) žrec , -a, <i>m.</i> žriebä , -bät'a, <i>str.</i> ; žrie- báci žriedlo , -a, <i>str.</i> , vriedlo; <i>mn. g.</i> žriedel žubrienka <i>i</i> žabrienka,	<i>ž.</i> = pulec (<i>mladá</i> <i>žabka, ešte bezno-</i> <i>há</i>) žula , -y, <i>ž.</i> ; žulový žumpa , -y, <i>ž.</i> župa , -y, <i>ž.</i> ; župný; župan; župänský žurnál , -u, <i>m.</i> , časopis, noviny; žurnalista,	novinár; žurnalistika, novinárstvo žuť , žujem, žujú = žu- vať žúžef <i>i</i> žúžoľ, -ľa, <i>m.</i> , uhof; čierny ako žú- žoľ žvýkať , -am, -ajú; pre- žvykovať
---	--	---

SOZNAM SKRATIEK.

- a., ak. *i* akuz. = akuzatív (4. pád)
a i. = a iné, a inde, a inakšie
al. = alebo
angl. = anglický
ap. = a podobne
bibl. = biblické
cit. = citoslovce
č. = číslo
č. *i* čes. = český
d. a dat. = datív (3. pád)
dim. = diminutívum (zdrobnelé meno)
dokon. = dokonavé (sloveso)
franc. = francúzsky
g. *i* gen. = genitív (2. pád)
hrom. = hromadné (meno)
i. *i* instr. = instrumentál
inf. = infinitív (neurčitý spôsob)
jedn. *i* jednot. = jednotné (číslo)
kap. = kapitola
komp. = komparatív (2. stupeň prídavných mien)
krst. = krstné (meno)
l. *i* lok. = lokál (6. pád)
lat. = latinský
ľud. = ľudový
m. *i* muž. = mužský (rod)
maď. = maďarský
min. = minulý
mn. a množ. = množné (číslo)
n. *i* nom. = nominatív (1. pád)
nedokon. = nedokonavé (sloveso)
nem. = nemecký
neskl. = nesklonný
nespr. = nesprávne
neživ. = neživotné (meno podstatné)
ob. = obecné (meno)
obyč. = obyčajný, obyčajne
os. = osobné (meno)
pod. = podobne

- podst. m. = *podstatné meno*
 pomn. a pomnož. = *pomnožené*
 predl. = *predložka*
 prech. = *prechodník*
 príč. = *príčastie*
 príd. m. = *prídavné meno*
 príp. = *prípona*
 prisl. = *príslovka*
 sg. i sing. = *singulár (jednotné číslo)*
 slov. i sloven. = *slovenský*
 spr. = *správne*
 sr. i srov. = *srovnaj*
 str. i stred. = *stredný (rod)*
 tal. = *taliansky*
 tr. = *trieda (slovesná)*
 trp. = *trpný (rod)*
 tur. = *turecký*
 v. i vok. = *vokatív (5. pád)*
 zám. = *zámeno*
 zastar. = *zastaralý*
 ž. i žen. = *ženský (rod)*
 živ. = *životné (meno)*

OBSAH.

Úvod . . . . .

Pravidlá slovenského pravopisu.

Z pravopisu a hláskoslovía.

1. Kedy píšeme začiatocné písmeno veľké . . . . .
2. Ako píšeme cudzie slová . . . . .
3. Kde sa vyslovujú a píšú mäkké spoluhlásky **ď, ť, ň, ľ** . . . . .
4. Slabikotvorné krátke a dlhé **r, l, ř, í** . . . . .
5. Kde sa píše **y, ý** (tvrdé) a kde **i, í** (mäkké) . . . . .
6. Kedy píšeme **í** (krátke) a kedy **í** (dlhé) . . . . .
7. Kde píšeme **é** (dlhé) . . . . .
8. Kedy píšeme **ó** (dlhé) . . . . .
9. Kde sa píše **ä** . . . . .
10. Kde píšeme dvojhlásky **ia, ie, iu** . . . . .
11. Kedy píšeme dvojhlásku **ô** . . . . .
12. Kedy píšeme dvojhlásku **ou** . . . . .
13. Odsúvanie a prisúvanie spoluhlások vo výslovnosti . . . . .
14. Niektoré vokalizované predložky . . . . .
15. Dĺžka a krátkosť samohlások alebo kvantita; krátenie . . . . .
16. Písanie **s-** a **z-**. Spodoba či asimilácia spoluhlások. Písanie etymologické, podľa pôvodu slova, a fonetické, podľa výslovnosti . . . . .
17. Niektoré iné zmeny spoluhláskové . . . . .
18. Delenie slabík . . . . .

Z kmenoslovía.

19. Ženské priezviská . . . . .
20. Ženské mená osobné a prídavné mená, odvodené od podstatných mien mužských na **-an (-jan)** . . . . .
21. O tvorení komparatívu či druhého stupňa prídavných mien . . . . .
22. Prídavné mená s príponou **-í** . . . . .
23. Podstatné mená s príponou **-dlo** . . . . .
24. Podstatné mená s príponou **-teľ** . . . . .
25. Podstatné mená na **-eň** alebo **-ňa** . . . . .
26. Prídavné mená na **-ný, -ná, -né** . . . . .
27. Slová ako **čeština, slovenčina** a pod. . . . .
28. Prídavné mená s koncovkou **-cí** . . . . .
29. Podstatné mená mužské s koncovkou **-č** . . . . .

30. Podstatné mená s koncovkou **-ík** a **-ikár, -ičkár** . . . . .
31. Podstatné mená s príponou **-ár, -ar, -iar** . . . . .
32. Podstatné mená zdrobnelé s príponami s **-k** . . . . .
33. Koncovky **-ícky** a **-íctvo** . . . . .
34. Kvantita slovíe na **-níf** a **-at** . . . . .
35. Divočef — divočif . . . . .
36. Slovesá na **-ovať** . . . . .

Z tvaroslovia.

Zo skloňovania podstatných a prídavných mien.

37. Pohyblivé **e, o, a (á)** . . . . .
38. Krátenie a dlženie slabík pri skloňovaní . . . . .
39. O dlžení a vsuvných hláskach **ie, ô, á, e, o** v množ. genitive . . . . .
40. Mužské mená na **-a** . . . . .
41. Mužské mená na **-o** . . . . .
42. Zvieracie mená mužského rodu . . . . .
43. Slová: **búra, rozopra, večera** ap. . . . .
44. Miestne mená: **Boleslav, Časlav** ap. . . . .
45. Prídavné mená prívlastňovacie . . . . .
46. Zo skloňovania mien cudzích . . . . .

Zo skloňovania zámen.

47. Zámená **ja, ty** . . . . .
48. Zámená **ten, tá, to** . . . . .
49. Zámená **môj, tvoj, svoj** ap. . . . .
50. Zámená **on, ona, ono** . . . . .
51. Zámená **onen, ona, ono** . . . . .
52. Zámená **čí, čia, čie** . . . . .

Zo skloňovania čísloviek.

53. Kedy píšeme číslice a kedy vypisujeme číslo slovom . . . . .
54. Číslovka **jeden, jedna, jedno** . . . . .
55. **dvaja, dva, dve, traja, tri, štyria, štyri** . . . . .
56. **päť, šesť, sedem, . . . desať** ap. . . . .
57. **sto, tisíc** . . . . .
58. **dvacať jeden, jedenadvacať** ap. . . . .
59. **pol druhá, pol trefa** ap. . . . .
60. **dvoje, troje, štvoro** ap. . . . .
61. Neurčité číslovky: **málo, mnoho, koľko, toľko** . . . . .
62. **všetok, všetka, všetko** . . . . .

Z časovania.

63. Neurčitý spôsob (= neurčitok čiže infinitív) . . . . .
64. Príčasie minulé činné (na **-l, -la, -lo**) . . . . .
65. Príčasie minulé trpné (na **-ný, -ná, -né** a **-tý, -tá, -té**) . . . . .
66. Podstatné meno slovesné . . . . .
67. 3. os. množ. (oni) **trpia** a **rozumejú**; prech. prít. **trpiac** a **rozumejúc** . . . . .

68.	Rozkazovací spôsob	
69.	Složené príslovky	
	Zo skladby.	
70.	Z mluvnicej shody v čísle a rode .	
	Znamienka rozdeľovacie.	
71.	Āod alebo bodka	
72.	Čiarka	
73.	Stredník	
74.	Dvojbodka	
75.	Výkričník	
76.	Otazník	
77.	Pomlčka	
78.	Úvodzovky	
79.	Spojovacia čiarka alebo spojovník	
80.	Závorky	
	Abecedný pravopisný slovník . .	
	Soznam skratiek	

OPRAVY.

Na str. 37. v 1. riadku: asimilácia (nie asimilacia).

Na str. 62. v 13. riadku: akuz. onoho (živ.), onen (neživ.), onu, *ono* nie onoho, onu, *onoho*).

Na str. 99. pri hesle **brokát**: hodvábná (látka) miesto hodvábná.

Na str. 109. pri hesle **delinkvent**: páchateľ (miesto pachateľ).

Na str. 111. pri hesle **diminutívum**: **diminutívum**, -va (miesto -a).

Na str. 112. pri hesle **diplom**: hodnosť (m. hodnosť).

Na str. 149. pri hesle **Karlín**: časť (nie časť).

Na str. 172. pri hesle **lynčovať**: trestať (nie trestať).

Na str. 242. pri hesle **preplávať**: -am, -ajú (nie -u).

Na str. 305. pri hesle **tunajší**: **tunajší**, viď tu (nie: tunajší viď tu).
